

www.libtool.com.cn

7.25

1549 n

9664.245.
www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

DE

A R I S T A R C H I
STUDIIS HOMERICIS.

AD

**PRAEPARANDUM HOMERICORUM CARMINUM TEXTUM
ARISTARCHEUM**

SCRIPSIT

Karl.

K. LEHRS

PH. DR. GYMN. FRID. REGIM. PRAECEPTOR.

REGIMONTII PRUSSORUM.

SUMTIBUS FRATRUM BORNTRAEGER.

MDCCCXXXIII. -

GR 64, 245

www.libtool.com.cn

Handwritten text, possibly a signature or date, mostly illegible due to fading.

REGIMONTII PRUSSORUM.
IMPRESSIT CONRADUS PASCHKE.

www.libtool.com.cn

CHR. AUG. LOBECKIO

CAR. LACHMANNO

PHILOLOGIS ILLUSTRIBUS

LUD. GUIL. SACHS

MEDICO CELEBERRIMO

GRATO ANIMO

A.

www.libtool.com.cn

P r a e f a t i o.

Quibus et studiis et odiis evenerit ut quadraginta per annos, cum Wolfius Alexandrinae grammaticae fundamenta substruxisset, nemo ad Aristarchum pernoscendum traheretur, id recte dici non potest nisi vel acerbe dicatur vel ridicule. Verum ridere vel obiurgare qui decet in praefatione? Haec enim Musa mendica est, fores pulsans introitumque postulans, Praefatio dicta a praefanda venia. Ergo admissionis causas conquirens primam ut maxime probabilem expromit eam quod, cum nihil fieri potuisset facilius, librum non afferat duplo maiorem. Etenim magnum librum magnum malum esse, etiamsi diffiteri non liceat primum ab amplissimorum voluminum conditore iactatum, tamen aureum carmen esse. Quod si ullis temporibus opportune prolatum sit, hac aetate librorum feracissima rectissime dici iureque excludi qui nec tempori parcat lec-

www.libtool.com.cn
 torum nec nummis. Altera causa a materia repetitur: nam „proba est materia“. Quis est enim paulo intelligentior philologiae artifex in certis quibusdam huius disciplinae partibus occupatus quin secure machinantes demiratus Nephelococcygiam strui imagnetur suisque pressus angustiis fundamenta curari, firmamenta anquiri pervelit? At parum est ut proba materia sit „nisi probum adhibeas fabrum“. Non potest auctor de fabrica sua gloriari; imo saepe dum haec scribit apud animum suum cogitavit quam eximios ex eiusmodi opera fructus hae litterae percipere potuissent, si quis ad eam aggressus esset et varietate rerum et ingenii celeritate instructor. Nunc ipse intimo sentit pectore nec erit qui intelligat melius, ab ultima meta quam et possimus et debeamus attingere quam longo distemus intervallo. Sed prospectus si displicet, respicite paululum: ad eum locum quousque Wolfio decursum erat reflectite oculos: iam aequae et candide proloquimur, quod nunc confectum est spatii tam exiguum videatur ut frustra hic auctor laborasse censendus sit. Quae vero singulis quibusdam locis peccata, neglecta, squalida remanserunt, quae minus multa forent nisi publice prodeundi et Aristarchomerum exornandi sero subortum consilium esset,

ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεθα καὶ αὐτίς.

νῦν δ' —

ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλλα δῖαν.

Index dissertationum et capitum.

Diss. I.

De fontibus doctrinae Aristarcheae.

- C. I. p. 1—18. Aristonici liber de notis Aristarchi.
 C. II. p. 18—38. Didymi liber de Aristarchi editione Homeri. De adornatione codicis Veneti A. Herodiani liber de prosodia Homerica. Senacherim.
 C. III. p. 38—41. De fide codd. L. et V. et Eustathii.

Diss. II.

De Aristarchea vocabulorum Homericorum interpretatione.

- C. I. p. 42—61. Exponitur quid ante Aristarchum in vocabulorum interpretatione grammatica praestitum videatur. In vocibus Homericis illustrandis non multum antea profectum. Quo magis quaedam Aristarchi (qui universe hunc locum egregie tractavit) condonanda peccata. Error in vocabulo *διερός*.
 C. II. p. 61—83. *βάλλειν, οὐτάσαι* sim.
 C. III. p. 84—165. Reliquae verborum interpretationes eoque pertinentes observationes.

Diss. III.

De explicatione poetae quatenus pendet a scientia antiquitatis Homericæ.

- C. I. p. 167—177. De aëre, aethere, Olympo, et quaedam alia de facie mundi.

C. II. p. 177—193. Mythologica.

C. III. p. 193—200. De cultu et victu heroum.

C. IV. p. 200—229. De grammaticis qui *ἑστιάτικοί* et *λυτικοί* dicti sunt.

C. V. p. 229—256. Chorographica et geographica.

§. 1. De agrò Troiano et ordine navium. §. 2. (p. 232) Reliqua fragmenta de locis et populis ap. Homerum commemoratis. §. 3. (p. 242) Quam rationem plerique, ante Aristarchum maxime, in explicanda chorographia Hom. secuti sint; Aristarchi merita. §. 4. (p. 250) De Ulixi erroribus.

Diss. IV.

De prosodia.

C. I. p. 257—316. De accentibus.

C. II. p. 316—345. De interaspiratione.

C. III. 345—347. De spiritu vocabulorum pincipali.

Diss. V.

De criticis Aristarchi rationibus.

C. I. p. 348—365. De athetesibus.

C. II. p. 365—386. De constituenda lectione.

---

p. 387 Excursus. Commentarii Apionis et Herodori nomine inscripti, quibus Eust. usus est, cum scholiis Venetis comparantur.

Dissertatio I.

De fontibus doctrinae Aristarcheae.

C. I.

Aristonici liber de notis Aristarchi.

§. I. Quaestiones, quas ad antiquitatem illustrandam instituimus, nullae difficiliore, nullae tot impedimentis obstructae, quam quae solis scholiastarum grammaticorumque litteris nituntur. Nam cum parpaucas aetas tulit integras, tum antiquissimorum, unde hi posteriores sua mutuati sunt, praecepta et testimonia partim per discipulorum ora tradita fuisse, partim incuria de- flexa, partim etiam inique detorta, partim inscite, vel adaucta vel decurtata reperiuntur. Quare cum summa, in hoc genere opus sit cautione, ne erroribus vel mendaciis testium circumveniamur, tum de Aristarcho dicturi, cuius nomen cum ipsa paene critica aequiparatur, quasi seyero monitore uti videmur, ne quid gravius in ea arte peccemus. Ergo disputandi initium inde facere visum ut testium, qui in hac quaestione adhibendi sunt, fidem et diligentiam accurate exploremus. Et primum quidem locum Scholia Homerica sibi postulant.

Codex Scholiorum Venetus A, quo primum his de Alexandrina grammatica quaestionibus facultas data, quattuor grammaticorum coniunctos exhibet libros, non integros illos, attamen etiamnum omnibus fere gramma-

www.libtool.com.cn
 maticorum scriptis, quorum excerpta ad aetatem nostram pervenerunt, copiosiores. Qui illi libri sint ipse qui haec collegit et concinnavit prodidit indice singulis rhapsodiis subscripto: παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα καὶ τὰ Διδύμου περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, τινὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσφθίας Ἡρωδιανοῦ καὶ ἐκ τῶν Νικάνορος περὶ στιγμῆς. Hic illud brevitati datum, quod Νικάνορος περὶ στιγμῆς dictus est liber, qui proprie dicendus esset περὶ Ὀμηρικῆς στιγμῆς, quod et libri indoles indicat et bis sic invenitur in subscriptione rhapsodiae tertiae et quartae. Suid. Νικάνωρ ὁ Ἐρμείου, Ἀλεξάνδρου γραμματικός, γεγονώς ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ Καίσαρος . . . ἔγραψε περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὀμήρου καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ.

Item quod dicit παράκειται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα, no-
 lait solum intelligi textui notas appositas esse, sed simul
 ex Aristonici libro περὶ σημείων singulis versibus annota-
 tionis esse adscriptam quod eo pertineret. Quod semel le-
 gimus in subscriptione rhapsodiae duodevicesimae παρά-
 κείται τὰ Ἀριστονίκου σημεῖα μετὰ ὑποσηματίου, non opus
 est fingere, cum a primo auctore ubique hoc modo scri-
 ptam esset, in reliquis postea excidisse, imo ille vel
 ipsos lectores putavit statim intellecturos, una cum
 signis etiam qui signa illustrarent commentarios in hoc
 opere inveniri, vel, quo magis inclino, τὰ Ἀριστονίκου
 σημεῖα eadem brevitate dixit librum de signis, ut Ἀ-
 δάμος ἐν τῇ διορθώσει Φ, 210 pro Διδ. ἐν τῷ περὶ
 διορθώσεως. Sic Ἀπολλώνιος ἐν τῇ μετοχῇ, Orion p. 89,
 8; i. e. ἐν τῇ περὶ μετοχῆς. Et Ἀριστόνικος ἐν σημείοις in his
 ipsis scholiis A, 22. Ut illud μετὰ ὑποσηματίου ab re-
 centiore manu adiectum putem. Item Orion 188, 6 (Et.
 M. 627, 40) Et. M. 377, 37. Ἐν τοῖς σημείοις τοῦ ποιη-
 τοῦ Ὀρίων 119, 28. Est liber Aristonici περὶ ση-
 μείων Πλάτος καὶ Ὀδυσσεύς vel περὶ σημείων Ὀμήρου.
 Suidas: Ἀριστόνικος Ἀλεξάνδρου γραμματικός ἔγραψε

περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου καὶ τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας ἀσυντάκτων ὀνομάτων βιβλία ζ. Haec enim vera interpunctio est, non hoc modo: καὶ τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας ἀσυντάκτων ὀνομάτων. De quo si cui antea dubitare licebat, postquam ipsum librum inspeximus, debebat nemo. Omnium minime ferendus Larcherus, rectam loci interpunctionem, quae est apud Eudociam (Vill. 64), depravans ad Orionem p. 43, cum apud ipsum, de quo commentabatur, Orionem non modo Ἀριστόνικος ἐν τῷ περὶ σημείων τοῦ Ὀμήρου citetur, p. 94, 17, sed etiam Ἀριστόνικος ἐν τῷ περὶ σημείων Ὀδυσσεΐας, p. 94, 20.

§. 2. Iam ad indolem consiliumque huius libri pergens initium faciam, ab iis colligendis reliquiis, quas extra Venetum codicem servatas habemus. Orion p. 119 Ὀπῆ τόπος τετραήμενος, ἀφ' οὗ τις δύναται ὀπήσασθαι καὶ περιβλέψασθαι οὕτως Ἀριστόνικος ἐν τοῖς σημείοις τοῦ ποιητοῦ. Pertinet hoc haud dubie ad α, 320 (ἀνόπαια). Idem p. 94 λάρυξ ὁμοίως διὰ γὰρ ταύτων, τοῦ λαιμοῦ καὶ λάρυγγος, τὴν ἀπόλασιν ἔχομεν τῶν τροφῶν. οὕτως Ἀριστόνικος ἐν τῷ περὶ σημείων Ὀδυσσεΐας. Corrigit Larcherus: λάρυγξ καὶ φάρυγξ ταύτων ὁμοίως γὰρ διὰ τούτων — Poterat facilius λάρυξ ὁμοίως φάρυξ. διὰ γὰρ —, v. Lobeck. Aglaoph. I. p. 779. Sed neutrum verum. Tu scribe: λάρυξ ὁ λαιμός, διὰ γὰρ — et haec desumpta esse puta ex annotatione ad Odys. τ, 229

ἐν προτέροισι πόδεσσι κύνων ἔχε ποικίλον ἑλλόν,
ἀσπαίροντα λάων —

Quo loco Eustathius: τὸ δὲ λάων Ἀρίσταρχος μὲν ἀντὶ τοῦ ἀπολαύων, ἀφ' οὗ καὶ λαιμός καὶ λαυκανία —; poterat addere, quod apud Aristonicum additum fuisse intelligimus, καὶ λάρυγξ. — Orion. p. 94, 16 λάρυγξ (τ, 34) ὁ λύων τὸ νύχος τουτέστι τὸ σκότος. οὕτως Ἀρι-

στονικός ἐν τῷ περὶ ἀηαίων τοῦ Ὀμήρου. — Idem p. 43, 12 δειλός ὁ δεδιώς τὰς μινίας (recte Larcherus ex Eust. p. 855, 48 corrigit Ἰλας). οὕτως Ἀριστόνικος. — Quæ ex Orione attulimus de ὄπτ' et λήγος; iisdem verbis in librum suum transtulisse invenimus Etymologum p. 627, 40. 572, 21. Haec quoque, quæ nunc solus habet; ex eodem fonte derivasse, minime dubium. p. 337, 37 ἔρσαι αἱ ἐν ἔαρ' γεννηθεῖσαι ἢ αἱ ἀπαλαὶ καὶ τελείως νέαι, μεταφορικῶς, ὡς Ἀριστόνικος ἐν σημείοις: p. 41, 36 αἰδηλος, οἷον κείνος δ' αὐτ' αἰδηλος ἀνὴρ (χ, 165); ὁ ἀλοθρευτικὸς οὐ γὰρ ἄξιός Ἀριστόνικος δηλοῦν λέγων τὸν ἀδηλοποιόν. His addimus fragmentum ex libro de notis Hesiodicis. Orion p. 96, 27 (cf. Et. 555, 38) λακίδες ἐπὶ σκισματὸς ἱματίου. παρὰ τὸ λακεῖν καὶ ἡρέμα ψόφειν ἐν τῷ σκίλλεσθαι. οὕτως Ἀρίσταρχος ἐν τοῖς σημείοις Ἡσιόδου. Lege Ἀριστόνικος. Adi Ruhnenium praef. ad Hes. p. VII, quo loco de corruptionibus, quas Aristarchi nomen subiit, exponit.

§. 3. Haec qui lustraverit, verendum est ne Aristonicum fingat sibi aliquem veriverbii aucupem istosque quos de notis Homericis Hesiodicisque conscripsit commentarios nihil nisi nugae etymologicas captasse. At Scholia Veneta inspicientes omnia alia invenimus, doctissimas de antiquitate Homericâ, de verborum significationibus, de versibus spuriiis observationes; his totus liber refertus reperitur, his etymologiae quæ insunt (insunt autem illis, quâs ex Orione cognovimus, simillimae) sed ita excellentissimis observationibus obscurantur, vix ut appareant. Res expeditu facilis. Orion cum etymologicon scriberet complures perrepta- vit libros grammaticos; sed sola quæ inveniri possent etymologica aucupans, reliquorum securus. Sic usus est ille eodem consilio scriptis Apollonii Dyscoli: qui si ex his reliquiis nobis diiudicandus esset, quas Orion

servavit, (v. *lipdicem*) ex eodem omnes, quod veteribus male cessisse scimus, etymologico genere, pro doctissimo argutissimoque grammatico futilem et paene ridiculum haberemus.

§. 4. Aristonicus, Straboni suppar, inter doctissimos fuit grammaticos scriptaque eius et opiniones commemoratione dignae habitae a praestantioribus. Strabo I. p. 101 Τζ. Ἀριστόνικος μὲν οὖν ὁ καθ' ἡμᾶς γραμματικὸς ἐν τοῖς περὶ τῆς Μεγέλαου πλάνης (δ, 84) πολλῶν ἀναγέγραφε ἀνδρῶν ἀποφάσεις περὶ ἐκάστου τῶν ἐκκειμένων κεφαλαίων. ἡμῖν δ' ἀρκῆσαι κὰν ἐπιτέμνοντες λέγωμεν. — Serv. Aen. III, 334 Chaonios cognomine campos). Epirum campos non habere omnibus notum est; sed constat ibi olim regem nomine Campum fuisse eiusque posteros Campylidas dictos et Epirum Campaniamque vocatam, sicut Alexarchus, historicus Graecus, et Aristonicus referunt. — In rebus grammaticis ad partes vocatus ab Herodianus. Γ, 198 Ἀρισταρχος δισυλλάβως (οἰῶν) ὡς αἰγῶν καὶ Πτολεμαῖος δ' Ἀσκαλωνίτης. Ἀριστόνικος δὲ τρισυλλάβως ὡς τὸ οἰῶν μέγα πῶν. Et licet sumere iisdem fere argumentis, quibus Herodianus trisyllabam formam h. l. defendit, ipsum Aristonicum usum esse. Κ, 252 οὕτως καὶ Δωφθόραος ἐν τριακοστῷ πρώτῳ τῆς Ἀττικῆς λέξεως ἀξιοῖ γράφειν (sc. παροίχωκε), τὴν μὲν πρώτην διὰ τῆς οἰ διφθόγγου, τὴν δὲ δευτέραν διὰ τοῦ ω, παροίχωκεν, ἀποτεινόμενος πολλὰ πρὸς Ἀριστόνικον καὶ Τρύφωνα ἄλλως γράφοντας, ἐπιδαίξας τὸ οἰχκεν ἰακόν. οὕτως δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τεχνικὸς οἶδε τὴν γραφὴν. Item ad N, 137 de spiritu, accentu, etymo vocabuli ὀλοοίτροχος cum aliis auctoritatibus Aristonici sententiam affert (quod scholion, negligenter ac potius perverse transcriptam legitur Et M. p. 622). Quae hac paragrapho contulimus, ea putamus ex Aristonici commentariis Homericis deaum-

ptaw esse, liquo lquin huius grammatici reliquias nobis collectas dare voluerit alia habebit quae referat, e. g. ex Eustathio et Hesychio. Horum commentariorum diserta fortasse mentio fuit eo loco, quo Ammonius huius grammatici copias meminit. p. 103 ὀλίγον καὶ μικρὸν διαφέρει· τὸ μὲν γὰρ ὀλίγον ἐπ' ἀριθμοῦ, τὸ δὲ μικρὸν ἐπὶ μεγέθους τάσσεται. Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι ἐκάλεσ' ἐπὶ στοιχείου ὀλίγην νηϊδα Καλυψοῦς. φασὶ δὲ οὕτως ὀλίγην μικρὰν ὑπαλλακτικῶς. τὸ μὲν γοῦν ὀλίγον ἐπ' ἀριθμοῦ, τὸ δὲ μικρὸν ἐπὶ μεγέθους τάσσεται, καὶ Ὅμηρος διφρον ἀεικέλιον παραθεῖς ὀλίγην τε τράπεζαν (Y, 259) τὴν μικρὰν. Quae sic emendare conatus est Valckenarius (p. 181) Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι Ἐκάλῃς ἐπὶ γίχου· ὀλίγην νηϊδα Καλυψοῦς φησὶν οὕτως, ὀλίγην μικρὰν, cet.

Illud ἐπὶ σίχου novi ex Apollonii lex. Hom. ἐπισταμένον· ἐπὶ σίχου ἐν τῇ ξ Ὀδυσσεΐας (359) ἀνδρὸς ἐπισταμένον. Ἀρίσταρχος ἐπιστήμονος. Quod etsi statuas recte scribi, tamen ne sic quidem locum Ammonii sanatum esse apparet. Nam vocabula καὶ Ὅμηρος seq. cum antegressis male conveniunt ac contrarium habent eius quod requirimus. Quod eo ducit, ut vel lacunis vel verborum traiectionibus totum locum laborare putemus. Hoc praeteriit Valckenarium: illud videtur ipse sensisse non admodum verisimile esse, grammaticum qualis Aristonicus fuit, ex optima schola Alexandrina et hac aetate, commentarios Callimachi molitum esse: quare coniecturam suam admodum verecunde proponit. Minus etiam mihi veri simile videtur, in re, quae ad ipsum Homerum, cui ille usus vocabuli ὀλίγος familiarissimus est, sexcenties a commentatoribus illustrata esset, Ammonium ad commentarios Hecalae Callimacheae recurrisset. Quare potius crediderim Ammonium scripsisse: Ἀριστόνικος ἐν ὑπομνήματι, vel addens Ὅμηρον, vel intelligens, fortasse etiam ἐν ὑπο-

ἀνήκατο (uti Eust. ad Il. II. p. 610 de ea re expo-
 suit). Tum sequitur versus non suo loco positus: (νῆα)
 κέλσεν ἐπιστείχων ὀλίγην νηΐδα Καλυψοῦς vel similis.
 Non poteram haec praeterire, quamquam ipse contemno ut
 nimium incerta. Sed res nostra non multum hinc ca-
 pit detrimenti. Nam ut nusquam Aristonici commen-
 tarii Homericī ipso adiecto titulo commemorentur, ta-
 men fuisse loci modo positi certissime testantur. Quod
 ex multo paucioribus, quae tum innotuerant, sagax
 perspexit Valckenarii ingenium, l. l. Reliqui, quos
 posuimus, loci quos ad Homeri locos pertineant per
 se patet; quod de veteribus Epiri cognominibus regi-
 busque disseruisse videmus, vel ad catalogum Navium
 635, vel ad regem Echetum (σ, 84) pertinuisse puta-
 bimus. Caeterum hos commentarios ex docto illo ge-
 nere fuisse, quod plerique secuti sunt, copias geogra-
 phicas et mythologicas ab Homero occasione sumpta
 coacervans, nec hoc obscurum. De eiusdem gramma-
 tici commentariis Pindaricis constat ex schol. Pind.
 Ol. I, 33. III, 31. VII, 153. In Hesiodicis commemo-
 ratur ad Theog. 178 ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πάϊς ᾠρέξατο
 χειρὶ Ἀριστόνικος λοχεοῖο φησὶν ὡς θυρεοῖο. λοχεὸς γὰρ
 λέγει. βεβίασαι δὲ τὸ λοχεοῖο παρὰ τὸ ἔθος. Hinc
 commentarios in Hesiodum scripsisse concludi non
 potest, id quod Valckenarius putavit ad Ammonium
 l. l. Possunt enim haec ex aliquo libro grammatico,
 Herodiani opinor, transcripta esse: Aristonicum vero
 de forma λοχεός sententiam suam ad Homericum θυ-
 ρεός exposuisse fingi potest.

§. 5. Ab commentariis Homericis varia et extrin-
 secus adseita doctrina instructis, in quibus etiam ab
 Aristarcho dissensisse invenitur, libri de notis toto co-
 lore et consilio diversi fuere. In his enim suam qua-
 si exiit personam, id unum totumque agens, ut quas

Aristarchus notas in versibus Homericis apposuerat, eas indicaret easque ita illustraret, ut causas argumentaque Aristarchi observationesque, quibus stabiliendis illae notae inservirent, congereret. Ut proprie et ab initio libri indicem fuisse putem: *περὶ Ἀριστάρχου σημείων Ὁμήρου*. Res certissima est, et qui vel scholia ipsa diligenter attenteque perlegerit vel reliquas nostras de Aristarcho disputationes pervolvere dignatus fuerit tam non potest latere, ut hoc loco omnia maxima minima momenta comportare non nimio opere laborandum putem. Sed primum ostendam, non suas Aristonicum illustrare notas. Hoc patet ex eiusmodi locis qualis est *P, 24 τὸ σημεῖον Διονύσιος* (Thrax) *διὰ τὸν Ὑπερήνορά φησι... A, 176 ὁ δὲ Διονύσιος τὸ σημεῖόν φησιν ὅτι ἴλλακται πτώσις*. Item *T, 49 ὁ δὲ Διονύσιος τὸ σημεῖόν φησιν ὅτι . . . O, 571 ὅτι τῷ εὐκτικῷ ἀντιπροστακτικῷ ἐχρήσατο, ὡς φησι Διονύσιος*. Aliis locis compluribus dicit *σημειοῦνται τινες, ὅτι . . .*, quos locos infra ponam ostendamque haudquaquam obstare, quominus Aristarcheas notas ab eo illustratas putemus.

Etenim Aristarchi notas intelligi ab Aristonico primum patet ex observationibus compluribus hic sine nomine positis, quas aliunde tenemus Aristarchi esse. Legimus observationes de νέον, ζωήρ, ζῶμα, δεδοντότος, ἔρμα, φόβος, ᾧδε, ἀντί, simpliciter positas hoc modo: *ἢ διπλῆ ὅτι φόβον τὴν φουγὴν; ἢ διπλῆ ὅτι τὸ ᾧδε οὐδέποτε τοπικῶς καθάπερ ἑμεῖς λέγει*. Sed has observationes Aristarchi esse (cui non ipsa praestantia persuadeat!) scimus ex Apollonii lex Hom.

Saepius legimus *ἢ διπλῆ πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν*; at Aristonici nota ad *B, 837* scimus: *ἐσημειοῦτο δὲ ὁ Ἀρισταρχος τὰς ὁμωνυμίας πρὸς τὰ Πυλαιμένους*. *II, 358. P, 115 Αἴας δ' ὁ μέγας*), *ἢ διπλῆ ὅτι συγκρατικῶς λέγεται πρὸς τὸν ἕτερον Αἴαντα ὁ μέγας ὁ Τελαμώνιος, ἐπεὶ ἐκείνος μείων*. At per Didymum ad *B, 111* accepimus,

.compluribus locis ab Aristarcho expositum esse de duplici
 usu Homérico vocabuli μέγας, cum nunc simpliciter
 dicatur, nunc ad distinguendum a cognomini, minore,
 ut in Aiace Telamonio (πρὸς τὴν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν
 ἕτερον διάκρισιν). Cf. Apollon. Synt. 41, 10. — Π, 109
 ἡ διπλῆ ὅτι ἐν τισι γράφεται καὶ φάλαρα (pro καὶ φά-
 λαρα). At duo scholia fide dignissima (Didymi et
 Nicanoris) de Aristarcho testantur, alterum γράφεσθαι
 φησιν ὁ Ἀρίσταρχος καὶ τύπτετο δ' αἰεὶ καὶ φάλαρα εὐ-
 ποιήματα διὰ τοῦ π, alterum Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ καὶ συν-
 δέσμον καὶ φάλαρα γράφων πάντως βραχὺ διέστειλεν
 ἐπὶ τὸ αἰεὶ. — Κ, 204 ἐφ' αὐτοῦ ἡ διπλῆ ὅτι ἐκ πλη-
 ρους τὰ τοιαῦτα προσφέρει. Aristarchum hanc sermonis
 Homericī legem observasse aliunde constat (v. quaest.
 ep. spec. I p. 29). Saepissime diplen positam in-
 venimus, quod vocabulum aliquod positum sit, ut
 dicunt, ἰδίως. In his est γάρ ab initio orationis
 (e. g. post vocativum) positum. P, 215. Ψ, 627. Has
 vero notas Aristarchi esse scimus ex Apollonio Dy-
 scolo de coni. p. 506, 5 ἀλλὰ μὴν καὶ συνήθως ὁ ποιη-
 τὴς ἀρχτικῶ αὐτῶ προσχοῖται. (coniunctione γάρ, contra
 rationem, quae enuntiationes γάρ habentes postponi iu-
 bet). καὶ οὐ τοῦτο τεκμήριον τοῦ ἀποδοκιμάζεσθαι τὸν
 λόγον (h. e. rationem nostram, quam exposuimus, im-
 probabilem esse), εἶγε καὶ τὰ τοιαῦτα Ἀρίσταρχος πα-
 ρεώσατο (l. παρεσημειώσατο), καθότι καὶ ἐπ' ἄλλων
 πλείστων ἰδιάσαντά τινά ἐστι παρ' αὐτῶ. — Σ, 38 ἡ δι-
 πλῆ . . ὅτι ἀθροοὶ ἐπὶ τῶν τριῶν ἀρχὴ γάρ ἐστι πλη-
 θυντικῶ ἀριθμοῦ τὰ τρία. At Herodianus: Ἀρίσταρχος
 δασύνει, φάσκων ὅτι ἀρχὴ πλήθους ὁ τρεῖς ἀριθμός. —
 Ν, 191 ἡ διπλῆ ὅτι διήρηκε χρόος ἀντὶ τοῦ χρόως διὸ
 βαρυντομητέον. At Didymus: οὕτως αἱ Ἀριστάρχου χρόος
 ὡς λόγος βούλεται δὲ διηρησθαι τὴν εὐθείαν. Ζηρόδοτος
 δὲ γράφει χρόως. Eadem consensio Aristonicum inter
 et Didymum vel Herodianum de Aristarcho testantes

M, 56. N, 389. H, 499, 500. Y, 53. Et possum plura afferre. Sed satis factum opinor.

Sequitur ut animadvertamus, ab Aristonico sola tertia persona verbi indicari Aristarchum ne nomine quidem addito. O, 449 ἀθετοῦνται στίχοι γ' — ὕστερον δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου ἀπολογεῖται. At τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου Aristarchi esse, scimus ex K, 53. Et plus duodecim praeterea notae positae πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου. Y, 269 ἀθετοῦνται στίχοι δ', ὅτι διεσκευασμένοι εἰσὶ . . . ἵνα δὲ μὴ δοκῇ λύσεως τι εἰρηκέναι (i. ἰηροηκέναι). Aristarchum significat. Eodem pertinet quod ἀθετοῦνται dicere solet simpliciter, intelligens: ὑπ' Ἀριστάρχου (v. Wolf CCLXXII). Patet iam ex iis scholiis, quibus postremis usi sumus. Patet ex aliis, ut B, 529 cl. I, 395. Σ, 444. Nec videtur esse cur praetermittam Ψ, 91. 806. 822.— Δ, 117 ἀθετεῖται. Ab Aristarcho factum esse discimus ex Apollonio lex. Hom. s. ξρμα. Nec in his diutius morabor. De προηθετοῦντο ὑπ' Ἀριστοφάνους vel προηθετοῦντο ὑπὸ Ζηροδότου, quo sexcenties scriptor noster utitur, quo ipse testatur Aristarcheas sibi atheteses exponi, sufficit lectores remisisse ad Wolfium prol. CCLXXI.

§. 6. Mihi enim his omissis, quibus res confirmetur, quam sibi singulis quisque paginis experiri potest, ad ea properandum est, quae nisi recte iudicata contrarium suadere vel etiam testari videantur. Primum illi considerandi loci, quibus pro vulgari suo ἢ διπλῇ ὅτι vel τὸ σημεῖον ὅτι utitur hoc: σημειοῦνται τινες, quae nos vox ab Aristarcho ad alios ducere videtur. E, 253 γενναῖον· σημειοῦνται τινες ὅτι οὕτως εἴρηται ἐγγενές, πάτριον. σημειοῦνται δὲ καὶ τὸ ὀκνεῖω δ' ἱππων (255) ἀντὶ τοῦ ὀκνηρῶς ἔχω. τινες δὲ ἐπὶ τοῦ φόβου τιθέασαι τὸν ὄκνον. Z, 219 Οἶνεὺς μὲν· σημειοῦνται τινες ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον ἀπήνητηκεν. Z, 131 σημειοῦνται τινες ὅτι ὡς περὶ θεοῦ τοῦ Διονύσου διαλέγεται. Z, 472 ἀπὸ

κραιτὸς κόρυθ' (ἔλλετο) σημειοῦνται τινες τοῦτον θεὰ τὸ
τὸν τραγικὸν Ἀσπυδάμαντα παράγει τὸν Ἔκτορα λέγοντα
„δέξαι κοινὴν μοι πρὸς πόλεμόν δέ καὶ φοβηθῆ παῖς
(An forte δέξαι κοινὴν μοι, πρόσπολε· πεφόβηθ' ὁ παῖς?
Bekk.) H, 156 σημειοῦνται τινες διὰ τὸ παρήγορος ὅτι
παρηρητημένος καὶ κεχυμένος. H, 303 δῶκε ξίφος) σημει-
οῦνται τινες ὅτι ἀφώπλισεν ἑαυτὸν δοῦς τὸ ξίφος ὁ Ἐκ-
τωρ. H, 465 δῦσέτο· σημειοῦνται τινες ὅτι ἀπὸ τοῦ
ἐδύετο. Θ, 340 σημειοῦνται τινες ὅτι ὑγιῶς διέσταλκε
(ορινὸρ γλουτούς et ἰσχία). Θ, 361 σχέτλιος· σημειοῦν-
ται τινες ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀγνώμονα: οὐκ ἐν τῷ καθόλου δέ,
ἀλλ' εἰς ταύτην μόνην. I, 242 σημειοῦνται τινες ἀπὸ
τοῦ μαλερωῦ πυρὶ (sc. ἐμπρήσειν μαλεροῦ). 246 Ἄργεος
ἐπποβότιο· σημειοῦνται τινες ὅτι τὴν ὄλην Πελοπόννη-
σον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, Ἡσίοδος δέ. I, 254 σημειοῦν-
ται τινες ὅτι παρεῖται τὸ „τάδε λέγων“. A, 65 πᾶς·
σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ἀπὸ τοῦ ὄλος. ib. 201 ση-
μειοῦνται τινες ὅτι ἐν Ἰσφ τῷ σοί ἢ τείν ἀντωνυμία Δω-
ρικῆ οὔσα κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε. ἐξηρέχθη· ὅθεν φυ-
λάσσειται ὁ αὐτὸς τόνος. A, 314 σημειοῦνται τινες ὅτι
ἀριστείαν ἐνταῦθα Ὀδυσσεῶς παράγει. 604 κακοῦ δ'
ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή· σημειοῦνται τινες ὅτι οὐ πόρρωθεν
ἢ προαναφώνησις· κακεῖ οὖν οὐκ ἐπὶ τὸ πόρρω ἢ ἀπό-
τασις „Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή“ (A, 5). M, 17 ση-
μειοῦνται τινες πρὸς τὰ ἐν τῇ H (443) ἀθετούμενα ὅτι
καὶ ἐκ τούτων διαβάλλεται πρὸς τὸ πρόσωπον γενόμενα.
M, 105 σημειοῦνται τινες ὅτι βόας τὰς ἀσπίδας εἴρηκεν.
M, 178 τῷ δὲ λάϊνον Ἄργεῖοι δὲ διπλὴν παρατιθέασιν
ἔνιοι διὰ τὸ ὑπερβατόν, περὶ τείχος λάϊνον. 211 σημειοῦν-
ται τινες ὅτι τοῦτο ὡς γενόμενον λέγει, γενόμενον δὲ οὐ
παρίστησι. καὶ παρεῖται ἢ πρόθεσις· ἐν ἀγοραῖς γάρ.
M, 303 σημειοῦνται τινες ἐνταῦθα ὅτι περισσὴ ἢ προ-
θεσις ἢ περὶ (φυλάσσονται περὶ μῆλα). O, 545 ἡ δι-
πλή ὅτι κασιγνήτοι κοινότερον οἱ συγγενεῖς· σημειοῦνται
γὰρ τινες ὅτι τὰς ἀνεψιμὸς κασιγνήτους ἐλάλων . . . .

Τ, 10 σημειούνται τινες ὅτι *Λωρικὸν τὸ τῦνη*. 85 σημειοῦνται τινες ὡς ἂν λεγόντων τινῶν ὅτι ἠδίκησεν ἀφελόμενος τὴν Βρισήδα. **Τ**, 400 σημειοῦνται τινες ὅτι ἐκτεῦθεν ἢ διασκευὴ τοῦ τεθρίππου πεποιήται „*Ἐάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε*“ (Θ, 185). **Υ**, 229 σημειοῦνται τινες ὅτι ἄλδος πολιοῦ ἔφη (V). **Υ**, 307 σημειοῦνται τινες πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ ἐπεὶ μεταγράφουσι τινες *Λινείω γενεῇ πάντεσσι ἀνάξει ὡς προθεσμίζοντος τοῦ ποιητοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν* (A B). **Φ**, 282 σημειοῦνται τινες ὡς ἀπαξ εἶρηκεν (ἐρχθέντα). 383 ὅτι τὸ πληρές ἐστι τυμβοχοῆσαι διὸ σημειοῦνται τινες. **Χ**, 41 σημειοῦνται τινες ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον δεδήλωκεν (A B). **Χ**, 208 σημειοῦνται τινες διὰ τὸ δοκοῦν ἄπορον εἶναι μετὰ μικρὸν τούτων λεγομένων „*τρὶς περὶ ἅσιν μέγα Πριάμου δῖον*“ (251). **Χ**, 349 σημειοῦνται τινες πρὸς τὴν εἰκοσινήκτα λέξιν ὅτι πρὸς εἴκοσι ἐξισούμενα, εἰκοσαπλά. 362 σημειοῦνται τινες ὅτι μόνη κάτεισιν εἰς *Ἄιδον ἢ ψυχή* καὶ οὐ δεῖται τῆς Ἐρμού παραπομπῆς. **Ψ**, 267 τριάκτω σημειοῦνται τινες ὅτι ἀγὶ τοῦ τρίτω καὶ ὅτι ἄπυρον καὶ ἀναθηματικόν, ἕτερον τοῦ ἐμπυριβήτου. (Ψ, 523 σημειοῦνται τινες ὅτι ἄνω εἶπε δίσκου οἶμα νῦν δὲ συνθέτως δίσκουρα.) **Ψ**, 543 κεχολώσομαι· σημειοῦνται τινες ὅτι ἀγὶ τοῦ μηνίσω (B). 726 σημειοῦνται δὲ τινες καὶ τὸ κόψθῆπιδεν κώλητα, ὅτι τὸ κῶλον οὕτως εἶπεν. 826 σημειοῦνται τινες ὅτι σόλον τὸν δίσκον εἶπεν (A D). **Ω**, 624 σημειοῦνται τινες ὅτι *Ἡσίοδος ἐκόησεν „ὠπτησαν μὲν πρῶτα, περιφραδέως δ' ἐρύσαντο“. οὐδεὶς δὲ περιφραδέως ἐξέλκει τὰ κρέα, ἀλλὰ μᾶλλον ὀπίτῃ*.

Primum monendum, in his unum alterumve locum esse, ubi illud σημειοῦνται τινες non ab Aristonico profectum est, sed ab epitomatore, qui cum legisset ἢ διπλῆ —, cum hoc in suum usum converteret, formula usus est σημειοῦνται τινες. Hoc nonnunquam factum esse, luculentum exemplum habemus **Σ**, 510, ubi AD exhibent σημειοῦνται τινες ὅτι οἱ ἀπιστρατεύσαντες πόλι

ἐνὶ καὶ μετὰ σπονδῶν ἀπαλασσομένοι ἐλάβανον παρὰ
 τῶν πολεμουμένων τὸ ἥμισυ τῶν ἐν τῇ πόλει κτημάτων.
 Sed ipsa Aristonici annotatio servata hoc modo: ἡ
 διπλῆ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὅτι οἱ πολιορκούμενοι, cet.
 Idem factum Ψ , 523, quod intelliges ex Herodiani quae
 ibidem est observatione. De reliquis, in quos hoc non
 cadit, quid statuendum sit, ea observatione ducemur,
 quod pleraeque, quae dicuntur a quibusdam positae esse,
 notae iis rebus adhibentur, quas plerumque ab ipso
 Aristarcho notatas esse invenimus. Sic quod legeba-
 mus Z , 219 Οἰνὺς μὲν) σημειοῦνται τινες ὅτι πρὸς τὸ
 πρῶτον ἀπήντηκεν. Sed innumeris locis diplen positam
 invenimus „ὅτι πρὸς τὸ δεύτερον πρότερον ἀπήντηκε.“
 B , 629. A , 450. Z , 198. H , 8. 276. 306. Θ , 65. I , 531.
 A , 109. (221). 834. N , 1. 763. Ξ , 391. O , 8. 56. 330.
 Π , 251. Σ , 406. 595. Υ , 68. 233. X , 158. Ω , 605. Item
 A , 65 πᾶς) σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ἀντὶ τοῦ ὅλος.
 Sed saepissime diplex posita eo argumento „ὅτι πᾶς
 ἀντὶ τοῦ ὅλος“ B , 809. Θ , 58. A , 65. M , 340. N ,
 191. 408. 548. Π , 333. 801. X , 286. Φ , 345. Ψ , 135. —
 M , 303 σημειοῦνται τινες ἐνταῦθα ὅτι περισσὴ ἢ πρό-
 θεσις ἢ περί (φυλάσσονται περὶ μῆλα). At et aliae vo-
 culae superfluae nota indicatae et praepositiones, v.
 Θ , 19. Π , 591. T , 62. Cum hoc vero loco praeterea
 coniungendum schol. K , 188 φυλασσομένοι· ἡ διπλῆ
 ὅτι ἀντὶ τοῦ φυλάσσουσι, παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικοῦ.
 Item quod erat M , 211 σημειοῦνται τινες ὅτι τοῦτο ὡς
 γινόμενον λέγει, γινόμενον δὲ οὐ παρίστησι, καὶ παρεῖται
 ἢ πρόθεσις, ἐν ἀγγραῖς γάρ, huic primum respondent
 plurimi loci propter omissam praepositionem notati
 (λείπει, ἔλλειπει, παρεῖται ἢ προθ.), v. e. g. A , 596. B ,
 356. 576. 689. A , 244. 335. Z , 2. 37. 331. 507. Θ , 109.
 ΓZ . 317. 632. K , 353. A , 667. M , 155. N , 403. 474.
 O , 432 (Κυθῆροισι, ὅτι ἔλλειπει ἢ ἐν. ἔστι γὰρ ἐν Κυθῆ-
 ροις.) Ω , 306 (αἴσῳ ἔρκει pro ἐν) Π , 81. 546. Υ , 375,

et aliis locis. Sed illud *ὅτι τοῦτο ὡς γενόμενον λέγει, γενόμενον δὲ οὐ παρίσται* huic (ne locos fistos commemorem, qui notati sunt διὰ τὸ σιωπώμενον) geminum *Θ*, 230 ἡ διπλῆ, *ὅτι τοῦτο γινόμενον μὲν οὐ παρέστησεν, ὡς γενόμενον δὲ παραδίδωσιν*. *Χ*, 41 σημειοῦνται τινες *ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον δεδήλωκεν*. At plane eadem ratione *Α*, 330 *ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἀκρουστέον, οὐκ ἐγήθησεν ἀλλ' ἐλυπήθη*. *Α*, 281 οὐκ ἄκουγε, ἡ διπλῆ *ὅτι διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον*. *Μ*, 458 *ἵνα μὴ οἱ ἀφανρότερον βέλος εἴη ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον ἤρημηνε*. *Ο*, 155 οὐδὲ σφραῖν ἰδὼν ἐχολώσατο *Θυμῷ* ἡ διπλῆ *ὅτι τὸ ἐναντίον ὑπακοῦσαι δεῖ, ἀλλ' ἀπεδέξαντο*. Cf. *Ξ*, 416 οὐπερ ἔχει θράσος ἡ διπλῆ *ὅτι τὸ ἀντικείμενον δεῖ ὑπακοῦειν, ἀλλὰ δέος*. Et *Ο*, 11. — *Ι*, 242 σημειοῦνται τινες ἀντὶ τοῦ μαλεροῦ πυροῦ. Sed casus pro casu positus ubique notatus (*ὅτι πτώσις ἤλλακται*), ut *Α*, 169. *Γ*, 138. *Α*, 331. *Ε*, 298. 300. *Κ*, 298. 469. 574. *Α*, 121. 583. 606. *Ν*, 205. *Ο*, 462. 464. *Θ*, 296. — *Φ*, 282 σημειοῦνται τινες *ὅτι ἀπαξ εἴρηκεν*. At ἀπαξ εἴρημένα notata, v. *Α*, 106. *Β*, 217. *Ν*, 564. *Ξ*, 516. *Π*, 747. *Ρ*, 599. *Σ*, 236. *Ψ*, 311. 791. — σημειοῦνται τινες *ὅτι Δωρικὸν τὸ τῆνη* (cl. *Α*, 65 ἡ τείν Δωρικὴ οἴσα). Cf. *Ζ*, 262 ἡ διπλῆ *ὅτι ἄκρωσ Δώριον τὸ τῆνη*. — σ. τινὲς *ὅτι βόας τὰς ἀσπίδας εἴρηκεν* *Μ*, 105. Cf. *Η*, 238 ἡ διπλῆ *ὅτι τὴν ἀσπίδα ξηρὰν λέγει βῶν*. *Μ*, 137 ἡ διπλῆ *ὅτι οὕτως τὰς ἀσπίδας βόας αὔας*. *Ι*, 254 σ. τινὲς *ὅτι παρῆται τὸ „τάδε λέγων“*. Cf. *Π*, 496 ἡ διπλῆ *ὅτι ἤτοι ἀπέστροφε τὸν λόγον . . . ἢ ἐλλείπει τὸ „τάδε λέγων“*. Sed iam haec mihi taedium movent; sentio enim me laborare in re aperta. Quare reliqua, si quis forte uti voluerit, brevissime indicabo. *Ζ*, 472 cf. *Ι*, 575. *Ω*, 735. — *Α*, 314 cf. *Ο*, 266. — *Α*, 604 cf. *Α*, 5. — *Θ*, 361 cf. *Κ*, 164. — *Ι*, 246 cf. *Τ*, 115. — *Τ*, 400 cf. *Θ*, 185. — *Υ*, 229 cf. *Π*, 589. — *Υ*, 307 cf. *Υ*, 298 — *Χ*, 208 cf. *Χ*, 251. — Ad *Ψ*, 543 cf. dissert.

www.libtool.com.cn
 sec. s. v. — Ω, 624. cf. H, 70. X, 209. X, 351.
 Ω, 257. A, 59. (B, 599. Z, 153. H, 170.) —

§. 7. Ergo hoc dicimus, omnes, quas Aristonicus tractat, notas Aristarchi esse. Concedimus tamen uno alterove loco a discipulis signa addita esse ex mente Aristarchi.

Talia enim, quae solitus fuerat notare Aristarchus, si uno alterove loco non notaverat, fugerat eum, et si quis digito monstrasset, ipse statim diipen posituro annuisset. Item si quis quid odoratus esset, quod ad aliquam lectionem magistro probatam aliquid momenti addere posset, nota posita, locum reprehendit, qui praeteritus negligentia erat. "Poterat etiam fieri ut Aristarchus consilio unum alterumve locum praetermitteret, qui rei iam satis probatae vel incertum vel levissimum momentum adderet. Talia igitur addiderunt discipuli; quamquam rarum spicilegium erat. Praeterea nec illud omittendum, cum Aristarchi editio Homeri saepius descripta nec iam integra esset (ut postea videbimus) [facile potuisse quasdam ab Aristarcho appositas notas intercideri: quo minus discipulis dubitandum erat, quia adderent quae eius rationibus sine ulla dubitatione convenirent. Denique hoc in censum venit. Bis ediderat Aristarchus Homerum. Sed si etiam post alteram editionem in publicum emissam in legendo et interpretando Homero perrexit, hoc demum tempore quaedam animadvertit antea nondum observata. Haec sensim haud dubie cum editiones identidem describerentur textui addita; attamen quaedam, quae ore tantum propagata vel per commentarios, quos non omnes omnes habebant, disiecta essent, eruenda fuisse patet et sero accessisse. Attamen damus, ut iam antea significavimus, quasdam notas, quas Aristarchus nec posuerat nec indicaverat, ex eius mente et doctrina ab discipulis appositae esse. Haec via, qua alii quasi lacunas quasdam

www.libtool.com.cn
 expleverant, ipsi quoque Aristonice concessa fuit.
 Hinc est quod nonnunquam invenimus σημειωτέον vel
 σημειώσαιτο ἂν τις. O, 11 αἰμ' ἐμέων ἢ διπλῆ. πρὸς
 τὸ αἰμ' ἀπέμασεν (Σ, 437) τοῦτο ἂν τις σημειώσαιτο.
 Scil. Σ, 437 Aristarchus αἰμ' ἀπέμασεν probaverat prae
 altera lectione ἀπέμασε. Hunc locum αἰμ' ἐμέων si
 revera non notaverat a suo more descendit, quod forte
 non meminerat. Quin gratiam habiturus fuerit ani-
 madvertenti non dubitandum est. O, 5 ἤματι τῷ προ-
 τέρω δὲ μαίνετο φάιδιμος Ἐκτωρ τοῦτο ἂν σημειώσαιτο.
 τις πρὸς τὸ τινάσσετο μαινομένοιο (O, 609). γράφουσι γάρ
 τινες μαρμαμένοιο. Ψ, 120 διαπλήσσοντες παρασημειώ-
 σαιτο ἂν τις τοῦτο πρὸς τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα (κ, 440) „τῷ
 ἀπόπληξας κεφαλῆν“ (altera ibi lectio erat ἀποτιμήξας)
 ἀντὶ τοῦ ἀποκόψας.

Eos locos praetereo, qui Aristonici non sunt, ubi
 σημειωτέον vel σημειούμεθα est vulgari sensu: „hoc
 attende vel h. l. notandum“ ut Γ, 306. O, 588. Sed
 hoc fortasse commemoratione dignum quod est X, 379,
 ubi haec Aristonici: τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐσημειοῦντο πρὸς
 κρίσιν ποιημάτων, ὅτι σπανίως Ὀμηρος ἀκακομέτρους
 ποιεῖ. Aut scripsit ἐσημειοῦτο aut Aristarchi aequales
 discipulos vel contubernales*) comprehendit, quorum

*) Sueton. illustr. gr. 7 „Gniphō — Alexandriae quidem,
 ut alii tradunt, in contubernio Dionysii Scythobrachionis —
 fuisse dicitur“. — Persaeum cum Zenone magistro in eadem
 domo habitasse, patet ex historiola ab Athenaeo tradita p. 607
 ο. φησὶ γὰρ Ἀτάγωνος ὁ Καρναῖος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων
 ὡδε „Ζήνων ὁ Κιτιεύς, Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πρια-
 μένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν αὐτὴν, οὐ-
 κείν οὐκίαν“ — De contubernio intelligendum videtur hoc in
 vit. Apollon. Rhodii γέμετο δὲ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, τὸ μὲν πρῶ-
 τον συνὼν Καλλιμάχῳ τῷ ἰδίῳ διδασκάλῳ. Apud Galen. de fibr.
 pr. T. XIX. (K.) p. 43 hoc legimus: ἔτι δὲ καὶ παῖς ὢν, ἦν βίαια
 κρῶτον ὁ πατήρ με τῷ τῆν λογικῆν θεωρίαν Χρυσίππου καὶ τῶν ἄλλων

opera Aristarchus usus est*). Diximus de Aristonici libro, quo „Aristarchi notas, quibus aliena carmina compunxit, recognoverat“ (Senec. ep. 88). — Similem librum novimus Philoxeni *περὶ σημείων τῶν ἐν Ἰλιάδι* (v. Suid.). Diogenis vel Diogeniani liber *περὶ τῶν ἐν*

δόξων Στωικῶν διδάξαντι παρέδωκεν, ἐπισησάμην ἐν αὐτῶ τῶν Χρυσίππου συλλογιστικῶν ὑπομνήματα. Non intelligo ἐν αὐτῶ; sed scribendum opinor ἐν αὐτοῦ et de contubernio cogitandum. — Persii et Cornuti contubernium agnosco in pulcherrimis poetae versibus Sat. V, 41 sqq.

*) Si quis in schol. Aristonici notas quaerit illud tenendum, quae scholia incipiunt ab *ὅτι* partim Aristonici esse intelligendumque esse ἢ διπλῆ *ὅτι*. Nec difficile est haec ab istis discernere, ubi *ὅτι* illud ex more omnium veterum scholiastarum initio notarum positum. Quae corrupta sunt facile cognoscuntur. Sic *A, 307 ἢ διπλῆ ὅτι τὸ τρόφι ἐποκοπῆ τοῦ τρόφιμον ὃ Ἡρωδιανός φησιν* — Hic crede, si placet, ab Aristonico citatum esse Herodianum aliquot saeculis posteriorem. — *K, 18 ἢ διπλῆ ὅτι Πάμφιλος τὴν ἐπὶ ἀναστρέφει. πᾶσανώτερον δὲ ἐστὶ τὸ ἀκόλουθον φυλάττοντας ἀναγινώσκων ἐπὶ πρώτον Νέστορα. οὕτως ὁ Ἀσκαλωνίτης.* Observatio prosodica Herodiani est (sed mutila, v. quaest. ep. spec. I §. 9 p. 20. 21): Sed ἢ διπλῆ *ὅτι* ducit ad Aristonicum, cuius verba exciderunt. — *K, 225 εἶπερ τε ἢ διπλῆ ὅτι Ἀρίσταρχος εἶπερ τι (l. τε) καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σχολῆς καὶ ὅτι περισσός ὁ τέ.* Confusa, haec. Iudicium de varia lectione est Didymi. Aristonici fuit ἢ διπλῆ *ὅτι* *περισσός ὁ τέ* (quod multis locis observat). — *K, 445 ἢ διπλῆ ὅτι Ἀρίσταρχος ἦν παρ' αἴσαν ἔξω τοῦ θα καὶ ὅτι ἕμοιον τῶ ἦν μετὰ Τρώεσσι.* Haec observatio de lectione Aristarchea Didymi est, nec verba ἢ διπλῆ hoc loco nisi errore intrusa: nam quod diplen explicat Aristonici scholion ipsum servatum est sic: *πρὸς τὸ οὐκ ὅτι ὑγιῶς διὰ τοῦ ψιλοῦ ἀντιστοίχου.* — Stringimus haec ut genus errorum cognoscatur. Ὑπὲρ addam quod fallax est. *P, 125 ἢ διπλῆ ὅτι εἶκοι παραπειμῶντος ὁ Ἀρίσταρχος τῶ Ὀμήρω. οὐ γὰρ αὐτὸς ἦν ὁ Ἐκτωρ ὁ σκρλεύας.* — Nec hoc sanum. Aristonicus sic fere scripsit: ἢ διπλῆ *πρὸς τὰ δοκοῦν μάχεσθαι.* (v. *Z, 265. A, 51*) οὐ γὰρ — Quae interposita sunt vel aberraverunt huc ex alia nota nunc deperdita (v. c. Porphyrii) vel ab aliquo lectore adscripta eodem consilio, quo *P, 306* ad Nicanoris notam adscriptum est: *σημειώτων ὅτι παρὰς ἐναυδῶ βαρβαρίαν διαβολὴν τὴν ὑποσημνήν εἶρα.*

τοῖς βιβλίοις σημείων (Suid.) et Suetonii, cuius idem index (id. s. *Τράγκυλλος*), videntur potius in explicanda externa notarum forma versati esse et quid singulae notae in singulis scriptoribus ex grammaticorum more indicarent expositum habuisse. Etenim eadem notae alia in aliis scriptoribus significabant. v. Menag. ad Diog. La. III, 65.

C. II.

*Didymi liber de Aristarchi editione Homeri.
De adornatione codicis Veneti A. Herodiani liber
de prosodia Homerica. Senacherim.*

§. I. Si quidem laborum nostrorum, quos aliorum causa suscepimus, haud contemnendum praemium est si quid inde vel ad nos ipsos non quaerentes redundat emolumenti, hoc Aristarchus expertus est. Etenim quam artem subtiliter diligenterque tractare docuerat, eam Didymus tam egregie ad editiones Aristarchi Homericas adhibuit, ut nihil mihi videatur in hoc genere fingi posse perfectius. Eiusmodi libros, quales Aristarchi fuit editio Homeri, quo tot nitebantur eius commentarii, unde proficisci, quo redire schola eius debebat, diligenter esse descriptos dubitari nequit. Attamen nulla ratione satis poterat caveri, ne quid gliscentibus saeculis prave describeretur compluresque loci invenirentur, quibus quae Aristarchi editiones se

profitebantur iam non conspirarent. Non minor apud posteriores grammaticos Herodiani auctoritas quam olim Aristarchi fuerat. Attamen vide quam Byzantini pedissequi nonnunquam librorum incerta fide laboraverint. Schol. Dion. gr. 676 Herodiani definitionem prosodiae explicat, cuius initium est: *προσῳδία ἐστὶ ποιά τάσις ἐγγραμμάτων φωνῆς ὑγιούσ* — Huc progressus interpretando addit: *Ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκειται καὶ ὑγιῆς, ἵνα πρὸς τὴν τάσιν ἀναφέρεται*. Ergo hoc dico, paulatim vel scribendo et transscribendo Aristarcheas lectiones incertas factas esse. Fuit igitur aliquot saeculis post perutile quae tum ut Aristarcheae ferebantur lectiones ad fidorum monumentorum regulam exigere. Praeterea cum accederet, ut non semel Aristarchus sed bis Homérum edidisset, hoc etiam perutile utriusque editionis lectiones inter se conferre singulisque versibus utriusque editionis vel consensum vel dissensum notare. Sed ne sic quidem omnis in textu Homérico ab Aristarcho posita opera illustrata. Nam cum post alteram editionem emissam multos annos in meditando et interpretando Homero perstitisset atque etiam commentarios edere pergeret, partim discipulis coram, partim in commentariis veteres suas lectiones reprobaverat, alias, ut dies diem docuerat, optaverat, defenderat, stabiliverat. Ergo hoc etiam perutile, lectionibus editionum constitutis, variante lectione ex utraque congesta, addere ex commentariis et ex traditione (ea vero discipulorum scriptis vel etiam memoria continebatur) lectiones paulatim ab eodem adscitas. Tum demum recte de Aristarcho textu Homérico constabat. Hanc totam quam descripsimus operam suscepit Didymus in libro *περὶ τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως*. Qua ratione hoc negotio perfunctus sit, tum vero aliquanto plus praestitisse mox patebit. Ego primum lectoribus eum ex Didymi libro propo-

nam locum, qui vel solus eorum, quae dixi, fidem praestare potest. Ad B, III Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄσπ' ἐνέδθησε βαρείη haec fuit Didymi annotatio.

σχολικὸν ἐγγόημα (i. e. error scholae, sc. Aristarcheae) τὸ δοκεῖν Ζηροδότειον εἶναι τὴν μετὰ τοῦ ζ γραφὴν, μέγας ἀντὶ τοῦ μέγα. καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακῆος ταῦτα δεδῶσθαι (i. e. et Dionysius quidem Thrax videatur hoc ita ponere). ἐν γὰρ τῷ περὶ ποσοτήτων καθάπτεται Ζηροδότου ὡς ἡρηνοκότης ὅτι τῷ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως Ὀμηρος ἀποχοῆται. παρ' ὀδῆ καὶ κατὰ τινα τῶν ὑπομνημάτων μετελιῆφθαι τὸ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως (h. e. quare etiam in quibusdam Aristarchi commentariis vocabulum μέγα h. l. per μεγάλως translatum inveniri). τὸ δὲ οὐκ ἔχει τὰκριβὲς οὕτως. εἰ γὰρ τὰ συγγράμματα τῶν ὑπομνημάτων προτάττοιμεν, ἕνεκα γοῦν τὰκριβοῦς γράφομεν κατὰ Ἀρίσταρχον Ζεὺς με μέγας. ἐν γοῦν τῷ πρὸς Ψιλητῶν συγγράμματι τῇ γραφῇ κέχρηται, δύο λέγων τὸ μέγας σημαίνει, τότε μὲν τὸ καθ' αὐτό, καθάπερ νῦν, „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ καὶ „κεῖτο μέγας μεγαλωστί λელασμέιος ἱπποσυνίαιον“ (II, 776), τότε δὲ αὐτὸ (l. αὐτὸ) πρὸς τὴν κατὰ τὸν Αἴαντα τὸν ἕτερον διάκρισιν „Αἴας δ' ὁ μέγας“ (II, 358). καὶ ταῖς Αἰταῖς ἐξηγούμενος „αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας“ (I, 169) ἐν τινι τῶν ἡκριβωμένων ποιημάτων (l. ὑπομνημάτων) γράφει ταῦτα κατὰ λέξιν „οὐ κατ' ἐπίθετον λέγει μέγας, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἕτερου Αἴαντος. ὅταν δὲ λέγῃ „Ζεὺς με μέγας Κρονίδης“ οὐκέτι ὅτι καὶ ἕτερος μικρῆς ἐστι.“ καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ δὲ χρωμένους ἔξιν εὑρεῖν τῇ γραφῇ, Διονυσόδωρον τὸν Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ἀμμωνιον. ἐπιλέγουσι δὲ οὐδέν. διὸ καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν οὐκ ἐγράψαμεν. καὶ Καλλιμάχου ἐν τῷ περὶ Ἰλιάδος οὕτως προφέρεται, ὥστε ὁμοιον εἶναι τῷ „ἔπειτ' μέγας ἀδύσατο Ζεὺς“ (Σ, 292). οὐδὲ ὁ ἐπιθέτης δὲ Πτολεμαῖος τὰς Ζηροδότου γραφὰς ἐκτεθέμενος ταύτην ὁμολογεῖ Ζηροδότου εἶναι. (Huic scholio diserte additum: ταῦτα ὁ Αἰδύμος.)

§. 2. *Tamibegregium* fragmentum non tantum ut recte intelligatur postulat, sed etiam ab omni parte ut lectionis et interpretationis fides praestetur. Hoc igitur primum agamus.

Σχολικὸν ἐμάρτυμα sic verti: „error scholae.“ Plerumque adiectivum σχολικός ita usurpatum invenimus, ut ad id, quod proprie significat, putidae vel fastuosae diligentiae accedat significatio, uti apud Longin. III, 5 πολλὰ γὰρ ὡσπερ ἐκ μέθης τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος, ἴδια δ' ἑαυτῶν καὶ σχολικὰ προσφέρονται πάθη. X, 7 ἀλλὰ τὰς ἐξοχὰς, ὡς εἶποι τις, ἀριστίνδην ἐκκαθήρατες ἐπιουνέθησαν οὐδὲν φλοιῶδες ἢ ἄσμενον ἢ σχολικὸν ἐγκατατάττοντες διὰ μέσου. Dion. compos. v. p. 302 Sch. ἐπαυθα ἢ μὲν ὑπόθεσις ἀπῆται πολλὰ παρασχέσθαι τῶν εἰρημένων ἐκάστου παραδείγματος· καὶ ἴσως οὐκ ἂν ἀηδῆς ὁ λόγος ἐγένετο πολλοῖς ὡσπερ ἄνθει πεποικιμένος τοῖς εἰρινοῖς· ἀλλ' ὑπέμετρον ἔμελλε φανήσθαι τὸ σύνταγμα καὶ σχολικὸν μᾶλλον ἢ παραγγελματικόν. Cf. Gesner s. v. Haec quasi accessoria significatio a nostro loco aliena, qui illud solum fert quod diximus. Sic Athen. 83. b. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἐφαίρων τοῦτ' ἔχειν οὔτω διεβεβαιούτιο, ὀρμώμενος ἐκ τινῶν σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου. Commentarios scholae dicit, h. e. scholae vel scholasticorum usui destinatos, non in publicum editas. —

„Καὶ δόξειεν ἂν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Θρακῆος τοῦτο δεδῶσθαι.“ H. I. nonnunquam promptiores fuimus ad scribendum διαδεδῶσθαι, „videtur hic error percrebuisse per Dionysium.“ Attamen δεδῶσθαι verum erit. Athenag. legat. p. 134 Ἡσιόδου οὔτε Αἴδας οὔτε Νεμέσεως δίδωσι τὴν Ἑλένην, ἀλλὰ θυγατέρα Ὀκεανοῦ καὶ Τηθύος. Unde intelligitur Schol. Pind. Pyth. V, 93 ἀπὸ οὖν τῆς Πύλον τὴν Μεσσηνίην σημαίνει. οἱ γὰρ νεώτεροι τὴν Πύλον, ἧς ὁ Νέστωρ ἠγεῖτο, οὐ περὶ τὴν Τριφυλίαν τῆς Ἀρκαδίας, ἀλλὰ περὶ τῆς Μεσσηνίαν δίδωσιν.

Sed nolo nunc de usu huius vocabuli, qui ab eadem radice propagatus multiplex et varius apud grammaticos reperitur, fusius explicare. Ad nostrum tamen locum vindicandum hoc ponam Herodiani: Π, 207 ταῦτα ἐπὶ τὴν τα συλλαβὴν ὀξεῖα· ἐγκλιτικὴ γὰρ ἐστὶν ἡ μέ· ταῦτά μὲ ἀγειρόμενοι. οὕτω καὶ Ἀρίσταρχος. ὁ μέντοι Κρατήτειος Ἐρμείας τὸ ἅμα λέγει ἐγκεῖσθαι. οὕτω δὲ δώσει καὶ διὰ τοῦθ' τὴν γραφὴν, οὐκ ἔχουσαν οὕτως. Ergo recte dicetur ὁ Διονύσιος ταύτην τὴν γραφὴν δίδωσιν ὡς Ἀριστάρχειον vel ὁ Διονύσιος τοῦτο δίδωσιν ἐν τῷ περὶ ποσοτήτων. —

Παρ' ὃ δὴ καὶ κατὰ τινὰ τῶν ὑπομνημάτων μετελλήφθαι τὸ μέγα ἀντὶ τοῦ μεγάλως. Hoc mirum est: expectes enim . . . μετελλήφθαι τὸ μέγα εἰς τὸ μεγάλως vel μ. ἀντὶ τοῦ μέγα τὸ μεγάλως. Sed de hoc statim dicam: primum, ne quis fluctuet, monebo κατὰ τὰ ὑπομνήματα non esse nisi „in commentariis.“ Ariston. Γ, 2 οὐκ ἄρα γεγάμηται ὑφ' Ἡρακλέους, ὡς ἐν τοῖς κατὰ τὴν νέκυϊαν ἠθετημένοις. Didymus Δ, 3 ἐφνοχοῦει κατ' ἕνα τῶν ὑπομνημάτων ἐφνοχοῦει φέρεται. (Cf. H, 6. 452.) Promiscue utitur ἐν τοῖς ὑπομνήμασι et διὰ τῶν ὑπ. et κατὰ. Sed iam de vocabulo μεταλαμβάνειν dicendum. Μεταλαμβάνειν, quod apud antiquos est „commutare“ (v. Graser spec. Platon. p. 86), apud grammaticos est „alio modo dicere“ vel parva loci mutatione facta ut alius sensus evadat, i. e. παρωδεῖν, ut Athen. 336. f. κρεῖττον δ' ἂν εἶχε, φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελλήφθη τὰ ἐπὶ Σαρδαναπάλου οὕτως — vel aliis verbis dicere ut idem sensus maneat, ut Apollon. synt. 152, 13 παρὸν οὖν φάναι „πρὸς ταῖς ἐμαῖς θύραις ἔστηκα“ καὶ μεταλαβεῖν „πρὸς ταῖς θύραις μου ἔστηκα“ Hic usus frequentissimus. Ponitur vel sine praepositione, ut locis citatis. Sch. O. 246 ὀλιγοδρανέων) τὸ ὀλιγηπελέων μετελλήφθαι. Porphyg. qu. Hom. 3 ὡς οὖν ἀελλόπους ἢ Ἴρις λέγεται, ἦν μεταλαβὼν ποδῆγεμον προσηγόρευσε. Qu. 2 ὃ γὰρ

εἶπεν „ἦλθε μὲν αὐτὸς ἐφέστιος“ μεταλαβὼν ἔφη „ἦλθε δ' Ὀδυσσεύς καὶ οἶκον ἰκάνετο.“ Vel praepositionem adsciscit. Quae plerumque est εἰς. *A*, 567 ἀάπτουζ δὲ Ζηνόδοτος καὶ αὐτὸς ὁμοίως εἰς τὰς ἰσχυρὰς μεταλαμβάνει. *O*, 10 εἶατο) Ἀρίσταρχος μεταλαμβάνει εἰς τὸ ὑπῆρχον. *A*, 114 οὐ ἐθεν) οὕτως ὄξυτονητέον τὴν οὐ ἀπόφασιν, ἔν' εἰς ἀπλήν μεταληφθῆ ἀντωνυμίαν. *O*, 114. Apollon. syntax. 152, 1. 153, 5. Sed sexcenta exempla sunt. Iam dicitur etiam μεταλαμβάνειν ἀντί, sed contraria ratione, quam eo loco, in quo nos versamur. Sic Schol. Aristid. p. 441, 31 τὴν δὲ ἐτέραν σπουδαῖον καὶ καλόν) τὸ σχῆμα μεταληπτικὸν τοῦ λόγου· οὐ γὰρ εἶπε σπουδαῖαν, ἀλλὰ σπουδαῖον, τὸ πρᾶγμα μεταβαλὼν (i. μεταλαβὼν) ἀντὶ ὀνόματος, h. e. μεταλαμβάνει τὸ ὄνομα εἰς τὸ πρᾶγμα. Cf. antiquorum exempla constructionis μεταλαμβάνειν τι ἀντὶ τινος ap. Graser. spec. Platon. p. 86. In illa constructione cum ἀντί nititur is usus passivi, qui invenitur schol. *Ξ*, 499 (Herodiani ni fallor) ὁ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχών. ὁ μὲν Ζηνόδοτος καὶ τὸν δὲ καὶ τὸν φῆ ἐγκλίνει, ἵνα τὸ φῆ ταῦτὸν ὑπάρχη τῷ ὡς καὶ τὸ μεταλαμβανόμενον τοιοῦτον ἦ· ὁ δὲ ὡς κώδειαν ἀνασχών. *Γ*, 128 οὐς ἐθεν) ἐγκλιτικῶς ἀνεγνώσθη διὰ τὸ μεταλαμβανόμενον, ἐπεὶ εἰς ἀπλήν ἢ μετάληψιν. *) Voc. ἀντιμεταλαμβάνειν usus est Aristonicus *II*, 30 ἢ διπλῆ ὅτι ὁ χόλος ἀντιμετελλήπται ὡς ἰσοδυναμῶν τῆ μῆνιδι. H. e. ὁ χόλος μετελλήπται ἀντὶ τῆς μῆνιδος. His igitur exspectes nostro loco versa vice dicendum fuisse κατὰ τινα ὑπομνήματα μετελλήφθαι ἀντὶ τοῦ μέγα τὸ μεγάλης.

*) Strab. IX p. 435 δταν οὖν ἄσημον τελέως ἦ τὸ λειπόμενον νυνὲ σύστημα οὐτ' ἄξιον μνήμης ἵδμεν οὐτ' αὐτὸ οὔτε τοῦνομα τὸ μεταληφθέν. Hoc vertunt: „nomen quod accepit.“ Hoc potest significare. Attamen illo loco Strabonis sententia postulare videtur „nomen quod antea erat, nunc mutatum est,“ (τὸ μετ. sc. εἰς ἕτερον) Quod grammatici vulgo μεταλαμβάνειν, hoc Aristoteles dixit μετατελλῆναι poet. XXII, 13, (cf. Dion. comp. v. p. 38, 56).

Hac enim puto verborum collocatione Didymus usus erat. Attamen non celandum est unum esse editae lectionis refugium, ut μεταλαμβάνειν sua natura deposita se accommodaverit ad aliorum quorundam constructionem, quae interpretari significant, max. ἀποδιδόναι. Porphyr. *A*, I ἃ μὲν Ἀριστάρχος ἡγορόωντο ἀποδέδωκεν ἀντὶ τοῦ ἡθροίζοντο. Item *M*, 258 (v. similia quaest. Ar. spec. p. 36). Sed in ipso verbo μεταλαμβάνειν hanc mihi occurrisse constructionem nunc certe non memini. — Quod aὖ τό scribi volumus pro αὐτό non eget defensione. Sequitur

Ἐν τινι τῶν ἠκριβωμένων ποιημάτων. Legimus *Φ*, 130 haec Didymi: Ἀριστάρχος διὰ τῶν ποιημάτων Ἀριστοφάνη φησὶ στίχους ἕξ ἡθετηκέναι — At sexcenties dixit Didymus διὰ τῶν ὑπομνημάτων. Et sic scribendum est et h. l. et *Γ*, 272 οὕτως Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ β' ποιήματι τῷ περὶ παθῶν Διδύμου, ut *P*, 201 ζητεῖ ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ α' ὑπομνήματι τοῦ (l. τῷ) περὶ παθῶν Διδύμου. Et *I*, 453 ταῦτα ἱστορεῖ Ἀρποκρατίων ὁ Δίου διδάσκαλος ἐν ποιήματι τῆς ἰ t. (sic). Denique *Y*, 471 ἐνέπηρσεν) Φιλόξενος καὶ Ἀριστάρχος. περὶ δὲ τῆς γραφῆς Ἀριστάρχου (l. — ος) ἐν ποιήματι φησὶν οὕτως. —

§. 3. Sed iam tempus est his missis denuo illud Didymi scholion inspicere, ut exploremus quid inde ad Aristarchi studia cognoscenda possit elici. Primum Aristarchi libros (συγγράμματα) distinguit ab eius commentariis.

At nihil scripsit quam commentarios, si Wolfio fides ex Suida concludenti (CCXXIX): λέγεται γράψαι ὑπὲρ ὧ βιβλία ὑπομνημάτων μόνων. Verum et Suidae testimonium sine dubitatione sic accipere licet: „si tantummodo commentarios numeres“*) et Didymus tum hoc

*) Res non tam pendet a casu, qui pro constructionis regulis et

loco scripta loquitur praeter commentarios, tum alibi ipsis additis titulis plura commemorat: πρὸς Φιλητῶν h. 1. et *A*, 524. πρὸς Κομανόν *A*, 97. *B*, 798. *Ω*, 110. πρὸς τὸ Ξένωνος παράδοξον *M*, 435. περὶ Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεύς *I*, 349. *) Quae Wolfium fugerunt.

§. 4. Sed quid illud est quod libros quam commentarios dicit fide digniores esse? Scilicet quod inter commentarios ferebantur minus elaborati. Narrat Galenus (praef. ad Hippocr. de nat. hom.), se olim in sectatoris cuiusdam usum commentarium in Hippocratis librum de elementis conscripsisse: qui commentarius ad illius captum elaboratus esset: mox se invito hunc commentarium in multorum manus venisse. Atque idem saepius a se factum esse narrat περὶ ἰδ. βιβλ. prooem. ed. Bas. IV p. 361. (XIX p. 10 ed. Kühn.) φίλοις ἢ μαθηταῖς ἐδίδοτο (τὰ ἐμὰ) χωρὶς ἐπιγραφῆς ὡς ἂν οὐδὲ πρὸς ἔκδοσιν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκείνοις γεγονότα δεηθεῖσιν ὧν ἤκουσαν ἔχειν ὑπομνήματα. Talia igitur sunt, quae Ath. p. 83. b. σχολικὰ ὑπομνήματα dicit. Immo non dubito quin inter hos scholasticos commentarios fuerint qui ne ab ipso quidem magistro scripti

---

pro collocatione verborum varius esse poterit, quam ab usu vocabuli μόνος. Plut. Pomp. 72 στρατιώτας δὲ μόνους ἑκακισχιλλούς φησὶ πεσεῖν Ἀσίνιος Πολλίων, h. e. si tantum milites numeres, non lixas quoque et calones.

*) Τὰ περὶ τοῦ γαυστάδμου (testimonia infra invenies) hic propter duas causas omitto. Meinekius apud Platonium περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων in verbis Κρατῖνος ὁ τῆς παλαιᾶς κωμωδίας ποιητῆς αἴτε δὴ κατὰ τὰς Ἀρχιλόχου ζητήσεις αὐστηρὸς μὲν ταῖς λοιδορίαις ἐστὶν corrigi voluit Ἀριστάρχου, qu. scen. I p. 19. Cogitavit haud dubie de libro Aristarchi sic inscripto. Sed nec traditum et praeterea habeo cur de eiusmodi libro vehementer dubitem. Proponam aliam coniecturam, quam mox vir sagacissimus expellet meliore: αἴτε δὴ λάμβους Ἀρχιλόχου ζηλώσας. Sic certe stat illud αἴτε δὴ. Verba αὐστηρὸς ad λοιδορίαις an casu anapaestica sunt?

sed ad eius scholas ab discipulis consignati essent. Recte igitur Didymus eiusmodi commentariis minus tribuit quam libris ab ipso auctore doctorum iudicio expositis. Vide quam ea de re ingenue Galenus fateatur, haec addens: γεγραμμένων οὖν ὡς ἔφην οὐ πρὸς ἔκδοσιν αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν δεηθέντων ἕξιν τε καὶ χρείαν εἰκὸς δῆπου τὰ μὲν ἐκτετάσθαι, τὰ δὲ συνεστάλλθαι καὶ τὴν ἐριμνησίαν αὐτῆν τε τῶν θεωρημάτων τὴν διδασκαλίαν ἢ τελείαν ὑπάρχειν ἢ ἑλλιπῆ. τὰ γοῦν τοῖς εἰρημένοις γεγραμμένα πρόδηλον δῆπου μήτε τὸ τέλειον τῆς διδασκαλίας ἔχειν μήτε τὸ διηκριβωμένον· ὡς ἂν οὔτε δεσμένων αὐτῶν οὔτε δυναμένων ἀκριβῶς μανθάνειν πάντα πρὶν ἕξιν τινὰ σχεῖν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις. In caussis poterat addere (quamquam inest in antecedentibus) quod scribenti nec vacuum nec commodum est, quae privatis parietibus destinata sunt summa diligentia elaborare. Sed qui diligenter commentariorum elaborati essent (τὰ ἠκριβωμένα ὑπομνήματα) his suam auctoritatem Didymus non derogat. Quod apud Schol. Plut. 385 legimus τὰ λίαν ἐπιτετηδευμένα ὑπομνήματα (antiquum scholion est, fortasse ipsius Didymi) eandem putaverim differentiam accuratius inter elaboratos et perfunctorie exaratos grammaticorum commentarios respicere. Schol. H, 130 φίλας ἀνὰ χεῖρας· ἐν ταῖς ἕξητασμέναις Ἀριστάρχου βαρείας χεῖρας. Si corrigendum est ἐν τοῖς ἕξητασμένοις eosdem dixit commentarios, quos hic ἠκριβωμένους: sin recte scriptum ἐν ταῖς ἕξητασμέναις intelligi vult editionis Aristarcheae exemplaria a diligentioribus librariis descripta et bene correcta *)

§. 5. Hunc Didymum eiusque in Aristarcheis lectio-

*) Ab διορθωτῇ: de quo mihi alio dissert. Aristarch. locq dicendum est.

nibus exquirendis positam operam Wolfius si cognovisset melius, hunc si tenuisset Didymum esse, qui per tota scholia duplicis Aristarcheae editionis lectiones apponit, nunquam ille negasset duplicem Aristarchi editionem fuisse (CCXXXVII). At Ammonius, Aristarchi auditor et in schola successor (*Ἀμμώνιος ὁ Ἀριστάρχειος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολὴν K, 397*) librum scripserat *περὶ τοῦ μὴ γενομένου πλείονος ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως (K, 397.)* Quidni opponam eundem Ammonium scripsisse *περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως (sc. Ἀριστάρχου)*, de qua non poterat scribere, si nulla erat. Si ad supposititiam hic liber pertinebat, inscribendus erat *περὶ τῆς ὡς Ἀρισταρχείου φερομένης διορθώσεως*. Suspiciatus est Wolfius utroque titulo eundem Ammonii librum indicari. Hoc verum fortasse: affirmari nequit. Sed hoc affirmandum, illum priorem titulum hoc sibi velle: *περὶ τοῦ μὴ γενομένου πλείονος ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως τῶν δύο.** Nisi apud Aristarcheos de duplici magistri editione constabat non poterat duplicis editionis lectiones per totum Homerum exponere Didymus et utriusque vel consensum vel dissensum notare. Credere vero Ammonium probare voluisse, quod dein pro falso agnitum, temerarium. Quis in hac re verum docuerit potius quam scholae successor? Cui ipse Didymus non tantum fidem tribuit, sed etiam prae aliis fidem deberi significat. Vide modo *B, III. K, 397. cf. T, 365. Z, 76 (ubi ὡς Ἀριστάρχου leg. non — χος). Γ, 368. H, 7. Γ, 560.* Crederem si summa credendi necessitas esset, quae nulla est. Ergo mihi certum est nec Ammonium de duplici editione dubitasse: omnes vero postea Aristarcheos duplicem statuuisse, hoc Didymus non sinit dubitare. Quomodo fieri potuerit ut

*) Antisthenis liber *περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν*. Diog. La. III, 35.

praeter eas, quas Aristarchus editioni praeferat, aliae editiones eius nomine circumferrentur, hoc ipse Wel-
fius satis pulchre strinxit p. CCXXXVIII.

§. 6. Ad Didymi librum redeundum est. Vidimus id praecipue egisse Didymum ut de lectione Aristarchea quam in editionibus habuisset vel variis temporibus probasset constaret; atque ut hoc exquireret et editiones et commentarios et libros tum Aristarchi tum Aristarcheorum adhibuisse. Sed in eo non substitit. Voluit etiam de fontibus Aristarcheae lectionis, tum quatenus aliorum consensum tulerit constare. Quare omnes, quotquot innotuerunt, editiones et antiquiores Aristarcho, ut Zenodoti, Aristophanis, et recentiores adhibuit earumque lectiones adscripsit. Denique haud raro etiam iudicium suum adiicit, in quo eum a partium studio remotissimum invenimus. Saepius quidem assentitur Aristarcho: sed est ubi alias lectiones (Zenodoti etiam) vel aequae bonas vel etiam meliores iudicat. Iudicia plerumque brevia. Adscribam quaedam, ut mos eius aliquo modo cognoscatur. B, 266 οὕτως αἱ Ἀριστάρχου ἔκφυγε (non ἔπεσε). καὶ ἔστιν ἡ χρῆσις Ὀμηρικὴ τῆς λέξεως, παρίστησι δὲ ἐνίοτε τάχος „φύγεν ἡρία“ (Ψ, 465) καὶ „ἔκφυγε χειρός.“ (E, 18). E, 382 ἔνια δὲ τῶν ὑπομνημάτων δῶκεν ἀντὶ τοῦ δόσκειν. καὶ ἔστιν εὐφραδέστερον. T, 95 Ἀριστάρχου „Zeὺς ἄσατο.“ καὶ οὕτως ἐν ἀπάσαις, Zeὺς ἄσατο· καὶ ἔστι ποιητικώτερον. ἐν δὲ τισὶ τῶν εἰκαιωτέρων Ζῆν' ἄσατο. Y, 170 γράφεται ἀμφοτέρωσθε ἐν τισιν, οὐ φαίλως. 182 ἢ Ῥιανοῦ καὶ Ἀριστοφάνους βοῶν ἐπι· οὐκ ἀχαρίτως. Γ, 292 οὕτως αἱ Ἀριστάρχου ἀπὸ στομάχου· αἱ δὲ πλείους διὰ τοῦ s, ἐπὶ στομάχου. καὶ ἔστιν οὐκ ἀχαρις ἡ γραφή. Γ, 18 ἔχει δὲ τὸν Ὀμηρικὸν χαρακτήρα καὶ ἡ σὺν τῷ ἄρθρῳ γραφή καίπερ οὐκ οὐσα Ἀριστάρχειος, et reliqua, quae lectores velim adcant. N, 502 πρῶτος) ἢ Ἀριστο-

φάνειος πρόσθεν, καὶ μήποτε βέλτιον· πρότερον γὰρ ἂν εἶπεν. Η, 436 ἐκ πεδίου ἐν τῇ κατὰ Ἀριστοφάνη οὕτως ἐγγράπτο, ἐν πεδίῳ καὶ μὴ ποτε ἄμεινον τοῦτο. Μ, 428 ὅτω Ζηνόδοτος ὄτεω. καὶ ἐμφαίνει Ὀμηρικὸν χαρακτήρα· καὶ γὰρ ἀλλαγῶ φησι „τῷ ὄτεω τε πατήρ κέλεται“ (β, 114). Η, 428 πυρκαϊῆς· οὕτως αἱ Ἀριστάρχου κατὰ γενικὴν· ἡ δὲ Ζηνοδότου πυρκαϊῆ. καὶ ἔστι χαριέστερον ὡς τὸ ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτη νεκρὸν θέσαν (Ψ, 165). Σ, 492 ἐκ θαλάμων. Ζηνόδοτος ἐς θαλάμους. καὶ ἔστιν οὐκ ἀπίθανος ἡ γραφή. Σ, 142 ἀγορεύσατ'· παρὰ Ζηνοδότῳ ἀγορεύσαι· καὶ ὑποφαίνει τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος. Σ, 565 ἐπ' αὐτήν. παρὰ Ζηνοδότῳ ἐς αὐτήν· καὶ ἔχει λόγον ἢ γραφή. (Contra e. g. Ω, 20 περὶ δ' αἰγίδα πάντα κάλυπτεν χρυσεῖην· οὕτως αἰγίδα χρυσεῖην αἱ Ἀριστάρχου, περὶ ὅλον αὐτὸν ἐκάλυπτε τὴν χρυσεῖν αἰγίδα· καὶ μήποτε Ὀμηρικώτερον „τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικάλυψω χρύσεον“ (Ξ, 343). Sunt haec et similia iudicia brevia: etenim habebat ad hoc latiore campum, sc. commentarios suos in Homerum: in hoc vero libro haec ultimum locum habebant, lectionum apparatus summum*): attamen quaedam ex istis doctiora sunt quam prima specie videntur: habent enim rationem cum Aristarchi doctrina: alia nunc breviora quam ab auctoris manu profecta sunt: quaedam nunc etiam latius exposita (ut Γ, 18).

§. 7. Non iniucundum videtur totum quem Didymum adhibuisse etiamnum invenimus apparatus recensere:

Editiones sunt praeter Aristarcheas hae: Chia, Massiliotica, Cretensis, Cypria, Argiva, Sinopica (v. Wolf CLXXVI), ἡ πολύστιχος (Α, 258, Α, 335), Antimachi, Rhiani,

*) Contra Ptolemaei Ascalonitae librum περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως (Suid.) putaverim in diiudicandis Aristarchi orthographia et accentibus maxime versatum fuisse.

Philetæ, Zenodoti, Sosigenis, Philemonis, Aristophanis, Callistrati (Z, 434. Γ, 18), Cratetis (Ω, 253), tum quas dicit κοινάς, δημώδεις. Aeolicae (schol. Od. ξ, 280, 331. σ, 98) et Cyclicae (ib. π, 195. ρ, 25) *) mentio in scholiis ad Odysseam ne dubita quin ex eodem fonte sit. Commentarii Aristarchi et scholæ destinati et editioni paratæ, inde ab istis qui primi fuerunt, cum nondum ipse textum edidisset, sed annotationem suam ad Aristophanis editionem applicaret (τὰ κατὰ Ἀριστοφάνην ὑπομνήματα Ἀριστάρχου B, 133). Præterea Dionysii Thracis, Dionysii Sidonii, Chaeridis (B, 865. Z, 71. I, 605.) Demetrii Ixionis, Diodori (? B, 865), Ptolemaei Epithetæ commentarii ad textum Zenodoteum (si hoc modo recte interpretamur B, 111). Scripta denique Ammonii πρὸς Ἀθηνοκλέα, περὶ τοῦ μὴ γεγονέναι πλείους ἐκδόσεις τῆς Ἀρισταρχείου διορθώσεως, περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως, περὶ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος μετενηγεμύ-

---

*) In bibliothecam Alexandrinam volumen venerat Iliadem et Odysseam una cum cyclicis complectens. Hunc Homericorum carminum textum (is fuit fortasse, qui in fine Iliadis additum habebat: ὡς οἱ γ' ἀμφεπον τάρον Ἐκτορος, ἦλθε δ' Ἀμαζών, Ἄρης θυγάτηρ μεγάλητορος ἀνδροφάνωιο) bibliothecæ præfecti et grammatici nomine τῆς κυκλικῆς διορθώσεως ferebant. — Quæ præterea commemoratur editio, schol. Od. ξ, 204, ἣ ἐκ Μουσειῶν in Didymi copiis recensere non possum (h. e. hæe lacerae reliquiae non testantur); nam illa annotatio Didymi non est; est fortasse Aristonici (cf. Σ, 39). De huius editionis nomine si licet coniecturam facere, honoris causa (sicut in templis nonnunquam factum esse accepimus) Homericorum carminum exemplar in Musarum sacello, quod cum schola Alexandrina coniunctum fuit, asservari solitum esse et hoc exemplar significari putaverim. — Non ausus sum afferre Chamaeleontem. Nequē enim pro certo scio, sitne eo usus Didymus, quamquam sic videatur ex M, 231, nec adhuc constat mihi, præter librum de Iliade fuerit etiam eius editio carminum Homericorum: quod quidam loci suadere videntur.

ων ἐξ Ὀμήρου *), Dionysii Thracis πρὸς Κράτητα, περὶ ποσοτήτων, liber aliquis Dionysodori Alexandrini (B, III), Parmenisci πρὸς Κράτητα, Ptolemaei Oroandae περὶ Ὀμηρικοῦ χαρακτήρος, περὶ τῆς ὀπλοποιίας, Apollonii Rhodii πρὸς Ζηρόδοτον, Athenoclis περὶ Ὀμήρου, Callistrati πρὸς τὰς ἀθετήσεις, διορθωτικά **), περὶ Ἰλιάδος, Demetrii Ixionis πρὸς τὰς ἐξηγήσεις, πρὸς τοὺς ἠθετημένους, Ptolemaei Epithetae περὶ Ἰλιάδος. ***).

§. 8. Sed quamquam his tam multis tamque bonis subsidiis usus est, tamen non poterat ubique vel ipsas Aristarchi lectiones vel earum fontes expiscari. K, 124 μάλ' ἐπέγρευτο ὁ Ἰξίων μέγ' ἐπέγρευτο· καὶ μὴ ποτε ἡ Ἀριστάρχειος οὕτως εἶχεν. N, 2 παρὰ τῆσι· Ζηρόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης περὶ τῆσι· μήποτ' οὖν διχῶς. Praecipue confer quae dixit de lectione οὕτως II, 467 (de quo loco infra nobis dicendum est fusius). Sed hoc certe effecit, ut eius modestia (illo μήποτε plerumque utitur) et doctrina sciamus, ubi dubitationi locus sit.

§. 9. Etenim iam si ea, quae de Aristonici Didymique libris exposuimus, respicimus, hoc nemo poterit dubitare quin de tam bonis Aristarcheae doctrinae fontibus nobis gratulandum sit. Uter fide dignior sit si in universum iudicandum, palma tribuenda Didymo. Nam is multo pluribus usus est subsidiis et accuratius. Aristonicus nec libros (τὰ συγγράμματα) inspexit nec alias editiones inveniturque in iis erroribus fuisse, quos Didymus scholae errores dicit. Talem scholasticorum errorem in lectione μέγας Ζεύς B, III nota-

*) Hoc libro, ni fallor, lectiones versum Homericorum a Platone citatorum, quales in exemplaribus Platonicis circumferbantur, examinabat.

**) Σ, 255. Cod. V Καλλιμαχος.

***) Addenda fortasse Chaeridis διορθωτικά ex Schol. Od. η, 80.

vit Didymus; at est in eo errore Aristonicus, B, 111. I, 18. Vid. K, 398. II, 467, quibus ex locis intelligitur quam nonnunquam Aristonicus securus sit, ubi Didymus Aristarchea non esse vel esse non posse extricavit. Hinc simul colligimus (nam diserta ea de re testimonia non sunt, nec alter alterum ad partes vocat) Aristonicum librum suum scripsisse antequam Didymi opus in vulgus editum esset. Hoc opere, si iam tum innotuerat, Aristonicus carere non potuit nec quidquam ad eius consilium commodius; Didymus contra, ipsos fontes adiens, Aristonici breviario carebat facilitate. Nobis utriusque opera quanti faciendâ sit quamque gratò accipiamus animo indicavimus satis. Hoc tamen iure utemur, quod ipsum disputatione nostra vindicavimus, ut ne istos quidem laude minime defraudandos auctores sine errore esse in Aristarchea doctrina lectioneque tradenda meminerimus.

§. 10. Ceterum quae Didymi, quae Aristonici notae sunt in cod. Veneto facile produntur utriusque operis consilio. Attamen est ubi non possit fieri ut uterque distinguatur. Nam et aliis in rebus haud raro et in athetibus explicandis saepissime utriusque opera simillima erat. Hoc ipse epitomator indicat. Θ, 535 annotatione Aristonici posita addit: τὰ αὐτὰ δὲ λέγει περὶ τῶν στίχων τούτων ὁ Διδύμος ἔτι καὶ Ἀριστόνικος· διὸ οὐκ ἐγράψαμεν τὰ Διδύμου. Ο, 86 ταῦτα ὁ Διδύμος ὁ (I. ὁμοίως) Ἀριστόνικῳ λέγει περὶ τῆς γραφῆς τῆς δέ- πασι. Η, 253 ὡσπερ καὶ ὁ Ἀριστόνικος ἐκτίθησιν, ἣν περιττὸν ἐνομίσαμεν γράψαι.

Deinde cautio' adhibenda, ad quem finem unumquodque scholion' eiusdem auctoris sit. Etenim qui haec conguessit ea nonnunquam ratione usus est, ut plures annotationes connecteret per δέ, hoc modo: Α, 593 κάπτεισιν ἐκ Δήμῳ) πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου· παρά-

www.libtool.com.gr
 κείται γὰρ ἡ *Διδυμι* τῆ *Θράκη*· τινὲς δὲ μεταποιοῦσιν ἐς *Δήμνον*· ἀλλ' ὁ ποιητὴς χρῆται τῷ τοιοῦτῳ σχήματι, ἐν δ' ἔπειθ' Ὠκεανῷ, κάππεσεν ἐν κοινήσι, θοῆ ἐν νηὶ πέσῃσιν· οὕτως Ἀριστάρχος. Haec Aristonici sunt usque ad τῆ *Θράκη*. Reliqua *Didymi*. P, 202 οὐχ οὕτως παρείληπται; ὡς ἡμεῖς ἐν τῆ *συνηθείᾳ* τάττομεν *διστακτικῶς* τὸ *σχεδόν*, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐγγύς· αἱ δὲ Ἀριστάρχου ὅς δὴ τοι *σχεδόν* εἴσι. Initium Aristonici, αἱ δὲ — *Didymi*. Hoc ubique notandum si quis his scholiis utitur. Sic A, 205 οἰνοβαρές) ὅτι *Ζηρόδοτος* τοῦτον τὸν τόπον ἠθέτηκεν ἕως τοῦ ναὶ μὰ τὰδε *σκῆπτρον*. καὶ ἐκαστην δὲ *λοιδωρίαν* βραχὺ *διασταλτέον*. — Usque ad *σκῆπτρον* Aristonici, reliqua *Nicanoris*. A, 254 ἕως τοῦ *μάχουσαι*, *συναπτέον*· βραχὺ δὲ *διασταλτέον* *παῖδες*, *θυμῶν*, *μαρναμένων*. *περισπαστέον* δὲ τὸν ἦ . . . . Initium *Nicanoris*. A *περισπαστέον* δὲ *Herodiani*. Σ, 437 διὰ τοῦ ε. αἱ Ἀριστάρχειοι καὶ αἱ *πλίσιοι*, ἀπέμασσαν. *Ζηρόδοτος* δὲ ἐστὶν ἡ διὰ τοῦ α. ἀπέμασσαν· βραχὺ δὲ *διασταλτέον*. — *Didymus* — *Nicanor*. Et sic porro.

§. 11. Tam bonis subsidiis posterioribus grammaticis ad Aristarcheas lectiones et praecepta cognoscenda uti licuit. Herodianus in libro de prosodia Homericā *Didymo* usus est: A, 441 οὕτως δὲ καὶ Ἀριστάρχος ἐγράφειν ἐκ πλίσιους ὡς *Δίδυμος* μαρτυρεῖ. N, 450 (ἐπίουρος) καὶ Ἀριστάρχος δὲ οὕτως, ἐκδεχόμενος τὸν *φύλακα*· μέμνηται δὲ καὶ ὁ *Δίδυμος* τῆς ἀποδόσεως καὶ *Τρύφων*. Sed iisdem iam subsidiis usi erant qui ante eum de Homericis lectionibus accentibusque scripserant, quos diligentissime consuluit, ut *Trypho* (περὶ τῆς ἀρχαίας ἀναγνώσεως), *Alexio*, *Ptolemaeus Ascalonita*, *Tyrannio*. Quare nonnunquam satis habet ad hos auctores recurrere. Sic N, 191 *Ἀλεξίων* φησὶν ὅτι Ἀριστάρχος ὡς σοφὸς προηγήκατο, sc. *χροος* (*Ariston*. et *Did.* consentiunt in contrario), *Τυραννίων* δὲ ὡς πό-

λος. N, 246. Οἱ Ἀσκαλωνίτης φησὶν ὅτι ὁ Ἀρίσταρχος δύο ποιεῖ, θεράπων καὶ εὐς, τινὲς δὲ ὑφ' ἑν ἀνέγνωσαν ὡς Ἐτεωνεύς. B, 662 Πτολεμαῖός φησιν ὁ Ἀσκαλωνίτης Ἀρίσταρχον ἀνεγνωκέναι ὁμοίως τῷ ἔκτα σὺν οὐλομένη ἀλόχῳ (λ, 410) κατὰ συζολήν. Τυραννίων δὲ κατ' ἔκτασιν. Fortasse debebat saepius Didymum inspicere.

Herodiana scholia facile colore suo agnoscuntur. Quae veteribus dictae prosodiae nemini incognitum. Ergo ubicunque aliqua in Homero vox esset, cuius de tono, sono, passionibus dubitari et disputari opus esset, eam versuum ordinem sequens illustrare, aliorum sententias vel probare vel reprobare, sua confirmare. Summum magistrum Aristarchum saepissime respicit, assentiens in plerisque, raro et verecunde dissentiens. Saepissime ei res est cum Tryphone, Alexione, Ptolemaeo, Tyrannione, Nicia, Pamphilo (quem ego non dubito ipsum Ὀμηρικὴν προσῳδίαν scripsisse *), Hermapia, aliis: etenim doctissimum opus est. Caeterum vel sermonis et terminologiae in plerisque Herodianeis unus idemque color, ut non dubium sit, quae quidem excerptis epitomator in his plerisque ipsa Herodiani verba servasse. Nam vel in particulis agnoscitur. Sic ὡς ὅτι pro ὅτι, quod in reliquis scholiis haud frequens (ut E, 297. X, 447.) creberrime in Herodianeis recurrit, N, 191. A, 454. 754. A, 129. 264. B, 592. 831. Γ, 280. A, 228. B, 283. Θ, 109. 178. I, 6. 395. 636. M, 126. N, 22 bis. Σ, 340. Y, 234. (μ, 22. φ, 27). Attamen ingentem iacturam fecimus. Nam primum non omnia excerptis, ut ipse significat: *παρακείται — εἰνὰ ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας Ἡρωδιανοῦ*, et patet ex ipso Herodiano. Sic ex eius nota ad Θ, 355 patet excidisse notam ad A, 573, ex B, 427 excidisse ad A, 40 (quae nota servata est

*) Dico hoc propter Rankium, Hes. 126.

in Etymologico), ex *B*, 648 excidisse *B*, 533; ex *A*, 385 excidisse *A*, 109; ex *A*, 409 excidisse *B*, 346. cf. *M*, 205. *N*, 71. Deinde ne ea quidem, quae apposit, omnia integra dedit; sed omisit si qua annexa erant quae vel longiora vel cum re minus cohaerere viderentur. Hoc nonnunquam deficiens connexus prodit, nonnunquam alia via patet, e. g. Herodiani notam ad Σ , 21 ex parte tantum appositam esse patet ex Φ , 279.

§. 12. His igitur quatuor libris Aristonici, Didymi, Herodiani, Nicanoris ab initio scholia cod. A contexta; nec diu post Herodiani aetatem hanc operam suspectam esse arbitror. Eum, qui haec comportavit, alia multa praeter haec addidisse vix putaverim; sed addidit fortasse quaedam quae ex aliis Herodiani scriptis afferuntur, maxime si quando in his ab ea doctrina, quam in libro de prosodia Homerica exposuerat, dissensus inveniebatur. Haec, quod observaverim, plurima diligenter et apte allata, ut ab homine, qualem fingere opus est eum qui tam doctum consilium susceperit*), proficisci potuisse non negem. Et addidit idem fortasse praeterea unum vel alterum simili consilio Didymi notis et Aristonici**). Sed tempore gliscente

*) Verbo moneo hoc opus Odysseam quoque complexum esse. Quattuor scriptorum vestigia quocunque pedem posueris, in scholiis obvia.

**) Cogito hoc loco maxime de *K*, 398, ubi et Didymi et Aristonici observationes traditae, sed levis correctio addita sic: ταῦτα ὁ Ἀριστόνικος περὶ τῆς γραφῆς ταύτης φησὶ, διπλὴν βάλλων τῶ στίχῳ· ἐν μέντοι τῇ τετραλογία (h. e. ni fallor, commentariorum libri quattuor) Νημεσίωρος οὕτως εἶρον περὶ τῶν στίχων τούτων, cet. Refutabit me fortasse, si cui de huius Nemesionis aetate constat, quae mihi aliunde ignota est.

www.libtool.com.cn
 plurima alia ex recentioribus commentariis Homericis (ut Porphyrii) aliisque vulgatis libris huic quoque codici appicta sunt. Invenitur qui sibi placuit in annotationibus ex Apollonii Dyscoli libris appingendis, sed negligensissime saepe, ut *A*, 22 col. Apollon. de adv. p. 553. Vid. praeterea *A*, 99. 508 (ubi punctum ponendum post Ὄρος). *A*, 343. *A*, 100 (ὡς δεικνύται ἐν τῷ περὶ συντάξεως ne addito quidem nomine Apollonii). *E*, 219 (ἐν τῷ περὶ ἀνωμιῶν δηλοῦται, item sine nomine). Cf. *V*, *D* ad *O*, 138. *Σ*, 505*). Sic appicta sunt quaedam ex lex. Apollonii (ut *I*, 448), quaedam Orionis, Choerobosci, nec semper nomina auctorum addita. Sic *A*, 66 doctum scholion est de flexione substantivorum in *as*, quod in Etymologico quoque legitur (s. ὑπερκύδαντας) et ap. Eustathium p. 445; unde patet Eustathium iam h. l. in scholiis invenisse. Diu de auctore eius scholii haerebam: Choerobosci esse didicimus a Goettlingio praef. Theodib. p. XIII. Sunt alia ex Porphyrianis sumpta, partim integra, partim brevem eorum summam habentia (ut *T*, 79), alia ex reliquis scholiis.

§. 13. Contra haud pauca ex cod. A parvum in reliquis codd. translata, imo quaedam in hoc cod. deficientia hodie in aliis exstant. Omnino enim nullum genus scholiorum Homericorum est, quin particulae invicem translatae et commixtae appareant. Hinc ea observabam sola excludenda esse, quae in cod. Leidensi Senacherimi nomen praefixum habent. Haec enim Leidensis codex sibi propria habet. Ille Σαναχειρήμ vel Σαναχηρήμ Valckenario negotium facessivit

(*) Fortasse huc pertinet unus alterve locus ex his. *A*, 410. *E*, 142. *Z*, 414. *K*, 67. 252. *M*, 204.

(de schol. in Hom. ined. p. 137 T. II op.): nunc factum opinor ut eius voluntati respondere possimus. „Pervelim, inquit, ut quis me quidpiam de isto Senacheribo edocefaciat, quibus in oris et quo temporis articulo, Saeculo XII an XIII vixerit“. Scilicet cum illud observarem ea fere sola uni codici propria esse, incidi in coniecturam, haec a philologo quodam novitio codici, quem manibus suis tractabat, appicta, nomen vero ludi caussa sub alieni sermonis persona celatum esse. Adii virum orientalium linguarum scientissimum Petrum a Bohlen; cum eo rem meam communicabam quaerebamque possetne fortasse in Hebraica lingua nominis etymon inveniri. Ille de nomine regis Assyriorum, cuius mentio est in V. T., iam olim cogitaverat; Hebraicum etymon nullum esse, Persicum nec se satis applicabat ad vocem nec reclusum ostendebat — philologum. Sic res in irritum cadere videbatur; iamque sermo ad alia transferri coeptus, cum uterque nostrum rei probabili visae inhaereret. Tum ille: Arabes quidem Kerim benignum dicunt. — Inieci Casaubonum. — Sed quid est Casau — Hortus, inquam, Hortiboni memor et lusus Wolfiani. — Secuta Archimedeae vox: Dschinna vel Dschenna (sonus litterae ad e propius accedit) Arabes hortum. Dschennakerim ergo, si verbum de verbo exprimas, est Casaubonus. — Illum Senacherimum, a quo scholia Homericaprofecta sunt, Casaubonum esse non dubito, etsi nomen Σεραχημι (id quod Valckenarium fugerat) in rebus Byzantinorum memoratur (Niceph. Greg. p. 255, 3. Cantacuz. T. I p. 130, 3. 150, 18. T. II 77, 8). Casaubonum in nomine suo lusuisse scimus et Orientalium linguarum haud ignarum fuisse et nonnunquam Graece scribere maluisse (ut praefationes). Denique illorum scholarum color is est, qui solet esse si qui in exterae linguae scriptionibus

non multum profecerunt: cum vocabula vulgaria sint, difficilis intellectus: ut equidem Aristonicum, Didymum, Herodianum, quamvis technicorum vocibus plenos, citius perspiciam.

C. III.

De fide codd. L et V et Eustathii.

§. 1. Si quis igitur codice A recte uti vult, quodam lectionis usu et prudentia opus est. Qua non opus in codd. V et L et quae B cum his communia habet. Nam de his breviter dici potest, nullum unum verbum iis credendum esse. L ad A, 567 αἱ πᾶσαι ἀέπτους· at sic unus habuit Aristophanes (ἐν γλώτταις). A, 585 πᾶσαι ἐνικῶς ἔχουσι τὸ χειρὶ, οὐ πληθυντικῶς. At schol. A, ex quo hausit, non omnes dicit, sed quatuor certas enumerat. Item A, 598 οἰνοχόει Ἰακῶς πᾶσαι. At sex suis nominibus in schol. A enumeratae, hoc quae habeant, minime omnes. Item falso πᾶσαι V ad Γ, 368. BLV ad H, 171.—BL ad A, 607 τὸ ἦχι χωρὶς τοῦ ι κελεύει γράφασθαι Διονύσιος καὶ παράγει Δωριεῖς ἄχι λέγοντας. Aristarchum, qui item sic scripsisse traditur in cod. A, omiserunt (, Ἀριστάρχος τὸ ἦχι χωρὶς τοῦ ι γράφει καὶ Διονύσιος. παρατίθεται δὲ ὁ Διονύσιος τοῦς Δωριεῖς λέγοντας ἄχι). A, 609 cod. A sic: πρὸς ἐν λέχος· ὅτι Ζηρόδοτος πρὸς ὃ λέχος — Quid L? Ζηρόδοτος πρὸς οὗ. ... Scilicet illud ὃ non intellexit.

BLV ad B, 330 *καίνος θ' ὡς ἀγόρευε*) ὄξυντέον τὴν ος διὰ τὸν τε. οὕτως Ἀριστάρχος καὶ Ἡρωδιανός. Eo modo increbili paene oscitantia corruperunt hoc ex cod. A: οὕτως Ἡρωδιανός διὰ τοῦ θ'. Ἀριστάρχος δὲ διὰ τοῦ τ (sc. τῶς). — Aristarchum pro Zenodoto habet L ad Θ, 349. Sed palmam meruit hoc: E, 695 docet schol. A: Πελάγων) Πτολεμαῖος ὁ Ὁροάνδου διὰ τοῦ σ Σελάγων. Quid L? „Πτολεμαῖος διὰ τοῦ σ γράφει Πελάσγων.“ Hoc etiam festivum: I, 575 in A annotatum: *ὅτι ἐντεῦθεν ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Μελεάγρῳ τὸν χορὸν ἀπὸ ἱερέων παρήγαγε.* At L: *ἐντεῦθεν καὶ Σοφοκλῆς τὸν χορὸν Οἰδίποδος ἐξ ἱερέων ποιεῖ.* Nimirum Oedipodem cum sacerdotibus meminerat, Meleagrum non noverat. In eiusmodi auctore talia vix commemoranda quod dixit ἐν τοῖς Ἀριστάρχου ὑπομνήμασι, B, 355, cum legeret in A, quod non idem est, Ἀριστάρχος καὶ τὰ ὑπομνήματα. Similiter V ad K, 51 ἀθετεῖ Ἀριστοφάνης. At A: Ἀριστοφάνης προητέθει. Ergo si intellexisset, scribere debebat: ἀθετεῖ Ἀριστάρχος καὶ Ἀριστοφάνης. Similiter erravit ad O, 231. — Item V ad A, 179 Ἀριστοφάνης τοὺς δύο ἀθετεῖ, Ζηνόδοτος δὲ οὐ. Incredibili oscitantia scholion A exscripsit, in quo refertur Aristarchum utrumque versum reprobrasse (cuius mentionem non facit quia solito more dictum ἀθετοῦνται Aristarchi nomine omisso), Zenodotum ne scripsisse quidem (Z. οὐκ ἔγραφεν), Aristophanem alterutrum reprobrasse. V ad Θ, 169 Ἀριστάρχος ἰθυκτίωνα. At haec est Zenodoti lectio: *ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἰθυκτίωνα.* — Sed illi melius visum illustriorem ponere.

§. 2. Nec Eustathius similibus erroribus liber est, quem limis oculis quos ad manum sumserat libros percurrisse certum est. Tantum afferam, quantum satis est ad genus errorum significandum. p. 1387, 20 Ζεῦν

attribuit Polycrati, debebat Aeschrioni. Qui negligentius Athenaeum inspiceret (hinc enim hausit p. 335. c.) hoc poterat facile pati. Item p. 1376, 24 Pisistratum pro Cimone nominat, cum item ex Athenaeo hauriret p. 533. b. Haeserat enim in Pisistrati nomine, Cimonis, quod mox interiicitur, neglexerat. Quamquam ubi Athenaeum male intellexit fortasse iam epitome, qua usus est, culpanda (v. Dind. ad locum priorem p. 335). Sed vide alia: *A*, 298 *ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχήσομαι διὰ τοῦ η*. At scholia („οἱ παλαιοί“) praeter has duas editiones plures nominant; ille oculo stringens quae optime placerent quasi sorte duxit. *H*, 475 (p. 692, 20) *ῥ' δὲ τῶν ἀνδραπόδων λέξις νεωτερικὴ ἐστὶ κατὰ τοὺς παλαιούς· διὸ καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Ζηνοδότος ἠθέτησαν τὸ ἔπος ἐν ᾧ κεῖται ἡ λέξις αὕτη*. H. l. cod. exhibet nunc haec Aristonici: *ἀθετεῖται, ὅτι νεωτερικὴ ὀνομασία τοῦ ἀνδραπόδον· οὐδὲ γὰρ παρὰ τοῖς ἐπιβεβληκόσιν Ὀμήρω νοεῖται. λυπεῖ δὲ καὶ τὸ ἄλλο πλεονάζον*. Hic concedo nunc excidisse, quae Eustathium adhuc legisse putamus, *ἠθετεῖτο καὶ παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ Ἀριστοφάνει*. At Aristarchum quoque versum reiecisit, hoc ex illo *ἀθετεῖται* nescivit extricare. Ad *O*, 44 Eustathius sic: *τὸ δὲ τειρομένους, ὅπερ ἡ Μασσαλιωτικὴ, φασὶ, γραφὴ κτεινομένοις ἔχει*. At scholia: *ἐν τῇ Ἀριστοφάνους καὶ Μασσαλιωτικῇ καὶ Ἀργολικῇ οὕτως ἐφέρετο κτεινομένοις*. — *P*. 276 dicit *Βῆσσα* ab Herodiano per duplex *σσ* scriptum esse: at ex Steph. Byz. apparet nomen appellativum tantum ab Herodiano sic scriptum esse, non urbis nomen. *λ*, 14 ita loquitur (quod idem facit scholiasta h. l.) quasi plures pro *Κιμμερίων* scripserint *Χειμερίων*. At solum Proteam Zeugmatitem fecisse apparet ex Et. M. (513, 49). Strictim oculis percurrisset copias suas Eustathium, hoc etiam proditur illustri documento. Usus est scholiorum volumine eorum, quae hodie codex

www.libtool.com.cn
Venetus A habet: sed praeterea tractabat, quem saepissime ad partes vocat, librum commentariorum, Apionis et Herodori nomine inscriptum. Eo vero libro eadem illa scholia contineri (quod ita esse Excursu opusculi mei ostendam) longum per iter hoc comitatu utenti non patuit.

Dissertatio II.

De Aristarchea vocabulorum Homericorum interpretatione.

C. I.

*Exponitur quid ante Aristarchum in vocabulorum
interpretatione grammatica praestitum videatur.
In vocibus Homericis illustrandis non multum
antea profectum. Quo magis quaedam Aristarchi
(qui universe hunc locum egregie tractavit) con-
donanda peccata. Error in vocabulo διερός.*

§. 1. **D**octae accurataeque, quae apud Alexandrinos
valuit, poeticorum vocabulorum interpretationi si quae-
ris quemadmodum prioribus saeculis praelusum fuerit,
tam vel exilia vel prava conamina reperies, ut haec
tota laus fere integra Alexandrinis philologis relin-
quenda videatur. Et circumspectantes veterum instituta,
unde aliquid eiusmodi videri possit promanasse, pri-
mum ducimur ad ludos litterarum, quibus Homerum et
quosdam alios poetas (v. Bernhardy synt. p. 4) cum
pueris strenue tractatos esse accepimus. Quod sine

verborum reconditorum interpretatione haud procedere potuisse cum res ipsa loquatur tum locuplete teste cognovimus, hoc bonae priscaeque institutionis fuisse, glossas Homericas ut pueri intelligerent. Quis hodie nescit Aristophanis fabulam, in qua civem Atheniensem induxit cum duobus filiis, uno bonis probisque maiorum moribus adhaerescente, altero novae disciplinae illecebris corrupto. Hunc ut convincat pater sophistarum rhetoricumque disciplinam detestans, nec Homericas glossas scire coarguit. Ar. fragm. Dind. p. 41

*πρὸς ταῦτα οὐ λέξον Ὀμηρείους γλώσσας, τί καλοῦσι
κόρυμβα;*

et

τί καλοῦσ' ἀμεγνὰ κάρηνα; *)

Quaerimus igitur fuerit aliquid ex his magistrorum explicationibus scripto traditum, quod ad Alexandrinorum tempora pervenerit. Hoc factum esse aio. Commemorantur; et refutantur ab Aristarcho saepius qui communi nomine dicuntur glossographi. Hoc nomine docti Alexandrini, si qui ante Aristarchum glossas scripserant, ut Philetas, Aristophanes (quamquam, hi ne Homericas quidem glossas scripserant, quae solae illis locis respici videntur) sed isti significari non possunt, quod et illustres grammatici suo quisque nomine refutandi erant nec hi de tot vocabulis unum idemque attulisse censendi sunt praesertim falsa. Quod si cui argumenti non satis videtur is ipsas illorum glossographorum interpretationes inspiciat: statim intelliget tam

---

*) Hoc fragmentum maxime Seidleri opera nunc paene correctum et restitutum videtur. Sed versu ultimo, ubi accepimus *τίς τούτο τῶν ξυγγράμων τηρεῖται* vel *τερέται*, nec *γηρύεται* verum fuerit nec *θηρεῖται* (quod Fritsch. proposuit de Daetal. p. 54), sed *τερατεύεται*.

pueriles in explicandis vocibus Homericis errores non potuisse nisi ea aetate grassari, quae omni doctrinae apparatu destituta non locorum comparatione sensuum vocabulorum exquireret, sed quidquid primum intuenti sensus flagitare videretur, id pro interpretatione arripere. Σ, 540 νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρπον κατατεθνηῶτας) τ' διπλῆ ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων τόπων οἱ γλωσσογράφοι τοὺς νέους ὑπέλαβον λέγεσθαι. — Ψ, 16 δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθειον μῆτωρα φόβοιο) ἢ διπλῆ ὅτι αὐξητικῶς τὸ τοῖον, οὐχ ὡς οἱ γλωσσογράφοι ἀξιοῦσιν ἀγαθόν. Eust. δ, 206 τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις) ἰστέον ὅτι τὸ τοίου γὰρ πατρός οἱ γλωσσογράφοι ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ φασιν, ὡς τὰ παλαιὰ σχόλια λέγει. cf. B ad H, 231 οἱ γλωσσογράφοι τὸ τοιοῦ ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ· ὄθεν καὶ Καλλιμάχου τῷ τοίω ἀεὶ (?) κέχρηται. Ω, 164 ἀμφὶ δὲ πολλῇ κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος) ἢ διπλῆ ὅτι τὸ τοιοῦ οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλὰ θανμαστικῶς τοιούτου (sch. B.) — Σ, 378 οἱ δ' ἦτοι τόσον μὲν ἔχον τέλος, οὐατα δ' οὐπω δαιδάλεα προσέκειτο) τόσον μὲν, ὅτι ἐπὶ τῶν παρὰ μικρὸν τετελειωμένων οὕτως λέγει „ὅς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν (Ψ, 454). „τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χροά“ (X, 322). A. οἱ δὲ γλωσσογράφοι τόσον ἀντὶ τοῦ σῶμα. V. cf. sch. B et V ad X, 322. Ψ, 454. — Δ, 315 γῆρας ὁμοῖον) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ὁμοῖον τὸ κακόν. Cf. Eust. p. 476. — I, 540 ὄς (σῶς) κακὰ πόλλ' ἔρδασκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι τὸ ἔθων ἀποδιδόασιν βλάπτων· ἔστι δὲ ἐξ ἔθους ἐπιφοιτῶν. — K, 56 ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ἱερὸν τέλος τὸ μέγα τάγμα. — P, 151 ἐπεὶ Σαρπηδόν, ἄμα ξεῖνον καὶ ἐταῖρον, κάλλιπες Ἀργείοισιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι) ἢ διπλῆ ὅτι τὰ ἐλώρια (A, 4) οὐκ ἔστι βρώματα, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἐλκύσματα. — Ω, 367 ἢ διπλῆ ὅτι οὐ πάντως βρώματα τὰ ὀνείατα, ὡς οἱ γλωσ-

σογράφοι, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄνησιν τινα περιποιούντα, ὡς νῦν τὰ δῶρα. — Ψ, 661 ᾧ δὲ Ἀπόλλων δῆη καμμοινήν) ὅτι οὐκ ἔστιν ἔν ἀνδρῶ ἐνός καμμοινή νίκη, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἢ ἐκ πολλῶν (l. καταμονῆς, v. Sch. X, 257.) διὸ ἐπὶ δρομέων οὐ τάσσει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πυκτενόντων καὶ μονομαχοῦντων (X, 257). μία (l. μετὰ) γὰρ καταμονῆς. — Π, 822 δούπησεν δὲ πεσῶν) ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἀπεδέξαντο οἱ γλωσσογράφοι τὸ δούπησαι ἔν ἀνδρῶ ἐνός ἀντι τοῦ ἀποθανεῖν ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι οὐκ ἐπὶ παντός θανάτου τάσσει τὴν λέξιν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων διὰ τὸν παρακολουθοῦντα ψόφον ἐκ τῶν ὄπλων. Eadem res bis praeterea mōnita, N, 426. Ψ, 679. — Praeterea quinquies iidem glossographi notati, quod ποιπνύειν per διακονεῖν (ad Ξ, 155), πρόμος per βασιλεύς (Γ, 43), μάσταξ per ἀκρίς (I, 324), ἀφήτωρ per στροφεύς (quod idem Zenodotum peccasse, I, 404), βράσσων per ἑλάσων (verbo βραχὺς nusquam Homerum uti, K, 226) explicuerint*). Sic ludorum magistri discipulos Homerum intelligere docebant, breviter, opinor, dictantes usque dum excellens doctrina memoria haereret, sic fere ut in Cratylo Platonis legimus (409. A) τὸ δὲ ποικίλλειν καὶ αἰολεῖν ταῦτόν: quamquam quasdam etiam doctiores si Deo placet regulas ex illa mature Graecis adamata etymologia addidisse facile crediderim, quales scilicet illud est, quo ut noto utitur Plato (Crat. 405. C)

*) Hi soli certè sunt Aristicij loci de glossographis. Eustathius nunc eisdem glossographos dixit, ex scholiis nostris hauriens, nunc ab Athenaeo mutans et lexicographis Ameriam, Hermonein, Clitarchum aliosque recentiores, qui libros glossarum nomine ediderunt. Iidem hoc nomine significari videntur ab Hesychio et Apollonio lex. H. qui usus est etiam in scholiis Apollonii Rhodii. Recentioribus Scholiis Homericis nulla in huius vocabuli usu fides. Sic L.: οἱ γλωσσογράφοι ἤγουν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος quod ille Eustathium exscribens proprio Marte addidit. (cf. Eust. 476).

ὡσπερ τὸν ἀκόλουθόν τε καὶ τὴν ἀκοίην, διὰ τὸ ἀσημαίνει πολλοῦ τῆ ὁμοῦ. Talia interpretamenta ex puerili disciplina per Atheniensium ora volitabant: nec profecto Homeri gloriae plus offererunt, quam tot vocabula Graeca, Romanorum vulgo profecto ignotissima, comicis Latinis, quam hodie centenae obscurissimae voces Goethii, Klopstockii, Vossii (ne Richterum dicam), quos omnes stupent, quam vel non intelligant vel ridicule paucissimi sentiunt. Iastas vero quae magistris usui essent quasque per manus traderent interpretationes litteris consignatas et identidem descriptas esse tam probabile et consentaneum est, ut si non factum esset vix esset credibile; item has omnes glossas tam sibi similes fuisse ut ovum ovo non similius: denique harum auctores vel scriptores nomen non habuisse, ut non potuerint indicari nisi communi indice „οἱ γλωσσογράφοι.“

Ecquis meliora a rhapsodis expectaverit? Nec dixit quisquam hos de lingua Graeca bene mernisse nec istorum Homeri laudatorum vel doctrina vel poetae studium, quale ex Platone et Xenophonte cognovimus, praeter vulgus sapuisse persuadet. *)

Rhetores certe Homero nil profuerunt, imo defuerunt: ut eodem Aristophanis fragmento a Galeno servato, quo iam supra usi sumus, constat: nam ab Homericis ad Solonis glossas causarum actoribus profuturas iuvenum animos advocaverunt. Quare, ille novae artis studiosus iuvenis, convictus in Homericarum glossarum ignorantia, ἀνεπιροβάλλει (Galeni verba sunt) τῶν ἐν τοῖς

*) In scholiis, si recte memini, semel rhapsodi (Hermodori) explicatio affertur, inepta illa, Φ, 26.

Σόλωνος ἀξιοσι γλωττῶν εἰς δίκας διαφερούσας ὡδὲ πως
 ὁ μὲν οὖν σός, ἔμδς δ' οὗτος ἀδελφός φρασάτω
 τί καλοῦσιν ἰδνίους.

Iure nostro sumimus has explicationes vel in traditione quadam vel in etymologicis et iudicialibus nugis substituisse.

Iam ad sophistas festinat animus ut exploremus, quid hi suae sapientiae praecones, quos in poetis explicandis se iactasse constat, attulerint magnifici. Audiamus Protagoram, quid in exponendo poemate sequendum putet. Simonidei carminis interpretationem aggrediens sic loquitur apud Platonem (339. A): καὶ δὴ καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ αὐτοῦ μὲν, περὶ οὐπερ ἐγὼ τε καὶ σὺ νῦν διαλεγόμεθα, περὶ ἀρετῆς, μετένηγεγμένον δὲ εἰς ποιήσιν. Et in eandem sententiam haec (ib.) ἡγοῦμαι, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι ἔστι δὲ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα οἷον εἶναι ξυλιέναι ἅ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἅ μὴ, καὶ ἐπίστασθαι διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον δοῦναι. In quo facile est intelligere illud ἅ τε ὀρθῶς πεποιήται καὶ ἅ μὴ hoc significare „quae poetae sententiae rectae, quae pravae sint.“ De recta verborum interpretatione nihil dicit. Illa, ut breviter dicam, moralis interpretatio (Hippiae dialogi meminere, quo exquiritur Achillem an Ulixem Homerus virtute praestantiorē finxerit) et sophistarum et aequalium philosophorum animos occupabat: sophistarum verò a studiis adeo abhorret ut accurata vocabulorum interpretatione verum poetae sensum elicerent, ut speciosis ad excitandum quaestiones argumentationibus non minus poetica vocabula ludibrio habuisse censendi sint quam vulgaria habuisse constat. Hoc tamen hic etiam habuerunt meriti ut adversarios ad evolvendas animi notiones

attribuit Polycrati, debebat Aeschrioni. Qui negligentius Athenaeum inspiceret (hinc enim hausit p. 335. c.) hoc poterat facile pati. Item p. 1376, 24 Pisistratum pro Cimone nominat, cum item ex Athenaeo hauriret p. 533. b. Haeserat enim in Pisistrati nomine, Cimonia, quod mox interiicitur, neglexerat. Quamquam ubi Athenaeum male intellexit fortasse iam epitome, qua usus est, culpanda (v. Dind. ad locum priorem p. 335). Sed vide alia: *A*, 298 *ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχῆσομαι διὰ τοῦ η*. At scholia (, οἱ παλαιοὶ“) praeter has duas editiones plures nominant; ille oculo stringens quae optime placerent quasi sorte duxit. *H*, 475 (p. 692, 20) *ῥ δὲ τῶν ἀνδραπόδων λέξις νεωτερικὴ ἐστὶ κατὰ τοὺς παλαιούς· διὸ καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Ζηνοδότος ἠθέτον τὸ ἔπος ἐν ᾧ κεῖται ἡ λέξις αὕτη*. H. l. cod. exhibet nunc haec Aristonici: *ἀθετεῖται, ὅτι νεωτερικὴ ὀνομασία τοῦ ἀνδραπόδον· οὐδὲ γὰρ παρὰ τοῖς ἐπιβεβληκόσιν Ὀμήρω νοεῖται. ληπῆ δὲ καὶ τὸ ἄλλο πλεονάζον*. Hic concedo nunc excidisse, quae Eustathium adhuc legisse putamus, *ἠθετεῖτο καὶ παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ Ἀριστοφάνει*. At Aristarchum quoque versum reiecisse, hoc ex illo *ἀθετεῖται* nescivit extricare. Ad *O*, 44 Eustathius sic: *τὸ δὲ τειρομένους, ὅπερ ἡ Μασσαλιωτικὴ, φασὶ, γραφὴ κτεινομένοις ἔχει*. At scholia: *ἐν τῇ Ἀριστοφάνους καὶ Μασσαλιωτικῇ καὶ Ἀργολικῇ οὕτως ἐφέρετο κτεινομένοις*. — *P*. 276 dicit *Βῆσσα* ab Herodiano per duplex *σσ* scriptum esse: at ex Steph. Byz. apparet nomen appellativum tantum ab Herodiano sic scriptum esse, non urbis nomen. *λ*, 14 ita loquitur (quod idem facit scholiasta h. l.) quasi plures pro *Κιμμερίων* scripserint *Χειμερίων*. At solum Proteam Zeugmatitem fecisse apparet ex Et. M. (513, 49). Strictim oculis percussisse copias suas Eustathium, hoc etiam proditur illustri documento. Usus est scholiorum volumine eorum, quae hodie codex

www.libtool.com.cn
Venetus A habet: sed praeterea tractabat, quem saepissime ad partes vocat, librum commentariorum, Apionis et Herodori nomine inscriptum. Eo vero libro eadem illa scholia contineri (quod ita esse Excursu opusculi mei ostendam) longum per iter hoc comitatu utenti non patuit.

---

buit, quod verendum erat ne eadem quaestio denuo excitaretur. At communis usus, ad quem provocat philosophus, tutusne erat ab argutulo sophista? Poterat et hunc ut ineptum reiicere et quaestione implicare, sicut Prodicum Plato cavillantem facit in *δεινός ἀνήρ*, quod vulgo dicebatur*). An extra hos sophistarum cancellos meliora attulit Aristoteles? Nescivit explicare *θεός αὐδήεσσα*, quare coniectura substituit *οὐδήεσσα*, i. e. quae in terra domicilium habet. Schol. ε, 334. κ, 136. Et quid censes de hoc? increpat Diomedes Alexandrum (A, 385) *τοξότα, λωβητήρ, κέρρα ἀγλαέ, παρθενοπίπα· Ἀριστοτέλης δέ φασί κέρρα ἀγλαὸν εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰδοίῳ σεμνυνόμενον, ἐπὶ τοιούτου σημαυνομένου τὴν λέξιν ἐκεῖνος νοήσας**). Addam haec, quamquam non plane ad idem genus pertinent; Φ, 252 αἰετοῦ — *μέλανος τοῦ θηρητῆρος Ἀριστοτέλης μελανόστον ἀναγινώσκει τοῦ μέλανα ἔστ᾿ ἔχοντος· ἀγνοεῖ δὲ ὡς οὐ δεῖ ἀπὸ τῶν ἀφανῶν ποιῆσθαι τὰ ἐπίθετα*. Quod hic suam rerum naturalium scientiam temere inculcavit Homero, idem dici debet de *κῶπες* (Aelian V. H. XV, 28), in quo minus inepte sed artis criticae regulis non magis convenienter egit. Non desideramus plura: quae si desiderabilia essent, servata haberemus ab Alexandrinis. Ergo ad Homerum explicandum attulisse Aristotelem, quod doctiori aevo alicuius momenti videretur, nec exempla, quae ad manum sunt, nec Alexandrinorum silentium credere patitur. Sed nihil si di-*

*) De usu voc. *δεινός* cf. Aristot. probl. XIX, δ.

†**) Hoc in schol. V sic legitur: *κέρρα τῆ τριχί, ὅθεν καὶ τὸ κέρρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ὡ τῆ τόξω σεμνυνόμενε*. Quod mancum et mutilum est, ut ex Eustathio patet. — κ, 136 pro *Ἀρίσταρχος* scrib. *Ἀριστοτέλης*. Contra Schol. Theocr. I, 34 *ἔθειρα ἢ τῆς κεφαλῆς δρεξ*. *Ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὀμήρῳ ἔγραψεν· κυναίαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον (π, 176) οὐκ ἐθειράδες leg. Ἀρίσταρχος*.

www.libtool.com.cn
 verborum reconditorum interpretatione haud procedere potuisse cum res ipsa loquatur tum locuplete teste cognovimus, hoc bonae priscaeque institutionis fuisse, glossas Homericas ut pueri intelligerent. Quis hodie nescit Aristophanis fabulam, in qua civem Atheniensem induxit cum duobus filiis, uno bonis probisque maiorum moribus adhaerente, altero novae disciplinae illecebris corrupto. Hunc ut convincat pater sophistarum rhetorumque disciplinam detestans, nec Homericas glossas scire coarguit. Ar. fragm. Dind. p. 41

πρὸς ταῦτα σὺ λέξον Ὀμηρείους γλώσσας, τί καλοῦσι
 κόρυμβα;

et

τί καλοῦσ' ἀμεγνὰ κάρηνα; *)

Quaerimus igitur fuerit aliquid ex his magistrorum explicationibus scripto traditum, quod ad Alexandrinorum tempora pervenerit. Hoc factum esse aio. Commemorantur et refutantur ab Aristarcho saepius qui communi nomine dicuntur glossographi. Hoc nomine docti Alexandrini, si qui ante Aristarchum glossas scripserant, ut Philetas, Aristophanes (quamquam hi ne Homericas quidem glossas scripserant, quae solae illis locis respici videntur) sed isti significari non possunt, quod et illustres grammatici suo quisque nomine refutandi erant nec hi de tot vocabulis unum idemque attulisse censendi sunt praesertim falsa. Quod si cui argumenti non satis videtur is ipsas illorum glossographorum interpretationes inspiciat: statim intelliget tam

---

*) Hoc fragmentum maxime Seidleri opera nunc paene correctum et restitutum videtur. Sed versu ultimo, ubi accepimus τὴς τὸ τῶν ξυγγράμων τηρεῖται vel τηρεῖται, nec γηρεύεται verum fuerit nec θηρεύεται (quod Fritsch. proposuit de Daetal. p. 54), sed τηρατεύεται.

pueriles in explicandis vocibus Homericis errores non potuisse nisi ea aetate grassari, quae omni doctrinae apparatu destituta non locorum comparatione sensuum vocabulorum exquireret, sed quidquid primum intuenti sensus flagitare videretur, id pro interpretatione arriperet. Σ, 540 νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρπον κατατεθνηῶτας) τ' διπλῆ ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων τόπων οἱ γλωσσογράφοι τοὺς νέους ὑπέλαβον λέγεσθαι. — Ψ, 16 δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φρωτῶν δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθειον μῆστορα φόβοιο) ἢ διπλῆ ὅτι ἀνζητικῶς τὸ τοῖον, οὐχ ὡς οἱ γλωσσογράφοι ἀξιούσιν ἀγαθόν. Eust. δ, 206 τοῖον γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις) ἰστέον ὅτι τὸ τοῖον γὰρ πατρός οἱ γλωσσογράφοι ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ φασιν, ὡς τὰ παλαιὰ σχόλια λέγει. cf. B ad H, 231 οἱ γλωσσογράφοι τὸ τοῖο ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ· ὄθεν καὶ Καλλιμάχος τῷ τοῖον ἀεὶ (!) κέχρηται. Ω, 164 ἀμφὶ δὲ πολλῆ κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ ἀνχέμι τοῖο γέροντος) ἢ διπλῆ ὅτι τὸ τοῖο οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλὰ θανμαστικῶς τοιούτου (sch. B.) — Σ, 378 οἱ δ' ἦτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὐατα δ' οὐπω δαιδάλεα προσέκειτο) τόσσον μὲν, ὅτι ἐπὶ τῶν παρὰ μικρὸν τετελειωμένων οὕτως λέγει „ὅς τὸ μὲν ἄλλο τόσσον φοῖνιξ ἦν (Ψ, 454). „τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσσον μὲν ἔχε χροά“ (X, 322). A. οἱ δὲ γλωσσογράφοι τόσσον ἀντὶ τοῦ σῶμα. V. cf. sch. B et V ad X, 322. Ψ, 454. — Δ, 315 γῆρας ὁμοῖον) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ὁμοῖον τὸ κακόν. Cf. Eust. p. 476. — I, 540 ὅς (σῦς) κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι τὸ ἔθων ἀποδιδόασιν βλάπτων· ἔστι δὲ ἐξ ἔθους ἐπιφοιτῶν. — K, 56 ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος) ὅτι οἱ γλωσσογράφοι ἱερὸν τέλος τὸ μέγα τάγμα. — P, 151 ἐπεὶ Σαρπηδόν, ἄμα ξείνον καὶ ἑταῖρον, κάλλιπες Ἀργείοισιν ἔλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι) ἢ διπλῆ ὅτι τὰ ἐλώρια (Δ, 4) οὐκ ἔστι βρώματα, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἐλύσματα. — Ω, 357 ἢ διπλῆ ὅτι οὐ πάντως βρώματα τὰ ὄνειατα, ὡς οἱ γλωσ-

σογράφοι, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄνησιν τινα περιποιούντα, ὡς νῦν τὰ δῶρα. — Ψ, 661 ᾧ δὲ Ἀπόλλων δῶν καμμονίην) ὅτι οὐκ ἔστιν ἔν ἄνδ' ἐνός καμμονίη νίκη, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἢ ἐκ πολλῶν (l. καταμονῆς, v. Sch. X, 257.) διὸ ἐπὶ δρομέων οὐ τάσσει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πυκτενότων καὶ μόνομαχούτων (X, 257). μία (l. μετὰ) γὰρ καταμονῆς. — Π, 822 δούπησεν δὲ πεισῶν) ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἀπεδέξαντο οἱ γλωσσογράφοι τὸ δουπήσαι ἔν ἄνδ' ἐνός ἀντι τοῦ ἀποθανεῖν ἀγροῦσι δὲ ὅτι οὐκ ἐπὶ παντὸς θανάτου τάσσει τὴν λέξιν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων διὰ τὸν παρακολουθοῦντα ψόφον ἐκ τῶν ὄπλων. Eadem res bis præterea monita, N, 426. Ψ, 679. — Praeterea quinquies iidem glossographi notati, quod ποιπνύειν per διακόνειν (ad Ξ, 155), πρόμος per βασιλεύς (Γ, 43), μάσταξ per ἀκρίς (I, 324), ἀφήτωρ per στροφεύς (quod idem Zenodotum peccasse, I, 404), βράσσων per ἐλάσσων (verbo βραχῆς nusquam Homerum uti, K, 226) explicuerint*). Sic ludorum magistri discipulos Homerum intelligere docebant, breviter, opinor, dictantes usque dum excellens doctrina memoria haereret, sic fere ut in Cratylo Platonis legimus (409. A) τὸ δε ποικίλλειν καὶ αἰολεῖν ταυτόν: quamquam quasdam etiam doctiores si Deo placet regulas ex illa mature Graecis adamata etymologia addidisse facile crediderim, quales scilicet illud est, quo ut noto utitur Plato (Crat. 405. C)

*) Hi soli ceteri sunt Aristonici loci de glossographis. Eustathius nunc eosdem glossographos dixit, ex schollis nostris hauriens, nunc ab Athenaeo mutuas et lexicographis Ameriam, Hermonem, Clitarchum aliosque recentiores, qui libros glossarum nomine ediderunt. Idem hoc nomine significari videntur ab Hegychio et Apollonio lex. H. qui usus est etiam in scholiis Apollonii Rhodii. Recentioribus Scholiis Homericis nulla in huius vocabuli usu fides. Sic L.: οἱ γλωσσογράφοι ἔγουν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος: quod ille Eustathium exscribens proprio Marte addidit. (cf. Eust. 476).

rīam facere viderer legentibus. Locus hic est (praef. voc. Hipp. p. 400) ὅσα τοίνυν τῶν ὀνομάτων ἐν μὲν τοῖς πάλαι χρόνοις ἦν συνήθη, ἢντι δ' οὐκέτι ἐστὶ, τὰ μὲν τοιαῦτα γλώσσας καλοῦσι καὶ ταῦτα ἐξηγησόμενος ἔρχομαι· τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ζητήσεως μὲν οὐχ ἤττονος πρὸςδεῖται, συνήθη δὲ ἐστὶν εἰς τὰδε, κατὰ τὰς τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἐξηγήσεις ἀμεινον ἐπισκοπεῖσθαι. Τίς γὰρ ἢ κρίσις καὶ τί τὸ θεῖον καὶ τί τὸ ἀριῶς καὶ τίς ἢ ἐπ' ἀκρῶν εὐδεξία καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα λόγου μὲν παμμήκους εἰς ἐξήγησιν δεῖται, συνήθη δὲ ἐστὶν οὐδὲν ἤττον ἢ βίος καὶ βραχύς καὶ τέχνη καὶ μακρά καὶ καιρός καὶ ὄξύς· καίτοι καὶ τούτων ἕνα δεῖται τινος ἐξηγήσεως. "Ὅθεν ἔμοιγε καὶ θαυμάζειν ἐπὶ ἡλθε τῶν ἅπασαν ἐξηγεῖσθαι τὴν Ἰπποκράτους λέξιν ἐπαγγειλαμένων, εἰ μὴ συνλάσιν ὅτι πλείω παραλείπουσιν ὧν διδάσκουσι.

Haec omnia primus intellexit in Homero et praestitit Aristarchus. Quare non scripsit glossas, sed in continua poetae interpretatione accuratissime versatus est, in consuetis vocabulis, quorum et ad maiorem Homericorum locorum partem plerumque pertinet utilitas et explicatio certior, plus etiam quam in rarioribus et antiq̄uitate obscuratis operae ponens et ne quid praetermittatur verbum verbo reddens. Abiecit illas doctrinae sarcinas, non tam existimans ex aliis scriptoribus multa ad Homerum illustrandum promi posse quam cavendum esse ne aliorum consuetudine temere ad poetam translata imprudentes in vitia et errores incurramus. Hinc illud est, quod saepe eum fecisse videmus, ut non tantum quid significant vocabula doceat, sed quid non significant quidque a vulgari consuetudine vel ab aliorum usu differant. Nonnunquam etiam certos scriptorum locos affert qui falso intelligendo perverse poetam imitati esse viderentur. Denique Homericorum testem et auctorem unam Homerum habuit. In vocibus rarius

vel sémel occurrentibus quid sibi voluerit poeta ad propriam eius virtutem, quae perspicuitas est et simplex et conveniens dictio, expendit. Antequam ad Aristarcheas interpretationes accedam, quantum eiusmodi operam poeta desideraverit, constabit insignibus quorundam, qui ante eum de Homero commentati sunt, doctorum et illustrium Alexandrinorum erroribus. Fortasse non magnoperè mirabimur quod qui usus vocis ἤρωσ apud poetam esset nesciverit Ister (B, 110. N. 629. O, 230), fortasse ne illud quidem quod Philetas ignoraverit quid poetae significet φριξ̄ (Sch. Φ, 126).

Sed idem Philetas vide quam ridiculis erroribus obnoxius fuerit. Sch. B, 269,

ἀλήσας δ' ἀχρεῖον ἰδῶν ἀπομόρξατο δάκρυ) ὅτι Φιλητᾶς τὸ ἰδῶν περιπαῖ, οἷον τῶν ὀφθαλμῶν, ἰδεῶν. οὐδέποτε δὲ Ὅμηρος ἰδέας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν. Vide similia Zenodoti. Sch. Γ, 515 Οὐδ' ἀλασκοπιὴν εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων· ἢ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει ἀλαδὸν σκοπιήν· παροιμιακὸν δὲ ἐστίν· οὐ τυφλὸς ἐς σκοπιάς, ἀλλὰ τοῦναντίον δεδορκῶς· καὶ ὁ ποιητὴς οὐδέποτε εἶρηκε σκοπιήν τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Sch. Φ, 538

ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας
αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος.
ἢ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος τοὺς στίχους ἠθέτηκε, γελοῖον ἡγούμενος διὰ πύλης φωτίζεσθαι τὴν πόλιν, τοῦ παντὸς τόπου ἐναιθρίου ὄντος. λέγει δὲ „τεῦξαν φάος“ ἀντὶ τοῦ τὴν σωτηρίαν τοῖς φεύγουσιν ἐποίησάν „φῶς δ' ἐτάροισιν ἔθηκέν ἄνδρα βαλῶν“ (Z, 6). Vel frequentissime occurrentium vocabulorum tam vocillabat cognitio, ut quibusdam commodum visum ἔγχος aliquo loco Homericopro gladio accipere, quod Aristarcho demum refutandum erat (Sch. H, 255. 273)*).

*) De Stoicis dicere non operae pretium erat. Teste Plutarcho

§. 2. Iam his paucis exemplis (alia porro pro-
 gredienti occurent) intelligitur quantis ex erroribus
 Homeri interpretatio Aristarcho eripienda esset. Quo
 minus si quid ipse peccavit in tanto, tam vario, tam
 novo quem sustinuit labore mirari vel detrectare ae-
 quum videbitur. Est ubi in etymologia lapsus sit,
 quod genus cum antiquorum etiam prudentissimis fraudi
 fuisse inveniatur nunc (quod diu debebat) a doctissimis
 quibusque aequissime censetur:*) est ubi arte et ra-
 tione egregius fallaci quadam specie locorum proban-
 tium deceptus sit, quod (ut exemplo utar recens disce-
 ptato) in vocabulo *πρωλέες* passus est, si quidem eius
 vocis explicatio bene cessit Hermanno (opusc. philol.
 IV. p. 288). Denique sunt quaedam, sed paucissima,
 in quibus sua ipse effecit praestantia, ut vere sui dis-
 similis fuisse dicendus sit. Nam quod aliis quodam-
 modo pro excusatione esse concedimus, ut pro nativa
 poetae simplicitate aliquid grandius sonans consecen-
 tur vel ex vulgari sermonis consuetudine vel ex remo-
 tarum dialectorum docta suppellectile aliquid transfe-
 rant ad Homerum, id si quando in Aristarcho offendi-
 tur continuo mirationem [facit. Istos nimirum scopu-
 los, quo facile docti copiosique homines quasi Sirenum
 carmine trahuntur, non declinasse sed fugisse, ea sum-
 ma ac propria Aristarchi virtus est. Ponam ex hoc
 genere exemplum. ζ, 201:

*οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διεσῶς βροτός, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Φαιήκων ἀφροῶν ἐς γαίαν ἵκηται.*

de aud. p. 31 in Homericis Cleanthes voluit *Ζεῦ ἀναδωδωναῖς*
 „ἀναγινώσκων ὑφ' ἐν, ὡς τὸν ἐκ τῆς γῆς ἀναδυμῶμενον ἄερα διὰ
 τὴν ἀνάδοσιν“; Chrysippo *εὐρύσινα Κρόνιδης* excellentem oratorem
 significabat.

*) v. Niebuhr. hist. R. I. p. 23. Müller. Prolegom. Myth. p. 332.
 Buttmann. Mythol. II. p. 353.

Ibi legitur in scholiis: διερός) οὕτως τὸν ζῶντα Ἀρισταρχος· ὁ δὲ Καλλίστρατος γράφει διερός ὁ ἐπίπονος, κατὰ τὴν δύην, ἧτοι κακοπαθητικός.

Hoc loco si Aristarchus διερός explicuit ζῶν, altero loco Homericō, quo idem incidit vocabulum, ε, 43 ἐνθ' ἧτοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φεγγέμεν ἡμέας ἠνώγεα, eum sensum vocis ζῆν adhibuisse censendus erit, de quo exponitur ab interpretibus ad Soph. Oed. T. 45. Quae translatio cum tragico cothurno accommodata sit, ab Homericā simplicitate aliena, tum illud offensionis plenum, quod διερός, ut vel pueris notum, non vividum significat, sed nudum. Quamquam nescio quomodo acciderit, ut hoc, quod offensionis plenum esse dixi, et vetustorum et recentiorum plurimis promptum et expeditum videretur. Num negabitur, ipsos vivos succum et sanguinem habere? Schol. ζ, 201: οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερός βροτός) ζῶν ἐρήωμένως καὶ ἰκμάδος μετέχων· τὴν μὲν γὰρ ζωὴν ὑγρότης καὶ θερμασία συνέχει, τὸν δὲ θάνατον ψυχρότης καὶ ξηρασία· ὄθεν καὶ ἀλίβαντες οἱ νεκροὶ λιβάδος μὴ μετέχοντες. Quae sunt ab Eustathio, quem pro Iulii sententiae asseclis causam agentem producimus. Addit enim haec: καὶ ὁ κωμικὸς δὲ παίζων αὐαίνου λίθον ἐν ἄδου εἶναι πλάττει, ἀπὸ τοῦ αὐαίνοθις τοῦνομα Πλούταρχος δὲ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν συμποσιακοῖς φησιν οὕτως· ὑγρότητι καὶ θερμότητι τεθήλασι τὰ ζῶα· ἡ δὲ ψυχρότης καὶ ξηρότης ὀλέθρια· διὸ χαριέντως Ὀμηρος διερόν βροτόν καλεῖ. . . . ὁ δὲ ἀλίβας καὶ ὁ σκελετός ἐπὶ νεκρῶν λέγονται. Brevius, sed in eandem sententiam lexicographi, e. g. Et. M. οἱ γὰρ ζῶντες ὑγροί, αἶοι δ' οἱ τεθνεῶτες. Hesych. διερόν ὑγρόν, χλωρόν, ζῶον ἔναιμον (l. ζωόν, ξηραμον). ὑγρός γὰρ ὁ ζῶν, ὁ δὲ νεκρός ἀλίβας. Idem διερῶ ποδὶ, ὑγρῶ ἔτι ἀπὸ τῆς βάσεως ποδὶ, οἱ δὲ ζῶντως, ἐνεργῶς (leg. cum Heinsio ζῶντι, ἐνεργῶ).

Si quidem a physiologis sermo Graecus conditus esset, haec omnia ita habere crederem: nunc νεκρῶ re-

cte quidem mortuum hominem ξηρόν, ἄϋον, σκελετόν dici potuisse contendo: quippe et est et oculis ita esse cernitur ab omnibus: sed udum hominem nullum esse nisi qui sudat vel e lavacro prodiit vel pluvia madet vel etiam — sed quid multa colligo in re aperta? Hic enim valere debet, quod in simillima causa prudenter observatum est a grammatico ad *Φ.* 252: αἰετοῦ-μέλαρος τοῦ θρηνητήρος. Ἀριστοτέλης μελανόστον ἀναγινώσκει, τοῦ μέλαρα ὅστ᾽ ἔχοντος· ἀγνοεῖ δὲ ὡς οὐ δεῖ ἀπὸ τῶν ἀφανῶν ποιεῖσθαι τὰ ἐπίθετα.

Denique hoc etiam aliquid momenti habebit, quod qui aliquo poesis sensu imbuti essent id, quod Homerum admisisse volunt, nunquam imitati sunt. Fortasse minus huc attinet advocare poetas Atticos, ut Aristophanem (cuius διεροῦς οἰωνούς. Nub. 336, διερὰ μέλη *Av.* 212 iam Schneiderus et Passovius et commemoraverunt et explicuerunt) vel Aeschylum, apud quem si recte legitur in Eumen. 258 αἶμα μητροῦν.. τὸ διερὸν πῆδῳ κεχυμένον οἴχεται, nihil significari potest quam ὑγρόν. Sed ipsi posteriores epici, admirabilium Homeri captatores, poeticae elegantiae non fastidiosissimi existimatores, hanc tamen translationem non admiserunt. Tenet apud Apollonium, Theocritum, Oppianum, Nonnum, epigrammatarios vox διερός (norunt illi etiam verbum διαίνειν) uvidi madidique significationem, quae ex epicis primum apparet apud Hesiodum *Op.* 458. Ergo si solam spectamus vocabuli significationem, haec non obstaret, quo minus *ι.* 43 διερῶ ποδί, ut nonnulli voluerunt, interpretaremur „navi“, nisi hoc, ut rectissime ab Eustathio monitum, διδυραμβῶδες esset; reliquae vero interpretationes eidem Eustathio commemoratae, ut διερῶ ποδί φεῖγειν sit „madido pede fugere“ vel „pede per mare fugere“, aperte ineptae. Denique ad alterum locum, quem principio

posuimus, horum nihil aptari potest. Quo igitur his ambagibus pervenimus? Ad illud videlicet Socraticum, ut nescire intelligamus. Quod sciendi principium est. Vulgaris vocabuli notio si ut reliquis poetis accommodari potest facillime, sic Homero neutiquam, oritur suspicio, hoc ex iis esse vocabulis, quae cum specie communia videantur vi et origine Homeri propria, usu antiquata censenda sint. In his una veri inveniendi via est, ut quidquid praeiudicatae opinionis imbibimus seposito unum solumque Homerum attendamus. Quod in Homericis propter miram simplicitatem, qua nihil admittit quaesiti, proxima quaeque adsciscit et suis locis maxime convenientia, cedit nonnunquam prospere et cessit haud raro Aristarcho, quem eam ob causam (est haec quaedam divinatio) a Posidonio honorifice Vatem appellatum esse opinor.

Ciconum urbe direpta praedaeque inter socios partita vindictam timens Ulixes iubet sodales *διερῶ ποδι φεγγέμεν* (β, 43.), quod omnes mihi assentient nihil aliud esse posse, quam „fugaci pede“ se proripere, antequam hostes copiis collectis accedant. Iam vocabulum contemplemur. Agnoscimus unum ex illis adiectivis in *ερός*, qualia sunt *κρηερός*, *στυγερός*, *σκιερός*: et forte fortuna ipsa, quam quaerimus, radix tam est nota, tam Homero frequentata, ut ab hac parte iam nullo modo laboremus. Etenim *διΩ*, *δίσσθαι* quis nescit? Quae si significant „fugere,“ *διερός* est fugax; sin significant „fugare,“ quod item significant, *) *διερός* est „fugator.“ Quamquam etiamsi duplex haec notio verbis non inesset, in adiectivo duplicis, quam activam et passivam dicere solemus, significationis concursus quem mediocriter doctum offenderet? Horum tantum admonebo, quae sunt ex eodem scrinio, *στυ-*

*) X, 251. meliores edd. *δίσσ* exhibebant pro *δισσ*.

γερός, σφαλερός, φοβερός. Activam significationem adi. διερός in altero loco agnoscimus. Nausicaae famulae Ulixæ conspecto aufugiunt, at ipsa blanditiis eius capta

ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι κέλευσεν·
 στήτέ μοι, ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε, φῶτα ἰδῶσαι;
 ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
 οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερός βροτός, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαίαν ἵκηται,
 δηϊοτήτα φέρων·

Tu colo posito post βροτός hoc puta virginem dicere: „Quonam aufugitis viro conspecto? Numme eum hostem esse putatis? Non est iste vir fugator homo (h. e. non is est quem fugere opus sit); neque omnino erit qui improbo consilio ad Phaeaces accedere audeat.“ Novi eum usum pronominum οὗτος, ὅς, quem vulgo in hoc loco interpretando sequimur, Homericum esse; immo adhibendum fuisse puto ad β, 40.

ᾧ γέρον, οὐχ ἕκας οὗτος ἀνὴρ-τάχα δ' εἶσαι αὐτός-
 ὅς λαὸν ἤγειρα·

quem locum perperam tentavit Vossius ad hymn. Dem. p. 36. *) Novi etiam eum locum, qui nostro tam specie similis est, ut ab isto mihi summopere timendum sit, π, 437:

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσειται, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῶν νιεῖ χεῖρας ἐπίσει.

Ego contra defendam, αὗτος, ut mea interpretatio postulat, crebro apud Homerum poni δεικτικῶς ut Κ, 477. Α, 612. 650. Ξ, 219. Φ, 373. Ω, 368, α, 159. 340. η, 48, et αὗτος ἀνὴρ, eadem ratione, ϑ, 238. ρ, 566. Ξ,

*) ὄγε sic α, 403. μή γάρ ὄγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις σ' ἀέκοντα βίηφιν
 κτήματ' ἀπορῆσαισι. ὅδε Apollon. Rh. 1. 6. κείνος ὅς Opp. Hal.
 Α, 348. τῷ ποῦ τῷ 1. Od. λ, 288.

471. X, 38. ψ, 790. (cf. Σ, 257. ω, 260). Ceterum meae interpretationis vestigium est in glossa ex schol. Palat. allata ad ζ, 201. διερός βλαπτικός.

Alios quosdam errores graviores infra iunctim ponam. Nunc singulas Aristarchi observationes lectorum oculis oblatum ibo. Et primum proximo capite exemplum pertractabo, unde omnium optime eius ratio perspicitur.

C. II.

Βάλλειν, οὐτάσαι, sim.

§. I. In hoc explanando agam quam potero curiose omniaque grammaticorum testimonia accurate enotabo. Haec enim saepe perlustrans, quorum laetabilem copiam bona servavit fortuna, visus sum mihi quasi in intimam istorum grammaticorum fabricam inspicere. Apparet in magistro sollers ingenium, exacta diligentia, ars et ratio paene consummata et hodie tot interpositis saeculis in paucis reiicula: apparet in discipulis quanta harum virtutum fuerit persuasio, quanta in colligendis summi doctoris observationibus sedulitas, quas tamen partim ore traditas partim per commentarios sparsim disiectas nonnunquam ab eo, quod auctor sibi voluerat, nescii deflectant.

Triplex de verbo *βάλλειν* Aristarchi observatio est.

I. *Βάλλειν* non dicitur nisi de hasta vel sagitta vel omnino de missili quod eminus iactatur, itaque distinguitur ab *οὐτάσαι, τῶσαι, νύξαι, πλιῖξαι*, quae contra

nusquam dicuntur nisi de vulneribus cominus illatis. Idem valet de substantivis βέλος, βολή, ὤτειλή.

Ecce testimonia Aristonici. *A*, 540. ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξείῃ χαλκῷ) ἢ διπλῇ ὅτι διέσταλκε τὸ οὐτάσαι καὶ τὸ βαλεῖν. *E*, 147. πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ πληῖξε καὶ ἔβαλεν, ὅτι ἐκ χειρὸς ἐπάταξεν. *A*, 191. ἢ δουρὶ τυπείς ἢ βλήμενος ἰψ) ἢ διπλῇ πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ τύπαι καὶ βαλεῖν. *E*, 424. ἀλλ' οὕτως ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν οὐτάσαι οὐδὲ βαλεῖν) ὅτι διαστέλλει τὸ οὐτάσαι καὶ βαλεῖν. *O*, 495. βλήμενος ἔξ τυπείς) ὅτι διαστέλλει τὸ βαλεῖν καὶ τὸ τύπαι. *Y*, 378. μήπως σ' ἢ ἐβάλλη ἢ ἐσχεδὸν ἄορι τύπῃ) ἢ διπλῇ ὅτι διέσταλκε τὸ βαλεῖν καὶ τὸ τύπαι, διδασκαλικῶς προσθεῖς σχεδόν, οἷον σκέδην, ἐκ τοῦ σύνεγγυς. *Y*, 462. τὸν μὲν δουρὶ βαλών, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύπας) ἢ διπλῇ ὅτι πάλιν ἀντιδιέστειλεν. *Φ*, 576. εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ ἢ ἐβάλλῃσιν) πρὸς τὴν ἀντιδιαστολὴν τοῦ βαλεῖν καὶ τύπαι*). *X*, 68. ὀξείῃ χαλκῷ τύπας ἢ βαλών) πρὸς τὴν ἀντιδιαστολὴν τοῦ βαλεῖν καὶ τύπαι. Sunt quidam loci, ubi cum de pluribus partim eminus partim cominus vulneratis simul sermo fiat illorum verborum uno poeta defungitur. Hi loci, ne quis putet vocabulorum differentiam tolli, ab Aristarcho notati: usus verbi, qualis in eiusmodi locis est, in schola dicitur συλληπτικός. *N*, 282. Ἀτήφοβός τε βίη σ' Ἐλένοιο ἄνακτος οἴχεσθον μακροῖσι τετυμμένω ἐγγείησιν ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα) ἢ διπλῇ ὅτι συλληπτικῶς τὸ τῷ ἑτέρω συμβεβηκὸς ἐπ' ἀμφοτέρων τέταχεν· οὐ γὰρ ἀμφοτέροι ἐτύπησαν, ἀλλ' ὁ μὲν Ἐλενος ἐβλήθη, ὁ δὲ Ἀτήφοβος ἐτύπη. *E*, 28. ἢ διπλῇ ὅτι συλληπτικῶς εἴρηκε βεβλήτατο (ins. καὶ) ἐπὶ τῶν οὐτασμένων. *E*, 63. ἢ διπλῇ ὅτι πάλιν συλληπτικῶς·

*) Hoc pro noto sumebat Strabo scribens id quod legimus *X*. p. 449 (37 Tz.)

οὐ γὰρ πάντες ἐβέβληντο. Ib. 128. ἡ διπλῆ ὅτι συλληπτικῶς καὶ ἐπὶ τῶν βεβλημένων οὐτάμενοι εἶρηκε. Ib. 379. (sch. V.) συλληπτικῶς τὸ οὐτάμενοι· Διομήδης γὰρ βέβληται. Cf. ad I, 659 et II, 24, ubi utitur substantivo σύλληψις, ἡ δ. πρὸς τὴν σύλληψιν*).

Hinc, opinor, de incomparabili hominis diligentia et de ratione constabit, qua in eiusmodi observationibus probandis usus est, nec minus illud, cum omnibus, qui quidem alicuius momenti videri possent, locis diu apponeret, haud facile quidquam in utramque partem fugere potuisse eum praesertim, qui bis poetam ediderat, commentarios Homericos libellosque eodem spectantes scripserat complures quique haec carmina tot coram discipulis identidem exposuerat. Eadem veterum fuit persuasio, nec mediocrium vel negligentium, sed egregii grammatici, qui multo labore quid Aristarchus in Homero praestitisset inquisiverat, Didymi. Is cum librum de Aristarchi editionibus Homeri conscriberet, unum repperit locum, huic vocabulorum usui absonum. Scilicet II, 467. de Sarpedone legitur

ὁ δὲ Πηδάσον οὐτάσεν ἵππον,

cum ex antecedente versu pateat Sarpedonem hastam torsisse. Ad hunc igitur locum Aristonicus adscripsit haec: ἡ διπλῆ ὅτι ἐξ ἐπαναλήψεως τὸ ἄρθρον ἐλλήψε κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ οὐ περὶ ἑτέρου λέγει, ἀπὸ τοῦ Πηδάσον δὲ οὐτάσε, καὶ ὅτι δοκεῖ συγκεχύσθαι τὸ οὐτάσε· βεβλήκει γὰρ τὸ δόρυ. Sed Didymus, quod perquam memorabile est, hoc: δοκεῖ διὰ τούτων συγγεῖσθαι ἡ διαφορὰ τοῦ βαλεῖν καὶ οὐτάσαι· βέβληται γὰρ ὁ Πηδάσος· καὶ μήποτε γραφὴ τις ἐφέρετο δι' ἧς τὸ τῆς λέξεως ἐφύλασσαν Ὀμηρος. οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ἀπα-

*) Σ, 28. haec ratio complexionis recentiori scholiastae nescio cui displicet.

ραμυθῆτον ὁ Ἀρίσταρχος ἀφῆκεν· ἐν τοίνυν τῇ Φι-
 λήμονος ἐφέρετο· ὁ δὲ Πήδασον ἤλασεν ἵππον· ἔστι
 γὰρ ὅτε ἐπὶ τῆς (add. πολὺώθεν) πληγῆς τὸ ἤλασεν κεί-
 ται, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀρήτου (P, 517), „καὶ βάλεν Ἀρήτοιο“,
 εἶτα „νειαίρη δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἔλασεν“. Ver-
 sor in testimoniis, quibus quaedam egregie compro-
 bantur gravissima, quae aliis huius opusculi capitibus
 confirmavi. Quod non gloriose dico, sed ad tutandam
 veritatem. Sed quod de pessima fide scholiastae V
 disserui, hic certissimum documentum est. Is enim hoc
 loco ita scribit: οὐτάσαι τὸ ἐκ χειρὸς τραῶσαι· ἐνταῦθα
 δὲ ἐπὶ τῷ βαλεῖν τῷ ῥήματι κέχρηται. λέγει γὰρ „Σαρπη-
 δῶν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτεν“ ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀφιέν-
 των τάσσεται. διὸ καὶ γράφει Ἀρίσταρχος·

ὁ δὲ Πήδασον ἀγλαὸν ἵππον,
 τὸν ἰά ποτ' Ἡετίωνος ἐλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς,
 ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπεθ' ἵπποισι ἀθανάτοισιν,
 τὸν βάλε δεξιὸν ὤμων. —

Ain vero? Eiusmodi additamenta ex aliis locis
 Homericis repetita vel consarcinata aut ipse fingere
 solet Aristarchus aut etiam in codice reperta recipere?
 Imo vero tam suspiciosa habet, ut in reiiciendis vel
 obelo notandis etiam iustos terminos excedere videa-
 tur. Sed porro haec consideremus. Hic nec doctus
 nec antiquus grammaticus unde Aristarcheas lectiones
 quam Didymus cognoverat melius, qui et utramque
 oculis usurpavit editionem Aristarchi commentariosque
 eius librosque Homericos ad veram Aristarcheam le-
 ctionem expiscandam adhibuit? Denique tam bona
 utimur fortuna, ut quam nihil hic scholiasta sciverit
 de Aristarchea lectione hac ipsa in re testificatus sit.
 Scilicet ex ista Didymi annotatione patefactum est,
 hunc unum in Aristarcheo Homero occurrisse ei lo-
 cum, quo lex de usu vocabuli βάλλειν migrata esset,
 praeterea nullum. At in ea recensione, qua nos uti-

mur, praeterea unus est, N, 573. ὡς ὁ τυπείς ἤσπαιρε μίνυνθά περ, cum antea diserte dictum esset (567) βάλε δουρί. Quid igitur ad hunc locum schol. V? „τυπείς, καὶ μὴν προεῖπε βάλε δουρί“· οἱ μὲν τὸ μέτωπον πληγείς, οἱ δὲ τὴν ψυχὴν, ὡς τὸ „καταπληγείς φίλον ἦτορ“· οἱ δὲ ὡς τὸ „Πήδασον οὔτασεν ἵππον“· ἐβέβλητο γὰρ ὑπὸ Σαρπηδόνοσ· οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ τύπτων τοῖς ποσὶ λακκίζων. Hic ille si Aristarchearum lectionum tam gnarus fuit quid in ineptis potius explicationibus volutatur quam Aristarcheam lectionem, quae alia fuit, attulit? Res clara est, et illo loco unum Didymum fide dignum esse et hoc loco in Aristarchi editionibus non lectum fuisse: ὡς ὁ τυπείς ἤσπαιρε. Quid igitur fuit? Aut nulla coniectura non fallax aut fuit *δαμείς**).

Ceterum iam hic monendum, quod infra ostendam, ὃ δὲ Πήδασον ἤλασεν ἵππον Aristarchi lectionem non fuisse: nec hoc videtur dicere voluisse Didymus.

Huius, quam nunc tractamus, observationis ignarus fuit Zenodotus cum aliis, atque videtur quae aliquot locis varians inveniebatur lectio Aristarcho in hoc ut in aliis multis observandi occasionem dedisse. Primum II, 105. βάλλετο δ' αἰεὶ ἢ διπλῆ ὅτι τινὲς γράφουσι τύπετο δ' αἰεὶ· προεῖρηκε δὲ βαλλομένην καὶ βάλλοντες (104. 5). τὸ δὲ βαλεῖν ἐστὶν ἐκ χειρὸς τύψαι (leg. τὸ δὲ βαλεῖν ἐστὶ πόρρωθεν, τὸ δὲ τύψαι ἐκ χειρὸς vel τὸ δὲ ἐκ χειρὸς τύψαι). Deinde II, 807. Patroclus ab Apolline manu percutitur; adduntur haec: στῆ δὲ ταφών· ὅπιθεν δὲ μετάφρενον· ὃξέει δουρί Ὁμῶν μεσηγὺς σχεδόνθεν βάλε Δάρδανοσ ἀνήρ, Πανδοίδησ Εὐφορβοσ — ἢ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτοσ γράφει σχεδὸν οὔτασε Δάρδανοσ ἀνήρ. ἀγνοεὶ δὲ ὅτι ἐκ βολῆσ τέτρωται, ὡσ-διὰ τῶν ἐξῆσ δεικνυται „ὃσ τοι πρώτοσ

*) Γ, 368 duplex lectio fuit οὐδ' ἔβαλον μιν et οὐδ' ἐδάμασσα.

ἔφηκε βέλος" (812). Et deinceps ad eam rem confirmandam non solum ad hunc versum, sed ad omnes, unde hoc patet, diple apposita, e. g. 812. ὅτι βέβληται καὶ οὐκ οὐτασται, ὡς Ζηνόδοτος· βέλος γοῦν κέκληκε διὰ τὸ βεβλήθαι; item ad 819. 828. P, 15.

Sequitur Y, 273. δεῦτερός αὐτ' Ἀχιλλεύς προίει δολυχόσκιον ἔγχος καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἔστιν— ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος μετεποίησεν οὕτως, μελίην ἰθυπτίωνα Ἀσπίδα νύξ' ἐς χαλκὸν ἀμύμονος Αἰνείαο. οὐκ ἐκ χειρὸς δὲ ἐπέτευχεν ὁ Ἀχιλλεύς, ὅπερ διὰ τοῦ νύξε σημαίνεται, ἀλλὰ βέβληκε τὸ ἴδρον· διὸ καὶ ἐξῆς αὐτὸ βέλος εἶρηκε (283 ταρβήσας ὃ οἱ ἄγχι πάγη βέλος). Deinde, ut solet, versibus omnibus, unde hoc ita esse confirmatur, diple apposita, ut 283 ἡ διπλῆ ὅτι βέβληκε τὸ ἴδρον, οὐ νένυχεν ἐκ χειρὸς; ὡςπερ Ζηνόδοτος πεποίηκεν· τὸ γὰρ ἄγχι παγῆναι οὐκ ἄλλως ἔστιν ἢ ἐκ προθέσεως (recte Bekkerus emendavit, προέσεως): item ad 279. 284. 346. Denique A, 439 in Aristarchi editione fuit

γῶ δ' Ὀδυσσεὺς ὃ οἱ οὔτι τέλος κατακαίριον ἴλθεν.

Hic notatum legimus: Ζηνόδοτος δὲ γράφει βέλος· οὐ βέβληται δὲ ἀλλ' ἐκ χειρὸς πέπληγε. Quocum cf. 451.

φθῆ σε τέλος θανάτοιο κηήμενον·

πρόδηλον κακ τοῦτου ὅτι γραπτέον „τέλος κατακαίριον“. Ζηνόδοτος δὲ γράφει πάλιν „φθῆ σε βέλος θανάτοιο“. Hoc loco, ut saepe haec Aristarchea lumina intuens, dolore commoveor, quantum ab hac criseos Homericæ praestantia diligentiaque hodie absimus. Etenim ipse Wolfius priore loco βέλος edidit, cum tamen et ista omnia gravissima sint et τέλος κατακαίριον longe exquisitior lectio sit et Didymus testetur non Aristarcheas solum editiones habere τέλος, sed addat „καὶ σχεδὸν ἅπασαι“ et vero res ipsa declaret haec ex codd. esse: quod ni ita esset alterum ad alterum confirman-

dum admoveere esset absurdum*). Quod de verbo βάλ-
λειν valet, idem de subst. βέλος. *M*, 468. ἡ διπλῆ ὅτι
πάν τὸ βαλλόμενον βέλος λέγει καὶ νῦν τὸν λίθον (ut

*) Omnino Wolfius in eo mirifice lapsus est atque a se ipse
descivit, quod minus quam par erat Aristarcheis lectionibus Home-
rum suum applicuit. Nam cum ipse (quae eius immortalis laus est)
docuisset egregie, quam in hoc Homeri perpoliendi negotio toti
pendeamus ab Alexandrinis, continuo consequens erat ut quae om-
nium Alexandrinarum editionum et olim longe habita est praestan-
tissima et ab ipso hac laude cumulata et fingendi audacia minime
suspecta, ea nobis quasi lex esset et norma, nisi quid in ista pec-
catum inventum esset a consuetudine poetae plane absonum. Et
sensit in hoc inconstantiam suam: recensita enim serie lectionum,
quae vel aperte meliores vel equiparandae vulgatis ex Aristarchea
editione a sese receptae sint, hoc addit vaticinium (CCXL): „Et
sunt alia, in quibus admodum vereor, ne futuri sint multi, qui tar-
ditatem meam mirentur.“ Nos ideo miramur minus, quod causas
eius erroris perspicere videmur. Scilicet de praestantia Ari-
starcheae editionis in universum quidem satis sibi Wolfius per-
suaserat, de fide et auctoritate non satis. Resederat quidam in
animo eius scrupulus propter falsam, quam de universa arte cri-
tica veterum sibi finxerat opinionem: quare ultro citroque com-
motus non eo pervenerat, ut a coniectandi libidine tam liberum
fuisse Aristarchum certissime crederet, quam loci quidam gravis-
simi nec ipsi Wolfio ignoti etiam diserte testantur. Inde fa-
ctum est, ut et eo loco, qui me ad hoc diverticulum invitavit,
unicé veram Aristarchi lectionem respueret, et multis aliis locis
contra quam rationes ab ipso institutae ferrent a summi gramma-
tici exemplari deficeret. Sic (ut unum afferam luculentum exem-
plum) *A*, 564:

ὡς τότ' ἐπει' Ἀγαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν,
Τρωῆς ὑπέρθυμοι τηλέκλητοι ἰ' ἐπίκουροι
νύσσοιτες ξυστοῖσι μέσον σάκος αἰὲν ἔπαυτο

pro τηλέκλητοι ἰ' ἐπίκουροι Aristarchea lectio est πολυηγερέες ἰ'
ἐπίκουροι. Hoccine excogitavit Artstarchus? Respondeant vel ii,
quibus minime istius grammatici rationes cognitae sunt. Dicent
quod res est, inveniisse Aristarchum in codicibus si non optimis,
non pessimis tamen, atque eam ab causam praestans et exquistum
vocabulum prae vulgato et protrito optasse: in quo critici munere

saxum a Cyclope iactatum ε, 495, scamnum et crus bubulum, quo Ulixes percutitur ρ, 364. ν, 305). Item de βολή. E, 145. ἡ διπλή δτι τὴν πόρρωθεν τρώσιν

egregie functus est. Quod si etiam ultra progredimur ad quaerendum, huc non de arte critica veterum et de ipso Aristarcho rectius iudicaverit Wolfius, eam invenimus causam potissimam, quod quae Scholiorum Venetorum origo et structura sit parum intellexerat. Sic quae huc pertinentia scripsit p. CCXLIV. not. ea et manca sunt et falsa plurima, quamquam aliis quibusdam locis multo propius ad rei veritatem accessit. Scilicet in hoc saepe hominis subtile ingenium admiratus sum, quod ex repetita scholiorum lectione pleraque recte odoratus est, quae quidem etiamtum nescivit, etiamsi sciri licet. Sed hoc condonandum illi in magno multiplicique opere occupato et primum hos scholiastarum thesauros immensa opera excutienti. — In eo igitur quod longe pluribus quam decebat locis Aristarcheas lectiones aspernatus est, unum criseos Wolfianae errorem positum iudico. In aliis, ubi Alexandrinorum lectiones vel haud innotuerunt vel liberum esse debet iudicium nostrum, ut in interpunctione, eo peccavit, quod sermonis HomERICI leges et maxime periodorum struendarum rationes non satis cognitatas habebat. In quo ipse plura correxisset nisi post editionem anni 1804 et 1807 hoc totum negotium raro resummissis videretur. Redigendus in memoriam non tam error commissus α, 130 quam erroris ab ipso profecta emendatio in Anal. litt. T. II.

Hic etiam uno nunc exemplo defungar. Γ, 400. notissimi versus sunt, quibus Helena a Venere ad mariti amores lectumque vocata Deae respondet:

δαιμονίη, τί με ταῦτα λάλαιαι ἠπεροπέυει;
ἢ πῆ με προτέρω πολλῶν εὐναιομενάων
ἄξεις ἢ Φρυγίης ἢ Μηρονίης ἐρατεινῆς,
εἴ τίς τοι καλὸν κείθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
οὐνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
νικήσας ἐθέλει στρυγερὴν ἐμὲ οἶκαδ' ἄγεσθαι,
τοῦνεκα δὴ νῦν δέυρο δολοφρονέουσα παρέστις;
ἦσο παρ' αὐτῶν ἰών. —

Primum non probro signa interrogationis. quibus deletis multo acerbior evadit ironia. (Od. ζ, 278. scrib. ἦ-πον pro ἦ. Ἡ-δη irrisioni indicandae inservit Φ, 55. E, 422: et H, 26., qui locus

βολὴν λέγει. Hactenus quae exposita sunt ea sive rem ipsam spectamus seu comprobandi rationem seu usum criticum omnium debent puncta ferre. Quod nunc sequitur huic annexum fortasse ab aliis aliter diiudicabitur. Cūm οὐτάσαι non dicatur nisi de vulnere comminus illata videatur inde ductum substantivum ὠτειλῆ de eiusmodi tantum plagis dici posse. Et hic usus invenitur his locis: *E*, 870. (cf. 365). *A*, 266. (ubi Ariston. ἡ διπλῆ στι τὴν ἐκ χειρὸς πλεγγὴν ὠτειλὴν λέγει, παρὰ τὸ οὐτάσαι. Cf. 252). *Ξ*, 518. *Π*, 862. (cf. 820). *P*, 297. (cf. 296). 86. (cf. 48.) *Φ*, 122. (cf. 114). *κ*, 164. (cf. 158. 162). *τ*, 456. (cf. 450). *ω*, 188, quo loco

item pulcrior interrogatione deleta. ἡ μὲν δὲ *Γ*, 430, quo loco veteres ad irrisionem non attendisse videntur). Sed quo maxime tendo, hoc est. Wolfiana interpunctio habet duo cōla per οὐνεκα-τούνεκα coniuncta, quod Homericum esse nego. Is particula οὐνεκα ubique sic usus est, ut enuntiationi, cuius rationem continet, postponatur. Unus nunc est locus, qui ab hac poetae consuetudine recedit eandemque, quam hic Wolfius tulit, periodi formam exhibet, *N*, 727:

Ἐκτόρ, ἀμύχανός ἐσσι παραβόητοϊσι πιθέσθαι.
οὐνεκά τοι περὶ δῶκε θεὸς πολεμῆια ἔργα,
τούνεκα καὶ βουλῆ ἐθέλεις περὶδμεναι ἄλλων;

Sed ne hic quidem locus potest ita distingui, ne nulla cogente necessitate ab Homeri usu discedamus. Ergo scribe πιθέσθαι, — ἔργα. — ἄλλων. Cf. *A*, 21, πύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὐνεκ Ἀχαιοὶ ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον. τούνεκά δὲ τὸν δῶκε χαρίζομενος βασιλῆϊ. Simillimā etiam constructio *A*, 94—96. Nostro loco post ἀνθρώπων comma sufficit, post ἄγεσθαι colōn ponendum. Ceterum nec apud recentiores epicōs οὐνεκα-τούνεκα me invenire memini. Addam quod in via est. *Z*, 333. interpungendum sic:

Ἐκτόρ, ἐπέ με κατ' αἴσαν ἐνέχεσας οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν
τούνεκά τοι ἔρῳ. —

colo non commate posito post αἴσαν: ut in eadem constructione recte factum est *v*, 229. Cf. *Γ*, 59. — εἰ — τούνεκα bis occurrit *A*, 291. *Y*, 182. (v. Xenoph. Athen. 414. b.)

dictum ~~est~~ *ἑλλητικῶς* (v. χ, 292. 307.), ut T, 25. Σ, 351, ubi hoc ab Aristonico notatum. Attamen duo sunt loci ubi *ῶτειλή* dicitur de vulnere sagitta illato, A, 140. (cf. ad 157), et 149. (*αὐτίκα δ' ἔρδεεν αἷμα κελαινεφές ἐξ ῶτειλῆς* et *ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταρδέον ἐξ ῶτειλῆς*), de Menelao Pandari sagitta icto*). Quod cum Aristarcho non videretur fieri posse, hos versus obelo notavit. Ad priorem locum annotatum est: *ἀθετεῖται ὅτι οὐκ ἂν λέγοι Ὀμηρος ῶτειλήν τὸ ἐκ βολῆς τραῦμα*, ad alterum: *ἀθειεῖται πάλιν διὰ τὴν ῶτειλήν*. Et ut minus dubitemus de etymo non omiserunt animadvertere ad E, 518 *καὶ οὐταμένην ῶτειλήν*) ἢ *διπλῆ ὅτι παρετυμολογεῖ τὴν ῶτειλήν ἀπὸ τοῦ οὐτασε*. At dixi iam antea de hoc non unum omnium iudicium fore: ego assensum sustineo: lectores reputent quid reliqui loci haud sane pauci valeant et quod in vocabulis *βολή*, *βέλος*, *πληγή* a *βάλλειν* et *πλήσσειν* ductis servatur possitne continuo ad *ῶτειλή* transferri, quod ab *οὐτάσαι* (hinc enim ortum esse vix licebit dubitare) et forma et significatione paulo certe abest longius: sed hoc ne negligent, quod ad Aristarchum cognoscendum facit, quam modeste dixerit: *ὅτι οὐκ ἂν λέγοι Ὀμηρος* —

Non probamus hodie, quod aliquot locis *βέλος* acceptum est pro vulnere. O, 513 *ἀλλ' ὡς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοδι πέσση· ἢ διπλῆ ὅτι βέλος εἶρηκε τὸ τραῦμα ὁμωνύμως τῷ τιρώσκοντι*. E, 439 *βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα· ὅτι βέλος τὸν βεβλημένον τόπον*. Nostrum est hoc ex veterum disciplina illustrare, quae declaratur his geminis exemplis. O, 502 *Ἀγῶ δὲ συναινῶτο καμπύλα τόξα, πεπτεῶν' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ*

*) Idem Menelai vulnus *ἕλος* dicitur 190. 217: quod de utroque vulnere genere dicitur.

στροφάλυγγι κομῆς) ὅτι μέμψε τὸν κατὰ τοῦ τάξην λόγον τῷ κατὰ τῶν βέλων καμπύλα μὲν γὰρ τὰ τόξα πεπεωῖτα δ' ἄλλυβις ἄλλη τὰ βέλη· ὡς χοῖνιξ τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον, (τ, 28) καὶ κοτύλη (ο, 312. ρ, 12) οὕτως καὶ τὰ βάλλοντα καὶ τὰ βαλλόμενα τόξα. I, 324 ὅτι οἱ γλωσσογράφοι μάστακα τὴν ἀκριδα, δέον μάστημα καὶ βρῶμα· ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ στόμα ὁμωνύμως, καθάπερ τὸ χοῖνιξ τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρούμενον· „ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πιάζει“ (δ, 287). Sic igitur (hoc illi sibi volunt), βέλος τὸ βάλλον καὶ τὸ βαλλόμενον, vel τὸ τιτρώσκον καὶ τὸ τιτρωσκόμενον. —

Unum restat, in scholiis quod huc pertinet idque de Aristarcho quaerenti gratissimum. Admonet enim (quod ad testimonia de eo tradita recte diiudicanda permagni momenti est) optimas eius observationes a posterioribus grammaticis nonnunquam deflexas ac potius detortas esse. Nam cum Aristarchus observasset, βάλλειν dici tantummodo de eminens iacto missili, neque idcirco offenderetur isto, quo Homerus utitur, σχεδόν βάλει, inventus est qui ex illa rectissima observatione perverse contenderet, σχεδόν βάλειν (videlicet contraria sibi non coniungi posse. Fuit is Seleucus, minime ignobilis grammaticus, v. Sch. V ad II, 807. Inepte. P, 600 ὁ γὰρ δ' ἐβάλει σχεδὸν ἐλθών. Quod hinc didicimus ipsos discipulos prave nonnunquam Aristarchi doctrinam interpretatos esse, eo utemur in proximo, quo iam festinat oratio.

§. 2. II. βάλλειν τινά non significat apud Homerum „petere aliquem“, sed „percutere.“

(Ea percussio quod aut cum vulnere est aut sine vulnere, inde modo dicitur significare ἐπιτυγχάνειν vel πατάσκειν, παίειν, modo τιτρώσκειν).

Omnem usum vocis βάλλειν quem difficile sit ex tanta locorum copia eruere ipse expertus sum. Quare

statim dicam, ut res se habeat. Sic melius Aristarchi doctrina explicabitur. βάλλειν τινά id significat, quod Aristarchus docuit: sed eo non pertinent omnino ii loci ubi βάλλειν sibi adiunctum habet accusativum iaculi, e. g. βάλλειν ἰόν; pro hęc accusativo ponitur etiam datus βάλλειν ἰῶ, et coniunctim βάλλειν τινά ἰῶ. Iam ubi nullo addito casu solum βάλλειν invenitur, nostrum est iudicare locis singulis sitne is accusativus, qui iaculum significat, animo supplendus, an is, quo homo iaculo ictus: quod in nonnullis in medio relinquetur*). Addam, ne quid desit, ἔλκος βάλλειν (ἔλκος τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ E, 346. 795. II, 511.) dici, ut ἔλκος τύπτειν (Ω, 421**). Iam ad Aristonici testimonia pergo. Γ, 368 ἐκ δέ μοι ἔγχος ἤχθη πάλαι μνησιν ἐτώσιον οὐδ' ἔβαλον μιν) ὅτι σαφῶς τὸ οὐδ' ἔβαλον μιν ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ἐπάταξα αὐτόν. Δ, 117 τὸ βάλλειν Ὀμηρὸς οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προέσθαι τίθειται. E, 17 Τυδείδῃ δ' ὑπερῷον ἀριστερόν ἦλθε ἀκωκὴ ἔγχος οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν) ἔβαλ' ἀντὶ τοῦ ἐπέτευχεν. E, 52 ἐσθλὸν θηρητήρα; διδάξῃ γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἀγρία πάντα) ὅτι σαφῶς τὸ βάλλειν ἀντὶ τοῦ τυγχάνειν. Θ, 299 πάντες (δῖστοι) δ' ἐν χροῖ πῆχθεν ἀρηιθῶν αἰζήτων, τοῦτον δ' οὐ δύνανται βαλέειν κίνα λυσητήρα) ὅτι ἀντὶ τοῦ παῖσαι καὶ (l. τὸ) βαλεῖν. Ib. 301 ἦ ὅρα καὶ ἄλλον δῖστον ἀπὸ νευρήφιν ἑαλλέν Ἐκτορὸς ἀντιμῦ, βαλέειν δέ ῥ' ἴετο θυμῷ· καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάρμαθ', ὃ δ' ἀμύμογα Γοργυθίονα; υἰὸν ἔνν Πριάμοιο, κινὰ στῆθεος βάλλειν ἰῶ) ἢ διπλῆ πρὸς τὸ βαλέειν. 312 loco simillimo: ἢ διπλῆ πρὸς τὸ βάλεν ἀντὶ τοῦ ἐπαίδεν. Θ, 322 ὃ δὲ

*) Sic notissimum illud βαλλ' οὕτως ἢ καὶ ἢ φράσις Ἄ. γένησι Vossius certe in ea editione, qua ego utar, vertit: Trif so fort. Ahi malent: Wurf so fort.

**) βάλλειν τραῦμα Plat. rep. 408. A.

χειριάδιον λάβε χειρὶ βῆ δ' ἰδὺς Τεόνκρον, βαλλεῖν δέ τ' θυμὸς ἀνώγει) βαλλεῖν ὅτι ἐπὶ τοῦ τρώσαι (hoc nunc quidem tantum. in cod. V, sed fluxit sine dubio ex cod. A). *A*, 350 προῖει δολιχόσκιον ἔγχος καὶ βάλεν, οὐδ' ἀράμαρτε, τιτυσκάμενος κεφαλῆφιν, ἄκρην καὶ κόρυθα) σημειοῦνται τινες ὅτι οὕτως εἴρηται καὶ ἐπέτυχεν. *A*, 376 ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλαεν, καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς, ταροδὸν δεξιτεροῖο ποδός) ἢ διπλῆ ὅτι τὸ βάλεν ἀντὶ τοῦ ἐπέτυχεν. *Θ*, 571 εἴ τινα πον Τρώων ἐξάλλμενος ἄνδρα βάλοισθα) ὅτι τὸ βαλεῖν προέμενόν ἐστὶν ἐντυχεῖν (l. ἐπιτ.). *Π*, 25 βέβληται ἀντὶ τοῦ ἐκ βολῆς τέτρωται. *Π*, 481 τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς, ἀλλ' ἔβαλ' ἐνθ' ἄρα τε φρένας ἔρχεται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ) ὅτι σαφῶς διὰ τοῦ ἔβαλε σημαίνει τὸ ἔτυχεν εἰς ἐκείνον τὸν τόπον οὗ — Cf. Nicanor *Π*, 618 (ubi pro εἴ σε ἔβαλλον διεπερόνησα ἂν leg. εἴ σε διεπερόνησα): Hoc etiam arponi meretur, quod de ἐκρηβόλος dicitur in cod. B. ad *A*, 14, ἐκρηβόλου τοῦ ἑκαθεν ἐπιτυγχάνοντος· πλεῖστοι γὰρ ἑκαθεν βάλλουσιν ἀλλ' οὐ τυγχάνουσι τῷ σκοποῦ· „οὐχ ἔβαλες τὸν ξεῖνον“ (v, 305) ἀντὶ τοῦ οὐχ ἔτυχες· βάλλειν γὰρ κυρίως τὸ ἐπιτυγχάνειν.

Innumeri sunt loci, ubi vel praecedente προῖει, ἐφίει, ἀκόντισε βέλος et sim. consequitur καὶ βάλε vel tota sententia certissimum sit βάλλειν esse percutere. Hinc regula constat: et si quis forte occurrit locus per se non satis expressus, ex regula aliunde effecta, non pro arbitrio diiudicandus est. E. g. *Σ*, 534 (cf. *ι*, 55)

αὐτίκ' ἐφ' ἵππων

βάντες ἀρσιπάδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἔκατο.

σιγησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ἄχθας, βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγκείρισον.

ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὀμίλειον —

Hoc loco per se spectato verbo βάλλειν etiam significationem petendi convenire quis negaverit? At-

tamen altera significatio plurimis locis probata ne dicam melius (quamquam acriter intuenti sic visum est) certe aequè bene convenit: et hoc unice poetam voluisse statuendum est. Sic nisi agimus, ut egit Aristarchus, pro certa firmaque interpretatione iudocia evadit fluctuatio: quod in Homero nondum satis cavimus. *Il*, 358 hos versus legimus:

Αἶας δ' ὃ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ
 ἰεὺ ἀκοντίσσαι· ὃ δὲ ἰδρσίῃ πολέμοιο,
 ἀσπίδι ταυρσίῃ κεκλυμμενὸς εὐρέας ὤμους,
 σκέπτει· δίξων τε ῥοκλὸν καὶ δοῦπον ἀκόντων.

Quos ita vertit Vossius:

Aias der grössere strebte den erzumschimmerten
 Hektor

Stets mit dem Speer zu erreichen —
 Quod speciosum sed falsum est. Etenim ἀκοντίζειν ubique significat apud Homeram „petere“. Ergo hic potius loci sensus est „immer war sein Sinn darauf gerichtet nach Hektor zu werfen“. De loco specioso, qui est *H*, 242 si intellexero dubitationes esse, in posteram explicabo accuratius.

Locos eos, ubi accusativus verbo non additus, fortasse non omnes recte accepit Aristarchus. *F*, 76 hi versus sunt:

ὡς ἔφαθ'· Ἑκτωρ δ' αὖτ' ἐχάσθη μέγα μῦθον ἀκούσας,
 καὶ ἦ ἐς μέσσον ἰὼν Τρωῶν ἀνέρογε φάλαγγας,
 μέσθον δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἰδοῦνθ' ἔσαν ἔπαρτες,
 ἰοῦσιν τε τινοσόμενοι λάεσσι τ' ἔβαλλον.

Hic Aristonicus: ἡ διπλῆ ὅτι Ὀμηρος τὸ βάλλειν ἐπὶ τοῦ τιρώσκειν αἰθρησι· νῦν δὲ ἔμφασιν ἔχει. Hoc interpretor: „hoc vero loco speciem habet, hic locus speciosus est“ ut *B*, 809, *Z*, 169. *B*, 299. et verb. ἐμφαίνειν *E*, 875. Dolemus hic manca esse scholia. Censuit fortasse Aristarchus hunc locum sic contruendum esse τῷ δ' ἐπετοξάζοντο ἔβαλλον τε ἰοῦσι λάεσσι τε

τιτυσομένοι, quo facilius ad supplendum accusativam αὐτόν ducebatur. Nos illam constructionem varietem ducimus, ad quam legentes proniores sumus quaeque propter duplex τε aequabiliter positum concinnior videtur, τῷ δ' ἐπιτοξάζοντο, ἰοῖσι τε τιτυσομένοι λάσσοι τε βάλλοντες. Sed pro altero participio transit ad verbum finitum, ut Y, 48.

αὐτὸ δ' Ἀθήνη,
 στασ' ὅτε μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τεύχεος ἐκτός,
 ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἀντει.

K, 388. E, 145. ρ, 66. σ, 6 ψ, 351. γ. Fritzsche quaest. Luc. p. 112. Quod sic vocabuli ἐπιτοξάζοντο alterq̄ versu latius patet significatio, hoc utrum scrupulum iniiciat, an hanc interpretationem commendet?

Monui supra hac parte disputationis vobis usui fore, quod certissimo exemplo probabamus, Aristarchi observationes nonnunquam deflexas esse a discipulis. Hoc iudico factum esse ab Aristonico ad A, 117

(αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἔλετ' ἰὼν),
 ἀβλήτα, πτερόεντα, μελαινέων ἔμ' ὀδυνάων.

Ibi Aristonicus: ἀβλήτα cet. ἀδειέται, ὅτι νῦν ἀπλῶς ἀβλήτων καὶ μηδέ ποτε βεβλημένον καὶ ἀφειμένον, οὐκ Ὀμηρικῶς. τὸ γὰρ βάλλειν Ὀμηρος οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προέσθαι τίθησιν. At si dicitur ἰὼν βάλλειν (v, 62. χαλκὸν β. E, 317), recte dicitur ἰὼς ἀβλής. Illud vero dici, quomodo fugere potuerit eum, qui primus usum vocabuli animadvertit quique vel ad observandum usum vel ad comprobandum singulis locis attendebat, quo diplen apponeret, ego non video. Aut non fecit observationem aut recte fecit. Ergo, ni fallor; sic statuemus. Apposuerat Aristarchus versui obelum. Sed in commentariis signorum causas non omnibus locis omnes apposuerat, partim quod ipsa nota in rebus saepius monitis pro commentario esset, partim quod in isto more singulos quosque versus notandi non

triginta volumina (quae nunc sufficere putat Wolfius), sed vix ducenta commentario Homérico suffecissent. Compensavit hoc aliquo modo, quod non semel sed saepius Commentarios Homericos edidit. Si quis igitur sectatorum signa eius illustrare vellet (ut Aristonicus), nisi omnes Commentarios adhibuit poterat aliquid nescire vel scripto ab eo traditum. Sed ubi Aristarchi manus deficeret ipsi ex disciplina sententiam eius sapplebant: in quo errori obnoxios fuisse nisi exemplis constaret res ipsa doceret. Sic illum versum, de quo loquimur, Aristarcho suspectum fuisse puto eo argumento, quod apud Apollonium est, lex. Hom. s. ἔρμα . . . ἐπὶ δὲ τοῦ μελαιέων ἔρμ' ὀδυνάων ὃ μὲν Ἀρισταρχος ἀθετεῖ τὸν στίχον λέγων· οἶον γὰρ φησι (I. τὸν στίχον· γελοῖον γὰρ φ.) ἔρμα τῶν ὀδυνῶν λέγεσθαι, ἔπαινον γὰρ οὐκ ἔχει τοῦ δυναμένου ὀδυνῆσαι. Quod quidem argumentum et ipsum Aristonicus non praetermisit, sed illud alterum de ἀβλήs de suo addidit, quippe qui disciplina teneret: τὸ βάλλειν Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ τοῦ ψιλῶς προσέθαι κίθησι, vel τὸ βάλλειν προέμενόν ἐστιν ἐπιτηχεῖν· quod ille falso interpretatus est eique loco adhibuit, quo non pertineret.

§. 3. III. Duplex vocabuli βάλλειν perf. pass. est, βέβλημαι et βεβόλημαι: illo de corpore, hoc de animo laeso Homerus utitur. I, 3 πένθει δ' ἀτλήτω βεβολήατο πάντες ἀριστοὶ) ἢ διπλῇ ὅτι ἔνιοι βεβλήατο, καὶ Ζηνόδοτος οὕτως· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ ψυχὴν τρώσεως καὶ ἀληθδόνος αἰε τοῦτο τάττει, ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ σῶμα πληγῆς οὐκέτι οὕτως. Sex modo versibus interpositis exemplum est, quod rem confirmet: Ἀτρείδης δ' ἄχει μεγάλη βεβολημένος ἦταν· ἢ διπλῇ ὅτι πάλιν τὸ βεβολημένος διὰ τοῦ ο ἐπὶ ψυχῆs.

§. 4. Nondum solvi nomen meum. Supra (§. 1.

p. 65) ostenderam me probaturum, Π, 467 Aristarcheam lectionem non fuisse ὁ δὲ Πήδασον ἤλασεν ἱππον. Didymus, qui hanc lectionem in Philemonis editione se invenisse ait, eo probare vult certe hoc loco lectionem fluctuasse. Deinde suum addit iudicium, non improbabilem videri hanc lectionem, quippe cum ἐλαύνειν sit ubi de vulnere eminus inflictio inveniat. At Aristarchus docuerat ἐλαύνειν sic non dici, sed sum οὐτάσαι, τῦσαι, πλήξαι eodem loco habendum esse. Hoc Aristarchi praeceptum ignorass Didymum, ne putes: sed visus est sibi quosdam locos legisse, quo inud praeceptum perverteretur. Unum ipse attulit, P, 517.

ἡ ῥα καὶ ἀμπεπαλὼν προῖει· δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' εἴση·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρητο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
κειαίρη δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρης ἔλασεν.

Qui locus quod Didymus voluit non probat, nec est ullus, qui verissimum Aristarchi praeceptum infirmet. ἐλαύνειν τινά nunquam aliter dicitur nisi gladio, securi, sim. τὸν ἔλασ' ὤμον φασγάνῳ ἀΐξας E, 80. ξίφει ἤλασε κόρησιν N, 576. ἀνχένα μέσσον ἔλασεν φασγάνῳ ἀΐξας K, 455. Ἀντιφον αὐτὸ κατὰ οὐς ἔλασε ξίφει A, 109. Item N, 616. (securi) N, 614. Π, 338. E, 497. Y, 475. X, 326. χ, 328. χ, 97. οὐλήν, τίν ποτέ μιν αὖς ἤλασε λευκῶ ὀδόντι τ, 293. φ, 219. ψ, 74. ω, 332. τ, 449. 465. — Cf. ρ, 278 μή τις δ' ἐκιοσθε νοήσας ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ, cui respondet 283 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων. Hoc igitur docuit, neque vero eo pertinent illi loci, qui Didymo imposuerunt, quibus (sive mittuntur tela sive prope figuntur) dictum est ἐλαύνειν χαλκόν, διστόν, sim. ἐν vel, quod saepius occurrit, διὰ et διαπρό, e. g. ἡ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἔλασ' ὄβριμον ἔγχος Y, 258. 269. μεταφρένῳ ἐν δόρῳ πῆξεν ὤμων μεσσηγίς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασεν. E, 40. A, 448. cf. X, 284.

διότι δὲ ἄμφω ἐν σιβαρῶ ἠλήλατο E, 409 cet. En tertium exemplum verissimae observationis Aristarchae ab discipulis detortae. Sed paene oblitus eram praecepti Aristarchei testem ciere. Ariston. ad A, 68 (ὄγμον ἐλαύνωσι)· ἡ διαπλῆ ὅτι τὸ ἐλαύνωσι τύπτωσι καὶ τίθειν ἐπὶ τῆς ἐκ χειρὸς πληγῆς τὸ ἐλάσαι. Cf. Apollon. lex. H. ἐλαύνωσι θερίζωσι· ἡ γὰρ ἐκ χειρὸς τύψις ἔλασις μεταφορικῶς. ἐλάσαι γὰρ τὸ ἐκ χειρὸς τύψαι. Suid. ἐλαύνουσι αἰτιατικῇ· ὄγμον ἐλαύνουσι· τύπτουσι· τίθειν (I. τίθειν) ἐπὶ τῆς ἐκ χειρὸς πληγῆς τὸ ἐλάσαι Ὅμηρος. Vera observatio, quamquam male adhibuisse videtur ad ὄγμον ἐλαύνειν, iam eam ob causam, (nam de significatione voc. ὄγμος nunc non quaeram*), quod non dici potest τύπτειν σάγχας, sed requiritur cui caedendi, et decidendi notio subiecta sit.

§. 5. Quod quidam philosophorum de genere humano dixerunt, quo propius ab origine sua abfuerit, eo integrius fuisse, id de vocabulis verissimum est. Ille, qui apud Homerum in plurimis valet, suis certisque finibus descriptus usus nec a tragicis lyricisque nec ab epicis vel antiquioribus vel quos Homeri imitatores dicere solemus Alexandrinis servari solet. Factum idem in iis vocibus, de quibus modo exposuimus. Eurip. Hippol. 684.

Ζεὺς δ' ὁ γεννήτωρ ἐμὸς
πρόβριζον ἐκτρέψειεν οὐτάσας πυρί.

Ubi Schol. οἱ νεώτεροι οὐκ ἴσασιν τὴν διαφορὰν τοῦ οὐτάσαι καὶ βαλεῖν· Ὅμηρος δὲ οὐτάσαι μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τρώσαι, βαλεῖν δὲ τὸ πρόβριζεν (v. Clark. ad P, 86: qui ad hanc rem attenderat etiam

*) Herm. de dram. com. sat. Op. I. p. 56. Voss. ad hymn. Dem. 454 et ad Arat. 748. Frauke ad hymn. l. l. et quae nuper dicitur in eius libri censura Spitznerus.

A., 525. 540). Idem Eurip. Herc. F. 194 τυφλοῖς ἄρῶντας οὐτάσας τοξέμασιν. — Aeschylus πληγέντ' ἀτράκτω τοξικῶ τὸν ἀετὸν fragm. Myrmid. p. 81. Sch. *) βέλος de gladio Eur. El. 1141. Ar. Acharn. 326. — Pindarus ἄχοντι ἔλασσε σκοπὸν Ol. X, 85. (Homerus ut decet σκοπὸν ὃν ᾄψατο τις βάλεν ἀνὴρ χ. 7). Apollon. Rh. IV, 597 τυπείεις κερραίνῳ, idem III, 1310 βεβολημένος pro τετυμμένος. Oppian. Hal. B, 373. 473 οὐτάζει βελέεσσι, item οὐτασσαι cum βέλος coniunctum *A.*, 522. **). *B.*, 522 καὶ γὰρ τοι καὶ βουσὶν ἀνάροισ ἐδτε πελάσση οἰστρος, ἐνικρίμῃ δὲ βέλος λαγόνεσσιν ἀραιαῖς. Cyn. B, 468 πικρὰ βέλεινα σιγῆς cornua***). Sic haec Oppianus perturbare sibi non minus quam tragicois licere putavit, haud ignarus ille prisci sermonis proprietatis. E, 260 ἄγχι δὲ θήρα

*) Memorabile est, πλήσσειν, cuius constans apud Homerum usus est de vulneribus et plagis prope infictis, de solo fulmine aliter dici (πλ. κερραίνῳ) Θ, 455. Ο, 117. μ, 416. ξ, 306. — Βέλος pro gladio ap. Soph. Trach. 885 ex vulgari interpretatione. Sed Hermannus haec alio modo adornavit.

***) ὠτειλή Hyacinthi vulnus Bion VII, 4.

****) ὄξυβελής est ap. Hom. *A.*, 125 ἄλλο δ' οἰστρος ὄξυβελής, quod Meiringius in Commentatione de subst. copul. ap. Hom. p. 12 recte explicat δὲ βέλος ὄγ. Quod transferri potest ad πῶθος ὄξυβελής Halieut. *A.*, 41. Sic explicuerim quod apud eundem scriptorem legimus *A.*, 105 γίγης γλυκύδωρον κράτος, i. e. γίγης κράτος γλυκὺ δῶρον ὄγ. Sed ib. *B.*, 346 αἶψα δὲ νῶτα καράβου ὄξυβελή περιβάλλεται ἀμφιγυθεῖσα nec illa explicatio valet nec ex Homericis sermonis lege haec βέλη sunt. Cf. Empedocles v. 234 ἀντὰρ ἐχίνοῖς ὄξυβελεῖς χαίται νῶτοις ἐπιπεφορέσσαι (Hal. B, 225. ὄξύκομοι ἐχίνοι). Quod Lobeckius olim proposuit Ai. p. 270, nunc probatum in diss. de motione adiectivorum minus mobilium (Reg. 1831) p. 7 in Cyneg. Γ, 399 νῶτοισιν ὄξυβελέσσιν scribendum esse pro eo quod nunc legimus,

θῶας ἔφριξεν ἐθείρας (sc. hystrix)

καὶ τ' ὀπίσω νῶτοισιν ἀκαχμέων ἀνυπέτησιν
ἰθὺς ἀκοντίζει μακρὸν βέλος —

βάλλονσ', οὐτάζουσι. — Quint. Sm. *A*, 271 καὶ ὁ ἔβαλε Σθενέλοιο καταντίον οὐδ' ἄρα τὸν γε οὐτασε. Item *Γ*, 62. *H*, 117. *I*, 275 (cl. 240). Apud eundem legimus πλῆξας χειμαδίῳ *H*, 94 et πληγαί de iactis lapidibus *ΛΑ*, 120. Nec illud Homericum: θείνουσι σιδηρεῖησι βολῆσι Opp. Hal. *E*, 401. Etenim hoc etiam verbum θείνειν certum apud poetam usum habet in gladio aliisque prope laedentibus. Ex Quinto praeterea enotavi quod videtur apponendum esse. Scilicet illae breviores formae βλήται, βλήτο, βλήσθαι, βλήμενος in Homericis non inveniuntur nisi si quis percussus dicitur βέλει, quodcumque est: sed Quintus dixit βλήμενος ἐν κνήσῃ *Γ*, 316 *E*, 184. ζ', 456. βλήμενος ἐκ δίφροιο *I*, 139. Denique βεβλήσθαι et βεβολῆσθαι promiscue dici a recentioribus, iam Lobeckio observatum ad Phryn. p. 589. (βλήμενος ἄλγεσι θυμὸν Qu. Sm. *E*, 461). Dixit de eadem re Buttmanus ad Arat. 492, qui si Aristarchi, si Lobeckii memor fuisset, fortasse facilius quid doceat intelligeremus. —

Haec poëticae dictionis discrimina cognoscere utilissimum: et velim quidquid ab Homero posteriorum poetarum oratio in vocabulorum usu differt aliquando ita in unum colligi, ut in Attici vulgarisque sermonis discrepantia a veteribus factum est: nos tamen haec ideo hoc loco perlustramus, quod quasi pro Aristarchae operae complemento sunt, qui nec Alexandrinos sicubi ab Homero desciverant notare praetermisit (ut

---

adhuc mihi ampliandum videtur. Nam primum parum elegans videtur βέλος — ὄξυβέλεσσι νότοις, quod mihi ne illa quidem tueri videntur ἔσσυμένως ἐππέσσοντο Hal. *Δ*, 617, et τῆμος δ' ἐκπούρων ἀγέλαι πινάκεσι θεούσαις ἐσπόμενοι μεθέπουσι, quamquam de his ipsis dubitat Schneiderus. Deinde vocabulum ὄξυβελής, quod Homero in hac oratione sufficere poterat, his poetis non exprimit quod hic potissimum dicendum erat, hystrici (ut Plinius ait) aculeos esse missiles.

in Callimacho fecit, v. sch. E, 499). Deinde hinc intelligimus, ad Aristarcheam doctrinam epicorum cursum suum dirigendum esse non censuisse. Quod in grammaticis et orthographicis docte sollerterque demonstravit Gerhard. lect. Apoll. p. 91—97. Idem in vocabulorum significationibus apparet. Nec mirum. Non est quod haec istos vel ignorasse vel improbasse putemus, sed Homericos esse noluisse*). Quid censes? nescivisse Quintum Smyrnaeum, equites pugnantes ab Homero non induci? At ipse in id carmen induxit, quod nisi istorum morem cognoveris Homeri imaginem prae ceteris referre expectaveris. v. O, 186. I, 2. IA, 184. Cf. equitum certamen in ludis funebribus A, 545. Nescivisse eundem, apud Homerum ambrosiam cibum esse Deorum non potum? Attamen ipse nihil dubitavit scribere, A, 139

Νύμφαι ἀμβροσίην ἐκέραιρον ἐνὶ χρυσέοισι κνπέλλοις.
Tryphiodorus ad visenda Graecorum castra Priamum cum senioribus facit mulis vehi, 241

*οἱ δὲ Θοῆς οὐρῆας ὑποζεύξαντες ἀπήναις
ἐκ πόλιος κατέβαινον ἅμα Πριάμῳ βασιλῆϊ
ἄλλοι δημογέροντες:*

Sed apud Homerum mulis curru iunctis non utuntur nisi ad vehenda onera. Quod Tryphiodorus ignorasse eo minus credere decet, cum de Priamo vehiculo urbe egresso scribens non posset non meminisse simillimi loci Homericum Ω, 324, quo ipso loco Priamum equos agere videmus, plaustro contra, quo dona portantur, subiunctos mulos. Sed Tryphiodorus posterioris, imo sui aevi morem expressit. (v. Scheffer c. VIII.). Aetatem quidem suam illi epici tam non dissimularunt,

*) De Alexandrinorum imitatione Homeri praeter Naekium Choer. VIII. IX., Gerhardum lect. Apoll. c. VI., Weichertum de Apollonio p. 37. nuper dixit Loebe spec. quæst. crit. p. 2

ut Quintus similitudinem a bestiariis sumserit, §, 532. Alexandrini cum epica carmina condere aggredierentur non id egerunt, ut ubi Homerus vel fabulas vel mores et instituta vel dicendi artificia vel sermonem Graecum reliquisset, ibi et ipsi pedem sisterent itaque illum exprimerent quasi aliquis Iliadi proximus rhapsodus qui nullum aliud haberet exemplum. Sed ut saeculis superioribus poesis Graeca per gradus progressa est, nunc per aliquod tempus in imitatione consistens, nunc commutato partim audientium desiderio partim converso litterarum statu partim ingeniosum propter vel certe audacem novatorem novos colores assumens, sic Alexandrina poesis usa est iis, quae saecula ante paraverant; quorum illa non tantum imitatrix sed amplificatrix et novatrix esse voluit: quod nisi ita esset, non haberemus huius poesis epicae historiam suis aetatibus et terminis descriptam. Et noluerunt grammatici esse sed poetae. Ad imitandum vero Homerus iis cum aliis poetis multis uno eodemque loco erat, nisi quod Homericum et ad memoriam promptissima et omnis Graecorum poesis per viscera serpentina, etiam ultro scribentium stilum subibant saepius: velut hodie fere qui scribunt idyllia Vossianis frustulis apparant. Quamquam Alexandrini haec ipsa declinassent studiosius, nisi in antiquiorum poetarum locis vel exprimendis vel adumbrandis Graecorum ingenium etiam antiquitus aliquid sive doctrinae sive illecebrae quaesivisset*). His momentis constat eorum imitatio: attamen

---

*) Boeckh. tragg. Gr. c. XX. — Dixi, universe hos poetas non alio modo imitatos esse Homerum quam alios. Haec imitatio duplex est, una stricta, quae etiam integros versus transsumit; ut alii ab Homero, sic Apollonius ex Eumelo (v. Weichert p. 206.) et Latini poetae versus Ennianos. Altera est, quae acumen doctrinae quaerit in exemplari deflectendo, non ut lateat imitatio sed ut pateat, quale est illud Oppiani Hal. T. 147.

sui iuris suaeque aetatis et voluerunt esse et erant. Homericis vocabulis (ad haec ut me referam), Homericis vocabulorum significatione et structura non contenti longorum saeculorum remotarumque regionum thesauros recludere et ipsi condere nova et deflectere et laxare antiqua, ut sicut ante gliscentibus aetatibus poetici sermonis fines prolati sunt, item per hos extremos Graeci carminis molitores factum esse invenitur. Sed his et imitandi et novandi institutis utrum elegantiae veritatisque se finibus continerint an secreta carminum genera et dialectorum discrimina extra modum et ad molestiam usque turbaverint, nova exoritur quaestio, ardua et multis partibus paene inaccessa. Ego hic pedem figo, quo me partes vocabant meae. Etenim rationes delineandae erant, cur ad recentiorum epicorum officinas Aristarchea doctrina aditum non habuerit nec habuisse consentaneum sit. —

Nunc ad reliquas verborum interpretationes pergimus:

τοῦνεκα τῆσιν ἐχαλκεύσανθ' ἀλιῆς
καυλὸν ἐπ' ἀγκίστροφ. δολιχώτερον, ἄρκος ὀδόντων.

Cui generi non putaverim absimile fuisse, quod Aeschylus dixit *ἡριγένεια λέαινα* (Hes.). Similia quaedam sunt in iis, quae Gerhardus recensuit p. 84. sqq. Nam si quis pro Homericis *πάτων ἀνδρώπων ἀλεινῶν* dicit *τρέβον ἀνθρώπων ἀλεινῶν* (p. 88), is non celare studet imitationem, sed dum ita exprimit exemplar, ut necessario agnoscatur, simul suam quandam venditat copiam. Quod illis haud raro contrario cessisse et pro ubertate apparere inopiam, imo admasse hoc genus, quod tamen prae novis inventis facilius est, nec abnovo nec sententiae meae adversatur. Sed eodem genere imitationis extra Homericam quoque usi sunt, ut ex multis ad Apollonii exemplar factis, quae Gerhardus ex Dionysio aliisque proposuit, intelligere licet:

C. III.

§. 1. ὦδε

semper apud poetam significat „sic“ nunquam „huc“ vel „hic“.

Apollon. lex. Hom. 872 ὦδε· κατὰ Ἀριστάρχον οὐδέποτε συνήθως ἡμῖν κεῖται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὕτως τάσσεται·

ὦδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

ἐπὶ δὲ τοῦ Ἑφραϊσε πρόμολ' ὦδε (Σ, 392) οὕτως ἀκούει· πρόσελθε οὕτως ὡς ἔχεις, ἐκ προχείρου, μηδὲν ἀναβαλλόμενος. Quae eadem leguntur schol. A ad B, 271.

Praeterea testatur Apollon. Dysc. adv. p. 590, 24. ἔχοι δ' ἂν ἐπίστασιν καὶ τὸ ὦδε συνήθως μὲν τὴν εἰς τόπον σχέσιν δηλοῦν, ἐν δὲ τοῖς Ὀμηρικοῖς, ὡς Ἀριστάρχω δοκεῖ, ἐν τῇ καθόλου μὴ τοπικῆς ἔχουσαι σχέσεως, τῆς δὲ κατὰ ποιότητα. Notam ad eam rem indicandam appositam explicat Aristonicus Γ, 297 ἢ διπλῆ ὅτι τὸ ὦδε οὐδέποτε τοπικῶς καθάπερ ἡμεῖς λέγει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὕτως τοῦτο παραλαμβάνει. Item O, 513. Σ, 392; denique M, 346 ἢ διπλῆ περιεστιγμένη πρὸς Ζηρόδοτον ὅτι ἔοικεν ἐξελιφέναι τὸ ὦδε τοπικῶς. ἐξῆς γὰρ γράφει (v, 359) „κεῖσε γὰρ ἔβρισαν“*) ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ οὕτω. Haec Aristarchi observatio oppugnatorem nacta est Buttmannum, Gramm. Gr. II. p. 285. Confirmat enim quosdam esse locos Homericos, quibus localis particulae significatio explorata sit, Σ, 392 πρόμολ' ὦδε, α,

*) Sic scripsi quamquam legitur in scholiis: ἐξῆς γὰρ γράφει „εἰ δέ σφιν κατέχευε“ (348). Sed primum Zenod. non scripsit καὶ κεῖσε sed κατέχευε (sch. 348): quod ipsum imperitam, quae haec polluit, manum prodidit: deinde quod Aristonicus dicit non sequitur ex v. 348, sed ex 359.

182 νῦν δ' ᾧδε ξὺν καὶ κατήλυθον, ρ, 545 τὸν ξέτιον ἐναντίον ᾧδε κάλεσσον, et si recte aestimes etiam M, 346, ᾧδε γὰρ ἔβρισαν Δαναοί et β, 28 νῦν δὲ τίς ᾧδ' ἤγειρε; Sed his missis, quae tum demum poterunt recte aestimari ubi quae explorata dicuntur pertentaverimus, tres istos locos speculemur. Hic primum dicam etiamsi ex centum et viginti duobus locis (tot Seberus enumerat*) tres essent, quibus localis significatio firmè inhaereret, tamen plerisque Aristarchi observationem probabilem visuram et de tribus locis mirabiliter in diversum declinantibus quaerendum. Deinde si Aristarchus contrarium tneri voluisset haud paulo diligentius negotio suscepto provisurum fuisse quam illos, qui cum isto subtilissimo et assiduo observatore nunquam quasi cum puero egerunt, quem docere vel dedocere ludus sit. Neque enim talia neglexisset, qualia sunt O, 513 vel K, 91 vel Ω, 760. Denique hanc esse boni et subtilis interpretis virtutem non speciosis quibusdam locis facti, sed his ipsis firma interpretationis fulcimenta ex manifesto scriptoris usu quaerere. Quid putas Buttmannum dicturum fuisse, si ρ, 447 pro

στῆθ' οὕτως ἐς μέσον

poetae canere libuisset νῦν στῆθ' ᾧδ' ἐς μέσον? Scilicet exploratum esse hoc loco particulam ᾧδε significare — τοπικῶς. Tu et hunc locum animadvertete et ζ, 218 ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν et Φ, 184 κεῖσ' οὕτω, et η, 30 ἀλλ' ἴθι σιγῆ τοῖον**), et intelliges qualis, quam frequens et pulcher harum particularum usus cum imperativis sit et quam acriter castigandus esset

*) Uno quo nunc est ᾧδ' Aristarchi lectio est ᾧκ', ζ, 232.

**) Apollon. Rh. I, 1290 ἦσ' αὐτως εὐκηλος. II, 617 μηκέτι δειδέσθαι τοῖον.

Aristarchus, nisi ex his facillimum transitum invenisset, ut recte intelligeret haec: Ἡφαισε πρόμολ' ὦδε (quod cum veteribus explicat Hermannus Op. I p. 340) et τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὦδε κάλεσον. Utrumque recte cepit Nitzsch. ad Od. α, 182. Et α, 182, item β, 28, quod scholia et consentiens iis Apollon. synt. p. 72 afferunt „οὕτως ὡς ὄρᾳς“ et priore loco „οὕτως ὡς ὄρᾳς, ὡς ἰδιώτης, οὐχ ὡς ἐπέβαλλε βασιλεῖ“. Haec ita satisfacit (modo ne obliviscare in his subtilibus linguarum elegantiss paululum necessario claudicare paraphrasin) ut non videam, cur his duobus locis Nitzschius particulae novam significationem affinxerit.

Sed Vossium quomodo refellam, infessis laboris virum, cuius nomen omnibus Homeri studiosis verequandiam iniicere debet? Is (ad hymn. Cer. II6) confirmat in illo στήθ' οὕτως ἐς μέσον particulam οὕτως significationem localem habere! Demitto auriculas!

Probavit Aristarchi observationem, qua nihil esse potest certius, Nitzschius: nec Passovius quidquam dubitavit: itidem a veteribus sexcenties res inculcatur, v. praeter Eustathium schol. B, 258. N, 326. K, 91, α, 182. β, 111. γ, 125. Illud πρόμολ' ὦδε Paraphrasta Bekkeri reddidit πρόελθε οὕτως*).

Πόνος et πονεῖν

nunquam doloris significationem habet sed laboris.

(Graecis vocabulis Aristonicus utitur ἀληθῶν et contra ἔργον et ἐνεργεῖν. Recentiores eandem rem tangentis pro eo dicunt nonnunquam κακοπαθεῖν et κακο-

*) Apud Atticos quoque est ubi ὦδε vim suam abiciat et ita dicatur ut οὕτως „sic temere.“ Plat. Soph. 217. E. τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ἐγένετο οὐχ ὅσον ὠδε ἐρωτηθέν ἐπίστανεν ἂν αὐτὸ εἶναι τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκου ὄν.

παθῆαι, quod idem est. Sch. Apollon. IV, 1453 γειο-
μόροι μύμηκες· οἱ περὶ τὴν γῆν κακοπαθοῦντες).

Res per diplen notata B, 291. E, 667. H, 319. K,
116. 164. Σ, 413. X, 11. Ψ, 245. Hunc Homericum
usum significat schol. Soph. Ai. 866, cum dicit: πόνος
πόνῳ πόνον φέρει) ἔστι τὸ μὲν πόνος πόνῳ ἀρχαϊκὸν
ὡς ἔργον ἐπ' ἔργῳ. τὸ δὲ δεύτερον πόνον κοινῶς οἶον
κάματον.

Nec hic substiterat Aristarchus, sed annotavit prae-
terea, praecipue dici de labore bellico (πολεμικὸν ἔρ-
γον), v. ad Z, 77. N, 2. O, 249. cf. B ad T, 227. Quae
verissima est et ad locos quosdam recte intelligendos
utilissima observatio, e. g. E, 667: qui locus haud
recte accipitur ab omnibus. Invenitur idem usus (pro-
sae scriptores sic utuntur vocabulo ἔργον, de quo
dixit Hermannus ad Luc. de conscr. h. p. 159) apud
alios quoque antiquos poetas ut Hes. Theog. 881
de Titanum proelio ἀντάρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες
θεοὶ ἐξετέλεσαν. Theogn. 981 Gsf. (987 Be.) οὐδ' ἵππων
ὄρη γίνεται ἀκντέρη, αἶ τε περ ἄνδρα φέρουσι δορυ-
σόν εἰς πόνον ἀνδρῶν. Cf. Simon. XX Gsf. Errat
Passovius cum dicit dolorem significari T, 229. O, 525
et aliis locis. Neque enim alii loci sunt et T, 229
certissima est significatio laboris bellici v. belli, quod
ipse Passovius loco isto paulo accuratius inspecto sine
dubitatione concedet. O, 525 ὡς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πό-
νον καὶ κήδε' ἐθήκεν item dictum ut πόνον τ' ἔχεμεν καὶ
σιζύν „laborem et luctum“; imo hic versus cum ante-
cedente compositus πᾶσι δ' ἐθήκε (urbs incendio cor-
rupta) πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφήκεν ita declarat „la-
borem et luctum“ indicari, ut si illud dubium esset,
hoc loco confirmaretur. „Omnibus, poeta inquit, incen-
dium laborem creat, multis (quorum perimuntur bona vel
cognati pereunt) maerorem: sic Achilles atrociter in-
gruens Troianis omnibus laborem, multis (propter amo-

res **interēntos**) **luctum** creavit“. De uno loco vellem Passovius sententiam suam dixisset, qui videtur adhuc a recentioribus omnibus parum intellectus esse. Est *B*, 289 sqq.

Ulixes Agamemnonem appellans nunc, inquit, ignominiam tibi parant Achivi neque perficient, quod huc profecti sustinnerunt: cupiunt enim iam redire:

*ᾄξε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ χῆραί τε γυναικες
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι.
ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνηθέτα νέεσθαι.*

h. e. „nimirum laboribus fungimur ut moleste ferentes redire velimus.“ Quid sit ἦ μὴν καὶ discendum ex *A*, 57, ubi Nestor Diomedi bene quidem, inquit, locutus es, neque tamen rem acu tetigisti: ἦ μὴν καὶ νέος ἐσοί „nimirum (id quod ad excusandum valet) iuvenis es“. Deinde *ἀνία*, *ἀνῖαν*, *ἀνιάξει* Homero ubique est molestia, molestia afficere, m. affici, moleste ferre (non maeror vel dolor: quod iam Damnio perspectum. *Σ*, 300 haud recte acceptum a Passovio, quem fugisse videtur acerba huius loci ironia). Perro πόνος est „labor“ quod veteribus verum loci sensum aperuit. Aristonicus cum hoc ipso loco de hac significatione verbi admonet Aristarcheos sic intellexisse declarat, unde ad posteriores pervenit. Quorum unus (BLV) rectissime interpretatur: πολλὸς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πόνος ᾄξε λοιπόν (sc. ἐστὶ) ἀκηδιάσαντά τινα νεῖσθαι. Cf. *γ*, 117 πρὶν καὶ ἀνηθεῖς σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκοιο. Usus infinitivi simillimus *β*, 284 οὐδὲ τι ἴσασιν θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν, ὅς δ᾽ ἡ σφι σχεδόν ἐστιν, ἐπ᾽ ἡματι πάντας δλέσθαι. Alteram significationem vocabuli πόνος si quis putet adhiberi posse is quoquo se verterit non faciet ut cum proxime sequentibus hic versus cohaereat.

His nunquam timendi, sed fugiendi notio apud Homerum subiecta est.

Apollon. lex. Hom. p. 832 Ἄρισταρχος σεσημειώται ὅτι συνήθως φόβος ἐπὶ τῆς φυγῆς. Aristonicus Z, 41 φοβέοντο πρὸς πόλιν ἥπερ οἱ ἄλλοι) ἡ διπλῆ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἔφρευγον· ἐπὶ τούτου γὰρ αἰεὶ τὴν λέξιν τίθησιν. E, 223 ἡ διπλῆ ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ φόβον Ἄρης φορεούσας τὴν ἐν πολέμῳ φυγῆν· καὶ ὅτι τὸ φοβείσθαι καὶ φέβεσθαι ἐπὶ τοῦ φεύγειν Ὅμηρος τίθησιν, οὐκ ἐπὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν δέους. A, 71 (cf. Θ, 107) ἡ διπλῆ ὅτι φόβον τὴν φυγῆν· ὃν δὲ ἡμεῖς φόβον δέος λέγει. M, 46 ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται) ἡ διπλῆ διωοῦ τὸ αὐτὸ σημαίνει δι' ἀμφοτέρων, ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ ταρβεῖ δέδιεν ὃ ἡμεῖς φοβεῖται, διὰ δὲ τοῦ φοβεῖται φεύγει. λέγει οὖν οὔτε δέδιεν οὔτε φεύγει. N, 471 ἡ διπλῆ ὅτι ἀντιδιέσταται τῷ φόβῳ τὸ ἔμνε, ἐξ οὗ σαφές ὅτι ὁ φόβος τὴν φυγῆν σημαίνει. Praeterea ad Θ, 149. A, 402. M, 144. N, 470. X, 141. 250. B, 767. E, 252. Z, 278. Θ, 139. K, 510. A, 121. 173. M, 144. O, 666. P, 597. Φ, 606. 575. P, 667. Egregius huius observationis usus fuit in diiudicanda lectione Σ, 247,

ἐς ὃ ἀγορὴν ἀγέροντο (Τρῶες) πάρος δόρποιο μέδεσθαι.
 ὀρθῶν δ' ἐσταότων ἀγορὴ γένητ'. οὐδέ τις ἔτλη
 ἔλσεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὔνεκ' Ἀχιλλεῖς
 ἐξεφάνη:

Ariston. h. l. τρόμος) Ζηνόδοτος φόβος κακῶς. ἀγνοῶν δι. φόβος ἐστὶ κατ' Ὅμηρον ἢ μετὰ δέους φυγῆ. διὸ ἡ διπλῆ. Item K, 10 ὡς πικρὸν ἐν στήθεσιν

ἀνεστέναχιζ' Ἀγαμέμνων

κειόθεν ἐκ καρδίης· τρομέοντο δὲ οἱ φρένες ἐντός.

Aristonicus: ὅτι Ζηνόδοτος γράφει φοβέοντο· τὸν δὲ φόβον εἰώθε λέγειν Ὅμηρος τὴν μετὰ φυγῆς δεύλιασιν· ἐλέγχεται δὲ ὁ Ζηνόδοτος ἀμαρτάνων ἐκ τοῦ ὡς δ' αὐτως

Μενέλαον ἔχε τρόμος (v. 25). — P, 607. Fugiunt Argivi, 596. 7

νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιοῦς.

πρῶτος Πηγέλεως Βοιώτιος ἦρχε φόβοιο,

quam Argivorum fugam, Troianorum victoriam porro persequitur. Et de Troianorum fuga nullo modo cogitari posse, ubi Hector (605) Idomenéi quidem hasta percutitur, sed frustra, ita ut in lorica sedeat frangaturque hastile, tam perspicuum firmumque est haec legenti ut de falsa quorundam lectione v. 607 iure suo acerbius iudicium pronuntiet Didymus. Aristarchea lectio h. v. est.

ἐν χαυλῷ δ' ἐγγὺς δολιχὸν δόρυ τοὶ δ' ἐβόησαν

Τρῶες δ' (Hector) Ἰδομενῆος ἀκόντισε —

Quid h. l. Didymus in libro de Aristarchi editione notaverit, hoc modo traditum: οὕτως δὲ μόνως φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν διορθωτικοῖς τοὶ δ' ἐβόησαν. ἀβέλτερον γὰρ τελέως τὸ τοὶ δ' ἐφόβηθεν. οὐ γὰρ φεύγουσιν ἀλλὰ διμάκουσιν. καὶ ἐπὶ Πατρόκλον τὸ ὅμοιον „ἐπὶ δ' ἔαχε λαὸς ὀπισθε Τρωϊκός“ (723). Nec II, 456 dubitabimus Aristarchi iudicio subscribere. Nunc legitur:

ὡς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε.

Sed accepimus haec: Ἀρίσταρχος πόνος· οὐ γὰρ γέγονέ πω φωνή*).

Nec φοβῆσθαι μὴ est apud Homerum nec φόβος cum genitivo rei: quae apud posteriores epicos inveniri infra ostendam, ut decet apud eos quibus φοβῆσθαι timere est.

(*) Hoc est Didymi.
πλὴν οὐτις τὴν μετὰ δόρυ
lectio in eius

gimus ἢ δι-
alsa

Φύζα

quando fugam significat eo differt a φόβος, quod adiunctam habet notionem ignaviae.

Apollon. lex. Η. Ἀρίσταρχος σεσημειώται ὅτι συνήθως φόβος ἐπὶ τῆς φυγῆς, φύζα δὲ ἐπὶ τῆς μετὰ δειλίας φυγῆς. Significat autem fugam ubique excepto uno loco I, 2 φύζα φόβου κρυβέντος ἑταίρου. Ubi legimus: ἢ διπλῆ, ὅτι αἰεὶ μὲν σημαίνει τὴν μετὰ θεούς (melius Apollon. δειλίας) φυγὴν ὅθεν καὶ φυζανικῆς ἐλάφοισιν (N, 102). νῦν δὲ ἐκπληξίς*) —

Τρεῖν

est fugere non tremere.

Ariston. X, 143, ὡς ἄρ' ὄγ' ἐμμεμαῶς ἰθὺς τράπετο τρέσει δ' Ἐκτώρ τεύχος ὑπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ, ἐνώμα) ὅτι τὸ τρέσαι οὐ τὴν πτόησιν σημαίνει, ἀλλὰ σὺν τῷ φεύγειν. Pro σὺν τῷ plura in mentem veniunt; equidem puto scriptum fuisse: συνήθως αὐτῷ. Hoc potius probo quam συντόμως. Ξ, 522 οὐ γὰρ τίς οἱ ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσσὶν ἦεν ἀνδρῶν τρεσσάντων ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρησ) ὅτι οὐ λέγει τρεσσάντων δεισάντων ἀλλὰ φυγόντων „τρέσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον“(N, 515**).

*) Quidquid de corrupto loco Apollonii IV, 5 statuetur, hoc sentimus vocabulo φύζα parum apte usum esse.

**) Haec mihi videntur sola Aristonici testimonia, non N, 515. ὅτι τρέσαι φυγεῖν μετὰ θεούς ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς φυγεῖν „τρεῖν μ' οὐκ ἐξ Ἰαλλὰς Ἀθήνη“, E, 256: Quod ex bona observatione corruptum est a recentioribus ut eo loco, quem initio posui, X, 143, in cod. V. τρέσει μετὰ θεούς ἔφυγε. Qui μετὰ θεούς videntur addidisse, vulgarem significationem accederent; non inest hoc in verbo τρέσαι (v. A, 546), nec ab origine inest, sed celeris motus et celeritatis notio in Homericis adhuc valere videtur. Quod eo differt vocabulum a φοβείσθαι. Nec, obstat, qui

Recte. Probant et composita διατρέϊν (διέτρεσαν ἄλλυδες ἄλλη), παρατρέϊν (E, 297), περιτρέϊν (A, 675), ὑποτρέϊν, et simplicis verbi omnia fere exempla certa et expressa. Duo sunt, ubi quis dubitare possit P, 332. Φ, 288. Sed hi quoque loci alteram significationem admittunt, immo contextus, si accuratius inspicitur, suadet. Ad P, 332 cf. E, 132. Ad Φ, 288 cf. Φ, 575.

Θύσειν

nusquam apud Homerum dicitur de immolanda hostia.

I, 219 Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον ὄν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. ἢ διπλῆ ὅτι θῦσαι οὐ σφάζαι, (ins. ὡς) ὁ Τιμόθεος ὑπέλαβεν καὶ Φιλόξενος ὁμοίως τῆ ἡμετέρα συνηθεία, ἀλλὰ θυμιᾶσαι· καὶ ὅτι θυηλάς τὰς ἐπιθυομένης ἀπαρχάς. καὶ ἐν Ὀδυσσειᾷ (ξ, 446) ἦ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτησι. Significat veteres scriptores Philoxenum (fortasse auctorem δαίπνου, in quo ipso carmine facile poterat hic Iliados locus respici) et Timotheum: quorum ex scriptis (parodicis, opinor) apparebat hoc loco eos voc. θύειν vulgari significatione accepisse. Bekk. An. p. 42 θῦσαι ἀντὶ τοῦ θυμιᾶσαι

Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει

Πάτροκλον ὄν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. λέγει δὲ ἀπαρχὰς τῶν τεθυμένων ἱερείων· καὶ ἐν τῇ ἀρ-

locus possit videre obstare A, 546 ubi τρέασε est „celeriter se in fugam convertit“ quod efficitur aoristo initium facti indicante, ut ἀπεδήμησε invenitur nonnunquam significare „profectus est“ (Plut. Cic. 3), οἰκῆσαι sedes collocare (Appian. Hann. 8), ἐστρατοπέδευσε posuit castra (ib, 5 coll. 10. 13 ἐστρατοπέδευε tenuit se in castris), ἐτυράννησε tyrannus factus est (Aristot. rhet. I, 2, 19), ἐκράτησε imperio potitus est (Plut. Cic. 3), ἠράσθη amore captus est (Plut. Pomp. 4). cet.

χαίρα κωμῆδία τὸ θῦσαι ἀντὶ τοῦ θυμιᾶσαι. Ib. p. 44
 ἱερῶσιν αὖ τὰ τοῖς θεοῖς ἐξαιρούμενα μέρη καὶ θυμιώμενα.
 "Ὀμηρὸς τοῦτο διδάσκει πρῶτον·

θεοῖσι δὲ, cet.

βούλεται γὰρ λέγειν τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἐν τῇ εὐωχίᾳ πα-
 ρατιθεμένων, ὅπερ εἰώθασιν ποιεῖν, ὅταν προσφέρωνται
 τροφήν (cf. Ammon. 132). Hoc igitur loco explicuit
 Aristarchus per θυμιᾶσαι, quod plurimis quoque reli-
 quis aptum est; quo interpretamento usus sit ο, 222,
 260, nescimus.

Φράζω

nunquam est dico, sed indico.

Apollon. lex. H. p. 658

πῶς κ' εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰεγενετῶν
 εὐδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μεταλθῶν
 πεφράδοι; (Ξ, 335)

πεφράδοι διασημαί (l. μά) νειε· ὁ δὲ Ἀπίων ἂν εἴποι,
 τοῦ Ἀριστάρχου σεσημειωμένου ὅτι τὸ φράσαι οὐδέποτε
 ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν τάσσεται. Id. p. 840 οὐδέποτε τοῦ ποιη-
 τοῦ ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν τάσσοντος τὴν λέξιν· διόπερ Ἀρίσταρ-
 χος ἐν τῇ P (l. Ξ) τῆς Ἰλιάδος ἠθέτησε. Significat
 Ξ, 500.

ὁ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχών,
 πέφραδέ τε Τρώεσσι καὶ εὐχόμενος ἔπος ἤνθα.

Hoc si cum scholiis et Eustathio conferas*), scimus de
 Aristarcho, versum πέφραδέ—obelo notatum esse certis-
 simo argumento, quod hic usus verbi φράζειν ab Homero
 plane abhorreret, alterum, cuius pro spurio notandi
 causas non videret (quamquam sunt fortasse) tenuisse,

*) Error ut declinetur, moneo, annotationem Σ, 253 non Aristo-
 nici esse.

sed *φή* pro verbo accepisse, cum particulam *φή* Homero abiudicandam censeret. Buttmannum (lexil. I, 236) de his versibus et de veterum interpretatione disputasse, cum nec Aristarchi observationem de voce *φράζειν* nec eius athetesin nosset, non fidem haberemus referenti; sed „qui vident plane sciunt“. — Totum pervolvās Homerum, nusquam dixit *πέφραδε Τρώεσσι* vel *ἐν Τρ.* pro *εἶπε, ἀγορήσατο, μετήρδα* sim. Ubique, quod recte et subtiliter Aristarchus observavit, *φράζειν* significat indicare (anzeigen, angeben). Minime obstat α, 275

*ἄρσιον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοῦς
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων.
μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκιδνασθαι ἀνώγει —*

hoc dictum est fere ut *ἔπος πάντεσσι παραύσκων* (χ, 131). In quibus solemus brevitatis causa dicere verbum positum esse pro re: quod quid sibi velit docti intelligunt. Rectissime hymn. Ven. 128 coniunctum vocabulum cum synonymo *δεικνύναι*, *αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξε καὶ ἔφρασε*. — II. A, 84 in Agamemnonis oratione ad Calchantem

οὐδὲ φράσαι εἴ με σαώσεις

hanc lectionem pro *Zenodotea φράσον* elegerat Aristarchus, non quod *φράσον* stare non posset (ut videri possit ex Apollonii lex. p. 840), sed quod eo loco *φράσαι* significantius visum, ut Aristonicus docet: *ὅτι Ζηνόδοτος γράφει φράσον· μᾶλλον δὲ τὸ φράσαι ἀρμόζει*. Nec ϑ, 142 *αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον*, ubi annotatur *οὔτε Ἀρίσταρχος οὔτε Ζηνόδοτος οὔτε Ἀριστοφάνης ἐπίστανται τοῦτον τὸν στίχον*, vocabuli significatio absona visa, sed haud dubie aberat versus in melioribus Mss. Nam (ne de Aristophane dicam) *Zenodotus* certe ad vim vocis ne attenderat quidem. Non possum in hac re aliter iudicare nec cum *Nitzshio* sentire.

www.libtool.com Σώμα

ap. *Homerum dicitur tantum de cadavere.*

Apollon. lex. H. p. 754. Ὁ Ἀρίσταρχος παρατηρη-
 κε τὸ σύνηδες Ὀμήρω. καὶ σεσημείωται διπλῆ ἄτι
 σώμα οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ ζῶντος εἴρηκεν.

σῶμα δὲ οἶκαδ' ἐμὸν δόμεναι (X, 342)
 καὶ πάλιν

μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας (Γ, 43)

δέμας δ' ἦικτο γυναικί

καλῆ τε μεγάλῃ τε (ν, 288).

Haec ultima mutilata quid sibi velint (sc. de vivo cor-
 pore Homerum dicere δέμας) et per se patet et illu-
 stratur his Plutarchi poes. Hom. c. 124 ὄθεν κακῆτο
 δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς
 ψυχῆς δεσμοκτήριον. Καὶ τοῦτο δὲ Ὀμηρος πρῶτος ἐδή-
 λωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζῶντων αἰεὶ δέμας πρόσαγορεύει,
 ὡς ἐν τούτοις „οὐ δέμας οὐδὲ φνῆν“ καὶ „δέμας δ' ἦικτο
 γυναικί“ καὶ „ἦτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδος τε δέμας τε“. τὸ δὲ
 ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς
 ἐν τούτοις „σῶμα δὲ οἶκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν“ καὶ
 „σῶματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροισι Ὀδυσῆος“ καὶ „σῶμα
 γὰρ ἐν Κίρκης καταλείπομεν ἡμεῖς“. Idem c. 128 οὕτως
 οὖν καὶ Ὀμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθῆσεται σῶμα
 τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐστερημένον ψυχῆς αἰεὶ τούτῳ
 τῷ ὀνόματι πρόσαγορεύει. v. Schol. A, 115 (quod Por-
 phyrrii est). Γ, 23. De quo loco nemo subacti iudicii
 dubitabit, at quosdam grammaticos haesisse Eustathius
 ostendit; a quo tamen ipso. quid verum sit peti potest.

Δαῖς,

non dicitur de bestiis, sed solo de cibo hominum.

Unde contra Zenodotum diiudicatā lectio II. A, 5
 αἰωνοῖσι τε πᾶσι: ille legebat οἰωνοῖσι τε δαῖτα. Ex
 scholiis excidit: tradit Athenaeus, de suo causam ad-

dens, I p. 12. *Δαίς* dictum esse a *δαίσειθαι* quod a fera rapacitate ad modestiorem cultum progressi homines in epulis aequam cuique portionem apponerent, unde *δαίς* εἶση. καὶ ἐπὶ μόνων τῶν ἀνθρώπων δαίτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκέτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν δύναμιν Ζηρόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτοῦ ἐκδόσει. γράφει

αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν

οἰωνοῖσι τε δαίτα

τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφήν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς πρόσθεν βίας. V. praeterea Eust. h. l. et Suid. s. δαίτη.

Heynius „contrarium, inquit, docet locus II. Ω, 43^{cc}.

λέων δ' ὡς ἀγρία οἶδεν,

ὄσ' ἐπεὶ ἀν' μεγάλην τε βίην καὶ ἀγήγορι θυμῷ

εἴξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαίτα λάβῃσιν.

Quis paulo attentior non statim intelligit, Aristarchum legisse

εἶσ' ἐπὶ μῆλα, βροτῶν ἵνα δαίτα λάβῃσι.

K, 485 ὡς δὲ λέων μῆλοισιν ἀσήμαντοισιν ἐπελθῶν, ne alios locos commemorem ut ζ, 132. 134. —

᾽Οσσα

non vocem significat simpliciter ut apud alios poetas sed famam divinitus excitam.

Hinc apparet

᾽Οσσεσθαί

non, ut quidam faciunt, ducendum esse ab ᾽οσα ut significet dicere, sed ab oculis (ὄσσε), significatque et oculis videre et per translationem animo videre.

Aristonicus B, 93 ὅτι ᾽οσα ἢ θεία κληθῶν, οἱ δὲ νεώτεροι ψιλῶς ἐπὶ πάσης φωνῆς.

Hinc refutata quorundam falsa explicatio, qui A, 105 κατ' ὁσόμενος ab ᾽οσα ducentes interpretarentur

„male dicens“. Ariston. h. l. κάκ' ὀσσομένος ὅτι ἀπὸ τῶν ὄσων κακῶς ἐπιδόμενος, οὐκ ἀπὸ τῆς φωνῆς κακολογήσας. οὐ γὰρ χρῆται Ὅμηρος τῇ ὄσῃ ψιλῶς ἐπὶ τῆς φωνῆς, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῆς θείας κληδόνας. Porro servata haec, ad Ω, 172 ὀσσομένη ὅτι ἀπὸ τῶν ὄσων προορωμένη. X, 356 προτιόσσομαι) ἢ διπλῇ ὅτι ἀπὸ τῶν ὄσων ἢ μεταφορά (v. ib.). Eadem hoc tempore docuit Buttmanus Aristarchi operam in hac voce positam ignorans. Quod A, 105 potius translationem mavult Buttmanus, id probamus. Fortasse etiam X, 356 plus vidit.

Ὀμφή

item apud Homerum non quamcunque vocem significat sea divinum praesagium.

Dixi paulo obscurius quod mihi non omni ex parte clarum est. Restat enim in testimoniis, paucis illis nec integris, quod non intelligam, ut quibus finibus vocabuli usum circumscribi voluerit Aristarchus pro certo dicere nequeam. Perficient alii. Ad B, 41 (Θείη δέ μιν ἀμφέχοντ' ὀμφή) in ABELV hoc scholion est: ὅτι ὀμφή ἢ θεία κληδών, οὐ πᾶσα φήμη. διὸ καὶ ὁ Ζεὺς πανομφαῖος, ὁ κληδόσιος· ὀμφή δὲ ἢ τὸ ὄν φαίνουσα. λέγει δὲ ὅτι ἕναυλον εἶχε τὴν τοῦ ὄνείρου φωνήν. ἐμφαντικὸν δὲ τὸ ἀμφέχοντο πρὸς τὸ μηδὲν αὐτῆς ἐπιτελλῆσθαι αὐτόν. Hic locus Aristonici esse mihi videtur usque ad κληδόσιος. Quod Eustathius habet: οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ ἀπλῶς λόγον τιθέασιν καὶ τὴν ὄσαν καὶ τὴν ὀμφήν, hoc toto colore Aristarcheum est, sed alia, quae idem habet, non ab eo sunt. Et. M. ὀμφή θεία φήμη, κληδών. v. Buttm. lex. I, p. 23. Nitzsch. ad Od. γ, 215. — Ζεὺς πανομφαῖος est Θ, 250, ubi hoc Aristonici scholion est: ἢ διπλῇ ὅτι οὐκ ἔστι καθολικ-

κὸν ἐπίθετον ὁ πανομφαῖος, ὁ κληδόνιος καὶ πάσης κληδόνος παραίτιος (!) καὶ ὅτι ἄπαξ ἐνταῦθα τὸ ἐπίθετον.

Μάχαιρα

non gladium significat sed cultrum, quem heroes iuxta gladium suspensum gerunt.

Γ, 271 ἡ διπλῆ ὅτι τὴν παραξιφίδα μάχαιραν καλεῖ· διὸ καὶ λέγει αὐτὴν παρηρητῆσθαι τῷ κουλεῷ τοῦ ξίφους. τὸ δὲ πολεμιστήριον ἄορ ξίφος (ins. ῆ) φάσγανον καλοῦσι· συνώνυμα γάρ. Α, 844 ἡ διπλῆ ὅτι μάχαιραν καλεῖ τὸ παραξιφίδιον, εἰς τὰς τοιαύτας χρείας εὑθετοῦν. BL ad T, 252 μάχαιραν δὲ τὴν περιξιφίδα (l. παραξ.), ἣν νῦν ζωνομάχαιραν καλοῦσιν. Huius observationis egregius usus fuit ad crisin versum Σ, 597. 8, ubi Vulcanus in scuto dicitur finxisse puellas cum adolescentibus saltantes:

καὶ ἔ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μάχαιρας
εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.

Aristonicus: ἀθετοῦνται αἱ δύο, ὅτι οὐδέποτε μάχαιραν εἶπε τὸ ξίφος. ἄλλως τε καὶ οὐ πρόπον χορεύοντας μάχαιρας ἔχειν. οὗτοι δὲ οὐδὲ παρ' Ἀριστοφάνει ἦσαν. Eadem observatione Zenodoti lectio reprobata N, 610, haec scilicet: Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος χεῖρεσσι μάχαιραν pro ξίφος ἀργυρόηλον. „ἀγνοεῖ δὲ ὅτι Ὀμηρος τὴν παραξιφίδα μάχαιραν καλεῖ, τὸ δὲ πολεμιστήριον ξίφος“.

Φρίξ

*non est frigus sed maris exoriente vento citati horror,
et — sic voluit Aristarchus — ipsa exorientis
procellae agitatio.*

Falso hoc verbum acceptum erat falsaeque lectioni locum dederat Φ, 126

θρωσκαν τις κατά κῦμα μέλαιναν φρεῖν ὑπαίξει
ἰχθύς.

H. I. Aristonicus Aristarchi doctrinam explicat sic: ἡ διπλῆ πρὸς τὸ σημαινόμενον. Φιλητᾶς γὰρ καὶ Καλλίστρατος γράφουσι φρεῖν ὑπαλύξει, λέγοντες ὅτι οἱ πόντες τῶν ἰχθύων καὶ εὐτροφιοὶ τὸ ψύχος ὑπομένουσι καὶ τοῦ φρεῖνονται. ὁ δὲ ποιητὴς οὐδέποτε φρεῖν τὸ ψύχος εἰρηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐκ γαλήνης πρῶτον ἐξορθούμενον κῦμα, ὁμοῦμως δὲ τούτῳ καὶ τὸν ἀνεμον τὸν οἰοεὶ ἐπιστίζοντα τὴν θάλασσαν „οἷη δὲ Ζέφυροιο ἐχεύατο πόντον ἐπι φρεῖν“ (H, 63) καὶ ὡς δ' ὑπὸ φρεῖνος Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθύς θιν' ἐν φρεῖοντι, μέγα δὲ (vel potius μέλαν δέ) ἐ κῦμα καλύπτει (Ψ, 692) [ἡμεῖς δὲ λέγομεν ψύχος κρύος καὶ πάχνην] ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον μέλαιναν φρεῖν ὑπαίξει τὸ μέλαν κῦμα ὑποτροχάσεται ἰχθύς. Eust. ad H, 63 ὅτι φρεῖνα Ζεφύρου καλεῖ τὴν πρώτην ἡρεμαίαν αὐτοῦ κατὰ θαλάσσης ἐπίπνοιαν. Et schol. δ, 402 φρεῖν τῆ ἐπιγενομένη μελανία ἐν τῷ (l. πόντῳ) ἐκ τῆς ἐπιπολαίου κινήσεως τῶν ὑδάτων (κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνέμων additum in altero sch.). Non videtur necessarium fuisse alteram significationem assumere, ut ipsius exorientis procellae agitatio indicetur, ne tum quidem si H, 63 μελάνει δὲ τε πόντον, quae fuit Aristarchi lectio, approbatur. Passovium quoque in priore significatione acquievisse video: sed Vossium Ψ, 692 alteram expressisse („wie vor dem krauselnden Nord ein Fisch aus dem Wasser emporsteigt“). Ceterum illa aequoris primum vento exhorrescentis agitatio vulgo a Graecis dicebatur φρεῖνη, Aristot. probl. 23, 23.

Τ λ ῆ μ ω ν

nunquam miserum significat, sed durum laborisque patientem.

K, 231 ἡ διπλῆ στι τλήμονα οἱ νεώτεροι τὸν ἀτυχῆ, ὁ δὲ Ὅμηρος τὸν τλητικόν, τὸν ὑπομενητικόν. Item E,

67. Φ, 430. Non eget egregia observatio vel commendatione vel confirmatione.

Σχεδόν

nunquam significat praene, fere, sed locale adverbium est, prope.

P, 202 οὐχ οὕτως παρείληπται ὡς ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ τάσσομεν διατακτικῶς τὸ σχεδόν. Y, 290 (V) σχεδόν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς, καὶ οὐχ ὡς ἡμεῖς.

Πάλιν

nunquam rursus significat, sed retro.

E, 836 ἡ διπλῆ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦπίσω. E, 257 πάλιν αὐτὶς ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ λέγει διὰ τοῦ πάλιν καὶ αὐτὶς, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτὶς ἀντὶ τοῦ πάλιν, τὸ δὲ πάλιν τοπικὸν ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦπίσω. Z, 189 ἡ διπλῆ πρὸς τὸ πάλιν, ὅτι οὐ χρονικῶς. I, 56 τὸ πάλιν οὐκ ἔστιν ἐκ δευτέρου ὡς ἡμεῖς, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἔμπαλιν ἐρεῖ, ἐναντίως. K, 281 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ πάλιν εἰς τοῦπίσω. 356 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ πάλιν συναπτέον τῷ ἀποστρέψοντος, ἵνα ἢ εἰς τοῦπίσω ἀποστρέψοντες: (haec vocabulorum coniungendi ratio falsa, ut locum inspicienti 'petebit; πάλιν ὀτρύναντος est εἰς τοῦπίσω ὄτρ.). A, 326 ἡ διπλῆ ὅτι ἀντὶ τοῦ ὀπίσθεν (l. ὀπίσω) ὀρμῶντες (παλωορμένω), ὡς παλιμπλαγχθέντας. Hinc recte intelliges πάλιν ποίησε γέροντα π, 456 i. e. „ex iuvene retro mutavit in senem“ non ut schol. BL ad N, 3. Plura addere non necesse: etenim accuratissime de hac voce egit Passovius. Sed illud superest quod notandum. Observavit Aristarchus fabulam de Graecis, antequam oram Troianam tangerent, in Mysiam ad Telephum delatis Homero ignotam esse. Originem vero fingendae fabulae putavit

posterioribus in Homero fuisse, cum illam Achillis orationem

νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας δῖω

ἄψ ἀπονοστήσειν

Homericam vocabuli vim ignorantes intelligerent „iteram errantes“. *A*, 59 ἡ διπλή πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων ἱστορίαν, ὅτι ἐντεῦθεν τὴν κατὰ Μυσίαν ἱστορίαν ἐπλασαν.

Τάχα

nunquam significat fortasse, sed ubique temporis adverbium est.

Sch. Vulg. *α*, 257 αὐτὴ ἡ λέξις οὐ τίθεται παρὰ τῆ ποιητῆ διστακτικῶς ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ ἀλλ' ἐκἀποτοῦ ἀντὶ τοῦ ταχέως. Aristonicus *Ε*, 8 ἡ διπλή δὲ τὸ τάχα ἀντὶ τοῦ ταχέως. Incertum ex his minutis reliquiis hoc etiam ab eo intellectum fuerit, semper significare „mox“, nunquam „cito“. Frequens usus minitantibus, ut τάχ' εἶσεαι „mox senties“ et similia multa. Pulcer variusque vocabuli usus nostrae particulae simillimus leniter huc illuc inflexus. *Ψ*, 606 οὐ γάρ κεν με τάχ' ἄλλος ἀνήρ' παρέπεισεν Ἀχαιῶν, quod nos dicimus „nicht so bald“, Latini aegre, haud facile. *A*, 654 τάχα κεν καὶ ἀκαίριον αἰτιώφτο facile etiam innocentem incusaverit. Cf. *B*, 373. *Η*, 158. *Π*, 72. 617. Hinc τάχ' ἐμελλεν. *Θ*, 52 καὶ δὴ μιν τάχ' ἐμελλε θοᾶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν δῶρειν ἢ θεράποντι καταξέμεν ἀλλ' Ἀγαμέμνων ἀντίος ἦλθε θεῶν „bald haette er ihn gegeben“. Cf. *ι*, 378. *A*, 182. *Ψ*, 773. — Facile sentimus, quid dicat Achilles Agamemnoni iratus, *A*, 204.

ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι δῖω·

ἧς ὑπεροπλήσει τάχ' ἂν ποτε θυμὸν ὀλέσση

„haud diu aberit tempus, cum quondam sua eum perdet

superbia“*). His constat eadem ratione explicandum esse β, 74 εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε καὶ τίσις εἴη. Quod plurimum faciet ad illam Telemachi orationem, qua nulla Homeri pars difficilior est, expediendam. Sed hoc, quod longiorem desiderat orationem, differo. Verum alium locum tentabo, si forte vocabuli potestate effecta cesserit explicatio. β, 89 ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἰσι τέταρτον. Quod Nitzschius ita vertit „schon ist es jetzt das dritte Jahr und bald wird gehen, d. h. kommt das vierte“. Id vero cum aliis locis repugnet (β, 106. τ, 151. ω, 141), Langius in Censura Commentariorum Nitzschii, quae inserta est Seebodii bibl. crit. 1826 p. 1098, sic potius vertendum statuit „denn schon ist das dritte Jahr vorüber und schnell geht das vierte“. Cui consentire video schol. γ, 377 ταχέως ἐλεύσεται. Sed debebat Langius sic: „es ist das dritte Jahr und bald geht das vierte“. εἰσι abit. εἶμι apud Homerum motum indicat quemcunque, ut nec unde nec quo fiat quaeratur. Π, 60 de lupis καὶ τ' ἀγέληδὸν ἴασι. Β, 87 ἤντε ἔθνεα εἰσι μελισσάων ἀδινάων. Γ, 61 πέλεκυς ὧς — ὅσ' εἰσὶν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος. β, 428 πηὸς ἰούσης, quo loco Vossius intentum cūsum significari ait (hymn. Dem. p. 110. cf. ad Arat p. 84. 160); at id non in vocabulo inest, sed in sententia. Φ, 522 ὧς δ' ὄτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὸν ἰκάνει. Ad hanc significationem pertinet ψ, 362 αὐτίκα γὰρ φάτις εἰσὶν ἄμ' ἡελίῳ ἀνιόντι ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν. Quo vel unde motus fiat adiectis vocabulis declaratur, ut ἀντίος εἰσὶν, πάλιν, αὐτίς, ἄψ, δεῦρο,

*) Machon Athen. 528. b.

ὄνηλάτ', εἰ μὴ θάπτον ἐκζησει ποτέ

ἐκ τῆς ὁδοῦ, τὰ γίναια ταῦτα καταβαλῶ

De τάχ' ἂν v. Matth. p. 1199. Andoc myst. §. 117. τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεισθε πυθίσθαι.

καίσε, ἔξω, etc. Haec et talia vocabula ubi absunt, sed cogitatione supplentur, tum abit in significationes et veniendi et abeundi. Illa est e. g. τ, 571 ἦδε δὴ ἤως εἰσι δυσώνυμος. ι, 279 ἀλλὰ μοι εἴφ' ὀπηξάσῃς ἰὼν εὐεργέα νῆα. Recte Wellauerus ap. Apollonium III, 1155 ἄρ' ἰοῦσαν revocavit pro ἀνιοῦσαν. Virg. Aen. VI, 392 (Charon loquitur): Nec vero Alciden me sum laetatus euntē (i. e. venientem) accepisse lacu. Abeundi notio est I, 701 ἀλλ' ἦτοι κείνον μὲν ἔασομεν, ἢ κεν ἴησιν ἢ κε μένη. Z, 221 καὶ μιν ἔγων κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἑμοῖσιν. Virg. Aen. XI, 46.

Et hanc significationem is sibi locus vindicat, in quo versamur; τάχα hic significat, quod ubique: „mox“.

Ἰσοῦς

adverbium locale est.

Υ, 79 ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας καὶ κατ' ἐναντίον. M, 254 ἢ διπλῆ ὅτι τὸ ἰθὺς τοπικῶς τίθησιν ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας κατασκευῆς νηῶν.

Μέλεον

Π, 336 ἢ δ. ὅτι μέλεον ἀντὶ τοῦ μελέως μεταίως· καὶ διὰ παντὸς οὕτως Ὅμηρος χρῆται· οἱ δὲ τραγικοὶ ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ καὶ τάλανος· καὶ ἡ συνήθεια· πρὸς οὗς καὶ ἡ σημαίωσις. K, 480 ὅτι οἱ νεώτεροι μέλεον τὸν ἀντιχῆ, ὃ δὲ Ὅμηρος ἀντὶ τοῦ μεταίως. Item Ψ, 795. (Cf. B ad Ω, 409 μελειστί· τινὲς οἰκτρῶς, οὐκ εὖ· μέλεον γὰρ ὁ ποιητὴς τὸ μάταιόν φησιν· ἔστιν οὖν ἀντὶ τοῦ κατὰ μέλος).

Γράφειν

non est scribere, sed i. q. ξέειν.

Z, 169 (in Proesti tabella) ἢ διπλῆ ὅτι ἱμφασίς ἐστι

τοῖς τῆς λέξεως γράμμασι χρῆσθαι· οὐ δεῖ δὲ τοῦτο δέ-
 ξασθαι· ἀλλ' ἔστι γράψαι τὸ ξέσαι· οἷον οὖν ἐγκαράξας
 εἶδωλα δὲ ὧν ἔδει γνῶναι τὸν πενθερὸν τοῦ Προίτου. H,
 175 loco item notissimo, quo sortes ducunt principes
 κλῆρον ἐσημῆναντο, ἡ διπλῇ ὅτι σημείοις χρῶνται οὐ
 γράμμασι. Tum γ. 187 κλῆρον ἐπιγράψας) ἡ διπλῇ ὅτι
 οὐ γράμμασι τῆς λέξεως, ἀλλ' ἐγκαράξας σημεία· εἰ γὰρ
 κοινῶς ἤδεσαν γράμματα, ἔδει τὸν κήρυκα ἀναγνῶναι καὶ
 τοὺς ἄλλους οἷς ἐπεδείκνυτο ὁ κλῆρος.

Η

i. e. dixit, ponitur tantum post orationem peractam.

Herod. A, 219 τοῦτο τὸ ἦ ψιλῶς λεγόμενον καὶ πε-
 ρισπωμένως δηλοῖ . . . . δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἔφη „ἦ καὶ
 κνανέησι“ (A, 528). καὶ σεσημειῖται Ἀρίσταρχος ὅτι ὁ
 μὲν Ὅμηρος αἰεὶ ἐπὶ προειρημένοις λόγοις ἐπιφέρει τὴν
 δηλοῦν τὸ ἔφη, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ δὲ Πλάτων
 μετ' αὐτὸν ἐπιφέρει τὸν λόγον. Observandi occasionem
 dederat falsa lectio Zenodoti Y, 114 quae fuerat

ἦ δ' ἄμυδις καλέσασθαι θεοὺς ῥεῖα ζῶντας·

Φράζεσθον — —

pro

ἦ δ' ἄμυδις καλέσασα (vel potius στήσασα ut Ari-
 starchus cum plurimis) θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπεν.

Quo loco Aristonicus: ἡ διπλῇ περιεστιγμένη, ὅτι Ζη-
 νόδοτος γράφει θεοὺς ῥεῖα ζῶντας, ἐξ οὗ φανερός ἐστι
 κατὰ τὸ περισπωμένον ἀνεγνωκῶς „ἦ δ' ἄμυδις“, ἢ ἔφη,
 ὡς ἐκεῖ· ἦ καὶ κνανέησι· ἠγνόηκε δὲ ὅτι ἐπὶ τισι
 προειρημένοις τίθεται παρ' Ὁμήρου τὸ ἦ, οὐκ ἐν ἀρχῇ
 λόγον. Idem h. l. observat Didymus. Porphyrius,
 qui ad E, 533 et hoc idem commemorat et plures ex-
 quirat vocabulorum ἦ et φῆ differentias, non debebat

omittere de ἤ nec participium nec adverbium addi posse: quare Φ , 361 legimus

$\Phi\eta$, πρὸ καίόμενος.

Omninoque illud ἤ καί vel ἤ ἥα καί tam firmum fuisse in illa antiqua oratione videtur, ut nihil immutationis ferret. Quare Passovius quod semel adiunctum habet subiectum

ἤ ῥα γυνή ταμίη

(Z, 390) suspectum habuit, $\phi\eta$ commendans. Certe sic hymn. Dem. 145

$\phi\eta$ ἥα θεά.

hymn. Merc. 212

$\phi\eta$ ῥ' ὁ γέρον.

Sed Apollon. Rhod. ἤ ῥ' ἄμα II, 619. ἤ ἥα μέγα φρονέων I, 348. II, 19. ἤ ἥα περιφραδέως III, 947: quamquam idem $\phi\eta$ ἥα χαλεψάμενος III, 382. $\phi\eta$ ἥα πειρωμένη III, 693, varietatem quaerens. Unde non contentus formulis Homericis fecit etiam $\phi\eta$ ἄρα· Χαλιόπη δὲ III, 718. $\Phi\eta$ · ὁ δ' ἄρ' ἀστραγάλοις — III, 154. ὡς ἦῤα III, 75. 564. 912. IV, 99. 1380. 1562. ἴσκειν ἀπρησαν δὲ νέοι III, 555. ἴσκειν Ἀγηρονίδης II, 240. ἴσκειν ἀπληγέως III, 439; et adamavit istud ἴσκειν. Quint. Sm. A, 563 ἤ· μέγα τοι ὄ ἐγέλασαν. ἤ μέγα νεικείων ib. 741. B, 81. Γ, 128. ἤ μέγα κυδαίνων Δ, 533. Item cum partic. E, 521. 612. ζ', 308, Z, 287. Θ, 23 II, 287. ἤ ῥ' ὁ γέρον. B, 41. Γ, 490. ἤ ἥα μέγα στενάχων Γανυμήδεος ἀγλαδὸν ἦτορ H, 443. ἔννεπα Nonn. XXIII, 70. XVII; 306. εἶπε I, 481. II, 356. V, 533.

Ἰσκειν

nunquam significat „inquit“ sed ubique „aeruanit“.

Aristonicus II, 41 ἤ διπλῆ ὅτι τὸ ἴσκοντες ἀνάλογόν ἐστι τῷ κατὰ διαίρεσιν ἔσκοντες, ὁμοιοῦντες „εἶκτο δὲ θέσκελον ἔργον“ (Ψ, 107). ἤ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς ἀπεκ-

δεξαμένους (an παρεκδ.) τὸ „ἴσκειν ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα“ (τ, 203)· τὸ γὰρ ἴσκειν ὑπολαμβάνουσα κείσθαι ἀντὶ τοῦ ἔλεγεν, οὐκ ὀρθῶς. BL ib. ὁμοιοῦντες. οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ τοῦ λέγοντος τάττουσι τὴν λέξιν. Cf. sch. Apollon. I, 834. Recte hunc locum intellexit Aristarchus, sed alterum, cui haec significatio neutiquam adhiberi potest, ζ, 31

ἴσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, ἔπειθ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι

obelo notavit. Schol. h. l. οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ ἔλεγε τὸ ἴσκει, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁμοίου· ἠπάτηται οὖν ὁ διασκευαστὴς ἐκ τοῦ ἴσκει ψεύδεα πολλὰ. Quae haud dubie ipsa sunt Aristonici verba. Et putaverim haec quoque, quae ad priorem locum Eustathius tradidit, Aristonici scholii habere vestigia manifesta: τὸ δὲ ἴσκειν οἱ μὲν γλωσσογράφοι ἀντὶ τοῦ ἔλεγεν ἐκδέχονται· οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ἀντὶ τοῦ ἦίσκειν, ὃ ἐστὶν εἰκαζεν ἀπεικονίζων πρὸς ἀλήθειαν. V. Buttm. lex. II p. 84, quī hac aetate illud nos vocabulum recte diiudicare docuit, Aristarcheam intermortuam doctrinam sibi excitari nescius. Quam dicitur Aristarchus in ea voce secutus esse scribendi rationem, de ea alius dicendū locus est.

Στεῦται, στεῦτο

est „in animum inducebat“, nunquam „stabat“.

Hinc pro spurio agnitus locus Necyiae 583 de Tantalo:

στεῦτο δὲ διψῶν —

E, 832 ἡ διπλῆ πρὸς τὸ στεῦτο, ὅτι τὸ κατὰ διάνοιαν διωρίζετο ἡ λέξις σημαίνει. B, 597 ὅτι τὸ στεῦτο κατὰ διάνοιαν ὠρίζετο, οὐκ ἐπὶ τῆς τῶν προδῶν στάσεως, ὡς ἐν τοῖς κατὰ τὴν νέκυιαν ἠθετημένοις „στεῦτο δὲ διψῶν“. I, 241 στεῦται διορίζεται· στάσιν γὰρ ψυχῆς σημαίνει ἡ

λέξις. ἢ γὰρ ἐπιαναφορά τῆς σημειώσεως πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα „στεῦτο δὲ διψᾶων“. *Q*, 455 ἢ διπλῆ ὅτι τὸ στεῦτο κατὰ διάνοιαν ὠρίζετο, διεβεβαιουῖτο, πρὸς τὰ ἐν τῇ νεκρίᾳ ἀφαιτούμενα. Sch. λ, 548 (item Aristonici) ἴστατο νῦν ἐπὶ ποδῶν· κέχρηται δὲ τῇ λέξει ἂ διασκευαστῆς παρὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ συνήθειαν. Schol. Pind. Ol. I, 97 (qui Didymus erit) Ὀμηρος δὲ αὐτὸν ἐτέρως ὑποτίθει τιμωρεῖσθαι·

ἔσταότ' ἐν λίμνῃ· ἢ δὲ προσέπλαζε γενεῖω·

στεῦτο δὲ διψᾶων, πῖεεν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι.

καὶ τὰ ἐξῆς· πλὴν εἰ μὴ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον νόθα εἰσὶ τὰ ἔπη ταῦτα.

Γεγονέμεν

est „clamare“ non „dicere“.

Q, 223 πρὸς τὸ γεγονέμεν ὅτι οὐ ψιλῶς ἐστι φωνεῖν ἀλλ' ἀκουστὸν φθέγγεσθαι. Huius observationis duplex Aristarcho causa fuit, primum quod recentiores poetae simplicem dicendi notionem vocabulo subiiciunt, e. g. tragici (v. e. g. Aesch. Prom. v. 201. Philoct. 238*), deinde propter versum *q*, 161, qui spurius est et pro spurio agnitus et aliis causis et quod ἐγγώνεον si clamare interpreteres eo loco ineptum est nec reliquae narrationi conveniens (v. o, 525**).

*) Sic ἴαχε simplicem dicendi notionem induit, v. Schrader ad Mus. v. 267.

**) Quod Buttmannus in scholio β vult pro *ιβ* et οὐκ delet ante ἀκαίρως hoc probamus: *αἰσθ* εἰσελθεῖν ἐν τῇ νηϊ interpretatur navem ascendere scholiastaeque „confusionem reliquit“, improbamus. Verba *πρὶν εἰσελθεῖν ἐν τῇ νηϊ* mutila sunt, fortasse sic restituenda: *πρὶν εἰσελθεῖν* (sc. εἰς ἄστυ) οὐκ ἐν τῇ νηϊ. Scholion Δ, 208 (ut hoc moneam in transcurso) non ad hunc locum pertinet, ut Bekkero visum, sed ad Γ, 395. Legendum igitur *εἰκοσι τρεῖς* pro *εἰκοσι*.

www.libtool.com **Μῆλα**

apud Homerum oves et caprae.

K, 483 ὅτι μῆλα οἱ νεώτεροι (v. Aristoph. gramm. ap. Eust. p. 877. 1649) πάντα τὰ τετράποδα, "Ὀμηρος δὲ αἶγας καὶ οἴς. 486 ἡ διπλῆ ὅτι ἐπεξηγεῖται τίνα τὰ μῆλα.

Μῆλα

sunt etiam omnes fructus, non sola mala.

I, 452 ὅτι μῆλα πάντα τὰ ἀκρόδρα ἔλεγον οἱ παλαιοί, οὐχ ὡς ἡμεῖς εἰδικῶς. *Contra η, 120.*

Πρόβατα.

Ξ, 121 ἡ διπλῆ ὅτι πρόβατα πάντα τὰ τετράποδα διὰ τὸ ἐτέραν βάσιν ἔχειν πρὸ τῆς ὀπισθίας, καθὼς καὶ "Ἡσίοδος φησὶ· χαλεπὸς προβάτους, χαλεπὸς δ' ἀνθρώπους.

"Ἡρως.

Hoc epitheton non tantum principibus tribuitur, sed omnibus Achivis.

B, 119 ἥρως Δαναοί) ὅτι πρὸς πάντας ἀποτεινόμενος τὸν λόγον ἥρως λέγει· ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς Ἴστρον λέγοντα μόνους τοὺς βασιλεῖς ἥρως λέγεσθαι. **A, 165** ὅτι πάντας κοινῶς καὶ οὐ τοὺς ἡγεμόνας μόνους ἥρως καλεῖ. **O, 230** ἥρως καλεῖ καὶ οὐ μόνον τοὺς βασιλέας ὡς Ἴστρος. **N, 629** ἡ διπλῆ ὅτι σαφῶς πάντας τοὺς Ἑλλήνας ἥρως καλεῖ· πρὸς Ἴστρον λέγοντα μόνους τοὺς βασιλεῖς ἥρως λέγεσθαι ὑφ' Ὀμήρου. **V. Voss. Sched. Crit. I p. 242.**

www.libtool.com.cn

Πρόμος

non regem significat, sed id quod πρόμαχος.

H, 75. 116. 436. Ξ, 293. X, 85. Hoc recte sed falsus in etymologia, cum re vera putat ex πρόμαχος decurtatum esse (H, 75 ἡ διπλῆ ὅτι πρόμον τὸν πρόμαχον κατὰ συγκοπήν). Quo de genere erroris infra dicetur.

Ἐῶδειν

non est simpliciter „ire“ sed adiuncta notione taedii vel molestiae.

Θ, 239. I, 364. Σ, 421.

Χυτή γαῖα

apud Homerum certos significationis fines habet, ut non dicatur nisi de tumulo.

Δ, 464. Ξ, 114. Ψ, 256 (ἡ διπλῆ ὅτι οὐ πᾶσα γῆ χυτή, ἀλλ' ἡ τοῖς νεκροῖς ἐπιχειομένη). Cf. sch. Apollon. IV, 1536 χυτήν δὲ Ὀμηρικῶς τὴν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς χειομένην γῆν.

Ἄήρ

est ubi significet apud poetam caliginem.

P, 644. 649 (Voss. sched. crit. 210).

Ποιπνύειν

non est ministrare, sed operam dare.

Ξ, 155 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ ποιπνύοντα ἐνεργοῦντά ἐστιν, οὐχ ὡς οἱ γλωσσογράφοι ποιοῦσι τὸ ποιπνύειν διακονεῖν ἐκ τοῦ „ὡς ἴδον Ἑφαιστὸν διὰ δώματα ποιπνύοντα“. γέ-

www.libtool.com.cn
 γονε δὲ παρὰ τὸ πονῶ πονῶ πινῶ ποιπνῶ ἀναδί-
 πλωσις. Res vera (nisi quod fortasse melius dicitur
 „studiose operam dare“), etymon falsum. v. Buttm.
 lex. I p. 176.

Ἐλωρ

non est cibus, sed rapina.

Explicatur ἔλκυσμα (P, 151. Σ, 92) et ἔλεμα (P,
 667). Pro cibo acceperant glossographi.

Δοῦπῆσαι.

non de quacunque morte dicitur, sed de ea, quae fit
 cadendo et cum strepitu.

II, 822 δοῦπησεν δὲ πεσών) ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἀπε-
 δέξαντο οἱ γλωσσογράφοι τὸ δουπῆσαι ἐν ἀνδ' ἐνός ἀντί
 τοῦ ἀποθανεῖν. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι οὐκ ἐπὶ παντὸς θανάτου
 τάσσει τὴν λέξιν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων διὰ
 τὸν παρακολουθοῦντα ψόφον ἐκ τῶν ὅπλων. M, 426
 Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα, ἴετο δ' αἰεὶ ἤε τινα
 Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι, ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύ-
 νων λαιγὸν Ἀχαιῶν*) ἢ διπλῆ διὰ τὸ παρεπομένον τὸ
 ἀπολέσθαι· οἱ γὰρ ἐν πολέμῳ πίπτοντες ψόφον ἀποτε-
 λοῦσι τοῖς ὅπλοις. ἢ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς γλωσσογρά-
 φους. οὗτοι γὰρ ἐν ἀνδ' ἐνός ἐδέξαντο δεδουπότος ἀντί
 τοῦ τεθνηκότος. Tendit ad Ψ, 679.

Εὐρύαλος δὲ οἱ οἶος ἀνίστατο, ἰσόθεος φῶς,
 Μημιστέος υἱός, Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
 ὃς ποτε Θήβαςδ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
 ἐς τάφον —

---

*) Voss: Ob er auch selbst hinkrachte —

Totum adscribam scholion, quod habet luculentum exemplum explicationis Aristarcheae, ἢ διπλῆ διὰ ἐπὶ τοῦ Μηκιστέως ἀκουστέον ὅς ποτε Θήβας ἦλθεν, οὐκ ἐπὶ τοῦ Εὐρύαλου, ὡς ὁ Κράτης. Hoc (nemo vero dubitabit) non tantum eo nititur, quod Cratetem neglexisse mireris, quod Oedipus non potest Troianorum heroum aequalis esse sed patrum, non Diomedis e. g. sed Tydei, sed simul consuetudine, ad quam propendere poetam Aristarchus observaverat: διὰ πρὸς τὸ δεύτερον πρότερον ἀπαντᾷ. Tum pergit: καὶ διὰ οἱ νεώτεροι παρὰ τὸν Ὅμηρον τὸν Οἰδίπουν φασὶν ἑαυτὸν τυφλώσαντα ποδηγούμενόν εἰς Ἀθήνας ἔλθειν καὶ ἐκεῖ τελευτῆσαι. Sed quae antiquior fabula fuerit Homero indicata nulum exstabat testimonium. Attendit igitur, si quid ex hoc ipso loco elici possēt. Primum hoc: νῦν δὲ ὁμόλογον διὰ ἐν Θήβαις ἐτελεύτησεν. At quō leto? Diligenter observato usu vocabuli δουπηῆσαι statim hunc fructum cepit, quod fato non periisse perspexit, sed bello potius. Quo tamen loco non substitit. Sed legamus primum ipsam annotationem: καὶ πρὸς τὸ δεδουπότος· οἱ γλωσσογράφοι γὰρ ἐν ἀνθ' ἑνὸς τεθνηκότος ἐξεδέξαντο· ἐκ παρεπομένου δὲ νοητέον διὰ ἦτοι ἐν πολέμῳ τετελεύτηκε, ψοφοῦσι γὰρ οἱ πίπτοντες „δοῦπησεν δὲ πεσών“· ἢ κατεκρήμυισεν ἑαυτὸν· καὶ γὰρ οὗτος ὁ θάνατος μετὰ ψόφου. Bello perisse, eo primum duxit Homericorum locorum comparatio. At pupugit hoc animum. Quo enim bello Oedipum cecidisse fingamus? Vocabuli etymon propriamque notionem spectantibus videbitur de omni nece adhiberi potuisse, quae fit cum strepitu. Quid, si prisca fuit fabula, Oedipum flagitio et scelere patefacto cum mortem quaereret ex illa funesta rupe sese demisisse, qua immane olim monstrum tot praecipites dederat hospites, qua illo tempore deiici et ipsi fuisset optatius? Hoc belle excogitatum. Cf. Eust. ἢ ὡς ὑπερπαθήσαντος καὶ κα-

τακρημνίσαντος· ἐαυτὸν ἐξ ὕψους. Attamen constanti, qui apud Homerum exemplis probatur, usui tantum tribuisse ut propensior esset ad caedem in bellica expeditione intelligendam, concludi potest ex Apollonio, qui hanc solam eius explicationem commemorat p. 286 δουπήσαι ψοφήσαι· ἐκ δὲ τοῦ παρακολουθοῦντας ἀποθανεῖν πεσόντα ἐν πολέμῳ· ὄθεν τοῦ δεδουπότος Οἰδιπόδου ἀκούει Ἀρίσταρχος ἐν πολέμῳ ἀνηρημένου. Vix putaverim aliquid excidisse.

Καμμοινή

non omnis victoria est, sed quae paratur stando et sustinendo.

Ψ, 66 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἀνθ' ἐνός καμμοινή νίκη, ὡς οἱ γλωσσογράφοι, ἀλλ' ἢ ἐκ πολλῶν (l. καταμονῆς)· διὸ ἐπὶ δρομέων οὐ τάσσει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πυκτευόντων καὶ μονομαχούντων (X, 259), μιά (l. μετὰ) γὰρ καταμονῆς. X, 257 ἢ διπλῆ ὅτι καμμοινή νίκη οὐ καθολικῶς, ἀλλὰ ἢ ἐκ καταμονῆς· διὸ ἐπὶ τῶν μονομαχούντων καὶ πυκτευόντων τίθησιν, ἐπὶ δὲ δρομέων οὐκέτι. Eust. X, 257 Καμμοινή δὲ οὐχ ἀπλῶς ἡ νίκη, οἷον ἢ τῶν δρομέων ἢ τῶν ἱππέων, ἀλλ' ἢ ἐκ καταμονῆς, ὡς ἢ τῶν μονομαχούντων καὶ πυκτευόντων. οὗτοι γὰρ καταμένοντες ὡς τὰ πολλὰ καὶ διακαρτεροῦντες ἀποκάμνειν τοὺς ἐναντίους ποιοῦσι καὶ οὕτω νικῶσι.

Ἴππότα et ἱππηλάτα

falso acceptum a quibusdam pro fugitivo, cum demonstrari possit id non significari sed equitem.

Tzetz. Hes. Scut. 216 Ἴππότα Περσεύς. Κατὰ τοῖς γλωσσογράφοις (ins. ἔστιν) ἱππότην ἀκούειν τὸν φυγάδα. Ariston. E, 117 ἱππότα Οἰνεύς ἢ διπλῆ ὅτι ἐλέγχονται οἱ τὸν ἱππότην ἀποδιδόντες φυγάδα· ὁ γὰρ Οἰνεύς κατέ-

μεινεν ἐπὶ τῆς πατρίδος. Id. 119 ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μείνει) ὅτι ὁ Οἶνεδς κατέμεινεν ἐπὶ τῆς πατρίδος, ὁ δὲ ἱππότης ἄρα οὐ φυγὰς ἀλλ' ἱππικός. Eust. p. 305 διὸ καὶ ἱππότης νῦν εἰρησθαι δοκεῖ καὶ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ φυγὰς. κεῖται γὰρ ποτε τὸ ἱππότης ὄνομα κατὰ τοὺς γλωσσογράφους καὶ ἐπὶ τοιούτου σημαυνομένου. Hesych. ἱππότα. ἱππότης, ἱππικός· οἱ δὲ νεώτεροι φυγὰς οὐκ εἶ, κάλλιον γὰρ ἐπιστήμων ἱππικῆς, ἱππικώτατος. ἄλλοι (1. ἄλλως) ἱππηλάτης. Ubi νεώτεροι non sunt recentiores grammatici, quae Heinsii sententia fuit ad Hesiod. Scut. l. 1., sed Homero posteriores poetae. Apoll. lex. H. p. 440 ἱππότα· οἱ μὲν νεώτεροι ἱππότην τὸν φυγάδα λέγουσι, ἱππότα Φοῖνιξ (quod non est apud Homerum quaequam est ἱππηλάτα Φ. II, 196), ὅτι φυγὰς ἀπὸ τῆς πατρίδος πρὸς Πηλέα ἦλθεν· ὁ δὲ Ὀμηρος οὐκ ἔοικεν ἐπὶ τούτου τάσσειν. ἔστιν οὖν ὁ ἱππότης ἱππικός κατὰ πόλεμον, ὡς Νέστωρ καὶ Οἶνεύς.

Λευγαλέος

non humidī significationem habet, quam quidam recentiores poetae male intellectis quibusdam locis Homericis ei tribuerunt, sed perniciosi.

I, 119 φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθῆσας) ἡ διπλῆ ὅτι οἱ νεώτεροι λευγαλέον τὸ δίνυρον ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως· „νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἴμαρτο ἀλῶναι ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ“ (Φ, 281)· ἔστι δὲ λευγαλέον τὸ ὀλέθριον παρὰ τὸν λουγόν. Y, 109 λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω) ὅτι λευγαλέοις οὐ δύνυροις, ὡς οἱ νεώτεροι, ἀλλ' ὀλέθριοις παρὰ τὸν λουγόν. Φ, 281 ἡ διπλῆ ὅτι ἐκ τούτου οἱ νεώτεροι ἐξεδέξαντο λευγαλέον τὸν δίνυρον· ἔστι δὲ κατὰ κοινωνίαν στοιχείων λευγαλέον ὀλέθριον, παρὰ τὸν λουγόν καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα (β, 61) „λευγαλέοι τ' ἐσόμμεθα“. Schol. V. h. l. λευγαλέῳ χαλεπῷ οὐ δίνυρῳ, ὡς Ἡσίοδος. τί γὰρ ἐπὶ τοῦ „λευγαλέοι τ' ἐσόμμεθα“. Qui Hesiodum

www.libtool.com.cn
 finxit fortasse. Potius qui sint illi νεώτεροι Photio credimus: λευγαλία διάβροχος· οὕτω Σοφοκλῆς.

Γύαλα θώρηκος

non certam quandam loricae partem significat, sed ipsa loricae convexa.

BL ad E, 99 γύαλον δὲ τὸ περὶ τὸν ἄμυν κοίλον τοῦ θώρακος μέρος Ibidem Aristonicus ἡ διπλῆ ὅτι τὸ ὄλον κύτος τοῦ θώρακος γύαλον διὰ τὴν κοιλότητα λέγει, οὐ μέρος ὠρισμένον τοῦ θώρακος. Quod schol. BL dicit possis putare esse opinionem ab Aristarcho refutatam, temere arreptam ex eiusmodi locis qualis hic est, καὶ βάλ' ἐπαίσσοντα, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ἄμυν, θώρηκος γύαλον, cum tamen alii loci sint eiusmodi βάλε γαστέρα μέασην, ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, κατὰ στήθος βάλεν ἡμῖν θώρηκος γύαλον. Reliqua Aristonici testimonia sunt E, 189. N, 507. O, 530. T, 361 (κραταιγύαλος). V. Passov. et Pausan. X, 26, 2.

Ἐπίουρος

i. q. οὐρος, custos.

Herodian. N, 450 Κρήτη ἐπίουρος· τοῦτο τριχῶς ἀνεγνώσθη. Ζηνόδοτος γὰρ ὡς ἐπίκουρος, ἐκδεχόμενος βασιλέα καὶ φύλακα· καὶ Ἀρίσταρχος δὲ οὕτως, ἐκδεχόμενος τὸν φύλακα· μέμνηται δὲ καὶ ὁ Δίδυμος τῆς ἀποδόσεως καὶ Τρύφων (puta in libro περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως)· ἐκεῖνο δὲ προστίθηναι ὁ Τρύφων ὅτι ὁ ἐπίουρος ὡς ἐπίσκοπος οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὐρον τὸν φύλακα κατὰ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν. τί γὰρ κενώλυκε παρὰ τὸ δρῶ εἶναι ἐπίουρον καὶ ἐπίουρον τὸν ἐπιουρῶντα, ἐπιλώσθαι δὲ διὰ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ υ. καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα τούτοις. εἰς δὲ οὐκ ἀνέστρεψαν τὴν πρόθεσιν Κρήτη ἐπι· ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης παρέλκειν ἡγεῖται τὴν ἐπί,

διὸ καὶ τὸν τόνον φυλάσσει τῆς προθέσεως, ὁμοίως τῷ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ (γ, 423).

Bene Aristarchus attenderat ad hoc genus compositionis, cuius certissima sunt apud Homerum exempla. Sic μετᾶγγελος h. e. internuntius, Ψ, 199. O, 144*). Et ut μετᾶγγελος est ὁ μετὰ τισιν ἄγγελος, sic ἐπιβουκόλος et ἐπιβῶτωρ ὁ βουκόλος, ὁ βῶτωρ ὢν ἐπὶ τινων, minime vero id, quod Nitzchsius velle video (ad Od. g, 420) pastoribus praefectum significat. Sic effecit Aristarchus, ut etiam ὑφηρίοχος et ὑποδμῶς (Z, 19. δ, 386) recte intelligeret. Illud est ὁ ὑπὸ τινι ἡρίοχος, hoc ὁ ὑπὸ τινι δμῶς, ut utrumque nihil differat a simplici, ὑποδμῶς a δμῶς non plus quam ὑποδρηστῆρες (ο, 330. cf. ὑποδρώσι 333) a δρηστῆρες (π, 248. σ, 75. δρηστειραι τ, 345). Aristonicus Z, 19 ὑφηρίοχος. ἡ διπλῆ ὅτι παρέλκει ἡ πρόθεσις ὡς ἐν τῷ Ποσειδάωνος ὑποδμῶς. Et quis, quaeso, sit ille Ἰππιων ὑφηρίοχος, quam quem quisque principum in proelio secum habebat ad agendos curandosque equos, qui multis aliis locis θεράπων, ἡρίοχος, ἡρίοχος θεράπων dicitur? Cf. Θ, 104. 109. 113. 119. Α, 341. 488. 620. Μ, 76 cl. 85. 111. Ν, 386. Ο, 445. Et vaticum illum et immortalem, de quo filia dicit

πωλεῖται τις δεῦρο γέρον ἄλιος νημερτῆς
ἀθάνατος Πρωτεύς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς,

num putabimus aliquem inferioris ordinis famulum significari? Nec res patitur nec sermo desiderat. λ, 489 pro βουλοῖμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ quidam legerunt κε πάρουρος (v. Hemsterh. ad Luc. dial. mort. XV, 1), quod non videtur commendabile esse, sed vox

*) H. l. sic scribi debere non μετ' ἄγγ. (quamquam sic posse putat Eust.) ex hoc ipso clarum, ex altero certissimum.

ad regulam facta. Vin eandem praepositionem? ἀκοίτης παρακοίτης, ἀκοίτις παράκοιτις. Commemoravimus haec : επίουρος (ν, 405. ο, 38*), πάουρος, παρακοίτης (ις), ἐπιβουκόλος (γ, 422. ν, 235. φ, 199. χ, 267. 285. 292) ἐπιβώτωρ (ν, 222 ἀνδρὶ δέμας εἰκῦα νέω, ἐπιβώτορι μῆλων), μετὰγγελος ὑψηρίοχος, ὑποδμῶς**). Quibus proxima sunt ἐπιμάρτυρος (H, 76. α, 273). Cf. Apollou. Rh. IV, 229 κακῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων. ἐπιποιμένες μ, 131. Quod est ι, 270 Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε putaverim ad idem genus referendum esse, cum certe verbum ἐπιτιμᾶν Homero ignotum sit, τιμή vero vindicta familiare. Denique in censum venit ἐπίστωρ, φ, 26 φῶτ' Ἑρακλῆα, μεγάλων ἐπίστορα ἔργων. Simplex ἴστωρ est, quod ap. Homer. Σ, 501. Ψ, 486 testem significat, non quod Passov. vult, arbitrum. Proprie significat gnarum, ut hymn. in Lunam XXXII, 2 ἠδὲ ἐπεί κούραι Κρονίδεω Διός, ἴστορες ὠδῆς. Hes. Opp. 790 εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλέθῃ ἤματι ἴστορα φῶτα γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν. Soph. El, 840 κἀγω τοῦδ' ἴστωρ, ὑπερίστωρ. Illud μεγάλων ἐπίστορα ἔργων non cum veteribus explico magnorum laborum gnarum (v. Strab. I p. 9), sed in crimine (sc. Autolyçi, qui equas surripuerat, deinde Herculi vendiderat) conscius***) Hoc ἐπίστωρ pro „peritus“ mutuatus est Apollon. II, 872. IV, 1559 (νηῶν, πόντου) pro „consciens“ IV, 16. pro testis IV, 89. — Qu. Sm. E, 203 ἀνδρὶ πολυκμίτῳ μογερῆς ἐπίστορι θήρης. Hoc non dubitandum, quin ἐπαμύντωρ π, 263 et ex Aristarchi lectione N, 384 ἦλθ' ἐπαμύντωρ pro ἦλθεν ἀμύντωρ,

*) βουκόλων ἐπίουροι Cyn I, 174. βουκόλων οὔροι 374.

**) Imitatus est Matro Ath. p. 135. f. κωνόχως δ' αἰτίας ἐπὶ τοῖς μέγα, ὅστε θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς.

***) μέγα ἔργον scelestum, facinus. γ, 261.

(quod tamen *Iliz*, 449 et *O*, 540 ab eo aliter scriptum esse non traditum) et *ἐπαρωγός* *λ*, 498 recte dicerentur, etiamsi his verba composita *ἐπαμύνειν*, *ἐπαρήγειν* non subiecta essent. Cf. 235 οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατήρ Ζεὺς ἔσσει ἄρωγός*). — Ὀπηδός est hymn. Merc. 450. *συνοπηδός* ex Panyasi affertur, et est ap. Apoll. Rh. IV, 795. Verbum *συνοπηδεῖν* uon novimus. *συνοπάων* Orph. hymn. XXX, 5.

Nihil, ut haec stringam, apud Homerum incertius quam eiusmodi substantiva rem indicantia, ut *ὑπόκλινα* quidam maluerunt *Σ*, 375. Quocum male componit *ὑποπυθμένες* Mueller de cycl. ep. p. 70. Qui enim sic legebant *Α*, 639 (legit autem Asclepiades Myrleanus Ath. 492. a.) pro adiectivo esse volebant. Sed referendum videtur huc *ἐπιμείλια* (sc. ex veterum sententia), quod Aristarchus praeoptavit I, 147 cf. 289

ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δώσω.

Tradidit Herod. haec: Ἀρισταρχος ἐν μέρος λόγου ὑπέλαβεν ὡς ἐπιφέρρια. Ἀπολλόδωρος δὲ διακρίνει ἐπὶ εἰτὰ μείλια· οὕτως δὲ καὶ Ἀλεξίων. Illa adiecta praepositio id fere exprimit quod quodam loco dicit poeta *ἔδνα, ὄσσα φιλεῖ φίλης ἐπὶ παιδὸς ἔπεσθαι*; Referendum huc, quod quibusdam placuit *ἐπίουρα* *K*, 351.

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην, ὄσσον τ' ἐπίουρα πέλονται
ἡμιόνων —

quod omnino praepositionis explicationem admittere non videtur. Item *ἐπιφριξ* de quo certe cogitarunt *H*, 63 οἷη Ζεφύροιο ἔχευατο πόντον ἐπὶ φριξ de quo sic Herodianus: ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀναστρέφει πόντον ἔπι, οὕτως καὶ οἱ ἄλλοι· κὶ ἄμεινον· οὐδὲν γὰρ ἔσται τὸ ἐπιφριξ, χωρὶς εἰ μὴ παρέλκη ἢ πρόθεσις. ὅπερ οὐ πιθανόν· οὐ γὰρ κατεπαίγει. Eust. sic, haec negligentius

*) Ἐπαρωγόν, quod Homerus non habet, apud Apollonium est, 1039. IV, 858.

describens: ἐν δὲ τῷ ἐπιφριξ̄ πλεονάζει ἡ πρόθεσις· φριξ̄· γὰρ τὸ κοινόν· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἀναστροφὴν ἀναγνῶ τις χεύατο πόντον ἐπι φριξ̄. Sed ἐπιμηῆρις Aristarchus E, 178 ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπιμηῆρις.

Quo loco Herodianus: Ἀρίσταρχος παρολικὴν οἶεται τῆς ἐπὶ ὁμοίως τῷ ἐπισμυγεῶς (γ, 195) καὶ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ. ὅταν δὲ παρέλκη ἡ πρόθεσις οὐ ποιεῖται ἐξאלλαγὴν τόνου. εἰσι δὲ οἱ ἀνέγνωσαν ὁμοίως τῷ ἐπεὶ οὗτοι ἐπι δέος (A, 515), ἵνα τὸ ἔπεστι σημαίνηται. ἄλλοι δὲ ἐπιμηῆρις, ἔν μέρους λόγου ποιοῦντες, ἄμεινον δὲ τῷ Ἀριστάρχω συγκατατίθεσθαι. Eustathius (p. 535 extr.) ἔστι δὲ πλεονασμὸς ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ προθέσεως, ὡς καὶ ἐν τῷ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ καὶ ἐπίουρος. Id. p. 1009, 40 τὸ δὲ μετάγγελος περιτιτὴν καὶ αὐτὸ ἔχει πρόθεσιν, καθὰ καὶ τὸ ἐπίουρος καὶ τὸ χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπιμηῆρις καὶ ἐπιβουκόλος ἀνήρ καὶ τίς ἂν καταθνητῶν ἀνθρώπων καὶ ἀνδρῶν κατατεθνηῶτων. Ad eandem normam Aristarchum iudicavisse putem illud ἐπίηρα φέρων (v. sch. A, 572. Apollon. lex. H: 344) quod si falsum est, certe atroces poenas luit Buttmanno (lex. I, 153. 155). Denique ξ, 533 Βορέω ὑπ' ἰωγῆ. Sic Aristarchus (v. Apoll. I. H. 448), alii ὑπιωγῆ nisi fallit Schol. ε, 404. ἐπιωγῆ ε, 404. Explicuit hoc Aristarchus per. ὑποσκέπη. Non praetermittendum περίκυκλος adiectivum plerumque, pro substantivo enotatum ex Gregor. Nazianzeno a Wernickio ad Tryph. p. 85

φασὶ τὰὺ μεγάλαυχον, ἐπὴν περίκυκλον ἐγείρη — Vix voluit aliter. Memineris, quod quidam apud Homerum volebant, ὑπόκυκλα. Cognoscenda erat veterum opinio haud dubie ultra veritatem et necessitatem progressa. Attulimus per saturam quorum digerendi nec materia est nec locus.

Ἀνάγειν, ἀνάπλους
*amat dicere Homerus de Graecorum navigatione
 ad Troiam.*

Facta haec observatio propter N, 627 μὰρ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἡ διπλῆ περιεστειγμένη δτι Ζηρόδοτος γράφει μὰρ οἴχεσθον ἀγοντες, καὶ τὸ δεικὸν συγγείται ἐπὶ πολλῶν τασσόμενον· καὶ ἠγγόηκεν ὅτι ἀναγωγὴν καλεῖ τὸν ἐκ Πελοποννήσου ἐς Τροίαν πλοῦν. De ἀνάπλους A, 22*). Item ἀναβαίνειν. Cf. Voelker geogr. Hom. p. 104.

Βαθύκολπος

Homerus tantum mulieres barbaras nominat non Graecas.

Hanc ob causam reiecta Zenodoti lectio B, 484 ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες βαθύκολποι pro Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. — Σ, 339 ἀμφὶ δέ σε Τρωαί καὶ Λαρδανίδες βαθύκολποι κλαίονται) οὐδέποτε τας Ἑλληνίδας βαθυκόλους φησί. πῶς οὖν Ζηρόδοτος γράφει „ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες βαθύκολποι“. Ω, 215 Τρωϊάδων βαθυκόλων) ἡ διπλῆ πρὸς τοὺς γράφον- τας „ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλ. β.“, ὅτι ἐπὶ βαρβάρων τὸ ἐπίθετον τίθειν. Subtilis observatio, quamquam fortasse ad rem expediendam non satis firma: nam praeter hos duos locos et praeterea unum (Σ, 122 καί τινα Τρωϊάδων καὶ Λαρδανίδων βαθυκόλων) sane non reperitur in Homericis. Sed iam in hymnis promiscue haberi nihil valet contra Aristarchum. Ven. 258 Νύμφαι μιν θρέψουσαι ὄρεσκαῖοι βαθύκολποι.

Γυῖα

manus et pedes.

Unde pro spurio agnitus versus Ω, 514. Ἀντάρ

*) Inepta loquitur schol. V. ad N, 367.

ἐπεὶ ἴα γόοιο τετάρτετο δῖος Ἀχιλλεύς καὶ οἱ ἀπὸ πρα-
 τίδων ἤλθ' ἡμερος ἠδ' ἀπὸ γνίων, ἀθετεῖται. προεῖρη-
 ται γὰρ ἰκανῶς διὰ τοῦ αὐτὰρ ἐπεὶ ἴα γόοιο. καὶ ἀκν-
 ρως τέθειται τὸ γνίων. οὐ γὰρ οὕτω λέγει πάντα τὰ
 μέλη, ἀλλὰ μόνον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. *Mihi haec
 verissima videntur.*

Κερτομεῖν

Homero est aliquem laedere verbis, non facto,

Hinc versus II, 261 obelo notatus, simul aliis ar-
 gumentis suspectus visus, quae scholiasta profert. Huc
 pertinent haec: ἀθετεῖται. τὸ κερτόμεῖν οὐ τίθησιν ἐπὶ
 τοῦ δι' ἔργων ἐρεθίζειν, ἀλλὰ διὰ λόγων. — Contrarius
 usus est hymn. Merc. 336.

Κοιμᾶσθαι

non ubique dormire, sed cubitum ire.

H, 482 κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο·
 ὅτι διέστειλε τὸ κοιμηθῆναι καὶ τὸ ὑπνῶσαι. τοῦτο δὲ
 πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεύει (v, 4) Εὐφρονόμη δ' ἄρ' ἐπὶ γλαῖναν
 βάλε κοιμηθέντι. ἐν δ' Ὀδυσσεύει, μνησιῆροι κακὰ φρονέων
 ἐνὶ θυμῷ, κείτ' ἐγρηγορώων. Quae fortasse non tantum
 grammaticorum dubitatio, sed enstaticorum captiun-
 cula fuit.

Ἄντι — εἶναι

pari loco esse.

Φ, 75 (cf. I, 116) ἀντί τοί εἰμ' ἰκέταο. ἡ διπλῆ διὰ
 ἀντι τοῦ ἴσος ἰκέτη εἰμ', „ἀντι κασιγνήτου ξεῖνος“ (Φ,
 346) ἀντι τοῦ ἴσος κασιγνήτου. Hinc recte intellexit
 ἀντιάνειρα. Apollon. lex. H. p. 152. Et M. p. 111, 35
 τὰς δὲ ἀντιάνειρας Ἀμαζόνιας ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἰσάν-

δρους, ἐνοι δὲ τὰς ἀντιαξούσας οἷον ἐναντιομένης ἀνδράσι. Recte etiam huius significationis memor Θ, 233 non ἄντα intellexit cum aliis (v. Apollon. p. 151 *) sed ἀντί „ἠγοράσθη — Τρώων ἀνδ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστοι στήσεσθ' ἐν πολέμῳ, νῦν δ' οὐδ' ἐνὸς ἄξιό εἰμεν“.

Ἐάων

ἀγαθῶν, item υἱὸς ἐηδός, quod nesciens Zenodotus scripsit ἐοῖο O, 138. Ω, 528.

Ἐθειραί.

Schol. Theocr. I, 34 ἔθειρα ἢ τῆς κεφαλῆς θούριξ. “Ὄθεν Ἀριστοτέλης (l. — σταρχος) ἐν Ὀμήρῳ ἔγραψεν κυανεαί δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον, οὐκ ἐθειράδες (π, 176). Ad X, 314 in cod. V. ἔθειραι, νῦν καταχρηστικῶς αἱ χαῖται τῆς κόρυθος. Hoc etiam est ab Aristarcho.

Προπάρουθε

in Iliade etiam invenitur de tempore, non tantum in Odyssea, ut chorizontes volunt.

K, 476. A, 734. X, 197.

Βασιλεῖς.

Υ, 84 βασιλεῖς καὶ τοὺς κατὰ μέρος ἄρχοντας λέγει „δώδεκα γὰρ βασιλῆες ἀριπρεπέες κατὰ δῆμον“ (9, 390).

---

*) Verba οἷς καὶ ἡμεῖς — σίχον (δέ del.) ponenda videntur post ἀντιθέμ' Ὀδυσῆϊ. Nisi maior corruptela subest.

www.libtool.com.cn Γέροντες.

B, 21 γερόντων τῶν ἐντίμων, ἐν οἷς καὶ Διομήδης καὶ Αἴαντες.

Ἐταῖρος

i. q. συνεργός,

N, 456 ἐταρίσσαιτο ὅτι ἀντὶ τοῦ συνεργὸν λάβοι. πρὸς τὸ „ἴκμενον οὖρον ἴει πλησίον ἐσθλὸν ἐταῖρον“ (*λ*, 7. μ, 149). *K*, 242 ὅτι ἔταρον νῦν οὐ φίλον ἀλλὰ συνεργὸν λέγει· ἢ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ἐταρίσσαιτο ἀντὶ τοῦ συνεργὸν λάβοι.

Σπεύδειν

crebro significat operam dare, ad laborem paratum esse.

Item σπουδῇ i. q. μόγῃς.

A, 232 ἢ δ. ὅτι τὸ σπεύδοντας οὐχ οἶον ταχύνοντας ἀλλ' ἐνεργοῦντας καὶ κακοπαθοῦντας. σπουδῇ δ' ἔξετο λαός (*B*, 99) μετὰ πάσης κακοπαθείας. *Θ*, 293 σπεύδοντά ἀντὶ τοῦ προθύμως ἐνεργοῦντα. *N*, 236 (ABL) ἢ δ. ὅτι τὸ σπεύδειν οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῦ ταχύνειν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐνεργεῖν μετὰ κακοπαθείας καὶ ταλαιπωρίας. *Σ*, 373 ὅτι τὸ σπεύδοντα ἐνεργοῦντα. (Frequentissime apud Homerum: pugnae intentum esse. Quod tenendum *E*, 667). — *B*, 99 ὅτι σπουδῇ λέγει οὐχ οἶον ἐν τάχει, ἀλλὰ μόγῃς καὶ δυσχερῶς, ὡς τὰ ὡς ἄρ' ἀνευ σπουδῆς τάτυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς. Idem notatum *Θ*, 512. *A*, 562. *N*, 687. *Ψ*, 37. De ἀσπουδί *O*, 476. *X*, 307. Semel σπουδῇ significat celeriter, ο, 209 (v. Schol. BE ad *B*, 99).

Δειλός

plerumque miserum significat.

Ψ, 64 ὅτι τὸ δειλοῖο δειλαῖον. *X*, 31 ὅτι δειλοῖσιν

ἀντὶ τοῦ δειλαίου. Item *C*, 397. (Re vera semel tantum ignavum significat. Rectissime de hac voce egit Passovius).

Κρεῖσσων.

Π, 688 ὅτι τὸ κρεῖσσων ἐπὶ τοῦ κατὰ δύναμιν τίθησιν ὁ ποιητής. (Potestate vel viribus melior). Uno loco invenio aliter dictum esse, ζ, 182.

---

*Κέρδιστος, κερδαλέος
callidus.*

Z, 153 Σίυφος ὁ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν) ἢ διπλῆ ὅτι τὸν συνετὸν καὶ κερδαλέον κέρδιστον λέγει, οἱ δὲ νεώτεροι τὸν φιλοκερδῆ ἐξεδέξαντο. *K*, 44 βουλῆς κερδαλέης) ἢ διπλῆ πρὸς τὸ „ἐνθάδε Σίυφος ἔσκεν ὁ κέρδιστος“ Cf. Apollon. lex. s. κερδαλεόφρων.

Ὑπαιθα.

Memorable hoc aliter Aristarchum intelligere quam nos solemus, etiam contra id, quo etymologia ducere videtur. *Φ*, 255 ἢ διπλῆ ὅτι τὸ ὕπαιθα εἰς τοῦ ἔμπροσθεν σημαίνει. *X*, 141 (ὑπ. φοβεῖται) ἢ διπλῆ ὅτι καὶ νῦν σαφῶς ἀντὶ τοῦ ἔμπροσθεν φεύγει.

Πρυλέες

ei sunt pedites; *M*, 77. *A*, 49. *E*, 744. et profecto locos Homericos inspicienti nihil speciosius. Hodie Hermannus aliam explicationem tentavit, op. IV, 288.

Α, 390 κωφὸν βέλος) ἡ διπλῆ ὅτι κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀκοὴν ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν ἀφῆν κωφὸν ἀναίσθητον. Ξ, 15 κύματι κωφῷ ὅτι κωφῷ λέγει τῷ ἀφῶνῳ καὶ μηδέπω καχλάζοντι καὶ ἀποτελοῦντι ἰχθῆν· μηδέπω γὰρ ἀνέμου ἐνκρινούσ ὄντος τὸ κύμα ἤρημι. Hoc nunc etiam sic explicatur, sed non accurate. κωφὸν κύμα non muta est unda, sed rauco sono murmurans, quod unum illo loco quadrat. Nec Ω, 54 terra tunsā muta est sed raucum edit sonum. Quod Orpheus dixit de mari tranquillo loquens (Arg. 1101) κωφὰ δὲ πότιος κείτ', id alienum ab Homero*).

Μέλλω

c. infn. nunquam significationem temporis apud poetam habet.

Κ, 326 τόφρα γὰρ ἔς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὄφρ' ἂν ἴκωμαι νῆ' Ἀγαμεμονίην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι βουλὰς βουλευεῖν) μέλλουσιν ἀντὶ τοῦ εἰκόσι· καὶ οὕτως αἰεὶ κέχρηται τῇ λέξει. Α, 817 ὡς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας) ἡ διπλῆ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰκὸς ἴν, ὡς ὑποκειμενον ἦν**) ὕμῖν τὸ παθεῖν. Π, 46 ὡς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἐμελλεν οἷ ἀντῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέ-

*) Κωφός, quod onomatopoeiticum est, ab initio dictum de rebus non clangore sed murmure aures ferientibus. Hinc κύμα κωφόν, sim. Hinc ipsae aures sic dictae, h. e. in quibus pro claro et expresso sono murmur est, uti Caecus a rebus ad oculos translatum. Item recte sic dicti muti, proprie muasitantes. Tum translatum ab auribus et dicta κωφὰ etiam quae alios sensus non sua vi tangunt, ut κωφὰ βέλη.

**) Hinc emenda Zonaram p. 707 ἐμελλεν ἐφαίνετο, ἀπέκειτο, ἐφίμει παρ' Ὀμήρου. L. ὑπέκειτο.

οθαι) ἢ διπλῆ ὅτι καὶ νῦν τὸ ἐμελλε σαφῶς οὐκ ἐπὶ χρόνου· οὐ γὰρ ἐμελλε λιτανεύσειν, ἀλλ' ἐλιτανεύσεν. ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐφκει. Reliqua Aristonici testimonia sunt A, 564. B, 36. 116, A, 54. M, 34. N, 226. 777. Ξ, 125. O, 601. Φ, 83. X, 356. Ψ, 544. Ω, 46. 86. (qui tamen locus miserrime corruptus est). Ad interpretandum ubique adhibet ἔοικε, quod id significari vult, quod vel fato vel rerum conditione fieri consentaneum est. Haec observatio de usu Homérico voc. μέλλω pervulgata in veterum litteris. Apud Eustathium saepius recurrit; item habent lexicographi, v. maxime Suid. s. μέλλω, ἐμελλε. Et schol. Od. α, 232. δ, 274. ζ, 165 *). Idem sentire Nitzschium, patet ex annotatione ad Od. α, 232. Quo magis diffido iudicio meo. Equidem cum cogito nullum esse scriptorem quin expressa temporis significatio in hac locutione longe longeque quam reliquae significationes rarior sit et cum cogito hos locos, qui leguntur Z, 515. K, 454, . χ, 9, rem haud praestiterim.

Ζῶμα, ζωστήρ

non idem est, ut quidam putant.

K, 77 ἢ διπλῆ ὅτι δοκοῦσι τινες ταῦτόν εἶναι ζῶμα καὶ ζωστήρα· οὐκ ἔστι δέ· ἀλλὰ ζῶμα καλεῖ τὸ συναπτόμενον τῆ μίτρα (haec duo vocabula τῆ μίτρα delenda) ὑπὸ τὸν σιατὸν θώρακα, τὸ δὲ ἔξωθεν συνδέον πάντα ζωστήρα. Scilicet loricae aeneae intra *) affixum est

*) Memor rei Planudes dial. gramm. ap. Bachm. anecd. T. II. p. 84. — Apollon. lex. H. p. 538 μέλλετε εἰτάτε, καὶ καθόλου τὸ μέλειε ἐπὶ τοῦ εἰκέλει τὸν ποιητὴν τιθέναι. Villosionus explet: φά-νεται. Ego fuisse putaverim: ὁ Ἀριστάρχος σεσημείωται.

*) Sic, ut videtur, Aristarchus. Alii extra affixum dicunt (v.

cingulum item aeneum quod a ventre ad genua pertinet. Hoc cingulum ζῶμα est. Ea parte, qua hoc cingulum lorica tangit, duplex aes vel duplex lorica est, διπλοῦς θώραξ. Denique quod illud cingulum, quod Homero est ζῶμα, pars loricae est, utitur etiam vocabulo ζῶμα pro lorica. — Vinculum quod extra inicitur ad continendam adstringendamque lorica, est ζωστήρ. Quae etiam ζώνη dicitur*). Haec omnia quantum equidem intelligo verissima sunt. Testimonia habemus haec.

A, 133 αὐτὴ δ' αὖτ' ἔθουεν ὄθι ζωστήρος ὀχῆες χρῦσειοι καὶ διπλοῦς ἦνιετο θώραξ) ἢ διπλῆ ὅτι καθ' ὃν τόπον ἔζώνωντο διπλοῦς ἦν ὁ θώραξ, καθὸ ὑποβέβλητο τῷ στατῷ θώρακι τὸ λεγόμενον ζῶμα, καθῆγον μέχρι τῶν γονάτων ἀπὸ τῶν λαγόνων. *Y, 415* ubi iidem versus ἢ διπλῆ ὅτι κατὰ τὴν τοῦ ζώματος ἐπιβολὴν πρὸς τὸν στατὸν θώρακα καὶ (del.) διπλοῦς ἦν ὁ θώραξ.

A, 187 εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος ἢδ' ὑπένερθε ζῶμά τε καὶ μίτρη —) ἢ διπλῆ ὅτι τοῦ ζώματος μνησθεῖς παραλέλοιπέ τὸν θώρακα ὥστε ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον δεδηλωσθαι. (Reliqua pars scholii et corrupta et supposititia est). *Ibid. 216* ἢ διπλῆ ὅτι πάλιν τοῦ ζώματος μνησθεῖς τὸν θώρακα παραλέλοιπεν. *Apollon. lex. p. 382. (Et. M. 414)* ζῶμα ὁ ἐπάνω τοῦ θώρακος ᾧ χρῶνται**): λῦσε δέ οἱ ζωστήρα παναίολον ἢδ' ὑπένερθε ζῶμά τε καὶ μίτρην (*A, 215*). ζῶμα δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θώραξ κατ' Ἀρίσταρχον· ἀντιγράφων (l. ἀντιφράζων) γοῦν φησι

Apollon l. H. s: ζῶμα p. 382, item Hes. ζῶμα, ᾧ ἐπάνω τοῦ θώρακος ἐχρῶντο. Nihil interest.

*) Reliquae etiam vestes quo vineulo corpori adaptantur dicitur ζωστήρ et ζώνη. Sed mulierum semper ζώνη, Eumaei ζωστήρ.

**) Haec corrupta; de ἐπάνω v. supra notam.

διὰ μὲν ἄρ' ζωστήρος ἑλλήλατο δαιδαλέοιο καὶ διὰ θώρακος πολυδαιδάλου μίτρας 9' — (A, 135*).

A, 234 Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρακος ἔνερθεν Νύξ'. ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖη χειρὶ πιθήσας· οὐδ' ἔτορε ζωστήρα παναίολον —). Patet ex hoc loco ζωστήρα et ζώνην idem esse. Cavendum erat ne quis κατὰ ζώνην θώρακος ἔνερθε pro eo acciperet 'quod est ζῶμα. Quare monitum θώρακος ἔνερθεν nec significare „intra lorica“, nec „infra lorica“ sed „inferiore parte loricae“ (unten am Panzer). Hoc sibi vult schol. ABL ad A, 234, κατὰ ζώνην θώρακος ἔνερθεν· ἢ διπλῆ ὅτι οὐ λέγει διὰ τοῦ θώρακος ἔνερθεν ἐν τὸς θώρακος, ἀλλὰ κατὰ ζώνην θώρακος τὴν θωρακοζώνην λεγομένην**). τὸ δὲ ἔνερθεν εἰς τὸ κάτω μέρος. ὡς ὅταν λέγῃ „νύξε δὲ μιν κατὰ χεῖρα μέσση ἀγκῶνος ἔνερθεν (252) οὐχ ὑποκάτω τοῦ ἀγκῶνος ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔνερθε μέρος τοῦ ἀγκῶνος. ὁ δὲ λόγος οὗτος τῆς θωρακοζώνης εἰς τὸ κάτω μέρος ἔνυξε. Cf. 252 νύξε δὲ μιν κατὰ χεῖρα μέσση ἀγκῶνος ἔνερθεν) ἢ διπλῆ ὅτι οὐ λέγει ὑποκάτω τοῦ ἀγκῶνος, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔνερθε μέρος τοῦ ἀγκῶνος (unten am Elbogen, non unterhalb des Elb.) καὶ ἐν τοῖς ἑπάνω „Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρακος ἔνερθεν“. Video hoc fortasse non recte factum esse, quod ζώνην θώρακος coniunxit: quod certe non necessarium. Et hanc culpam, si qua est, Aristonici esse non Aristarchi inde putaverim quod ad comparationem adscitum erat ἀγκῶνος ἔνερθεν.

Addam hoc loco annotationem de mītra, quae ser-

*) Cingulum Hyppolytae, quo scutum gestatur, ζωστήρ Quint. 5, 243. Hoc Homero est τελαμών. Item Herculis, quod ab Homero 4, 610 ἀροστήρ τελαμών dicitur, Quinto est ζωστήρ 1, 180.

***) H. e. qui Homero est ζωστήρ.

vata est ad E, 857 *ῥελάτον ἐς κενεῶνα ὄθι ζωννύσκετο μίτρῃ*) ἢ διπλῆ *ὅτι κατὰ τὰ κοῖλα μέρη ἐζωννύοντο τὴν μίτραν. καὶ ἔστι διδασκαλικὸς ὁ τόπος**) (Cf. Et. M. 589, 9).

Ψάμαθος et ἄμαθος

distinguuntur. Illud significat arenam ad littus, hoc in campo.

I, 384 οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίῃ ὄσα ψάμαθός τε κόνις τε) ἢ διπλῆ πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ψαμάθου καὶ ἀμάθου, ὅτι ἡ περιθαλάσσιος ψάμαθος, κόνις δὲ ἡ πεδία ἄμμος (l. ἄμαθος), καὶ οὐδεὶς τὸ αὐτὸ λέγει. (Haec ultima, corrupta, ut patet, sic legerim: καὶ οὐδαμοῦ τὸ ἄμμος λέγει). I, 593 ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει) ὅτι ἄμαθον ποιεῖ· οὕτως δὲ λέγει τὴν πεδιάσιμον κόνιν· ὃ δὲ Αἰσχύλος ἐπὶ τοῦ διαφθεῖρειν ψιλῶς τέταχε, περὶ τοῦ Ἀκταίωνος λέγων „κύνες διημάθωνον ἄνδρα δεσπότην“. Ad E, 587 ἔκπεσε δίφρον κύμβαχος· ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμῶν τε καὶ ὤμων. δηθὰ μάλ' ἐστήκει — τότε γάρ ὃ' ἀμάθοιο βαθείης — nunc Aristonici scholion, quod haud dubie fuit, amissum est. Sed Eust. hoc ipso loco (p. 584) ἐπαῦθα δὲ ὄρα καὶ ὡς οὐ ταῦτόν ψάμαθον εἰπεῖν καὶ ἄμαθον, ἀλλὰ ψάμαθος μὲν ἔστιν ἢ καὶ ψάμμος (μ, 243), ἄμαθος δὲ κόνεώς τι φαίνεται εἶδος. Caeterum bis ψάμαθος de arena fluviali dicitur Φ, 202. 319. Quod non putabis vel negasse vel ignotum fuisse Aristarcho; illic satis fuit ad differentiam ab ἄμαθος explicandum vocabuli ψάμαθος significationem usitatissimam ponere, cui haec altera de fluviali arena finitima est.

*) „Locus classicus.“

www.libri^oχθη.c^oΚρημνός.

Ⓞ, 200 ἢ διπλῆ ὅτι ἀντιπέφρακε τῇ ὄχθῃ τὸν κρημνόν. 172 ἢ διπλῆ ὅτι ἦν νῦν ὄχθην εἴρακεν ἐξῆς κρημνόν „οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο“. πάντα γὰρ τὰ ὑψηλὰ ὄχθαι λέγονται.

Πύλαι et Θύραι

distinguuntur. Illae sunt moenium, hae domorum.

II. X, 69 nunc legimus οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπέζῃας πυλαωρούς. Sed alia lectio, Aristarcho optata, erat θυραωρούς. Schol. A. πυλαωρούς. Ἀρίσταρχος θυραωρούς, θυροφύλακας Schol. B Ἡρωδιανὸς θυραωρούς γράφει· πύλας γὰρ ἐπὶ πόλεων φησι· πάλαι δὲ ἔθος τηρεῖσθαι κασι τοὺς πυλῶνας, ἵνα βαῦζοντες δηλοῖεν τοῖς ἔνδον τοὺς ξένους. Quod pulcrum inventum negligentī auctori nescio cui relinquimus, qui ne Homerum quidem inspexerat dicentem: οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπέζῃας. Eustath ib. (1257, 30) τὸ δὲ πυλαωρούς θυραωρούς οἱ πλείονες γράφουσι, λέγοντες θύρας μὲν ἐπὶ οἴκου, πύλας δὲ ἐπὶ πόλεως λέγεσθαι. Aristarchus sic potius dixerit: πύλαι ἐπὶ τείχεος, θύραι ἐπὶ οἰκίας (Thom. M.). Nam porta muri ad defendenda graecorum castra exstructi πύλαι dicitur. Illa vera porta qualis fuerit Aristarcho diligenter quaesitum. Alteram eius observationem offendimus item egregiam nunquam aliter Homerum vocabulo πύλαι uti quam plurali numero, etiamsi unam portam designet, ut Σκαιὰ πύλαι (I, 354. M, 120. 291). Hac observatione de vera lectione iudicatum I, 383, quem locum apud Wolffium quoque sic legimus:

αἶψ' ἐκατόμυλλοὶ εἰσι, διηκόσιοι δ' ἂν ἑκάστην
ἀνέρες ἔξοιγεῦσι —

Aristonicus haec: ἂν ἑκάστας· ἢ διπλῆ ὅτι ἂν ἑκάστας

πληθυντικῶς τὰς πύλας ὡς εἶναι ἑκατὸν τάγματα. οὕτως δὲ ἀν' ἑκάστας δεῖ γράφειν. οὐδέποτε γὰρ ἐνικῶς "Ὀμηρος πύλην φησὶν, ἀλλὰ πύλας*) Eadem observatione dubitationes sustulit de muro Graecorum. Multi enim plurali concepti (e. g. H, 438 ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίηον εὐἀραρυίας**) plures in eo constitutas fuisse portas putarunt, quod aliis locis aliter suadentibus laqueis se irretitos sentiebant. Loci unde de una porta constaret notati Aristarcho, v. M, 118. 470. N, 124. Fallacium locorum tenebrae egregiis observationibus discussae, primum ea, quam tractavimus, de plurali πύλαι, tum altera nunc proponenda. Omnium maxime fallax hoc, M, 340

*βαλλομένων σακείων τε καὶ ἵπποκόμων τρυφαλιῶν
καὶ πυλέων· πᾶσαι γὰρ ἐπώχαστο.*

quo loco expressam plurium portarum mentionem sibi reperire videbantur. Sed Aristarchus nec hoc turbatus. Advertit enim saepissime apud Homerum πᾶς dici pro ὅλος. Ad istum locum: *ὅτι πᾶσας ἀντὶ τοῦ ὅλος, οὐ γὰρ ἦσαν πολλαὶ πύλαι ἀλλὰ μία. Πᾶς pro ὅλος dictum esse, observatum ad A, 64. N, 191. 408. 548. II, 333. 801. X, 286. O, 345. Ψ, 135***).*

*) Quint. Sm., ut hoc utar, *Σκαιὴ πύλη IA, 338.* De plurali θύραι haec servata: I, 473 *ὅτι πληθυντικῶς θύρας ἀντὶ τοῦ θύραν. E, 167 ἡ διπλῆ οὐ πληθυντικῶς τὴν θύραν θύρας.* Ergo observaverat Aristarchus, quod res est, crebro θύραι dici pro singulari. Singularis est in Odyssæa et in Iliadæ ultima.

**) Quosdam etiam M, 175—182 decepit ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ξιμάγοντο πύλῃσι. Hi versus multis firmissimis argumentis spurii obelo notati fuerant iam ante Aristarchum ab Aristophane, a Zenodoto ne scripti quidem, et nunc uncinis inclusi. Cf. schol. ad h. l. et ad O, 414.

***) Arat. 200 *ὄμοι καὶ πόδες ἀκρότατοι καὶ ζώματα πάντα. 697 ἀχεντὴν κατάγει σπείρην καὶ πάντα μέτωπα. 669 ἴγυιά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὄμοι.*

Hinc alia simul difficultas (quam mirum ni quaestionum professores excitassent) facile expedita. De Troianis adversus Graecos urbe egredientibus bis dictum (B, 809. Θ, 58).

πᾶσαι δ' ὠτρύνντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός.

Cur vero omnes? Quidni illa sola, quae Graecorum castris adversa erat? N, 408 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ πᾶς ἀντὶ τοῦ ὄλος. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ „πᾶσαι δ' ὠτρύνντο πύλαι“. Ψ, 135 ἡ διπλῆ ὅτι πάντα τὸ ὄλον, πρὸς τὸ πᾶσαι δ' ὠτρύνντο πύλαι. — Quam omnia minima subtilissimus grammaticus attenderit, hac etiam observatione probatur, quae ad easdem illas portas pertinet. M, 121 est: εὖρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὄχθα. Item μακρὸν ὄχθα 291. Notatum ad priorem locum: ἡ διπλῆ ὅτι ἐνικῶς εἴρηκεν ὄχθα, δύο δὲ εἰσιν, δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὄχθες εἶχον ἐπημοιβοί (M, 456). Ad alterum: ὅτι τὸν μόχλον ἕνα, διὰ τῶν ἐξῆς δύο παραδιδούς. Denique ad tertium, unde de figura duplicis pessuli patet: ἡ διπλῆ ὅτι δύο φησὶ μόχλους εἶναι ἐπὶ τῆς πύλης, ἐξ ἑκατέρας φλιᾶς ἕνα, ἐπαλλασσομένους κατὰ μέσον καὶ ἐπὶ τοῖς ἄκραις ἐπικλαιομένους διὰ τὴν συμβολὴν μιᾶς κλειδί.

Βρότος. Αἷμα.

Ξ, 7 ἡ διπλῆ ὅτι οὐ πᾶν αἷμα βρότος, ἀλλὰ τὸ ἀπὸ βροτοῦ πεφρονευμένον.

Ψύχειν. Τέρσεσθαι.

Α, 621 ἡ διπλῆ ὅτι ψύχειν μὲν λέγει πρὸς ἄνεμον, τέρσεσθαι δὲ ἐν ἡλίῳ „εἶματα δ' ἡέλιιο μένον τερσημέναι ἀγῆ“ (ζ, 98).

Διώκειν et 'Επιδραμεῖν distinguuntur. Illud (quando de persequentibus dicitur) est persequi scientem, hoc imprudentem.

Puto subtiliter intellexisse, *K*, 354 (eo enim haec spectant) ad subitanam persecutionem indicandam voc. *ἐπιδραμεῖν* valere, quae paucis versibus post (359) iam locum non habet. *K*, 354 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ μὲν ἐπιδραμεῖν τίθησιν, ὅτε οὐ γνώσκει ὁ διωκόμενος, ὅτε δὲ γνώσκει, διώκειν καὶ διώξει. Et 359 ἡ διπλῆ ὅτι νῦν ὀρθῶς διώκειν λέγει, ὅτε φεύγει ἐπιγνοὺς αὐτοὺς πολεμίους ὄντας.

Δεῖπνον, δόρπον (et ἄριστον) apud Homerum distinguuntur.

Ω, 124 ἡ διπλῆ ὅτι ἄπαξ νῦν ἐν Ἰλιάδι καὶ ἄπαξ ἐν Ὀδυσσεΐα (π, 2) τὸ ἄριστον· ἔστι δὲ τὸ πρῶτον ξυβρωμα· τρεῖς γὰρ τροφᾶς ἐλάμβανον οἱ ἥρωες. *P*, 560 ἡ διπλῆ ὅτι δεῖπνον τὸ ὑφ' ἡμῶν ἄριστον. *K*, 578 ἡ διπλῆ ὅτι ἐπὶ πάντων τοῦτο νοητέον, οὐκ ἐπὶ μόνου Διομήδους καὶ Ὀδυσσεώς· καὶ ὅτι ἠριστοποιοῦντο (h. e. ex sensu Homerico). ἡ γὰρ πρῶτὴν ἐπέστη.

A, 86 ὅτι Ζηνόδοτος γράφει δόρπον· οὐ λέγει δὲ δεῖπνον τὴν ἑσπερινὴν τροφήν νῦν, ἀλλὰ δεῖπνον καλεῖ ὁ ἡμεῖς ἄριστον, καθ' ἣν ὥραν καὶ ὁ δρυτόμος ἀριστοποιεῖται.

A, 730 ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει δεῖπνον· δόρπον δὲ λέγει τὴν ἑσπερινὴν τροφήν· εὐθέως γὰρ κατακοιμῶνται.

Haec sunt Aristonici testimonia in re difficillima.

Hoc videmus intellexisse Aristarchum nunquam de coena vespertina apud Homerum aliud nomen tolerari posse quam δόρπον, nec contra δόρπον de alia coena dici posse. Vide modo *v*, 390 sqq. Quam differen-

tiam si Vossius scivisset ab Aristarcho strenue observatam esse, cautior fuisset in reprehendendo grammatico. Vituperat enim (ad hymn. Cer. p. 47), quod II. XI, 86 Zenodoteum *δόρπον* reiiciens, *δειπνον* posuerit. „So nimmt sein *δόρπον* II. XI, 86 der erschöpfte Holzhauer des Nachmittags; sein *δειπνον*, welches Aristarch unterschiebt, nahm er am Morgen zum Beginn der Arbeit“. Imo erravit Vossius. *Locus Homeri est:*

*ὄφρα μὲν ἤως ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἡμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός·
ἦμος δὲ δρυτόμος περ' ἀνὴρ ὠπλίσατο δειπνον
οὖρος ἐν βίσσησι, ἐπεὶ τ' ἐκορέσσατο χεῖρας —*

Num *ἀέξεται ἱερὸν ἡμαρ* dici potest de tempore pomeridiano? — quamquam in hoc ipso levis Vossii fraus est, debet enim dicere tempus vespertinum, ad quod solum ducit *δόρπον*. — Imo usque ad meridiem: Θ, 66 *ὄφρα μὲν ἤως ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἡμαρ, . . . ἦμος δ' ἡέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει*. — Rectissime statuit Aristarchus. Hic cibus significatur, quem operariū circa meridiem sumunt, qui idem describitur in mesoribus Σ, 560. Ergo ter cibum sumunt operarii: mane antequam domo exeunt (π, 2), tum inter operas circa meridiem, denique domum reversi *δόρπον*, quod et ex Cyclope et ex pastoribus Eumaei intelligi potest. Ergo iam recte Aristarchus statuit, *ὅτι τοὺς τροφὰς ἐλάμβανον οἱ ἦρωες* (i. e. homines aetatis Homericæ). Nam de operariis certe verum esse vidimus. Reliqui et proceres quando nec statim ab ortu solis negotia (ut conciones, itinera) nec de die convivia instabant idem secuti videntur, ut Achillis sodales, Ω, 124. Si contra est, nullum sumunt *ἄριστον*, sed *δειπνον* et *δόρπον*. In bello cum mane exeunt nec totum per diem redituri sunt, statim primo mane iustum prandium sumunt, quod tum recte dicitur *δειπνον*. Id saepius fit in Iliade. Eadem res est, cum Telemachus mane iter capessit,

o, 77. — Haec si sequeris unum invenies locum difficilem: Sc. Telemachus post solis occasum (γ fin.) ad Menelaum venit eosque epulantes (v. 65) invenit. Ergo δόρπον est. Et sic recte dicit Pisistratus v. 194 οὐ γὰρ ἔγωγε τέρπον δδυρόμενος μεταδόρπιος „post coenam *) vesperi ingrata lamentatio“. Qua voce hospitis commotus Menelaus, ne malis quasi omnibus diem finiant, instaurari iubet — δόρπον, 213.

ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἑάσομεν, ὅς πρὶν ἐτύχθῃ·

δόρπου δ' ἑξαυτίς μνησώμεθα —

i. e. denuo (nam hoc semper significat ἑξαυτίς apud Homerum) coenae memores simus. Haec omnia optime procedunt, nisi v. 61 Menelaus hospites intrantes alloquens sic diceret:

σῖτον δ' ἄπτεισθόν καὶ χαιρετον! αὐτὰρ ἔπειτα

δεῖπνον πασσαμένω εἰρησόμεθ' οὔτινές ἐστω.

Vossius solvit hoc modo: „Im ganzen Homer beginnt jedes δεῖπνον am Vormittage, wiewohl es als festlicher oder üppiger Schmaus bis zum Abend gedeht werden kann: daher der Schmaus des Menelaus Od. IV, 61 δεῖπνον u. bald darauf v. 213 δόρπον genannt wird, und XX, 390 dem δεῖπνον sich das δόρπον anschliesst“. Nescio quid viro immortaliter de Homero merito hoc

*) Nihil aliud μεταδόρπιος significare potest: ut haec composita omnia id significant quod praepositio cum substantivo. μεταδήμις ἐστι (e. g. θ, 293) i. q. μετὰ δήμῳ; sed μετὰ δόρπῳ nihil est. Dignus horum usus qui attendatur. Sic ι, 234 (cf. 249) φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος ἕλης ἀζαλέης ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη, i. e. πρὸς δόρπον. ο, 51 (75) ἀλλὰ μὲν εἰκόε δῶρα φέρων ἐπιδύραια θεῖη ἦρωσ. βάλε σάκος μέσσον ἐπομφάλιον, i. e. ἐπ' ὀμφαλῶ H, 267. Inde dubitatum, utrum ἐξ ἁλός an ἐξ ἁλός λ, 134. Ἐξ ἁλός ut ἔφαλος, quamquam dixit εἰνάλιος. Homerus tamen haec mavult et. in parisyllaba decl. et in imparisyllaba terminare in ιος. In ος mihi praeter ἔφαλος nunc tantum memoria haeret ἔμφυλος ο, 273. Aristophanis lectio δ, 785 fuit εἰνῶδιον non — δίω, ut in scholiis est.

loco acciderit. Nam **XX, 390** inter δείπνον at δόρπον tota est τόξου θέσις. Fit hoc loco quod ubique fit in Odyssea ubi epulandi gratia in otio conveniant; δείπνον, dein cantus, saltatio, alia ludicra, tum δόρπον; dein nonnunquam iterum ludi, usque dum convivae domum discedant; ergo si recte intelligas nusquam non δείπνον et δόρπον continuari in adparationibus epulis dici potest. Et idem statuendum de epulis Menelai. Ergo si illud δείπνον πασσαμένω tueri velis, hoc fortasse dicere licebit, Menelaum cum nesciat utrum peregre advenientes hospites iam hoc die coenaverint annon vocabulo paulo generaliore uti δείπνον; potest enim fieri ut quod aliis iam δόρπον id ipsis impransis δείπνον sit i. e. prima lautior, qua hoc die fruuntur, coena. Attamen quanto melius est dicere δείπνον hoc loco a poeta non profectum sed translatum esse ex α, 124 δαίπνον πασσαμένως μύθησαι ὄντιό σε χρή*).

Recentiores δόρπον partim pro cibo usurpant, ut Apollon. III, 301 δόρπον τε ποτήρι τε θυμὸν ἄρεσσαν, Orph. Arg. 408 ἀλλ' ὄτε δὴ δόρποιο ποτοῦ θ' ἄλις ἔλπετο θυμός, quod apud Homerum est οἰτοιο ἡδὲ ποτήτος. Saepius sic usus vocabulo Nicander in Alexipharmacis. Nec aliter Alex. Aetol. Ath. 296. e. (fr. XV Cap.). Partim pro prandio, Cyn. I, 132

χείματι δ' ἐν μεσάτω μέσου ἡματος ἀγρώσσειεν,
εὐτέ τις ἐν δρυμοῖσιν ὑπὸ σπήλυγι λιασθεῖς
κάρφεια λεξάμενός τε καὶ ὠκύμορον φλόγα νήσας
ἄγχι πυρὸς κινθεῖς ὀπλίσατο δόρπον ἀμορβός.

*) Summa poetae ars cernitur cum nunc quo modo apparentur coenae copiose depingit, ut nihil praetermittat, nunc gravioribus rebus instantibus strictim tangat. Summum poetam agnosco in fine Odysseae φ et initio χ, ubi videlicet compages hiare videbuntur. Adest coena vespertina sed adparatur nulla. Aliquid simile factum in Pyliorum sacrificio.

Hoc iam invenitur *hymn. Apoll. 511. Et omnino ubi cdena dicenda est nulla temporis ratione habita adhibeat δόρπον. Sic. Qu. Sm. A, 277 [sq. famularum negotia describens: καὶ δ' ἡ μὲν δόρποιο πέλεν ταμίη καὶ ἔδωδῆς· ἡ δ' ἄρα δαιτυμένιοι παροισχόει μέθην λαρόν· ἄλλη δ' αὖ μετὰ δόρπον ὕδωρ ἐπέχευε χέρεσσι. v. Hal. A, 26. Cyn. Γ, 49. Hal. Γ, 354 (σύνδορπος). Cyn. B, 7 (ἐπιδόρπιος).*

Σκότιος et παρθένιος

duobus locis Homericis, quibus occurrunt, nihil differunt.

Z, 24 σκότιον δὲ ἔ γείνατο μήτηρ) ἡ διπλῆ στι τοὺς μὴ ἐκ φανεράς συνουσίας, λαθραίας δὲ μίξεως γεγονότας σκοτιους καλεῖ, τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ παρθένιους. Sc. II, 180 Ἐὐδωρος — παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῶ καλῆ Πολυμήλη — Mercurio) ἡ διπλῆ στι παρθένιος λέγεται ἰ ἐξ ἔτι παρθένου νομιζομένης γεννώμενος, σκότιος δὲ ὁ κατὰ λαθραίαν μίξιν καὶ οὐκ ἀπὸ νομιμον μίξεως. Scilicet misere se cruciabant, quasi his Homeri locis σκότιος et παρθένιος diverso sensu dicta essent (V. Eust. 502, 20. 622, 40.), cum tamen et priore loco, ubi de Bucolione narratur: ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος, πρῆσβύτατος γενεῆ, σκότιον δὲ ἔ γείνατο μήτηρ, nihil aliud significetur quam altero, sc. matrem eam peperisse ante nuptias. Hoc igitur monuit Aristarchus utroque loco idem dici, et eundem dici posse παρθένιον et σκότιον, quamquam propter varias causas, παρθένιος quod ab innupta (ἀνέκδοτος apud Apollon. I. H. s. παρθένος) in lucem editus sit, σκότιος quod secreto concubitu*).

*) Aristarchi observationes tantummodo duos locos Homeri spectabant. Ceterum rectissime in his vocibus ad etymon hic minim

*Μήνις et Χόλος
promiscue dicuntur.*

*Δ, 513 οὐ μὲν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἠΰκόμοιο,
μῆραται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει) ἢ δε-
πλῆ ὅτι ἀντιφράζει τὸν χόλον τῇ μήνιδι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ
προσώπου. Innuit μῆνιν ἄειδε — Item I, 260, ubi
Ulixes ad Achillem: παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ*

obscurum recurrit. Propria et origini debita notio tenenda, unde si universe spectes facile est intelligere non semper *παρθένους* esse *σκότους*, vel contra. *Παρθένιοι* dicti Tarenti coloni, iuvenibus nati, quos iusserant Lacedaemonii *συγγενέσθαι ταῖς παρθένοις ἀπάσαις ἅπαντας* (v. Marx. Ephor. fr. 53). Hi *σκότιοι* non erant Vocis origini si inhaeres, illud Euripideum explicabitur, quod Hermanno offensionem fuit, *Alcest. 996*

καὶ θεῶν σκότιοι

φθίνουσι παῖδες ἐν θανάτῳ.

Hoc loco vehementer displicuit Hermanno „deorum spurios filios“ a poeta commemorari, quare *σκότιοι* ad *φθίνουσι* trahi iubet, ut intelligantur, qui ad Orci tenebras abeunt. Equidem dubito an ab auditoribus *σκότιοι* et *παῖδες* una audientibus haec in aliam sententiam accipi potuerint quam quo hodie primum legentibus propendet animus. Neque vero res inventista est, modo ne veritas „deorum spurios filios,“ sed „clandestino amore genites“: ut vocabuli primigenia notio teneatur ut alibi. Et cf. Phot. p. 545, 10 ὑπὸ σκότῳ δὲ γεγὼώς σκότιος, ὅπερ ἐστὶ λαθραῖος. Sed Apollonius videtur mihi, quod Homerum prave intellexerat, falso atque inepte hoc vocabulo usus esse. Narrat Hypsipyle (I, 810) Iasoni maritus ab Thracia expeditione reduces expulsis uxoribus captivas virgines secum habuisse:

σκέτλιοι. ἢ μὲν δηρὸν ἐπέταμεν, εἴ κε ποτ' αὖτις

ὄψῃ μεταστρέψωσι νόον· τὸ δὲ διπλὸν αἰεὶ

πῆμα κακὸν προὔβαινον. ἀτιμάζοντο δὲ τέκνα

γνήσῃ ἐντὶ μεγάροις; σκαπέτη δ' ἀνέτελλε γεγεθλήη.

Hic profecto non celatur concubitus. Sed, ut dixi, Homeric exemplo abusus est, a quo putavit *σκότους* dici quicumque non iusto editi essent matrimonio. De Callimacheo *τοὺς αὐτῷ σκότους ἐμπαλάτετρα τέκνα* (fr. CLXX) indicari nequit: sed videtur recte dictum fuisse: „clam uxore.“

δ' Ἀγαμέμνων ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο) ὅτι ἀντιφράζει τῇ μήνιδι τὸν χόλον. T, 67 Achilles ipse de sese: νῦν δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον· ἡ διπλῆ ὅτι ἀντιπέφρακε τῇ μήνιδι τὸν χόλον. (Cf. mox v. 75 ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν εὐκνήμιδες Ἀχαιοί, μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος). II, 30 Patroclus ad illum: μὴ, ἐμὲ γοῦν οὐτός γε λάβοι χόλος, ὃν σύ φυλάσσεις) ἡ διπλῆ ὅτι ὁ χόλος ἀντιμετείληπται ὡς ἰσοδυναμῶν τῇ μήνιδι. Ib. 64 πρὸς τὸ μνηθμόν ὅτι παραλλήλως τέταχε τῷ χόλῳ. Qui locus sic habet: οὐδ' ἄρα πῶς ἦν ἀσπερχές κεχολῶσθαι ἐν φρεσίν· ἦτοι ἔφην γε οὐ πρὶν μνηθμόν καταπαυσέμεν. Unde sponte emersit vera explicatio O, 122 ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλειώτερος ἄλλος παρ' Αἰὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη) ὅτι ἐκ παραλλήλου ὡς ἰσοδυναμοῦντα τὸν χόλον καὶ τὴν μῆνιν. Cautum igitur ne quis eiusmodi locis se ipsum vel poetam cruciaret differentia extundenda. Sumsit hinc Apollonius III, 337 οὐδ' ἠπαλύξεν στεῦνται ἀμειλίχτιοι Αἰὸς θυμαλγέα μῆνιν Καὶ χόλον. Sed falsus fuit in etymologia. Apollon. l. p. 550. Μῆνις ὁ μὲν Ἀπίων μάνης (l. μαρία)· οἱ γὰρ ὀργιζόμενοί πῶς μαίνονται. Ἀρίσταρχος δὲ κότος πολυχρόνιος, ἀπὸ τοῦ ἐγκεῖσθαι. Scripsit, ni fallor, ἀπὸ τοῦ ἐπιμένειν ἦγον ἐγκεῖσθαι. Eust. p. 8 ὅτι μῆνις κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ ἐπιμένονσα ὀργή.

Ἐνδον et εἶσω, κείθει et κείτω
item alia adverbia quae motum et statum significant ad
Homero non commutantur.

η, 13 ἢ οἱ πῶρ ἀνέκαιε καὶ εἶσω δόρπον ἐκόσμει) διὰ τὴν διαφορὰν τοῦ εἶσω πρὸς τὸ ἐνδόν (sc. ἡ διπλῆ). K, 528.

ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς

κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἄρμ' ὀτρύνομεν, ἔνθα μάλιστα —
ἡ διπλῆ ὅτι Ζηρόδοτος γράφει κείθ' ἵππους· γίνεται δὲ

ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ· τὸ δὲ ἐκέισε εἰς ἐκείνον τὸν τόπον, ὃ δὴ νῦν ἀρμόζει. M, 348 εἰ δὲ σφιν καὶ κείθι πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν) ἢ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει εἰ δὲ σφιν κάκεισε· ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ οὕτως· δὲ εἰς ἐκείνον τὸν τόπον πόλεμος ἔστιν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ. Bekkerus pro δὲ emendandum esse suspicatus est οὐ δεῖ δέ, recte, ut opinor. Reliqua (ut intelliges ex schol. ad v. 346, in quo quae peccata sunt supra correxi in v. ὠδε) sic scripta fuerunt: . . . . κακέισε· καὶ ἔοικεν ἐξείληφέναι τὸ ὠδε γὰρ ἔβρισαν (346) τοπικῶς, ἔστι δὲ . . . .

M, 359 ὠδε γὰρ ἔβρισαν Δαναῶν ἀγοί) ἢ διπλῆ περιεστιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει κείσε γὰρ ἔβρισαν οὐχ ὕγιως εἰς ἐκείνον τὸν τόπον· δεῖ γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ· δεῖ δὲ γράφειν ὠδε· τὸ γὰρ λεγόμενον ἔστιν· οὕτως ἐβάρησαν ὥστε χρεῖαν ἔχειν ἡμᾶς συμμαχίας. M, 468 αὐτὰρ ἐγὼ κείθ' εἶμι καὶ ἀντιῶ πολέμοιο) ἢ διπλῆ περιεστιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος γράφει κείθι. τοῦτο δὲ σημαίνει ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ· τὸ δὲ κείσε εἰς ἐκείνον τὸν τόπον πορεύσομαι, ὅπερ νῦν ἀρμόζει. Quam confusionem in hoc genere Homerum decere putaverint nullum melius exemplum quam quod fuerunt (sicut Chrysippus) qui illud οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἦλυθον αἰχμητῶν

δεῦρο μαχησόμενος —

(A; 152) explicarent „hic proeliaturus“. Zonaras p. 491. Et. M. 259. schol. h. l. Quos haud veri dissimile est causam suam sublevasse eo loco quem ab initio posuimus, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμηι, vel similibus (v. schol. A, 152), quos pingui Minerva interpretarentur. Plut. Poes. Hom. 63 καὶ ἐπιρῥήματά τινα ἐναλλάσσει τοῖς εἰς τόπον καὶ τοῖς ἐν τόπῳ καὶ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος, — οἱ δ' ἐτέρωσε κάθιζον (Y, 151) ἀντὶ τοῦ ἐτέρωθι· καὶ Ἄϊας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. Haec subtilius intelligere docuit Aristarchum iudicii acumen, accedente ut solet accurata consuetudinis Homericæ cognitione. Etenim cum his ratio-

nem habent haec observationes: *K.* 268. Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε) ἢ διπλῆ ὅτι οὕτως εἶπεν ἀντὶ τοῦ εἰς Σκάνδειαν ἀπέστειλεν, ὡς „πεύθετο γὰρ Κύπρονδε“ (*A.* 21) ἀντὶ τοῦ εἰς Κύπρον ἀκούετο διὰ τὸ διαγγέλλεσθαι ἐκ τόπου εἰς τόπον. *A.* 21 ἢ διπλῆ ὅτι οὕτως εἶρηκεν εἰς Κύπρον ἠκούετο διὰ τὸ εἰς τόπον ἐκ τόπου διαγγέλλεσθαι ὁμοιον τῷ Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε*). Unde simul intolerabilis Zenodoti error patefactus veraque lectio inducta *II.* 515

κλυῖθι, ἀναξ, ὅς που Ἀρκίης ἐν πλοῖν δῆμιφ
εἰς ἢ ἐν Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
ἀνέρι κηδομένφ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἰκάνει.

ἢ διπλῆ ὅτι οὕτως εἴωθε λέγειν πάντοσε ἀκούειν, εἰς πάντα τόπον ἀκούειν, ἐπὶ τῶν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἀφικνουμένων „πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος“, εἰς Κύπρον ἠκούετο. διὸ καὶ νῦν κατὰ συναλοιφὴν ἀκουστέον ἢ ἢ τὸ πλήρες πάντοσε ἀκούειν. Alterum schol. Ἀρισταρχος ἐὸν πλῆρες ἀκούει πάντοσε. Ζηρόδοτος πάντες (l. παντός) ἀκούειν διὰ τοῦ ε (l. ος).

Mature haec adverbiorum confusio grassata et apud recentiores epicos, elegantiam hinc ut videtur quaerentes, pervulgata, hymn. Merc. 6 ἄντρον ἔσω ναίουσα. Quo loco de Homericō εἴσω erravit Ilgenius nec fidem meruit, quam ei Lobeckius habuit ad Phryg. p. 128. Apollon. II, 874 ὡς δὲ καὶ ἄλλοι δεῦρο δαήμονες ἄνδρες ἔασι. Quint. Sm. E, 515 οὐδέ τ' ἐμοὶ νόστοιο τέλος σέο. δεῦρο θανάτῳσ ἀνδάνει. Apollon. II, 718 καὶ εἰσέτι νῦν γε τέτυκται κείσ' Ὀμονοίης ἰρὸν εὐφρονος. V, 1217 Μοιράων δ' ἔτι κείσε θύη ἐπέτεια δέχονται καὶ Νυμφέων Νομίωιο καδ' ἰερὸν Ἀπόλλωνος βωμοί. Opp.

*) Cf. Hesiod. Op. 613 ἀπύδρησε οἴκαδε βότρως. Et haec: ἐν οἴκαδε κέρδος ἄρηαι 634. πολὺν σὺν λαὸν ἔγειραν Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίης ἐς καλλιγόνυμα 650.

Hal. B, 157 τὸν δ' οὐτι πάγης λόχον ὀρμαίνοντα γαστήρ
 ἔνδον ἔλασσε. Γ, 344 δέλεαρ δέ οἱ ἔνδον ἐρείης. 561 ἔν-
 δον ἰκέσθαι ἄστεος. E, 581 ἔσπασεν ἔνδον ὀδόντων. Γ,
 349 ἔξεται ἔνδοθι κύρτου*). Sed Γ, 380 ἄδμοες δ' ὀρό-
 ῶντες ἔσω κοίλοιο μυχοῖο ἀγρομένους recte dictum. Con-
 tra Apollon. IV, 712 ἧ δ' εἶσω πελάνους μείλικτρά τε
 νηφαλίησιν καίεν ἐπ' ἐνχολῆσι παρέστιος. Quint. A,
 449 ὡς δ' οὐτ' ἔσω σίμβλοιο μέγ' ἰὺζῶσι μέλισσαι.

Caeterum de constructione Homerica voc. εἶσω cum
 accusativo item observatum Aristarcho. Ω, 146 Ἴλιον

*) Πάροιθεν ἔχεσθαι pro θύραζε Orpian. Hal. A, 153. — Ἐν-
 ὄθεν apud Homerum iam, ut ἐγγύθεν, σχεδόνθεν, alia pro ἐνδοθι,
 dictum. Et Quintus e. g., cum dicit ἀγνύμενος κέαρ ἐνδοθεν (Γ,
 504) et similia, fines Homericos non egreditur. Difficilis quaestio,
 sed accuratissima perquisitōne dignissima, in his adverbiiis in ὄθεν
 exeantibus quousque iam Homericis temporibus unumquodque a
 propria significatione discesserit, quo deinde haec libertas pro-
 gressa sit. E. g. N, 107 νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ
 μάχονται. Sic Aristarchus bona haud dubie monumenta secutus;
 Zenodotus et Aristophanes ἕκας. In eodem versu E, 791 utrum
 Aristarchus dederit non traditum. Hoc unusquisque sentit μάχον-
 ται ἕκαθεν πόλιος vix primam originem migrasse, quod sic dictum
 est ut ἀπὸ τριῶν σταδίων τῆς πόλεως μάχονται. Iam hoc Aristar-
 chum iure movebat, etiamsi non invenisset in Odyssea (ρ, 25) ἕκα-
 θεν δέ τε ἄστει φάτ' εἶναι illi simillimum. Sed quod Apollonius
 scripsit I, 216 de Borea Orithuiam auferente ex Attica in Thraciam
 καὶ μιν ἄγων ἕκαθεν (fernhiin) Σαρπηδονίην ὕδι πέτρην
 κλείουσιν —

hoc, quantum intelligere licet, Homerus non dixisset, sed ἕκας.
 N, 562 ὡς ἀπὸ Θύρηκος Μεγέλαου κυδαλίμοιο πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς
 ἕκας ἔπιπτο πικρὸς οἰστός. cf. ε, 495 λίαν γὰρ νηῶν ἕκας ἤλθομεν
 et ρ, 73 οὐδ' ἄρ' ἐτι δὴν Τηλέμαχος ξείνοιο ἕκας τράπει. Hoc ad-
 verbium non tetigit Tafel ad Pind. Ol. III. vol. I p. 140. Utinam pla-
 cuisset viro docto et hoc loco et aliis copias, quas fere haud con-
 temendas habet, non per saturam effundere, sed ordine spectan-
 tium oculis exponere. Vocabuli ὑπόθεν pro ὑπόσθι positi complura
 habet exempla: Homerus nunquam sic posuit.

εἶσω) ἢ διπλῆ ὅτι τοπικῶς ἀντὶ τῆς προθέσεως. Θέλει γὰρ εἰπεῖν εἰς Ἴλιον. Cf. ad 184. 199. A, 71. Semel apud Homerum cum genitivo coniunctum in Veneris et Martis amoribus Θ, 290 ὁ δ' εἶσω δώματος ἦει. Nitzschium, qui hanc particulam subdititiam iudicat, hoc momentum fugit. Aristarcho vellem scire sitne item haec cantiuncula damnata an res lectoris iudicio permessa, hae fere ratione, quam nonnunquam offendimus: ἡ διπλῆ ὅτι νῦν ἅπαξ τὸ εἶσω ἐπὶ γενικῆς. — Recentioribus epicis consueta haec constructio. Apollon. I, 357. 372. 390. II, 74. 95. 136 (κέδασθεν εἶσω Βεβρονκίης Ἀμύκων μόρον ἀγγελέοντες). 576. III, 311. Opp. Hal. Γ, 380. Δ, 111. 399. E, 539 (c. acc. Δ, 169. 389. E, 165). Quint. Δ, 177. Nonn. V, 244. 314. Sed — cum dativo est Oppian. Hal. 737 εἶσω λαγόνεσσιν ἔδεκτο. Sic enim Schneiderus ex bonis monumentis edidit pro ἐνί, quod equidem non dubito quin recte fecerit. Λαγόνεσσιν ex epicorum more „in utero“.

Φέρω. Ἄγω.

Hunc locum non extrico. N, 213 ἡ διπλῆ ὅτι ἐνεικαν εἶρηκεν ὡς βασταζομένου (de Diomede vulnerato sermo est) διὰ τὸ τραῦμα. Hinc intelligo hoc voluisse interesse inter φέρω et ἄγω, ut φέρειν dicamus si quid ipsi humeris vel manibus nostris ferimus, contra ἄγειν. Quod bene dictum et longe verius quam id quod deinde plerique secuti videntur (obruunt hoc inculcantes grammatici) animantia duci, inanimantia ferri*) Quasi qui vehiculis et feretris argentum praedamque ducit non dicere possit χρυσὸν ἄγω et similia. Hinc intel-

*) Hunc canonem migrari multis poetarum exemplis ostendit Schrader ad Mus. p. 128. Quod vix operae pretium erat.

ligo, non Aristonici esse schol. P, 163 ὅτι ἐπὶ ἀφύχων τὸ ἀγολίμεθα. Sed Aristonici erunt haec: ad Ψ, 512 δῶκε δ' ἄγειν ἐτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν) πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ ἄγειν καὶ φέγειν. Item ib. 263 ἵππευσὶν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά ἄεθλα θῆκε γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν, καὶ τρίποδ' ὠτώεντα) ὅτι συνεκδέξασθαι δεῖ τῷ καὶ τρίποδ' ὠτώεντα τὸ φέρεσθαι· ἀκριβῆς γὰρ ὁ ποιητῆς περὶ τὰ ἀκτὰ καὶ φορητὰ. Denique Ω, 367 de Priamo εἴ τις σε ἴδοιτο — τόσσα ὀνειᾶτ' ἄγοντα) ὅτι ἄγοντα εἴρηκεν οὐ φέροντα· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐβάσταξεν. Haec bene quadrare videntur, modo ne necesse esset credere Aristarchi doctrinam quibusdam finibus circumscriptam fuisse, quos vel migravit Aristonicus vel ego non video. Etenim res non vera est, nec veram esse tam expressis tamque vicinis exemplis probatur, ut Aristarchum si quidquam in hoc genere hoc tamen fugere non potuerit. Ω, 502 Priamus Achilli dicit: φέρω δ' ἀπερεῖσι ἄποινα. φ, 176 καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκοι. 201 ἀγάγοι δέ ἐ δαίμων.

§. 2. Haec omnia tam egregia sunt, tam vel perfectae doctrinae satisfaciunt, ut scribens me ipse reprehendam. Nullane sunt in hoc homine vestigia eius, qua vixit, aetatis grammaticaeque imperfectioris? Gaudio esse, nam si nulla essent, vererer ne falsam viri imaginem legentibus proponerem. ἀάπτους χειρας explicuit δεινὰς καὶ ἀπτόητους (Herod. ad A, 567). Mihi non contigit intelligere, quid plerisque veteres grammaticos prohibuerit, quo minus eam explicationem, quam nunc sequimur omnes, admitterent. Nam et Zenodotus dicitur explicuisse ἰσχυράς et Aristophanes ἀέπτους scripsisse et Herodianus vult ἀάπτους esse pro ἀιάπτους. Quod ἀπτόητος explicuit Aristarchus, id simul eo effectum,

quod cum tota antiquitate hoc modo vocabula decurtari posse putavit. Sic qui sint πρόμοι apud Homerum, id locis poetae accurate perpensis et compositis perspexit, sed erravit quod ex πρόμαχοι decurtatum putavit (v. supra πρόμοι). Item Φ , 162 ἀμαρτῆ Ἀρίσταρχος ἀποκοπὴν εἶναι βούλεται τοῦ ἀμαρτήδην. — Ὑπαι apocopen esse ex ὑπαιδα Tyrannio Sch. O, 4. Item Apollonius de adv. p. 567 ostendere conatur ἑὰ apocopen esse ex ἑάδιον, βρέ ex βρεθέως „ὅτι γὰρ καὶ δύο συλλαβῶν ἀποκοπαὶ γίνονται ἐν τῷ περὶ παθῶν ἐδείχθη. τό τε γὰρ πρόμαχ οὕτως ἔχει καὶ τὸ μάκαρ, πηδά, καὶ τὸ ἄμην παρὰ Καλλιμάχου“. Plures, quos Herodianus refutat in schol. P, 201, ἃ δειλ' decurtatum volebant ex ἃ δελαιε. Haec nunc sufficiunt. Duplex α videtur comparasse cum ἀσχετος. Ceterum ut ἄπτος ἀπτώτος, sic ἀπτοσπῆς ei videtur fuisse ἀπτώτος ἐν ἔπεσι, quantum intelligere licet ex sch. Θ , 209 ubi Aristonici scholion est ad ψιλοῦν. cl. Eust. p. 709.

Accedam ad

ἔμπης.

Ξ, I Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. Sch. BL ἀκολάστως φασὶν ὡς μέθυσος πίνει. τάχα οὖν τὸν κυκεῶνα πίνειν φησὶν, ὃς εἶχε καὶ οἶνον. τινὲς δὲ στίζουσιν εἰς τὸ ἰαχὴ, καὶ τὸ ἐξῆς οὕτως, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Ἀσκληπιάδην πίνοντα ἔφη· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἀντὶ τοῦ ὁμοίως τῷ Μιχάου, ὡς τὸ ἔμπης γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν (174). οὐ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης (ε, 205), παρῶν τε καὶ ἀπῶν. τὸν τε περ πλεονάζειν ὡς τὸ ἔφυγον περ αἰτὸν ὄλεθρον.

Si quis didicit omnium ineptiarum magistrum fuisse Aristarchum, credat hūc testimonio. Reliquis exponam quid hic auctor aliquoties in veteribus scholiis legerit et inepte ad hunc locum transtulerit. Scilicet ἔμπης apud Homerum duplicem habere significationem, ὄμως et ὁμρίως. Apollon. lex. H. p. 318 (Et. M. 335, 30)

ἔμπης· ποτε μὲν ἄλλως, σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης (ε, 205)·
ποτε δὲ ἐπὶ τοῦ ὁμοίως ἢ ἐπίσης

ἔμπης ἔς γαῖάν τε καὶ οὐρανόν ἴκει ἀνιμί (Ξ, 173)
καὶ

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλά τε μεσόδμαι (τ, 87).
Schol. Pind. Pyth. V, 74 ἔμπαν τὰ καὶ τὰ νέμων) του-
τέστι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ . . . . χρωῖνται δὲ τῷ ἔμ-
παν ἀντὶ περισπωμένου τοῦ ὁμοῦς, ὃ ἔστιν ἴσον τῷ ὁμοί-
ως. καὶ γὰρ τὸ ἔμπης ἀντὶ περισπωμένου τοῦ ὁμοῦς, τάσσει
"Ὀμηρος"

ἔμπης μοι δοκεῖ δαῖδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῖ
καὶ κεφαλῆς (σ, 354*).

καὶ πάλιν „ἔμπης ἔς γαῖάν τε καὶ οὐρανόν“ καὶ ἐπὶ τῶν
ὁμοίων. Porro P, 632 τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε
ἄπτεται δαίης ἀφείη, ἢ κακός ἢ ἀγαθός. Ζεὺς δ' ἔμ-
πης πάντ' ἰθύει. Hoc loco in schol. A legimus τὸ
ἔμπης ἀντὶ τοῦ ὁμοίως τέτακται, quod videtur Aristo-
nici esse. Denique Apollon. Dyscol. de conii. p. 525,
24 ποιητικὸν μέντοι τὸ ἔμπης καὶ σύνηδες τὸ ὁμοῦς. λαμ-
βάνεται μέντοι τὸ ἔμπης καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοίως, ὡς ἐπὶ τοῦ

ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων —

ἔμπης ἔς γαῖάν τε καὶ οὐρανόν.

Hoc igitur intelligimus, aliquot locis Homericis vulgo
a veteribus grammaticis, etiam a praestantioribus, ut
Apollonio et Aristarcho, ἔμπης explicatum fuisse
ὁμοίως, et quidem Ξ, 173. σ, 354 (cf. et V ad Ξ. 174)
τ, 37 (ubi v. et Eust.). Quod in his (quamquam ego
improbo) magnam habet veritatis speciem; sed hinc a
vilioribus quibusdam grammaticis inepte translatum
est ad Ξ. 1. ε, 205. M, 326 (v. schol. BI.). In ea-

*) Hunc locum Odysseae quotiescunque inspicio, occurrit pri-
mitus fuisse κακ κεφαλῆς. Causas facile est perspicere.

dem interpretatione nititur lectio *ἐμπης* pro *αὐτως*, quae fuit π, 143.

Laboro hac §. in detrectando Aristarcho. Sed non multum proficio. Iam enim delatum me sentio ad etymologica, quae si omnia falsa essent nec miraremur nec hodie aliorum vituperandorum ius nacti sumus. Et dum etymologias Aristarchi percurro, quas meos in usus in unum contuli, multa invenio recte observata et ex propinquo sumta. Adscribam alia quae mihi falsa vel ridicula vel nimium incerta vel in commentario Homérico superflua videntur. Sed veniam praefamur, si qui hodie eadem vel similia sive credunt sive in libris suis exposuerunt sive pueros edocent. Nolumus quemquam hoc loco tangere nec haec scribentes librum evolvimus nec quidquam in hoc genere seu verum seu falsum praestamus. Ψ, 850 ἡ διπλῆ δτι τινες ἰόντα σίδηρον τὸν μέλανα ὡς ἰοιδέα πόντον· βέλτιον δὲ τὸν εἰς ἰοὺς εὐθετοῦντα· οἰκειὸν γὰρ τὸ ἔπαθλον τοξόταις. κ, 161 καταχρηστικῶς φησιν ὁ Ἀρισταρχος ἐπὶ τῶν θηρίων εἶναι τὴν ἀκνησιν· οὐ γὰρ αὐτὴν μόνην ἀδυνατοῦσι κινήσασθαι (scr. κνήσ. Buttm. *), ἀλλὰ καὶ τὸν τράχηλον. Α, 156 σημαίνει δὲ ἡ λέξις (σφεδαρόν) ἐπειχτικὴ καὶ ἐπεστραμμένον οἶον σφενδονηδόν, ἀπὸ τῆς σφενδόνης**). οὕτως Ἀρισταρχος. Ε, 155 ποιπνύω ab πονῶ πονύω πνύω ποιπνύω***). Χ, 93 ὅτι τὴν τῶν ὄφειων κατάδυσιν χειρὶν εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, ὃ ἐστι χωρῆσαι. εἰς αὐτὸ γὰρ μηχανῶνται οἱ ὄφεις εἰς τὸ χωρῆσαι (occurrit εἰς ἄντρον γὰρ μηχανέονται οἱ ὄφεις ὥστε χ.) τὸ σῶμα ὡς περ ἔλιτρον· „οὐδὸς δ' ἀμποτέρους ὕδα

*) Et M. 50 ἀκνησις, ἡ ῥάχις, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι τινα κινήσασθαι αὐτὴν τῇ ἰδίᾳ χειρὶ.

**) Si contra dixisset res deliberatione digna esset.

***) Fortasse hoc eius est, Χ, 293, κτηρήσας κάτω τὰ φῶν ἔχων.

χεισεται". Σ, 531 *ἔστι εἶρας λέγει τὰς ἀγοράς, σχηματί-
ζων ἀπὸ τοῦ εἶρειν ὃ ἔστι λέγειν.* — Ν, 41 *ἄβρομοι
αὐτάχοι ἢ διπλῆ ἔστι ἀντὶ τοῦ ἄβαν βρομοῦντες καὶ ἄβαν
ἰαχοῦντες. κατ' ἐπίτασιν τοῦ α κειμένου· ἐκάστοτε γὰρ
δορυβώδεις τοὺς Τρώας παρίστανσι.* — Κ, 430 *ἢ διπλῆ,
ἔστι οὐ μόνον ἐπὶ Ῥοδίων (Β, 654) χρῆται τῷ ἀγέρωχοι
ἕνεκα τοῦ ἀγείρειν τὴν ὄχλην τουτέστι τὴν τροφήν, ἀλλ'
ἐπὶ Μυσῶν καὶ Τρώων (Ι, 36) οἷον γεραόχων, σεμνῶν
καὶ ἐντίμων.* Hoc iam admonet multas eius etymolo-
gias, etiam incertas et falsas, cum bona observatione
coniunctas esse. De ὄμιλος et ὄμιλεῖν haec habemus:
Α, 502 *ἢ διπλῆ ἔστι ὄμιλλει ἀντὶ ἐμάχετο, ἀπὸ τοῦ ὄμοῦ
τὰς ἴλας συμβάλλειν.* Α, 523 (*Ἐκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὄμιλλέ-
μεν Δαναοῖσιν*) *ἢ διπλῆ ἔστι κυρίως λέγει ὄμιλλόμεν ὄμοῦ
τὰς ἴλας συμβάλλομεν.* Κ, 338 *ἢ διπλῆ ἔστι νῦν μὲν ὄμι-
λον τὸ πλῆθος καὶ ἄθροισμα τῶν Τρώων λέγει· ἐν μὲν
οὖν τῇ Ἰλιάδι πυκνότερον τὴν μάχην ὄμιλον
καλεῖ, ἐν Ὀδυσσεείᾳ δὲ τὸ ἄθροισμα.* Κ, 499 *ἢ
διπλῆ ἔστι καὶ νῦν ὄμιλον τὸ ἄθροισμα εἶπεν.* Utraque
significatio Passovio quoque dirimenda visa. — Sed in
χώσθαι putaverim etymi aucupium in causa fuisse,
ut a sensu vocabuli aberraret. Ψ, 603 *χωόμενος νῦν
ἀντὶ τοῦ χολούμενος.* ib. 385 *ἢ διπλῆ ἔστι χωόμενοι ἀντὶ
τοῦ συγχεόμενοι.* Φ, 519 *ἔστι σαφῶς χωόμενοι ἀντὶ τοῦ
συγχεόμενοι.* Ξ, 406 *ἢ διπλῆ ἔστι χώσατο νῦν συνεχύθη.*
Ν, 165 *ἢ διπλῆ ἔστι νῦν χώσατο ἀντὶ τοῦ συνεχύθη.* Χ,
291 *χώσατο ἀντὶ τοῦ συνεχύθη.* Π, 553 *ἔστι τὸ χωόμενος
ἀντὶ τοῦ συγχεόμενος.* Indignari saepe significat, non
delere. — ἔντεα. Κ, 75 *ἔντεα οὐ πάντα τὰ ὄπλα,
ἀλλὰ κυρίως μὲν ἀσπίς καὶ περικεφαλαία, τὰ δὲ δόρατα
κατ' ἐπικράτειαν.* Κ, 34 *ἔντεα εἶρηκεν ἦν προσν-
έσταλκε λεοντήν (†).* Vides duxisse ab ἐν et hoc vo-
luisse firmare. — ἔναρα. Κ, 528 *ἢ διπλῆ ἔστι περιε-
κτικῶς καὶ τὰ τόξα καὶ τὸ δόρυ ἔναρα εἶρηκε σὺν τοῖς
ἄλλοις (sc. ὄπλοις).* Κυρίως δὲ ἔναρα λέγεται οἷς ἐνά-

ρηρε τὰ σώματα καὶ ἐνήρυσται, θώραξ καὶ κυνέα καὶ κνημίδες. 570 ὅτι κοινῶς τὰ ἔναρα (B). P, 231 ἐνάρων δὲ λέγει ὧν περιέκειται*). Hinc vult esse ἐναίρειν. O. 485 (κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν) ὅτι ἐναίρειν καταχρηστικῶς· θῆρες γὰρ οὐκ ἔχουσι παντεχνίαν ὥστε σκυλευθῆναι. Egregie hoc: ἐναρίζει, κυρίως μὲν σκυλεύει ἔναρα γὰρ τὰ σκύλα·

οὐδέ μιν ἐξενάριζεν (Z, 417)

καταχρηστικῶς δὲ ἀνεῖλεν·

τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριζεν (X, 376).

Apollon. lex. H. p. 320. Hoc Aristarcheum esse patet ex Schol. Z, 417 ἢ διπλῇ ὅτι διδάσκει τί τὸ ἐξενάριζεν· ἐπιφέρει γὰρ ἀλλ' ἄρα μιν κατέκχε σὺν ἔντεσιν. H, 146 ἢ διπλῇ ὅτι κυρίως τὸ ἐξενάριξε νῦν τὰ ἔναρα περιεῖλε.

§. 3. Sed minime Aristarchearum observationum copias exhausimus. Hic igitur coacervabimus farraginem observationum, quae omnes ad cognitionem poetae utilissimae sunt, omnes eam, quae grammaticum decet diligentiam, quae interpretem elegantiam egregie comprobant. Ἀγῆνωρ nunc in laude nunc in vituperio ponitur (I. 699 ἢ διπλῇ ὅτι ἐπίστε μὲν ἐπὶ ἐπαίνου ὁ ἀγῆνωρ ὁ ἄγαν τῆ ἠγορή καὶ τῆ ἀνδρεία χρώμενος· νῦν δὲ ἐπὶ ψόγου ὁ ἄγαν ὑβριστικὸς καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας διετραπτικῶς εἰς ὕβριον). Item Ὑπερφιάλος. (O, 94 ἢ διπλῇ ὅτι τὸ ὑπερφιάλος νῦν μὲν ἐπὶ ψόγου, ὑπέροσπονδος· ἐν ἄλλοις δὲ ἐν τάξει ἐγκωμίου· „οὐκ ἀγαπᾷς ὁ ἔκλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν“ ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦς). Haec observatio valebat ad stabiliendam lectionem E. 891 αἱ Ἀριστάρχου ὑπερφιάλον (Αἰομήδεα), οὐχ ὑπέροσπον ὡς περ αἱ δημώδεις. His similis observatio de

*) Hasta fracta erat, II, 500.

Σχέλιος; hoc etiam pro laude esse (εἰς ἑαυτὸν ἀγνώ-
μων. K, 164. Cf. Θ, 361). — *Μηχανός* et active et
passive significat, πρὸς ὃν οὐκ ἔστι μηχανὴν εὐρεῖν et
ὁ μὴ δυνάμενος μηχανὴν εὐρεῖν, K, 167. II, 29. O, 14.
— *Πρώτος* i. q. ἀπρὸς. X, 66. Ω, 292. Monitum
quod quidam illud ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ζυμῶ (Z, 40) ita
acceperant ut currus Homericos plures temones habere
statuerent. Cf. E, 729. O, 375. Θ, 411. — *Καταθύ-
μιος* significat i. q. ἐνθύμιος, κατὰ ψυχὴν, non, inquit,
quod apud nos, sc. ἀρεστός*); K, 383. P, 201. —
Γλαυκὴ pro mari nullo subst. adiecto semel, II, 34. —
Γενναῖος memorabilem significationem habet E, 253, sc.
ἰγγενές, πάτριον, „οὐ γὰρ μοὶ γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχε-
σθαι“. — *Ἀρτιεπής* X, 281 ἀλλὰ τις ἀρτιεπής καὶ ἐπι-
κλοπος ἔπλεο μύθων. Notabile hoc vocabulum in vitu-
perio poni. „ὅτι οὐκ ἐν ἐπαίνῳ ὁ ἀρτιεπής κατὰ τοῦ-
ναντίον τῷ ἀμετροεπεῖ, ἀλλὰ ὁ λάλος καὶ ὁ ἀπηρητισμέ-
νον (l. ως) παραλογιζόμενος“. Cod. V. ib. σημειοῦται
δὲ Ἀριστοταρχὸς ὅτι οὐκ ἐπὶ ἐπαίνου τὸ ἀρτιεπής. —
Παρήγορος Ψ, 603 ὁ παρηρητημένος τὰς φρένας, οὐκ ἀρα-
ρώς οὐδὲ κατὰ χώραν ἔχων αὐτάς. Cf. H, 156. De
etymo videtur dubitasse, nam παρηρητημένος ducit ad
ἀείρω, ἀραρώς ad ἄρω. Quod falsum erit**). — *Παροί-
τερος*. Notandum de loco dici Ψ, 459. — *Θαυμάζειν* non
tantum mirari significat, sed nonnunquam i. q. θεᾶ-
σθαι, B, 320, Ω, 394. Σ, 496 cf. N, 11***). — *Ἀπει-*

*) Nec χ, 392 id significat: moneo propter Passovium.

**) Reimnitzius de decl. graeca p. 137 μετέωρος duci vult ab
ἀήρ. At quam multa viro docto ponderanda erant antequam hoc
poneret, ut hoc ipsum παρήγορος, ne dicam τιμήγορος (quod a lance
petitum videtur), deinde μετάρσιος, quod certe non ab ἀήρ erit, et
αἰώρα (Jacobs. lectt. Stob. p. 20).

***) De Odysseae versu π, 203 errare arbitror Passovium.

λεῖν et vulgari significatione et vivere, I, 682. Ψ, 863. — *Εὐχασθαι* et gloriari et vulgari significatione, K, 461. Θ, 183. 501. — *Φιλεῖν* hospitio excipere, sed etiam vulgari significatione. Γ, 207. Z, 15. I, 481. — *Ἀγάσαστο* invidit et admiratus est, P, 71. H, 41. — *Ἀκούειν* et audire et obtemperare, ὑπακούειν. Quibusdam locis utrum voluerit poeta pro certo dici nequit. P, 245. Eadem dubitatio cadit in Θ, 97, ubi laboranti Nestori ut subveniat Ulixem hortatur Diomedes: ὡς ἔφατ' οὐδ' ἐράκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, ἀλλὰ παρήϊξεν. Utrum non audivit propter tumultum an noluit obtemperare hortanti? Hoc maluit Aristarchus; nam mox cum omnes a navibus redeunt (266) Ulixes non redit, ut iudicandum sit dedita opera se de pugna subtraxisse. Ad Θ, 97. 266. — *Διώκειν* et persequi et συντόμως ἐλαύνειν, Θ, 439. cf. X, 158. — *Στυγέειν* timere et abhorrere, O, 183 (ἢ δ. ὅτι τὸ στυγέουσι ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἐν διαφορᾷ μεταγεται, τῶν μὲν δεδίασιν, ὅταν δὲ εἴπη „σμερδαλέ εὐρώεντα τὰ τε στυγέουσι θεοί περ“ ἀπὸ τοῦ μισοῦσι). — P, 272 notabilis usus voc. *μισαῖν*, qui hoc uno loco invenitur „μίσησεν δ' ἄρα μιν δῆϊων κυσὶ κύρμα γενέσθαι“, i. q. *μισητὸν ἠγήσατο*. — II, 361 usus vocabuli *σκέπτεσθαι* notabilis „σκέπτετ' ὀϊστῶν τε βοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων“, quasi circumspexit et cavit. — *γινώσκων* (ἀμφὶ ἔ γ. ἐτάρους), O, 241 agnoscere, ἀναγνωρίζων. — *Εἶξαι χαλάσαι* Ψ, 337 (εἶξαι τὲ οἱ ἠρία χερσίν). — *Αἰδέσεται* Ω, 208 προσδέξεται ὡς ἰκέτην cl. X, 124. — *Ἄπειν αἰσθάνεσθαι*, A, 582. O, 252. Cf. Nitzsch. T. II p. 111. — *Λέγεσθαι* significat ap. Homerum ἀριθμεῖσθαι, διαλέγεσθαι, ἐγκοιμηθῆναι, N, 276. Θ, 519. — *Εἴσατο* est ἄρημα, ἐφάνη, ἔγνω, M, 118. Θ, 532. Et ad O, 544 εἰσασθῆναι ἢ διπλῆ ὅτι ἀμφίβολόν ἐστι πότερον ἐφώρησαν — ἢ ἔδοξαν. — *Ἐπίστασθαι* pro δύνασθαι (dixerim potius ἔχειν) II, 142. N, 223. Θ, 320. (Quod Porphyrius

habet ad **W. 389**, **id nemo** dubitat, nec eo res refel-
litur). Item **Ἐθέλειν** pro **δύνασθαι**, **Φ**, 366. **Πυθέ-**
σθαι audire (sc. non explorare). **B**, 119. **K**, 381.
Quod hanc significationem apud Homerum dicit sem-
per habere, vide ne Aristonici error sit. Quamquam
enim Vossius videtur probare, ad hymn. Cer. 481,
tamen quosdam locos aliter suadere arbitrōr. Frequen-
tissima quidem illa audiendi et accipiendi notio est. —
Ἀγορεύειν quod proprie est in concione vel consilio
dicere*) ponit etiam abusive quando duo colloquuntur,
Σ, 368 (ubi pro ταῦτα l. ἐνταῦθα). — **Διακρίνεσθαι**
δικῶς χωρισθῆναι, ὁ δὲ **Ζηρόδοτος** **συνήθως ἡμῖν τέτα-**
χεν (puto pro iudicium subire). **Γ**, 99. — **T**, 71 ἢ δ.
ὅτι τὸ **Ἰαύειν** οὐκ ἔστι νῦν **κοιμᾶσθαι**. ἀλλ' **ἐπαυλίζεσθαι**
„ὡς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀϋπνοὺς νύκτας Ἰαυον“ (**I**, 325).
— **Ἀἴηκε** ἀντὶ τοῦ **ἐφῆκε** **Φ**, 523. — **X**, 25 ἢ δ. ὅτι τὸ
Ἄιον **ἐδιώχθη**. — **X**, 201 ὅτι τὸ **Μάρψαι** ἐπὶ ποδῶν
ἔταξεν (**V**). — **Ἄεθλος**; — **ον**. **Apollon**. **lex. H.** p. 54
differentiam exponit. Ibi est: οὐδέτερος δὲ ἄεθλα τὰ
ἄθλα κατὰ τὸ πλεῖστον

παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα (**Ψ**, 701)
ἴθεν καὶ Ἀρίσταρχος ἀναγινώσκει μείζον ἄεθλον (**Ψ**, 551).
τὸ γὰρ **ἐπαθλον** **θέλει δηλαῦν**. Ergo fuerunt qui **μεί-**
ζον ἄεθλον scriberent**).

*) ἀγορήσατο nusquam aliter.

***) Verba κατὰ τὸ πλεῖστον produunt mihi grammaticum aliquem
qui speciosis locis se falli passus est (quales sunt profecto **φ**, 73.
106) ut **ἄθλον** apud Homerum etiam hic illic pro **ἄθλος** positum
putaret. Sed Aristarchum certum est mihi nec illis locis deceptum
esse (iam enim hunc melius cognovimus) nec eo, quod est **δ**, 160
ἄθλων οἳά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται. Talia Aristarchus
attenderat. Ad **H**, 238 βῶν τό μοι ἔστι — notatum: ὅτι **προτάξας**
θηλυκῶν οὐδέτερον **ἐπήνεγκε** τό μοι ἔστι πρὸς τὸ **σημαινόμενον**,
ὡς τὸ **νεφέλη** δέ μιν τὸ μὲν οὔποτε (**Od.** μ, 74). Ceterum **ἄεθλον**

ἄρματα *A*, 226 ἢ δ. ἦτι τὰ ἀρχήματα νῦν χωρὶς τῶν ἑπιπυων ἄρματα εἶρηκεν. — Ἄγων *usurpatur pro ἄγνοις, συναγωγῇ, H*, 295 (θεῶν ἄγων). *Σ*, 376 (θεῖος ἀγ.). *De νεῶν ἀγῶν ad H*, 239. 500. *O*, 428. *T*, 42. *cl. Ω*, 141. — Ἄγκων γωνία *H*, 702. — Δώματα dixit tabernacula (ἦτι καταχρηστικῶς τὰς σκητὰς οὕτως εἶπεν) *Ω*, 512. Item Οἶκος. *Ω*, 512. — Θέμιστες δίκαι *Π*, 387. (Θέμις dea, concionibus praefecta *Y*, 4). Cyclopes ἀθέμιστοι (*ι*, 106) καθὸ οὐ κοινοῖς χρῶνται νόμοις. *Apollon. lex. p.* 60. — Ἐναύλους τοὺς ποταμοὺς τοὺς ἐπιμήκεις. *Φ*, 283. — Ἐνοπή, ut βοή, pro pugna *P*, 714. — Κασίγνητοι ἀνεψιοί *Ω*, 47. *O*, 545. — Γνωτός ἀδελφός *Ξ*, 485. *O*, 336. — *Ξ*, 219 ἦτι τὸ κατὰ τὸ σιῆθης κόλπωμα τοῦ πέπλου Κόλπον εἶπε. *Cf. X*, 80. — Κόνις τέφρα *Σ*, 23. — Κόπρος σποδός *Ω*, 164. (*X*, 444. v. *Apoll. l. H*.) — Λάρναξ pro σορός, urna *Ω*, 795. *De eodem vocabulo observatum ad Σ*, 413 ἦτι λάρνακα τὴν κιβωτόν. νεωτερικὸν γὰρ ὄνομα ἢ κιβωτός*). — Λόφος collum, hinc καταλοφάδεια *K*, 573. — Τέλος τάγμα *K*, 470. *Σ*, 298. — Ὀνειάτα non ubique βρώματα (sic explicuerant glossographi), ἀλλὰ πάντα τὰ ὄνησιν τινα περιποιούντα, ὡς νῦν τὰ δῶρα, *Ω*, 367. — Ὀπλα et arma et quodcunque instrumentum. Neque enim dubitandum videtur quin quae in *B* leguntur ad *Σ*, 613. *T*, 21 ex *A* fluxerint. — Πονή dicitur etiam pro quovis pretio soluto, quamquam proprie est pretium pro caede solutum (et

pro ἄεθλος dixit Xenophan. Athen. p. 414. a (p. 60 Karsten) εἶτε τὸ δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλεῖται. Sed Aeschyli locus *Suppl.* 1034 συγχερόν δὲ πέλει τότε γ' ἄθλον, incertus est: ibi corruptela lateat.

*) *Schol. V ad Ω*, 228 memorabile habet exemplum ut hi Aristarchum intellexerint: Ἀριστάρχος δὲ ἤρσι τὴν κιβωτὸν νεωτέραν εἶναι. ἄγνοεὶ δὲ ὅτι καὶ Σιμωνίδης καὶ Ἐκαταῖος μέμνηται αὐτῆς!

derivare videtur a φόνος). *E*, 266. cf. *Γ*, 285. De mercede ab interfectore soluta vocabulum proprium esse ex pluribus locis apparet. — Τιμή ἐπιτίμιον, τιμωρία *Γ*, 286. *P*, 92. — Περιωπή τόπος ἕξ οὗ περιόχεται τις πάντα *Ξ*, 8. — Τέμενος (ἐν δ' ἐτίθει τ. βαθυλήμιον) ὅτι τὸν ἀποιετημένον τόπον τ. λέγει *Σ*, 550. Cf. *Z*, 192. — Τάφος τὸ δεῖπνον τὸ περὶ τὴν ταφήν γεγόμενον *Ψ*, 29. — Τένων. *X*, 396 ὅτι νῦν τένοντας εἶπε τὰ διατεταμένα τῶν σφυρῶν νεῦρα ὅπιθεν τῆς κνήμης. *Φ*, 36 ἢ δ. ὅτι πάντα τὰ τεταμένα νεῦρα τένοντας Ὅμηρος λέγει. — Φλέγμα *Φ*, 337 ἢ δ. ὅτι τὴν φλόγα κατὰ τὸ οὐδέτερον. — Χορός *Σ*, 590 τὸν τόπον χ. εἶρηκεν οὐ τὸ σύστημα τῶν χορευόντων. — Μέσσαυλος *P*, 657. *P*, 112. ἢ διπλῆ ὅτι τὴν κατ' ἀγρὸν ἔπανλι μέσσαυλον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὴν μέσην θύραν τὴν διορίζουσαν τὴν τε γυναικωῦτιν καὶ τὸν ἀνδρῶνα. — Στόμαχος. *P*, 147 οὐ λέγει τὸ στόμα τῆς κοιλίας ὥσπερ ἡμεῖς ἀλλὰ τὸν βρόγχον. — ἐπιφέρει γοῦν ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος. — Ὅψον. *A*, 630 ὅτι πᾶν προσόψημα ὄψον οἱ ἀρχαῖοι. *I*, 486 ὅτι πᾶν τὸ προσεδιόμενον ὄψον ἔλεγον οἱ παλαιοί. — Ὅτι Ῥέθη πάντα τὰ μέλη, οἱ δὲ Αἰολεῖς τὸ πρόσωπον *Π*, 856. *X*, 68. — *Ω*, 228 ἢ δ. ὅτι Ἐπιθήματα τῶν κιβωτίων τὰ πώματα, καταχρηστικῶς δὲ πίδαον καὶ τῶν ὁμοίων. — *K*, 258 ἢ δ. ὅτι κινέην καταχρηστικῶς τὸν ἐκ ταυρείου δέρματος. — *A*, 86 δρῦν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου πᾶν δένδρον. — *Φ*, 36 ἢ δ. ὅτι Ἀλωὴν τὴν δειροειδέα γῆν νῦν λέγει· ἐπιφέρει γὰρ ὁ δ' ἐρινεόν. — *Θ*, 66 ἢ δ. ὅτι νῦν τὴν πρὸ μεσημβρίας ὄραν ἡῶ λέγει. — Ἄρον ponitur pro νεωσί. *O*, 538. *I*, 520. *M*, 336. Nec aliter accipiendum *I*, 446. 7. Cf. Apollon. lex. 568. — *Ψ*, 485 „δεῦρό νῦν ἢ τρίποδος περιδόμεθα“ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἄγε τὸ δεῦρο. — Notandum οὖνεκα pro τούνεκα *E*, 266. *I*, 505. — Et προτέρω de loco pro ἔμπροσθεν *K*, 469. — Ἐπειτα non tantum de ordine, sed etiam de tempore, μετὰ ταῦτα. Ad sta-

www.libtool.com.cn
 biliendam egregiam explicationem I, 169 sqq. V. h. l. et
 K, 93. N, 586. Ψ, 551 (cf. A, 377).

Item quaedam alia*), αὐτός Θ, 99. ἔφην Π, 203.
 ἄειρε Z, 264. ἐκλιναν E, 37. αἶθρου K, 152 (†), κου-
 ρίξ χ, 188. πλατὴ νῆσος κ, 3. Apollon. lex. 666. παν-
 αἰολος I, 77. ἠθεῖς et ἠθειή κεφαλή K, 37. X, 229.
 Ψ, 94. — ὀκνέω E, 233. — πυρετός X, 31 (cf. Plut.
 poes. Hom. 16). καμινώ Eust. ad σ, 27 (cf. Schol.)
 μεσόδμαι Sch. τ, 37. — *λάων (ἀσπείροντα λάων) τ, 229.
 Apollon. 520. μείρεσθαι (quo Zenodoti falsa lectio
 correcta) H, 127. Οὔρος οὔρεός K, 83. Hic versus
 spurcius**). Παλιώξις M, 71. Hinc O, 69 spurcius (v.
 ib.) — Νηλιτίδες τ, 498. Apollon. lex. 574 (iure im-
 probata eius interpretatio Passovio). κρατεντάων Apol-
 lon. p. 500. κλισίον Apollon. 484. Porphyg. ad I, 90.
 κῆλα Apollon. 476. cl. Schol. A, 584. M, 280. (v. Soph.
 Trach. 1086. Schol. Pind. Pyth. A, 344, ubi post Διός
 ins. δπλον). — καλάμη (ad ξ, 214) Apollon. 456. —
 κέρρα ἀγλαέ A, 385. βοδός κέρας μ, 253. Apollon. 472.
 ἰονθάς Apollon. 438 (ubi ab ἰονθάδος Aristarchi verba
 sunt ex commentario; et versus Sophoclis scribendus
 videtur ἐγὼ μέλαιναν ἐξιονθίζω τρίχα pro μίαν μέν).
 ὑλακόμωρος, ἐγγεσίμωρος, ἰόμωρος Schol. ξ, 29. Apol-
 lon. 438. ἄωροι πόδες Scyllae μ, 89. ἐμπλήγηδην. Apol-
 lon. 320. *ἀφήτωρ (i. q. δημοφήτωρ) I, 409. *ἐν καρδός
 αἴση I, 378. ἐπιστάμενος Apollon. 348. ἐρμῖς ib. 362.

*) Asterisco notavi quae aliquid insigne habent in utramque partem.

**) Vidimus tumentem Münscherum Schulzeit. 1829 No. 70. Sed nimis profecto ridiculus Nestor, si quid novi suspicans tabernaculum intrantem tanta cum gravitate interrogaret, ecquid malum quaereret stabulis egressum. Nec multo aptior haec ponderanti videri debet interrogatio quaeratne aliquem custodum sociorumve. Uncinis inclusit Wolfius.

στεφάνη ib. 468. 734. οκῶλος ib. 726. ἀπαιγίζοντα ib. p. 332. ἐπιητής ib. 338. *δαριζέω X, 128. κρι Apollon. 524. ὄρθια ἦνσε ib. 612. πολύαιν' Ὀδυσσεύ ib. 670. συνώμεθα ib. 746. στρεπτός χιτών 738. νήδυμος B, 2. κρήνον A, 106. *βράσσων K, 226. γλαφυρός (ad diiudicandam lectionem) A, 480. αὐ ἔρνον M, 261. ἡγορόωντο A, 1 (Porphyr. cod. Leid.) μύκε Y, 260. αἰθούσα Y, 11. ἀμφίθετος φιάλη Athen. 501. b. Schol. Φ, 270 (in quo aliquid corruptum est) 616. λίνος Σ, 570. αὐτως (ad lectionem tutandam adversus Zenodotum) Σ, 584. *ἀεκήλιος Σ, 77. λαρμφίς Ξ, 68. τρίγληρα μορόεντα Ξ, 183. κόλπον ἀνιμένη X, 80. χηραμός Φ, 495. λόφος φάλος K, 258. ἔδνα II, 178. *προθέλωνα I, 561. Sch. Pac. 1208. τέττα. ἄττα A, 411. I, 607. *ἀατεμφής Γ, 219. ἄβρομος N, 41. ἄριστοι N, 740 (quod tamen non video quid valeat ad B, 580). — ἀμοιβολ N, 793. κείκασσε H, 161 (ad versum spurium Ω, 29) — χάρημ N, 82 (in schol. A pro Ἀριστιδης leg. Ἀρισταρχος). πανόπιος Φ, 397. χέραδος Φ, 319. κοτύλη X, 484. ὀνόσασθε Ω, 241, ἐντυπᾶς Ω, 163. *χέρνιβον χέρνιψ Ω, 304. μέλαν δρυός (μελάνδρυνον?) Ξ, 12 (vel potius Eust. h. l.) κήτσιοι Eust. et schol. ad λ, 521 (cui tamen testimonio diffido, non quin putem etymologiae rationem Aristarchi esse non posse, sed quod parum elegans ἐτάϊροι μεγάλοι κτείνοντο ἀμφ' αὐτόν). δέκτης δ, 248. περὸ σιένεται II, 163. Quo tamen loco quae Aristonicus scripsit comparans cum Apollonii lex. p. 736 vix dubito quin de suis Aristonicus largitus sit magistro haud gratiam habituro. (Cf. ad στεινόμενος Φ, 220). De κλυτόπωλος quod Aristarcho tribuitur apud Apollon. lex. H. p. 486, quod in vocabulo explicatu facillimo et multis quae Homerus habet simillimis aperto supra quam dici potest ineptum est, cave fidem habeas. Scilicet lacuna est apud Apollonium; Aristarchi voc. paraphrasis excidit. — In qui-

busdam satis habuit varias explicationes ponere nec
 litem dirimerre. V. ἀκοστήσας Z, 506. νῆξ ἀβρότη Ξ, 78.
 ἄξυλος A, 155. λαισήια M, 428. διὰ σπιδέος πεδίοιο
 A, 754.

§. 4. Significavi supra (p. 54) ita institutum fuisse
 ab Aristarcho ut verbum verbo exprimeret. Ad B,
 420. Didymus haec servavit Aristarchi: „ἀλλ' ὄγε δέκτο
 μὲν ἰρά, πόνον δ' ἀλίσστον ὄφελλεν, οἷον αἴσια ἐσήμε-
 ρεν ὥστε λέγειν τοὺς μάντις ὅτι δέδοκται, τοιοῦτον μὲν
 τοι πόνον αὐτὸς ἠῆξεν ὄν οὐκ ἂν ἐκκλίναςεν“. Ad Γ, 406
 ἦσα παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόειπε καλέθου. Hic
 Didymus: προσθήσειν μοι δοκῶ καὶ τῆν Ἀριστάρχου λέ-
 ξιν οὕτως ἔχουσαν „τῆς δὲ εἰς τὰς θεοὺς ὁδοῦ εἶπε καὶ
 παραχόρει, μὴ βαδίζουσα εἰς αὐτούς“. B; 435 μηκέτι νῦν
 δῆθ' αὐθι λεγόμεθα). οὕτως αἱ Ἀριστάρχου· λέξεις ἐκ
 τοῦ β τῆς Ἰλιάδος· δητὰ πολὺν χρόνον, αὐθι αὐτῶ, λε-
 γόμεθα συναθροίζόμεθα. ὁ δὲ λόγος τοιοῦτος· μηκέτι
 νῦν ἐπὶ πολὺν χρόνον αὐτοῦ συνηθροισμένοι μὲνωμεν.
 Et fuerunt multa vocabula quorum ad explicationem
 praeter hanc paraphrasin nihil addiderat. In lexicon
 Apollonii eiusmodi paraphrases complures venerunt.
 p. 174. Ἀνέχησι ἢ μὲν λέξεις ἐν τῇ τ τῆς Ὀδυσσείας:

εὐδικίας ἀνέχησι — (τ, 111).

ὁ δὲ Ἀριστάρχος· εὐδικίας ἄνω ἔχη. p. 164 ἀνα-
 κτορήσει τοῖς τοῦ ἀνακτος οἷον τοῦ δεσπότηου

δειπνήσας δ' ἄμ' ἕσασιν ἀνακτορήσιν ἐπέσθαι (σ, 396).
 . . . ὁ δὲ Ἀριστάρχος· ταῖς τῶν ἀνακτορῶν ὄσι. p. 742
 ἀμφερῆ δ' ἀρετῆ· πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλιστα λεγῶν (N,
 237) . . . ὁ γὰρ Ἀριστάρχος τῆν ὄλην διάνοιαν ἐξηγοῦ-
 μένος φησι· σφόδρα καὶ κακῶν ἀνθρώπων εἰς ταῦτο συν-
 εθόντων γίνεται τις ἀρετῆ. p. 652 περιβόηδης δὲ τρα-
 πέζῃ κάππεσε δινηθεῖς hoc ita expressit Aristarchus:
 στροβηθεῖς περιφεροῦς ἔπεσε τῇ τραπεζῇ ὡς περικλασθῆ-
 ναι περὶ αὐτήν. p. 808 ὑπεμνήμυκεν (X, 491) ὁ Ἀρι-

σταρχος ἀποδίδωσιν ὑποκατανένγκται (l. — νένευκε). —
 ib. ὑπεροπλίσαυτο (ρ, 268) νικήσεις τοῖς ὅπλοις*). p.
 474 κερδαλέοφρων φρόνημα κερδοῦς ἔχων (ne quis lucrī
 studiosum intelligat, v. sch. Z, 153). p. 288 δυσηλεγής
 (? τανηλεγής) θάνατος, πόλεμος — μακροκοίμητος, κακο-
 κοίμητος**), νεμεσητός μεμψιμοιφος (V ad A, 649), ἐπίηλε
 (χ, 49) ἐπεισέπεμψε, p. 344, et quaedam alia in iis,
 quae iam supra attulimus. Apparet studuisse in his
 verborum sensum vocabulis notioribus et propriis quam
 accuratissime reddere, ita ut in compositis etiam prae-
 positionum vis patefieret, in quo perspicuitatis causa
 non fugit pluribus verbis uti. Si commode fieri pos-
 set tenuit in paraphrasi Homerici vocabuli radicem.
 ut ἀνακτορήσιν ἕσσει non δεσποτικαῖς ne ἀνάκτων quasi-
 dem reddidit sed ταῖς τῶν ἀνακτόρων. Item κερδαλέο-
 φρων. Et ἀνέχη. Hoc tamen non anxie secutus est.
 Sed propria vocabula quaesivit, ut αὐτὸς γὰρ (Anti-
 nous) ἐπίηλεν τάδε ἔργα (χ, 49) ἐπεισέπεμψε. Nam
 ἐπιπέμπειν et ἐπεισπέμπειν proprie dicitur in malis.
 Et difficiliora etiam felici conatu transtulit, ut νεμε-
 σητός μεμψιμοιφος; et μακροκοίμητος, κακοκοίμητος
 quam pulcra et significantia vocabula sunt.

§. 5. Hinc facile intelligitur nullum fere fuisse
 vocabulum quin paraphrasi expresserit Aristarchus:
 et ex hoc genere sunt sine dubio apud Apollonium et
 Hesychium Aristarchea complura. Sed vehementer
 dolendum quod istarum observationum de vulgaribus

*) Verba τοῖς ὅπλοις exciderunt.

**) Hic locus Apollonii corruptissimus. Pro ἄλλως leg. opinor
 ἐν Πιάδι (Y, 154). Εἰ καταστρέφειν εἰς explicο μεταλαμβάνειν ut
 Schol. II, 163. De reliquis hariolari possum.

vocabulis vel vocab. significationibus cognitis vel non-
 dum cognitis et omnino interpretationum diligentius
 institutarum, quas per totum Homerum diptarum ope
 erat persecutus, pars tantummodo superest, quas ei sine
 haesitatione adscribamus; quae fortasse ex eius copiis
 nec dimidia nec tertia pars est. Quod facile conce-
 dent reputantes et ad Odysseam Aristoniceī hībrī quae-
 dam tantum exigua vestigia relicta esse et minime in-
 tegra esse ad Iliadem, sic ut de quibusdam (ut *δαίς*
φράζειν, *ἄθλος*) nisi aliunde constaret, per has reliquias
 factum esset ut omnis notitia periret. Et sunt haud
 pauca servata ex eodem Aristarcho genere, quorum
 quin quaedam ab ipso Aristarcho sint mihi certissimum.
 Quem de adiectivorum *σκέτλιος*, *ἀγῆνωρ*, *ὑπερφιάλος*
 media quam dicunt significatione monuisse traditum,
 vix dubium quin ad eundem usum Homericum voca-
 buli *δαιμόνες* animos discentium adverterit, quem ob-
 servatum invenimus e. g. schol. B, 190 et ap. Eust. ib.
 (p. 200). Item *τίκτειν* apud poetam etiam de patre
 dici vix iam credimus ab eo praetermissum esse,
 etiamsi pro certo dici requit, quae in schol. A ad X,
 53 legimus: *τοὶ τεκόμεσθα* ὁμοίως τῷ „*Λάρδαρον αὐ-*
πρώτον τέκετο“ (T, 215) ἐπὶ ἀρσενικοῦ Aristoniceī verba
 esse: quamquam videntur esse. Thom. M. *τίκτειν κν-*
ρίως ἐπὶ γυναικῶν, τὸ δὲ γενῶν ἐπὶ ἀνδρῶν. — “*Ομηρος*
δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρός τῷ τίκτειν ἐνίοτε χρῆται· ὡς ἔχει τὸ
δν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς καὶ τὸ τίκτει μὲ ἀνήρ πολλοῖ-
σιν ἀνάσσων. — Item Alexandrinus suos eum animad-
 vertisse putem ad Homericam signific. voc. *θύρας*,
 cum illo opinor, quod aliquoties supra legimus: *οὐχ*
ὡς ἡμεῖς: Phrynichus p. 366 *θύρας*) τοῦθ’ *Ομηρος ἐπὶ*
λίθου τίθεισιν ἀντὶ θύρας τὴν χρεῖαν παρέχοντος. οἱ δὲ
πολλοὶ ἀντὶ τῆς ἀσπίδος τίθεισιν. cf. Eust. ι, 240. p.
 1627. Et multo minus dubito quin illud ei debeatur,
 quod plane subtilitatem Aristarchoam redolet, quod de

voc. *θύρη* (hoc fuisse cur attenderet Ar. supra vidimus) Eustathius monuit *ι, 243* ubi de Cyclope dicitur *τόσσην ἤλιβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν*. Hic igitur Eust. *δει τὴν τοῦ σπηλαιῶν εἰσοδὸν ἦτοι τὸ περὶ αὐτὴν διάστημα θύραν ὃ ποιητὴς ἐνταῦθα λέγει, καθά ποῦ καὶ ἐν Ἰλιάδι πύλας τὸν τόπον περὶ ὃν αἱ πύλαι*. Idem monitum ad *ν, 370*, ubi ἔδε Minerva, Ulixi thesauris in Nympharum antro reconditis, dicitur: *καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν*. Ibi Eust. (p. 1744) λέγει δὲ *θύρας ὡς καὶ προεδηλώθη τὴν τοῦ σπηλαίου ὀπήν*. — Apud Apollonium lex. H. p. 600 haec legimus *ὄμως δ' οὐ λήθετο χάρις (M, 393) εἰώθαμεν* — Sed haec iam corrupta, quae sic recte explebimus *οὐκ ὡς ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀποφαίνεσθαι λέγοντες· κατοπάθειαν μὲν ἔχει ἡ καρτερία, ὄμως δ' οὐκ ἀποσχετέον. ταύτην φημί τὴν δύναμιν μὴ γινώσκειν τὸν ποιητὴν, ἀλλ' αἰεὶ (ins. διὰ) τοῦ ἔμπης αὐτὴν ἐκφέρει*. Reliqua manca et corrupta. Cf. Schol. *λ, 565* *ἐνθα χ' ὄμως) περισπαστέον· ἐπιλήρημα γάρ· τῷ συνδέσμῳ οὐ χρῆται, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τῷ ἔμπης. διὸ καὶ τὸ ὄμως δ' οὐ λήθετο χάρις οἱ πλείους περισπῶσι*. Hoc Aristarchum praeteriisse eo minus credam cum vocabulum *ἔμπης*, ut supra vidimus, notasset. Res verissima; neque enim ulla ratione concedi potest, ut cum Homeri sermo pro „attamen“, quod sexcenties dicendum erat et dictum est, ferret *ἔμπης*, uno vel duobus in tam amplis carminibus locis *ὄμως* positum sit. Sed quomodo hos locos, qui eius rei speciem praebent, expediverit nescimus. *λ, 565* nihil obstat quo minus intra seriem spuriorum fuerit. Etenim circa hunc versum longam versuum seriem pro spuria habitam scimus; in quo athe-teseos initium fuerit ex codd. perspicui nequit (v. Buttm.): quare nil impedit quo minus iam h. v. (565) fuisse putemus, non demum v. 567, ut Buttm. statuit. Sed sive hoc vidit Aristarchus sive violentius

explicans tenuit *ὁμῶς*, ut scholiasta, certe quin verespurii sint 565—7 nemo dubitare debet. Duplex venit in textum huius loci recensio, ut factum et ab Ar. intellectum Od. δ, 280—290. Hoc loco altera recensio fuit 541—564, altera 541—546, quibus statim annexi 565—567 (*ἐνθα χ' ὁμῶς*—). Sic duos reliquos habemus locos, ν, 405 *ὅς τοι ὕων ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπιαι οἶδεν.* et Μ, 393.

*Σαρπῆδοντι δ' ἄχος γένετό, Γλαύκων ἀπιόντος,
αὐτίκ' ἐπεὶ εἴ ἐνόησεν· ὁμῶς δ' οὐ λήθετο χάρις* *). quos veteres in *ὁμῶς* perstantes violentius explicant, equidem ab Homero non hoc modo profectos censeo.

Hac via observandi, quam feliciter summus grammaticus praeiit, et hodie progrediamur. Thierschius in Act. phil. Mon. I, 3 p. 310 et in diss. de carm. Hes. in Memor. Acad. Mon. 1811 p. 13 observavit a veteri lingua epicorum usum particulae *ὥστε* pro „ita ut” alienum esse, modo ne locos Homericos aliter suadentes praeteriisset. I, 42 *εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐέλδεται ὥστε νέεσθαι.* ρ, 21 *οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἐπιτηλίκος εἰμί, ὥστ' ἐπιτελαιμένῳ σημάτιορι πάντα πωθεῖσθαι.* Priore loco quam sponte se praebeat poetam dedisse *ἀπονέεσθαι* unusquisque videt. Alter abesse potest**), et nullus fuit alius. Tertius versus incensum venit γ, 246 *τρὶς γὰρ μὴν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν.*

ὥστε μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράσθαι. Sed hunc versum recte pro exclamazione habere licet, quamquam tres versus, quibus hic continetur, aliis de causis pro spuriiis habiti. *ὥστε*, ut hic, ab initio versus *ἀσυνδέτως* positum invenies α, 227. ζ, 122. cf. δ, 45. η,

*) Wolfius hoc uno loco *ὁμῶς*. —! ὁ δ' οὐδ' ὡς λ.

**) Cf. *ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.* τ, 68, α, 297.

84. De Hesiodo in tam paucis reliquiis nihil certi in eiusmodi rebus statuere licet, ut haec causa mihi non sufficere videatur ad reiiciendum Op. 44 *ρηιδίως γάρ κεν και ἐπ' ἄματι ἐργάσσαιο ὥστε σε κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν και ἀεργὸν δόντα*, quod Thiersch. fecit. Hymn. Apoll. 530 *οὔτε τρογηφόρος ἦδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων ὥστ' ἀπὸ τ' εὖ ζῶειν και ἄμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν* *).

Qua occasione utar ad alius particulae usum Homericum notandum, in quo Hesiodus iam ab eo recessit *ἐξαῦτις* apud Homerum semper significat „denuo“ et ponitur, ubi quis colloquens lacrymis, lamentatione sive alia re impeditus orationem interrumpit, tum vero restituito colloquio dicere pergit (A, 223. ε, 234. π, 193. τ, 214. φ, 206. ω, 350) vel si quis in actione sive ea coena fuit (δ, 204) sive pugna (E, 134. N, 535**) 654) sive alia quaecunque (ι, 537. ε, 419. μ, 122.) intermissa eandem repetit. Sed Hesiodus pro *αὖ* et *αὔτις*. Theog. 654 *ὡς φάτο, τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμειβετο Κόττος ἀμύμων*. 659 *ἄπροῖον ἐξαῦτις — ἠλύθαμεν* „redimus“. 915 *Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο* „porro amore captus est Mnemosynae“. Item posteriores, e. g. Rhianus ap. sch. Apollon. III, 1090 (p. 37 Saal) *Πυθῆαίαν ποτε τήν γε παλαιότεροι καλέσκον Πύθῆης Δευκαλίωνος ἀπ' ἀρχαίης ἀλόχοιο Ἀιμονίην δ' ἐξαῦτις ἀφ' Αἰμονος*. Opp. Hal. E, 592. Quint. 9, 510. Addam hoc loco, *τάχα* etiam in Hesiodeis iam Homericæ consuetudinis fines egressum esse. Opp. 399 *δῖς μὲν γὰρ και τρεῖς τάχα* (fortasse) *τεύξεαι*. — Diu observaveram particulam *ὡς* apud Homerum nunquam

*) Apud Appollon. I, 346 pro *ὡς* leg. *ὡς δέ*, ut 886. 910. 1101. Sed usus est II, 1220 *οὔτε γὰρ ὡδ' ἀλκῆς ἐπιδευομεθ' ὡσε χειρίους ἔμμεναι Αἰήταο σὺν ἐντεσι πευρηθῆναι*.

**) N, 535 cogitandum est Merionen paulum recessisse ut galeam amicis traderet, tum denuo procurrisse. O, 287 „denuo vivit.“

significare id quod apud Atticos saepissime significat: „nam“. Conturbavit me paululum Nitzschii annotatio ad Od. β, v. 137. Quare relegens Homerum de-
nuo diligenter attendebam: sed vera observatio erat. Qui loci Nitzschio dubitationem iniecerunt facile in ordinem coguntur, modo teneas ὡς οὐ apud poëtam esse „tantum abest. ut“, „adeo non“. δ, 93. λ, 427. ι, 34, ω, 93. χ, 319. Et fortasse β, 233 (ε, 11). Attamen est etiam ubi ὡς οὐκ recte dici possit.

Lege modo ψ, 135 „vestes ornatas induite,
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγεια
ἡμῖν ἠγείσθω φιλοπαίγμονος ὄρχηθμοῖο,
ὡς κέν τις φραῖη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων,
„ea ratione qua quis dixerit“. Quod cum negatur fit ὡς οὐκ ἂν. Sic explicandus versus θ, 239 ὡς ἂν ἀν' ἀρετὴν βροτὸς οὐτίς ὄνοιτο. „Ipse profiteris, hospes, velle te virtutis tuae specimen edere, ea ratione qua (i. e. ita ut) nemo facile prudens te reprehenderit“*..) Et commode huc trahuntur ϖ, 291. β, 137**). — Ἄτε pro adverbio Homero igno-

*) Hinc facilis transitus est ad ὡς ἂν οὐ quod legitur (et recte opinor) I, 444, quod ab illo ὡς οὐ, quod significat „adeo non“ diversum est.

**) ὡς δὴ δ, 373 est ut ὅπως δὴ δ, 109. — δ, 373 ὡς est οὕτως, ut Δ, 157, et sic potest intelligi β, 233 (ε, 11), ubi nunc est ὡς. Scholia utroque loco ὡς explicant sed falso explicant. Hoc nunquam fieri poterit ut omnibus locis affirmari possit sitne ὡς an ὡς scribendum. Quis pro certo dixerit O, 698

αὐτίς δὲ θριμῆα μάχη παρὰ τηνοῖν ἐτύχθη
φαιῆς κ' ἀκμηῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.

Sic Wolf. Quidni etiam ἐν πολέμῳ, ὡς —? Item X, 349

αἰ γὰρ πως αὐτὸν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
ὦμ' ἀποταμνόμενον χρεῖα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας.
ὡς οὐκ ἔσθ' ὅς σῆς γε κίνας κειραλῆς ὑπαλάκκοι.

tum*) *square* *17, 779* *ξείνα* τ' εὖ παρέθηκεν ἄτε ξείνοισι
δέμῃς ἐστίνον potest esse nisi accusativus pronominis; de
 quo dubitavit Buttmanus lex. I p. 241. Nec X, 127, ad
 quem locum ille provocat, οὐ μὲν πως νῦν ἐστίν ἀπὸ
 θεοῦ οὐδ' ἀπὸ πέτρης τῷ ἄριζόμεναι ἄτε παρθένος ἡ-
 θεός τε, παρθένος ἡθεός τ' ἀριζέτοιν ἀλλήλοισιν, aliter
 explicari potest quam „cum illo colloqui qualia collo-
 quuntur“. Recentiores epici ἄτε pro adverbio fre-
 quentant, e. g. cum similia ponunt. —

Sed rei per se infinitae ponendus est modus. Quare
 ex iis, de quibus supra Aristarchi observationes recen-
 suimus, tria tangam: tum hanc dissertationem conclu-
 dam, Haec suntο φοβεῖσθαι, σῶμα, δαίς. In φοβεῖ-
 σθαι et σῶμα tantum necesse quaedam epicorum po-
 nere. φοβεῖσθαι μὴ Quint. Sm. Γ, 484. Item B, 6

Sic ed. Wolf, sic praefert Nicanor „βέλτιον πρὸ τούτου ἄλλω
 καὶ τὸ ὡς εἰς τὸ οὕτω μεταλαμβάνειν.“ Sed Aristarchus, si Scho-
 lio Parisiensi fides, maluit ὡς, quod item pulcrum (so wahr —).
 ϑ, 176 praefero ὡς καὶ σοι —: nam ὡς, maxime addito καὶ, in
 exemplis, quae coram oculis sunt, monstrandis frequens. Cf.
 Fritzsche qu. Luc. p. 199. α, 35. ϑ, 330. ζ, 262. ζ, 111. Sed ζ,
 120 ὡς καὶ, quod repetit id quod iam antea dictum est (115). Ut
 hunc extremum locum item accipio ζ, 168. cl. 160 (ὡς δ' αὐτως καὶ
 ν. 166 non potest pertinere ad sequens ὡς sed ad antecedentia.)
 — Aliis locis ὡς certum, sed explicatio incerta, ut in illo ϑ, 218
 νῦν μὲν δὴ μάλα πάγῃ κατὸς κατὸν ἡγηλάσει ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον
 ἔγει θεός ὡς τὸν ὁμοῖον. Sic Wolfius, melius videtur ἡγηλάσει.
 ὁμοῖον! propter commotam orationem. Quod idem cadere videtur
 in ϑ, 449. Contra ω, 194 ubi oratio ad explicationem convertitur
 melius fortasse post ἀκοῖν colo vel commate distinguere, quasi
 dixisset οἶαι, cf. Nitzsch. T. I. p. 169. — Apud Apollonium Γ, 81
 Wellauerus falso ὡς accepit pro „enim“. Aut exclamatio est aut
 scribendum ὡς. Eadem dubitatio esse potest in loco simillimo Oppiani
 Hal. Δ, 211. Pro „enim“ nec hi epici vocabulo usi sunt.

*) Hoc fugisse Arist. certum ex Apollonio adv. 538.

ἐπει φόβος ἔλλαβε πάντας, μὴ δῆπον μέγα τεῖχος ὑπερ-
 θόρη ὄβριμος ἀνήρ. Cum genitivo eius quod timemus
 φόβος. Opp. Hal. A, 203 ὡς οἶγ' ἄκνυπόροισιν αἰεὶ νῆσο-
 σιν ἔπονται ὄφρ' οὔτις γαίης ἔλαει φόβος. Item φόβος
 timor A, 741. 746, Γ, 160 et saepius. — Σῶμα. Hes.
 Op. 538 τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
 μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα. Hoc Ho-
 merus dixisset κατ' αὐτόν. Opp. Hal. Γ, 601 σχολιοῖσι
 δ' ἐπαΐσσουσιν ὁδοῦσι σώματι μηδόμενοι πόρον ἄρκιον.
 (Hom. σφίσιν αὐτοῖς). Cyn. Γ, 505 πτωχὰς ἀείδωμεν,
 θήρης ἐρίδωρον ὀπώρη. Σῶμα πέλει τυτθόν, λάσιον
 (Hom. δέμας τυτθός). — In usu vocabuli δαῖς ut in
 aliis multis apparet quaedam sermonis Homericī ca-
 stitas, verbo, quod quasi natura sua quoddam humane
 mansuetudinis signum impressum habebat, (cf. δαῖς
 εἶση), quod ad Deorum venerationem spectabat (δαῖς
 θεῶν) suam vim et quendam dignitatis locum conser-
 vantis. Posteriores nec sentiebant haec nec purgato
 Homero utebantur. Euripidem conieceris in Zenodo-
 team lectionem incidisse οἰωνοῖσι τε δαῖτα. Hecub.
 1020 (Bothe) ποῦ πᾶ φέρομαι τέκν' ἔρημα λιπὼν Βάκ-
 χαις Ἴδιον διαμοιρᾶσαι σφακτὰν κυσὶν τε φοινίαν δαῖτ'.
 Idem Ion. 446 βρέφος Φοῖβω πτανοῖς ἐξώρισεν θοῖναν
 θηροῖ τε φοινίαν δαῖτα. Soph. Phil. 957 ἀλλ' αὐτὸς
 θανὼν παρέξω δαῖτ' ὑφ' ὧν ἐφερβόμην. Theocr. XIII,
 63 ὠμοπάγος λῖς — ἔσπευσεν ἐτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα
 νεβρῶ. Quint. Sm. E, 209 ὄφρα σε Τρωῆς ἀμφιτόμοις
 ξιφέεσσι διαμελεῖσσι κέδασσαν δαῖτα κυσὶ σφετέρουσι.
 Sed omnium frequentissime ad epulas vocantur be-
 stiae ab Oppiano. B, 622 ζῶνδ' δὲ διαρταμέοντες ὁδοῦσι
 (θῶες sc.) ῥινὸν ἀποσχίζουσι, πάρος θανάτιο κυρῆσαι,
 δαῖτα κελαϊνοτάτην τε καὶ ἀλγίστην πονέοντες. Lautae
 epulae, at illotae. E, 55 οἱ δὲ αὐτοὶ (piscēs marini)
 ἀλλήλους ὀλέκουσι χειρίονα ἡέριτερος ἀλκῆ πέφρων, ἀλ-
 λήλους δὲ βορῆ καὶ δαῖτες ἔασι. Creberrime hic poeta

δαίς, δαίνωσθαι, δαιτυμῶν (*A*, 63. 489. *Γ*, 232*) ad pisces aliasque bestias transfert, quod in hoc carmine cum multa ad similitudinem vitae hominum depinxerit nonnunquam iucundae parodiae speciem habet, ut cum cancer *εἰλαπινάζει δαίτα φίλην A*, 177 (cf. *Γ*, 219), quamquam dubitari potest an in eligendo vocabulo hoc carminis auctor cogitaverit**). *Δαιτρεύειν* his est laniare (v. Schneiderum) Hal. *B*, 294. 606. (h. l. med). *Cyneg. B*, 247. 263. Item Nonno. *V*, 363 *ἀμφιπαγεῖς δόνυχισσιν ἀφαιδέσι λυσσάδες ἄρκτοι νεβροφανῆ χαροποῖσιν ἐδαιτρεύσαντο γενείοις*.

---

*) Nonnus aquilam Promethei dicit *ἥπατος ἠβώωντα ἀφειδέα δαιτυμόνηα I*, 577.

***) In transferendis vocabulis ab hominibus ad bestias mirus aliquoties auctor Cynegeticorum. De equis loquitur *A*, 245 *πειράτο σχέλιος ἀνῆρ μητέρα παιδὸς ἐοῖο παρ' ἄγκοινησι βαλέσθαι*. Item 255 *καὶ τετέλεστο ξείνος, ἀπόπινστος θάλαμος, στυγερώτατος ἔπποις*. *B*, 201 *Κervus φεύγουσαν μάρπει δὲ καὶ ἀγκὰς ἔχει παράχοιτιν*. Hal. *A*, 692 *σκύμνους ἀγκὰς ἔχουσα* (de phoca).

Dissertatio III.

De explicatione poetae quatenus pendet a scientia antiquitatis Homericae.

Tot vocabulorum usu Homericō accuratissime cognito quasi instrumentum sibi paraverat grammaticus excellentissimus et ad crisin exercendam et ad antiquitatem Homericam pernoscendam, quae scientia cum illa arctissime coniuncta et connexa est. Praeterea cum eandem quam iam cognovimus afferret observandi diligentiam et subtilitatem iisdemque rationibus inniteretur, ut et fabulas et terrae coelique descriptionem et artem poetae non nisi ex ipso unoque Homero expediret, hanc quoque rem cessisse optime vel incognita causa concedemus. Hinc allegoricae interpretationi obstitit (v. Wolf. p. CLXV.), fabularum enarrationem ab omni temporum confusione vindicavit, nec in regionum nec in coeli cognitione plus tribuit poetae quam carmina praestant, denique quidquid de cultu victuque illorum hominum scire necesse est, maxime ea unde plurima pendent, quae iterum iterumque recurrunt, ex ipsis poematis summa cum assiduitate eruit. Primum hoc duce coelum lustremus et Divos, dein ad homines atque in hunc orbem descendamus.

---

*De aëre, aethere, Olympo, et quaedam alia
de facie mundi.*

§. 1. Quae his temporibus coeli terraeque Homericæ investigatores observaverunt, ea attendit Aristarchus et multa eadem plane ratione expediverat. Primum de discrimine, quod est inter οὐρανός, Ὀλυμπος, αἰθήρ, ἀήρ eadem docuisse invenitur cum Vossio. Αἴθρ terrae proximus usque ad nubes, quae ultra has regio est αἰθήρ et οὐρανός. Οὐρανός enim dupliciter significat et solidum coeli firmamentum (τὸ στερεμνιον) et totam istam superiorem regionem i. q. αἰθήρ. Hinc quibus coelum quasi finitur et clauditur nubes coeli portae dicuntur (E, 749). Sed ab eo, qui poetae dicitur οὐρανός, diversus Olympus, qui nec ipsum coelum est nec (ut tum quidam putarunt) quidam coeli locus, sed mons Macedoniae: nec unquam haec commutantur. Cacumina vero Olympi cogitantur nubes excedere: inde est quod Olympus dici possit in Coelo esse. Ecce testimonia Ξ, 288 εἰς ἐλάτην ἀναβὰς (Somnus) περιμήκετον, ἢ τότε ἐν Ἰδη μακροτάτη πεφνυῖα δὲ ἥερος αἰθέρ ἴκανεν) ἢ διπλῆ ὅτι καὶ Ὀμηρον ἀήρ ὁ ἀπὸ γῆς μέχρι νεφῶν τόπος· ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ νεφέ τόπος αἰθήρ καὶ ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρανός. διὸ τὰ νεφέ λέγει πύλας οὐρανοῦ. B, 458 αἴγλη παμφανόωσα δὲ αἰθέρος οὐρανὸν ἴεν) ὅτι καὶ Ὀμηρον πρῶτος ἀπὸ γῆς ἔστιν ὁ ἀήρ, εἶτα μετὰ τὰ νεφέ αἰθήρ ὄν καὶ ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρανὸν καλεῖ. — E, 749 αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκρον οὐρανοῦ, ὡς ἔχον Ὄραι, τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανός Οὐλυμπός τε, ἡμὲν ἀνακλιναὶ πικνιὸν νέφος ἢ ἐπιθεῖναι) ἢ διπλῆ ὅτι πύλαι οὐρανοῦ τὰ νεφέ ὁ γὰρ ὑπὲρ ταῦτα τόπος ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ οὐρα-

νός καλεῖται. Θ, 393 in iisdem versibus eadem observatio: ἡ διπλῆ ὅτι πύλας οὐρανοῦ τὰ νέφη ὑποτίθεται· τὸν γὰρ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον ὁμωνύμως τῷ στρεμνίῳ οὐρανόφω καλεῖ. πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου. Iuno postquam cum Minerva curru invehens coelum atque extrema Olympi culmina in coelum porrecta reliquerat, dicitur Iovem reperisse sedentem „ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο“. Hoc (E, 754), quod ab illo discrepare videtur, vide quomodo acceperit: ἡ διπλῆ ὅτι ὄρος ὃ Ὀλυμπος (sc. quod dicitur culmina habere) καὶ ὅτι ὑπερθετικὸν ἀντὶ ἀπλοῦ ἀκροτάτη ἀντὶ τοῦ ἄκρα· οὐ ζήτητέον οὖν πῶς τὸν ὑπὲρ (l. ὑπὸ) τὰ νέφη τόπον ἀκροτάτην εἶρηκε τοῦ τῆρ (l. κορυφῆν)· λέγει γὰρ ἄκραν οἰανδήποτε. Recte: ἀκροτάτη κορυφῇ est quasi vernacule dicas: auf höchster Spitze. Hinc omnia montis πολυπτύχου eminentia culmina sic dicuntur, sive super eminent nubes (ut Θ, 3 ubi idem observ. ἡ δ. ὅτι ἀντὶ τοῦ ἄκρα) sive non super eminent. — Olympus mons est: hoc primum ostendunt epitheta et quod eius culmina commemorantur: O, 21. A, 402 ὅτι μακρὸν τὸν Ὀλυμπον ὡς ὄρος· τὸν δὲ οὐρανόφω εὐρύν*). Item Θ, 199 μακρὸν Ὀλυμπον) ἡ διπλῆ ὅτι μακρὸν Ὀλυμπον ὡς ὄρος. Σ, 186 ἡ διπλῆ ὅτι ὡς ὄρος τὸν Ὀλυμπον ἀγάννιφον λέγει. N, 754 ὄρει νιφόεντι εἰκαίς) ἡ διπλῆ ὅτι νιφόεντα τὰ ὄρη. καὶ Ὀλυμπος τοιγαροῦν ὄρος. νιφόμενος γὰρ λέγεται (Σ, 615). ζ, 44 hoc habent scholia: οὔτε χιὼν ἐπιπίλνεται) ἀχιόνιστον μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω μερῶν λέγει· ἀγάννιφον δὲ

*) Aliquot locis Zenodotus habebat οὐρανόφω αἰπύν — pro εὐρύν. Γ, 364 οὐρανόφω αἰπύν) ἡ διπλῆ περιεπιγμένη ὅτι Ζηνοδότος γράφει αἰπύν. αἰπύ δὲ ὄρος ἔν λεγοίτο, ὃ δὲ οὐρανόφω εὐρύς. παρῆκει γὰρ τῇ γῆ. Item O, 192. ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνοδότος αἰπύν· τοῦτο δὲ ὄρος ἐπίπλνεται. — ὄρος αἰπύ, αἰπύς Ὀλυμπος saepius apud Homerum. Hi loci sine dubio notati fuerunt, sic ut omnes loci, unde

ἀπὸ τῶν κατωτέρω μετὰ τὰ νέφη τόπων. Sic explicuisse Aristarchum non potest dubium esse; nec quid Voelckerum in ea explicatione offendat (p. 6) intelligo. Finxit Homerus Olympum ultra nubes cacuminibus eminentem; quae infra nubes sunt cacumina hominum oculis exposita et nive tecta, quae ultra nubes ab hominum oculis remota, ibi deorum domicilia, ibi aeterna claritas. Y, 5 ἡ διπλῆ ὅτι Ὀλύμπος ὕψος· διὸ πολύπτυχος. — A, 44 Οὐλύμποιο καρήνων) ὅτι ὕψος ὁ Ὀλύμπος· τὰ γὰρ κάρηνα ἐπὶ ὕψους. Item A, 74 Οὐλύμποιο καρήνων) ὅτι ὡς περὶ ὕψους τοῦ Ὀλύμπου. Ξ, 154 Ἥρη δ' εἰσεῖδε — σταῖδ' ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ἕλιου) ὅτι ὕψος ὁ Ὀλύμπος καὶ ἕλια ἔχει καὶ ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἐπιθεωροῦσι (ut Iuppiter ab Ida). Ξ, 225 λίπεν ἕλιον Οὐλύμποιο) ἡ διπλῆ ὅτι ὕψος ὁ Ὀλύμπος. τὸ γὰρ ἕλιον ἰδίως ἐπ' ὕψους γάσσεται. T, 114 ἕλιον Οὐλύμποιο) πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου. In illo versu γαῖα δ' ἔτι ξυγὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλύμπος (O, 193) ne quis intelligat Olympum extra terram poni, haec annotat, quae paene argutiae videbuntur: ἡ διπλῆ ὅτι συναφῆς τῇ γῆ ὁ Ὀλύμπος ὡς ἂν ὕψος· τὸ δὲ ὁμοίον πεποιήκε καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα „γαιετάω δ' Ἰθάκην εὐδαίελον, ἐν δ' ὕψος αὐτῆς“ (ι, 21). κελώρικε γὰρ τὸ ὕψος τῆς Ἰθάκης, οὐχ ὡς μὴ ὂν ἐπ' αὐτῆς, καθάπερ καὶ τὸν Ὀλύμπου, ἐπίγειον ὄντα, τῆς γῆς· εἰ γὰρ ὁ αὐτὸς τοῦ οὐρανοῦ ἢ μέρος ἐπουράνιον, οὐκ ἂν κοινός, ἀλλ' ἴδιος τοῦ Διὸς (v. 192). Haec aptius: Y, 58 Ποσειδάων ἐτίναξεν γαῖαν ἀπειρεσίην ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα) ἡ διπλῆ ὅτι διέστειλε τῆς γῆς τὰ ὄρη, ὡς ἐκεῖ „γαῖα δ' ἔτι ξυγὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλύμπος“. Item

---

de usu Homericō voc. αἰπύς constaret, notati; cuius rei vestigium superest N, 327 ἡ διπλῆ ὅτι αἰπύ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ δυσπρόβατον, δυσχερές. Alijs locis permultis (quos enumerat Voelcker. Geogr. H. p. 5) οὐρανὸς εὐρύς. Recte A. r. οὐρανὸν εὐρὸν prae tulit, quamquam non prae fracte negat dici posse alio modo οὐρανὸν αἰπύν.

hoc ζ, 42 Οὐλύμπον δ' ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος —) εἰ μὲν
 πρὸς οὐρανὸν τὸ ὅθι φασὶ νῦν οὐ καλῶς ἔχει· οὐδὲ γὰρ
 ἐπὶ τούτου διατάζει (puto διατάσειεν ἂν) ὁ ποιητὴς λέ-
 γων ὅθι φασί, εἰ δὲ πρὸς τὸ καλούμενον οὕτως ὄρος, κα-
 λόν. Scholia ad ζ, 42. 44. 45. plura habent quae ex
 Aristarcho fonte esse nunc facile quis agnoscet.
 Omnino in re gravissima, quae acres videtur adver-
 sarios habuisse, magna parva attendit. Scite monitum,
 quamquam solum per se non probaret, ad ε, 55 ubi
 Mercurii ad Calypsonem iter depingitur: πρὸς τὰ περὶ
 Ὀλύμπου σεσημείωται· εἰ γὰρ μὴ ἀπὸ Μακεδονίας ὁ
 θεὸς ἔξορμα, ἀλλ' ἄνωθεν ἐξ οὐρανοῦ, οὐκ ἂν πολλὴν
 ἐπῆλθεν, ἕως εἰς τὴν νῆσον παραγένηται, ἀλλ' εὐθὺς κατὰ
 κάθετον γενόμενος (ut Minerva T, 350). Caeterum Ma-
 cedoniae montem indicari his locis colligitur. A, 503
 (κάππεσον ἐν Δήμῳ) πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου· παράκει-
 ται γὰρ ἡ Δήμος τῇ Θράκη. E, 226. Ἥρη δ' ἀΐξασα
 λίπεν δίον Οὐλύμποιο, Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἥμα-
 θίην ἐρατεινὴν σῦν' ἐφ' ἵπποπόλων Θρακῶν ὄρεα νι-
 φρόντα) ἡ διπλῆ ὅτι Μακεδονικὸς Ὀλυμπος θεῶν οἰκη-
 τήριον· ἡ γὰρ Πιερία τούτου ἀκρόρεια, καὶ Ἥμαθία τι
 πρότερον ἢ Μακεδονία ἐκαλεῖτο· παράκειται δὲ καὶ ἡ
 Θράκη. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα (ε, 50) ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ „Πιε-
 ρίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ“. — Quo loco
 schol. Pal., quod patet ex his fontibus manasse: ἀναγ-
 κάζει τὸ ἔπος διὸ ὄρος Ὀλυμπος θεῶν οἰκητήριον κατὰ
 τὸν ποιητὴν. Praecipue nota dignus ille locus, ubi
 Iuno in Olympo thalamum suum ingressa se exornat
 unguentoque beneolentē corpus unguat:

τοῦ (ἐλαίου) καὶ κινυμένοιο Διὸς κατὰ χαλκοβατὲς δῶ
 ἔμπτῃς ἐς γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἵκει' αὐτῆ,

ubi clarissime Olympus a coelo distinguitur: ἡ διπλῆ
 πρὸς τὰ περὶ Ὀλύμπου, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ αὐτὸς τῷ οὐ-
 ρανῷ οὐδὲ τόπος τοῦ οὐρανοῦ· ἀπ' αὐτοῦ γὰρ φησι τὴν
 ὁσμὴν τοῦ μύρου ὁμοίως καὶ εἰς οὐρανὸν ἀφικνεῖσθαι

καὶ εἰς γῆν. τούτο δὲ ἐπὶ τῶν ἀνωτάτω τοῦ ὄρους κορυφῶν συμφωνήσῃ ἴσον διάστημα ἐπὶ γῆν καὶ οὐρανὸν λαμβάνειν (AB). Hoc dicit: non absonum erit ex hoc loco colligere a summis Olympi cacuminibus ad convexa coeli (quae hic intelliguntur) atque ad terram par spatium sibi finxisse Homerum. Sed hoc illinc certissimum Olympum montem a coelo diversum esse. Cum his alia omnia conspirant. Θ, 46 ἡ διπλῆ ὅτι οὐδέποτε εἶπε μεσηγὺς γαίης τε καὶ Ὀλύμπου νιφόντος· οὐδὲ τὸν Ὀλυμπὸν ἀστερόεντα· διαφέρει γὰρ κατ' αὐτὸν ὁ Ὀλυμπος τοῦ οὐρανοῦ. Θ, 68 ἤμιος δ' ἥλιος μέγαν οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει) ἡ διπλῆ ὅτι οὐδέποτε ἐν Ὀλύμπῳ τὸν ἥλιον ἀλλ' ἐν οὐρανῷ· οὐκ ἄρα ὁ αὐτὸς τῷ οὐρανῷ. — Denique si quis simul dicitur in coelum venisse et in Olympum, hoc inde explicandum quod cum Olympi cacumina ultra nubes extendantur in illas regiones, quas et αἰθέρα et οὐρανὸν dicit, illud rectissime dicitur. A, 497 ἡερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλυμπόν τε) ὅτι οὕτως εἴρηκεν οὐχ ὡς τοῦ Ὀλύμπου ἐπ' οὐρανοῦ ὄντος, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ αἱ κορυφαὶ τοῦ ὄρους ὑπὲρ τὰ νέφη εἰσὶν· ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπος οὐρανοῦ καλεῖται ὁμωνύμως τῷ στερεμνίῳ ἀλλὰ (haec vox corrupta, fortasse: καὶ ἀλλαγῷ) καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν Ὀλύμπῳ γεγονέναι αὐτὴν λέγει. Item Ω, 97 πρὸς τὰ πέρατα (l. περι) τοῦ Ὀλύμπου. Οὐρανὸν γὰρ νῦν εἰπὼν ὑποβάς (104) φησιν „ἤλυθες Οὐλυμπόνδε“. 104 ὅτι ἄνω εἶπεν εἰς οὐρανὸν ἠΐχθήτην, νῦν δὲ εἰς Ὀλυμπὸν παραγεγονέναι. αἱ γὰρ κορυφαὶ τοῦ Ὀλύμπου ἐπουράνιοι. 121 ἡ διπλῆ ὅτι πάλιν ἐξ Ὀλύμπου λέγει κατιέναι· ἄνω δὲ (97) „οὐρανὸν ἠΐχθήτην“. Bene factum quod etiam in duobus difficillimis locis quid egerit certe aliquo modo ex reliquiis intelligere licet. Θ, 25 in aurea catena Iovis: ἡ διπλῆ ὅτι εἰ μὴ ἐκδεξώμεθα Ὀλυμπὸν τὸ ἐπὶ Μακεδονίας ὄρος οὐ συμφωνήσῃ τῇ διαθέσει αὐτῆς. ἐπὶ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ στάς φησὶ τὸν Ὀλυμπόν

ἀνέλκειν τῆς σειρᾶς ἐκ τοῦ ῥίου ἐκδεθείσης, καὶ ὅτι ἡ
 ἐξ περιουσίᾳ. Huic coningas observationem, quae sine dubio
 Aristonici est: ἔπειτα ὕταν θελήσω ἐρούσαι φησί, et intel-
 liges hanc Aristarchi sententiam fuisse: si ego Olym-
 pum egressus alicubi in coelo (totam superiorem regio-
 nem dicit τὸν ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον) stans catenam coe-
 litus suspensam manu tenerem, vos omnes in catena
 suspensi me non possetis terram versus trahere: ego
 contra si vellem trahere, catenam, cui vos adhaereretis,
 cacumini Olympi illigatam contraherem itaque et vos
 catenae adhaerentes et cum Olympo in solo fixo terras
 simul et maria suspensa tenerem. Video scholia BL et
 V certa vestigia Aristarchearum observationum habere:
 in BL est: περὶ ῥίον Οὐλύμποιο ἵνα αὐτὸ δεσμεύσας καὶ
 τὰ λοιπὰ ἐπάρη, συνεζήτωμένης αὐτῷ μὲν τῆς γῆς; τῇ δὲ
 γῆ τῆς θαλάττης. V (et haec ipsa putaverim Aristo-
 nici verba esse) δείκνυσιν ὅτι βέβηκεν ὁ Ὀλυμπος καὶ
 οὐκ ἔστι μετέωρος*).

Superest locus omnium in hac re difficillimus:

II, 364 ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐ-
 ρανὸν εἶσω
 αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τεῖνη. —
 ἡ διπλῆ ὅτι σαφῶς οὐκ ἔστιν Ὀλυμπος καὶ οὐρανός ὁ
 αὐτός. ὡς γὰρ ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἑτερόν φησι τὸ νέφος
 ἔρχεσθαι· οὐδὲ μὴν τόπος ἐπουράνιος· ὁ γὰρ Ὀμηρος
 ἀπὸ τῶν γνωσκομένων πᾶσι ποιεῖται τὰς ὁμοιώσεις (h.
 e. non potest exemplum sumptum esse ab iis quae in
 summis coeli tractibus fiunt, quae sensum aciemque
 hominum fugiunt: recte) καταλείπεται τοίνυν τὸ ὄρος
 σημαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ὄρων λέγει τὰ συνεσιώτα

*) Huius loci explicatio Aristarchea certissima est, et de Atlan-
 tis columnis (v. Voelcker p. 181. Brzoska geogr. myth. I p. 72)
 aut explatio quaerenda quae cum hoc non dissonet aut statuen-
 dum quod Vossius statuit (Krit. Bl. II. p. 203).

νέφην μεταχωρεῖν· „ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρους
 μεγάλιο κινήσῃ πυκινὸν νέφος“ (297) τοιγαροῦν καὶ δταν
 λέγῃ „ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται“ ἀπὸ
 ὄρους σημαίνει.

Ergo ex hoc versu tantum expedit quantum (si quidem Homeri vel intelligentis poetae esse statuimus) expediri poterat, hic etiam Olympum a coelo diversum esse et Olympum montem. Sed reliqua non expedit, ut sibi satisfaceret. Ad 365 haec legimus: πῶς αἰθέρος; τὰ γὰρ πάθη ταῦτα περὶ τὸν αἴρα συμβέβηκεν. τάχα οὖν συγγεῖται ὁ αἴρ πρὸς τὸν αἰθέρα, ὡς καὶ ἐν τῇ A (54) αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος καὶ Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέεσσι (O, 192)· οὐ γὰρ αἱ νεφέλαι ἐν τῷ αἰθέρι. (AD) Nisi omnia me fallunt, haec exempla non sunt ab Aristarcho (qui subtilior erat quam ut illis usum vocabulorum ab ipso observatum necessario perturbari crederet) sed debentur discipulis. Ipse tantum dixerat: τάχα οὖν συγγεῖται ὁ αἴρ πρὸς τὸν αἰθέρα, quae vox est desperantis. Mansit locus in „insolubilibus“. Nicanor sic: τοῦτο ἐκατέροις δύναται προσδίδοσθαι (sc. αἰθέρος ἐκ δίης)· τὸ μέντοι ζήτημα ἁμοίως μένει. αἴρος γὰρ πάθη ταῦτα· τάχα οὖν κεῖται ὁ αἰθῆρ ἀντὶ τοῦ αἴρος. Caeterum nec hodie solvit quisquam hanc quaestionem nec solvet olim. Si quidem statuendum est ullum antiqui vatis in his inesse vestigium, suspicer in altero versu fuisse αἰγίδος ἐκ δίης (v. A, 167*).

Nunc (praeterquam quod non dicunt omnino qui locum hic habeat οὐρανός) explicant αἰθέρος ἐκ δίης „ex coelo sereno“. Quod falsum est.

Vide convexa coeli nubibus cooperta, hic locus

*) Pro οὐρανὸν εἶσω epithelon Olympi.

qui infra nubes est proprie dicitur *αἶθήρ*; qui ultra nubes οὐρανός: sensim fac nubila disturbari et caerula apparere; iam

aspice hoc sublime candens,

hic est *αἶθήρ*: qui nubibus disiectis erumpit, quod Homerus dicit *ὑπερῶα γῆ ἄσπετος αἶθήρ* Θ, 554. Π, 300. Qui si nullis nubibus tectus est, homines sunt *ὑπ' αἰθέρι*, P, 366.

οἱ δ' ἄλλοι Τρωῆς καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὐκῆλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἥελλου ὄξεια, νέφος δ' οὐ φαίνεται πάσης
γαίης οὐδ' ὀρέων.

Quae hinc efficitur claritas ea est *αἶθηρ*. Hinc Ajax Iovem implorans precatur (P, 646) *ποιήσον αἶθηρ*. Non poterat *ποιήσον αἰθέρα*, hunc enim non facit Iuppiter, sed ab initio in caelo extensus est atque extensus erit in aeternum; et sic possunt quidem, ut ad nostrum locum respiciamus, nubila colligi *ἐξ αἶθρης*, non *ἐξ αἰθέρος* *). Recte etiam illud dicitur Θ, 556. Π, 556 *ὡς δ' οἷ ἐν οὐρανῷ ἄστρο φαινήν ἀμφὶ σελήνην φαίνεται ἄριπρεπέα, ὅτε τ' ἐπλετο νήνεμος αἶθήρ*; at contra *νήνεμος αἶθήρ* non poterat dici ab Homero ut significarentur moleste flantes et nimbis mixti venti. Sed illud recte dicitur (o, 293)

τοῖσιν δ' ἔκμενον οὐρον ἴει γλανκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νῆς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἄλμυρον ὕδωρ.

Ubi hoc de industria positum ut intelligamus acriter

*) *αἶθήρ* pro splendore auctor Cynegeticorum A, 220 (de armis splendidibus) ἀντὶ δ' αἴγλη χαλκοῦ ἀποθρῶσκει φαιθοντίας, αἶψα δ' ὀπίσσω κλινομένη ἀκτίνος ἀπαστρέπτει πολὺς αἶθήρ. Od. ξ, 44 ἀλλὰ μάλ' αἶθηρ πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ' ἐπιπέδρομεν αἴγλη. Hic Rhianus legebatur *αἶθήρ*; quod ferri potest si μάλα explices „sane.“

sed iucunde flantem ventum fuisse coelo sereno navem celeriter impellentem. Poterat etiam ἀπὸ οὐρανοῦ; sed ubi interest clarum coelum cogitari potius eligit αἰθήρ.

Caeterum levis correctio adhibenda Aristarcho: non omni ex parte idem est αἰθήρ et οὐρανός. Οὐρανός omnis regio, quae nubes excedit, qua dii sunt; sed eius infima pars, quae hominibus adversa est, proprie etiam dicitur αἰθήρ, quod huius regionis splendor tempestate serena quasi hominum oculis expositus est. Hinc quamquem recte Dii dicuntur et ἐν αἰθέρι esse et ἐν οὐρανῷ, tamen utrumque etiam distingui potest (cf. Voelcker p. 18), ut in illis αἴγλη, ὄρυμαγδὸς δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἔκε (B, 458. P, 426), et quando Minerva ἄρητη εἰκῶτα τανυπτέρουμι λιγυρώνῳ οὐρανοῦ ἐκ κατέπαλλο δι' αἰθέρος.

Hoc ideo secus intellexit Aristarchus quod οὐρανὸν praeter eam de qua nunc egimus significationem putavit etiam τὸ στερέμιον significare (ut Vossius). Illud firmamentum intellexit sine dubio quando dicitur δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἔκεν et intellexit in eo loco ubi de Iunonis unguento dicitur

ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἔκει' αὐτμή
unde (ut vidimus) non inepte colligi putavit illud firmamentum ab Olympi cacuminibus tantum fere abesse quantum terram. Nec possunt non tale fingere firmamentum, quo tota superne clauduntur, qui οὐρανὸν παγκάλκεον, αἰθήρεον proprio sensu accipiunt. Quod ipsum Aristarchum fecisse puto inde, quod in illis notissimis versibus (λ, 313).

οἱ δὲ καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φύλοπιδα στήσειν πολυαῖκος πολέμοιο·

Ἔσσαν ἐπὶ Ὀλύμπῳ μέμασαν θέμεν· ἀντὰρ ἐπὶ Ὄσση
Πήλιον εἰνοσίφυλλον ἔν' οὐρανοῦ ἀμβρατος εἶη.

duos ultimos pro spuris habuit et quidem eam ab cau-

sam quod res non fieri posset: ἀθετούνται ὡς ἀδύνατοι. Quid vero impossibile nisi ad coelum ascendere aeneum? Etenim illa mirabilia sane Vossii foramina illi in mentem non venerant. Nos eum locum sic explicamus. Olympum ascendunt*) Aloidae; tum Dii illos fugientes in altiora coeli aufugiunt; quae coeli altiora ut et ipsi ascendere possint, cum aera sine machinis ascendere non possint, montes superstruere moliuntur. In his igitur rebus, quae ad Olympum et Uranum pertinent, hoc distichon nihil peccat.

§. 2. De reliqua facie mundi Homerici quid Aristarchus observatum habuerit ex paucis fragmentis cognovimus:

1) Quin recte Haden et Tartarum distinxerit inde patet, quod Θ, 16 (τόσον ἐνερῶ Αἰδῶ ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης) notaverat: ἡ διπλῆ πρὸς τὴν κατ' Ὀμηρον τοῦ κόσμου τάξιν. Cf. Ο, 225 ἐνεργέτους δὲ καλεῖ καὶ οὐρανίωνας καὶ ὑποταρταρίους καὶ Τιτῆνας τοὺς περὶ Κρόνον θεούς. Ξ, 279 ὅτι τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς ὑποταρταρίους προσαγορεύει. Huic loco hoc adiungamus. Ψ, 73 ὅτι ἐκτὸς ποταμοῦ ὑποτίθεται τὰς τῶν ἀτάφων ψυχάς. Notatum propter extremam Od., ubi statim nondum sepulti ad inferos perveniunt (sch. ω, 1).

2) Oceanus fluvius est. Υ, 7 (οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην πλὴν Ὠκεανοῖο) ἡ διπλῆ ὅτι ποταμὸν καὶ (I. σὺ) θάλασσαν τὸν Ὠκεανὸν παραδίδωσι. Ab eo reliqua flumina originem habent. Φ, 195 τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει οὐδὲ βαθυρρεΐταιο μέγα σφέ-

*) Magni aestimamus Voelckeri operam; si tamen verum dicendum est, quod de hoc loco excogitavit, hoc nimium ridiculum est. cf. Nitzsch. Od. II. p. 94. Aeneum et ferreum coelum non proprie dici (p. 5) assentimur ei.

www.libtool.com.cn
 νος Ὠκεανοῖο, ἐξ οὐπερ πάντες ποταμοὶ πᾶσαι τε θάλασσαι) ἢ διπλῆ περιεστιγμένη ὅτι Ζηνόδοτος αὐτὸν οὐκ ἔγραψε· γίνεται δὲ ὁ Ἀχελῷος πηγὴ τῶν ἄλλων πάντων. ἔστι δὲ καθ' Ὅμηρον ὁ Ὠκεανὸς ὁ ἐπιδιδούς πᾶσι τὰ ρεύματα. διὸ καὶ κατὰ τιμὴν φησιν „οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην, πλὴν Ὠκεανοῖο“. Hunc versum nisi Aristarchus ab interitu eripuisset, quantas turbas excitatione essent hodie his de rebus quaerentibus.

3) *M*, 239 τῶν οὔτε μετατρέπομ' οὐδ' ἀλεγίζω, εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς Ἡῶ τ' Ἡελίον τε, εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα) ἢ διπλῆ ὅτι δύο διαστάσεις οἶδεν Ὅμηρος κοσμικὰς ἀνατολὴν καὶ δύσιν· καὶ δεξιὰ μὲν τὰ, πρὸς ἀνατολὰς, ἀριστερὰ δὲ τὰ πρὸς δυσμὰς λέγει. Videmus igitur quomodo acceperit *x*, 190, contra quam Crates (v. schol. β, 1).

4) De sole occidente Homerus nunc dicit Oceano submergi nunc subire terram, et hoc quidem in heroum persona, illud cum ipse loquitur. *H*, 422 ἢ διπλῆ ὅτι αὐτὸς μὲν ἐξ Ὠκεανοῦ ἀναπέλλειν καὶ εἰς Ὠκεανόν φησι καταδύεσθαι τὸν ἥλιον. ὀπότεν δὲ πρόσωπον ἠρωϊκὸν εἰσάγη ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆς· τὸ αὐτὸ δὲ ποιῆ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. *Θ*, 485 ἢ διπλῆ ὅτι αὐτὸς μὲν εἰς Ὠκεανὸν δύνοντα καὶ ἐξ Ὠκεανοῦ ἀνέχοντα λέγει τὸν ἥλιον, ἐξ ἠρωϊκοῦ δὲ προσώπου οὐκέτι. *Δ*, 735 (εὔτε γὰρ Ἡέλιος φασέθων ὑπερέσχεθε γαίης) ἢ διπλῆ ὅτι ἐξ ἠρωϊκοῦ προσώπου ὑπὲρ γῆς τὴν ἀνατολὴν λέγει, αὐτὸς δὲ ἐκ τοῦ ἰδίου προσώπου ἐξ Ὠκεανοῦ.

C. II.

Mythologica.

Achilles.

Non apud Chironem educatus, v. Thetis. Nec comoratum esse inter mulieres Scyrias Homero cogni-

www.libtool.com.cn
 tum. I, 668. (Quae de hoc loco in contrariam sententiam scripsit Heynius „das vermeinte Grabmal des Homer“ pag. 41, ea apparet per iocum scripta esse). Secundum Pherecydem Polydora Achillis soror est; sed hoc voluerit Homerus II, 175 certe affirmari nequit; incertum enim Peleus hic commemoratus idem cum Achillis patre sit, an alius ab illo, sicut multi sunt apud Homerum eodem nomine diversi. Sch. II, 175. Arma eius a Vulcano facta secundum Homerum invulnerabilia O, 165. 594. Versus Y, 266 cum sequentibus spurii, sch. h. l. cl. ad 265. Recentiores fingunt Achillis necati corpus ab Aiaçe ex proelio ablatum esse Ulixē tegente. Quod illi finxerunt ad similitudinem Iliadis P, 719. Homerus si de Achillis caede cecinisset vix ita instituisset (l. l. ἡ διπλῆ ὅτι ἐνεῦθεν τοῖς νεωτέροις ὁ βασταζόμενος Ἀχιλλεύς ὑπὸ Αἴαντος, ὑπερασπίζων δὲ Ὀδυσσεὺς παρῆκται· εἰ δὲ Ὀμηρὸς ἔγραψε τὸν Ἀχιλλέως θάνατον, οὐκ ἔν ἐποίησε τὸν νεκρὸν ὑπὸ Αἴαντος βασταζόμενον, ὡς οἱ νεώτεροι). Od. 9, 75 obscure innuitur fabula de contentione Ulixen inter et Achillem inter epulas exorta. Ad Homeri sensum eliciendum putavit aliquid profici posse ex II. I, 347, ubi haec notata habemus: ἡ διπλῆ πρὸς τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα ζητούμενον νεῖκος Ὀδυσσεὺς καὶ Πηλεΐδῳ Ἀχιλλεύς, ὅτι ἐμφαίνει καὶ νῦν ἀναιρῶν τὴν ἐπιχείρησιν τῶν περὶ Ὀδυσσεὺς λεγόντων βουλῆ καὶ λόγῳ αἰρεθῆσεσθαι τὴν πάλιν· νῦν γὰρ οἶον ἐπισαρκάζων λέγει (v. Nitzsch. l. l.). — Quod legitur T, 45 ἡ διπλῆ ὅτι τῆς ὑπὸ Ἴλιον στρατιᾶς ἤγετο ὁ Ἀχιλλεύς καὶ πρὸ τοῦ μῆνῆσαι, διὸ νῦν πάλιν ἀποκαθίσταται ἡ ἡγεμονία nec satis intelligo nec quorsus pertineat scio: sed videtur pertinere ad A, 54, ubi physicorum somnia explodenda erant. cf. sch. BL ad A, 54, ubi τῆς ὑπὸ Ἴλιον vel τῆς ὑπὸ Τροίαν στρατιᾶς legendum pro τῆς ὑπαίθρου στρ. — (Quod legitur X, 188 non puto Aristarchi esse).

Actoris filii.

A, 750 καὶ νῦν κεν Ἀκτορίωνε Μολλιωνε παῖδ' ἀλά-
 παξα cet., ἡ διπλῆ ὅτι ἐνεῦθεν Ἡσίοδος Ἀκτορος κατ'
 ἐπίκλησιν καὶ Μολιόνης αὐτοὺς γεγενεαλόγηκεν, γόνῳ δὲ
 Ποσειδῶνος. οὐδέποτε δὲ Ὅμηρος ἀπὸ μητρὸς σχηματίζει.
 709. ἡ διπλῆ ὅτι ἀπὸ μητρὸς Ὅμηρος οὐ σχηματίζει. μή-
 ποτ' οὖν ἀπὸ ταύτης πατρὸς Μόλου οὕτως αὐτοὺς εἶπεν.
 — Ψ, 640 Ἀρίσταρχος δὲ διδύμους ἀκούει οὐχ ὡς ἡμεῖς
 ἐν τῇ συνηθείᾳ νοοῦμεν, οἷοι ἦσαν καὶ οἱ Διόσκουροι,
 ἀλλὰ τοὺς διφυεῖς, δύο ἔχοντας σώματα, Ἡσίοδῳ μάρ-
 τυρι κρώμενος, καὶ τοὺς συμπεφυκότας ἀλλήλοις· οὕτως
 γὰρ καὶ τὸ λεγόμενον ἐπ' αὐτῶν σαφηνίζεσθαι ἄριστα·
 ἀναστάντος γὰρ δὴ τοῦ Νέστορος*) —

Aeneas.

Y, 298 ἡ διπλῆ ὅτι Αἰνείας οὐ ἀνεγράφη τῷ τῶν
 Πριάμιδων πολέμῳ, διὸ καὶ ὁ Πρίαμος ὑπώπτευν αὐτόν,
 οὐχ ὡς ἐνοιό φασιν ὅτι ἐπετίθετο τῇ βασιλείᾳ.

Agamemno.

Eius regnum Mycenis est, non Argis, ut apud re-
 centiores. *A*, 46. Iphigeniae caedem ignorat. *I*, 145.

Aiax Locrus.

Oilei filius, non Ilei, ut apud nonnullos recentiores.

*) Hoc eodem modo accipit Cruzerus ep. ad Hermann. p. 109
 haec addens: „dass sogar der nüchterne Aristarchus in dem Home-
 rischen διδυμοι statt des sonstigen διδυμάωνε einen Doppelleib von
 zwei Köpfen, vier Armen u. s. w. erkannt ——— wollte
 nichts verschlagen.“ Recte vir perspicax Aristarchum dixit
 — sobrium.

M, 365. *N*, 203. 694. *Ξ*, 442. *Ο*, 333 (cf. sch. Vet Eust. h. l.). Hoc etiam manasse videtur ex male intellecto Homero. *B*, 527 ἡ διπλῆ ὅτι τινὲς τῶν νεωτέρων ἀνέγνωσαν χωρὶς τοῦ ο ὡς ἄρθρον ὄντος. ὁ δὲ Ὅμηρος σὺν τῷ ο λέγει τὸν Ὀϊλέα*). Quod, cum Hesiodus et Stesichorus utraque nominis forma usi essent, ut Eustathius ex antiquis testatur *B*, 527 p. 277, admodum verisimile est. Ὀϊλεύς et apud Homerum nonnullis exemplis certissimum et vulgaris forma fuit (Atticis Ὀϊλεύς ut οἰστός); forma Ἰλεύς ex Homero finxerunt, ubi sibi ὁ Ἰλλῆος ταχὺς εἰός et similia audire videbantur. Hanc sententiam Aristarchi vellem notam habuisset Hermannus, cum scriberet de em. rat. gr. p. 41. 42, ut viri subtilissimi iudicium haberemus.

Aiax Telamonius

apud Homerum non fingitur invulnerabilis *Ξ*, 406. *Ψ*, 822 (Cf. Eust. 995).

Andromache.

Z, 457 Hector ad Andromachen: καὶ κεν ἐν Ἄργει εἶοῦσα πρὸς ἄλλης ἰσθὸν ὑφαίνοις καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὑπερείης πόλλ' ἀκαζομένη) ἢ διπλῆ ὅτι κατὰ τὸ προσωνχὸν οὕτως εἰπόντος Ὀμήρου οἱ νεώτεροι ὑδροφοροῦσαν εἰσάγουσιν αὐτήν. Cui simillima observatio, haec, unde Astyanax apud recentiores moenibus praeceps datus fingatur. *Ω*, 735 Andromache de

*) Tzetz. ex. II. p. 4 Inter interpretes Homeri, inquit, fuit etiam Ποσειδάωνιος ὁ Ἀπολλωνιάτης ὁ τῷ Ἡσιόδῳ μέμνην ἐπάγων ὡς παραφθείραντι τινὰς τῶν Ὀμήρου λέξεων, τὸν Ὀϊλέα Ἰλέα εἰπόντι καὶ τὸν νῆδυμον ἡδυμον καὶ ἄλλα ἅπαντα τοιαῦτα. Cf. eundem p. 126. (Ipse Tzetz. forma Ἰλεύς usus est: v. Wern. ad Tryph. v. 163)

fili *sorte eiulans: ἤπιον* Ἀχαιῶν ἔλπει, χειρός ἑλῶν, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον· ἢ διπλῆ ὅτι ἐντεῦθεν κινηθέντες οἱ μεθ' Ὀμηρον ποιηταὶ ἐπιτόμενον κατὰ τοῦ τείχους ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰσάγουσι τὸν Ἀστυνάκτα.

Antea,

uxor Proeti; apud recentiores Stheneboea. Z, 160. Pater eius, cuius nomen apud poetam non est, apud recentiores Iobates. Z, 170.

Aphrodite

secundum Homerum Iove nata. Y, 170.

Apollon

a Paeone, qui deorum medicus est, diversus E, 898. Quidam falso Paeona pro Apolline acceperunt A, 473 (v. sch. h. l.). — Causa cur cum Neptuno apud Laomedontem servitium subierit, a poeta non tradita. Y, 444. Smintheus dictus non a muribus (Ἀρίσταρχος ἀπρεπὲς ἡγείται ἀπὸ χαμαιπετοῦς ζῶον τὸν θεὸν ἐπιθέτω κεκοσμησθαι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ), sed ab urbe Troica. Apollon. lex. H. 726.

Ares

Iunonis filius est, non ut quidam putant Enyus. E, 892. Enyo dea bellica est (E, 333). Inde Martis epitheton Enyalius, quo nec Enyus filius significatur, nec apud Homerum, sicuti in Atticorum fabulis, Enyalius deus a Marte diversus. P, 211 (ubi leg. οὐδὲ ὡς οἱ Ἰττικοὶ διαφέρουσα). Martis filii sunt Δεῖμος et Φόβος, non eius equi, ut Antimachus fecit. falso intellecto.

www.Fihos.com
 versa Homericō, 119. vid. ad h. l. et *A*, 439. *N*, 299. — *E*, 942 notabile, quod eum homines spoliāntem inducit.

Athenē.

E, 874 ἢ διπλῆ ὅτι ἐμφαίνει ὡς ἐκ μόνου τοῦ Διὸς γεγομένης τῆς Ἀθηνᾶς. I. e. Hic locus speciem præbet, quasi Homerus ex solo Iove natam Minervam cognoverit. — Si ex his paucis verbis colligendum est, videtur Aristarchus nihil de hac re certi statuisse, sed ad contrariam potius partem inclinasse. Quod si scholion (BL) ad *E*, 880 Aristarcheum est, præfracte negavit. Hoc scholion est: τοῦτο δέδωκεν ἀφορμὴν Ἡσιόδῳ τὸ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ μόνου λαβεῖν, ὅπερ ὁ ποιητὴς οὐκ οἶδεν, ἀλλὰ λέγει ἀνιῆς αὐτῆν, ἐπεὶ σὺ ἀδελφὸν αὐτῆν ἐγέννησας ἦτοι ἐπιβλαβῆ. Hoc Aristarcheum esse inclināt animus, sed statuendum ab epitomatore falso relatum, quod dicit αὐτὸς pro μόνου Homero non notum esse: id Aristarcheum non est; contrarium is observaverat (v. *Θ*, 93). Certissima in Homericis carminibus vestigia esse, fabulam de Minerva solo Iove nata poetæ notam fuisse, nemo iure dixerit, nec propter ea, quæ ipse attulit, dicere debebat Heffterus Goetterd. auf Rhod. II, p. 30. — Ἀλαλκομένης Ἀθήνην duxit Ar. ab ἀλαλκεῖν, quod refutatum invenies ab Steph. Byz. s. Ἀλαλκομένιον.

Atreus et Thyestes.

Eorum de discordia ignota Homero fabula. *B*, 107.

Bellerophon.

Fabulam de Pegase non novit. *Z*, 183. 191.

---

www.libtool.com Briareos,

ἑκατόγχειρος est qui centum manus habet (non ut quidam volunt, cuius longitudo centum cubitorum est). Apollon. lex. p. 370, ubi ante οὐδὲ διὰ inserendum οἱ δέ. — Est deus marinus, B, 404.

Charites.

Ξ, 267 ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων δώσω δπυιέμεναι) ὅτι δύο γενέσεις Χαρίτων ὑποτίθεται, πρεσβυτέρας καὶ νεωτέρας· διὸ συγκριτικῶς λέγει ὀπλοτεράων. V. observationem de usu voc. ὀπλότερος Δ, 324. Duplex Musarum stirps, Pausan. IX, 29, 2.

Clytaemnestra.

Una cum Aegistho interiit; sed an, sicut Aegisthus, et ipsa ab Oreste interfecta sit sec. Homerum, incertum est. Schol. γ, 303.

Cyclopes.

Non improbi finguntur praeter unum Cyclopem. v. Apollon. I. H. s. ἀθεμιστων (p. 60). Eustath. p. 1617, 20. (Cf. Damm. s. Κύκλωψ et supra p. 152 θέμιστες).

Dionysus

apud Homerum non videtur Deus esse. Z, 132 σημειοῦνται τινες ὅτι ὡς περὶ θεοῦ τοῦ Διονύσου διαλέγεται (quod idem est ac si dixisset ὅτι ἐμφαίνει ὡς περὶ θεοῦ τοῦ Διονύσου, v. Athene) h. e. cum propter Dionysum violatum tanta poena a Dis maioribus Lycurgus afficiatur, (fortasse etiam propter θύσθλα commemorata

et propter *μαινόμενον*, cuius explicatio incerta*), ex hoc loco videri possit colligi posse, Deum esse Dionysum. Quodsi deus esset, vix dubitandum quin una vini inventor esset. Sed cum ubique Homerus vini frequentem mentionem iniiciat, tamen Dionyso nusquam inventionem tribuit. Nec Maronem, illum vini dulcissimi donatorem, genere Dionyso propinquum fuisse facit, sicut fecit Hesiodus. Schol. ι, 198, (quod scribemus, ut correctum est a Lobeckio Agl. p. 287) ταῦτα σημειοῦνται πρὸς τὸ μὴ παραδιδόναι Ὅμηρον Διόνυσον οἴνου εὑρετὴν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως οἴνου μνημονεύοντα. ἡ δὲ ἀπότασις πρὸς Ἡσίοδον λέγοντα τὸν Μάρωνα Οἰωπλῶνος τοῦ Διονύσου. — Π. Ξ, 325, sicut totus hic locus, ab Aristarcho et antea ab Aristophane reiectus ut spurius. — In Aristarchi sententia ex tam parvis reliquiis enucleandis discessimus paululum a Lobeckio Agl. pg. 286, 287. Attamen veremur, ne quid ei tribuerimus praeter sententiam: nam scholiorum testimonia H, 132. ι, 198 nec integra fortasse et an Aristonici sint non caret dubio.

Eileithuiae

v. Musae. — T, 119 observatum, quod *εἰλειθυίας* pro ipsis partus doloribus dixerit.

Enyo. Enyalia.

v. Ares.

---

*) ἡ διπλῆ ὅτι μαινόμενιο ἦτοι μανιοποιῦ, βαχχίας παρασκευαστικοῦ, ἢ αὐτοῦ μαινόμενου ἐνθουσιαστοῦ ἢ βαχχευτοῦ.

Erinnyes.

I, 569 ἡ διπλῆ στι επικαλεῖται μὲν τὸν Ἄϊδην καὶ τὴν Περσεφόνηαν, ὑπακούουσι δὲ αἱ Ἐρινύες ὡς ὑπηρετίδες. 571. ἡ διπλῆ στι αἱ Ἐρινύες ὥσπερ ὑπηρετίδες ὑπακούουσι καὶ οὐ μάχεται τὸ „κικλήσκουσ' Ἄϊδην καὶ ἔπαινήν Περσεφόνηαν“.

Eriphylam

per filium interiisse, Homero ignotum. Schol. γ, 303.

Eurytus,

rex Oechaliae. Haec Oechalia non, ut apud recentiores, Euboeae est, sed Thessaliae. *B*, 596. 730.

Ganymedes

non a Iove rapitur amore (sic recentiores), sed a Dis propter pulchritudinem, ut Iovi vinum ministret. *Y*, 234. v. Cic. Tusc. I, 26. Voss. Antisymb. II p. 440. Schol. V ad II, 97.

Hebe

v. Hercules.

Hecuba

Dymantis filia; secundum Euripidem Cissei. *II*, 718.

Helena.

A Theseo raptam fuisse antequam Menelao nuberet ignotum Homero. *H*, 392. *N*, 626. ●

www.libtool.com.cn **Hephæstus**

Iovis et Iunonis filius, non, ut apud Hesiodum, ex sola Iunone natus. Ξ , 338. Eius officina in Olympo est. Σ , 369 (V). Arma ab eo confecta telis haud pervia. Quod auget suspicionem versuum Y, 268. 9. V. h. l. et Φ , 168.

Hercules.

Non immortalis Σ , 117. — Non accepit Heben uxorem. Hebe enim sec. Homerum virgo innupta. Patet iam inde quod diis vinum ministrat, item Martem lavat, quod utrumque ex more heroum virginum est. $\mathcal{A}$, 2; E, 905. γ , 464 — Locus Necuiae (602) spurius (Il. II. λ , 601). ν . Neleus.

Hermes.

Homero non *ψυχοπομπός*. Hinc spurius versus extr. Od. 1. Animae ipsae nemine comitante terram subeunt. X, 362. *ἀκάκητα* II, 185.

Musae.

Nunc unam nominat nunc plures, sicut in Pithuiis facit. Certum et definitum eorum numerum non novit nec nominat. Versus extremæ Odysseae *μοῦσαι δ' ἄνθ' ἅσαι* spurius. $\mathcal{A}$, 270. ω , 1.

Neleus.

Secundum recentiores ab Hercule, cum Pylum expugnaret, caesus. Homerus postea eum viventem facit. $\mathcal{A}$, 683. (Hoc neglexit notare Vogel de Hercule p. 3.)

Niobe,

sec. Homerum non mutata in saxum. Versus Ω, 614—617 spurii. Sch. Ω, 613. Liberi eius duodecim; retentiores nunc viginti quattuor, nunc viginti faciunt Ω, 604.

Odyseus.

K, 265 πῖλος ἀρήρει ἢ διπλῆ στι τὸ κοινὸν καὶ συμβεβηκὸς ταῖς περικεφαλαίαις εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ ζωγράφοι καὶ πλάσται πῖλιον ἐπέθεσαν τῷ Ὀδυσσεῖ. Cf. Schol. V. h. l. et Eustath. (804. 10). Ille: Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος ἐντεῦθεν πρῶτος ἔγραψε πῖλον Ὀδυσσεῖ. ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτοῦ ἡ περικεφαλαία. κοινὸν τε πᾶσι τὸ ἔχειν. Eust. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πάση μὲν περικεφαλαίᾳ κατὰ τοὺς παλαιοὺς συμβέβηκε πῖλον ἔχειν ἐντός, οἱ δὲ νεώτεροι ὡς ἴδιόν τι ἀκούσαντες ἐνταῦθα τὸ τοῦ πῖλον ἔπεισαν τοὺς ζωγράφους πῖλιον περιτιθέναι τῷ Ὀδυσσεῖ. καὶ τοῦτο πρῶτος, φασίν, ἐποίησεν Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος. Quae testimonia de Apollodoro fugerunt Silligium.

Oedipus.

Thebis moritur Ψ, 679. v. supra s. δουπήσαι.

Paris.

Dearum certamen et Paridis iudicium Homero ignotum. Versus Ω, 23—30 spurii. Ad h. l. (ubi ἐπτά pro ἔξ et εἰρήσθαι pro κεχρησθαι). Nec secundum Homerum educatur in agro Paris. Ω, 23.

Patroclus

patu maior quam Achilles Ψ, 94 (ἡθείη κεφαλῆ. προς-

www.libtpool.com.cn
 φωνήσις νέου πρὸς πρεσβύτερον· δῆλον ὅτι πρεσβύτερος Ἀχιλλέως ὁ Πάτροκλος). Res certissima ex *A*, 787. Pertinet sine dubio ad athetesis *II*, 97—100. quos rarus est Aristarchus a quodam confectos esse, qui Achillem Patrocli amatorem esse putaret. (Scilicet sic invenitur apud recentiores e. g. apud Aeschylum).

Peleus.

I, 481 ἢ διπλῆ ὅτι πρεσβύτερος Πηλεὺς Φοίνικος.

Philoctetes.

In Lemno expositus; secundum recentiores in parva insula deserta, *B*, 722.

Poseidon.

v. Apollo. Praeterea hoc: *N*, 21 ἢ διπλῆ ὅτι κατὰ τὰς Αἰγὰς ἐν βυθῶ τῆν οἴκησιν τοῦ Ποσειδῶνος ὑποτίθεται, ἀόρατον ἀνθρώποις, ὥσπερ ἐπὶ Ὀλύμπου τῶν ἄλλων θεῶν μὴ ὄρωμένων. Trojanis infestus propter Laomedontem *Ω*, 23 (quo loco pro οὐ διὰ χειρὸς mihi emendandum videtur οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὸ τεῖχος. v. *Φ*. 441).

Rhodus insula.

Fabula de pluvia Rhodiorum ficta a recentioribus *B*, 670. τριχθὰ δὲ ὤκηθεν καταφυλαδὸν ἠδὲ φίληθεν Ἐκ Διὸς, ὅσπερ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίῳ ἢ διπλῆ ὅτι Πίνδαρος (*Ol.* VII. sc.) κυρίως δέδεκται χρυσὸν ἔσαι τὸν Δία, Ὅμηρον μεταφορᾷ κεχωρημένου διὰ τοῦ κατέχευε πρὸς ἔμφρασιν τοῦ πλοῦτον. Hanc disci-

plinam ~~secutus Strabonem~~ ex Apollodoro, opinor, sumens, XIV. p. 654. *ἔοικε δὲ καὶ ὁ ποιητὴς μαρτυρεῖν τὴν ἐκ παλαιοῦ παροῦσαν τοῖς Ῥοδίοις εὐδαιμονίαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης κτίσεως τῶν τριῶν πόλεων.* Tum apponit illos tres versus. Deinde pergit: οἱ δ' εἰς μῦθον ἀνήγαγον τὸ ἔπος καὶ χρυσὸν ὑσθῆναί φασιν ἐν τῇ νήσῳ κατὰ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς γένεσιν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός, ὡς εἶρηκε Πίνδαρος. Idem ad Pindarum Ol. VII, 62 (ἐνθα ποτὲ βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν) Aristarchei notaverant, unde hoc fluxit scholion: τοῦτο ἐκ τῶν Ὀμήρου δομηθεῖς λέγει, διτι Ζεὺς χρυσὸν ἔβρεξε τοῖς Ῥοδίοις διὰ τὸ τὸν ποιητὴν εἰρηκέναι καὶ σφιν θ. cet. οὐκ εἰρηκότος Ὀμήρου διτι ὁ Ζεὺς ἔβρεξε χρυσόν, ἀλλὰ περιεποίησε χίδην αὐτοῖς τὸν πλοῦτον. Sed quod ibidem in altero scholio est: τοῦτο ἀντικρὺς ἐκ τοῦ ἀθετουμένου Ὀμηρικοῦ στίχου ἔληφεν ὁ Πίνδαρος καὶ σφιν — hoc videmus non Aristarchaeum esse. Qui versum pro spurio habebant non putaverim ea causa commotos esse, quae Hefftero occurrit (Goet-terd. auf Rhod. II, p. 28), qui ceterum bene eum defendit, sed maxime (id quod etiam Wolfium fortasse movit ut eum uncis includeret) repetitum subiectum, quod tamen Homero familiare est.

Ceterum et ipse opinor, si Homerus pluviam auream dicere voluisset, non quasi per involucra fabulam ostendisset.

Scylla.

Quae eius figura sit apud Homerum Aristarchi verbis expressum invenies Schol. μ, 89. In quo, ut solet, nihil ex recentioribus admiscens, sola poetae verba secutus est. Cf. ad v. 86. Nititur eo athetesi in scholiis indicata v. 24: cuius tamen causam non perspicio.

---

www.libtool.com.cn Sirenes,

apud Homerum duae sunt. *N*, 66 ἡ διπλῆ, πρὸς τὸ δυϊκόν· ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰ περὶ τῶν Σειρήνων, νηάων (!), Σειρήνοι, ὅτι ὁ λόγος ὡς περὶ δύο. Qua ratione ad Sirenas delati pereant (dissentit ab Aristophane) *μ*, 43.

Telephus.

Nec in Mysiam Graeci delati nec per Telephum viae gnarum Troiam ducti ut apud recentiores. Ansam fingendae fabulae dedit versus *A*, 59, quo παλιμπλαγχθέντας intelligerent „iterum errantes“. *A*, 59. 71.

Thamyris.

B, 599 ἡ διπλῆ ὅτι πηρόν οὐ (del.) τυφλὸν ἀπεδέξαντο οἱ νεώτεροι, ἀλλὰ (l. μᾶλλον δὲ) τῆς ᾠδῆς πηρόν. τί γὰρ ἦν αὐτῷ βλαβερόν κιθαρωδῶ ὄντι, εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρηθη; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἂν ἐγένετο τῆ φωνασικῆ. τὸν γε δὴ τοι Δημόδοκον ἢ Μοῦσα „ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἠδεῖαν ἀοιδῆν“ (*9*, 64).

Thetis

non duodecimo postquam Achillem enixa erat die Pelei domum relinquit, quae recentiorum fabula est, sed permansit; ipsaque Achillem educavit, non Chiron. Ab hoc secundum Homerum nil nisi medicinam edoctus est. *I*, 486. 489. *II*, 222. 574. *Σ*, 57. 60. 90. 332. 439.

Troilus.

Ω, 257 ἡ διπλῆ ὅτι ἐκ τοῦ εἰρησθαι ἵπποχάρμη τὸν Τρώϊλον οἱ νεώτεροις ἐφ' ἵππον διωκόμενον αὐτὸν ἐποίησαν. καὶ οἱ μὲν παῖδα αὐτὸν ὑποτίθενται, Ὅμηρος δὲ

διὰ τοῦ ἐπιθέτου τέλειον ἄνδρα ἐμφαίνει· οὐ γὰρ ἄλλος ἵππομαχος λέγεται. Cf. schol. V. ἐντεῦθεν Σοφοκλῆς ἐν Τρωίλῳ φησὶν αὐτὸν ὀχευθῆναι (an λοχέυθῆναι? Eust. λόγῃ πεσεῖν) ὑπ' Ἀχιλλέως ἵππους γυμνάζοντα παρὰ τὸ Θυμβραῖον καὶ ἀποθανεῖν.

Uraniones et Olympii

distinguuntur; illi Deorum genus, quod cum Saturno erat. E, 279 ἡ διπλῆ ὅτι τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς ὑποταρταρίους προσαγορεύει· πρὸς τὸ „ὅπποτε μιν ξυνοῦσαι Ὀλύμπιοι“ (A, 399), ὅτι οὐ τοὺς περὶ Κρόνον λέγει Ὀλυμπίους. O, 225. Ἐνεργέτους δὲ καλεῖ καὶ Οὐρανίους καὶ ὑποταρταρίους καὶ Τιτᾶνας τοὺς περὶ Κρόνον θεοὺς.

Zeus

antequam Thetidis precibus commotus esset, Graecorum partibus favebat. K, 45. Ad Ω, 527, ubi fabula est de duobus Iovis πίδοις, haec adnotavit: ἡ διπλῆ ὅτι ἐντεῦθεν Ἡσιόδου τὸ περὶ τοῦ πίδου μύθευμα καὶ ὅτι δύο τοὺς πάντας λέγει πίδους. τινὲς δὲ τῶν νεωτέρων ἕνα μὲν τῶν ἀγαθῶν, δύο δὲ τῶν κακῶν ἐδέξαντο (h. e. narrarunt, prave intellecto versu Homerico). Ad II. A, 5 Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή, ἐξ οὗ δὴ — notatum hoc: Ἀριστοταχος συνάπτει, ἵνα μὴ παροῦσά τις φαίνεται βουλή κατ' Ἑλλήνων, ἀλλ' ἀφ' οὗ χρόνον ἐγένετο ἡ μῆνις, ἵνα μὴ τὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις πλάσματα δεξώμεθα. (Cf. A, 604 κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή. σημειοῦνται τινες ὅτι οὐ πορρωθεν ἡ προαναφώνησις· κακεῖ οὖν οὐκ ἐπὶ τὰ πόρρω ἢ ἀπότασις „Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή“). Quae illae recentiorum figmenta fuerint, quibus de caussis a Iove bellum Troianum constitutum fuisse ferebant, exponit Schol. AD. (Cf. Heinrichsen carm.

Cypr. 35^{sqq.}). In quo et haec leguntur: καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῖς νεωτέροις ἱστορούμενα περὶ τῆς τοῦ Διὸς βουλῆς ἐστὶ τὰδε. ἡμεῖς δὲ φάμεν κατὰ τὴν Ἀριστάρχου καὶ Ἀριστοφάνους δόξαν, τῆς Θέτιδος εἶναι βουλήν, ἣν ἐν τοῖς ἑξῆς φησὶ λιτανεύουσαν τὸν Δία ἐκδικῆσαι τὴν τοῦ παιδὸς ἀτιμίαν, καθάπερ ἐν τῷ προοιμίῳ. Caeterum quod commemoravimus ex K, 45 iam videbitur eodem spectasse.

Aegis.

Δ, 167 ἐπισσεῖησιν ἐρεμνὴν αἰγίδα) ὅτι τοῦ Διὸς ὄπλον ἢ αἰγίς, πρὸς τοὺς νεωτέρους ποιητάς. καὶ ὅτι καταγίδων καὶ ζοφώδους καταστάσεως παρασκευαστικὴ ἐστίν. M, 253 ἢ διπλῆ ὅτι διὰ τῶν ἀποτελουμένων φανερόν ὅτι τὴν αἰγίδα ἔσεισεν ὁ Ζεὺς (V). O, 229 λάβ' αἰγίδα· ὅτι τοῦ Διὸς ἢ αἰγίς ὄπλον. Ἀπόλλωνι γούν δίδωσιν. 310. Ἥφαιστος Διὶ δᾶκε· ἢ διπλῆ ὅτι σαφῶς Διὶ ἔσκεύασται ἢ αἰγίς καὶ οὐκ ἔστιν Ἀθηναῖς, καθὼς οἱ νεώτεροι ποιηταὶ λέγουσιν. P, 594 ἢ διπλῆ ὅτι ἴδιον ὑποτίθεται τῆς αἰγίδος τὸ ἀνέμων ποιεῖν συστροφάς. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δὲ καὶ καταγίδες αἱ πνῶαὶ αἱ κάτω αἴττουσαι. Ergo hoc docemur de aegide, primum ea concussa tempestatem et tenebras cooriri, dein Iovis esse nec alium deum uti nisi a Iove acceperit. Ut aliis argumentis, sic hoc posteriore conclusum, versus 20 et 21 Iliadis ultimae spurios esse. Vid. eo loco scholion*).

* Ubi pro κατέληπτο leg. κατέλιπτο, et ἀποδρυφῆ pro ἀποστραφῆ: sed verba ἵνα μὴ ἀποδρυφῆ eiicienda. Inseruit quispiam responsum suum (quod saepius factum invenimus) ad scholiastae interrogationem: πῶς δὲ καὶ κατέλιπτο τῇ αἰγίδι ἐλκόμενος;

Ξ, 170, ubi de Iunone dicitur: ἀμβροσίη μὲν πρῶτον ἀπὸ χρόδος ἡμερόαντος λύματα πάντα κάθηρεν) ἢ διπλῆ ὅτι ἐκ τούτου τοῦ τόπου πλανηθέντες τινὲς διέλαβον τὴν ἀμβροσίαν εἶναι ὑγρὰν τροφήν. Γ, 347 ἀλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν στάξον ἐνὶ στήθεσσι) ἢ διπλῆ ὅτι κατ' ἀμφοτέρων τὸ στάξον, τῆς ἀμβροσίας καὶ τοῦ νέκταρος· ἢ γὰρ ἀμβροσία ἐστὶ ξηρὰ τροφή.

Cestus Veneris.

Ξ, 214 ἢ διπλῆ ὅτι κιστὸς ἐκ παρεπομένου ὁ ποικίλος ἀπὸ τοῦ διὰ τὰς φαρὰς κικεντησθαι, ἡμπεποικιλιμένης τῆς φιλότιτος καὶ ἡμείρου καὶ ὀαριστύος. καὶ οὐκ ἐστὶ κῆριον ὄνομα, ὡς ἴνιοι τῶν ἀρχαίων· διὸ καὶ ἐπ' ἄλλου λέγει· „ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἰμάς“. (Γ, 371.)

C. III.

De cultu et victu heroum.

§. 1. **L**ocos notavit unde de vestitu heroum constat. Ξ, 17 ἢ διπλῆ ὅτι ἐάνδς ὁ αὐτὸς τῷ πέπλῳ, καὶ καθάρλου πρὸς τὸν στολισμόν. Cf. Π, 9 ἢ διπλῆ ὅτι ἐάνδς καὶ πέπλος τὸ ἔνδυμα. Ω, 229 ἢ δ. ὅτι διέσταλκε τὸν πέπλον ἀπὸ τῶν χλαϊνῶν· καὶ τὰ φάρη ὡς διαπρέπεντα τὸν πέπλον οὕτως πρὸςηγόρευσε (?). Γ, 126 δίπλαξ sc. χλαῖνα, ἣν ἐστὶ διπλῆν ἀφιέσασθαι. —

Ξ, 180 ἢ δ. ὅτι κατὰ τὸ σιγῆθος ἐπερονῶντο, οὐχ ὡς ἡμεῖς κατὰ τὴν κατάκλειδα τοῦ ὤμου. Haec de multis paucissima supersunt.

§. 2. De armis. Z, 117 ὅτι περιφερεῖς καὶ ἀνδρῶν μίξεις αἱ ἀσπίδες ἕως σφινῶν καὶ αὐχένος καλύπτουσάι. Item B, 389. A, 32. O, 646. — E, 796 ἢ δ. ὅτι τελαμῶσιν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐχρῶντο. cf. A, 32. 38. 545. Et Ξ, 405 ἢ δ. ὅτι καὶ τὰ ξίφη καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκ τελαμῶνων ἀνήπτον· διὸ δύο. — H, 238 ἢ δ. ὅτι τὴν ἀσπίδα ξηρὰν λέγει βῶν διὰ τὸ ἐκ βοείων εἶναι δεριζομένη. Cf. M, 105. 137. Ad Π, 636 χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν τε εὐποιητάων) ἢ δ. ὅτι προειπῶν ῥινοῦ τε ὡς ἑτερόν τι διάφορον συμπλέκει βοῶν τε, καὶ ἦτοι ἐξ ἐπαπαλήψεως νοητέον λέγεσθαι τὸ αὐτὸ ὡς „πυκνοὶ καὶ θάμνες“ (A, 92) καὶ „πόλεμον τε μάχην τε“ (251). ἢ τὸν τε σύνδεσμον περιττὸν νομιστέον, ἢ ἢ ῥινοῦ βοῶν τουτέστι τῶν ἀσπίδων. Cf. A, 448. — Binas hastas gerunt A, 43. — O, 480 ὅτι οὐκ εἶχον κόρυθας οἱ τοξόται. καὶ ἐπὶ τῶν Λοκρῶν· οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας (N, 714). — Usus criticus primum B, 527, ubi inter alia multa, quae horum versuum suspicionem movent et hoc est: κακῶς δὲ καὶ λινοθώρηξ· οἱ γὰρ Ἕλληνες οὐκ ἐχρῶντο λινοῖς θώραξι· διὰ παντὸς γὰρ χαλκοχιτώνας αὐτοὺς λέγει. Quo pertinet N, 439 ἢ διπλῆ ὅτι σαφῶς τὸν θώρακα χιτῶνα χαλκοῦν. N, 372 ἢ δ. ὅτι χαλκοὶ οἱ θώρηκες· πρὸς τὸ „ὄλλος μὲν ἔην λινοθώρηξ“.

Hoc praestantissimum. Γ, 328 narratur ut Paris arma induerit, κνημίδας μὲν πρῶτα —, δεύτερον αὐθώρηκα —

334 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
335 χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·

πρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κνήτην εὐτυχίον ἔθηκεν

www.libtool.com.cn
 ἵππουσιν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃσιν ἀρήρει.

Hic Zenodotus versus 334. 5. ut spurius reiecerat,
 contra post ἀρήρει posuerat hunc:

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετ' ἀσπίδα Θυσανόεσσα,
 de quo h. l. iudicatur „ὥστε ἐναντίως τῷ Ὀμηρικῷ
 ὀπλισμῷ ἔχειν· πρὸ τῆς ἀσπίδος γὰρ φανήσεται ἀναλαμ-
 βάνων τὴν περικεφαλαίαν καὶ ξίφος μὴ ἔχων“. **Refutatio**
Zenod. A, 32 ubi Agamemnon arma induit: — πρὸ τῆς
 κεφαλαίας ἀναλαμβάνει τὴν ἀσπίδα ὡς ἂν δι' ἀναφορῶν
 χωρῶν τὰς ἀσπίσιν· ὃ δὲ Ζηνόδοτος ἐπὶ τοῦ Ἀλε-
 ξάνδρου τὸν ὀπλισμὸν ἐνήλλαχεν. O, 480 (ubi Teucer
 arma sumit) ἢ διπλῆ, ὅτι πρότερον τὴν ἀσπίδα εἴληφεν,
 εἶτα τὴν περικεφαλαίαν· ὃ δὲ Ζηνόδοτος ἐνήλλαχεν ἐπὶ
 τῆς Ἀλεξάνδρου μονομαχίας. T, 380 (ubi Achilles) ὅτι
 ἀναλαβὼν τὴν ἀσπίδα μετὰ ταῦτα ἐπὶ πᾶσι τὴν περικε-
 φαλαίαν τίθησι*). **Ex Zenodotea loci illius adornatione**
praeterea Paris sine gladio est. Sed et reliqui gla-
 dium sumunt, et praeterea de eo monitum ad Γ, 339 ὡς
 δ' αὐτῶς Μενέλαος Ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν) ὅτι οὗτος ξίφος
 ἔχει· εἰ δὲ ὡσαύτως τῷ Ἀλεξάνδρῳ καθύπλισται, πάν-
 τως κακείνος εἶχε ξίφος· ἢ δὲ ἀναφορὰ πρὸς Ζηνόδοτον.
 Γ, 361 Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον) ἢ δ.
 ὅτι ξίφος ἔχει; πρὸς Ζηνόδοτον.

§. 3. Annectam hic duo exempla, ubi egregie ex
 cognitione antiquitatis Homericæ de versibus subditi-
 tiis iudicatum.

I. Θ, 185 Hector equos alloquens:

Ἐάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε καὶ Αἶθων Λάμπε τε διε,
 νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον —

*) Eundem ordinem in armanda Penthesilea sequitur Quint. Sm
 A, 142.

Hic versus spurius: *ὅτι οὐδαμοῦ Ὅμηρος τεθρίππου χρῆσιν παρειαίνει· μάχεται δὲ καὶ τὰ ἐπαγόμενα δυϊκά*)*, καὶ ἡ προσφώνησις εὐήθης. **E**, 195 παρὰ δέ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι ἴστανται) *ὅτι δυοῖν ἵπποις ἐχρῶντο. 272 τῷ δὲ δύ')* *ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο· ἢ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὸ τέτρωρον „Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε“.* — **Θ**, 109 ἢ δ. *ὅτι τετήρηται παρ' αὐτῷ καθαρῶς τὰ δυϊκὰ καὶ νῦν ὡς ἐπὶ δύο ἵππων διαλέγεται.* **Z**, 37 ἵππω δυϊκῶς ὡς ἐπὶ ξυνωρίδος ἔφη. **Θ**, 290 ἢ τρίποδ' ἢ δὲ δύο ἵππους) ἢ δ. *ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο.* **Ψ**, 276 *ὅτι δυικῶς περιβάλλετον· συνωρίδι γὰρ ἐχρῶντο.* **A**, 699 καὶ γὰρ τῷ χρῆσις μὲγ' ὀφέλλετ' ἐν Ἡλίδι δὴ τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι ἀντάσιν ὄχεσφιν, ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἐμελλον θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Ἀυγείας κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων) ἢ διπλῆ *ὅτι φαντασίαν ὁ τόπος ἔχει ὡς τετρώρω ἄρματι χρωμένων τῶν ἡρώων· καὶ γὰρ λέγει „τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων“.* ἐνδέχεται δὲ δύο συνωρίδας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πεπορευθῆναι, μὴ τι περὶ τὴν ἑτέραν γένηται, εἰρησθῆναι δὲ „τὸν ἐλατῆρ' ἀφίει“ συλληπτικῶς,

*) Notum qua ratione dualem defendant (cf. Reimnitz. de decl. p. 9.) Hoc Aristarcho etiam in mentem venisse mihi certissimum, etenim ad manum est: sed illi praeterea in mentem venerat quae-rere quam aptum esset, quam dignum Homero, hic, ubi ad unam eandemque rem equos suos, quos una ante curram conspicit, Hector adhortatur, singula equorum paria alloqui, et praeterea, quidquid dici potest, eo minus valere cum plura et gravia indicia concurrant. Quod ad dualem attinet, nec ἀψίσι λίνου ἄλοντε nec χεῖμαρθοὶ συμβόλλετον, nec κούρω κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα ab illo acerrimo dualis apud Homerum vindice improbata accepimus. Et illud quod est **II**, 371 πολλοὶ δ' ἐν τάφρω ἐρυσάσματα ὠκέες ἵπποι ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ἑνὶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων an dubitas quin ipsum notatum habuerit ad tuendam observationem de bigis heroum, sic fere: πρὸς τὸ ἄξαντ', ὅτι συνωρίσι ἐχρῶντο οἱ ἡρωες? Schol. **BL**. πρὸς τὰς συνωρίδας αἷς ἐχρῶντο Τρᾶες (l. ἡρωες) τὸ δυϊκόν. Hoc loco egregius dualis et non minus aptus quam illo loco ineptus.

τὸν ἑκατέρωθεν ἑλαττέρα ὡς „ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κερῆ
ἑκάτερωθεν παρέστη“ (α, 330) οὐ μίαν ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν
μερῶν, ἀλλ' ἑκατέρωθεν μίαν οἱ δὲ ὡς Ποσειδάωνος υἱὸν
τετρώρω φασὶ χρῆσθαι. ἵππιος γὰρ ὁ θεός. (Ultima
οἱ δὲ vix Aristonici sunt. Praeterea not. quod Por-
phyr. ad Θ, 185. de versu ἵππιαρες — ὑπόπτεται ὡς
νόθον: cuinam?) Praeterea nota equorum ex aliis
locis desumpta sunt. T, 400 Ἐάνθε τε καὶ Βαλλε, τη-
λέκλυτα τέκνα Πόδαργος) σημειοῦνται τίνας ἐπιτεῦθεν
ἢ διασκευῆ τοῦ τεθρίππου πεποιοῦνται „Ἐάνθε τε καὶ οὐ
Πόδαργος“. Ψ, 295 Αἶθρον τὴν Ἀγαμέμνονέην τὸν ἕον τε
Πόδαργον) ἢ διπλῆ ἐπιτεῦθεν παρῶδηται τὰ ὄνοματα
τῶν Ἐκτορος ἵππων Αἶθρον καὶ Πόδαργος· οὐ γὰρ εἰς-
άγει τετρώρω χρωμένους.

II. H, 331 sqq. Nestor ad Agamemnonem

τῆ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἄμ' ἧοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν
αὐτοῖ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσασθαι ἐνθάδε νεκρούς
βουσι καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακλίμεν αὐτούς.

334. τυτθὸν ἀποπρὸ νεῶν, ὡς κ' ὄστέα παισὶν ἕκαστος.

335. οἶκαδ' ἄγῃ, δεῖ ἂν αὐτὰ νεώμεθα πατρίδα γαῖαν.
τύμβον δ' ἀμφὶ πυρῆν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες.
ἄκριτον ἐκ πεδίου.

334. 5 ἀφαιρῶνται ὅτι οὐ διὰ τοῦτο ἐκαίοντο ὅπως τὰ
ὄστ' ἀκομίσωνται, ἀλλὰ συνηθεία· καὶ γὰρ οἱ ἐπὶ τῆς
ἰδίας τελευτῶντες ἐκαίοντο. καθόλου οὖν οἶδε πυρὶ καιο-
μένους τοὺς πάλαι καὶ ἐνταῦθα τιθεμένους ὄππον καὶ ἐτε-
λεύτησαν. ἐναντιοῦται δὲ καὶ τὰ ἐξῆς „τύμβον δ' ἀμφὶ
πυρῆν ἄκριτον ἐκ πεδίου“, ἀδιαχώριστον, ἀδιάστατον, του-
τέστι πολυάνδριον· πῶς οὖν „ὡς κ' ὄστ' ἀκομίσωνται“.

Huc pertinent:

A, 174 σέο δ' ὄστ' ἀκομίσωνται ἄρουρα κείμενον ἐν Τροίῃ) ἢ
διπλῆ ἐπιτεῦθεν τῶν ἐπὶ ξένης τελευτῶντων οὐκ ἀπεκομίζετο
τὰ ὄστ' εἰς τὰς πατρίδας. οὐκ ἄρα Ὅμηρον ἐστὶ ταῦτα
„ὡς κ' ὄστ' ἀκομίσωνται ἕκαστος οἶκαδ' ἄγῃ, δεῖ ἂν αὐτὰ
νεώμεθα“. Σ, 332 αὐτοῦ γαῖα καθέξει) ἢ διπλῆ — ἐπι

οὐκ ἀπεκομίζον τὰ ὄσα τῶν τετελευτηκότων ἐπὶ ξένης εἰς τὰς πατρίδας. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὡς κ' ὄσατ' αἰσιν ἕκαστος οἰκᾷ ἄγη". γ, 109 ἔνθα μὲν Αἴας κηταί, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς, ἔνθα δὲ Πάτροκλος, ἔνθα δ' ἕμης φίλος υἱὸς — Ἀντίλοχος) προδῆλον ἐντεῦθεν ὅτι ὅπου ἐτελεύτησαν ἐκεῖ ἐθάπτοντο καὶ οὐκ ὄσατ' αἰσιν ἕκαστος ἦντο. Haec rem ita demonstrant ut nihil possit certius esse quam illa athetesis. Sed cum praeterea illud videatur dicere Nestor vel dicere videri possit: crememus eos. ideo, ut possimus eos domum referre (quamquam illud ὡς κ' ita accipere, non necesse videtur), quasi nisi nunc hoc consilium haberent eos sepelire possent, illud etiam notavit, nulla conditione heroes sepeliri sed et foris et domi concremari. Hoc diploma notatum invenies ad *H*, 79. 429. *I*, 546. *X*, 342. *Ω*, 38.

§. 4. Reliquas notas, quae huc pertinent, breviter indicabo. Apparet ingentem copiam fuisse; paucissimae servatae.

Convivia (*A*, 262. *I*, 224. *A*, 2.), hospitium (*Z*, 176), equitatio (*K*, 499. *O*, 679), scriptio (v. diss. II s. v. γράφειν), imprecatio (*I*, 586), sacrificium (*B*, 422. 424. 325), sortitio (*H*, 182), commercium (*H*, 473), legatio (*A*, 377*), domorum structura (*Z*, 148. *II*, 184), dos (*I*, 146. 147. *N*, 366. 382. *X*, 51. *A*, 244, ἀλφεισίβρια. *X*, 88, πολύδωρος), tibiarum usus (*K*, 13. *Σ*, 495.) et tubarum (*Σ*, 219. *Φ*, 388.), armorum exercitatio (*II*, 810), mos latrocinii**), sceptrum (*Σ*, 505. *Ψ*, 568.), noctium

*) Cf. nos supra p. 154.

**) Contendit in Thucydidem dicentem (I, 5) heroum aetate et terra et mari latrocinium minime turpe fuisse. Argumenta affert quae contra valeant; Thucydidem se decipi passum esse, quod nesciverit, ληΐσθαι etiam poni pro λαμβανῶσιν (ut ληΐται 437-79). Vide haec fuse exposita in schol. γ, 71 cl. Eust. 1453.

dierumque descriptio (Φ, 111.), ἡνίοχοι et παραβάται (Π, 46. Γ, 251. Θ, 89), foederis ictio (B, 341. Γ, 270. Δ, 159.), *concupinae (E, 70 cl. Athen. 556 b.), unguenta et coronae (N, 736. Ξ, 172. Ψ, 186. Α, 700.), carnis coctio (Φ, 362), *ludicrorum certamina (X, 164. Ψ, 630. cf. 659. 707. 753. 621. 634. 683. — 725.), discus*), funera (Ω, 607). Quaedam alia quae inspicimur sunt I, 632. K, 68. *P, 602. *Ψ, 88. 267. *269.— De poculo Nestoris ipsa eius verba servata sunt. Sed corruptum scholion eget emendatione. Sc. Α, 632.

πᾶρ δὲ δέπας περικαλλῆς, ὃ οἴκοθεν ἤγ' ὁ γεραῖος,
 χροσεῖοις ἤλοισι πεπαρμένον· οὐατα δ' αὐτοῦ
 τέσσαρ' ἴσων, δοῖαι δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
 χροσεῖοι γεμέθοντο· δύο δ' ὑπὸ πνθμένες ἦσαν.

Scholion nunc sic legitur: τὴν κατασκευὴν τοῦ ποτηρίου Ἀριστοτέλης τοιαύτην εἶναι φησὶ· πρῶτον μὲν περίμηκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου ὡς τινες, ἀλλ' ἑκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι ἵνα μὴ κατόπιν ἐναντίον τοῦ στόματος λαμβάνηται, ἀλλ' ἑκατέρωθεν ποτήριον δύο καὶ δύο. τούτων δὲ ἀπὸ μακρὰν πελειάδα μίαν ἑκατέρωθεν ἀντεστραμμέναί δὲ εἰσιν αὐταῖς, ἀνὰ μέσον δὲ αὐτῶν δύο, κατὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ὠτων τοσαῦτά φησιν εἶναι· αὐτῶν γὰρ ὡσεὶ φιάλην κοίλην, ὥστε ταῖς δύο χερσὶν ὑπολαμβάνοντας τῶν ὠτων πρόσλαμβάνεσθαι.

Quae sensu carent; mihi sic emendanda visa:

πρῶτον μὲν περίμηκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου, ὡς τινες, ἀλλ' ἑκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι, ἵνα μὴ κατὰ πόσιν ἐναντίον τοῦ στόματος (ob os, ita ut

*) Ψ, 826 σόλον αὐτοχόωνον — ὃ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶν, ὅτι χαλκοῦς ἦν. ὃ γὰρ σίδηρος οὐ χωνεύεται. (Apud Quint. Sm. Α, 444 σόλος dicitur χαλκός.)

hibentis os impediat) λαμβάνηται, ἀλλ' ἐκατέρωθεν τοῦ ποτηρίου δύο καὶ δύο. τούτων δὲ ἄπτεσθαι μακρὰν (vel potius μικρὰν) πελειάδα μίαν ἐκατέρωθεν, ἀντιστραμμέναι δὲ εἶσιν αὐταῖς, ἀνὰ μέσῳ δὲ αὐτῶν δύο. κατὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ὠτων τοσαύτας φησὶν (sc. Homerus). εἶναι γὰρ ὡσεὶ φιάλην κοίλην, ὥστε, ταῖς δύο χερσὶν ὑπολαμβάνοντας (an—τος) τῶν ὠτων προσλαμβάνεσθαι (ad os admovere).

Hoc poculum si quis sibi depingi curabit, ut mihi amicus quidam depinxit, calicem exhiberi videbit omnibus potoribus placiturum.

Hoc loco valde laboraremus, nisi statim ab initio de fide Eustathii exposuissemus. Nunc scimus quid statuendum sit cum quomodo Aristarchus poculum constructum voluerit referens a certissimo auctore discedit (869, 20).

C. IV.

De grammaticis, qui ἐνοτατικοὶ et λυτικοὶ dicti sunt.

Postquam hoc quoque in genere Aristarchi laudes satis cognovimus, poterunt fragmenta quaedam tractari, quae nisi recte acceperis spectatis hominis sobrii consiliis parum respondere videantur.

1. Apollon. lex. Homer. p. 820 Φαινή, λαμπρά· ἐν δὲ Θ τῆς Ἰλιάδος (551)

φαινή· ἀμφὶ σελήνην

ζήτησαν πῶς τότε ἢ σελήνην δύναται φάναι (l. φαινή)

είναι), ὅτι τὰ ἄστρα λαμπρὰ φαίνονται. ἴδεν δ' Ἀρίσταρχος τοῦτο λόγων φησί· φαινήν οὐ τὴν ποτέ (opinor τότε) λαμπράν, ἀλλὰ τὴν φύσει λαμπράν· ὡς περ καὶ ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος τῆς Ναυσικάας

φέρειν δ' ἐσθῆτα φαινήν (ζ, 74)

ἦν διὰ τὸ ἐξήντησθαι εἰς τοὺς πλυνοὺς παρακομίξει· ἀλλὰ δήλον, φησὶν, ὅτι (ins. καὶ) ἐνταῦθα ἀκουστέον τὴν φύσει λαμπράν. Cf. schol. h. l. et ζ, 58.

2. Schol. Ξ, 216 Πορφύριον. διὰ τί τὰ ἐρωτικά ἐν ἱμάντι φησὶν Ὅμηρος κατεστίχθαι „ἐνθ' ἐνὶ μὲν φιλότης, ἐν δ' ἕμερος“. Σάτυρος μὲν οὖν, ἐπεὶ πηγῶν ἄξια δρῶσιν οἱ ἐρῶντες. Ἀπίων δέ, ἐπειδὴ δεσμοῖς ἐόικασιν καὶ βρόχοις οἱ ἔρωτες καὶ τὰ τῶν ἐρώντων πάθη. Ἀρίσταρχος δέ, ὅτι ἄχρι τοῦ δέρματος διϊκνεῖται τὰ ἐρωτικά πάθη, τήκοντα (sic enim pro τίκτοντα recte Leid. et sch. ϑ, 288) τοὺς ἐρώντας καὶ ἀποξύνοντα διὰ τῆς στυφίως τὰ μέλη. Eadem leguntur schol. ϑ, 288.

3. Procl. ad Hesiod. Op. 97 ὡς (leg. πῶς) φησιν, ἔμεινεν ἐν τῷ πίδαφ ἡ Ἑλπίς· ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις. τοῦτο δὲ καὶ Κόμανος ὁ ἀρχαιονοχόος τοῦ βασιλέως προὔτεινεν· φησὶν οὖν Ἀρίσταρχος, ὅτι ἡ μὲν τῶν κακῶν ἔμεινεν· ἡ δὲ τῶν ἀγαθῶν ἐξῆλθεν· ἴδεν ἀκυρολογούμεν λέγοντες ἐλπίζειν κακά· ἡ γὰρ ἐλπίς κακῶν, οἱ θεῶν (leg. videtur οὐδ' ἐξῆει).

4. Vid. infra §. 5.

Advertent haec fragmenta lectorem, "quod videntur inter Aristarchea ad illud genus captiosarum quaestionum pertinere, quod non tam ad gravem fructuosamque doctrinam quam ad vanam ostentandam scientiam vel ad venditandam ingenii subtilitatem vel etiam ad carpendum optimum poetam inventum cultumque esse putaveris. Hoc quale fuerit, unde propagatum, quo studio retentum sit, quid denique in grammaticorum commentariis valuerit, hac occasione accuratius inquirere operae pretium visum est. Attigit haec quo-

que aliquot locis divini operis, quo nos ad Homericam lectionem instituit, Wolfius: sed nec omnia ille, quae eodem spectant, vel composuit vel comportavit, et, ut eius institutum ferebat, in magnis copiis parum dixit explicite, vix ut scientibus satis sit.

§. I. Constat summi poetae aequalibus quique horum plura per secula vestigiis institerunt, religiosis hominibus, sed simplicibus et poesis delectamentis heluantibus, ne minimum quidem scrupuli iniecissee antiquorum Deorum et mores et facinora, ad hominum similitudinem tum bene cupientium, tum vero irascentium atque invidentium. His igitur, ut hoc utar, nec Iunonis incudes nec Vulcani reticula displicebant. Sed cum primum philosophari Graeci homines instituissent, tum impia haec et scelestas esse duxerunt: qua religione non solos philosophos, sed ipsos poetas, si quo novae doctrinae colore imbuti essent, infectos esse Pindari exemplo edocemur. Tum igitur quicquid ex hoc genere fabulae afferebant, eruditorum animos vehementer offendit: praecipue tamen Homerus et Hesiodus, qui et plurimum in hominum ore versarentur quorumque fabulae non locorum quorundam finibus inclusae essent, sed totam Graeciam pervagarentur, philosophorum invidia flagraverunt. Tum Xenophanes exstitit Colophonius*), *Ὀμηραπάτης ἐπικόπτης*, qui adversus utrumque poetam multa scripsit eorumque de dis narrationes graviter reprehendit:

*πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν Ὀμηρός ὃ Ἡσίοδος τε,
δοσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνειδέα καὶ ψόγος ἐστὶ,
κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.*

Tum Heraclitus veteres poetas insectabatur, severissi-

*) v. Paul de sillis Graec. p. 15—17, Brandis quaest. Eleat. p. 67—70, Jacobs Erziehung der Hellenen zur Sittlichkeit, Verm. Schriften III. p. 99.

mis verbis usus*), et alii. Hi omnes si ad priscae poe-
 tae rationes caecutientes acerba eum cum irrisione at-
 que obiurgatione increpitarunt, quid mirum existisse
 contra, qui vatem tanta gloria circumlatum, immo tanta
 vulgo pietate exceptum defendere coparentur et invi-
 diosas criminationes diluere? In quo plerique, vram
 a Theagere monstratam persecuti, ad allegoriam con-
 fugerunt**), alii aliis excusationibus usi sunt. Huc
 accessit quod Homericos versus ac narrationes iam
 primis temporibus partim in communi vita (plebus ex-
 emplorum est Diogenes), partim in disputationibus do-
 ctoribus vel serio vel ad orationis ornatum ubique ad-
 sciverunt: qua in re suo quisque ingenio in vituperando
 ac defendendo abuteretur. Sic exarsit mature crimi-
 nantium et patrocinantium contentio, mutuo incensa
 certamine. Quotusquisque enim fuerit, quem crimina
 ista contemnere et multa in poesi non ad amussim ex-
 pendenda esse vel cupiditas vel artis infantia intelligere
 passa sit? Defensores quidem tam multos habuit poeta
 tamque cupidos, ut certo ac proprio nomine *Ομήρου
 ἐπαιρέται****) dici mererentur, vocabulo, ut ego suspicor,
 ad irrisionem invento. In qua re cum non tantum
 philosophi, sed mediocres homines et rhapsodi praeci-
 pue, nec docti nec ingeniosi, sibi partes sumerent, iure
 nostro opinamur, iam tum pingues plurimas fuisse de-
 fensiones, quales usque ad extremam aetatem fuisse
 cognovimus. In melioribus Societati temporis lauda-
 toribus, si Xenophonti fides est, Glaucus et Stesim-
 brotus fuerunt, quorum hodieque aequat, sed exiguas

*) Diog. La. IX, 1.

**) De his post Wolfium exposuit Lobeckius Agl. I p. 155 sqq.

***), Nitzsch. praef. ad Plat. Ion. c. II.

habemus solutiones, Schol. A, 636. O, 193. Q, 76. cf. Aristot. poet. XXVI, 23.

§. 2. Ac prudentibus profecto opus fuit poetae defensoribus. Etenim exortum erat novum genus reprehensorum, et laudi quidem vatis illis vetustioribus periculosius. Hi enim non impie eum cecinisse iactabant sed inepte: versum versui repugnare, sententiam sententiae, non distingui vocabula similiter significantia, horrere striblignae. Sophistas dico. Hi ad coarguendum nati homines poetas quoque traduxerunt: in quibus gloriolae suae abunde satisfacere poterant. Simonidem ut ostendat in eodem carmine sibi contraria dicere, quam carpere instituat Protagoras, ex Platonis dialogo p. 339, C notissimum. Quod pro similium exemplo est. Euripidem in vocabulorum minutis Aeschylum coarguentem ad sophistarum morem effinxit comicus. Denique Aristoteles σοφιστικὸς ἐλέγχους enarrans non omisit de iis dicere, qui Homerum redarguerent, atque ut reliquis eorum argutiis, sic his medicinam paravit, El. Sophist. IV, 8. Poet. XXVI*). Verum ne omnia quidem malo consilio ab iis excogitata sunt: sed cum grammaticam doctrinam primi inchoarent, quippe qui rationem potius quam usum spectarent, multis in Homeri carminibus offensi sunt, quibus explicandis imperfecta ars non sufficeret. Ex quo genere equidem puto illud fuisse, quod in imperativo μῆνιν ἄειδε θεὰ Protagoras vituperasse traditur. Vid. Spengel *συγγ. τεχν.* p. 44. Cf. Herodian. schol. II. Γ, 280.

Alterum genus hominum, qui ingenii ostentandi

*) Wolf p. CLXVIII. Liscovius, über die Aussprache des Griechischen p. 196.

gratia res personasve ab Homero fictas invaderent, ab eadem radice propapatum erat, rhetores. Qui cum in laudando ac vituperando acumen aciemque exercerent (Cic. Brut. c. 12. Foss. de Gorg. p. 43), saepe Homericam tractanda sumserunt, et ita quidem nonnunquam ut quae ille laudasset ipsi extenuarent, quae ille vituperasset, ut Cyclopem, Thersitem (cf. Gell. XVII, 12), ipsi laudibus exaggerarent*). Et vidit haec aetas qui utraque ratione adversus poetam pugnavit, et rhe-

*) Certa res est, captiosas criminationes rhetorum sophistarumque studii maxime auctas ac celebratas esse. Unde vocabula plura in hac re propria ex rhetorica ac sophistica arte depromta sunt. κατηγορεῖν, ἀπολογεῖσθαι. Sosibius ὁ λυτικῆς apud Athen. p. 494, δ τούτων τόνων οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστρεφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητὴν. Arati vita III ap. Buhl. Ἐδφράνωρ ἀντιγράψας πρὸς τὰς τοῦ Ζωίλου κατηγορίας. Schol. K, 274 οὕτως ἄλλα τε πολλὰ κατηγορεῖ Ὀμήρου. ι, 60 πολλοὶ κατηγοροῦν τοῦ ἀπιδάνου. Σ, 22 Ζωῖλος δέ φησιν ἄτοπον — Ζηρόδωρος δὲ ἀπολογεῖται et aliis locis. Cf. Aristot. rhetor. I, 3, 3 δτις δὲ τὸ μὲν κατηγορεῖται, τὸ δὲ ἀπολογία; v. II, 22. 7. 8. II, 23, 14. rhet. Al. I, 1. VII. Deinde ἐνστασις, ἐνστατικὸς. Cf. Aristot. el. soph. IX, 6 (εἰ δὲ τοῦτ' ἔχομεν, καὶ τὰς λύσεις ἔχομεν· αἱ γὰρ τούτων ἐνστάσεις λύσεις εἰσὶ) XV, 14. 15. XVII, 20. rhetor. II, 12; 17. II, 25. II, 26, 4. Dion. rhet. III, 17, 14. διαβάλλειν quoque et διαβολή, quae haud-rara sunt in hac re, possint a rhetoribus ducta videri, v. Spengel συναγ. τεχν. p. 95. 96: fortasse etiam ψέγειν, v. Aristot. rhet. I, 3, 3. Sed de hoc non pugnabo. De vocabulis autem λύειν, λύσις res certissima. Haec in scholiis frequentissima de dissolvendis quaestionibus, unde Σωσίβιος ὁ Θανμάσιος λυτικὸς apud Athenaeum: de dissolvendis vero sophistarum captionibus apud Aristotelem propria: ὁ λύει τὸν σοφιστικὸν λόγον, rhetor. III, 2, 13, et in libello de elenchis sophisticis in singulis capitibus invenies. Ceterum grammaticὸς, quamquam rarius, etiam verbo ἐπιλύσθαι utuntur. Unde ἐπιλυτικοί apud Suid. s. Σωσίβιος. ἐπιλύσθαι Sch. Dion. gr. p. 730, 26. Schol. Od. ι, 106. Athen. p. 670 f. (πρόβλημα ἐπιλύσθαι). Schol. Pind. Pyth. IV, 455. ἐπιλύειν τὸ ἄπορον Tzet. exeg. II. p. 51. ἐπιλύειν τὸ ζητούμενον Euseb. h. eccles. VII, 32. Item activum ἐπιλύειν sch. A, 1. Cf. Apollon. de adv. 537, 14 et

Hic versus spurius: *ὅτι οὐδαμοῦ Ὅμηρος τεθρίππων χρῆσιν παρεισάγει· μάχεται δὲ καὶ τὰ ἐπαγόμενα δυϊκά*)*, καὶ ἡ προσφώνησις εὐήθης. E, 195 παρὰ δέ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι ἴστανται) *ὅτι δυσὶν ἵπποις ἐχρῶντο. 272 τῷ δὲ δὴ) ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο· ἢ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὸ τέτρωρον „Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε“.* — Θ, 109 ἢ δ. *ὅτι τετήρηται παρ' αὐτῶ καθαρῶς τὰ δυϊκά καὶ νῦν ὡς ἐπὶ δύο ἵππων διαλέγεται.* Z, 37 ἵππω δυϊκῶς ὡς ἐπὶ ξυνωρίδος ἔφη. Θ, 290 ἢ τρίποδ' ἢ δὴ δύο ἵππους) ἢ δ. *ὅτι δύο ἵπποις ἐχρῶντο.* Ψ, 276 *ὅτι δυϊκῶς περιβάλλετον· συνωρίδι γὰρ ἐχρῶντο.* A, 699 *καὶ γὰρ τῷ χρῆσιος μὲγ' ὀφέλλετ' ἐν Ἡλίδι δὴ τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτῶν ὄχεσφιν, ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἐμελλον θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Ἀργείας κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων) ἢ διπλῆ ὅτι φαντασίαν ὁ τόπος ἔχει ὡς τετρώρω ἄρματι χρωμένων τῶν ἡρώων· καὶ γὰρ λέγει „τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων“.* ἐνδέχεται δὲ δύο συνωρίδας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πεπορευῆσθαι, μὴ τι περὶ τὴν ἑτέραν γένηται, εἰρησθαι δὲ „τὸν ἐλατῆρ' ἀφίει“ συλληπτικῶς,

*) Notum qua ratione dualem defendant (cf. Reimnitz. de decl. p. 9.) Hoc Aristarcho etiam in mentem venisse mihi certissimum, etenim ad manum est: sed illi praeterea in mentem venerat quaerere quam aptum esset, quam dignum Homero, hic, ubi ad unam eandemque rem equos suos, quos una ante curram conspiciat, Hector adhortatur, singula equorum paria alloqui, et praeterea, quidquid dici potest, eo minus valere cum plura et gravia indicia concurrant. Quod ad dualem attinet, nec ἀψίσι λίνου ἄλοντε nec χειμαρῶσι συμβάλλετον) nec κούρω κρινθέντε δύο καὶ πεντήκοντα ab illo acerrimo dualis apud Homerum vindice improbata accepimus. Et illud quod est II, 371 πολλοὶ δ' ἐν τάφρω ἐρυσάρματα ὠκέες ἵπποι ἄξαντ. ἐν πρώτῳ ἑνὶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων an dubitas quin ipsum notatum habuerit ad tuendam observationem de bigis heroum, sic fere: πρὸς τὸ ἄξαντ, ὅτι συνωρίσι ἐχρῶντο οἱ ἡρώες? Schol. BL. πρὸς τὰς συνωρίδας αἷς ἐχρῶντο Τρῶες (l. ἡρώες) τὸ δυϊκόν. Hoc loco egregius dualis et non minus aptus quam illo loco ineptus.

τὸν ἑκατέρως ἐλαττέρα ὡς „ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κερνή
 ἑκάτερός τε παρόντη“ (α, 330) οὐ μίᾳ ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν
 μερῶν, ἀλλ' ἑκατέρωθεν μίᾳ οἱ δὲ ὡς Ποσειδῶνος υἱὸν
 τετρώρω φασὶ χοῆσθαι. ἵππιος γὰρ ὁ θεός. (Ultima
 οἱ δὲ vix Aristonici sunt. Praeterea not. quod Por-
 phyr. ad Θ, 185. de versu Ἰσσορες — ὑπόπτευται ὡς
 νόθον: cuinam?) Praeterea nota equorum ex aliis
 locis desumpta sunt. T, 400 Ἐάνθε τε καὶ Βαλλε, τη-
 λέκλυτα τέκνα Πόδαργος) σημειοῦνται τινες ὅτι ἐντεῦθεν
 ἢ διασκευὴ τοῦ τεθρίππου πεποιήται „Ἐάνθε τε καὶ σὺ
 Πόδαργε“. Ψ, 295 Αἶθρη τὴν Ἀγαμέμνονέην τὸν ἑόν τε
 Πόδαργον) ἢ διπλῆ δι' ἐντεῦθεν παρῴδηται τὰ ὀνόματα
 τῶν Ἐκτορος ἵππων Αἶθρων καὶ Πόδαργος· οὐ γὰρ εἰς-
 ἀγει τετρώρω χρωμένους.

II. H, 331 sqq. Nestor ad Agamemnonem.

τῷ σε χοῆ πόλεμον μὲν ἄμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν
 αὐτοῖ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσονται ἐνθάδε νεκρούς
 βουσί καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακλίμεν αὐτούς.

334. τυτθὸν ἀποπρὸ νεῶν, ὡς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος.

335. οἴκαδ' ἄγῃ, δὲ ἂν αὐτὴ νεώμεθα πατρίδα γαίαν.
 τύμβον δ' ἀμφὶ πυρῆν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες.
 ἄκριτον ἐκ πεδίου.

334. 5 ἀφαιρῶνται ὅτι οὐ διὰ τοῦτο ἐκαίοντο ὅπως τὰ
 ὀστέα κομίσωνται, ἀλλὰ συνηθεία· καὶ γὰρ οἱ ἐπὶ τῆς
 ἰδίας τελευτῶντες ἐκαίοντο· καθόλου οὖν οἶδε πυρὶ καιο-
 μένους τοὺς πάλαι καὶ ἐνταῦθα τιθεμένους ὄπλον καὶ ἐτε-
 λεύτησαν. ἐναντιοῦται δὲ καὶ τὰ ἐξῆς „τύμβον δ' ἀμφὶ
 πυρῆν ἄκριτον ἐκ πεδίου“, ἀδιαχώριστον, ἀδιάστατον, του-
 τέστι πολυάνδριον· πῶς οὖν „ὡς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος“.

Huc pertinent:

A, 174 σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα κείμενον ἐν Τροίῃ) ἢ
 διπλῆ δι' τῶν ἐπὶ ξένης τελευτῶντων οὐκ ἀπεκομίζετο
 τὰ ὀστέα εἰς τὰς πατρίδας. οὐκ ἄρα Ὅμηρον ἐστὶ ταῦτα
 „ὡς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος οἴκαδ' ἄγῃ, δὲ ἂν αὐτὴ
 νεώμεθα“. Σ, 332 αὐτοῦ γαῖα καθέξει) ἢ διπλῆ — δι'

heroumque moribus, partim quae in arte poetae, partim quae in oratione eius carpi possent. Singula fragmenta primi, secundi, tertii generis recensebo. Apollinem vituperavit, quod dicatur sagittis mulos primum et canes adortus esse: quasi vero tam vehementer irasci deceat Deum, ut ne a bestiis quidem absteineat, Heraclid. alleg. Hom. c. 14. In illo, quod Achilles dicit I, 203 ζωρότερον δὲ κέραιρα, quod deinceps exercuit plurimos, Pelidae hibacitatem perstrinxerat, Plut. quaest. conv. V, 4, 2. Immensum eiusdem luctum increpat Σ, 22, v. schol. — De arte poetae haec sunt, quae vel accurate perpensa iniucundas ridiculasque imagines ante oculos constituere, vel sine ratione, vel adversus rationem ficta esse persuadere voluerat. X, 209.

καὶ τότε δὴ χροῖα πατὴρ ἐτίθειν τάλαντα,
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρα τανηλεῖος θανάτω·
γελᾷ δὲ τὸν μῦθον ὁ Ζωῖλος· ποδαπαὶ γὰρ αἱ μοί-
ραι ἐν ταῖς πλάστιγξι καθήμεναι ἢ ἐστῆκυλαι.
— Ψ, 100

ψυχὴ δὲ κατὰ χροῖος ἦντε καπνός
ἔχετο τετραγυλα —

Ζωῖλος δὲ φησὶν εἶναι ἀλλ' ὁ Καπνός ἄνω φέρεται!
— Β, 7

πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
Ζωῖλος ὁ Ἐφέσιος κατηγορεῖ τοῦ τόπου τούτου καὶ μέμ-
φεται τῷ ποιητῇ. εἶναι λίαν γελοῖως πεποίηκεν ἐκ τῶν
ὤμων Διομήδους καιόμενον πῦρ, ἐκινδύνεσε γὰρ ἂν κα-
ταφλεχθῆναι ὁ ἦρωα. Sic argutari licebat in eo versu,
quem idoneus profecto index Virgilius supra modum
admiratus et identidem imitatus esse dicitur. Macrob.
Sat. V, 13. — Sine ratione fictum visum illud, quod
in Ciconum impetu (ι, 60) ex singulis navibus par so-
ciorum numerus interilisse dicatur, „ὡς περ ἀπ' ἀπι-
τάγματος“. — Rationi contrarium visum, quod K,
274. Ulixes cum Diomede egressus ad Rhesum occiden-

dierumque descriptio (Φ, 111.), ἡνίοχοι et παραβάται (Π, 46. Γ, 251. Θ, 89), foederis ictio (B, 341. Γ, 270. Δ, 159.), *concupinae (E, 70 cl. Athen. 556 b.), unguenta et coronae (N, 736. Ξ, 172. Ψ, 186. Α, 700.), carnis coctio (Φ, 362), *ludicrorum certamina (X, 164. Ψ, 630. cf. 659. 707. 753. 621. 634. 683. — 725.), discus*), funera (Ω, 697). Quaedam alia quae inspicimur sunt I, 632. K, 68. *P, 602. *Ψ, 88. 267. *269. — De poculo Nestoris ipsa eius verba servata sunt. Sed corruptum scholion eget emendatione. Sc. A, 632.

πὰρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραίος,
 χρυσεῖος ἦλοισι πεπαρμένον· οὐατα δ' αὐτοῦ
 τέσσαρ' ἔσαν, δοαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
 χρυσεῖοι νεμέθοντο· δύο δ' ὑπὸ πνυθμένες ἦσαν.

Scholion nunc sic legitur: τὴν κατασκευὴν τοῦ ποτηρίου Ἀριστοτέλης τοιαύτην εἶναι φησὶ· πρῶτον μὲν περίμηκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνυθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου ὡς τινες, ἀλλ' ἑκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι ἵνα μὴ κατόπιν ἐναντίον τοῦ στόματος λαμβάνηται, ἀλλ' ἑκατέρωθεν ποτήριον δύο καὶ δύο. τούτων δὲ ἀπὸ μακρὰν πελειάδα μίαν ἑκατέρωθεν ἀντεστραμμένα δὲ εἶναι αὐταῖς, ἀνὰ μέσον δὲ αὐτῶν δύο, κατὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ὠτων τοσαῦτά φησιν εἶναι· αὐτῶν γὰρ ὡσεὶ φιάλην κοίλην, ὥστε ταῖς δύο χερσὶν ὑπολαμβάνοντας τῶν ὠτων προσλαμβάνεσθαι.

Quae sensu carent; mihi sic emendanda visa:

πρῶτον μὲν περίμηκες αὐτὸ εἶναι καὶ δύο πνυθμένας ἔχειν, οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου, ὡς τινες, ἀλλ' ἑκατέρωθεν τῶν τεσσάρων ὠτων οὐκ ἐξ ἴσου τὰ διαστήματα εἶναι, ἵνα μὴ κατὰ πόσιν ἐναντίον τοῦ στόματος (ob os, ita ut

*) Ψ, 826 σόλον αὐτοχόωνον — ὃ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶν, ὅτι χαλκοῦς ἦν. ὃ γὰρ σίδηρος οὐ χωνεύεται. (Apud Quini. Sm. A, 444 σόλος dicitur χαλκός.)

www.libtool.com.cn
 §. 3. Quantum vero immodestiae ac potius impudentiae his tortuosarum quaestionum captatoribus posteriores grammatici iure adscribi posse arbitrati sint, ex memorabili scholio Aristonici apparet, Y, 269 ἀθετούνται σίγχοι δ', ὅτι διεσκευασμένοι εἰσὶν ὑπὸ τινος τῶν βουλευμένων πρόβλημα ποιεῖν. Attamen hi versus Aristotele an-

schol. Σ, 22, de Achille lamentante „τὸ τε οὕτως ὑπερπευθεῖν γυναῖκας οὕτως οὐτ' ἂν βάρβαρος τίτλη ἐπόησεν“, ne ea quidem nova eius loquendi ratio sed proverbialis; Aristo apud Sext. Empir. adv. Mathem. VII, 12 τούτους γὰρ εἰς τίθας ἂν καὶ παιδαγωγούς πίπτειν. Addit deinde Wolfius illam rabiem profectam fuisse „ab acerbitate et pravitate animi.“ An cogitari potest, pravitate animi quemquam insectari priscum scriptorem, cuius nec de vita nec de factis quidquam constaret? Quasi quis hodie malivodus in Ulphila carpendo sibi placere posset. Admonet Wolfius de Vet. Testamenti reprehensionibus. At ne hae quidem a pravitate animi profectae, sed a persuasione rationum. Quod vero in Sallustio, Cicerone, Virgilio factum est si cui succurrat, id et fieri poterat iustius et factum est partim perversa imitatione partim studio civili et aemulatione artis. Jam ut de Zoilo dicam quod sentio, non graviter reprehendit, sed (id quod fragmenta ipsa demonstrant) irrisit, non Homerum, sed studia doctorum. In eo si multi non intellexerunt cavillatorem, idem ei quod Platoni accidit. At, inquit, non uno eiusmodi contentus fuit opusculo, tria novimus Homeria, novimus praeterea adversus Platonem eum atque Isocratem scripsisse. Hoc ideo factum, quod non animi causa scripsit, sed disciplinae. Philosophum fuisse Suidas tradit „ῥήτωρ δὲ ἦν καὶ φιλόσοφος.“ Qualis vero philosophus? Videlicet Cynicus. Aelian. V, H. XI, 10 ἐκαλεῖτο δὲ Ζαῖλος οὗτος Κύνων ῥητορικός: quo nomine quem aptius significari putabimus quam rhetorem, qui idem esset Cynicus? Et lege mihi Aelianum, qualem eodem loco hominis habitum depingat: merum agnosces cynicum. Ergo si Diogeni, ut censeo, et maxime Menippo similis erat Zoilus, σπουδογέλοιος fuit, et dictorum scriptorumque eius idem eum illis color, idem consilium. — Novem eius libros adversus Homerum ipsos puto inscriptos fuisse Ὀμηρομάστιξ, ut Licinii liber Ciceromastix; similiter Carvillii Aeneidomastix. Cæterum cur unum statuum Zoilum alias dicam.

tiguiore, immo quaestio ipsa versibus adhaerens iam Aristoteli tentata, Poet. XXVI, 22. Similis prorsus eiusdem grammatici observatio K, 372 *ὅτι θέλοντες ζήτημα ποιεῖν μεταγράφουσι τὸ ἡμιστίχιον οὕτως „καὶ βάλεν οὐδ’ ἐφάρμαρτεν, ἐκὼν δ’ ἡμάρτανε φωτός“ (pro ἧ ἔφα καὶ ἔγχοσ ἄμαρτεν, ἐκ —). Certe Virgiliomastix talia ausus est: Serv. Eclog. II, 23 „Sane hunc versum male distingvens Virgiliomastix vituperat: Lac mihi non aestate novum, non frigore deficit, i. e. semper mihi deest“. De Aristonici observationibus quidquid indicaveris, demonstrant tamen grammaticorum de vetustis quaestionum professoribus iudicium. Quo magis mirere, quidni una cum invalescente accurata Alexandrinorum scientia diligentique poetarum interpretatione hi lusus abiecti planeque extincti sint. Quod tantum abest ut factum sit, ut et Alexandriae retenti tractatique et postea Romae aliisque studiorum deversoriis gaaviter culti et ad ultima saecula propagati sint. Sed Graeci quidem grammatici praestantiores, quales Zenodotus, Aristophanes, Aristarchus fuerunt, neque videntur haec pleraque in commentarios suos recepisse, neque istos artis nostrae conditores, quibus ex integris atque illibatis novae disciplinae fontibus plenam ac copiosam doctrinam haurire licebat, quibus primum rudia et confusa exemplaria ordinanda, distinguenda, perpolianda erant, minutiarum libido vel invadere vel delectare poterat: si quid autem se offerebat vere impeditum, ut nisi captiosis artibus enodari posse non videretur, tum non hanc quasi gratam ostentationis occasionem arripiebant, sed medicinam habebant, quae ab acutulis, omnia solvere paratis grammaticis nunquam inventa esset, eruditam ac simplicem — ἀθέτησιν. Illustre traditum exemplum est, Aristarchum in dissolvendis quaestionibus, quae sibi inanes viderentur, minime gloriolam quaesivisse. Quid enim re-*

sponderit percontantibus, cur in recensu navium a Boeotis potissimum poeta initium ceperit, apud scholiastam ad B, 494 legimus hoc modo: ἤρκεται δὲ ἀπὸ Βριωπιῶν κατὰ μὲν Ἀριστάρχον οὐκ ἔκ τινος παρατηρήσεως . . . . Alterum scholion: ὁ δὲ Ἀρισταρχὸς φησὶ κατὰ ἐπιφορὰν αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι· εἰ γὰρ καὶ ἀπ' ἄλλου ἔθνους ἤρξατο, ἐζητοῦμεν ἂν εἴη αἰτία τῆς ἀρχῆς. Audin' virum sobrium atque in melioribus exquirendis occupatum, cum molestos argutiarum scrutatores aspernatur atque eludit? Eiusdem generis exemplum praeterea est Δ, 489. Narrat ibi poeta, Antiphum, Priami filium, in proelio Aiaceam hasta petiisse, eam vero, cum ab Aiace aberraret, in Leuco, Ulixi socio (ἑταῖρος) haesisse. Hic quaestio fuit, id quomodo fieri potuerit, cum ex ordine exercitus Graeci constaret, Ithacenses haudquamquam stationem prope Salaminios habuisse. Quidam solvunt pessime, ἑταῖρον non esse socium, sed universe amicum; alii melius, in proelio ordinem exercitus confundi. Quid Aristarchus? „ὡς ποιητικὸν παρατεῖται“, talia in poeta ne quaerenda quidem esse. Attamen haec non prorsus neglexerunt, si qua forte ad utilem observationem ansam praeberent. Sic quod de σελήνη φαινή quidam sibi ineptum invenisse videbantur, hoc poterat admonere doctiores, ut Aristarchum admonuit, ut de vi ac potestate epithetorum perpetuorum dicerent. Sic quas Aristonicus in scholiis tangit quaestiones, quae paucae sunt, aut ad verborum potestates definiendas receptae erant, ut Γ, 65, ubi sine dubio de significatione vocabuli ἐκόν exposuerat, aut ad lectionem expediendam vel confirmandam, Γ, 379. K, 447, aut ne poterant quidem in commentariis praeteriri, quod explicatione necessario egent, ut de versu παρῶ-χην δὲ πλέων νύξ, τῶν δύο μοιράων K, 252, et de Pylaemene N, 643, quae sunt quidem quaestiones, sed

www.libtool.com.cn
 graves et necessariae ac longe ab istis argutulis segregandae. Item alia quaedam attentum lectorem iure offendentia vel semel excitata pungentia, Z, 316 cl. 335. II, 116. II, 850. X, 208. Z, 262; — O, 343. Aliquoties etiam aliquid concedere debuisse communi studio infra apparebit.

§. 4. Primam attulimus causam, cur rem per se inutilem, sed utilium observationum saepe indagatricem, noluerint plane ex hominum memoria elabi. Sed efficaciores tamen aliae causae erant atque partim decori ac dignitati litterarum minus accommodatae. Accipimus in Alexandrino Museo aliisque locis ad philosophorum et rhetorum morem grammaticos quoque ambulantes de rebus suis disputationes instituisse. Strabo XVI p. 793 τῶν δὲ βασιλείων μέρος ἐστὶ καὶ τὸ Μουσεῖον, ἔχον περίπατον καὶ ἐξέδραν. Quorum usum ambulacrorum cum praeterea notum habemus, tum ex Vitruvio V, 11, de palaestris dicente hoc modo: constituuntur autem in tribus porticibus exedrae spatiosae, in quibus philosophi, rhetores reliquique, qui studiis delectantur, sedentes disputare possint. Rem docte illustravit Gronovius de Mus. Alex. in Thes. Gron. T. VIII p. 2742. Hic igitur quamquam in vegeta, qua plerique utebantur, memoria multiplicique doctrina aliquanto doctius quam hodie evadere poterat disputatio, atque, ut non uno loco apparet ex Gellio, revera evasit, ut nimis iniue de hoc genere existimari nolim, quamquam de rebus ad universam grammaticam pertinentibus colloqui poterant, librum quoque secum ferebant (Gell. III, 1. VI, 16); attamen multae huius operosae doctrinae partes, et solidissimae quidem, aut non poterant ibi tractari aut male. Vix igitur dubitandum est, quin sine commentariorum bibliothecarumque adiumento conversantes grammatici haud raro ad

minutias lususque ingenii delaberentur. Quid porro illi *ἀπειρίτα θηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ* in syssitio suo disceptaverint non accepi quidem: sed nescio quomodo patulas aures admoventi quaestiuncularum sussurus adstrepant. In conviviis enim eruditorum, quae apud utrumque populum frequentissima erant, proponendarum solvendarumque quaestionum pervulgatus mos et quasi propria sedes fuit. Postquam enim ad epulandum vocati edendi libidinem exuissent, bibendi induissent, tum mensis remotis*), poculis ministratis, ad doctam garrulitatem sese accingere: quippe neque muti esse poterant, homines praesertim Graeci, quos in literis quoque omnium loquacissimos esse Strabo professus est, neque difficiles iis et convivandi hilaritatum aptae disputationes placebant (Plut. Sympos. qu. I, 1, max. c. 3). Neutrum decere ex ipsis philosophorum scholis retulerant, in quibus de boni convivae virtutibus multus sermo esse consueverat. Plut. Sympos. qu. I, 1, 2**). Cf. Cic. off. I, 37. Quare si quis natura esset tristior atque ad seria iocose tractanda difficilior, abstinebat sese in convivarum coetu ab hoc genere ludicrae eruditionis: ut Isocrates: qui „cum in convivio a sodalibus oraretur, ut aliquid in medium de eloquentiae suae fonte proferret, hac venia deprecatus est: Quae praesens, inquit, locus ac tempus ex-

*) Plut. Symp. II, 2 *αὐτοὶ γὰρ ἐπιχειρήσομεν ζητεῖν ὅταν πανσήμεθα δειπνοῦντες. Ὡς οὖν ἀφῆρέθησαν αἱ τράπεζαι.* — Alios locos nunc praetereo. Sed apud Virgilium Aeneas fata sua reginae enarrat, postquam prima quies epulis mensaeque remotae.

**) *ζητεῖν μὲν ἐν ταῖς διατριβαῖς περὶ συμποτικῶν καθήκοντων, καὶ τίς ἀρετὴ συμπότου, καὶ πῶς οἴνῳ χρηστέον.* — *Νόμους συμποτικούς* scripsérant Aristoteles, Speusippus, Xenocrates, Athen. I p. 3 f. Horum et simillium ad irrisionem pertinebat Gnathaenae νόμος συμποτικός Ath. 595. b.

igit, ego non calleo; quae ego calleo, nec loco praesenti sunt apta nec tempori". Sic rem narrat Macrobius Saturn. VII, 1, mutuatus a Plutarcho Sympos. qu. I, 1, 1. Prudenter Isocrates: iure insipientes, qui aliter agerent, vituperati. De eiusmodi intempestive docto Gellius I, 2 „Erat ibidem nobiscum simul adolescens philosophiae sectator, disciplinae, ut ipse dicebat, Stoicae, sed loquacior impendio et promptior. Is plerumque *in convivio sermonibus, qui post epulas haberi solent*, multa atque immodica de philosophiae doctrinis intempestive atque insubide disserebat" et reliqua, quae apud ipsum Gellium legantur, vivide, ut solet, et lepide referentem (Cf. XV, 2). — Cf. Epict. I, 26, 9. II, 19, 8.

At quam frequentia per omnia saecula eruditorum convivia fuerint, non ex nostra consuetudine diiudicandum est, sed ex ipsorum usu ac moribus pernosendum. Nam et philosophi auctorum disciplinae suae natales anniversaria epularum festivitate instaurabant, quod Epicurei ex Epicuri testamento faciebant (Cic. fin. II, 31. Diog. La. X, 18), alii sponte, ut Socratis et Platonis memoriam quosdam coluisse legimus (Plut. qu. Symp. VIII, 1. Euseb. praep. ev. X, 3, cf. Ruhken. de Longin. §. 8) et eiusdem scholae sectatores conventus epulasque agebant, ut singulis mensibus Epicurei (Cic. Diog. II, 11), alii (Athen. V p. 186 a. X p. 419 d.), iuvenesque studiosi litterarum tum inter sese (Gell. XVIII, 2. XV, 2) tum apud magistros, quos cum maxime sectabantur (Gell. VI, 13. cf. II, 22. III, 19. XIX, 9.) epulari solebant; et si Musarum sacra fierent, quod e. g. Athenis solenne fuisse ex Plutarchi Symposiacorum libro ultimo tenemus, eadem festivitas; denique reges, praetores (Plut. Symp. IX, in.), patroni haud raro ad convivia litteratos clientes

invitabant*). Cf. Eschenbach de Sympos. Sapient. §. X sqq. Graves igitur ac serias quaestiones ex laetis eiusmodi circulis excludebant. Qualia contra admiserint atque probaverint, ex Plutarcho, Macrobio, Athenaeo, Gellio intelligitur. Gellii quidem duas lepidas narratiunculas, quibus haec convivandi ratio egregie illustratur, orationi meae includendas putavi. VI, 13 „Factitatum observatumque hoc Athenis est ab iis, qui erant philosopho Tauro iunctiores. Quum domum suam nos vocaret, ne omnino, ut dicitur, immunes et asymboli veniremus, coniectabamus ad coenulam non cupedias ciborum, sed argutias quaestionum. Unusquisque igitur nostrum commentus paratusque ibat quod quaereret: eratque initium loquendi edundi finis. Quaerebantur autem non gravia nec reverenda, sed *ἐνθυμήματα* quaedam lepida et minuta et florentem vino animum lacescentia. Quale hoc ferme est subtilitatis ludicrae quod dicam. Quaesitum est, quando moriens moreretur, quum iam in morte esset, an tum etiam quum in vita foret: et quando surgens surgeret; quum iam staret, an tum etiam quum sederet: et qui artem disceret quando artifex fieret; quum iam esset, an tum quum etiam non esset“. . . . . XVIII, 2 Saturnalia

*) Potissima recensui. Non desunt alia. Diog. La. II, 133 de Menedemo (cl. Ath. 420. c.): ἦν δὲ καὶ φιλυπόδοχος καὶ διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἑρετρίας πλείω συνάγων συμπόσια, ἐν οἷς καὶ μουσικῶν. V. alla Plut. Symp. 1, 10 in. II, 4 in. V, 2 in. V, 3 in. V, 5 in. Hinc fluxit persuasio septem sapientes non convenisse tantum, sed convivantes confabulatos esse. Plut. Sol. c. 6; et 4: γενέσθαι δὲ καὶ μετ' ἀλλήλων ἐν τε Δελφοῖς ὁμοῦ λέγονται, καὶ πάλιν ἐν Κορίνθῳ, Περιάνδρου σύλλογόν τινα κοινὸν αὐτῶν καὶ συμπόσιον κατασκευάσαντος. (Cf. Ath. 463 c.) Suid. ἐκκέκορθε ἡ μουσική. φασὶν οὖν τῶν παλαιῶν ἐν τοῖς συμποσίοις φιλολόγῳ ζητήσῃ χρωμένων οἱ ὕστερον τὰς μούσουργούς καὶ καθαριστίας εἰσάγαγον· ὄθεν τὴν καινοτομίαν τινὲς αἰτιώμενοι τῇ παραμυθῇ ἐχρῶντο.

Athenis agitabamus hilare prorsum et modeste . . . .
 Conveniebamus autem ad eandem coenam complusculi,
 qui Romani in Graeciam veneramus quique easdem au-
 ditiones eosdemque doctores colebamus. Tum qui coe-
 nulam ordine suo curabat, praemium solvendae quae-
 stionis ponebat librum veteris scriptoris vel Graecum
 vel Latinum, et coronam e lauro plexam; totidemque
 res quaerebat, quot homines istic eramus, quumque
 eas omnes exposuerat, rem locumque dicendi sors da-
 bat*). Quaestio igitur soluta corona et praemio do-
 nabatur, non soluta autem tramittebatur ad eum, qui
 sortito successerat: idque in orbem vice pari servaba-
 tur. Si nemo dissolvebat quaestionis eius nomen, prae-
 mium ipsum et corona deo, cuius id festum erat,
 dicabatur. Quaerebantur autem res huiusmodi, aut
sententia poetae veteris lepide obscura, aut historiae an-
 tiquioris requisitio, aut decreti cuiuspiam ex philoso-
 phia perperam invulgati purgatio, aut captionis so-
 phisticae solutio, aut inopinati rariorisque verbi
 indagatio, aut tempus item (?) in verbo perspicuo
 obscurissimum“. Ipsas quaestiones plus minus utiles
 qui cupit, is apud elegantem narratorem ipse cognos-
 cat. Sed quas veterum poetarum sententias lepide ob-
 scuras dixit, ex hoc genere plura HomERICA apud
 Plutarchum disceptantur: cur Nausicaa non marina
 sed fluviali aqua sordidas luat vestes (I, 9, α); cur
 Achilles ζωρότερον pocula misceri iubeat, quod multis
 bibacis visum est (V, 4); cur μηλέαι ἀγλαόκαρποι (V,
 8), cur ἀλδς θελοιο (ib. 10) dixerit, haec prae aliis
 epitheta eligens; cur cum tot liquida apud poetam

---

*) Macrob. VII, 4 sortiamurque, si videtur, ut per ordinem unusquisque proponat quam solvendam aestimet quaestionem. Plut. Symp. IX, 2, 1 ἔθους δὲ ὄντος ἐν τοῖς Μουσειοῖς κλήρους περιφέρει-
 σθαι καὶ τοὺς συλλαχόντας ἀλλήλοις φιλόλογα ζητήματα προτείνειν.

www.libtool.com.cn

commemorentur in oleo potissimum adiectivo ὑγρόν utatur (VI, 9); cum Paris se Helenam opesque redditurum promisisset, si a Menelao in singulari certamine victus fuerit (Γ, 71, 92, cf. 101), postquam victus quidem esset sed non caesus, iustamne hanc Troiani excusationem pacti habuerint (IX, 13*); denique utra manu Venus a Diomede vulnerata fuerit**) (IX, 4). Commemoravi supra epulas a regibus ac nobilibus in litteratorum gratiam apparatus. Ne ab Alexandri quidem convivii doctae quaestiones afuisse videntur. Apud Ptolemaeum Hephaestionem Photius (p. 147. a. 3 Be.) legerat, διὰ τί ὁ ποιητὴς πελειάδας ἐποίησε τῆς τροφῆς τῶν θεῶν διακόνοιο (u, 62), καὶ τίνα Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀριστοτέλης εἰς τοῦτο εἶπον. Quae quidem alia occasione possunt a rege Homeri studiosissimo (v. Wolf prol. CLXXXIV, add. Hemsterh. Luc. dial. mort. XII, 3) prolata esse, sunt tamen conviviali disputationi aptissima. Ad Ptolemaeorum convivium pertinet narratio de quaestione a Comano, regis pincerna, proposita, fragm. 3. Apud Plutarchum (ne suav. qu. vivi p.) Epicurus suadet regibus φιλομουσίοις, στρατηγικὰ διηγήματα καὶ φορτικὰς βωμολοχίας μᾶλλον ὑπομένειν ἐν τοῖς συμποσίοις ἢ λόγους περὶ μουσικῶν καὶ ποιητικῶν προβλημάτων. Macrobiani narratio haec est VII, 1, 12 (ex Plut. II, 1, 12): „Cum regis libertus, ad novas divitias nuper erexit, philosophos ad convivium congregasset et irridendo eorum minutulas quaestiones scire se velle dixisset, cur ex nigra et ex alba faba pulmentum

*) cf. Porphy. ad Γ, 276. 457.

**) In scholiis similia multa, ut Θ, 328 ποῖος ὄμιος βέβληται; cet., et Porphy. ib. ἐν τούτοις τοῖς ἐπει τοῖς περὶ τοῦ Τεύκρου ζητοῦσι ποῖαν χεῖρα τέρωται. Α, 252, ubi Agamemnon vulneratur: χεῖρα τὴν ἀριστεράν, καὶ γὰρ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἀνίσταται ἄποτι ἀγωνίασθαι. Μ, 395.

www.libtool.com.cn
 unius coloris edatur, Aridices philosophus indigne ferens Tu nobis inquit absolvas, cur et de albis et nigris loris similes maculae gignantur“. Haec nos ducat narratio ad conditionem grammaticorum, qua et ipsa factum est, ut haud facile possent haec principum crepundia abiicere. Scilicet reges ex quo Museis, mercedibus, honoribus studia et eruditos fovebant sustentabantque, haud raro et doctos et doctrinam sibi delectationi atque etiam ludibrio esse voluerunt. Ipsi Ptolemaei, litterarum studio tantopere illi laudati, ab hac noxa haudquaquam vacarunt: velut Diodorum Cronum dialecticum et Sosibium grammaticum his derisui fuisse ex Diog. La II, 111, Athen. XI p. 493 cognovimus. Postea cum Romam migrarent plurimi atque nobilium Romanorum in domibus versarentur, pro rege uno multis regibus (sic enim se dici volebant) serviebant, et saepe ne natis quidem, sed factis, sed servitutis qua emergerant maculis conspersis.

§. 5. Satis, puto, caussarum collegimus, quibus quaestiunculae istae cultae celebrataeque sint. Romanorum florente imperio praecipue vixisse satis ex testimoniis, quibus usi sumus, apparet. Et plane huic rei consentaneum, quod imperatorum Romanorum temporibus hoc quasi summum et praecipuum grammatici munus postulatum atque efflagitatum esse invenimus, ut „omnes quaestiones possit dissolvere“. Sic Tiberium et alios imperatores eiusmodi problemata iis proposuisse legimus, non ioco, quantum ex auctoribus intelligere licet, sed serio. Suetonius de Tiberii studiis narrans (c. 70). „Maxime tamen, inquit, curavit notitiam historiae fabularis usque ad ineptias atque derisum. Nam et grammaticos, quod genus hominum praecipue, ut diximus, appetebat, eiusmodi fere quaestionibus experiebatur: Quae mater Hecubae: Quod

www.libtool.com.cn
 Achilli nomen inter virgines fuisset: Quid Sirenes cantare sint solitae“. De Hadriano Spartianus c. 20: „Apud Alexandriam in Museo multas quaestiones professoribus proposuit et propositas ipse dissolvit“. Imperatorum vero suorum studia quid mirum est servile hominum vulgus aemulatos esse? Juven. Sat. VII, 229

Sed vos saevas imponite leges,

Ut praeceptori verborum regula constet,

Ut legat historias, auctores noverit omnes,

Tanquam unguis digitosque suos: ut forte rogatus,

Dum petit aut thermas aut Phoebi balnea, dicat

Nutricem Anchisae, nomen patriamque povercae

Anchimoli; dicat quot Acestes vixerit annos,

Quot Siculus Phrygibus vini donaverit urnas.

(Cf. Lucian. merc. cond. c. 11). Hinc acumen est epigrammatis, quod de Valerio Catone Bibaculus scripsit, Sueton. ill. gramm. c. 11

Catonis modo, Galle, Tusculanum

Tota creditor urbe venditabat!

Mirati sumus, unicum magistrum,

Summum grammaticum, optimum poetam,

Omnes solvere posse quaestiones,

Unum difficile expedire nomen.

En cor Zenodoti, en iecur Cratetis.

Denique eadem ratione Quintil. inst. or. I, 2 p. 28 Burm. „Grammaticus quoque de ratione loquendi edisserat, quaestiones explicet, historias exponat, poemata enarret“. Haec undique resonant. Laudes sibi videbatur praedicare nescio quis ineptus grammaticus de Satyro, cum scriberet (ap. Phot. p. 151) Σάτυρος δ' Ἀριστάρχου γνώριμος ἕητα ἰκαλεῖτο διὰ τὸ ζητητικὸν αὐτοῦ, et de Apollonio Dyscolo auctor vitae eius, qui hoc cognomen excellentissimum grammaticum reportasse dicit, ὅτι ἐν ταῖς γυμνασίαις δυσλότους ἀπορίας ἔλεγε. Ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις σοφοῖς εἰς ἕνα τόπον

www.libtool.com.cy
συνέρχασθαι καὶ γυμνασίας χάριν αἰνιγματώδεις τιὰς καὶ ἄσαφεῖς λέξεις φθέρησθαι, quamquam, si omnino nominis ratio a studiis repetenda erat, rectius dixisset, venisse ei hoc cognomen, quod homo gravis ac tristis ad iocos lususque litterarum cum cohorte grammaticorum descendere fastidivit.

His postulatis si respondere volebant grammatici, si magna pars nihil metuebat magis quam ne quaestionibus non haberent paratas solutiones, si studebant etiam subtiliter atque argute, etiamsi perverse, respondendo commendare sese vel in gratiam opulentorum hominum insinuare, non laudabuntur quidem, sed apud aequos rerum humanarum aestimatores facilem habebunt excusationem. Factum est ita: atque haec iactantia vel, alioquin parum doctos vel ingeniosos inflavit, tali eruditione subnixos. Gellius capite X libri octavi nunc deperditi narraverat, ut epitome indicat, „qualis sibi fuerit in oppido Eleusine disceptatio cum grammatico quodam praestigioso, tempora verborum et meditata puerilia ignorante, remotarum autem quaestionum ululas et formidines capiendis imperitorum animis ostentante“*). Quid quod etiam sui ostentandi gratia acroases faciebant publice, in quibus, ut hodie musici solent themata per varias modulationes ex tempore persequentes poetaeque subitarii, extemporales poscebant quaestiones? Plut. Qu. Symp. III, 1: *Ὁ ἐν Ῥόδῳ στίχων αἰτήσαντι γραμματικῷ ποιουμένῳ δεῖξιν ἐν τῷ θεάτρῳ προτείνας*

* Ἐὐδὲ ἐκ νήσου θάσσον ἐλέγχιστε ζώντων

---

*) Qui meminit quid „ὄντως γραμματικόν“ significet apud Sext. Empir. adv. Gramm. c. 13 § 277, concedet mihi talium, quales hic Gellius depingit, vanitate philosophorum fastui egregie subventum esse.

ἀσθλον εἶτα παιζων ἐφύβρισεν εἶτα ἄκων ἠστόχησε *).
Gell. XVI, 6: Redeuntes Graecia Brundisium navem
 advertimus. Ibi quispiam linguae Latinae litterator
 Roma a Brundusinis accersitus *experitundum sese volgo*
dabat: imus ad eum nos quoque oblectamenti gratia
 . . . . Legebat barbare insciteque Virgilii septimum:
 in quo libro hic versus est:

Centum lanigeras mactabat rite bidentes:
 et iubebat rogare se, si quis omnium rerum vellet dicere.
 Tum ego indocti hominis confidentiam demiratus Do-
 cesne inquam nos, magister, cur bidentes dicantur? —
 Hinc factum est ut eiusmodi quaestiones litterati in
 docta adversaria referrent. Narrat Gellius (XIV, 6)
 „hominem in litterarum cultu non ignobilem magnan-
 que aetatis partem in libris versatum“ sibi in noctibus
 suis adornandis occupato librum grandi volumine ob-
 tulisse, ut inde peteret si quid memoria dignum inve-
 niret. Gloriabatur vero esse istum librum „omnigenis
 doctrinis praescatentem atque ex multis et variis et
 remotis lectionibus sibi elaboratum“. Gellius libenter
 accepit; at pro auro carbones invenit: maximam enim
 partem collegerat spinosas et minutas quaestiones. Ex
 iis igitur, quae se ibi invenisse dicit, nonnulla haud

---

*) Conf. Plut. Sympos. Qu. IX, 5 in. ταῦτα τοὺς ἄλλους ἀπα-
 ντας ἠδίοις ἐποίησε, μόνον δὲ γραμματικὸν Ὑλαν ὁ δῆτωρ Σώσις
 ὁρῶν ἀποσιωπῶντα καὶ βαρυνομένου (οὐ πάνυ γὰρ εὐήμερον
 ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν) — Gell. XVIII, 5 „Puteolis Juliano nuncia-
 tur, ἀνεγνώστην quendam, non indoctum hominem, voce admodum
 scita et canora Ennii annales legere ad populum in teatro. Ea-
 mus, inquit, auditum nescio quem istum Ennianistam: hoc enim
 se ille nomine appellari volebat.“ V. Casaub. Sueton. ill. gr. c.
 2. — Ceterum a ridicula auditorum cavillatione ne veteres quidem
 sophistae, plurimorum summa admiratione accepti, sibi cavere po-
 terant, ut Gorgias a Chaerephonte elusus, v. Foss. de Gorg. p. 27:

scio an magis Gellius contemnat, quam fas sit grammatico: invenit tamen et haec: quam ob causam Telemachus cubans iunctim sibi cubantem Pisistratum non manu attigerit, sed pedis ictu excitavit (o, 45); quae nomina fuerint sociorum Ulixis qui a Scylla rapti laceratique sunt; ex quaque operimentis, quibus Achilles clupeus moenitus est, quod factum ex auro est summum sit an medium, Y, 269. Hi ipsi versus sunt quos supra notavimus secundum scholiastae sententiam fictos esse *ὑπό τινος τῶν βουλομένων πρόβλημα ποιεῖν*. Quod vero idem addit, id nunc ad rem nostram facit. Dicit enim: *ἵνα δὲ μὴ δοκῆ λύσεώς τι εἰρηκέναι (λεγομένη)* καὶ διὰ τοῦτο ἡθετηκέναι φησί — Ergo si vel Aristarcho (hic enim significatur) et illis temporibus aliquando commodum visum, cavere invidiam quaestiones postulantium, quid postea et a mediocribus factum esse putabimus?

Ad idem studium quaestionum pertinet quod in recentioribus nonnullis commentariis invenimus explanationes atque observationes etiam graves et utiles ita tamen verbis concipi, ut formam iustae quaestionis ac solutionis referant. Hoc quale sit duobus exemplis, uno Graeco, altero Latino illustrabo. In Servii commentariis hoc fecit is, a quo codex Guelferbytanus I adornatus est. E. g. ad Aen. III, 55 legitur in commentariis vulgo: „Obtruncat, occidit intellige. Nam obtruncare proprie est capite caedere“. Sed in cod. Guelf. I additum: „Quomodo obtruncat, cum sit hastis interemptus? Solvitur: quia veteres plerumque truncum pro unoquoque genere interemptum dixerunt, obtruncat ideo est occidit“. Item ad III, 70 in commentario legitur vulgo sic: „Auster autem pro quovis vento“. Sed Guelf. I: „Quomodo Auster ex Thracia, cum lenis sit? Solvitur: Auster pro quolibet vento

accipimus“*). Ex Graecis exemplum esto hoc: Ad Hesiod. Theog. 139—143

γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε Στερόπην τε καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
οἳ Ζηνὶ βροτῆν ἔΐδοσαν τευξάν τε κεραυνόν,
οἳ δὴ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν

in ed. Trincav. hoc scholion legitur: οἳ δὴ τοι] Κράτης ἀντὶ τούτου ἄλλον στίχον παρατίθεται.

οἳ δ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τράφεν ἀυδόμεντες.

πῶς γὰρ τοὺς αὐτοὺς θεοῖς ἐναλίγκιους λέγει καὶ ἐν τῶν τῶν Λευκιπιδῶν καταλόγῳ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ; Ἡ ὅτι οὐ πάντας τοὺς ἐκ τῶν θεῶν γεγονότας ἀθανάτους εἶναι συμβαίνει, ὡς φησὶν Ἡσίοδος. Ἐν γὰρ τοῖς ἐξῆς Γηρῶν θνητὸν ὄντα Χρυσάορος εἶναι λέγει παῖδα· ὁ δὲ Χρυσάωρ Μεδούσης ἦν. Πῶς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μέδουσα ἀναιρεῖται ὑφ' Ἡρακλέους καὶ ὁ Ὀρθρος κύων ὑπ' ἀθανάτων γεννηθέντες; Ἡ ὅτι κατὰ κάλλος καὶ μέγεθος θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν. Hoc non contentus qui idem scholion scripsit in cod. Victoriano aperte ante verba πῶς γὰρ αὐτούς posuit „ἀπορία“, ante verba ἦ ὅτι „λύσις“: item ante verba πῶς δὲ καὶ αὐτὴ „ἀπορία“, ante ἦ ὅτι „λύσις“. v. Werfer Act. phil. Mon. II p. 500. Sic igitur placebant sibi in nectendis nodis, ut non mirum sit quaedam inventa esse, quibus solvendis se impares profiterentur. Lege mihi haec Servii:

Aen. IX, 363: Sane sciendum est locum hunc esse unum de XII (al. XIII) Virgilii sive per naturam obscuris sive insolubilibus sive emendandis sive sic re-

*) Idem homo in fine secundi libri quaestiones tertii colligere coepit: „Incipiunt quaestiones libri tertii“ (p. 176 Lion.): et si quaestiones deinceps propositas inspicias, invenies ex Servii commentariis excerpta sed magis in formam quaestionis redacta esse. Cf. ex eodem genere III, 203. 276. 341. 379. IV, 399 (cl. 386). 545. 655. V, 410. 493 cet.

licitis, ut a nobis per historiae antiquae ignorantiam liquide non intelligantur. Ib. 412: Sciendum tamen locum hunc unum esse de his, quos insolubiles diximus supra. XII, 74: Sciendum tamen est locum hunc unum esse de insolubilibus XII (aliquot codd., XIII), quae habent obscuritatem, licet a multis pro captu resolvantur ingenii. Cf. I, 450 Sciendum tamen est in Virgilio interdum validiora esse obiecta purgatis. — Quibus quid in Virgiliano carmine pro excusatione fuerit, apparet ex V, 626 „Ergo constat quaestionem hanc unam esse de insolubilibus, quas non dubium est emendaturum fuisse Virgilium“. Quod non fecisset Virgilius in locis ad explicandum nisi argutias captanti non impeditis. Quare his quoque in locis melius fecisset Servius, si, ut nonnunquam facit, superfluas quaestiones dixisset. E. g. III, 203 „Unde superflua est quaestio eorum qui dicunt“. III, 332. VI, 140*). Ex Graecis, qui nobis servati sunt, commentariis Homericos suos quaestionibus et solutionibus undique non sine doctrina collectis refert Porphyrus, ut qui Scholia Homerica cod. B (haec enim Porphyrii sunt paene omnia) evolverit, is optimum habeat exemplum, quae ratione in hoc genere eruditi alioquin grammatici usi sint. Hoc in illis notabile, quod apparet negotium dissolvendi, ad artem redactum fuisse. Sunt enim certae

---

*) Vidimus quid Servius de Virgilio secutus sit. Sed fuit pars grammaticorum, quae insolubilia nulla esse statuit, quod hic poeta (horribile dictu) omnis erroris immunis sit. Macrob. Somm. Scip. II, 8. Nobis aliud ad defensionem ultra haec quae diximus non occurrit. Verum quoniam in medio posuimus quos fines nunquam via solis excedat, manifestum est autem omnibus quid Maro dixerit, quem constat erroris ignarum, eritingenii singulorum invenire quid possit amplius pro absolvenda hac quaestione confiteri. — Apparet quid Servius XII, 74. I, 450 respiciat.

rationes dissolvendi quae plerumque adhibentur: et saepissime quidem solutio fit *ἐκ προσώπου, ἐκ λέξεως, ἐκ καιροῦ, τόπω, ἔθει*. Et est haud dubie hoc artificium vagum negotium regulis quibusdam adstringendi, quo facilius fiat*), antiquissimum. Primum Aristoteles sophistarum elenchis certa solvendi genera opposuit suisque nominibus insignivit, quae legi merentur art. poet. XXVI. Deinde ne in Sosibio quidem dubitandum est, quin certa quaedam artificia et nomina, quibus in dissolvendis difficultatibus identidem uteretur, constituta habuerit, quamquam fortasse ab iis, quae postea valuerunt, diversa. Nam in fragmento ex eius opere, Athen. p. 493 d, postquam quaestionem posuit, addit „*τούτων τοίων οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν*“. Fuit igitur ἡ ἀναστροφή ex illis solvendi rationibus, quas solebat adhibere. Atque eius genus solvendi insignitum fuisse apparet ibidem ex ratione, qua a Ptolemaeo elusus est, qui ipse in eo irridendo inepta quadam solutione, quam ille adhibere solebat, usus est. —

§. 6. Superest, ut libellos, quos quidem novimus, qui in solis dissolvendis quaestionibus occupati erant, commemoremus, qui pro auctorum ingeniis haud dubie plus minus spinosi erant, nonnunquam quaestionum ac solutionum nomine ac forma necessarias atque praeclaras commentationes continebant, cum aevo posteriore in ipsis commentariis explicationes ita plerumque

*) Idem consilium agnosco in praescriptis Servii, ut hominum nomina non nominata ponenda sint. Aen. IX, 362. Cf. I, 71. 174. Juvenalis et Suetonii loci supra allati ostendant, horum nominum scientiae Romanorum principes avidos fuisse. — Saepe vix habebant vexati grammatici quo confugerent: de quo lepidum est quod habet Athen. 398. a.

propōni videamus, ut incipiant διὰ τί . . . . Scripsit Aristoteles ἀπορήματα vel ζητήματα vel προβλήματα Ὀμηρικά. Phryn. p. 225 βασίλισσαν Ἀλκαῖόν φασι τὸν κωμωδοποιὸν καὶ Ἀριστοτέλην ἐν τοῖς Ὀμηρικοῖς ἀπορήμασιν εἰρηκέναι. Reliqua testimonia vid. ap. Lobekium et Nunnesium l. l. cf. Ruhnķ. de Longin. §. 14. Saepissime Aristotelis Ὀμηρικὰ ζητήματα a Porphyrio in commentariis Homericis afferuntur ut, si quidem ea genuina sunt, haud contemnenda ex hoc libro hodie exstent fragmenta. Sed equidem nondum potui mihi persuadere, non subditio libro usum esse Porphyrium. Tam omnia ei commemorata ieiuna sunt atque ab Aristotelis ingenio et doctrina aliena. Denique cur a commentatoribus Homericis reliquisque Homericas quaestiones tractantibus, ut Plutarcho, hic liber nunquam ad partes vocatus, a solo Porphyrio adscitus? Post Aristotelem commemorandae Heraclidis Pontici λύσεις Ὀμηρικαί, Diog. La. V, 88. Specimina sunt Schol. B, 649. Γ, 236. ν, 119. Deinceps commemoretur illud volumen, in quod teste Porphyrio K, 274 Alexandriae quaestiones propositae una cum solutionibus relatae sunt: de quo scite dictum est Wolfii p. CXCIV. Proximi sunt praeter Sosibium (Suid. Athen. 493) Zeno, Stoicae disciplinae auctor, et Athenodorus. Ille scripsit Ὀμηρικῶν προβλημάτων libros quinque, de quibus v. Menag. ad Diog. VII, 4. Arati frater Athenodorus scripsit contra Zoilum. Arati vit. III ap. Buhl. T. II p. 445: ἀδελφὸς δ' ἔσχε Ἀρήν τε καὶ Καλλιόδαν καὶ Ἀθηνόδορον, ὃν φησιν Εὐφράνωρ ἀντιγράψαι πρὸς τὰς τοῦ Ζωῖλου κατηγορίας. Fuit cum putarem Athenodori nomen pro Zenodoro reponendum esse Schol. Σ, 22, ubi Zoilus a Zenodoro refutatur. Sed intellexi non necessarium esse: immo verba, quae ibi sunt, καὶ ἄλλως συνήθη ταῦτα τῷ τε βίῳ declarant, hoc petitum esse e Zenodori libro περὶ τῆς Ὀμήρου.

Ὀνηθελάς (sch. Porphy. ad Σ, 356, cf. ad P, 263*). Tum iunior Zenodotus, cuius λύσεις Ὀμηρικῶν ἀπορημάτων Suid. commemorat. Schol. A, 1. B, 12. Γ, 236. — Soteridas — an Socratidas, Suid. Παμφίλη — maritus Pamphilae, scripsit ζήτησεις Ὀμηρικάς, Suid. s. v. Vixit igitur sub Nerone; haec enim Pamphilae aetas est (Phot. p. 119 b. Be.). — Diogenes Tarsensis, γεγραφὼς περὶ ποιητικῶν ζητημάτων, ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ Diog. La. VI, 81. — Hephaestio, qui Veri praeceptor fuit, κωμικῶν ἀπορημάτων λύσεις et τραγικὰς λύσεις, Suid. — Dionysius Longinus, cuius ἀπορήματα Ὀμηρικὰ Suidas commemoravit. Cf. Ruhnken. de Long. §. 14: qui cum putat quae de versibus quibusdā Homeri a Longino pro spurtilis habitis leguntur apud Eustath. p. 67, 20 et p. 106, 30 ex hoc libro fluxisse, mihi errare videtur. Haec enim rhetorica sunt et in libro quodam rhetorico posita fuisse verisimilius. Eiusdem Longini liber a Suida recensetur *προβλήματα Ὀμήρου καὶ λύσεις ἐν βιβλίοις β'*: at is ego non dubito quin cum priore unus idemque liber fuerit: sed cum utroque titulo hic liber, sicut Aristotelis, circumferretur, Suidas deceptus est. — Porphyrii *ζήματα Ὀμηρικά*: qui liber hodie exstat, sed quibusdā quaestionibus suppleri debet ex scholiis Homericis cod. B. Idem Porphyrius scripsit *σύμμικτα ζήματα*, Suid. — Pertinet quoque haud dubie ad hoc genus scriptorum quod in schol. ad B, 308 commemoratur *Διονυσίου* (nescio cuius) *ἀπορα*: nam hoc vox significat. Nicanor in schol. A, 166: οὕτως λυθήσεται τὸ ἐν τῷ τόπῳ τοῦτω ἀπορον. cf. Z, 326. K, 274. X, 208. Tzetz. Ex. II. p. 81. Gell. XVI, 3. Et, opinor, Hermogenis περὶ τῶν ἐπρο-

*) Falsus Suidas, qui hoc opus adscribit Zenodoto Alexandrino. Idem error nominis in cod. Leid. ad Σ, 356.

www.libtool.com.cn
 βλημάτων, BV ad Φ, 363. — Herodiani προτάσεις, quarum solutiones scripsit Orus (λύσεις προτάσεων τῶν Ἡρωδιανοῦ, Suid.), qui hominis studia cognovit facile concedet de abnormi orthographia, prosodia, similibus fuisse propositas. Et concinunt fragmenta schol. Ψ, 617. Ω, 657. — Ex Latinis huc pertinet Valerius Probus, de quo Sueton. illustr. gr. 24; „Pauca et exigua de quibusdam minutis quaestiunculis reliquit“.

His absolutis fragmenta ab initio posita circumspiciam. Ex his prima et quarta solutio in commentariis fuit, secunda et tertia ex conviviorum colloquiis fluxerunt et vel Alexandrino illo Thesaurο Quaestionum Grammaticarum vel discipulorum memoria servatae sunt. Utramque esse iocosam, facile apparet in Aristarcho (§. 3): tertia facete ex usu loquendi repetita, secunda ad acerbam quaerentium irrisionem facta.

C. V.

Chorographica et Geographica.

§. 1. **De** agro Troiano et ordine navium Graecorum primum dicam, quod de hoc plurima servata sunt fragmenta, quae alioquin in hoc capite rara inveniemus: quae fragmenta notam iam nobis grammatici rationem hic quoque praestabunt.

Quo ordine naves Graecorum ante Troiam collocatae fuerint et (quod cum eo arcte conianctum est)

de agro Troiano diligentissime quaesivit atque, ut videtur, tabula illustravit. *K*, 53 ὅτι ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου ὁ Ἀρίσταρχος ἐπραγματεύσατο. ἤτις γὰρ λέγεται πλησίον τοῦ Αἴαντος ὁ Ἰδομενεὺς νενεωλκήκει. Cf. 112 πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου, ὅτι πλησίον ὁ Ἰδομενεὺς Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου ἐνενεωλκήκει. *K*, 110 ἡ διπλῆ ὅτι πλησίον τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος ὁ Μέγης ἐνενεωλκήκει — ἡ δὲ ἀναφορά πρὸς τὸν (I. τὰ) ἐπὶ τοῦ ναυστάθμου. *A*, 6 ἡ διπλῆ πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου, ὅτι ἐν μέσῳ τὰς τοῦ Ὀδυσσεὺς ὑποτίθεται, ἕφ' ἑκατέρου δὲ κέρτατος τὰς Ἀχιλλέως καὶ Αἴαντος. Hinc iudicatum de versu *B*, 558 στήσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες. Vid. *F*, 230 ἡ διπλῆ ὅτι πλησίον ὁ Ἰδομενεὺς Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου ἐτάσσετο (ins. καὶ) κατὰ τὴν ἐπιπέλῃσιν (*A*, 251, 273) συμφάνως. παραιτητέον ἄρα ἐκεῖνον τὸν στίχον τὸν ἐν τῷ καταλόγῳ ὑπὸ τιμῶν γραφόμενον „στήσε —“ οὐ γὰρ ἦσαν πλησίον Αἴαντος Ἀθηναῖοι. Ad *A*, 251 ἡ διπλῆ ὅτι ἡ τάξις Ἰδομενεὺς πλησίον Αἴαντος, πρὸς τοὺς ὑποτάσσοντας τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Τελαμώνιον. — Porro *Θ*, 223 πρὸς τὴν τάξιν τῆς νεωλκίας ἡ παρατήρησις. *A*, 622 ἡ δὲ διπλῆ ὅτι σαφῶς οὗτοι πρὸς τῇ θαλάσῃ νενεωλκήκασιν. 807 ἡ διπλῆ πρὸς τὸ τοῦ στρατοπέδου διάγραμμα ὅτι ὑποτίθεται κατὰ μέσον τοῦ ναυστάθμου θεατροειδῆ τόπον εἰς ὄχλον θναγωγῆν. *M*, 118 ὅτι κατὰ ἀριστερὰ τοῦ ναυστάθμου ἡ πύλη. 128 Ἀρίσταρχος ἐκ τούτων φησὶν ὅτι Λαπίθαι μετὰ Ἰδομενεῖα νενεωλκήκασιν (*V*). *M*, 335 ἡ δ. ὅτι ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ ναυστάθμου γέγονεν ἡ μάχη ὄπου καὶ οἱ Αἴαντες ἐσκήνον. *N*, 681 ἡ διπλῆ ὅτι τοῦ Λοκροῦ λέγει Αἴαντός· οὗτος γὰρ πλησίον ἐνεώλκει τοῦ Πρωτεσιλάου. πρὸς τὰ περὶ τοῦ ναυστάθμου. 765 ἡ διπλῆ ὅτι τοῦ ναυστάθμου τὰ ἀριστερὰ λέγει. *Ξ*, 28 πὰρ νηῶν ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν ἐπὶ τὰς ἐν τῷ τείχει. *Ξ*, 31 Autochthonis explicatio servata (quo in scholio pro προτέρων I. πρωτέων) Aristarchi amissa est, quae

tamen ab illa diversa erat, quod inde patet, quod *πρύμνησιν* intellexit, ut debet intelligi „puppes navium“ non „extremae naves“ (v. egregium Herodiani schol. v. 32*). Ex Herodiani et Autochthonis scholiis discimus Cratetem putasse duos fuisse navium ordines. Quod Aristarchus iure reiecit qui uno semicirculari ordine positas fuisse sumsit. Planus etiam docet Aristonicus ad v. 35 ἡ διπλῆ ὅτι προκρόσσαι τὰς κλιμακῆδόν** νενεωλκημένας ἐτέρας πρὸς (l. πρὸ) ἐτέρων ὥστε *Θεατροειδές* (cf. A, 807) φαίνεσθαι τὸ νεώλκιον. κρόσσαι γὰρ αἱ κλιμακας. πρῶται νῆες E, 31 intellexit quae in agro erant muro proximae („die vordersten“ ut πρῶτος θυμός) item O, 653. 655. Sed aliter E, 75 νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης, ubi errori et sententiarum nexus obstat et ipse poeta cavit adiecto ἄγχι θαλάσσης. — Z, 4 ἡ διπλῆ ὅτι ἐν τοῖς ἀρχαίοις (fort. ἐν ταῖς Ἀρισταρχείοις) ἐγγράπτο „μισσηγὺς ποταμοῖο Σκαμάνδρου καὶ στομακίμνης“, διὸ καὶ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι φέρεται καὶ ὕστερον δὲ περιπεσὼν ἔγραψε „μισσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο βράων“, τοῖς γὰρ τοῦ ναυστάθμου τόποις ἡ γραφή συμφέρει, πρὸς οὓς μάχονται (sc. hi versus illa lectione retenta). — H, 22 ἡ διπλῆ ὅτι πρὸ τῶν πυλῶν τὴν φηγὸν ταύτην ὑποτίθεται. πρὸ πολλοῦ δὲ ὁ Ἀπόλλων ἐστὶν ἐπὶ τῆς Περιγόμεου. (? I, 354 ἡ δρῶς πρὸ τῆς Ἰλίου ἦν). A, 166 ἡ διπλῆ πρὸς

*) προπαροξυτονητέον τὸ πρύμνησιν. Κράτης μέντοι προπερισπῆ, ἀκούων ἐπὶ ταῖς ἐσχάταις, πλανηθεὶς ἐκ τοῦ τὰς γὰρ πρώτας πειδιανθε εἰρυσαν· ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πρυμνόν οὐ τίθει ἐπὶ διεσπῶτος σώματος ἀλλ' ἐπὶ ἠρωμένου. „πρυμνὸν ὑπὲρ θέναρὸς“ (E, 339) „τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε“ (ib. 292) „πρυμνὴν ἐπάμνοντες“ (M, 149).

**) Cf. M, 258 ὅτι κρόσσας ἐν μὲν τοῖς ὑπομνήμασιν κεφαλίδας ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου κλιμακας (cf. Porph. et Nicanor h. l.) Et hanc explicationem (κλιμακας) probavit priore-reiecta. Statim apparebit dissertationem de navalibus post commentarios scriptam esse.

τὸν περὶ τοῦ ναυστάθμου διάγραμμα· τὸ γὰρ Πλου-
 σῆμα κατὰ μέσον εἶναι φησι τῷ πεδίῳ. M, 22 ἡ δι-
 πλη ὅτι ἀμφίβολον μὲν ἐπὶ ποτέρου τῶν ποταμῶν λέγει,
 τοῦ Σκαμάνδρου ἢ τοῦ Σιμοῦντος· δεκτέον δὲ ἐπὶ τοῦ
 Σιμοῦντος· διὰ μέσον γὰρ τοῦ πεδίου φέρεται. καὶ ὅτι
 ἀνέγνω Ἡσίοδος τὰ Ὀμήρου ὡς ἂν νεώτερος τούτου· οὐ
 γὰρ ἐξενήνοχε τοὺς ποταμοὺς μὴ ὄντας ἀξιολόγους, εἰ μὴ
 δὲ Ὀμηρον. καὶ τῷ Σιμοῦντι προσέθηκεν ἐπίθετον τὸ
 „θεῖόν τε Σιμοῦντα“ (Theog. 342). M, 66 ἡ διπλή ὅτι
 τὸ στένωμα τὸ κατὰ τὴν γέφυραν τῆς τάφρου λέγει. X,
 6 ἐν ἀριστερᾷ τοῦ τείχους αἱ πύλαι ἔκειντο, αἱ ἐκαλοῦντο
 Λαρδανίαι. ἡ διπλή πρὸς τὰς Σκαιάς. Videmus igitur
 non tantum in commentariis de Graecorum navalibus
 locos probantes notasse, sed postea etiam seorsum haec
 omnia singulari disputatione complexum esse et quae-
 dam in quibus sibi errasse videretur correxisse. Cf.
 praeter locos iam memoratos sch. O, 449 ἀθετοῦνται
 σίχοι γ' καὶ ἀστέρσκοι παράκεινται ὅτι . . . ὕστερον
 δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ ναυστάθμου ἀπολογεῖται. Illam dis-
 putationem videmus dici et τὸ vel τὰ π. τ. ν. et ali-
 quoties τὸ περὶ τοῦ ναυστάθμου διάγραμμα. Quod
 autem legitur in Et. M. p. 540. 56 περὶ ὧν ἐν ταῖς
 περὶ ναυστάθμου διαλέξεσι corruptum est. Etenim
 transcripsit hic auctor verba Nicanoris ad M, 258:
 ubi haec verba ita leguntur: περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ
 τοῦ ναυστάθμου λέγεται. Quibus iisdem iterum Ni-
 canor utitur Σ, 68, ubi eundem libellum commemorat.
 Ergo auctor Etym. scripsit διαλέγεται vel διέξεισι.
 Illud vero διάγραμμα eo ducit ut putem commentario
 additam fuisse tabulam.

§. 2.

Ἄργος. Ἑλλάς.

Ἄργος. A, 171 ἡ διπλή ὅτι Ἄργος τὴν Πελοπόννησον
 οὐ τὴν πόλιν λέγει. Z, 152 Ἄργος δὲ ὑπόβοτον τὴν Πε-

λοπόννησον καλεῖ, τὴν δὲ Θετταλίαν Ἄργος Πελασγικόν. I, 141. ἢ διπλῆ ὅτι τὴν Πελοπόννησον Ἀχαικὸν Ἄργος λέγει καὶ Ἴασον (εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἂν Ἴασον Ἄργος σ, 245), Πελασγικὸν δὲ Ἄργος τὴν Θεσσαλίαν. T, 115 ἢ διπλῆ ὅτι τὴν Πελοπόννησον Ἄργος Ἀχαικὸν λέγει, τὴν Θεσσαλίαν δὲ Ἄργος Πελασγικόν.

I, 246 Ἄργεος ἱπποβοτόιο) σημειοῦνται τινες ὅτι τὴν δλην Πελοπόννητον οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, Ἡσίοδος δέ. A, 270 τηλόθεν ἐξ Ἀπίης, ὅτι παραλλήλως τηλόθεν ἐξ ἀπίης· οἱ δὲ νεώτεροι ἐξεδέξαντο τὴν Πελοπόννησον. Γ, 49 ἢ διπλῆ ὅτι ἀπίαν τὴν πολλὴν ἀφροστώσαν, οὐχ ὡς οἱ νεώτεροι τὴν Πελοπόννησον. φησὶ γοῦν „ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ“ (π, 18). v. sch. η, 25.

B, 684 Ἕλληνας. ἢ διπλῆ ὅτι μόνους τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ τεταγμένους Ἕλληνας καλεῖ. I, 395 ἢ διπλῆ ὅτι τὴν Θετταλίαν οὕτως λέγει μόνην, τὴν δὲ δλην ἠπειρον οὐκ οἶδεν οὕτως καλουμένην. νόθα οὖν ἐκεῖνα „ἐγγείη δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς (B, 530), καὶ Ἕλλάδα καὶ μέσον Ἄργος“ (δ, 726. et praeterea aliquoties). Ad hunc versum δ, 726 sch. περιττὸς ὁ στίχος. καὶ γὰρ προεῖπεν ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλόν· καὶ οὐκ οἶδεν ὁ Ὀμηρὸς τὴν καὶ ἡμᾶς Ἕλλάδα, ἀλλὰ τὴν Θεσσαλικὴν οὕτω λέγει, καὶ Ἕλληνας τοὺς ἐκεῖθεν. Sch. AD ad I, 395 Ἀρίσταρχος παρ' Ὀμήρῳ Θεσσαλίαν μόνην τὴν Ἕλλάδα φησὶν εἶναι καὶ Ἕλληνας τοὺς Θεσσαλοὺς παρακολουθῶν Θουγκίδη. καὶ ἀθετεῖ τὸν στίχον τοῦτον „ἐγγείη δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς“. καὶ ἐκεῖ δὲ πάλιν τὴν Θεσσαλίαν ἀκούει „φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δὲ Ἑλλάδος εὐρυχόροιο“ (478). I, 447 ἢ διπλῆ ὅτι πάλιν τὴν Θετταλικὴν πόλιν οὕτως εἶπεν.

B, 867 Καρῶν βαρβαροφώνων) ἢ διπλῆ ὅτι Θουγκίδης λέγει τὴν ὀνομασίαν τῶν βαρβάρων νεωτερικὴν εἶναι. ἐλέγχεται δὲ ἐντεῦθεν (†). v. Strab. XIV, 662. —

Caeterum ex multis hic pauca habemus. Quare non omnia iudicare licet.

Ἄρνη. Ἄσκη.

B, 507 οἱ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον οἱ τε Μίδειαν ὅτι Ζηρόδοτος γράφει Ἄσκη ἔχον· οὐ δύναται δὲ πολυστάφυλος ἢ Ἄσκη λέγεσθαι· ἀξιοπιστότερος γὰρ ἔστιν ὁ Ἡσίοδος λέγων „Ἄσκη χεῖμα κακῆ, θέρει ἀργαλήη“ (Op. 638)· ὥστε οὐδὲ πολύκαρπος λέγοιτο ἄν*). **H, 9** ὅτι Ζηρόδοτος ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ πεπενήκει „οἱ τε πολυστάφυλον Ἄσκη ἔχον“, ἐνθάδε δὲ εἶπασε τὴν Ἄρνην διὸ ἢ διπλῆ ἐν τῷ Ἄρνη. Strabo IX p. 413 τὸ δ' Ἀκράϊφιον καὶ αὐτὸ κεῖται ἐν ὕψει. Φασὶ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι Ἄρνην ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὁμώνυμον τῇ Θετταλικῇ. Οἱ δὲ φασὶ καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης καταποθῆναι καὶ τὴν Μίδειαν. Ζηρόδοτος δὲ γράφων

οἱ δὲ πολυστάφυλον Ἄσκη ἔχον

οὐκ ἔοικεν ἐντυχεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡσίοδου περὶ τῆς πατριδος λεχθεῖσαι καὶ τοῖς ὑπ' (del.) Εὐδόξου πολὺ χεῖρω λέγοντος περὶ τῆς Ἄσκης. Πῶς γὰρ ἂν τις πολυστάφυλον τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγεσθαι πιστεύσειεν; οὐκ εὖ δὲ οὔτε οἱ Τάρνη ἀντὶ τῆς Ἄρνης γράφοντες**). οὐδὲ γὰρ μία δείκνυται Τάρνη παρὰ Βοιωτοῖς. ἐν δὲ Λυδοῖς ἔστιν ἥς καὶ Ὀμηρος μέμνηται.

Ἴδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο τέκτονος υἱόν

Βῶρον, ὅς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.

(E, 44). Apollodorum audimus, ut alibi.

Cyllene.

O, 518 Πυρρυδάμας δ' Ὄϊον Κυλλήνιον ἐξενάριξεν Φυλίδεω ἔταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν) ἢ διπλῆ ὅτι

*) His extremis verbis Siebelisius (in Jahnii Annalibus VII, 1 p. 86) notari putat epitaphium Hesiodi, (V. Pausan. XI, 38. 3) Ἄσκη μὲν παρὸς πολυλήϊος.

**) Hoc natum ex lectione πολυστάφυλον τ' Ἄρνην ut versus exhibetur a Steph. B. s. Ἄρνη.

www.libtool.com.cn
 οὐκ ἀπὸ Κυλλήνης τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ὄρους, ἀλλ' ἐπίκεινται
 ἔστιν Ἡλείων Κυλλήνη. οὗτοι δὲ εἰσὶν Ἡλείοι (1. Ἐπειοί).
 Strab. VIII p. 337 μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης
 καὶ Ὅμηρος, λέγων Ὡτον Κυλλήμιον ἀρχὸν Ἐπειῶν. Οὐ
 γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἔμελλεν ἡγεμόνα
 τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι.

Dardania. Dardani.

Υ, 215 ἡ διπλῆ ὅτι ἑτέρα τῆς Ἰλίου ἢ Δαρδανία ὡς-
 περ καὶ ἡ Φρυγία (v. infra). Sed Dardani Troum no-
 mine continentur. P, 80 Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε
 Πανθοίδην Εὐφορβόν). Τρῶς ἄρα ὁ Εὐφορβὸς ἀλλὰ καὶ
 Δάρδανος (sc. Π, 807 σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνήρ
 Πανθοίδης Εὐφορβός). οἱ ἄρα Δάρδανοι Τρῶες. καὶ
 ὅτι ἀντὶ τοῦ τὸν ἐν Τρωσὶν ἄριστον. οὐ γὰρ ἔστιν ὡς
 Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον (Σ, 10). V. Strab. X, 453.
 XIV, 574 λέγει μὲν γὰρ (ὁ ποιητής) καὶ κοινῶς ἅπαν-
 τας Τρῶας τοὺς συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, ὡς περ καὶ
 Ἀχαιοὺς τοὺς ἐναντίους, ἀλλ' οὐ δήπου Τροίαν ἐροῦμεν
 νῆ Δία καὶ τὴν Παφλαγονίαν οὐδὲ τὴν Καρίαν ἢ τὴν
 Ἰμορον αὐτῇ Λυδίαν. Λέγω δ' ὅταν φῆ

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῆ τ' ἴσαν,
 ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων

οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀιοί.

Cf. infra Troes.

Demetrium.

B, 696 οἱ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα,
 Δήμητρος τέμενος Ἰωνά τε μητέρα μήλων) ἡ διπλῆ ὅτι
 οὐ τὸν Πύρασον λέγει Δήμητρος τέμενος, ἀλλὰ πόλις ἐστὶ
 Δήμητριον καλουμένη. Aliter Strab. IX, 435. Parti-

cula quod abest minime Aristarchi iudicio obstat, ut alias ostendam,

---

Dolopes.

I, 484 Δόλοπες μέρος τῆς Φθιώτιδος χώρας, διὸ καὶ παραλέλουπεν αὐτοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ.

Echinades.

B, 625 οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων 9 (ἐρέων) ἢ διπλῆ διὰ οὐχ ὡς κεχωρισμένου Δουλιχίου τῶν Ἐχινάδων ῥῆτως εἴρηκεν ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἐκ Δουλιχίου καὶ τῶν ἄλλων Ἐχινάδων. καὶ διὰ τοῦ Ἐχίνα εἶπεν Ἐχινάων. Sc. eodem modo ut Τρωάς τε καὶ Ἐκτορα, quod notatum erat, V. Ariston. N, 1. — Cf. Strab. VIII, 340. X, 453. VIII, 335 (Ἐχινάδες ὧν ἐστὶ καὶ τὸ Δουλίχιον). X, 458.

Ἠλεῖοι

incolae Elidis non saepe nominantur ab Homero, saepius Ἐπειοί. A, 698 διὰ σπανίως Ἠλείους καλεῖ. A, 694 ἢ διπλῆ ὅτι ἐν τισὶ γράφεται Ἀχαιοί· τοὺς δὲ Ἠλείους Ἐπειούς καλεῖ Ὅμηρος. A, 737 ἢ διπλῆ ὅτι τινὲς καὶ Ἀχαιῶν γράφουσιν. Ὅμηρος δὲ Ἐπειούς τοὺς Ἠλείους λέγει. 759 ἢ διπλῆ — ὅτι τοὺς Πυλίουσιν Ἀχαιοὺς λέγει νῦν, τοὺς δὲ Ἠλείους Ἐπειούς, — De Epeis praeterea Steph. B. s. Δουλίχιον· ἐλέγοντο δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ Δουλιχίῳ Ἐπειοί, ὡς Ἐπαφρόδιτος παρατιθεῖς τὸν Ἀριστάρχον ἐκδεχόμενον οὕτω.

Ephyra.

Duplex Ephyra est apud Homerum, una Thesprotiae, altera est Corinthus. B, 659. Z, 152. N, 391.

www.libtool.com.cn
 O, 531. Hanc posteriorem ubi poeta ipse loquitur Corinthum dicit, heroes Ephyram. B, 570. Z, 152. 210. N, 301. Velleium Aristarcheum nemo suspicatus est. „Neque est quod miremur ab Homero nominari Corinthum. Nam ex persona poetae et hanc urbem et quasdam Ionum colonias iis nominibus appellat, quibus vocabantur aetate eius, multo post Ilium captum conditae“. I, 3.

Hyde. Hyle.

v. infra.

νήσῳ ἐν κραναῇ

Γ, 445 ἡ διπλῆ ὅτι ἄδηλον πότερον ὄνομα κύριόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ κραναῆναι ἐπ' αὐτῆς πρῶτον τὸν γάμον καὶ τελειωθῆναι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Ἑλένης ἢ ἐπιθετικῶς τὴν τραχεῖαν. τινὲς γὰρ τὴν λεγομένην Ἑλένην πρὸς τῇ Ἀττικῇ εἶναι ἀπὸ τῆς Ἑλένης ὅτι ταύτη πρώτη ἐπέβη.

Lycia Troica.

Δ, 101 Λυκηγενεῖ ὅτι ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς Λυκίας, ἐξ ἧς ἐστὶν ὁ Πάνδαρος. E, 105 Λυκηθεν) ὅτι τῆς Τρωϊκῆς Λυκίας. 173 ἡ διπλῆ ὅτι τὴν Τρωϊκὴν Λυκίαν λέγει.

Lydi.

X, 431 ἡ διπλῆ ὅτι Ὅμηρος οὐκ οἶδε καλουμένους Λυδοῦς, ἀλλὰ Μήονας. πρὸς τὰ περὶ Κιλικίας Ἡσιόδου (Cf. V ad Σ, 231). Saepius monitum Straboni, e. g. XIII, 625.

---

v. infra.

Phrygia.

B, 862 ἡ διπλῆ· ὅτι οἱ νεώτεροι τὴν Τροίαν καὶ τὴν Φρυγίαν τὴν αὐτὴν λέγουσιν, ὁ δὲ Ὅμηρος οὐχ οὕτως. Διοσκόλος δὲ συνέχευεν. Huscusque puto Aristonici observationem esse. οὗτοι δὲ τῆς μικρᾶς εἰσι Φρυγίας· ἡ μεγάλη παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ κεῖται ὕδην καὶ Ἄσιος ὅς μήτρως ἦν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο (ABL). K, 431 ἡ δ. ὅτι ἑτέρους τῶν Τρώων οἶδε τοὺς Φρύγας. II, 719 ἡ δ. ὅτι Ὅμηρος ἑτέραν τὴν Φρυγίαν τῆς Τροίας οἶδεν. Σ, 291 ἡ διπλῆ· ὅτι ἑτέρα ἡ Φρυγία παρὰ τὴν Τροίαν. Ω, 545 ἡ δ. ὅτι ἑτέρα καθ' Ὅμηρον ἡ Φρυγία· οἱ δὲ νεώτεροι συγχέουσι. Strab. XIII p. 657 οἱ ποιηταὶ δέ, μάλιστα οἱ τραγικοί, συγχέοντες τὰ ἔθνη, καθάπερ τοὺς Τρῶας καὶ τοὺς Μυσοὺς καὶ τοὺς Λυδοὺς Φρύγας προσαγορεύουσιν, οὕτω καὶ τοὺς Λυκίους Κᾶρας. Cf. XIV, 675.

Σάμη. ος.

B, 634 οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον ἡδ' οἱ Σάμον ἀμφερέμοντο) ὅτι Ζηρόδοτος γράφει ἡδ' οἱ Σάμην, καὶ ἀμετρον ποιῶν καὶ ἀγνοῶν ὅτι κατὰ τὸ ἀρσενικὸν ἐνίοτε ἐκφέρεται τὰ εἰς ος (I. η) λήγοντα. Reliqua Aristonici scholio ab alia manu assuta sunt. Cf. Sch. ο, 29. De Strabone p. 453 l. X suspicio est non omni ex parte recte referre de Apollodoro, sed in quibusdam eius sententiam haud recte cepisse.

Σαμοθράκη.

N, 12 Σάμον Θρηκίης) ἡ δ. ὅτι οὐδέποτε συνδέεται

είρηκε Σαμοθράκην*) Ω, 78 Σάμου) ἢ διπλῆ ὅτι τὴν Σαμοθράκην οὕτως εἶπεν. Strab. X p. 457.

Scamander.

X, 151 ἢ διπλῆ ὅτι ἐκ τῆς ἀντιδιαστολῆς ταύτης σαφές ὅτι ἡ ἑτέρα πηγὴ ὕδατι λιανῶ φεῖ κατὰ χειμῶνα.

Σελλήεις.

B, 338 ὅτι Σελλήεις ποταμός ἐστιν Ἀσίας ὁμωνύμως τῆ Θεσπρωτίας (l. τῶ — τιακῶ). M, 97 ἢ δ. ὅτι Σελλήεις ποταμός ἐπ' Ἀσίας οὗτος, ἕτερος δὲ ἐπὶ Θεσπρωτίας. O, 531 ἢ δ. ὅτι τῆς Θεσπρωτικῆς Ἐφύρας λέγει, οὐκ ἐκ τῆς Κορινθίου. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ Σελλήεντος, ἀφ' οὗ καὶ Σελλοὶ οἱ περιόικοι. καὶ ὅτι ἕτερός ἐστι Σελλήεις ποταμός.

Σελλοί.

B, 659 τὴν ἀγεῖ ἐξ Ἐφύρας ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος) ἢ διπλῆ ὅτι ἡ Ἐφύρα αὕτη ἑτέρα ἐστὶ τῆς Κορινθίου, τῆς Θεσπρωτίας οὕσα. καὶ ὅτι σὺν τῶ σ Σελλήεντα τὸν ποταμὸν λέγει, ἀφ' οὗ τὸ παροικοῦν ἔθνος Σελλοὺς καλεῖ· οἱ δὲ νεώτεροι (Pind. fr. 31) Ἐλλοὺς λέγουσι πλατηθέντες. Pertinet ad II, 234, ubi legimus: ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ) ἢ δ. πρὸς τὸ τῆς γραφῆς ἀμφίβολον. οἱ μὲν γὰρ Σελλοὺς, οἱ δὲ Ἐλλοὺς ἐξεδέξαντο. δεῖ δὲ νοεῖν ὡς ἔστιν ἐκ πλήρους Σελλοὶ (sc. non ἀμφὶ δὲ σ' Ἐλλοὶ)· καὶ γὰρ ὁ συνορίζων τοῖς τόποις ποταμός Σελλήεις, ἀφ' οὗ εἰκὸς τοὺς παροίκους Σελλοὺς καλεῖσθαι. Strab. VII, 328 πότερον δὲ χρὴ λέγειν Ἐλλοὺς, ὡς Πίνδαρος, ἢ Σελλοὺς, ὡς ὑπονοοῦσι (vides Aristarcheos significari) παρ'

*) Quod ibi habet V: Ἀριστάρχος ὄρος ὁμωνύμων τῆ γῆσθ mendacium est.

Ὅμηρον κείσθαι ἢ γραφὴ ἀμφίβολος οὐσα οὐκ ἐξ διωκρι-
ρίξασθαι. Adscribam quae sequuntur apud Strabonem,
unde apparebit ut Aristarchus suum duxerit attendere
quid Homerus aperire velit et ut Apollodorus magi-
stro suo obsecutus sit. Φιλόχορος δέ φησι (sic pergit
Strabo) καὶ τὸν περὶ Λαδώνην τόπον ὡς περ τὴν Εὐβοίαν
Ἑλλοπίαν κληθῆναι. καὶ γὰρ Ἡσίοδον οὕτω λέγειν. ἔστι
τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἢ εὐλείμων· ἐνθάδε Λαδῶδη τις
ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται. οἴονται δέ, φησὶν ὁ Ἀπολλό-
δωρος, ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι·
τὸν μέντοι ποιητὴν οὐ λέγειν Ἑλλούς, ἀλλὰ Σελλούς ὑπο-
λαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν, προσθεῖς ὅτι καὶ Σελλήεν-
τά τινα ὀνομάζει ποταμόν. Ὀνομάζει μὲν οὖν ὅταν φῆ
τηλόθεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Σίντιες.

Hic populus est Lemnum habitans. Apollon. lex.
Hom. 720.

Troia. Troiani.

Φ, 544 ἡ διπλῆ ὅτι ὀμωνύμως τῆς χώρας τὴν Ἴλιον
Τροίαν εἶρηκεν. E, 200 ἡ διπλῆ δεῖ οἰ τὴν Ζέλειαν οἰ-
κοῦντες ὑπὸ τὴν Ἴδην καὶ ὑπὸ Πάνδαρον Τρῶες ἐλέγοντο.
E, 211 ἡγεμόνην Τρῶεσσι, φέρων χάριν Ἐκτορι δίω) ὅτι
ἀντὶ τοῦ Τρώων τῶν ὑπὸ τὴν Ἴδην, χαριζόμενος δὲ Ἐκ-
τορι· τινὲς δὲ ἀγνοοῦντες ὅτι λέγονται καὶ οἱ ὑπὸ Πάν-
δαρον Τρῶες μεταγράφουσι· „Τρῶεσσι φέρων χάριν ἱπ-
ποδάμοισι“. — Strab. XIII p. 594 sqq. *) — — Ari-
starchi esse puto, quae habet A ad B, 113 Ἴλιον μὲν

---

*) p. 595 sanandus Strabo verborum traiectione. Verba οὐκ
οἴονται — Θήβησι transponenda post alterum Θήβησι, sic: Πριάμου
ἐν οἴκῳ, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν. Οὐκ οἴονται δὲ δεῖν ἐξ εὐθείας ἀκούειν
οὐ μὲν ἐν Τροίᾳ, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν, ἀλλὰ κατ' ἐπερβατόν.

λέγει Ὀμηρος, Ἰλιεῖς δὲ οὐκέτι φησὶ· καὶ Εὐβοίαν, ἀλλ' οὐκ Εὐβοεῖς (sed Abantes). —

Quaedam ad formam nominum pertinent.

B, 592 ἢ δ. ὅτι Θρῴον εἶπε τὴν ἐν ἄλλοις Θρῴοισιν, ἔστι δὲ τις Θρῴοσσα πόλις. A, 711 ὅτι ἦν ἐν τῷ καταλόγῳ εἶρηκε Θρῴον νῦν Θρῴοισιν λέγει. —

B, 582 ὅτι Μέσσην τὴν ἐπὶ Λακωνικῆς Μεσσήνην λέγει συνκρίσας τοῦνομα. Strab. VIII p. 364.

B, 500 ὅτι νῦν μὲν ἐκτεταμένως Ὑλην εἶρηκεν, ἐν ἄλλοις δὲ συνεσταλμένως „Ὑλη ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων“ (H, 221). νῦν δὲ καλοῦνται Ὑλαι πληθυντικῶς. H, 221 ὅτι ἐνταῦθα συνεσταλμένως, ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ ἐκτεταμένως. E, 708 ἢ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει Ὑδη ἔστι δὲ τῆς Αὐδίας ἢ Ὑδη (Y, 385*), ὁ δὲ ἀνὴρ Βοιωτίας καὶ κώμη Βοιωτίας ἢ Ὑλη. καὶ ὅτι οὐ (l. νῦν) συνεσταλμένως λέγεται ἢ πόλις, ἐκτέταται δὲ ἐν τῷ καταλόγῳ διὰ μέτρον. Strab. IX p. 439 Ὀμηρος δ' ἐνικῶς ἐκφέρει, ποτὲ μὲν ἐκτείνων τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ καταλόγῳ, ἢ δ' Ὑλην καὶ Πετειῶνα, ποιητικῶς**). ποτὲ δὲ συστέλλων, ὡς δ' ἐν Ὑλη ναίεσκε (E, 708). καὶ ὁ Τυχίος σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος Ὑλη ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων (H, 221). οὐδ' ἐνταῦθα εὐ γραφόντων τινῶν Ὑδη ἐνὶ· οὐ γὰρ ὁ Αἴας ἐκ τῆς Αὐδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο. Vides Aristarchea omnia quae Strabo sumpsit ab Apollodoro. —

H, 180 Μυκῆνη· ἢ διπλῆ ὅτι ἀλλαχοῦ πληθυντικῶς Μυκῆνας. Item ad A, 6 ὅτι νῦν ἐνικῶς τὴν Μυκῆνην. —

*) Memoria lapsus est Strabo XIII, 626 T. V p. 470 T. Versus a quibusdam insertus B, 867 Τρωίῳ ὑπο ναίοντι non ideo spurius habitus ab Aristarcheis (haurit ex his fontibus) quod nulla in Lydia Hyde esset, sed quod repetitus videretur ex Y, 385.

**) Boeotos dixisse Ὑλας ut θύρας, λύρας, Strabo docet X p. 407.

www.libtool.com.cn
 Η, 136 *Θεαῖς*. ἡ διπλῆ ὅτι ἐν Ὀδυσσεΐα (σ, 296) πληθυντικῶς „ἡ δὲ Θεαῖς ἐπίβαλλον ἐπειγομένη Διὸς οὐρῶ“ ὡς Μυκλήην καὶ Μυκῆνας.

Admonebo hic notissimae observationis, Homerum semper habere ἡ Ἰλιος. Unde bis falsa Zenodoti lectio convicta, O, 71. Π, 92.

§. 3. Si quidem et in sermone Homeri explanando et in antiquitatibus eruendis utile erat et necessarium recentiorum usu neglecto solum Homerum sequi, id in geographia omnium maxime agendum erat, ne commentis et vanitate omnia commiserentur. Etenim hunc locum non docti tantum interpretabantur, sed ipsum Graeciae vulgus, cum unaquaeque regio nobilis ignobilis se tamen a celeberrimo poeta praeteritam nollet. Sic quae Homeri Pylos esset non tantum intra eruditorum parietes disceptatum. Strab. VIII p. 339 οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς κοίτης Ἰλίδος καὶ τοιαύτην φιλοτιμίαν προσετίθεισαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνωρίσματα δεκνύντες Γέρατον τόπον καὶ Γέροντα ποταμὸν καὶ ἄλλον Γεργήμιον, εἴτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γεργήμιον εἰρησθαι πιστούμενοι τὸν Νέστορα. Τοῦτο δὲ ταῦτόν καὶ οἱ Μεσσήμιοι πεποιθήκασιν καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται· μᾶλλον γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέργρα συνοικουμένα ποτε εὔ. Cf. 338 τριῶν Πύλων ἱστορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ — ἕκαστοι τὸν παρὰ σφίσι ἡμαθρόεντα πειρῶνται δεκνύναι καὶ τὴν τοῦ Νέστορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσιν. Item Ilienses Strab. XIII p. 593 οὐ γὰρ ἐνταῦθα ἴδρουσε τὴν πόλιν (ὁ Ἰλος), ὅπου νῦν ἐστίν, ἀλλὰ σχεδόν τι τριάκοντα σταδίοις ἀνωτέρω πρὸς ἕω καὶ πρὸς τὴν Ἰθὴν καὶ τὴν Ἀρδαλίαν κατὰ τὴν καλουμένην Ἰκίων κώμην· οἱ δὲ νῦν Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες καὶ θέλοντες εἶναι ταύτην τὴν παλαιὰν παρεσχέκασιν λόγον τοῖς ἐκ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως τεκμαιρομένοις· οὐ γὰρ ἔοικεν αὕτη εἶναι ἢ καθ' Ὀμηρον.

Quid quod accolis facus Averni gloriosum visum, quod olim Cimmerii fuerint? Strab. V, 244. Sed vide quam splendidam doctrinam Messenii expromserint, Homeri Oechaliam vindicaturi. Pausan. IV, 3, 3 *καὶ γὰρ τοὺς Ἀσκληπιοῦ παῖδας στρατεῦσαι φασιν ἐς Ἴλιον Μεσσηνίους ὄντας· Ἀρσινόης γὰρ Ἀσκληπιῶν τῆς Λευκίππου καὶ οὐ Κορωνίδος εἶναι· καὶ Τροίκαν δὲ καλοῦσιν ἔρημον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ χωρίον· καὶ ἔπη τῶν Ὀμήρου καταλέγουσιν, ἐν οἷς τὴν Μεγάλονα ὁ Νέστωρ τῷ δίστῳ βεβλημένον περιέπων ἐστὶν εὐνοϊκῶς· ὅθκ' ἂν οὖν αὐτὸν μὴ ἐς γείτονα καὶ ἀνθρώπων βασιλέα ὁμοφύλων προθυμίαν τοσσηδε γε ἐπιδείξασθαι. Hoc igitur genus interpretationis Homericæ in oppidulis græcis et inter mystagōgos ferebatur.*

Sed praeterea cum a pueris Græci geographiam ex Homero cognoscerent, maxime ex catalogo navium, quæcumque apud quosdam memoria tenere vel lege sancitum esset, plurimi Homericæ urbium, fluminum, montium nomina cum iis, quæ suis temporibus valerent, conspirare volebant, immo eo procedebant, ut in hoc genere omnem doctrinam ad Homeri normam exigent. Strab. VIII p. 337 *λέγω δὲ ταῦτα συμβάλλοντά τε νῦν καὶ τὰ ὑπὸ Ὀμήρου λεγόμενα· ἀνάγκη γὰρ ἀντεξετάζεσθαι ταῦτα ἑκείνοις, διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ δόξαν καὶ συντροφίαν· πρὸς ἡμᾶς τότε νομίζοντος ἐκάστου κατὰ τορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθεσιν, ὅταν ἤ μὴδὲν ἀντιπίπτον τοῖς οὕτω σφόδρα πιστευθεῖσι περὶ τῶν αὐτῶν λόγοις. Haec vero studia non tantum ad vanam Homericæ geographiæ interpretationem duxerunt sed etiam ad corrumpendam antiquitus traditam scripturam. Nam Messenii suam de Oechalia sententiam ut aliquo modo tuerentur, catalogi versus 729—732 aut spurii iudicandi aut alio transferendi erant. Sed memorabile exemplum apud Pausa-*

niam est VII, 26, 6. In catalogo navium B, 573 est eiusmodi versus:

οἱ δ' Ὑπερησίων τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν
Πελλήνην τ' εἶχον —

De quo versu haec narrat Pausanias: *Διγείρας δὲ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ Πελλήνης πόλισμα ὑπήκοον Σικωνίων Δονοῦσα καλουμένη ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῶν Σικωνίων ἀνάστατος, μνημονεύειν δὲ καὶ Ὅμηρον ἐν καταλόγῳ τῶν σὺν Ἰλαμμένονι φασὶν αὐτῆς ποιήσαντα ἔπος*

οἱ δ' Ὑπερησίων τε καὶ αἰπεινὴν Δονόεσσαν.

Πεισιστρατον δέ, ἥρκα ἔπη τὰ Ὅμηρου διεσπασμένα τε καὶ ἄλλα ἀλλαχῶ μνημονεύόμενα ἠθροίζετο, ἢ αὐτὸν Πεισιστρατον ἢ τῶν τινα ἐταίρων μεταποιῆσαι τὸ ὄνομα ὑπὸ ἀγνοίας. Quod ipsum videtur ab istius aeguli mystagogis accepisse.

Ridemus haec et quidquid multitudo harum nugarum molita est condonabimus. Sed inter doctos geographos, quae natio apud Graecos antiquissima est, fere nullus erat quin iisdem erroribus se irretiret, sive partium studio ducebantur, sive Homerum omnis scilicet doctrinae principem nulla in re a veritate aberrare volebant, (veritatem autem ex sui temporis statu vel ex fabulis tralaticiiis metiebantur). Inde ipsi et perverse interpretari Homerum et interpretationem desperantes textum mutare ad arbitrium. Producam quosdam huius culpaе convictos. De Hellanico Strab. XIII p. 602 *Ἑλλάνικος δὲ χαριζόμενος τοῖς Ἰλιεῦσιν, οἷος δ' ἐκείνου μῦθος, συνηγορεῖ τῷ τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε. Eudoxus in versu Iliados B, 850 Ἀξιοῦ οὐδ' ἀλλιστον ὕδαρ ἐπικλῆσθαι αἶαν legere maluerat Αἶα (Strab. VII, 330. sch. λ, 239. cf. Steph. B. s. v.). Ephorus (qui Cimmericos cum accolis ad lacum Avernum ponebat, Str. V, 244) pro Alizonibus B, 856 Amazones induxit, hoc scilicet modo:*

αὐτὰρ Ἀμαζάνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον;

strenue simul verum subsequenter transformans ex
τηλόθεν ἐξ Ἀλβης ὄθεν ἀργύρον ἐστὶ γενέσθη

in

ἐλθόντι ἐξ Ἀλόπης ἐν Ἀμαζονίδων γένος ἐστί.

Quam meram coniecturam esse si quis forte dubitat patet ex auctore, qui Strabo est XII p. 550. In eadem culpa Alexandri sunt comites et rex ipse ad praecidendos nodos quam ad dissolvendos paratior. Qui cum ad illas Troiae Asiaeque oras, unde Troianis socios venisse poeta ait, accessissent easque percontarentur, hinc aliquem fructum Homero, qui regi in deliciis erat, existere debere putabant. Equidem quotiescunque illum Strabonis locum evolvō, quo de editione ἐκ τοῦ νάρθηκος rettulit, non contineo me quin talia quaedam putem in illud exemplar inducta esse. Φέρεται γοῦν τις διόρθωσις τῆς Ὀμήρου ποιήσεως ἢ ἐκ τοῦ νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσάμενον τινά, ἔπειτα καταθέντος εἰς νάρθηκα, ὃν εὔρεν ἐν τῇ Περσικῇ γὰρ πολυτελῶς κατασκευασμένον. (Strab. XIII p. 594*). Quod Callisthenis opera usus nonne eo ducit, quo me haec legentem vocari sentio? Quod in itinere hoc egit, nonne eodem? Denique eiusdem

*) De ed. ex narthecio alterum testimonium Plutarchi Al. 8. Secum portavit τὴν Ἰλιάδα — Ἀριστοτέλους διορθώσαντος, ἣν ἐκ τοῦ νάρθηκος καλοῦσιν. Si hoc etiam fidem meretur mea opinio etiam magis confirmatur. Ab Aristotele correctam Iliadem secum ferebat in Asiam, ubi Anaxarchi et Callisthenis (viri historiae et geographiae dediti, qui scripsit περὶ πλοῦν) ope usus quaedam ut falsa notavit: quae nisi de quibus in Asia constare putabant? Valet hoc argumentum nisi putas Aristotelem omnino falso haec in re commemorari atque huic ut notiori a quibusdam tributam esse illam recensionem, quae eos auctores haberet, quae accurate tradidit Strabo.

Callisthenis, cuius in hoc negotio partes commemorantur, molimina in catalogo navium tenemus. Strab. XII p. 542 Καλλισθένης δὲ καὶ ἔγραψε τὰ ἔπη ταῦτα εἰς τὸν διάκοσμον μετὰ τὸ

Κρωϊνᾶν τ' Αἰγιάλον τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους
τιθεῖς

Καύκωνας αὐτ' ἦγε Πολυκλῆος υἱὸς ἀμύμων (vel
Ἄμειβος),

Οἱ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον·
παρήκειν γὰρ ἀπ' Ἡρακλείας καὶ Μαριανδυνῶν μέχρι
Λευκοσούρων, οὓς καὶ ἡμεῖς Καππάδοκας προσαγορεύομεν·
τὸ δὲ τῶν Καυκῶνων γένος τὸ περὶ τὸ Τίσιον μέχρι Παρ-
θένιου καὶ τὸ τῶν Ἐνετιῶν τὸ συνεχές μετὰ τὸν Παρθέ-
νιον, ἔχοντων τὸ Κύτωρον. καὶ νῦν δ' ἔτι Καυκωνίτας
εἶναι τινας περὶ τὸν Παρθένιον.

Post Callisthenem in iis, qui luxatae scilicet geo-
graphiae membra corrigere studebant, recensemus Ze-
nonem Stoicum. Menelaus (δ, 84) narrat:

Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς.

Zeno philosophus scribi voluit

Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους Ἄραβας τε.

Strab. I p. 41. VII p. 298. Priore loco sic: περὶ δὲ
τῶν Ἐρεμβῶν πολλὰ μὲν εἴρηται· πιθανώτατοί δ' εἰσὶν
οἱ νομίζοντες τοὺς Ἄραβας λέγεσθαι. Ζήνων δ' ὁ ἡμέ-
τερος καὶ γράφει οὕτως· Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην καὶ Σιδο-
νίους Ἄραβας τε. Τὴν μὲν οὖν γραφὴν οὐκ ἀνάγκη
κινεῖν παλαιὰν οὐσαν· αἰτιᾶσθαι δὲ βέλτιον τὴν
τοῦ ὀνόματος μεταπτώσιν, πολλὴν καὶ ἐπιπολαίαν οὐσαν
ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι*). Stoici vestigiis institit Crates,
de quo iam dicendum, quod de Callimacho aliquo loco
dicit Apollodorus: τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι,
Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γε γραμ-

*) Ἐρεμβούς pro Arabis dixit auctor Cynege. A, 172. Γ, 19.

ματικῆς. Sic Crates pro Erembis quaerebat non Arabas quidem sed Ἐρεμνούς, i. e. atros, Indos intelligens (v. sch. *). Alii Ἀράμβους, fortasse ut ad Arabas propius accederent. Haec ratio Homerum ad similitudinem posterioris temporis accommodandi quo ducere debuerit iam ex iis quae adhuc disputavimus intelligi potest. Attamen exempla habemus quasi ad dehortandum exposita. II. B, 508 versus est:

Νίσαν τε ζαθέην Ἀνθηδόνα ἔ' εἰσατόωσαν.

Illa Nisa aliquotsaeculis post nusquam erat. Quid agitant? Strabo IX p. 405 πλησίον δ' ἐστὶν Ἀνθηδόνος ἱεροπρεπῆς τόπος τῆς Βοιωτίας, ἔχνη πόλεως ἔχων, ὃ καλούμενος Ἴσος, συστέλλων τὴν πρώτην συλλαβὴν. Οἴονται δέ τινες δεῖν γράφειν

Ἴσον τε ζαθέην Ἀνθηδόνα ἔ' εἰσατόωσαν, ἐκτεινοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον, ἀντὶ τοῦ

Νίσαν τε ζαθέην —

Ἢ γὰρ Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὡς φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ νεῶν ὥστ' οὐκ ἂν εἴη, εἰ μὴ τὴν Ἴσον οὕτως εἴρηκεν. ἦν γὰρ ἡ Ἴσος πόλις ἐν τῇ Μεγαρικῇ, ἐκείθεν ἀπωκισμένη . . . δρωῶνος. ἐκλέλειπται δὲ νῦν. Τινὲς δὲ γράφουσι

Κρεῦσαν τε ζαθέην,

τὴν νῦν Κρέουσαν δεχόμενοι τὸ τῶν Θεσπιέων ἐπίνειον ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ ἰδρυμένον. Ἄλλοι δὲ

Φηράς τε ζαθέας —

ἔσσι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς περὶ Τάναγραν, Ἐλεῶνος, Ἀρματος, Μυκαλησοῦ, Φηρῶν. Γράφουσι δὲ καὶ τοῦτο

Νῦσαν τε ζαθέην —

κώμη δ' ἐστὶ τοῦ Ἐλικῶνος ἢ Νῦσα.

Phea erat urbs prope mare sita (o, 297); quae ob

*) Cf. de Cratete Sch. γ, 239.

hanc caussam minus apte visa est commemorari *H* 234 (quamquam est aptum, ut magis etiam pruriginem mutandi intelligas). Quid igitur moliantur? Narrat Strabo VIII p. 348 *ῥεῖ δὲ (fluvius Ἀκίδων) παρὰ τὰ-φρον Ἰαρδάνου καὶ Χάαν πόλιν ποτὲ ὑπάρξασαν πλησίον Λεπρέου, ὅπου καὶ τὸ πεδίον τὸ Λιπάσιον. Περὶ ταύτης δὲ τῆς Χάας γενέσθαι φασὶν ἔτι τὸν πόλεμον τοῖς Ἀρκάσι πρὸς τοὺς Πυλίου, ὃν ἔφρασεν Ὅμηρος, καὶ δεῖν οἴονται γράφειν (H, 135)*

ἤβῳμ' ὡς δ' ἐπ' ὠκυρόφῳ Ἀκιδοντι) μάχοντο
ἀγρόμενοι Πυλίοι τε καὶ Ἀρκάδες ἐγγεσιμωροὶ
Χάας παρ' Ἰαχέσσι —*

οὐ Κελάδοντι οὐδὲ Φειᾶς. τῷ γὰρ τάφῳ τοῦ Ἰαρδάνου τοῦτον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μᾶλλον ἢ ἐκεῖνον**).

*) Sic necessario legendum.

**) Hi igitur intellexerunt Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα ad fluvium Iardani, h. e. qui Iardani tumulum praeterfluit. — Ceterum manet in eo loco difficultas. Propter Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα non potest Κελάδων nomen proprium fluvii esse, et res eadem si Ἀκιδοντι substituatur. Hoc intellexit Aristarchus: quare κελάδοντι pro adiectivo accepit hac nota apposita: ἡ διπλῆ ἐστὶ ἰδῶς τὰ ἐπιθετὰ προτάξας τὸ κύριον ἐπήγαγεν „Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.“ Statuit igitur quandam anacoluthiam, ut oratio post ἐπ' ὠκυρόφῳ κελάδοντι interrupta videretur, deinde denuo institueretur illis Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα. Non probamus. Sed ille non habebat quo se verteret: nam κελάδοντι interpretari „fluvio“, quod quidam facere non dubitabant, illi in mentem venire non poterat, bene gnaro, quid ferret consuetudo Homeri. Ergo restabat ut vel versum 133 vel 135 obelo notaret: nisi ei syntactica ratio, quam diximus, mira quidem sed tolerabilis visa esset. Caeterum Didymus hoc loco dicitur probasse Φήρης „ἄμεινον οὖν ὡς Αἰδυμος, Φήρη Σπύρτη καὶ Λαοδάδων ἀμφὶ ῥέεθρα (l. Φήρης παρ' Ἰαχέσσι Ἰαρδάνου)· οὕτω γὰρ καὶ Φερεκύδης Ἰστοροῦ. De quo (si verum est) sic iudico. Didymus in commentariis cum variorum varia molimina recensuisset, addiderat, si quis locum mutare vellet, potius Φήρης scribendum

Haec post commenta, haec post nugatoria et violenta conamina intuere Aristarchi viam et rationem,

esse: hanc enim in hac re Pherecydem commemorare, ut videri posset hanc lectionem in suo Homeri exemplari offendisse. Hanc propter observationem, si neglecta fuerat, gratiam meruit Didymus: attamen in textum non magis inferri debebat, quam *Κύνων* pro *Κώνων*, filius Antenoris, T, 53. Sic enim Pherecydes eum dixerat, teste Schol. V. h. l. Hic facile credo Pherecydem Cynonem ex suo Homero habuisse. Similiter iudicat Schol. Pind. Ol. VII, 42, ubi Tlepolemi mater a Pindaro dicitur *Λισυδάμεια*, quae Homero est (B, 658) *Λισυόχεια* „εἰκὸς δὲ τὸν Πινδαρον ἀπαντῆσαι ταύτῃ τῇ γραφῇ“. Quod in hoc exemplo (quod alter schol. aliter iudicare videtur) quamquam negari non potest tamen non opus est credere. Eadem a Pherecyde tertio sed item simili nomine dicta *Λισυγένεια*. Nam haec nominum in similiter significantia transformatio, de qua multi dixerunt, invenitur etiam in mythicis. Simplicissima sunt (ne nunc ea commemorem ubi duplex terminatio est, ut *Μάκαρ Μακάριος*, *Πλούτων*, — εὗς Voss. hymn. Cer. p. 149.) *Ἐτεοκλυμένη*, *Περικλυμένη*, *Κλυμένη*, Müller cycl. 128. Kleine Stes. 59. Mater Aiacis *Ἐρίβοια* et *Περίβοια*, nec erat quod alterum tantum retinere vellet Osann. de Soph. Ai. p. 55. Quid quod eadem apud Pherecydem *Φερέβοια*, v. Huschke Anal. litt. 325, quo certe recte explicatum quid sit *Ἐρίβοια* et *Περίβοια*, sc. *γυνή πολύδωρος*, *ἀλφειάβοια*. — Filius Odyssei *Τηλέγονος* et *Τηλέδαμος* Eust. 1796. Uxor Phoronei *Λαοδίχη* et *Τηλοδίχη*, Saal ad Rhian. p. 47. *Ἰοκάστη* et *Ἐπικάστη*. Et fortasse eodem recte referetur *Ἰριγένεια* et *Ἰφιάνασσα*. Mater Eurysthei apud Pherecydem *Ἀμφιβία*, apud Hesiodum *Ἀριβία* (vel *Ἀντιβία*) et — *Νικηπύχη*, Sch. T, 116. *Λεάνειρα* aliis *Μεγάνειρα*, Heyne Apollod. I, 5, 1. Nec id errori tribuo quod Elei mater, quae ap. Pausaniam est *Εὐρυκύδα*, in Et. M. 426, 29 est *Εὐρωπίλη*: propter solam necessitatem metri poetam aliquem ita transformare potuisse mihi non dubium. Quod me admonet incuriae Saalii, qui ad Rhian. p. 26 inclinabat Aristomenis patrem in Rhiani hexametris sic ut a Messeniis nominatus est *Νικομήδην* fuisse. — Qui plerumque Eurymedon erat Gigantum quin ab aliquo poeta vel mythographo potuerit insignite Oromedon dici non dubitandum. Quod tamen non meminit Huschke anal. litt. p. 320. — De Cassandra et Alexandra ingeniose scripsit Hermannus Hec. 86.

quam ex fragmentis quamquam haud multis satis tamē intelligere licet, nec iam opus erit ut quidquam commendationis causa addamus. Eandem viam ingressus esset Eratosthenes, nisi hic in geographicis subtitisset: chorographica nōn persecutus est. Hoc cur credere necesse sit, infra exponemus, ubi de Ulixi erroribus verba faciemus. Ab Aristarcho aliquantum profecit Demetrius Scepsius, omnia Apollodorus, et ab hoc utroque fluxit quidquid in his rebus Strabo sobrie et sano iudicio ut satisfacere possit disputavit. Si quis de Strabonis fontibus disputans ita scribit ut intentis oculis speculanti semel vel bis Apollodori nomen occurrat, is multum abest ut hunc locum exhausserit*).

§. 4.

De Ulixi erroribus.

Schol. ε, 55 πρὸς τὰ περὶ τῆς πλάνης ὅτι πόρρω που ἐν ἐκτετοπισμένοις τόποις ἀορίστοις. Cet. Similiter κ, 190. δ, 556. ζ, 204.

Italia inferior et interioris maris pars adiacens repleta erat monumentis erroris Ulixi. Ibi erat Σκύλλαιον, Κίρκαιον, Αἰόλου νῆσος, Σειρηνοῦσαι, et alia similia. Quorum nominum originem facile intelligimus. Scilicet cum occidentem versus Ulixem errasse ex carminibus Homeri satis eluceret, postquam illae regiones

---

*) Non potui mentionem facere in hac disputatione Πολεμονίς. Nam in περιγηγήσει Ἰλίου (Suid.) an de Homericā aetate pluribus dixerit et quo modo non constat. Troiam Homeri non eo, quo posterior erat, loco fuisse, simplici nec contemnendo argumento, ex loci natura petito, suspicata erat Hestiaea Alexandrīna in libro περὶ Ὀμήρου Ἰλιάδος. Commemoraverat eam Demetrius (Strab. 599. l. XIII). Hunc, qui ipse haec loca patriā sibi lustraverat, invenimus grammatica et Aristarchea diligentia ex Homeri carminibus omnia rei argumenta comportare.

per Graecos nautas frequentari coeptae, locis recens detectis nomina quaerentes pro arbitrio imposuerunt mythica. Multa fortasse debentur Phocaeensibus. Item ad oras Libyae locos complures ab Menelao et Helena dictos esse (v. e. g. Strab. I p. 40. St. Byz. *Ἐλένιος*) comperimus: quod nec Menelao debetur, nec Aegyptiis, sed a nautis Graecis profectum cum frequens ad has regiones aditus esset. Illi idem fecerunt quasi si cui hodie nauarcho Britannorum insulae sibi primum repertae nomen quaerenti arrideret nomen „Artusinsel“; unde posteris nec liceret concludere illic quondam Artum regem sedem habuisse nec Anglos ab hac insula originem ducere et hinc olim sedes translocasse. Eadem origo Cimmerii Bospori, unde Strabo colligit eo loco Cimmerios habitasse. Sic scopulos quosdam circa Italiam *Σειρηνοῦσσας* dicere promptum erat nautis. Sed cum casu non duo essent scopuli sed tres (v. Strab. I p. 22), tres Sirenes in fabulas venerunt; Homerus duas novit. Et quod in mari factum idem in terra. *Ἐλένη* fons dictus in Chio insula (v. Steph. s. v.). Quid mirum fontem aqua limpida fluentem Graecos, aquas puras virgini comparare solitas, a pulcherrima femina Helenam dixisse? Accessit dein fabula, sicut apud Stephanum legimus; *ἔστι καὶ κρήνη Ἐλένη ἐν Χίῳ, ἐφ' ἣ Ἐλένη ἐλούσατο*. Sed docti huius rei immemores immensoque errore implicati ex his nominibus de priscarum rerum statu colligi posse putabant. Omnino autem quantus doctorum furor fuerit locorum nomina ab antiquis fabulis repetendi illustribus quibusdam et festivis exemplis teneamus. Strab. XVII p. 801 *τὰ δ' ἐν δεξιᾷ τῆς Κανωβικῆς διώρυγος ὁ Μεγελαΐτης ἐστὶ νόμος, ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου καλούμενος, οὗ μὰ Δὶ ἀπὸ τοῦ ἥρωος, ὡς ἔνιοί φασιν, ὢν καὶ Ἀρτεμίδωρος. Steph. Byz. "Ἀμαστρίς πόλις Πα-*

www.libtool.com.cn
 φλαγονίας — — ἀπὸ γυναικὸς Περσίδος Ἀμάστριδος
 θυγατρὸς Ὀξυάρτου τοῦ ἀδελφοῦ Λαρείου, ἢ συνήκτας
 Λιονσίῳ τῷ Ἡρακλείας τυράννῳ (v. Strab. XII p. 544).
 Δημοσθένης δ' ἐξ Ἀμαζόνος οὕτω λεγομένης. Sed re-
 dimus ad Homerica. Ergo illi ubi Σειρηνοῦσαι dice-
 bantur ibi olim Sirenes fuisse volebant, ubi Κίρκαιον,
 ibi Circam, et reliqua eodem modo. Et huic veritati
 Homerum respondere volebant. Scilicet accessit late
 patens opinio de Homeri doctrina, quae opinio mirum
 quantum poetae interpretationi officit. Etenim cum
 Homerus sententiis et virtutis exemplis egregiis re-
 pletus esset inter philosophos invaluit consuetudo ut
 quidquid de moribus praeciperent, aliquo versu et ex-
 emplo ex Homero petito confirmarent. Haec consue-
 tudo adeo placuit et frequentata est, ut Homerus quasi
 quaedam doctorum supellex fieret, ut denique ipsis ea
 omnia Homerus continere videretur, quae accommo-
 dando et adaptando ex illo elicere placuerat. Porro
 haec fuit communis florentis Graeciae opinio, poetas
 docere; tam tum, ut mihi videtur ultra id quod ve-
 rum est egressa. Attamen hi de bonis moribus et exem-
 plis virtutis cogitabant. Quae res a parte doctorum
 Alexandrinorum dupliciter deflexa est, cum primum
 illam poetarum doctrinam a moribus ad variam eru-
 ditionem transferrent; deinde dicebant optimum quem-
 que poetam id agere atque hoc boni poetae consilium
 esse ut quam plurima doceret. Sed fuerunt alii ele-
 gantioris iudicii, qui defendebant poetae officium non
 esse (ut vocabula ab illis sumam) — διδασκαλίαν sed
 ὑψηλοῦς ἀγωγίαν. Horum princeps Eratosthenes (Strab. I p. 6.
 p. 25). Ab altera parte alios secutus stat Strabo Eratosthe-
 nem impugnans *). Ab hac opinione profectus pleraque ad

*) In hac quaestione maxime Hipparchum secutus, v. p. 7.

eruditioris aetatis scientiam interpretando accommodat. Sic ἄρκτον explicat ἄρκτικὸν κύκλον, ne hunc ignorasse videatur poeta, ἀπόρροον Ὠκεανὸν de maris affluxu et recessu (p. 3. 4.). Item geographica. Nosse Bosporum Cimmerium, Istrum, oras Hispaniae (p. 6). Huic opinioni primus omni vi obstiterat Eratosthenes, qui poetam non doctrinam sed voluptatem audientium quaevisisse defendit eiusque eruditionem mediocrem esse. Homerum tantummodo in Graecia bene versatum esse, reliquarum vero regionum summam esse inscientiam, ne Aegyptum quidem vel Libyam cognitam habere. Hoc vero tantum abesse ut poetae vitio vertendum sit, ut ipse poeta nihil nisi auditorum delectationem quaerens etiam de industria insulas et terras remotas et miras remotorum populorum consuesudines finxerit. Quare si quis Circam, Cyclopem et alios dicere velit ubi fuerint, eum vanam operam consumere. Immo etiamsi statuendum sit Ulixen circa Siciliam errasse, tamen Homerum rationibus quae poetam decent ductum haec in longius removere debuisse et removisse, ne memorabilia nimis in propinquo acciderent*): Hac via progressus est Aristarchus, hac via sectator eius Apollodorus.

(Ἰππάρχος ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη) p. 15. [(πρότερον δ' ἐπισκεπτέον Ἐρατοσθένη, παρατιθέντας ἅμα καὶ τὴν Ἰππάρχου πρὸς αὐτὸν ἀντιπλοῖαν).

*) p. 18 (49 Tz.) 23 (61) „Ὅμηρον μῆτε εἰδέναι ταῦτα μῆτε βούλεσθαι ἐν γνωρίμοις τόποις ποιεῖν τὴν πλάνην.“ p. 26 (79) „ὕπαιλαβοι τις ἂν τὸν ποιητὴν βούλεσθαι μὲν ἐν τοῖς προσειπετοῖς τόποις τὴν πλάνην τῷ Ὀδυσσεῖ ποιεῖν ἀποστῆναι δὲ ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, τὰ μὲν οὐκ ἀκριβῶς πεπυσμένον, τὰ δὲ οὐδὲ προελόμενον οὕτως ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεινότερον καὶ τερατωδέστερον ἕκαστα ἐξάγει.“ 28 (74) sqq. VII p. 296. 299 (354 sqq). Lepida eius verba sunt p. 24 (64) „τότ' ἂν εὐρεῖν τινα ποῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται ὅταν εὐρη τὸν σπυρία τὸν σαρδάπαντα τὸν, τῶν ἀγέμων ἄσκον.“ Unde patet

Iam intelligemus quid sibi velint Aristarchi notae, quarum vestigia sunt in schol. e, 55 πρὸς τὰ περὶ τῆς πλανῆς ὅτι πόρρω που ἐν ἐκτετοπισμένοις*) τόποις ἀριστοῖς φησὶ γοῦν τηλόθι που τὴν νῆσον εἶναι. κ, 190 ἐκ τούτων δὲ ἐκτετοπισμένη φαίνεται ἡ πλάνη τοῦ Ὀδυσσεύς. δ, 556 δῆλον καὶ τούτου ὅτι ἐξώκισται ἡ νῆσος (Calypsus). ἐπεὶ τί ἐκώλυε τὸν Μενέλαον οὕτως ἔχοντα περὶ Ὀδυσσεά καὶ πόλιν ἄλλην χαρίσασθαι. ἐθέλοντα ναῦν πέμψαι καὶ σῶσαι τὸν φίλον. Hinc nec Phaeacum insula exclusa: ζ, 204 ὅτι σαφῶς ἐνταῦθα ἐκτετοπισμένην που καὶ ἐσχάτην τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἀριστάται εἰς τὴν Κέρκυραν (I. παρίστησιν οὐ τὴν Κ.). Cf. Apollod. Strab. p. 44 (119 Tz.) I. VII p. 299 (358). Quam in sententiam paene oblitteratam nunc Nitzschium ferri videmus. Nunquam satis Aristarchi aciem admirari possumus. Porro hic memorandum illud, quod ex Gellio novimus XIV, 6, qui inter quaestiones Homericas affert „utrum ἐν τῇ ἕσω θαλάσῃ Ulixes erraverit κατὰ Ἀριστάρχον an ἐν τῇ ἔξω κατὰ Κράτηα“ **). Crates Homero Ocea-

---

quam ei contraria pars ridicula visa sit. De consensu Eratosthenis, Aristarchi, Apollodori v. praeter ea quae textus noster habet maxime p. 31 (84) VII, 298 (354) 299 (358) „τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρ' Ἐρατοσθένους“ (Apollodorus sc.) Hic praeter alia multa hoc de Apollodoro: ἐπιτείνει δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατὰ Ὅμηρον τὴν Ὀδυσσεύς· εἰ γὰρ αὐτὸν χρῆναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γινόναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν.

*) ἐκτετοπισμένοι τόποι Strab. 46 (125) ἐκτοπισμός 61 (164), I. V. p. 224. Utitur voce ἐκτοπίζειν etiam intransitive „remotas regiones adire.“ p. 42 (113). 21 (56). Occurrit in hac quaestione saepius apud geographum ἐξωκεανίζειν et ἐξωκεανισμός. Hoc non tantum significat „in Oceanum remittere“, sed induit etiam significationem „in mare longinquum remittere.“ Utitur enim etiam Apollodorus, 44 (119), VII, p. 299 (357), cuius tamen sententia erat errasse Ulixem „ἐν τῇ ἕσω θαλάσῃ“.

**) Sen. ep 88. Quaeris Ulixes ubi erraverit potius quam effi-

num, h. e., scilicet externum mare notum esse voluit. Qui uti Ulixem eo devenisse dixit sic Menelaum voluit circa Africam, navigantem ad Indos venisse, Strab. I p. 38. (82 Tz.). Crates, ut in plurimis rebus, sic hic Aristarcho contrarius, ab eorum parte erat qui doctrinam Homero assignarunt. Ex his inter antiquiores erat Ephorus, tum Callimachus, graviter reprehensus ab Apollodoro, quod Calypsonis insulam *Γαῦδον* (vel *Γαῦλον*), parvam insulam prope Carthaginem esse, item Scheriam Corcyram dixerat, l. VII p. 299 (358) l. I p. 44 (119). Crates; et, ut eos commemorem, ad quos Strabo recurrit, Hipparchus p. 2. 7. 15, Polybius p. 22. (v. Bernh. Er. p. 11), Posidonius p. 4. Denique ipse Strabo. Ergo geographi certe Eratosthenis, Aristarchi, Apollodori auctoritate non errore levati: quamquam apud Strabonem promptum est videre, quam ad sanam rationem identidem invitus trahatur. Apollodori sententia (quae eadem Aristarchi est et Eratosthenis) multis locis apud Strabonem exposita, nusquam tamen fusius quam l. VII p. 298 (354) sqq. *). Summam iam supra exposui, de Eratosthene loquens. Adde haec: Homerum nec Pontum nosse, nec „τὰ περὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην“, nec Isthmum Africam inter et Asiam nec mare rubrum nec „τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν καὶ τὸν Ὠκεανόν“. Hinc patet falsum esse quod schol. dicit δ, 84. Ἀριστάρχος Ἐρέμβους τοὺς Ἀραβας ἀκούει. Et Eust. ib. (p. 1484) Ἀριστάρχος δὲ φασὶ καὶ αὐτὸς Ἐρεμνοὺς τοὺς Ἀραβας νοεῖ. — De Aethiopicibus bipartitis Cratetis et

ciās, ne nos semper erremus? Non vacat audire utrum inter Italiam et Siciliam iactatus sit an extra notum nobis orbem: neque enim potuit in tam angusto error esse tam longus.

* Exposuerat haec in prooemio libri secundi de catalogo navium. Strab. h. l.

Aristarchi sententia fuisse tradita a Strabone l. I p. 30 (81) sqq. Crates, quinque Zonas et Zodiaci inclinationem advocans, veteratorie agit; Aristarchus sobrie et si eius Aethiopas in tabulam referre velis ut fere cum Vossiana conspiraturus videaris. ; ὁ δ' Ἀρίσταρχος ταύτην μὲν ἐκβάλλει τὴν ὑπόθεσιν· διχθὰ δὲ μεμερισμένους οἶεται λέγεσθαι τοὺς καθ' ἡμᾶς Αἰθιοπίας τοὺς τοῖς Ἕλλησι πρὸς μεσημβριαν ἐσχάτους. τούτους δὲ μὴ μεμερισθαι δίχα ὥστε εἶναι δύο Αἰθιοπίας, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολήν, τὴν δὲ πρὸς δύσιν, ἀλλὰ μίαν μόνην τὴν πρὸς μεσημβριαν κειμένην τοῖς Ἕλλησιν, ἰδρυμένην δὲ κατ' Αἴγυπτον· τοῦτο δὲ ἀγνοοῦντα τὸν ποιητὴν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἶρηκεν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ νεῶν καταλόγου δευτέρῳ, καταψεύσασθαι τῶν τόπων τὰ μὴ ὄντα“.

Ceterum Demetrius Scepsius idem sensit de his rebus, quamquam quum sibi Troianum catalogum tantum illustrandum sumsisset rarius ad has res delatus esse videtur. Attamen factum est. Indicat de eo Strabo ut debet adversarius l. I p. 45 (120) οὐδ' ὁ Σκίψιος δὲ Ἀημήτριος εὔ, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἀπολλοδώρῳ τῶν ἀμαρτιῶν ἐνίων αἴτιος ἐκεῖνος κατέστη. Πρὸς γὰρ Νεάνθη τὸν Κυζικηρὸν φιλοτιμοτέρως ἀντιλέγων εἰπόντα ὅτι οἱ Ἀργοναῦται πλέοντες εἰς Φᾶσιν τὸν ὑφ' Ὀμήρου καὶ τῶν ἄλλων δημολογούμενον πλοῦν ἰδρύσαντο τὰ τῆς Ἰδαίας μητρὸς ἱερὰ ἐπὶ Κύζικον, ἀρχὴν φησι μὴδ' εἰδέναι τὴν εἰς Φᾶσιν ἀποδημίαν τοῦ Ἰάσονος Ὀμηρον*).

*) Schol. Vindob. ap. Alter. vol. 2 p. VIII. ad Γ, 128 ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἰσοῦ (Helenaе textili) ἔλαβε τὸ πλεόν τῆς ἱστορίας τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ὁ θεῖος Ὀμηρος, ὡς φησὶν Ἀρίσταρχος ὁ Ὀμηρικός. Hoc et si qua similia sunt de Aristarcho mendacia nunc sicco pede, opinor, transgredimur.

Dissertatio IV.

De prosodia.

C. I.

De accentibus.

§. I. **V**eterum grammaticorum merita si quis recte aestimare vult, is prae aliis multis hoc unum secum reputet, quantis laboribus quantoque acumine opus fuerit ad libros accentuum notis distinguendos. Qui labor si in orationibus aut incepisset aut substitisset, fortasse industria sola adhibenda erat, quippe cum in plerisque regula accentus ex doctiorum Graecorum, rhetorum philosophorumque tum maxime disputantium ore peti potuisset. Sed cum in Homero aliisque poetis potissimum haec opera versaretur, qui ignotis ac vel iam diu intermortuis vel hoc et illo Graeciae angulo reconditis vocabulis referti essent, nisi et doctrina et subtilitas et natus quidam veri falsique sensus accederet, omnis labor vanus vagusque erat. Quamquam vel vulgarium vocabulorum accentus saepe non nisi assidua observatione constitit. E. g. *πειρησαι*, notionem imperativi flagitans, in Homericis offertur; quo accentu notabis? Sed quidquid in hac re ab Alexandrinis prae-

stitum, id totum ab Aristarcho pendere iure contendimus. Etenim quamquam Aristophanes dicitur notas accentuum invenisse, tamen in hoc genere eius opera exigua fuit, fortasse in generalibus quibusdam regulis potius quam in singulis poetarum vocibus notandis et expediendis occupata: et si quid eiusmodi tentavit, prae Aristarcho opera tam exile visum est ut totum ab illa obrueretur. Aristophanis magna et immortalia de omni antiquitate merita reliquiae testantur: ea si quaeris, quae ad scriptorum textus pertinent, saepe eius mentio fit in variarum lectionum delectu, in eruendis versibus spuris atque in libris vel attribuentibus vel abiudicandis ab auctoribus tralaticiis, in carminibus ordinandis, in metris dispendendis (Dionys. Hal. c. verb. 312). Sed de accentibus quid dixerit vix semel aut bis memoratum legimus. Aristarchus igitur primus in scriptoribus a se editis, epicis, tragicis, comicis, lyricis, singulas voces accentus nota distinxit. In singulis vocabulis ab eo factum esse nunquam diserte traditur. Si quis igitur erit qui putet in dubiis tantum et difficilioribus notam ei positam esse, respondebo primum etiam in minutioribus, qualis est pronominum enclisis, praepositionum anastrophe, tam frequentem eius mentionem fieri ut iam hinc iudicandus sit perpauca sane intacta reliquisse, ut tutius esset nec multum laboris adderet omnia simul notare. Deinde quem accentum habuerit etiam in iis commemoratum invenimus, de quibus Aristarcho non poterat exoriri dubitatio, quae tum demum ab uno alterove grammatico dubitari et disputari coepta, cum haec doctrina ad omnia singula rationis regulaeque facem admovere coepisset et contentione vires quaereret: e. g. de *χαράδρα*, *ἄχρῖς*, *δύνηται* (II, 390. II, 324. Z, 229). Denique hoc addam. Si ea tantum notavit Aristarchus, quae aliquid difficultatis haberent, nullum

www.libtool.com.cn
 poterat in textu eius Homérico accentu instructum esse verbum, quin in commentariis rationem redderet. Contra si omnia notavit, poterant ac potius debebant multa esse, quae notasse sufficeret: quin poterat facile cum aliis multis unum et alterum etiam praetermissum esse impeditius, cuius quibus postea Aristarchi auctoritas plurimum valebat, ut Herodianus, rationes nescirent. Atqui invenimus haud raro Herodianum quo accentu Aristarchus vocabulum notaverit scire, quibus rationibus ductus sit, nescire, et demonstrabimus infra nonnunquam rationes ab Aristarcho alienas ei tribuisse.

Satis, opinor clarum est, quantopere hoc in loco ab uno homine pendeamus: sed si mihi dicendum est quod sentio (quae non temere arrepta opinio est, sed ut in re gravissima diuturna et repetita meditatione invaluit) est profecto quod nobis gratulemur hunc unum esse Aristarchum, qui se modestissimum praebuit, analogiae normam quam universe ut constat in linguis valere voluit moderate adhibuit, prae analogia et certis fixisque regulis usum tuitus et nativo quodam confisus sensu, quo in patrio maxime sermone doctiores saepe nescii ad verum ducuntur. Quod quantum valeat intelligitur maxime comparatis quibusdam posterioris aevi grammaticis, cum alios dico, tum Tyrannionem et Ascalonitam Ptolemaeum, qui Gottschedii simili studio nihil non certa quadam regula adstringi volebant (a quo sermo ingenioso homini similis abhorret), qui inauditos nec a paradosi vel ab Herodiani modestisque grammaticis receptos accentus excudebant. Contra et paradosis et eiusmodi grammatici longe in plerisque Aristarcho adstipulati, imo eius iudicij nonnunquam plus confisi sunt, quam suis rationibus: quem honorem per tot saecula nunquam mendacio habitum arbitror.

§. 2. Primum igitur quantum analogiae rationi, quantum usui dederit, exemplis ut mihi videtur minime dubiis lustremus.

Herod. B, 262 αἰδῶ. Ἀριστάρχος περισπωμένως ἀναγινώσκει, ὁμοίως καὶ τὸ ἦω διὰν ἔμιμνε (I, 662). καὶ ἡμεῖς δὲ αὐτῷ συγκατατιθέμεθα. Διονύσιος δὲ ὁ Σιδώνιος ὀξύνει· Πάμφιλος δὲ πάσας τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς περισπᾷ· „Λητῶ γὰρ ὁ ἤλκησε“ (I, 580) καὶ „Πυθῶ ὁ ἐρχομένην“ (581), ἔπει, φησί, Λητόα ἐστὶ καὶ Πυθῶα. Διονύσιος δὲ ὁ Θορᾶς φησι κακῶς ἀνεγνωκέναι τὸν Ἀριστάρχον κατὰ τὸν περισπώμενον τόνον τὸ μὲν αἰδῶ καὶ ἦω, τὰ δὲ ἄλλα κατ' ὀξεῖαν τάσιν, Πυθῶ, Λητῶ. ἐχρῆν γάρ, φησὶν, ὁμοίως ἀνεγνωκέναι. οὐκ εὖ δὲ μέμφεται τῷ Ἀριστάρχῳ, εἶγε ἤδη διάφοροι αἱ εὐθεΐαι, ἡὼς, αἰδῶς, Λητῶ δὲ καὶ Πυθῶ. ἔστιν οὖν λόγος ὑπὲρ τῆς Ἀριστάρχειου ἀναγνώσεως καὶ τῆς κατεγνωσμένης προσφθίας οὗτος ὅτι ἐχρῆν μὲν τὸ Πυθῶ περισπᾶσθαι, ἐπειδήπερ Πυθῶα ἐστὶ καὶ τοῦτο ἀπῆγει ἢ συναλοιφή. ἀλλὰ πάλιν τὸ πτωτικὸν ω ἀπέστραπται τὸν περισπώμενον τόνον· κατὰ τοῦτο ὠξύνετο· ταύτη γοῦν καὶ τοῦ χρυσοῦς περισπωμένον τὸ δυνικὸν ὀξύνομεν· οὕτως ἀποδείκνυται ὅτι καὶ ἡ καλῶ δοτικὴ εἰς ι λήγει καὶ οὐκ εἰς ω. δευτέρως δὲ λόγος ἀληθῆς ἐστὶν ὡς εὐθεΐα καὶ αἰτιατικὴ ἁμόφωνος οὔσα κατὰ φωνὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ πάντως καὶ τὸν αὐτὸν τόνον ἐπιφέρεται, οἱ ταχεῖς τοὺς ταχεῖς· εἰ δὲ ἡ εὐθεΐα ὀξύνεται, πάντως καὶ ἡ αἰτιατικὴ. διὰ τοῦτο οὖν ἡ μὲν αἰδῶ αἰτιατικὴ καὶ ἦω μὴ κρατούμεναι ὑπὸ τῆς συνεμπτώσεως κατὰ τὴν εὐθεΐαν περισπῶνται κατεχόμεναι τῷ λόγῳ τῆς συναλοιφῆς, οὐκ ὑπὸ τοῦ πτωτικοῦ χαρακτήρος. ἡ δὲ Λητῶ καὶ Πυθῶ, καίπερ (I. καθάπερ) κατεχόμεναι ὑπὸ τῆς συνεμπτώσεως τῆς φωνῆς, κατέχονται καὶ τῷ τόνῳ (cf. ad I, 240).

Vides quid alii et ipsi Aristarchi discipuli ut omnia una analogiae lege continerentur machinati sint. Aristarchus offensus est accentu ἦᾶ, αἰδῶ, qui reli-

quorum similitudini non respondebat: attamen adscēvit; unde nisi ex usu? Peropportune offert se locus Apollonii Dyscoli de pron. 112. B, quo magis etiam res in propatulo sit: ἄλλως τε τὰ εἰς ὠ λήγοντα πτωτικά κλίσεως τυγχάνοντα οὐποτε περισπασμὸν ἀνεδέξατο. τοῦτω γὰρ τῷ λόγῳ καὶ ἡ νεώ γενικὴ ὠξυτονήθη, μετὰ καὶ ἄλλων λόγων τῆς γενικῆς τὸν περισπασμὸν ἀπαιτούσης· καὶ το

Ἀητῶ γὰρ ἤλκησε

καὶ τὸ

Πυθῶδ' ἐρχομένην

καὶ τὰ τοῦτος παραπλήσια ἅν τὸ ἐντελὲς ἔχῃσι Ἀητῶα καὶ Πυθῶα ἀναγκαίως ὠξύνθη. Ἔνεκα γὰρ τοῦτου καὶ διστέσαι τὸν Ἀρίσταρχόν φασι περὶ τοῦ

ἧῶ διαν ἔμμενε

καθό (l. καίτοι) ἦν τὸ ἐντελὲς ἧῶα, i. e. quamquam propria forma erat ἧῶα neque ideo mirandi causa erat nisi ex reliquorum analogia.

Similiter igitur iudicandum erit de θῶων, δμῶων similibusque genitivis; de quibus Herodianus explicat ad N, 103.

τὸ δὲ θῶων ἔνοι περισπῶσιν, ἔν' ὁμοτονῇ τῷ θηρῶν καὶ κινῶν. οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος προφέρειται, Διοκλῆς καὶ ὁ Θραξ Διονύσιος ὡς βαρύνοντες τὴν λέξιν. — Haec corrupta sunt, ut patet ex altero schol. Ἀρίσταρχος βαρύνει τὸ θῶων καὶ ἐπεισθηῶν παράδοσις, ὃ δὲ Πάμφιλος περισπᾷ (cf. Eust. 922, 40) — Tu illud sic lege: τὸ δὲ θῶων ἔνοι περισπῶσιν, ἔν' ὁμοτονῇ τῷ θηρῶν καὶ κινῶν· ἡ δὲ παράδοσις βαρυντέως. οὕτως δὲ καὶ ὁ Ἀρίσταρχος προφέρειται. Διοκλῆς δὲ καὶ ὁ Θραξ Διονύσιος καταγκινῶσκουσιν αὐτοῦ ὡς βαρύνοντος τὴν λέξιν. Κάσιος δὲ (sic enim pergit) ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῆς βαρυντονησεῶς φησιν εἶναι τὰ μονοσύλλαβα, διὰ μὲν ἔχη τὴν πληθυντικὴν ἐπὶ τῆς τελευταίας συλλαβῆς μετὰ συμφώνου λεγομένην πάντως καὶ κατὰ τὴν γενικὴν περι-

σπάται, ὡς ὄν θῆρες, κύνες, χῆρες, ὅταν δὲ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, πάντως βαρυνονομένην, ὡς Τρωῆς, δμῶες, λᾶες. ἀντίκειται δὲ αὐτῷ τὸ παίδων καὶ πάντων. Χαῖρις δὲ φησὶν οὐκ εἶναι ἐν δυσλλάβοις ἀναλογίαν (!).

Hic etiam vides quid complures moliti sint ut ea ad normam grammaticam detorquerent quae sibi usus non passus est eripi.

Facile hinc iudicium de *δυσώδων*, *εὐώδων*, quippe idem futurum.

Theodos. canon. Bekk. An. p. 1006, 24 τὸ *δυσώδων* Ἀριστάρχος ἀλόγως (i. e. contra analogiam) ἐβάρυνεν, καὶ τριήρων φασὶ τινες Ἀττικοὺς βαρυνάτως λέγειν.

Qua in re mire castigatur ab Herodiano apud Ioannem Alex. p. 19 τὸ *δυσώδων* καὶ *εὐώδων* τῷ λόγῳ μὲν περισπασθήσονται, φασὶ δὲ τὸν Ἀριστάρχον ταύτας καὶ τὰς ὁμοίας βαρύνειν, ἀπατηθέντα, ὡς ὁ Ἡρωδιανός φησιν, ἐκ τοῦ οἶεσθαι τὰς ἐντελεῖς γενικὰς αὐτῶν προπαραξύνεσθαι, εὐώδειον ὡς πόλειον. κακῶς. μόναι γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν εἰς ις ὑπάρχουσι αἱ προπαραξυνόμεναι, πόλειον, μάντειον, καὶ δύο ἀπὸ τῶν εἰς υς, πελέκειον, πήχειον· αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι βαρύντοιο οὔσαι πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον, ὡς πρόκειται. Quae epitomatoris culpa colorem Herodianeum amiserunt: qui hic, ut ubique eum fecisse inuenimus, lenius et modestius quae contra Aristarchum proferri possent, posuerat, minime immemor eorum quae pro eo valerent. Imo disputatione ancipiti absoluta in Aristarchi partes discessisse putandus. Confer modo, quomodo haec Arcadius excerpta dederit, p. 136: τὸ δὲ *δυσώδων* παραλόγως ἐβάρυνθη. καὶ τὸ τριήρων οἱ μὲν βαρύνουσι, οἱ δὲ περισπῶσι, ὡς περ καὶ ἀστάρκων, καὶ τὸ συνήδων καὶ κακοήδων βαρύνεται ὡς περ καὶ τὰ αὐτῶν ἐπιχώματα. Cf. etiam ipsum Ioannem *iiio* loco p. 39, 12. Ubi Aristarcheis additur *νοσώδων*. ὁ δὲ Ἀριστάρχος καὶ τὸ *νοσώδων* ἐβάρυνεν ἀλόγως.

§. 3. Sed ubi usus deficeret, i. e. in obsoletis formis et vocabulis, qua via Aristarchus ingressus est? Pauca sunt, sed quantivis pretii verba Herodiani quae indicant, ad *A*, 659: προπαρωξύνθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστάρχου (sc. οὐτάμενος) διὰ τὸν χαρακτῆρα, ἐπεὶ αἱ τοιαῦται μετοχαὶ προπαρωξύνοντο, ἰστάμενος, κηράμενος. ὁ γὰρ ἀνὴρ τῷ χαρακτῆρι μᾶλλον τοὺς τόνους προσνέμει*). Οὐτάμενος cum aliis nemini ignotis Buttmanno, ut constat, aoristi sunt per synopen facti. Quod si iis finibus circumscribitur, quos ipse vir solertissimus T. II p. 2 not. et p. 10 not. indicavit, concedere possumus. Proprie plerique non sunt aoristi sed analogia non satis expressa fictae formae, modo ad aoristos, modo ad ipsa praesentia propius accedentes (V. Buttman. p. 12 not. 8 et p. 23 not. 3). Uti igitur totae quasi similibus istis, quae loquentium sensui obversabantur, debentur, sic nec accentus ad aliam quam ad horum similitudinem poni poterat. Quod rectissime sensit Aristarchus. Praeterea ut omnino synecdrome magnum Graeci sermonis momentum est, sic in accentibus valuit**). Ipsum *ἰών* non aoristus est, nec *κιών*, sed propter simplicem formam accentum aoristis (e. g. *πιών*) accommodarunt. Et contra videant quid agant, qui quod *ἔρσθαι*, *διωκαθεῖν*, *πιτων*, *ὄφλειν* aoristorum significationem habent, continuo accentum aoristorum accersendum putant. In quo quam non eubleventur. paradosi ipsi opinor sentiunt. De *ἔρε-*

*) Addit ἄλλως: καὶ κατὰ τὴν γινόμενὴν τοῦ σ. ὑφ᾽ ἑσῆς καὶ ἀναδρομὴν ἐργάζεται τόνου. Hoc sequitur Apollonius, de con. p. 496. Caeterum quibus haec cordi sunt auctor sim ut totum Herodiani scholion paulo longius, cuius partem supra scripsi, adeant.

***) Refero huc *αἰχητής*, quod applicatum est ad *μηχτή*. Βλήμενος fortasse non dictum esset, nisi ut quodammodo responderet voci *οὐτάμενος*.

σθαι diserte testatur Herodianus II, 47*), καταδάρθειν Atticos dicere pro καταδαρθῆναι Schol. Nub. 38.

Aristarchum eandem rationem secutum esse videmus in aoristo πέφνων. Ad P, 539 καταπέφνων, Ἀρισταρχος ὡς τέμνων. Ad II, 827 πέφνοντα ὡς τέμνοντα. οὕτως καὶ Ἀρισταρχος. ὁ δὲ Τυραννίων παροξύνει ὡς λαβόντα, δεύτερον ἀόριστον ἐκδεχόμενος. οὕτως δὲ καὶ τὴν εὐθείαν ὀξύνει „κτῆρ ἄχεος μεθέτηκα, χειριονά περ καταπέφνων“ (P, 539), τοῦ Ἀριστάρχου βαρύνοντος. καὶ μοι δοκεῖ ὁ Τυραννίων λόγῳ ὑγιεῖ χρῆσθαι· εἰ γὰρ πέφνω πέφνης πέφνη πέφνει οὐ λέγομεν, ὑποτακτικῶς δὲ πέφνω πέφνης πέφνη καὶ „πέφνε γὰρ Ὀθρουνη“ (N, 363) καὶ ἔστι δεύτερος ἀόριστος ὡς ἔλαβε λάβω λάβης λάβη, δηλονότι ὀφείλομεν καὶ τὴν μετοχὴν ὀξύνειν. ὁ μὲντοι Ἀρισταρχος καὶ τῷ χαρακτῆρι τῆς φωνῆς ἐπέισθη καὶ οὕτως ἐβάρυνεν. ἐπεὶ γὰρ αἱ εἰς νων ἄληγοσαι μετοχαί, ἔχουσαι πρὸ τοῦ ν σύμφωνον κατ' ἐπιπλοκῆν, ἦτοι ἐβαρύνοντο ἢ περιεσπῶντο, οὐδέποτε δὲ ὠξύνοντο, ὡς περ ἔχει ἡ τέμνων, κάμνων, πίτων, ἐδοκίμαζε καὶ τὴν πέφνων βαρύνειν, οὐχὶ ὀξύνειν. εἰ δὲ τις λέγοι· διὰ τί γὰρ οὐ περισπᾶ; διδαχθήσεται ἐκ τῆς κλίσεως· οὐ γὰρ πεφνούντα ἐροῦμεν ἢ πεφνώντα ὡς νοοῦντα· οὕτως δὲ καὶ ἡ ἰ (?) μετοχὴ ἐβαρύνετο τῷ χαρακτῆρι καὶ τῇ ποιότητι τοῦ στοιχείου, οὐ τῇ κλίσει τῇ τοῦ ἐνεστώτος, ὡς περ ἀπεδείξαμεν**).

*) Idem non novit nisi πίτων II, 827. Quod utrum pro praesenti an aoristo habeat non clarum.

***) Quod hoc scholio facit Herodianus, hoc saepius facit (v. A, 659). Primum concedere videtur rationi sane non obscurae adversariorum: dein quaerit ponitque quid secutus sit Aristarchus, cuius prudentiam perspexerat, cui paradoxon in plerisque assentientem invenerat; et his quasi certioribus ducibus obtemperat. Haec ponit in catholica: πέφνειν, Arcad. 173; 20. πέφνων ib, 276, 22. Intelligo quam recte iudicaverim supra de Icannis Arcadiique excerptis collatis de δυσώδων.

Huc ~~porro referimus~~ εἶρητο, εἰλητό. Herod. II, 542 Ἀρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξείαν ποιεῖ, ὑγιῶς πάνυ. ὁ δὲ Τυραννίων προπερισπᾶ, ἐκ τοῦ εἰρύετο φάσκων αὐτὸ σσηλεῖσθαι. δύναται δὲ τὸ εἶρητο κλιθεὶν ἀπὸ τῶν εἰς μὴ ὁμοίως τῷ ἐξεύγνυτο, ἦνυτο (θουῶς δὲ οἱ ἦνυτο ἔργον ε, 243) ἐκτετάσθαι. οὕτως ἀξιούμεν καὶ ἐπὶ τοῦ εἰλητο (ε, 403) καὶ εἶρητο. A, 138 τὸ δὲ ἔρητο ψιλοῦται καὶ προκαροξύνεται. οὕτως Ἀρίσταρχος. καὶ ἐπεείσθη οὐτῷ ἢ παραδόσις. ἔστι γὰρ τι ῥῆμα εἰρύω. τούτου ὁ παρατατικὸς παθητικὸς γίνεται εἰρύνμην, τὸ τρίτον εἰρύετο, ὃ ἐν συναλοιφῇ καὶ ἐνδείᾳ τοῦ ι ἐγένετο ἔρητο. De accentu idem statuit Buttmannus; de rationibus similiter sed subtilius et propius quasi ad linguae penetralia accedens; sed usus et character et observandi diligentia et sensus insitus eos perduxit, quo rationibus vix accessissent.

§. 4. Iam Aristarchi rationem tam expressam et insignitam habemus, ut in multis quid scripserit quid non scripserit ipsi possimus perspicere. Quid igitur de hoc loco iudicabimus, qui in cod. V. legitur ad N, 809 de βιβασθων. βαρυντέον εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβῶ ἐγένετο εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβαστός. Ἀρίσταρχος δὲ φησιν, ἐὰν ὀξύνηται, ἔσται μακρὰ διαβάς. Hoc corruptum est nec intelligi potest; sed si quis inesse putaverit, Aristarchum etiam tulisse βιβασθῶν, ei fidenter obloqueremur, etiamsi non servatum esset ad eundem locum Herodiani scholion, quod huiusmodi est: βιβασθων· Τυραννίων περισπᾶ, οὐχ ὑγιῶς· ὁ γὰρ χαρακτήρ βαρεῖαν τάσιν ἀπαιτεῖ, εἴτε ἀπὸ τοῦ βιβῶ βιβασθῶ γενομένου τοῦ ῥήματος περιπλεονάσαντος τοῦ σ, ὡς φησι Φιλόξενος (v. ad O, 676), εἴτε ἀπὸ ὀνόματος τοῦ βιβαστός βιβασθων ὡς αἰσθων. γίνεται γὰρ τινα ἀπὸ τῶν εἰς τος κατὰ μεταβολὴν τοῦ τέλους εἰς θω βαρύντονον ῥήματα, ἐγερτός ἐγέρθω, ἐρεκτός ἐρέχθω, αἰστός αἰσθω. οὕτως καὶ παρὰ

τὸ βιβασιὸς βιβάσθων. παραιτητέον δὲ καὶ τοὺς ὀξύνον-
τας ὡς δεύτερον ἄοριστον. (Hinc frustula venerant in
Et. M. p. 197, 20). *)

Sequitur λῖς. Eust. p. 841, 22 τὸ δὲ λῖς κατὰ μὲν
Ἀριστάρχον, ὡς φασιν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, ὀξύνεται
συνεξομοιούμενον τῷ χαρακτῆρι τοῦ κῖς κῖός, ἔτι
δὲ καὶ τοῦ τίς καὶ θῖς καὶ ῥῖς, εἰ καὶ διαφόρως ταῦτα
κλίνεται πρὸς τὸ λῖς. ὁ Αἰσχρίων δὲ φασὶ περιπαῖσθαι
τὸ καὶ τὴν αἰτιατικὴν περιπαῖσθαι. ὡς γὰρ μῦς μῦν,
δρῦς δρῦν, οὔτω καὶ λῖς λῖν. εἰ δὲ μηδὲν τῶν εἰς ἰς πε-
ρισπᾶται, ἀλλ' ὁ Αἰσχρίων τοῦτο ἐποίησε, ἐκφεύγων θη-
λυκὸν ἐπιθετον τὸ λῖς πέτρη ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ῥηθέν (μ, 64).
καὶ οὔτω μὲν ἐκεῖνος τὸ λῖς ὁ λέων περιέσπασεν ἐπὶ τοῦ
λέοντος πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ, ἀλλ' ἡ παράδο-
σις, φασί, τῷ Ἀριστάρχῳ κείθεται. Herod. ad A, 239
ὁ μὲν Ἀριστάρχος ὀξύνει, ὁ δὲ Αἰσχρίων περιπαῖσθαι. ὡς
γὰρ παρὰ τὸ μῦς μῦν, φησί, καὶ νοῦς νοῦν, οὔτως καὶ
λῖς λῖν· ἐπὶ τε λῖν ἤγαγε δαίμων. καὶ (ins. οὐκ) ἔστι
συνζατατίθεσθαι τῷ Αἰσχρίωνι ὅτι μᾶλλον ὀφείλει περι-
σπᾶσθαι, εἰ καὶ μηδὲν τῶν εἰς ἰς ληγόντων καὶ ἀρσενικῶν
γένος ὑπισχρονόμενον περιεσπᾶσθαι. καὶ τάχα κατ' ἕτε-
ρον λόγον, ἵνα τὸ ἐπιθετικὸν καὶ σημαῖνον γένος θηλυ-
κὸν καὶ ὀξυνόμενον ἀποφύγη, λέγω δὲ τὸ λῖς πέτρη· τῷ
μέντοι χαρακτῆρι τοῦ κῖς καὶ (ins. τῷ) θῖς, καίτοι γε
διαφόρως κλινθεῖσι πρὸς τὸ λῖς, συνεξομοίωσεν αὐτὸ κατὰ
τόνον ὁ Ἀριστάρχος. καὶ οὔτως ἐπέισθη ἡ παράδοσις.
(cf. Arcad. 193, 1. 125, 1. περ. μον. λ. 19).

De accusativo λην falso traditum ab Eustathio p.
857, 37 τὸ δὲ λην οἱ μὲν περὶ Ἀριστάρχον ὀξύνουσι ὡς
καὶ τὴν ὀρθήν. ἤδη γὰρ δεδήλωται ὅτι τὸ λῖς ὀξύνετο
παρ' αὐτοῖς. ἕτεροι δὲ περιπαῖσι, κατοπίζοντες ὡς πᾶσα

*) Videntur quidem etiam ἄορισι pro aoristo habuisse. Eo ducit
II, 508 ἄορι ὡς λέγοντι. οὔτως καὶ Ἀριστάρχος.

www.libtool.com.cn
 αιτιατικῆ μονοσυλλαβος εἰς ἡ λήγονσα περισπᾶται, μῶν, δρῶν, μῦν, κλειν, καίτοι τῆς εὐθείας τούτου ὀξυνομένης. ὀξύνεται γὰρ ἡ κλεις. Nec ulla causa est cur Aristarchum mirabiliter a se ipsum descivisse putemus, nec quisquam praeterea tam memorabilem exceptionem commemoravit, imo undique patet omnes consensisse in accentu λῖν, omnium minime vero eum scripsisse λιν cuius auctoritatem nec reliqui neglexerunt et Herodianus nusquam. v. Herodian. ad A, 480. Arcad. 130, 17. Theodos. can. 1004. Choerobosc. 1230. Eust. 775, 40. Taedet nunc plura addere ut Eustathii errorem convincam, quod me olim in adversariis fecisse video. His perpensis, quae adhuc de Aristarchi rationibus disputata sunt, dubitari non potest, nec Hermannus dubitabit, qui olim fidem habuit Eustathio ad Eur. Bacch. 1166. Casu evenit, ut unde sit Eustathii error indicari possit. Ad A, 480 in cod. Ven. A Herodiani notam subsequitur alia, quae est de nominativo λῆς, sed falso huc intrusa est, ubi in textu Homérico est λῖν. Hoc fraudi fuit Eustathio. Sed qui in Cod. Ven. illam notulam loco non suo allevit is (nisi res casu accidit) videbitur deceptus esse eo loco qui est Et. M. 567, ubi negligentius inspicienti facile videri potest de nominativo praecipi.

Ad synecdromen pertinet ζαφελῶς. Sch. ζ, 330 Ἀρισταρχος περισπᾶται τὸ ζαφελῶς, καὶ οὕτως ἐπεκράτησεν. ἔδει δὲ βαρντόνως. Herod. ap. Ioan. Alex. 39, 18 παρὰ τὸ ζαφελος προπαροξυνόμενον ὀφείλει καὶ τὸ ζαφελῶς ἐπιβήμα βαρύνεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ ζάθεος ζαθέως. οὐ γὰρ ἐστὶ παρὰ τῆ ποιητῆ ζαφελῆς. δεικνύσι δὲ Ἡωδιανὸς ὡς ὅτι κατὰ συνεκδρομὴν τοῦ ἀμελῶς καὶ ἐντελῶς περισπᾶσθαι τὸ ζαφελῶς*).

*) Hoc usus est sed corrumpit auctor scholii in Et. M. 408, 20.

Ταρφειαί. τοσθαμειαί. T, 357 ταρφειαί Ἀρίσταρχος ἀνέγνω ὡς πυκναί. οὕτως δὲ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης. καὶ ἐπέσθη ἡ παράδοσις. **A, 52** θαμειαί. Πάμφιλος λέγει θαμειαί ὡς ὀξεῖαι, Ἀρίσταρχος δὲ ὡς πυκναί. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ταρφειαί. Hoc non casu factum, quod in hac anomalia ista duo concinunt quae concinunt in significatione. Ergo persuasi mihi (quamvis primum audienti mirum videri possit*) aut haec etiam si adiectiva sint tamen propter ipsam significationem crebritatis se ad nomina periectica in *ιά* accommodasse, aut quod singularem non habent, ad alia pluralia similis formae accessisse, ἀγνιαί, Πλαταιαί, Ἀδγειαί.

Sed *μητίετα*, *εὐρύσπα*, *ἀκάκητα* quid commune habent, ut eodem modo regula eximerentur? Commune hoc, quod sunt quattuor syllabarum (quod ex Homericis praeterea cadit in unum *ἰππηλάτα*) et quod Deorum epitheta. Ergo si causa intelligi potest cur dictum sit *μητίετα* (et veterum quorundam ratio, dictum esse pro *μητίτα*, probabilis visa viro doctissimo, qui hodie, quod sine cuiusquam offensione dici potest, in his rebus solus videt, Lobeckio, de adiect. motione anomala diss. II p. 4) reliquorum miratio tollitur. **A, 175** *μητίετα* οὕτως Ἀρίσταρχος τρίτην ἀπὸ τέλους ποιεῖ τὴν ὀξεῖαν. καὶ ἐπεκράτησεν ἡ ἀνάγνωσις. καὶ ἴσως πλεονασμός ἐστι τοῦ ε. **II, 85** ἀκάκητα Ἀρίσταρχος προπαροξύνει· οἱ δὲ ἄλλοι (Ptolemaeum dicit, Tyrannionem, Pamphilum) ἀναλογίᾳ πειθόμενοι προπερισπῶσι. ἐπέσθη δὲ ἡ παράδοσις (Aristarcho haud dubie**). — Ce-

τὰ γὰρ διὰ τοῦ λως ἐπιρρήματα παραληγόμενα τῷ ε ὡς ἐπιτοπλεστον φαλεῖ περισπᾶσθαι· εὐτελῶς, ἐπιτελῶς. πρόσκειται ὡς ἐπιτοπλεστον διὰ τὸ εὐτραπέλως (trissyllabis opus erat), εἰτελῶς (!).

*) Incidi primum legens Schol. E, 502.

**) De *εὐρύσπα* excidit.

www.libtool.com.cn
 terum si hoc loco rationem solam sequi voluisset Aristarchus verendum est ne turpiter ruisset neu paradosin tam facilem habuisset. Etenim in his omnibus mascul. in α casuum confusionem esse putavit (ut Herodianus) *II*, 185 ἀνάκτητα ἢ διπλῆ ὅτι τῇ πρόσταγορευτικῇ ἀντὶ τῆς ὀρθῆς κέχρηται ὡς κωαναχαῖτα ἀντὶ τοῦ τῆς. v. ad *N*, 563. *B*, 107. Sed vocativorum regulae illa quattuor item [absona, v. Herod. *A*, 175. 508. 540. Io. Al. 13.

§. 5. His iactis fundamentis Aristarchique in ponendis accentibus longe patente ratione confirmata spero me paratos fecisse lectores ad ea quae difficilima ad perspicendum sunt ac vix certo diiudicari poterunt mecum disceptanda.

Γ, 20 οὕτως Ἀρίσταρχος προπερισπᾶ δῆϊοτῆτι ὡς ἀπὸ ὀξυτόνου εὐθείας· τὸ δὲ κεφάλαιον ἐκτέταται ἐν τῇ Πλιακῇ προσοφδία.

Substantiva in *ὄτης* antiquitus non altas in sermone Graeco radices egerant, Homerus sex habet *φιλότης*, *νεότης*, *κακότης*, *ἰότης*, *δηιοτης* et quod dubitant utrum *ἀνδροτής* sit an *ἀδροτής**). Crevit abstractorum necessitas in scholis philosophorum (quod desiderium postea etiam sermo vulgaris saepe adiectivis generis neutri lenibat), et in his scholis propria eorum sedes et novarum excudendarum officina fuit, ut Lobeckius docuit ad Phryn. 350**). Dein omnes technici frequentant; paullatimque sermo Graecus etiam in communem usum sat multa recepit (prov. *ἰότης φιλότης* Aristot. Eth.

*) Plerique recentiorum epicorum ut substantiva in *ὄνη* immoderate auxerunt, sic in *ὄτης* haec Homerica exhibent.

***) De *ποιότης*, quod Plato finxit, accedit Schol. Plat. ad Theaet. 182. a. (p. 366). De iis, quae cum *τραπεζότης* et *κωαδότης* comparanda sunt, schol. Aristid. 455, 32. Quam haec Plato ada-

IX, 8, 2). **Et primum** facta sunt plurima ex adiectivis in os, quorum maximam copiam Plato habet, et fortasse in communem Graecorum usum alia nunquam venerunt*). Hoc certum est maxime ex hoc genere quo pertinet *δησιότης* (quamquam inde ab Aristotele etiam quae a substantivis sunt et alia**) apud scriptores frequentantur) Aristarcho ad iudicandum ingentem vocabulorum copiam praesto fuisse. Omnia accentum, habnerunt in penultima. De uno *κουφότης* accepimus, Athenienses dixisse *κουφοτής*, Arcad. p. 28 not. Quid movit eum ut *δησιότης* et *ἀνδροτής* — an *ἀδροτής*? — (non dubitandum quin hoc etiam sic notaverit) in ultima notaret? Scilicet hic accentus antiquitus traditus erat. Mihi in his rebus versanti iterum iterumque occurrit, etiam in obsoletioribus vocabulis aliquam de accentu traditionem fuisse. Etenim etiamsi ponamus in versibus recitandis accentum voce non notatum esse quam saepe extra versum etiam Homericorum vocabulorum

---

maverit praeter *διαφορότης* pro *διαφορά* demonstrat *δικαιότης* (Protag. 331. b. Gorg. 508. a). — In iis, quae nunc de his substantivis Herodianus exhibet *περ. μον. λ. p. 40. p. 33*, non potest scripsisse quod legitur p. 33, 19 (cf. 28) *αἰνότης. τὰ εἰς τῆς λήγοντα θηλυκὰ οὐδέ ποτε ἀπὸ τῆς νοσ καταλήξεως παρήχθη. σημειῶδες ἄρα τὸ αἰνότης ὄνομα*. Quomodo eum fugere poterat notissimum *δεινότης*? *δανότης* ipse attulit ex Sophocle (p. 40, 12). Praeterea nec ignota *μανότης*, *χαυνότης*, *ταπεινότης*, *πιδανότης*, *σεμνότης*, quae certe eo, quod nunc dicit, non excluduntur. Quod primum occurrit pro *αἰνότης* est *ἐνότης* (Longin. 11, 3. Plut. def. or. 17) et *ἀπὸ τῆς εἰς καταλήξεως*. Chrysippeum *χαριεντότης* poterat facile negligere. Sed concedam facile nec hanc grammatici manum esse.

*) *Ἀδροτής*. ap. Hamerum non tantum propter metrum, de quo uno adhuc dixerunt, mirationem facit. Hymn. Mart. 10 recentem aetatem, quam agnovit Hermannus, prodit etiam voc. *βιότης*.

**) Mira vox *ταύτότης*, Aristot. metaph. p. 101, 1 Brand., deia apud alios.

www.libtool.com.cn
 proferendi occasio erat, partim coram discipulis in ludo, partim in rhapsodorum et philosophorum confabulationibus: ut facile cogitari possit multorum vocabulorum accentus quasi per manus traditos usque ad Alexandrinos pervenisse. Et cum idem sensus, qui ab initio vocibus suos accentus impertierat, qui in quibusdam a regula defecerat, etiam postea valeret in hominibus Graecis, eó magis ad verum et genuinum in hac re inclinasse censendi sunt: quamquam poterat subinde fieri (de hoc iudicandum erat grammatico) ut formis certae genti regionique propriis animo observantibus ab eo, quod antiqua et communis lex et consuetudo Graecae linguae suaderet, deflecterent. — Cur vero antiquitus dixerint *δηιοτής*, ego non magis quaero quam cur *ταχυτής* et *βραδυτής* praeter similibus regulam invaluerint, cur Athenienses maluerint praeterea *τραχυτής* et *κουφοτής*. Ad ea quae de traditione et de sensu Graecis insito diximus, hic addere necesse, quod sane memorabile, de *οὐτάμενος*, *βλήμενος* et plurimis quae adhuc recensuimus, Herodiano Aristarchi argumenta videri ignota fuisse. Nonne inde licet concludere haec pleraque Aristarcho et aequalibus ne dubitabilia quidem fuisse, quae et posteriores regulae scrutatores et nos hodie mirantes vix assequimur? Attendant haec ingeniosiores. Memorabilis res est et olim fortasse huic rei plus lucis allatura, quam nunc per nos licuit.

§. 6. Quod modo dixi quaedam certis regionibus propria ad obscurandum verum accentum facere potuisse, eo me duci patiar ad fragmentum ab Herodiano servatum *M*, 20, quo alia quaedam lex, quam Aristarchus tenuit, cognoscitur prudensque institutum. Scoticarum dialectorum proprietates exclusit.

Κάρησος. Τυραννίων ὀξύνει τὸ Κάρησος ὡς Παρνα-

σός. οὕτως γὰρ ἀπὸ Κυζικηνῶν ὀνομάζεσθαι τὸν ποταμόν· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος βαρύνει ὡς Κάνωβος. εἵπομεν δὲ ἐν ἑτέροις ὅτι οὐ πάντως ἐπικρατεῖ ἡ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν χρῆσις καὶ ἐπὶ τὴν Ὀμηρικὴν ἀνάγνωσιν, ὁπότε περὶ τοῦ Γλισάντα (B, 504) διελάβομεν, εἶγε Διονύσιος ἱστορεῖ τοὺς ἐγχωρίους συστέλλειν τὸ ι καὶ μὴ περισπᾶν. τό τε Λύκαστος ἱστορεῖ δξύνεσθαι ἡμῶν ἀναγινωσκόντων βαρυτόνως (B, 647). οὕτως οὖν εἰκὸς καὶ ἐπὶ τοῦ Κάρησος μὴ πεισοθῆναι τὸν Ἀρίσταρχον ὁμοίως τοῖς ἐγχωρίοις προενέγκασθαι τὴν λέξιν. τάχα δὲ ἐπεὶ ἑώρα τὰ εἰς σος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς δξυνόμενα τῷ η παραληγόμενα ἕτερον ἔχοντα σ, τοῦτο δὲ ἐν ἀναδεξάμενον, διὰ τοῦτο καὶ ἐξήλλαξεν αὐτὸ τῆς ἐκείνων τάσεως, εἴ γε τὸ Ἀλικαρνησός δισσόν ἔχει τὸ σ, Λυκαβρησός, Ταρτησός. τὸ μέντοι Κάρησος ἐν ἔχει σ. ἴσως οὖν διὰ τοῦτο ἐξηλλάγη. Cf. sch. V. h. l. Arcad. p. 77. Eust. h. l. p. 290, qui Herodiana exhibet omnia.

Ad ea, quae egregie ab Herodiano disputata sunt, hoc tantum addamus, Aristarchum in ponendo accentu Κάρησος potuisse communem usum consulere. Neque enim hoc nomen ex usu evanuisse apparet ex Strab. l. XIII p. 415. — Ex eodem genere, quod Herodianus disceptavit, hoc est Schol. Apollon. Rh. II, 712 Πλειστός δὲ ποταμὸς Δελφῶν, ὃν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Πλειστόν φασὶ λέγεσθαι δξυτόνως ὡς καλόν. Αἰδὸ καὶ Πλειστοῖο περισπωμένως ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀναγινώσκουσι. Illic quoque melior ratio in textu obtinuit, ne ex uno quidem cod. Πλειστοῖο notatum. — Steph. Byz. Ἴτων πόλις Θεσσαλίας, Ἴτωνά τε μητέρα μῆλων (II. B, 696). οἱ ἐγχωριοὶ δξυτόνως αὐτὴν φασὶ. Id. Ἀγκῶν πόλις Πικεντίνων. ἴσως δὲ βαρύνεται κατὰ τοὺς ἐγχωρίους ὡς Ἄντρων (Ἀγκιῶλον ἢ Ἄντρῶνα II. B, 697). Herod. K, 266 εἰσὶν οἱ ψιλοῦσιν (Ἐλεῶνος). ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης φησὶ δασύνεσθαι. ἔστι δὲ τινα δ ἱστορίᾳ τοπικῇ κατέχεται. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τούτου. ἱστοροῦσι γὰρ οὕτως.

δασέως τὴν πόλιν λέγεσθαι. πῶς οὖν ἐν τῷ καταλόγῳ φιλωῶς ἀνέγνωμεν „οἱ τ' Ἐλεῶν εἶχον“ (B, 500); φασὶ γὰρ κἀναπαῖθα τὴν Βοιωτικὴν εἶναι πόλιν*). *cinis notae Herodianeae excidit, ubi monnerat etiamsi urbis incolae et accolae Ἐλεῶν dixerint, tamen hoc ad Homerum nihil pertinere.*

§. 7. Rectissimum, quod hac in re probavit iudicium, in primis mihi spectatum est eo loco, quem hic subiungam, quo simul mihi viam muniam ad Herodianeam quandam vocem de Aristarchi accentibus recte diiudicandam. Σ, 39 in catalogo Nereidum:

ἐνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε Θάλειά τε Κυμοδόκη τε
Νησαίη Σπειώ τε Θόη δ' Ἀλίη τε βοῶπις**), cet.

ἐνθάδε ἐβάρυνεν ὁ Ἀρισταρχος τὸ Γλαύκη εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ τοῦ γλαυκῆ δὲ δ' ἔτικτε θάλασσα (II, 34), ἐπὶ δὲ τοῦ Νημερτῆς καὶ Ἀψευδῆς, (v. 46) οὐκ ἐποίησατο μεταβολὴν τόνου.

Non cuiuslibet erat sentire, quid inter Glaucen Thoenque interesset et inter has duas, quas a Deorum marinorum artificio vaticinandi Ἀψευδῆ et Νημερτῆ poetae dicere placuit. At interest utrum sic fingas nomina ut propriam adiectivi significationem audientis animo insinuari velis an ita ut in mera propria abeant. Sic Empedocles humanarum affectionum coetum more suo per allegoriam inducens, v. II

ἐνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἠλιώπη ταναῶπις,
Δῆρις δ' αἵματρέσσα καὶ Ἀρμονίη θεμερῶπις.

*) ? Strab. IX, 439.

**) Haec Aristarchi huius versus lectio, non, quae Mützellio visa est in sententiis controversis (Hal. 1830), ut opportuno tempore ostendam.

*Καλλιστώ τ' Αίσχρη τε Θόωσά τε Διηναίη τε,
 Νημερτής τ' ἐρώεσσα μελάγκαρπός τ' Ἀσάφεια.*

Noluit poeta philosophus vulgaria quaedam nomina, ut frequens senatus esset, inducere, sed ea quae vi sua et natura animos legentium ad res significatas ducerent. Quare hoc loco nolim auctor esse ut *Διηναίη* scribatur vel *Αίσχρη*, quod nutricis aptum nomen est, epigr. Call. XLIII (T. I p. 222 Iac.) vel unguentariae, epigr. Ascl. XXVII (T. I p. 150). Similiter statuendum de illis Homericis. Auctor, cum haec nomina finxit, non sapientiae severitate, sed, quod in hac quaestione idem est, poesis delectatione ductus est, sicuti qui Phaeacum nomina finxit *Θ*, III*). Ergo hoc dico, qui excogitabat haec nomina, noluisse eos qui audirent significationem celari, sed placuisse sibi sicubi commodum esset in aperiendo. Quare nec alio modo ad muliebrium similitudinem transformare voluit nec *Νημέρτη* dicere (ut *Ἐδτέρτη*), sed tenuit *Ἀψευδής* et *Νημερτής* adiectiva**). Nec ab nostris poetis talia aliena sunt. Sic in carmine de callida vulpecula urstus, in quo in proprium evaluit a colore sumpta denominatio, subinde appellatur *ἐπιθετικῶς* (der Braune). — *Νημερτής*, quam commode nobis occurrere vidimus in Empedocleis, transiit quoque ad Hesiodum, Theog. 261

Νημερτής θ , ἧ πατὴρ ἐχει νόον ἀθανάτοιο.

Vides et hunc poetam advertisse nominis significatio-

*) *Ναύπιος Κλυτονήου Ναυβολίδα* Apollon. Rh. I, 124. — Cf. observationem Aristarchi *ὅτι ὀνοματοθετικὸς ὁ ποιητής*. B, 56, Z, 18. M, 42.

***) Attendendum erit ad femininarum nomina in *ος*, quae pauca erunt. *Ἄλος*, v. Steph. B. s. v. *Ἄτροπος*. *Πάνδροσος*. *Ἀγλαυρος*. — *Πέγκαλος* ἢ *Χλωнос θυγάτηρ* Herodot. VI, 65. — *Νημερτής* et *Ἀψευδής* profecto Graecis auribus non sonabant nisi virilia nomina.

nem, ut explicaret. Herod. Arcad. p. 28 τὰ εἰς τῆς πολυσύλλαβα θηλυκὰ βαρύνονται. τὸ δὲ νημερτῆς ἐπίθεται. De loco Homericō cogitat.

§. 8. Hoc igitur exemplum declarat in vocabulis accentu distinguendis ratione uti Aristarchum et haudquaquam temere agere. Haec praeparatio esto ut sine erroris periculo legamus haec Herodiani, ad B, 153. οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον. ἀνεγνώσθη δὲ κατ' ὀξεῖαν τάσιν. ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος παρήγγελλεν. ἴσως δὲ σημειώδης ὁ τόπος. τὰ γὰρ εἰς ῥος λήγοντα δισύλλαβα ἀπλᾶ ἔχοντα τὴν οὐ δίφθογγον ἐβαρύνετο, κοῦρος, θοῦρος, οὔρος. καὶ γὰρ ταῦτα περισσὸν ἔχει τὸ υ*.) ἴσως οὖν εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνέμου. καὶ γὰρ καὶ ἐπ' ἄλλων τὸ τοιοῦτο ποιεῖ ὁ ἀνήρ. Adde ad II, 415.

Ἀμφοτέρων. εἰς διαστολὴν τὸ κύριον ὀξετόνως ἀνέγνω ὁ Ἀρίσταρχος ὡς δεξιτερόν. καὶ ἐπέισθησαν οἱ γραμματικοί. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας τοῦ ἀνδρὸς ἐν ἑτέροις ἡμῖν εἴρηται.

Id significat, quod habebat B, 153, Aristarchum solere eiusdem formae significationes varias accentu distinguere. Si quidem innuere voluit eo prae ceteris Aristarchum inclinasse, falsa insimulatio est. Distinxit quidem οὔρος οὐρός, δῆμος δημός, non scripsit Ἀψεύδης et Νημέριτης, ut propria fierent, non distinxit λίς et λῖς, non quae alii distinxerunt, ἀπό et ἄπο (quaest. ep. spec. I §. 10 p. 23), αἰπύ et Αἰπυ (B, 592), Ἴρη et ἰρή (I, 150), Κριός et Κριός (v. E. M. 539**) ut vel mo-

*) Arcad. 69, 27 τὰ εἰς ῥος δισύλλαβα ἀπλᾶ παραληγόμενα τῇ οὐ δίφθογγῳ βαρύνονται, εἰ μὴ τις εἴη διαστολή, οὔρος ὁ ἄνεμος, οὐρός τὸπος ὁ περιορίζων τὰς ναῦς.

**) Nec in Orthographicis Βῆσσα et βῆσσα, ad B, 517. Cf. Steph. Byz. s. v.

destus in his differentiis fuerit, quos recentissimi quique grammatici immoderate auxerunt: sin distinxit vel usu vel ratione commotum fuisse credere par est. Quid? si ratio eum fefellit? Exploremus hunc locum de Ἀμφοτερός paulo accuratius ad quem spes est nobis aditum fore.

Schol. Σ, 319 hoc legimus: σκύμνος ὡς ὕμνος εἰς ἰδιότητα ἀνεγνώσθη· τὸ μὲντοι ἀνδρωνυμικὸν ὀξύνεσθαι ἀξιοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης πρὸς διαφορὰν. At nec scribitur nomen proprium Σκυμνός*) nec intelligi potest cur potius hoc vocabulum accentu ab appellativo distingui debeat quam Κύννος, Λύνκος, Ψύλλος, (Herod. Arcad. 53, 16), Λέων, Κάπρος (plures sunt, quos commemorat Pausanias), Σκύλαξ, Κόραξ, Ταῦρος, Γρύλλος, Δράκων, Μόσχος, Πῶλος, Τέντιξ, Μύρηξ, Ἴέραξ (comprehendam una polysyllaba), Τίτυρος, Ἐριφος, Βάτραχος, Δάμαλις, Κότινφος, Ἄνθρωπος (Eust. 847, 40. Suid.), item Βότρως, Δάφνη, Ἰάκινθος, Στέφανος, et Βούτης, Ἐραση, Θώραξ (Pind. Pyth. X, 64), Ἀήμος, Ἥρωσ (Euseb. hist. eccl. III, 36. IV, 20), Κόννος (Plat. Menex. §. 3. cf. Koen. Gregor. p. 291), Κοίρανος (Pl. E, 677. P, 610), Τύραννος (Apollod. II, 4, 5. Euseb. h. eccl. VII, 32), Νεφέλη. Haec et multa similia nemo aliter scribit, quamvis et hodie ad propria per accentum distinguenda promptissimi sint. Causam, quod meminerim, nemo dixit. Scilicet inclinat sermo Graecus in hoc ad retrahendum accentum, non inclinat ad promovendum. Et substantivum quidem, in viri feminae nomen transformatum, in quo finem versus accentus promotus sit, mihi nullum unum praesto est; ut Ptolemaeum, cum Σκυμνός requi-

*) Σκύμνος ὁ Τυραννίνος Athen. 20. a. 538. Geographus notus.

reret, errasse certissimum sit *). Sed in Ptolemaeo hoc conamen minus miramur, imo hunc ad declinandum usum promptum fuisse iam supra indicavi. Et nescivit regulam. Sed in adiectivis eadem valet lex ita ut in paucis quibusdam migretur. Vide mihi haec: *Δαίδαλος*, *Δόκιμος* (Diod. Sic. XVIII, 45 et saep. Pausan. I, 8, 1) *Ἐμπεδος* (Pausan. VII, 16, 3. Harpocr.) *Μέριμερος* II. Ξ, 513. Pind. Nem. VII, 53. Pausan. II, 3. 6. 7. *Ἄγριος* II. Ξ, 117. Anton. Lib. 21. *Ὀρειος* Anton. Lib. ib. *Ἀρειος* Niceph. Greg. 1130, 14. 1142, 17. *Ἰκέσιος* Andoc. Myster. 12. *Λίσιος* Demosth. Aphob. 849 (T. II. p. 133. 134 Be.) 861 (144). *Δικαῖος* Conon Phot. 133. a. 38. quod falso scriptum *Δικαῖος* ap. Herod. VIII, 65. *Πρωῖτος* Athen. 576. c. *Πρώτη* Crinagor. epigr. XLI. *Ἀρθμιος* Dem. 121. 122 (T. I p. 110. 111 Be.) 428 (I, 388). *Ἰφθίμη* (Od. δ, 797). *Μόρσιμος* (Aristoph. Ran. 151. Equ. 402. Pac. 800). *Ἄλκιμος* Plut. vit. Dem. 21. *Λίσσιμος* (Lys. contr. Agorat. §. 80 p. 279. Be. Aristoph. Eccles. 208). *Ἄνθιμος*, *Ὀνήσιμος*, *Ζώσιμος*, *Τρόφιμος*, *Μακάριος* ex Demosthene notissimus, *Ἀριστος* Arrian. VII, 15, 7. Strab. XIV, 682. *Ἀκρότατος* Parthen. amor. 23. *Κάλλιτος* Euseb. h. eccl. VI, 21. Et composita innumerabilia, *Ἄφοβος*, *Ἐννικος*, *Ἐννομος*, *Ἄποικος* (Strab. XIV, 633), *Ἐυφίλητος*, *Ἄναίτιος* (Xen. Hell. II, 3, 2) *Ἄδικος* Vit. Pyth. 528. Et ut *Ἐδώνιμος* Graecum nomen esse potest, sic *Ἐδωνύμος* nihil est, ut scribere video Krebsium lect. Diod. p. 133 — **). Huic pertinent

*) Similis error latere videtur in iis quae E. M. 604 leguntur de *νήσις*, et praeterea alius.

**) Et M. p. 130, 40. „Vocativi compositorum in *ων* retrahunt accentum. σημειώται τὸ ὦ *Λακεδαιμόν* καὶ *Παλαίμων* (v. Herodian. Γ, 182) προπερισπώμενα. θέλουσι δὲ καὶ τὸ *Ἐυδαίμων* τὸ *κέρμιον* μὲ

etiam Ἄλιος, Κρόνιος, Ξένιος. Sed haec, de quibus veterum praecepta habemus, paulo longiorem disputationem flagitant. E. M. p. 521, 10 Κλονίος (B, 495. O, 340) ὄνομα κύριον. διὰ τί παροξύνεται; τὰ εἰς ος λήγοντα τριβραχέα ἐπὶ κυρίων παροξύνεται οἷον Σχεδιός (B, 517. O, 515. P, 306) Χρομίος (A, 295. E, 160. 677. Θ. 275. P, 218. 494. 534. λ, 286). Κλυτίος (Γ, 147. Υ, 238). Ὀδιός (B, 856. E, 39. I, 170). Δολίος (δ, 735. ω, 222. 387. 397. 409. 497). Τυχίος (Η, 220). ἀντιπίπτουσι δὲ κατὰ παράδοσιν τὸ ἦλιος (cod. Par. recte Ἄλιος, E, 678. ϑ, 119. 369). Ἄνιος, Ξένιος, Κρόνιος. Schol. BL ad B, 495 Κλονίος παροξύνεται, ἐπεὶ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶ ι παραληγόμενα τριβραχέα ἐπὶ κυρίων παροξύνεται, Σχεδιός, Χρομίος, Δολίος. ἀντιπίπτει το Ἄλιος κατὰ παράδοσιν καὶ τὸ Ἄνιος καὶ Κρόνιος καὶ Ξένιος. Schol. ABV ad E, 683 Χρομίον παροξυτόνως, Ἄλιον προπαροξυτόνως· εἶπομεν (ὁ Δίων φησί V) τὰ τοιαῦτα τριβραχέα ἐπὶ κυρίων παροξύνεσθαι. καὶ ἐσημειούμεθα τὸ Ἄλιος, Ξένιος, Κρόνιος. ἐπεκράτησε δὲ καὶ κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἀνάγνωσιν τὸ Ἄλιος προπαροξυτόνως. v. Eust. p. 593, 30.

Apparet propter externam formam hic dissimilia misceri. Equidem de his sic iudico. Ἄνιος, quod ex raro genere formationis est, cum similibus aequè iudicandum, quae sunt Ἄμφιος et Ὑπίος (v. Et. M. 110, 41. 92, 42. Eust. 75, 10. 1081, 50). Ξένιος, Κρόνιος, Ἄλιος, quae vere adiectiva sunt, ubi in propria abierunt, accentum suum tenuerunt: quod ex regula nostra

---

προπαροξύνεσθαι ἐν τῇ κλητικῇ ἀλλὰ περισπᾶσθαι πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ἐπιθέτου· ἐκεῖνο γὰρ προπαροξύνεται, εὐδαίμων ὡς κακόδαιμον. Quod idem habet Choerob. Bekk. 1245. Puto de nomine urbis hic cogitari, fortasse eius quae respicitur Arist. Av. 144. Huius vocativum ad Λακεδαιῶν applicandum esse facile credo. Ceterum Εἰδαμίωιν etiam viri nomen esse scio. (c. g. Eust. 1457. 10).

factum est. Sed fuit quaedam priorum formatio in *ios* quorum trisyllaba, si prima longa esset, accentum in prima habuerunt*), si brevis, in media. Ex illo genere apud Homerum sunt *Θέστιος, Αίνιος, Μούλιος, Κτήσιος, Μάντιος, Θάλπιος, Φήμιος, Ύρτιος*. Ex hoc: *Χρόμιος, Κλυτίος, Τυχίος, Έχίος, Δρακίος, Στρατίος, Στιχίος, Κλονίος, Θρασίος, Σχεδίος, Όδιος, Δολίος, Φρονίος* cuius genitivus tantum occurrit ut *Στροφίου*; quorum apud Homerum pro adiectivo nullum est, praeter *δόλιος***). Nec adiectiva *Πλυτίος, Σκυφίος, Πλυτίος*,

*) Herod. Arcad. 41, 28. Excipit Έρχίος.

**) Nec *σχεδίος*: tantum adverbium *σχεδίην* E, 830. De accentu eorum quae vel HomERICA sunt vel praeterea diserte commemorata ab auctore regulae, qui paradosi nititur, non poterit dubitari. Est autem Herodianus. Steph. Byz. s. *ἀκλή*. ὁ γὰρ τεχνικός. τὰ δὲ τοῦ *ios* πάντα προπαροξύνεται κἄν τὸ τὸ ὑπάρχοι πρὸ τοῦ ἰ πλὴν τῶν τριβραχέων κυρίων. Eust. 1588, 33 *παροξύνει δὲ αὐτὸ κατὰ Ἡρωδιανὸν ἢ συνήθως ἀνάγνωσις* (sc. *Άλιος*). Cf. Arcad. 40, 14. 18. 41, 16. 27. Saepius monitum de hoc accentu ab Eustathio. 395, 20. 1062, 31. 1068, 4. 1093. 1474, 30. 1516, 12. Haec omnia ex eodem fonte fluxerunt. Nunc vide nisi per grammaticos constaret, per libros nostros quam rei memoria paene tota intercidisset. Sic *Κλυτίος* ter legimus in Schol. Pind. Ol. II, 62. Item Apollod. I, 6, 2. III, 12, 3. Hesiod. ap. schol. Trach. 266. Apollon. Rhod. I, 1044. II, 1043. Sed Schol. II, 117 *Κλυτίος*. — *Χρόμιος* (Argivus, eorum qui pro Thyrea pugnarunt) Herod. I, 82. Alius, Geloni et Hieroni familiarissimus, Pindaro celebratus, Schol. Pind. Nem. I, in v. 8. 49. 42. Nem. IX, 1. 3. 73. 93. 95. 121. Pyth. II, 34. Item *Χρόμιος* Hesych. Tzetz. Hom. 68. 97. Quint. Sm. ζ', 616. Apollod. II, 2, 4. III, 2, 5. Et M. 35, 25. — *Στρατίος* Polyb. XXX, 2. XXVIII, 6. XI, 4. Isaeus de Hagn. hered. § 8, 9, 10 et in argumento orationis saepius (semel codd. aliquot. *στρατιαν*, in quo fortasse vestigium veri latet). Demosth. in Macart. §. 19. §. 21. §. 48. Sed hoc loco cod. r. *Στρατίος*. Porro *Στρατίος* in epigr. ap. Strab. II, p. 74. Athen. 244. d. e. — *Στιχίος* Phot. 152. b. 56. — *Σχεδίος* Apollod. III, 10, 8. Apud Quint. I, 87 *Χέδιος*, l. *Σχ*. — *Κλονίος* Apollod. III, 12, 8. Apud Diodorum IV, 67 correctum est a Wes-

de quibus testatur Herod. Arc. 40, 21. 41, 20. — Aut igitur factum est ut *Δολίος*, quamquam est adiectivum, multis trisyllabis similis formae usui accommodare

selingio, ut *Τύχιος* a Tzschuckio ap. Strab. IX. p. 408. — *Θράσιος* Diod. XVI, 78. — Melius servatum *Ὀδός* vel. *Ὀδός* Iambl. vit. Pyth. 526. Tzetz. Hom. 57. Steph. Byz. s. *ὀδός*. Strab. XII. p. 551. *Δρακίος* Et. M. 286, 16. — *Στρόφιος* Pind. Pyth. XI, 55, Eur. Or. 746 Bothe. Iph. Taur. 844. 850. Schol. Pind. l. c. Schol. Od. γ, 307. Argum. Eur. Or. Quamquam de hoc suspicio esse possit sic ab ipso Herodiano et vulgo scriptum esse propter Eustathium p. 1030 *ὅτι πῆντε ἐνταῦθα Σχεδῖος ἀρχὸς Φωκίων, ὃν τινες μὲν (!) προπαροξύνουσιν ὡς τὸ Στρόφιος, αἱ πλείους δὲ παροξύνουσιν ὡς τὸ Δολίος, Κλονίος, ὃ καὶ ἐνδέχεται μάλιστα πρὸς διασολὴν τοῦ σχεδῖος, ὃ δηλοῖ τὸν ἔγγυς*. Putandum igitur ex multis testimoniis, quae posuimus, inter exceptiones *Στρόφιος* casu excidisse? Certo crederem si Eustathii negligentem breviter in excscribendis aliis minus saepe expertus essem. — Satis igitur librorum corruptelas cognovimus in iis quae certa sunt. Quid igitur mirabimur, si reliqua eodem modo scripta inveniuntur? Notavi haec: *Φλόγιος* Apollon. Rh. I, 1054. II. 956. Quint. Sm. H, 242. Anonym. peripl. Ponti 12. (An *Φλόγιος* pro *Φλεγίος* scrib. Herod. Arc. 40, 81) *Θάλιος* Quint. Sm. B, 228. *Νόχιος* id. B, 364. *Μέλιος* LA, 85 (an *Μενίος*? v. Herodot. VI, 71) *Φύτιος* Athen. 35 b. Iamblich. vit Pyth. 528. *Ράχιος* Sch. Apoll. I, 308. Pausan. VII, 3, 1. *Λάχιος* Athen. p. 297. f. 590. c. *Σθένιος* (Neptuni equus) sch. N, 23. Hoc nomen apud Siculos frequens fuit, ut ex Ciceronis Verrinis scimus. Alia nominis forma est *Σθένις*, e. g. Strab. 546. Et qui apud Plut. Pomp. 10 *Σθένις* est Thermitanus aut idem est qui apud Ciceronem audit Sthenius aut eiusdem familiae. Sic *Χρομῖος* et *Χρόμις* (Hom.), *Ἐχίος* *Ἐχίς*, *Στρατίος* *Στράτις* vel — *τις*, *Θρασίος* *Θράσις* (Pausan. VI, 3, 2). *Λάγιος* Polyb. XL, 5. *Σόφιος* Pausan. VI, 3, 1. *Στόμιος* ib. *Πλόφιος* Eust. 1665, 50. *Φόβιος* Parthen. id Buttmanus ad schol. γ, 267 et Heinrichus add. ad. α, 325 scribere debebant *Χαρῖος*. (de nomine v. Andoc. myster. 106). *Χρόνιος* Sch. Pind. Isthm. I, 41. *Φρασίος* disserte affert Arcad. 40, 22. *Σκυρῖος* id 41, 20. Haec vel omnia vel pleraque (quid enim regulae conditorem non unam vel alterum fugere potuerit? sed quo quid notius eo minus) quia paroxytona sint equidem propter Herodiani regulam non dubito, postquam cognovimus in librorum nostrorum scriptura nihil impedimenti esse. Sed in eundem ordinem cogenda non opinor, quae

placeret, aut cum fictum est proprium *Δολλος* de adiectivo ne cogitatum quidem; sed ut ab *δόλος* factum *Δόλων*, sic alia forma item in propriis fingendis crebra *Δολλος*. Sic *Δράκων Δρακιος*, *Θράσων - ιος*, *Στρατών - ιος*. Et simile iudicium erit, si qua forte similia hunc accentum habuerunt, quamquam eiusdem formae inveniuntur adiectiva proparoxytona. De *Σκοτιος* testis est Herod. Arc. 40, 21. Huic analogiae haud dubie applicata sunt *Βαλλιος* (equus Achillis), v. schol. II, 149. Eust. p. 1051, 16. 1190, 11, 12; 1406, 53; cf. 1309, 4 (de adi. cf. Wern. Tryph. v. 84). Quod certe nisi sub hunc canonem cecidisset *Βάλλιος* esset. Porro *Φωνγιος* (et viri et fluvii nomen est), quod diserte docet Herod. Arcad. 40, 8. 41, 20. Quamquam ex alio canone (§. 9.) accentum mutare non debebat. Et fluvius *Ψοδιος* (quem ego non dubito a rosa dictum esse). Schol. M, 20: Eust. ib. p. 890 ὁ δὲ Ψοδιος ποταμὸς παροξυτόνως προφέρεται ὡς ὁ Ὀδιος καὶ ὁ Δολλος καὶ ὁ Τυχίος καὶ τὰ ὅμοια τριβράχεια κύρια.

Iam si verum est quod Koehlerus docuit in Boettigeri libro qui inscribitur *Archaeologie u. Kunst I*, 1, p. 49 nomen *Ἀμφοτερος* tantummodo mythicum esse et postea abolevisse, facile concederemus Aristarchum errasse. Est autem universe Koehleri opinio (p. 24)

---

vel adiectiva eponyma sunt, ut Aristaei nomen *Νόμος* (cf. Nonn. V, 215 *Ἀρισταῖος νόμος καὶ ἐπώνυμος ἦρωσ*), vel adiectiva eiusmodi quorum radix obscurata est, ut nec in verbo iam nec in substantivo appareat, ut *Λάσιος* (inter procos Hippodamiae) Pausan. V, 21. Schol. Pind. Ol. I, 114. 127. Et sic sentio *Όσιος* scribendum esse episcopi nomen quamquam mihi nominativus vel accusativus non praesto est. Sed e. g. genitivi *Λαμίου* Aristoph. Eccl. 77. nihil obstat quo minus nominativus fingatur? *Λαμιος*, quamquam ap. Polyb. XVII, 10 et Diodor. XVI, 48. est *Λάμιος*. Thuc. VI, 4 *Λάμις*: ut *Σθενίος Σθένις*, cet. Ab eadem radice erit unde *Λάμια*. —

Graecos omnino veterum heroum nominibus postea non usos esse. Sed fugerunt virum doctissimum Menesthei, qui sunt apud Demosthenem, Iason Pheraeus, fugit Σθένης tragicus (Harpocrat., Athen. 367. b. 428. a.) Μενέλαος Dem. Phil. I T. IV p. 44, alius Alexandri aequalis Athen. 539. d et Arr. Telamo, in quem Lysiae oratio fuit (Harp. Εὐνείδαι, κάθεται), Ξούθος Atheniensis Dem. contr. Aphob. T. V, §. 11 p. 167 Be. Κραναός Isaeus Nicostr. her. p. 72 Be. Athen. 416 C. Τηλέμαχος, unde proverbium Τηλεμάχου χύτρα, Athen. 407. d. Ἀμφίων Thespiensis Ath. 629. Ζῆθος citharista Ath. 371. a. Νέστωρ Stoicus Tarsensis Strab. XIV p. 674 et Academicus ib. 675. Πέλοψ medicus, Galeni praeceptor, Galen. de libr. propr. p. 17. Κ. Πατροκλῆς historicus e. g. Strab. 508. 518. Τάνταλος ὁ Πατροκλέους Thucyd. IV, 57. Ἀχιλλεύς Atheniensium legatus ad Alexandrum Arrian. III, 6, 3. Δανάη Epicuri filia Athen. 593. b. Et cum his et similibus fugit eum Ἀμφοτερός, frater Crateri, Arr. I, 25. 12. 13. III, 2, 8. III, 6, 4. 5. et fratres, in quos Philippi regis festive dictum, Ἀμφοτερός et Ἐκαταρός, Apophthegm. reg. Plut. I p. 705 Wytt. (v. Starz. de nom. Gr. p. 32 Op.). Quare statuendum in his nominibus Graecos migrasse accentum simili sensu quo in longioribus quibusdam participiis, Τισαμενός, Ἀκουμενός, sim. ducti sunt, et in ipsis adiectivis δεξιτερός de regula exemerunt*).

§. 9. Hunc quo deducti sumus locum, qui est de transpositione accentus nominum in propria abeuntium, paulo fusius persequar, quod plura eo pertinentia su-

*) Falso scriptum Ἀμφότερος Pausan. VIII, 24, 14. Apollod. III, 7, 6.

persunt Aristarchi fragmenta, quae suis locis inseremus. Dicam primum de hominum nominibus, ut adhuc feci, geographica, urbium maxime, differens.

Postquam unam late patentem exceptionem posuimus, quando nomina in propria transeuntia accentum non mutant, transgrediamur ad aliam, quae continetur hoc Herodiani praecepto (Steph. Byz. s. *Αἰμονία*) Ἡρωδιανός φησιν ὅτι τοῖς συνοικισταῖς συνεχῶς ὁμοφωνεῖ τὰ ἔθνικα, δηλονότι καὶ ἴσχυρῆ καὶ τόνω. S. Ἄβαντίς. ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἄβαντος τοῦ Ἀργείου — τὸ ἔθνικόν ὁμωνυμεῖ τῷ ἴσχυρι ὡς Ἴων, Θεσσαλός, Ἀχαιός, Τρώς, Δαναός, Λοκρός. S. Αἰνία. καὶ εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ κυρίου Αἰνῆος γέγονεν, εὐλογος ἡ ὁμοφωνία αὐτοῦ ὡς τὸ Τρώς καὶ Ἀχαιός. Talia conditorum nomina (de quibus nos aliter iudicamus, sc. conditores ex urbium nominibus factos esse non contra) sunt: Μολοττός, Βοιωτός, Αἰτωλός, Σικελός, Σικανός (Steph. s. Ἀγάθη), Κελτός, Ἰλλυριός, Τριβαλλός (App. Illyr. 2), Ἀρκάς, Ἕλλοι τὸ ἔθνος ἀπὸ Ἐλλοῦ τοῦ Θεσσαλοῦ Eust. 1057, Δαναός, cet.*). Excipiuntur Τεῦκρος et Γραικός, cum populi sint Τευκροί et Γραικοί. Steph. s. Αἰνία addit iis quae supra posuimus: μὴ ὁμοφωνοῦντος τοῦ Τευκρός καὶ γυναικός (l. Γραικός). Id. s. v. Γραικός ὁ Ἕλληνας ὀξυτόνως, sequuntur quaedam mutila, dein τὸ δὲ Γραικός κύριον βαρύνεται· τὸ οὖν ἔθνικόν ὀξύνεται. Idem s. Ἄβαντίς (v. supra) post Λοκρός addit: τὸ δὲ Τευκρός διήλλαξεν. ὀξύνεται γὰρ. S. Αἰμονία. τὸ Τευκρός ὡς τριγενές ὀξύνθη. Eust. 713, 20 Τεῦκροι γὰρ οἱ Τρώες ἢ (i. e. ἢ μᾶλλον) Τευκροί ὀξυτόνως, ὡς πολλοῖς δοκεῖ τῶν παλαιῶν ἀπὸ τίνος ὁμωνύμου ἀνδρός. Steph. Τευκροί ὀξυτόνως οἱ Τρώες. Schol. II. Θ, 284 ὡς οὖν ἀπὸ Τρωικῆς γυναι-

*) Apud Steph. s. Ἀρταία pro Περσεύς leg. Πέρσης, quod est sub Πέρσαι. Moneo propter Schneiderum gramm. Lat. III. p. 317.

κὸς τεχθέντα τὸν παῖδα Τεῦκρον ἐκάλεσαν προαναπέμψαντες τὸν τόνον καὶ ποιήσαντες κύριον. Τευκροὶ γὰρ οἱ Τρωῆες ἀπὸ τοῦ βασιλεύοντος αὐτῶν Τεῦκρου. Eust. 1967, 34 καὶ Τεῦκρος μὲν κύριον; Τευκρὸς δὲ ἐθνικόν. Item Herod. Arcad. p. 74. (Et Γραικός p. 50). — Praeterea Δαναός quidem dictus ex regula, sed — Δανάη.

Pergimus hinc ad id quod proximum est. Scilicet non conditores tantum ab urbibus terrisque nomina habent; sed constat haud raro Graecos pueris eiusmodi nomina imposuisse: propter varias causas. Schol. Aristid. 515, 24 υἱὸς δὲ ἔσχεν ἔξ (Cimon) ὧν τοὺς μὲν τρεῖς ἀπὸ ἐθνῶν ὧν προὔξενησεν ὠνόμασε Λακκεδαίμωνιον, Ἡλεῖον, Θετταλόν*). Cf. Athen. 439. f. de Antiocho magno: ἠράσθη παρθένου Χαλκιδικῆς — — — καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι αὐτόθι διέτριψε τὸν χειμῶνα . . . ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδί ὄνομα Εὐβοίαν. Nunc primum de iis quaerimus, quae ethnica sunt, valeatne eadem lex quae in conditorum nominibus valebat. Eandem valere nec nomen proprium a gentili differre respondet Eust. p. 325, 40 ad B, 701 τὸν δ' ἔκτανε Δάρδατος ἀνὴρ. ἠγοῦν Δάρδατον ἄνδρα, ὡς ἐβρέθη, νοήσει τις ἀορίστως κατὰ ἐθνικὸν εἶδος ἢ ὀνοματικῶς τουτέστι κατὰ κύριον ὄνομα ὀμώνυμον τῷ ἐθνικῷ ὡςπερ καὶ Ἀχαιὸς κατὰ τὸν αὐτὸν Πορφύριον τραγωδίας ποιητῆς Ἑσπεριεύς ὀμώνυμος τῷ ἐθνικῷ. καὶ Αἰβὺς ὀμοίως ὁ Λυσάνδρου ἀδελφός. καὶ Ἐπειὸς ὁ τέκτων τοῦ δουρείου ἵππου κατὰ ὀμωνυμίαν τοῦ ἐθνικοῦ. καὶ Σκύθης ὁ Ἀκαθημαϊκὸς σοφὸς κατὰ φωνὴν ἐθνικὴν καὶ Μαίων Αἰμονίδης ὀμωνύμως τῷ Ἀνδικῷ ἐθνικῷ Μαίονι. οὕτως οὖν καὶ Δάρδατος εἶη ἂν κύριον, ὅς ἀνεῖλε Πρωτεσίλαον ὡςπερ κύριον καὶ ὁ Δάρδατος, ὃν ἀνελεῖ ὁ Ἀχιλ-

*) Paulo aliter de Lacedaemone (sic ibi dicitur) p. 518, 20, neque tamen ita ut repugnet.

λεύς, δς και Τρωα ειπεται που 'Αλαστοριδην ομώνυμον
 τῷ ἔθνηκῳ Τρωί.

Talia sunt Βοιωτός, in quem sunt Demosthe-
 nis orationes, Ἀργεῖος Eccles. 202. Xen. h. Graec.
 VII, 1, 33. VII, 4, 14. Δελφός Andoc. myst. 132.
 Ἡλείος, Ἀχαιός, Τυρσηνός (Sybarita) Iambl. vit. Pyth.
 526. Δωριεύς, Harpocr. Ath. 412. f. Ἀβυθηνός (te-
 stimonia ap. Ebert. dissert. Sic. p. 149). Θυμβραῖος
 (Hom.), Ὑρακός, Suid. s. v. et s. Πτολεμαῖος ὁ βασι-
 θευταλός*). Et, ut hoc addam, eodem modo adiectiva,
 Ἀττικός, Καρικός Euseb. h. eccl. VI, 12. Ἀχαιικός,
 Ὀλυμπικός, alia de quibus vide Sturz. de nom. p. 26
 sqq. Eodem pertinebit Φαρικός, Sch. Nic. 395, quod
 ibi haud dubie nomen proprium est; in quo error est
 Hemsterhusii ad Luc. Nigr. 36**). Nunquam aliter
 scribuntur, nisi doctorum commento. Vide quae infra
 dicemus de propriis in ιός. Ex gentilibus solum ex-
 cipiendum erit Ἀθήναιος (Herod. Sch. N, 791. Arcad.
 43, 14), quo nomine plurimos invenimus. Sed viden-
 dum, ne de hoc vocabulo recte iudicaverit Plut. def.
 or. 21 καὶ γὰρ ἡμῶν ὁ μὲν τις ἐστὶ Διῖος, ὁ δὲ Ἀθη-
 ναῖος (l. — ἡναιος), ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἢ Διονύσιος ἢ
 Ἐρμαῖος. Is igitur Ἀθήναιος ducit a Deae nomine.
 Hoc si ita est, accommodavit se ad Ἐρμαῖος, Ἡραῖος (v.
 Herod. Arcad. p. 43, 8. Eust. 1562). Sin quis opponat
 plurisyllaba ex hoc genere, Ἰστιαῖος, Ἐκαταῖος (quam-
 quam neutrum illi ab omni parte simile est) properi-

*) In alia accentus traiectione iam propter regulam supra positam
 cadere non potest ut Ἴων, Ἀργυς (Eust. 96), Καρύστιος Pergamenus
 (Ath.), Ἀργύπιος Euseb. h. eccl. II, 21. Βοιωτίος. Ὑπόγειος Arist.
 Av. 1295. Συρακούσιος ib. 1298.

**) Ἀχαιικός; quod Sturzlius habet ex Corinth. 16. 17, notavi
 praeterea ex Theodoret. ther. 919.

spomena esse, respondebo fortasse eam ipsam ob causam, ne cum gentilicio consonet, usum loquendi in voc. Ἀθήναιος etiam praeter reliquorum analogiam ad trisyllaborum similitudinem sese accommodasse. Sin hoc quoque reiicietur, factum tenemus, causam nescimus. *) Ceterum cum reliquis supra Θετταλός posui, atque ut nullum apud grammaticos vestigium est hoc nomen transposuisse accentum sic vix semel et iterum in libris inveni Θετταλος, quamquam frequens est, e. g. Herculis filius (v. Hom. Il. B, 679), Iasonis, — Cimonis, Pisistrati, Hippocratis, non ignobilis histrio. Ergo in hoc nomine (non licet nunc aliter iudicare) idem factum quod cognovimus in Δαναός Δανάη. Etenim de muliebri nomine constat. Schol. Nub. 747 τὸ δὲ Θεττάλην Ἀττικοὶ βαρύνουσι οἱ κατὰ Μένανδρον ὡς δαμάλην. Steph. Byz. s. Θεσσαλία τὸ Θεττάλη δράμα Μενάνδρου βαρύνεται παρὰ Ἀττικοῖς εἰς ἰδιότητα τεθέν. Ammon. 117 ἀδελφε γούν λέγοναι τὴν πρώτην ὀξύτονοντες ὡς ἀπελθε, φράϊν δὲ Τρύφων, παρατιθέμενος Φιλήμονα τὸν Αἰξονέα, καὶ Θεττάλην ὡς Μορτάλην. Recte, opinor, synecdromen indicat: quamquam haec in masculino quoque pelliciebat, si sermoni sequi libuisset (e. g. Πίτταλος Acharn. 1045. 1236. Vesp. 1472). Ceterum si quando meliores Mss. tractabuntur vel melius, diiudicabitur, idemne acciderit in Ἀυδός, quod nusquam aliter scribitur, et Ἀυδή, quod haud semel Ἀύδη scriptum inveni**): quamquam meliores illuc inclinant.

Nondum licet ab his propriis, quibus cum urbibus et gentibus cognatio est, discedere. Etenim conside-

*) An Ὑμέναιος hoc loco commemorari possit vel debeat nescio.

***) Dindorf. Ath. 597. a. Ἀυδή. Item Bekkerus Schol. Il. 2, 200. Cod. Photii lex. s. ὀργεῶνες. Schol. Apoll. Rh. Sed Photii bibl. (Bekk.) Αύδη, et Anthol., Schol. Dion. Perieg., al.

ravimus quorum forma cum gentiliciis et cum adiectivis affinis conspirabant; sed ipsarum quoque urbium nomina in propria abeunt. Hic maxime iterum in censum veniunt conditorum nomina. Ubi character non obstabat, conditoris nomen saepissime ad nomen loci factum (v. Steph. Byz.). Ὀλυθός, Κάνωβος, Ἐρεωνός, Θάσος, Κολωνός (Oed. Col. 48), Κίος, Ἀβυδός, Ἄργος, Τροίζην (Strab. VIII, 374. Schol. II. B, 847. Steph. s. v. et s. Αἰμονία; falso scriptum Τροίζην ap. eundem s. Ἰβηρία). Steph. s. Αἰμονία τὸ δὲ Κρότων ὡς Κρανῶν καὶ Κολοφῶν πόλεων ἐστὶν ὀνόματα (l. ἐστὶν ὁμώνυμα). Deinde: εὐρίσκεται καὶ πόλεων ὁμοφωνοῦντα τὰ τῶν κτιστῶν ὀνόματα, Κάμινος (? Κάμειρος) καὶ ὁ κτιστῆς καὶ ἡ νῆσος (haec verba aut infra ponenda post Λέσβος aut hic insulae nomen excidit). ὁμοίως Τροίζην, Κολοφῶν, Κόρινθος, Κῶς, Σικυῶν, Κύρνος, Λέσβος. Sed cum tamen locorum nominibus sua regula, suus character esset, item propriis, nonnunquam necesse erat accentum migrare, ne lex, cui Graecae aures assueverant, deleretur. Steph. Αἰσῶν πόλις Θεσσαλίας ἀπὸ Αἰσῶνος τοῦ Ἰάσονος πατρός, ὃν τὸ ὄνομα διὰ τοῦ ο κλίνεται . . . . ὀξύτονον τὸ Αἰσῶν. τὰ γὰρ εἰς ἄν δισύλλαβα ἐπὶ πόλεων ὀξύνεται, εἰ μὴ διαστολὴν ἔχει σημαυνομένου, ὡς τὸ Κρότων βαρύνεται, ὀξυνόμενον γὰρ δηλοῖ ζῶφιον, ἢ χαρακτηρὶ ὑπάγοιτο, ὡς τὸ Ἴτων συναπενεχθὲν τῷ Τρίτων, Γείτων (sic), Βίτων· οἶον Ηῶν, Κρανῶν, Γυρῶν, Νεῶν . . . . Nec dubito quin recte accentus positi sint ap. Eust. p. 333, 20 Γυρῶν, πόλις Θεσσαλίας . . . . ἀπὸ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν Γύρτωνος (cf. Steph. s. v.) Φαιστός, sed heros Φαῖστος. Herod. Arcad. p. 79, 18 τὸ Φαῖστος ἐπὶ τοῦ ἥρωος βαρύνεται. Steph. Φαιστός πόλις Κρήτης ὀξυντόνως· τὸ δὲ βαρύντονον κύριον. Cf. Eust. 313, 16. Φαῖστος est etiam scriptor, qui scripsit Laconica, sch. Pind. Pyth. IV, 28. Clarum est, quod in conditoribus valet, alia quoque in propria

locorum in nominibus consona cadere. Eadem quae de urbibus dicta sunt hand dubie etiam de montibus fluviiisque valent. Sic nomen virile *Ἀλφειός* Eust. p. 297. Herodot. *η'*, 227. Phot. 13: b. 32: nec causa erit cur scribatur *Κάφωος*, quod notavi ex Plut. qu. conv. VIII, 4, *ε'*. *Κηφισός* est apud Herod. VII, 178. — Heros *Παρνασσός* Pausan. X, 6, 1.

§. 10. Adhuc maximam partem versati sumus in exceptionibus, quo iam ardor mutandi accentus aliquo modo restinguetur. Nunc ad ea transimus, quae videntur regulam facere. Sed hic quoque inveniemus nullam esse partem quin exceptiones habeat.

I. Nihil notius quam adiectiva composita in *ης*, ubi in propria transeunt, accentum retrahere. Hoc genus fingendorum priorum tam usitatum fuit ut sint etiam huius formae propria, quorum adiectiva in usu non fuerunt, ut *Ἀντιοθένης*, *Δημοσθένης*, *Ἀριστοφάνης* (*Μεγαλοσάκης* Apollon. Rh. I, 1045). Regula tradita ab Herod. Arcad. p. 27, 17. schol. Pind. Ol. I, 38. Eust. p. 135. 1411, 40. 538, 30. 1424, 50. 1623. 58 (cf. 1967. Lob. Agl. 266 not.). Peccatur in his nonnunquam in libris, ut *Δεξιφανοῦς* Steph. s. v. *Φάρος*. Luc. conscr. h. 62 in ed. Herm. Recte Strab. VII, 792. *Τηλανγής* Diog. La — prooem. 15. Phot. 438. b. 30. Procl. ad Cratyl. *κά*, qui multis aliis locis recte scribitur *Τηλαύγης*: *Εὔμαθής* Dion. iud. de Isaeo 5, 7. Suid. *ἐμποδών*, de quo nomine diserte testatur Eust. p. 1623. *Διῦτρεφής* Pausan. I, 23, 2. 3. 4. 5. Suid. s. *πυτναία*. Schol. Avv. 766. Restitutum nunc verum ap. Thucydidem (v. Poppo III, 75. VII, 29), et apud Aristophanem Avv. 798. 1415 (802. 1429 Dind.) ex Suida s. v. Eust. p. 76 diserte *Διῦτρεφής κύριον*. Mirum esset si aliter haberet *Διοτρεφής* (v. ad Thuc. VIII, 64), quamquam in hoc nescio quo auctore po-

stulat Etymologus p. 435, 42. Διοτρεφής Strab. XIV, 659. Διοτρεφής XIII, 630. — Et similiter hic illic in aliis peccatur*). Quae vere regula exemerit usus, Eustathius docet p. 952, 16 δι' Εὐμένης τὸ παρὰ τοῦ ὑστερον κύριον, περιάδεται δὲ ἐκαίνοις, φυλάσσει τὸν τόνον τοῦ ἐπιθέτου κοινότερον ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς**). p. 583, 32 τὸ Πυλαιμένης κύριον βαρύνοντες οἱ παλαιοὶ λέγουσιν δι' τὰ τοιαῦτα κύρια ὡς ἐπιπλεῖστον βαρύνεσθαι φιλεῖ ἢ μέντοι συνήθεια πολλὰ διαφθείρει ὀξυτονοῦσα ὡς τὸ Ἐδτυχῆς καὶ τὸ Εὐμένης τὰ κύρια***). His fidem habere non dubito: addit Etymologus: Ἐδσεβῆς, Ἐδπρεπῆς. Hic auctor quantum fidei mereatur incertum: tota quam finxit regula, quae varia et diversa commiscet, non nimis commendatur. „τὰ γὰρ εἰς τῆς κύρια ἀποστρέφεται τὴν ὀξείαν τάσιν καὶ ἢ βαρύνονταν ἢ περισπῶνται χωρὶς τῶν παρασεσημειωμένων. εἰσὶ δὲ ταῦτα. Ἐδρετῆς, Εὐμένης, Ἐδσεβῆς, Ἐδτυχῆς, Ἐδπρεπῆς, Νημερτῆς, Διοτρεφῆς, Ψευδῆς (hoc et Νημ. supra iudicavimus, de Διοτρεφῆς non probabile visum) καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθροῦς Καλοετῆς (!).

§. 11. II. Nunc alia adiectiva recenseamus, quae

*) Poterat Ellendius meus, etiamsi deficiat codd. auctoritas, scribere Πολυετῆς Arr. III. 19. 11.

**) Libri nostri variant. Sic apud Diodorum. (XVIII. XIX.) nunc Εὐμένης, quamquam hic illic ex. codd. et vet. edd. notatur legi oxytonos (v. ad XVIII, 3. 28). Item ap. Athenaeum (375. d. 689. a. 445. c. d). Strab. XIV, 769 ex Mosc., item XIV, 672. 665. Apud Arrianum Εὐμένης (v. Ellendi VII, 4, 7). Item Strab. XII, 537. Episcopus Εὐμένης Euseb. h. eccl. IV, 5. 11. — Ἐδτυχῆς non memini me aliter legere.

**) Ex Arcadio p. 27, 21 concludi non potest hoc non docuisse Herodianum. Constat enim quam in hoc libro omnia depravata et lacunis plena sint.

quin accentum mutent dubitari nequit, quod vel grammaticorum testimonia sunt fidem merentia vel vulgo sic scribuntur in libris et quadam analogia se invicem videntur tueri. Primum quae a colore petita sunt (et enim ordines facere ex forma olim fortasse necessarium et facile erit, qui nunc est doctrinae grammaticae status fieri non potest), Πύρρος (v. Herod. Arcad. 74, 18), Λεῦκος Δ, 491 (v. schol. et Et. M. s. Βάτος), Γλαῦκος, Γλαύκη (v. Herod. Arc. 106, 11) Ξάνθος (et Et. Βάτος), Ξάνθη (v. Herod. Arc. 106, 3), Θόη id. 103, 19) Ξοῦθος (v. Herod. Arcad. 49, 1 et Et. M. p. 730 s. στρουθός), Χλωρός (v. Herod. Arcad. 69, 10), Ήρως (v. Herod. Arcad. 74, 28), Ἄργος (v. Et. M. 136). Deinde aliud corporis vitium sive laudem indicantia: Χῆλος (ὡς Πῶλος, v. Et. M. 816, 22. Eust. 768, 30.), Γόργος (v. Herod. Arc. 46, 16), Γόργη, Μύλλος (v. Eust. 906 et Herod. Arc. 53, 15), Ἴλλος (v. Her. Arc. 52, 23), Σίλλος Pausan. II, 18, 7. Φαῖθος, — ρα, Μίχκος, Μίχκα (Plut. virt. mul. 15), Σμίχκος, (v. Herod. Arcad. 73, 20), Βράχκος, Σίμος, Κύρτος (v. Et. M. s. Βάτος), Λάμπος (v. Herod. Arcad. 74, 9), Λάμπρος (v. Herod. Arc. 74, 9), Βλαῖτος (id. 75, 17), Ροῖκος, Σκίρος (Her. Arcad. 37, 5). An Λέξιος nescio, sed putaverim. Κόρωνος (Hom., v. Herod. Arcad. 66, 9), Τέρπνος, Στύγη (Apollod. II, 1, 4), Δόλιχος (cf. Dind. praef. Herod. mon. l. VIII), Χάροπος (Arcad. 67, 14. nisi hoc per genitivum flexum v. schol. B, 672), Ἄγκυλος (v. Her. Arcad. 57, 7*), Γλάφυρος, Βάλακρος. — Μένετος (v. Herod. Arc. 81, 10): quāquam in hoc fortasse proprium antiquius est quam adiectivum et a μένος factum vel a μένω ad aliorum similitudinem: quo etiam Ἄνυτος et Ἐρνυτος pertinent, Herod. Arcad. 82, 18. — Ἀγόρατος in quem

*) Ἀγκυλίων Vesp. 1397.

Lysiae or. 13. Σίγηλος, si Eustathio fides, 1967, 20 Σίγηλος μὲν κύριον ὄνομα Ναρκίσσου, σιγηλός δὲ ὁ σιωπηλός (cf. Ὑδρηλος Strab. XIV, 650). Sed apud ipsum p. 266, 20 scriptum Σιγηλοῦ et eo Strabonis loco, ex quo illic refert, IX p. 404. De Φανός quid doceat Herodianus ap. Arcad. p. 63, 41 incertum est, quod in ea regula partim epitomatoris partim librariorum culpa multa corrupta et confusa sunt (confusa sc. μακροπαράληκτα et βραχυπαράληκτα; pro δ δίφρος vid. leg. δ λύχνος). Attamen videtur Φάνος praescribere. Hodie Φανός habemus vel (quod nescio quid sit Φάνος) Aristoph. Equ. 1256. Vesp. 1221. Demosth. Aph. p. 851 (cf. arg. Φάνου, et 861 Φάνω). Athen. 461. c.

His addam quae ad animum pertinent vel quid omnino generalius praedicant. Χρηστός (v. Eust. 1967), Ἄρατος (Herod. Arcad. 81, 24), Ἀρήτη, Αἰνήτος (Pausan. III, 18, 5), Αἰνήτη (Apollon. I, 950), Ἄνετος (Herod. Arcad. 81, 12. v. Apollod. III, 5, 1), Κλύτος, Κλείτος, Κλειτή (Et. M. 517), Κλήτος (Herod. Arcad. 78, 14), Βλάστος et Ἐύστος (Euseb. h. eccl. V, 5, 20. VII, 5, 9); quae fortasse non inferiora huc referentur, Ἄνεκτος (Eust. 156), Ἐπαίνετος (v. Eust. 312, 20*), et haud dubie simplex Αἰνετος, Ἐρατος, Ἐραστός (Herod. Arc. 80, 23), Ὀνόμαστος; quod certe saepius sic scriptum invenitur, Polyb. XXIII, 13. 14. quamquam ex analogia reliquorum non praestarem: contra scriptum adhuc e. g. Herodot. VI, 127. — Σόφος (Herod. Arcad. 84, 15). Φροῦρος (id. 70, 3). Βρότος (v. Et. M. 215, 37. 38). Μάλακος (v. Eust. 1093, 50, qui sic notatum habuit ap. Ath. 267. a.), Μαλθάκη, Θέωρος, fre-

*) Μεγαίνετος Ran. 992. Κλεινέτος Cleonis pater. Νικαίνετος Ath. 500. Πυθαίνετος Ath. 589. f. Ηεναίνετος et Δημαίνετος apud Isaem et Aeschinem, Εδαίνετος Herod. VII, 173. Ἀρισταίνετος.

quens ap. Aristophanem, *Κόραγος* (v. testimonia nominis ap. Ebert. Sicel. 36*),

§. 12. Sed vehementer fallitur, si quis haec exceptione libera esse putet. *Κραναός*. *Ἀγλαός* (Suid. s. *Ἐρατοσθένης*) ut *Δαναός*. — *Γαληρός*** (quamquam *Γαλήνη* ἢ *Συμφραία* Ath. 679. c. recte haud dubie). *Ποσειδῶς* antiquum et frequens nomen, cuius hanc ob causam exempla non ponam, sed feminini quod rarius est *Ποσειδή* (Ptolemaei concubina) Ath. XIII. 576. f. Polyb. XIV, 11. *Φαεινός* Schol. Eqq. 959. 1126. 1147. 1217. *κύριον ὄνομα Φωτεινῆ* Et. M. 276, 54. *Ῥαδινῆ* Strab. VIII p. 347. — *Ἀστέιος* (archon) Demosth. Neaer. §. 35. *Ἡδέια* (meretrix) Plut. ne suav. qu. 16. — Adiectiva in *ικός*: *Φιλιππικός*, *Γενικός* (Suid.), *Βασιλικός* (Suid. Euseb. h. eccl. V, 13). *Ζωτικός* Euseb. h. eccl. V, 16. 18. v. supra p. 285.

Ἀγαπητός. *Φιλητός*, Euseb. h. eccl. VI, 21. 23. *Νοητός* Phot. 94. a. 27. — *Πινυτός* episc. Euseb. h. eccl. IV, 21. 23. grammaticus Steph. B. s. *Βιθύμιον****). — De *Πινυαί* testatur Herod. schol. Ven. I, 150. *Πιστός* Phot. 532. b. 40. (cf. *τίμην* 6. b. 38). *Φιδός* Et. 791, 12 (quem locum Jacobs. non meminerat lect. Stob. p. 66). Et quis nescit *Κραταγρός*? Sed *Αἰόλος* hodie fere iam omnes nesciunt. Herod. Arcad. 56, 7 τὸ δὲ αἰόλος εἴτε κύριον εἴτε ἐπίθετον παραξύνεται. Sic Herodianus; et ipse Eustath., ubi ex Joanne Philopono

*) *Ἀγανός* Tzetz. Hom. 442. *Ὀσρηή* Tzetz. Posthom. 8. Schol. Apollon. II, 1032. *Ὀσρηή* apud Apollon. ipsum II, 387 et schol. h. l. *Ἰέρη* Tzetz. Posth. 558. *Ἰέρη* Anteh. 279.

**) *Ὀβριανός*, *Τελωνός*, *Ἐβρός*, cuius non constans accentus,

***) *Συγετός* Diod. XI. 2 incertum.

admonet ~~w proprium ad~~ distinguendum scribi *Αἰολος*, (631, 30. 1681.) cogitat non de ventorum deo sed de Sisyphi et Crethei patre, qui plane cum adiectivo nil commune habet sed cum gente Aeolorum (v. Odofr. Müller. prol. myth. 292). Nec *Ἀγαυήν* libenter admittunt. „Accentum retraxi, non exspectato librorum assensu“ Jacobs ad Philostr. imag. XVIII (p. 31, 13). Attamen defensorem nacta Hermannum Bacch. 1141 „*Ἀγαυή* accentu in media syllaba scribitur apud Nonnum, apud Theocritum carm. XXVI, apud Oppianum Cyneg. IV, 239. 292. Sic etiam Danaï filia apud Apollodorum, apud quem haec nostra *Ἀγαυή* scribitur, ut in Aldina Euripidis et saepe alibi*): vide quem Elmsleii Baccharum editor Lipsiensis ad v. 229 citavit Jacobsium ad Anthol. Pal. vol. III p. 809. Eodem modo Nereis *Ἀγαυή* apud Homerum Iliad. Σ, 42 et apud Eustathium nihil adnotantibus scholiastis, et apud Hesiodum Theog. 246. Sed *Ἀγαυή* probare videtur Arcadius, qui p. 103, 9 ita scribit: τὰ εἰς ἡ καθαρόν μονογενῆ οὐ πολλὰ βαρύνεται, Δανάη. *Ἀγαυή* δὲ ξύνεται ἐπιθετικὸν ὄν“. Errat vir praestantissimus: hoc dicit Herodianus (non Arcadius, cui ea tantum debentur in hoc libro quae non dicuntur): *Ἀγαυή* oxytonos scribitur cum proprie adiectivum sit (quod in *Δανάη* e. g. non cadit). De masculino *Ἀγαυός* idem praescribit p. 45, 15 *ἀγαυός* καὶ τὸ κύριον καὶ τὸ ἐπίθετον. Cf. Ω, 251 *Ἀγήφοβόν τε καὶ Ἰππόθρον καὶ Δίον ἀγαυόν*, quod Aristarchus notaverat „ὅτι ἀδῆλον πότερόν ἐστι τὸ κύριον ὃ δῖος ἢ ὁ ἀγαυός“. Abydenus quidam *Ἀγαυός* Demosth. contr. Aristocr. §. 202. Ubi annotatum: „ἀγαυόν Ω“. — Denique Glycera omnem suavitatem repetit. Herod. Arcad.

*) v. Hesiod. Theog. 976. (schol. 246. parox.) Schol. Pind. Pyth. III, 173. Ol. II, 49. Multi ap. Diod. IV, 2.

101 τὰ εἰς ῥα μακροκατάληκτα τρισύλλαβα παραληγόμενα τῷ ε μονογενῇ βαρύνεται, εἰ μὴ ἐπιθετικὰ εἶη, ἡμέρα, ἀσκέρα, εἶδος ὑποδήματος, διφθέρα, λακέρα. τὸ δὲ γλυκερά ὀξύνεται, εἴτε κύριον εἴτε ἐπιθετικὸν εἶη.

Si quis haec omnia vel uno canone comprehendere vel singulorum probabilem rationem reddere poterit rem gratissimam fecerit. Ingeniosum est, quod Herodiano incidit (I, 150) „καὶ ἔστιν ὀρίσασθαι τὰ μείναντα ὅτι ἐπαίνων ὀνόματα ἔστιν, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ κανόνος· οὐ γὰρ τὰ ἐπὶ ἐπαίνου μένει“.

In huius observationis possessionem passis alis involantes conspicio qui sibi rei rationem videbuntur excogitare posse: quod ego quoque possum: illos admoneo benevole, ne quid detrimenti capiant. At quam attentas prudentibus hominibus aures praebebo, si me edoceant an re vera scripserit Herodianus quod legimus ad hunc versum Iliadis καὶ ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον Πεισήνορος ἄγλαδν νιόν O, 445: Κλειτός ὄνομα κύριον· ὀξυντέον δὲ ὁμοίως τῷ ἐπιθέτῳ, ἐπειδὴ κόσμου ἔστι τὸ ἐπιθετον. Cod. Leid. hoc exhibet scholion: ἀμφίβολόν ἔστι πότερον τὸ κλειτόν ἔστιν ὄνομα ἢ τὸ ἄγλαδν. καὶ τινες μὲν τὸ Κλειτόν φασι, παράλογον· Κλεῖτον γὰρ ἔδει εἶναι πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ κλειτόν, ὃ σημαίνει τὸν ἔνδοξον, ἄμεινον οὖν τὸ μὲν κλειτόν ἀντὶ τοῦ ἔνδοξον, τὸ δὲ ἄγλαδν ἀντὶ κυρίου ὀνόματος ἐκλαμβάνειν. Mihi illud, quod codex Venetus habet, longioris notae lacerum fragmentum videtur. Disceptaverat utramque sententiam Herodianus atque in hac disputatione locus erat quo de proprio ἄγλαός (non de Κλειτός) dixerat „ὀξυντέον ὁμοίως τῷ ἐπιθέτῳ, ἐπειδὴ κόσμου ἔστι τὸ ἐπιθετον“, quo mihi ipsum κόσμου ducere videtur, quod de ἄγλαός aptissime dictum est; de κλειτός fortasse potius dixisset δόξης ἔστι τὸ ἐπιθετον vel similiter. Eust. h. l. nihil quam hoc: Κλεῖτος δὲ ἦν ὁ τοιοῦτος ἀντιτινούμενος τῷ κλειτῷ ἦτοι ἐνδόξῳ. —

Non mutare videntur accentum adiectiva in αἰος exceptis paucis a Deorum nominibus ductis. Ergo B, 842 Πύλαιος τοῦ Πύλαιος τὴν πρώτην δξυτονητέον πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ τοπικοῦ putamus erratum esse ab Herodiano, fortasse iam ab Aristarcho. V. infra, ubi de Πήδαιος dicemus*).

§. 13. Superest ut de traiectione accentus in substantivis dicamus: quem locum devitaremus libenter ut impeditissimum; sed non sinit Aristarchi fragmentum.

E. M. 539, 20 Κρίος ὄνομα Τιτᾶνος παρὰ τὸ χειρί-

*) Tyrannionis quendam in hac re errorem adeant ipsi qui haec curant Y, 72. — Ceterum perspicient intelligentes quid egerimus. In singulis librorum peccata non poterat fructus habere sed tædii. Ne Γόργος quidem ubique recte scribitur. Nec conquisivimus in quibus Eustathium intelleximus sola Philoponi auctoritate niti; huic enim fidem habemus nullam. Nec attulimus quae aperte falso iudicata quamquam de accentu credimus; ut cum volunt Ulixis socium Βαῖος dictum ut distinguatur a βαιός; sed is est a Βαίis. Nec quae nimium incerta ut nomen Macedonicum Κοῖρος, quod an sit κοῖρός recte, ni fallor, dubitavi, et Κάρος (Cacus) ad sit κάρός. Nec ubi nulla innotuit mihi fide digna grammatici observatio nec occurrit simillimorum exemplum, libris ut solent fluctantibus, quibus ut satis demonstravimus ne conspirantibus quidem credendum. Sic Βοηδός scribendum an Βόηδος nihil in alterutram partem habeo quod valeat. — Nec ubi nimis mihi incertum utrum nomen an cognomen sit. Nec in quibus adhuc quidem adiectivorum nimis incertus accentus. Hanc ab causam composita in αψ, ωρός, et composita cum perf. sec. (Λαοδοκος, sim.) nunc tangere nolumus. Et quaedam alia quae ut recte iudicentur antea sciendum est quod adhuc nescitur nec ipsum nisi difficillimae doctaque inquisitione expediri potest. Quae omnia profuerunt magis quam defuerunt. Sed nonnulla nomina, quae mihi fortasse usui esse poterant, haud dubie nescivi; et hoc est, quod veniam a lectoribus impetrare velim. — Si quaeris unde plurimum putem quoniam lucis accessurum, dico interpretationem glossematicorum vocabulorum, quae iam vulgaribus nominibus latent.

σθαι προπερισπᾶται, πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ κρείος τοῦ προσηγορικοῦ. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ τὸ κύριον ὀξύνει· τὰ διὰ τοῦ ιος δισύλλαβα ἀρσενικὰ τὴν εἰ δίφθογγον ἀποστρέφεται, βίος, δῖος, Χῖος ὁ πολίτης τῆς Χίου· Θρῖος ὄνομα ποταμοῦ. Κῖος ὄνομα κύριον. Πῖος ὄνομα κύριον. Τῖος ὄνομα κύριον. οὕτως οὖν καὶ Κρῖος. Cet.

Hinc primum intelligimus Aristarcho nomen Titanis per *ι* scriptum esse non per *ει*, quae scriptura debetur ni fallor iis qui Titanem regium nomen (*κρείων*) potius decere putarent. At nunc is est *Κρεῖος* Hes. Theog. 134. 375. schol. h. l. Plut. Plac. Phil. T. IV p. 880. C. Et. M. 523, 48. Schol. Ξ, 274. Quamquam quid mirum? Legimus etiam *Κρεῖος* nunc apud Diodor. V, 66; prospera fortuna notae indicant hoc sine auctoritate factum esse; nam codex unus habet *Κρεῖός* i. e. *Κριός*, reliqui *Κριός*. Sed Apollod. I, 1, 3 *Κρῖος*. Apud Pausaniam VII, 27, 4 pro *Κριός* Siebelisius contra codices „nullus dubitavit“ scribere *Κρῖος*. Porro *Κριός* Phruxi paedagogus Sch. Apoll. IV, 119. Palaeoph. 31. *Κριός* (sic codd.) Euboeensis Paus. X, 6, 3. Vates Spartanus Paus. III, 13, 2 et 3 quater, nec codd. aliter quam *Κριός*. Denique nomen Aegineticum. Scribitur aliquoties in ed. Gaisford. *Κρῖος* apud Herod. VI. 50, 73. Sed apud eundem VIII, 92 *Κριός*, item Eust. ad Dion. per 511, et plus semel Schol. Nub. 1359 et ap. Aristoph. ipsum hoc versu. Hoc quoque si commemorandum est fluvius Achaiae, qui a Titane dicitur nomen habuisse, *Κριός* Paus. VII, 27, 4; nam *Κρῖος* Siebelisio debetur, ut Hermanno apud Aristoph. l. l. Sed res videtur ad liquidum perducta esse, quod plus est quam in his rebus expectari poterat. Nam sive id in tali re sequendum putas, quo codd. propendent, *Κριός* scribendum; sive antiquissimi et optimi grammatici, qualis Aristarchus fuit, auctoritatem omnibus codd. potiore ducis, scribendum *Κριός*. Nam

ignoto potius et longe recentiori, cuius vocem Etymologus servavit, addicere sese, quae ratio est? Eadem, inquit, quae grammatici Etymologi, *ἄϊος, Θῆϊος, Κῆϊος, Πῆϊος, Τῆϊος*. Hoc, quae mea de recensione textuum opinio est, editori iam non licet dicere; mihi licet. Sed statim intelligo quae partim adiectiva sunt partim rara et barbara vocabula, quam prudenter huc arcessita sint. Imo haec ipsa, quam conquirat, analogia admonet nos et vix licet dubitare quin *ἄϊος* antiquitus Graecis auribus aliquid absoum habiturum fuerit. Quod per se ipsum valet aliquid; sed accedente Aristarchi auctoritate valet plurimum. Ardor vero quodcumque proprium accentu distinguendum iis, quae proximis §.§. disputavimus, repressus esse debet. Et inclinamus ut in substantivis minus etiam quam in adiectivis moris fuisse putemus. Cautè haec iudicanda sunt. Si quis *Ἰερόπη* (non fabulosum tantum nomen est, v. Strab. X, 478) protendet et hoc accentu a subst. *στεροπή* distinctum dicet, non admittemus; *Ἰερόπη* enim non dictum a *στεροπή*, sed eodem modo factum ut *Μερόπη, Ἀρούπη* (sch. Pind. Pyth. I, 121), *Καλλιόπη*, alia similia. Nec si quis *Ἄγη* pro certo exemplo afferet, satis valere concedemus. Potest enim esse (et ego esse arbitror) forma muliebris eius, qui est *Ἀγέας*, ut *Πέρση, Ἐρίση* (Arcad. p. 115, 28), *Ἰππη, Ἀύκη*, et ut omnino in *η, σια, ις* feminina adiacent masculinis propriis cuiusque terminationis. *Ἰάκχη* nymphae nomen (Cer. 419) non profecto est idem quod *ἰαχή* (vel *ἰαχή*) mutato accentu, sed mascul. *Ἰακχος*, fem. *Ἰάκχη*. Thesei mater *Ἄϊθρα* non idem est cum subst., nam hoc, apud Atticos quoque, est *αἰθήρη*. In *ις* est e. g. *Ἄνδρις* (masc. *Ἄνδρης* Strab. XIV p. 656), *Μύρτις* (hic enim accentus, ut videtur, probabitur), *Φίλιτις* (Iambl. vit. Pyth. 532). Et ad hoc genus nominum pertinet *Φρόντις*. II. P, 40 *Φρόντιδι δίη*. Quod ex his et similibus Herodiano

diudicandam fuit, non ita ut facit. Φρόντιδι, inquit, (ad h. 1.) ὡς Ἑλλίδι οὕτως Τυραννίων καὶ ἐπεισθῆ ἡ παράδοσις. ὃ μέντοι κατὰν δξυτονεῖ τὰ φροντίς, tum canonem, suum ponit, dein haec addit: οὕτως οὖν καὶ φροντίς; εἰ μὴ ἄρα ἐπεὶ κύριον ταῦτο καὶ βαρυντοῖσεται. Idem alii Schol. D ad h. 1. τὴν παρατέλετον δεῖ δξυτονεῖν ἢ ἢ κύριον θηλυόν. Item Eust. l. l. p. 1093, 60, ubi ex Herodiano hausit, 907, 10 ex Philopono. Item nomen virile, Φρόντις, quod est γ, 282 male eam ob causam hoc acceptu notatum dicunt ut distinguatur ab appellativo φροντίς (v. Eust. 907): sed qui poterat aliter, cum in ordinem cogendum sit multorum nominum virilium in ις exeuntium*)? Quasi dicas Ἰσχύς,

ὃς γῆμε Κόρινθον.

(hymn. Ap. 210. Pind. Pyth. III, 25. 56. Paus. II, 26, 5. III, 4, 3**) hunc igitur hoc accentu notari, ut distinguatur ab ἰσχύς (Eust. p. 1967). Sed non idem vocabulum est, imo a verbo ἰσχύω derivatum proprium, cui cum illo subst. fem. nulla ratio est. Valentem hunc Latine dixit Cicero Nat. D. III, 22.

Sed in hac re caeci fuerunt veteres nihil nisi externae formae inhaerentes. Sic ad eandem normam

*) Ut Φρόντις nomen muliebre et virile est, sic Φόντις masc. (Pind. Ol. VI, 22), et Φλίτις fem. (Iambl. v. P. 531). Μύρτις fem. sed idem masc. (Polyb. XVII, 14. Hærocl. s. v.) Ὁ Μῆρτις Orphicorum. Et ut huius admoneam, quod forma ab illis paulo longius abest, Ἀπόληξις, (cuius de accentu haud dubie recte iudicat Bekker ad Dem. Macart. §. 48). De masc. Κτήσις recte iudicat Schoemannus ad Isaacum Nicost. her. §. 9. — Quod Φρόντις est idem alia nominis forma Φροντία, mater Iasionis, schol. Theocr. III, 50. Φροντίδας Iambl. 526.

**) H. l. Mæsqu. peccat Ἰσχύς, ut apud Apollodorum III, 10, 3, in quo nullus unquam accentus certus est.

explicant nomen urbis *Πλη* (II. B, 606), sc. ut distingatur ab *δηή* (Eust. 906, 50), cum tamen urbs plane ab alia radice dicta sit, sc. ab *ήν* iuncus. Ut ad feminarum nomina redeam, Dionis filia *Ἀρετή* scribitur Plūt. Timol. 33, *Ἀρετή* Dio 58. Idemne nomen est cum *ἀρετή*? Potest esse; sed potest item esse fem. eius nominis, quod est *Ἀρετής* (= ας) et *Ἀρετις* (Arrian.) et *Ἀρετάων*. — Herodianus testatur de his: *Κραύγη** τὸ κύριον, Arcad. 104, 29. *Λαλάγη* τὸ κύριον 105, 7. *σεσημειώται τὸ τιμὴ προσηγορικόν, Τιμὴ δὲ τὸ κύριον βαρύνεται*, 110, 15. Nam *Ἡόρπη* (τὸ δὲ *Πόμπη* κύριον ὄν παροξύνεται 113, 10) fidenter excludo. Mascul. est *Πόμπος* (Pausan. VIII, 5, 5), quod est ab adiectivo *πομπός*; hinc *Πόμπη*. — De *Λαλάγη* hoc dicam, si iam *πλατάγη* dictam est ubi vocabulum ex verbali significatione in certae rei notionem transiit, eundem accentum in proprio *Λαλάγη* adscitum esse consentaneum videri (Cf. *Ἀρπάγη* Et. M. 87, 38). Ut in *Λαλάγη* sic re vera ad distinguendam femininum dictum videtur *Φόη* mulier illa; cuius opera Pisistratus dolose usus est; nam sic scribitur Herod. I, 60. Ath. 609. d. *Κορύφη ἢ Ὠκεανοῦ*, Harpocr. s. *ἱππία Ἀθηνᾶ*. De *Ἀλκή* nihil certi dici potest; nam si recte scribitur *Ἀλκη*, ut scripsit Valesius h. eccles. Euseb. IV, 15 p. 356 Hein., incertum erit sitne a virili *Ἀλκων* vel *Ἀλκίης*; sin nomen hetaerae recte scribitur *Ἀλκή* ut scribitur apud Isaeum in or. de Philem. haered., qua in oratione saepius legitur*), nec hoc pro certo testimonio erit accentus non mutati; nam hoc

*) Nomen virile est *Κραύγης*, quod non dico ut aliquid definiam sed ut docti iudicare possint.

*) Gell. IV, 11 feminam pulchra facie meretricem, cui nomen fuerat *Alce*.

fortasse non nomen est sed cognomen, quod de pluribus meretricum nominibus dici poterit, ut Σιγή Ath. 583. Ἰσχάς 587. Πλαγγών, quod frequens est.

Convertamus nos ad masculina. In his primum nemo mirabitur, Χελιδών non transisse in Χελίδων; (in ίδων — ονος fortasse nulla sunt vocabula Graeca, in ίδων — οτος certe non multa, memini fluvii Ἀκίδων — οτος). Herod. περ. μον. λ. p. 9 de oxytonis in δών exponens . . . τὰ δὲ ἄλλα τρέπει τὸ ω εἰς ο, οἶον Χελιδών Χελιδόνος, εἴτε τὸ ὄρειον εἴτε ὁ περὶ τελευτῶντος (l. τελετῶν, v. Loh. Agl. 1352) γράφας. Suid. Πύθου χελιδόνος, παρορμημα τερατοσκοπού και περι τελετῶν διελεγμένον. Id. s. χελιδών. λέγεται δὲ Χελιδών και χρησμολόγος τις τῶν παλαιῶν, και ὁ Κλεοπάτρας κιναιδος. Ad ea quae non mutant accentum sine ulla dubitatione refero Καρκίνος. Et Ἰκτίνος. „ὅτι δὲ και Ἀττικῇ λέξις ὁ δημιουργὸς δηλοῖ και Ἡρωδιανὸς ἱστορῶν δι Ἰκτίνος παρὰ Ἀττικοῖς οὐκ ἄσημος δημιουργὸς δμῶν νμος τῷ ὄρειδι, οὗ και τὴν περισπωμένην φυλάσσει ἐν τῇ προπαραληγούσῃ“ (Eust. 1825). Quamquam hodie libri variant, v. Tzschucke Strab. IX p. 395. Ad ea, quae mutant, Λάγος (Arcad. p. 47), porro quaedam quae a verbis sunt et verbalem significationem habent: Τελέστης, Athen. 21. f. 502, a. 616. f. 617. b. 625. f. 637. a. Dionys. comp. v. p. 265 (ubi v. Schaef.) Plut. Alex. c. 8. Diodor. XIV, 46. Apollon. h. mir. c. 40. Eust. 1596, 20, Suid. de quo nomine quamquam nec omni dubitatione caret Eustathii testimonium (p. 1187, 20), ex Philopono, opinor, haurientis, nec ubique satis firma codd. fides, tamen idem sentio quod plerique editores ubique paroxytonos scribentes. Nam nimis facile illud Τελέστης se applicabat ad multa propria in σστης, Ὀρέστης, Θυέστης, Ὀφελέστης Θ, 274. Αἰγέστης Str. VI, 272. Ἐθνέστης Steph. B. s. v, Πενκέστης, cuius et apud alios mentio est et apud Diodorum et Ar-

rianum frequentissima. — 'Ακίστης (v. Steph. s. 'Ακίστη). 'Οξύτης (Paus. II, 15, 7). Cf. 'Αμύντας. Νικήτης (Suid. s. v. Eust. p. 156). Φιλήτας (? Suid. ib.). Sed — frater Pénélopes ap. Eust. 1773 est 'Αύλητης. Hic commemorabo φυλακός Φύλακος, Herod. Arcad. 51, 8 et ad II, Ω, 566. Ut ab his verbalibus ad realia veniamus, in iis quae mutant accentum referendum Φέλλος, quod certum ex Herod. περ. μιν. λ. p. 11, 24. Χίτων Herod. ap. Steph. B. s. Βιστωνία. Κάρκος (v. Et. M. 492, 20). Φόρμος scribitur Herodot. VII, 192.

Videamus aliorum farraginem, quorum accentus testimoniis grammaticorum non praestatur, sed ex libris cognoscendus est. Nam in hac brevitate excerptorum ne talia quidem ab omni parte certa testimonia sunt, quale est E. M. 219, 46 σκινδαψός- ὄργανον ὄνομα καὶ κύριον. Scribitur sic Phot. 152. Inter antiquissimas Musas est 'Αοιδή et 'Αρχή: inter Telchinas Χρυσός et Χαλκός (Eust. p. 171*). Χρυσός Arist. Vesp. 1251; Λεώς heros eponymos Atheniensium Paus. I, 15, 2. Νάος Eumolpi pronepos bis ap. Paus. VIII, 14, 8 (editores nunc correxerunt scilicet Νάος), Adrasti equus Καιρός Paus. VIII, 25, 5. Παρθένος Diod. V, 62. Οἰωνός Diodor. IV, 33. Pind. Ol. X, 76. Βολβός Ath. 22. c. Eust. 1602, 20. 'Ιχθύς Ath. 346. e. (cf. 301. e) Eust. 1720, 30. Κορυδαλλός Herodot. VII, 214. Θαλλός Ath. 582. f. 587. a. Lysias de Aristoph bon. p. 648 R. (§. 46 Be.); qui inter epigrammatarios poeta est, in eo variant, partim Θαλλοῦ partim Θάλλου exhibentes, partim, quod depravatum ex Θαλλοῦ, Θα-

*) In his possit aliquis dicere tam expressam esse allegoriam ut eam ob causam accentus non mutatus sit. Mihi precaria excusatio videtur. Etenim saepissime videmus in talibus satis habuisse Graecos notionem, quam radix habet, adsumsisse, reliquam voc. formam ad quamcumque analogiam applicare.

λαῦ, v. Jacobs catal. p. 956. Κίττος, sed cod. ζ' Κι-
 τός; Demosth. Phorm. p. 908*). Ἰπνός Steph. B. s.
 ταμείαν. Κρωβύλος Plut. Al. 22. Aesch. (κρωβύλος vid
 leg. pro κροκύλος Arcad. p. 56, 11: quo loco simul propr.
 Κρωβύλος confirmari videtur; cf. Suid. Κρωβύλος κύ-
 ριον καὶ εἶδος ἐμπλοκῆς). Ἠγεμών Andoc. myst. 122.
 Χειμών Paus. VI, 9. Φαρμακός Harpocr. Σωτήρ epis-
 copus, Euseb. IV, 19. 22. 30. Ἀστήρ Herodot. V, 63.
 Phot. 149. a. 4. Eust. 328, 40. Iam satis est, libro-
 rum ἰδιώβρια sumus. Herod. Arcad. p. 19 τὰ εἰς τῆ
 ὀξύνεται καὶ βαρύνεται. καὶ ὀξύνεται μὲν ἀπλᾶ ὄντα
 ἀρσενικά· ὁ δὲ λόγος τοῦ τ προηγουμένου τοῦ η. σιατήρ,
 ἑλατήρ, καμπτήρ, ἑξαστήρ. ἑξάντηρ δὲ κύριον ὡς τὸ
 ἀμάτηρ καὶ ἄνηρ, καὶ ἄστηρ κύριον. Eust. 1967,
 20 (ex Philopono, si fallor) de nomine urbis commemo-
 rat: καὶ Ἀστήρ μὲν πόλις, ἄστηρ δὲ ὁ κατ' οὐρανόν.

§. 14. Duo sunt Aristarchi fragmenta quae nos ad
 urbium nomina ducunt. Sed de his nunc non animus
 est omnia complecti, ne multa quidem, sed tantum
 quantum haec fragmenta flagitant**).

*) Temeni filius Κίστος Strab. X. p. 480, qui scribitur Κείστος
 ap. Pausan. II, 19. 1. 2. II, 26, 2. II, 28, 3: reliquis locis sine
 var. l., ultimo vulgo Κεισός. Apud Scymn. Chium 531 Κίσσον
 restitutum ex Κρίσσην (Ἀργούς τε Κίσσον καὶ μετ' αὐτοῦ Τήμεον.
 — Ego hoc nomen commemoro h. l. quod nimium increduli esset
 dubitare sitne hoc a κισσός hedera. Quin a κίττα esse possit,
 vix dubitandum. Nam finguntur nonnunquam hoc modo nomina.
 virilia a subst. fem. Πρωρός, Iambl. vit. Pyth. 239. Κύψελος (v.
 Herod. V, 92) Ἀλμνος Plut. Alex. 49. Δάφνος Ath. 276. d. Σφαῖρος
 Pausan. II, 23, 1. Στάφυλος Schol. II, 175. Ath. Harp., Herodian
 Arcad. p. 57. 5 τὸ δὲ στάφυλος παρώνυμόν ἐστι παρὰ τὸ σταφυλή.
 Θάλασσος Alciphro. VII. — — Nonne huc pertinent etiam Εὐ-
 βουίος (Eust. 1924, 50). Μελίβουίος!

**) Id utile erit monere, quod supra de promovendo accentu
 diximus universe etiam in his valere.

B, 592 καὶ Ἑρῖον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἔνκτιτον
Αἶπυ

Ἀρίσταρχος ὡς ὄξυ· συγκατατίθεται δὲ αὐτῷ καὶ Ἰπολλόδοχος. Φερεκύδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος τὸ μὲν ἔνκτιτον κύριον ὄνομα παρέλαβε, τὸ δὲ αἶπυ ἐπίθετον. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου τινὲς τὸ μὲν ἔνκτιτον ἐπίθετον, τὸ δὲ αἶπυ κύριον ἐπεὶ καὶ ἐν ἄλλοις (A, 711) εἶρηκεν· ἔστι δὲ τις Ἰφρούεσσα πόλις αἰπεία κολώνη· (Cf. Strab. VIII, 349) ὁ νῦν εἶρηκεν αἶπυ. καὶ ὡς ἴδιον γινόμενον βούλονται βάρυνον. Πτολεμαῖος δὲ φησὶ μὲν κύριον εἶναι τὸ αἶπυ, οἷ μὴν συγκατατίθεται τῷ τόνφ φάσκων ὡς· βεῖ πολλὰ πόλεις ὁμοφωνοῦσι προσηγορικαῖς, *Ελος*), Αἰγιαλός. χρὴ μέντοι γινώσκειν ὅτι ἀναλογωτέρα ἀνάγκησιν ἦν ἢ βαρεῖα· τὰ γὰρ εἰς ὃ μόνου γενῆ εὐθέτερα βαρύνεται, πᾶν, μέθυ. τὰυτα ἐν τῇ προσφθίῃ καὶ ἐν τῇ καθόλου δὲ ὁμοίως ἀμφίβολον αὐτὸ ἔσθ· ἐν μέντοι τῇ Z τῆς Ἰλιάδος (422) διαλαμβάνων περὶ τοῦ ἰφ, „ὃ μὲν πάντες ἰφ κίον ἤματι“ φανερώς λέγει διὰ Ἀρίσταρχος ὄξυναι τὸ αἶπυ, καὶ ἐπέλεσθ' αὐτῷ ἢ κλέεσθ' τη χρῆσις.

I, 150 Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἰρήν ποιήσσαν Ἀρίσταρχος ὄξυναι ὁμοίως τῷ ἐπιθετικῷ Ἰρήν. εἰσι δὲ οἱ βαρύνουσι εἰς ἰδιότητα, ὡσπερ ἐδηλώσαμεν ἐπὶ τοῦ Ἰρπην τε Στρατὴν τε (B, 606), Ὁρθην (ib. 739). καὶ πάλιν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἐλέγομέν τινα ὁμοτόπως μένειν, οὕτως καὶ ἐπὶ τούτων. Reliqua parte huius scholii iam supra usi sumus (§. 12**).

Ad I, 292 οὕτως Ἰρήν ὄξυντόπως ὡς ἐν τῇ καθόλου.

In his [paulo aliter diiudicanda adiectiva quam in virorum nominibus. Multa enim vel ab initio vel plerumque apposito substantivo dicta, tum sine sub-

*) Hoc quam apte afferat nunc iudicare possumus.

**) De spiritu hi non videntur dubitare.

stantivo per ellipsin, partim montes et fluvii, partim insulae, pagi, regiones, oppida. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ καιρὸν χωρίον προσαγορευθέν, ἐρυμνὴ καὶ ἀπότομος πέτρα Strab. VII 556. πικρὸν ὕδωρ fons VIII, 670. ὁ ψυχρὸς ποταμὸς, ὁ καλὸς ποταμὸς, ὁ βαθὺς ποταμὸς Arg. peripl. 7. Ἱερὰ ἄκρα XIII, 666, Λευκὴ ἀκτὴ X, 489. Γλυκὺς λιμὴν VII, 324. Βαθὺς λιμὴν IX, 403. Κωφὸς λιμὴν 330. ἡ Κρεμαστὴ Λάρισα IX, 435. 440. Ἐρυθρὰ βῶλος. Ἱερὰ κώμη Polyb. XVI, 18. Alia quoque additamenta habebant adiectivis convenientia. Apollon. Rh. II, 686 εἰ δ' ἄγε δὴ νῆσον μὲν Ἐαῖτον Ἀπόλλωνος τήνδ' ἱερὴν κλείωμεν. Strab. VI, 275 ταύτης δὲ μεταξύ πως ἐστὶ καὶ τῆς Σικελίας ἢ νῦν Ἱερὰν Ἡφαίστου καλοῦσι. Nullo modo scribi potest τῆς ἱεράς Ἡφαίστου, ut apud Polyb. XXXIV, 11. Est I, 60 τὴν ἱερὰν καλομένην νῆσον. 61 τὴν ἱερὰν νῆσον. Schweighaeuserum mutandi prurigo incessit, v. ind. ἱερὰ Ἡφαίστου. Diod. V, 7.

Demosth. Halonn. p. 86 R. Βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου, ὃς ἐστὶ μεταξύ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, οὗ ἡ διωρχὴ ἐμελλε Χερβονήσου ἔσεσθαι, ὡς γὰρ τὸ ἐπιγραμμὰ τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου δηλοῖ. ἐστὶ δὲ τοῦτι·

τόνδε καθιδρύσαντο θεῶ περικαλλέα βωμόν,
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον δρον θέμενοι
ἐναέται χώρης σημήϊον.

Num miramur? Nihil in his factum quam cum ἡ ἐρυθρὰ dictum est pro ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα. Χυτὸς Apollon. Rh. I, 990, qui est Χυτὸς λιμὴν 987. Huc pertinent Πλαγκταί. Vicus Παλαιά Strab. XIII, 614. 568, sc. παλαιὰ κώμη XIV, 683. Ecce habemus etiam grammatici testimonium. Steph. Byz. Ἀγαθὴ πόλις Λιγύων ἢ Κελτῶν. Σκύμνος δὲ Φωκαέων αὐτὴν φησὶ ἐν Εὐρώπῃ. Τιμοσθένης δὲ ἐν τῷ σταδισμῷ ἀγαθὴν τύχην αὐτὴν φησὶ· εἰ δ' οὕτω λέγοιτο καὶ ὀξύνοιοι-

ἔ' ἄν ὡς ἐπιθετικόν. ὡς τὸ Ἡραῖον τεῖχος καὶ Ἡραϊον καὶ Ἐρμαιοῦς λόφος καὶ Ἐρμαιοῦς*).

In hunc igitur ordinem mihi referendum videtur *Αἰπύ*, (quod sic apud Strabonem quoque legisse l. VIII Eustathium patet ex p. 297). Hoc proprie fuerit *αἰπὸ ὄρος*, ut *τραχὺ ὄρος*. Pausan. VIII, 13, 3 ἔστι δὲ ἀντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος τραχὺ. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ διὰ χαράδρας ῥέον κοίλης μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τραχέος ὄρους κάττεισι — ἢ δὲ ἕτερα τῶν ὁδῶν διαβάντι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς χαράδρας ῥέον ὑπὸ τραχὺ ἔστιν ὄρος. Porro aptissime huc trahetur *βαδύ*, i. e. ἡδύ, locus in Elide. Paus. V, 3, 3 ὑπερησθέντες δὲ ἀμφοτέροι τῇ μίξει καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες ἔνθα συνεγένοντο ἀλλήλοις πρῶτον αὐτό τε τὸ χωρίον βαδὺ ὀνομάζουσι καὶ ποταμὸν τὸν ῥέοντα ἐνταῦθα ὕδωρ βαδὺ ἐπιχωρίῳ φωνῇ. Praeterea ut recte de *Αἰπύ* indices, monendum, vix habere Graecam linguam substantivum, cui se facile illud *αἰπύ* applicare potuerit, praeter unum *ἄπυ*. Homeri aetate recentius. Contra *Αἰπεια* in similitudinem cessit plurimorum. Hoc ipsum quod disputavimus satis declarat, quam res nobis hodie ad iudicandum difficilis futura sit. Nam primum in paucis scimus proprie addito substantivo dicta sint necne? Dein in his ipsis, quae proprie addita habebant substantiva, minime sententia nostra est non potuisse fieri ut transponeretur accentus. Si quis e. g. poeta concessa licentia usus omisit subst. vulgo non omitti solitum clarum est de transponendo accentu cogitari non posse. Sed incolae maxime et accolae saepe brevitatis causa substantivum omittentes ferri poterant ad commutandum accentum praecipua

*) Haec ultima sic scripsi ut edita sunt. Olim longae disputationis ansam praebebant. Herodianus (ad N, 791) vult Ἐρμαιοῦς λόφος, quod mihi falsum videtur. (Μεμνῆσι eorum quae dicta sunt ad Philoct. 1445).

accedente quadam similitudine. Sic illam, cuius iam antea facta est mentio, Vulcani insulam omisso Ἡραίοτου nusquam dictam esse *ἰέραν* non praesto. Quamquam scriptores Graecos potius dixisse *ἰέρα* credimus Mss. huc inclinantibus. V. praeter locos Polyb. supra commemoratos Thuc. I, 88. Diod. V, 7. Strab. 277. Eust. 1644, 30. Et exhibuit sic cod. Paris. ap. Paus. X, 11, 3. Item Paris. in sch. Apoll. Rh. III, 42. IV, 761. Sed Flor. *ἰέρα*. — *Λιπάρα* utrum dicta sit an *Λιπαρά* nulla iudicandi regula esset; nisi in hac omnium librorum consensus praestaret *Λιπάρα*, nec causa est diffidendi; quamquam in insulis saepissime factum ut addito *νήσος* dicerentur. Sic Achillis insula *Λευκή νήσος*, et omisso subst. *λευκή* Paus. III, 19, 11. Ant. Lib. κζ'. Arrian. peripl. κ'. Sed urbs *Λευκai* Polyb. IV, 36. Strab. XIV, 646, 647. Ut *Πυρόρα*, *Κιόρα*, *Θέρμη*, *Θέρμαι*, *Θέρμα*, quod ad reliquorum analogiam se accommodavit, quamquam haec neutralis forma allicit ad supplendum *ἄδατα*. Contra ut nunc hoc ponam τὸ *γλαφυρά* *ὀξύνεται* *εἶτε ὄνομα πόλεως* *εἶη* *εἶτε ἐπίθετον*, Herod. Arcad. 101, 14.

Haec brevissime monere non absolum visum. Antequam enim haec quaestio perlustrari possit necesse est omnes quibus codices adeundi facultas est nihil de suo addant vel demant intelligendoque faciant ut nil intelligant.

§. 15. Herod. E, 65 Πήδαιον. Ἀρίσταρχος ὡς Πήδασον, καὶ ἐπεκράτησεν· καὶ ἴσως ἔχει ἀφορμὴν τοιαύτην ὡς πολλακίς τὰ τοιαῦτά τρίτην ἀπὸ τέλους ἔχει τὴν ὀξεῖαν, εἰ ῥῆμα αὐτῶν προκατάρχοι, ὡσπερ ἔχουσι τὸ βέβαιος (παρὰ γὰρ τὸ βέβηκα) ὡς τὸ Φίλαιος, τὸ Νίκαιος, τὸ Τίμαιος. τοιοῦτον οὖν καὶ Πήδαιος· οὐ γὰρ, ὡς οἶεται ὁ Ἄβρων, παρὰ τὴν πῆδον· εὐκίως γὰρ μᾶλλον ἤρωι παρὰ τὸ πηδᾶν ἐσχηματίζεσθαι.

Propriorum in *αιος* trisyllaborum nec compositorum fere haec genera videntur esse.

1) Quae proprie ethnica sunt, ut *Θυμβραϊος*, *Ίδαϊος*, (*Ίδαία* Diodor, IV, 43) *Ἀρκαϊός*, *Αἰτναϊός*, *Πισαϊός*, *Ἀσσοῖος*, *Ἀρναϊός*, *Νυσαϊός*. Properispomena ex regula supra exposita. Jambl. V. Pyth. 526 *Εὐαϊός* Pythagoreus: Scrib. puto *Εὐαϊός*, ab *Εὐα*, quae est urbs Arcadiae.

2) Quae sunt adiectiva vel adiectiva esse possunt vel certe ab substantivis brevioribusque adiectivis in hunc canonem deflexa: *Ἀγκαϊός*, *Ἀγραϊός*, *Οὐδαϊός*, *Ἀνταϊός*, *Ἰλαϊός*, *Ἀσφραϊός*, *Ἀστραϊός*, *Ἐρθεαϊός*, *Πλημναϊός*, *Μουσαϊός*, *Ἰσαϊός*. Properispomena. — Pertinet huc *Παλαϊός*, quod est a *πάλη*; nam falso Herodianus Arcad. p. 43, 29 *Παλαϊός τὸ κύριον, παλαιός δὲ τὸ ἐπίθετον*. Quod si ita se haberet, aut non mutatus esset accentus aut factum *Πάλαϊος*.

Item falsus in hoc genere Herodianus in *Πυλαϊος*, B, 842. *τοῦ Πύλαϊος τὴν πρώτην δέξιοι κητέρον πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ τοπικοῦ. καὶ τὸν Ἐρμῆν τὸν Πύλαϊον* (puto *πυλαϊόν*). Quem puto iam Aristarchi errorem fuisse. — *Υλαϊός*, quod praecipitur in Et. M. p. 193, 17 „a verbo *ύλω*“ aut falsum aut corruptum est. Nam sola excepta quaedam a Deorum nominibus ducta *Ἐρμαιοσ*, *Ἡραϊος*, *Διαϊος*.

3) Quae ex brevioribus propriis in hunc ordinem transformata. *Πέρσης Περσαϊός* Heyne Apollod. p. 22. *Κλεάδας Κλεοδαϊός*, quamquam haec forma (v. Böeckh, Schol. Pind. Isthm. I, 15) etiam aliter iudicari potest. Sed in hunc ordinem commodissime refertur *Θεσβιαϊός*, (Pind.) Nomen *Θεσίας* est Anton. Lib. λδ. — Properispomena.

4) Quae sunt a verbis vel (si hoc minus placet dicere) quibus adiacent verba et verbalem significatiōnem habent. *Φίλαϊος*, *Νίκαιος*, *Τίμαιος*. *Νίκαια* (uxor Lysimachi) Strab. XII, 565. *Τίμαια* (uxor Agidis)

Ath. 535. b. Πήδαιος Πείραιος. Sch. Harlei. o, 540 „ὄντως Ἀριστάρχος“. Hac nota vexatur Buttmannus. Sed est annotatio de accentu nominis Πείραιος*), — Proparoxytona; certe ea proparoxytona, quae unam habent mediam consonantem: nam si qua duas habent an eidem canoni subiecta sint hoc nescio. Sic pater Τολμίδαιε utrum Τολμαῖος an Τόλμαιοσ sit hoc aut res aut mea me inopia diiudicare vetat. Item non possum dicere de iis, quae a futuris sunt. Μνήσαιος est Quint. Sm. I, 88. Δρησαῖος A, 291.

5) Per se spectanda maxima copia peregrinorum nominum, quae Graeci in hanc formam deflectere amant, sed maximam partem latet origo, Persica dico, Indica, Illyrica, similia (Βαγαῖος, Μαζαῖος, Σαγγαῖος, ceter.). — Properispomena**).

§. 16. Ea, in quibus Herodianus Aristarchum commemorat, ut recte iudicemus tenendum est, quod iam supra tetigi, Herodiano partim monstruosa analogetarum et nihil non temere tentantium grammaticorum fragmenta refutanda esse, de quibus nec Aristarcho nec Aristarchi aetate cuiquam in mentem venerat dubitare, quae tantum unius alteriusve grammatici sive pertinacia sive perversitate iudicii in dubitationem vocata fuerant. Uti quosdam in simili re Ὀλύμπιος et Ὀδυσσεύς scribere maluisse accepimus, sic ut hoc commemorem nec defuit qui μήλις pro μῆλις requireret. Nomen homini erat Glaucus Tarsensis. Res annotata ad μῆλιν ἀείδε. Et quid absurdius fingi potest quam quod E, 21 erant

*) Πείραιος Y, 484. Πείραι Et. M. 327, 11. Πείραιος Tvetz Hom. 42. Haec non nimis miror. Sed Πείραιος, (B, 844.) doctrina mea non assequitur.

**) Scribe Τ.θαῖος Herod. VII, 88:

qui scribere vellent διχθαδί ἢ μεθ' ὄμιλον — ut sit decurtatum ex διχθαδίη. „τὸ πλήρες ἐστὶ διχθαδία ὡς-περ καὶ Ἀρισταρχος βούλεται. διὸ τὴν χθα συλλαβὴν ὀξύτονητέον. παραιτητέον δὲ τοὺς βουλομένους εἶναι διχθαδίη ἢ μεθ' ὄμιλον καὶ τὴν δε συλλαβὴν ὀξύνονας“. Partim ipse Herodianus certorum et vulgarium nec canone exemtorum accentuum causas positurus et rationes inquisiturus Aristarchi auctoritate vulgarem accentum confirmat. Herod. in Et. M. p. 678, 30 ποθὴ Ἰλιάδος ἂ Ἀρισταρχος ὀξύνει, cet. Π, 390 χαράδρα πρὸ τέλους ἢ ὀξεῖα ὡς φαρέτρα· προσείρηται δὲ τὰ τῆς ἀναλογίας· οὕτως δὲ καὶ Ἀρισταρχος. Π, 324 ἄχρις. Ἀρισταρχος οὐς μέχρις ἀνεγίνωσκε, παρὸ καὶ γέγονε, cet. Ξ, 60 ἐπιμῆς Ἀρισταρχος ὡς κουρίξ. καὶ εἶπομεν ὅτι τὰ εἰς εἰς ἐπιμῆματα ὀξύνεται, σημειωσάμενοι τὸ πέριξ βαρυνόμενον. Non minus, opinor, certa fuerunt κυλλοπόδιον ad Θ, 331. Γ, 182. δύνῃαι (quod Tyrannio δυνῆαι esse voluit), Z, 229. ἰψ̄, ἰῆ Z, 422. Π, 173. 224. λῆδα (quamquam Menecrates voluit λήδα) A, 677. μογοστόκοι A, 270. ἔνεσαν Z, 244. οὔλη (κόμη), quod plurimi grammatici secuti sunt, sed recentioris aetatis consuetudo notabat hoc vocabulum oxytonos K, 134. φωριάμος Ω, 228. Nam φωριάμος Atticum Et. M. 804. φύλακος (quod nunc apud scriptores praevaluit) videtur sero probatum esse ab iis, qui vocem et esse genitivum brevioris formae et item notandum esse dixerunt (v. Eust. 1365, 47. Et. M. 765, 50), quamquam ἀνακός poterat admodum, hic caute agendum esse. Aristarchus scripserat φυλακούς Ω, 566, quod Herodianus probat et canoni subiicit*), Sch. l. l. Arcad. p. 51, 8. — Διὰ bene defensum ab Herodiano Σ, 352 (εἰαὶ δὲ οἱ περισπῶσι).

*) Herodiani canon est non Aristarchi, ut falso Eust.

cf. E, 387. Nec dubitari potest, v. Wolf. Anal. II p. 507. ἀνεκτός O, 355. ἀποδῶξ B, 755. ἀφυσγετός (Tyrrannio ἀφύσγετος). A, 495. βηλός A, 591. Et. M. 196 (Κράτης δὲ περισπῶν τὴν πρώτην συλλαβὴν Χαλδαϊκῆν εἶναι τὴν λέξιν ἀποδίδωσιν). Herod. Arcad. 53. Quorum causas exponit Herodianus. An mavis cum quibusdam ἐπισκοπός quam cum Aristarcho ἐπίσκοπος, de quo Herodianus: „καὶ γὰρ ἤδη ἡ συνήθεια ἐπίσταται τὴν τοιαύτην σύνθεσιν“. K, 38. Quis porro Ascalonitae potius calculum adiiciat δ, 221 νηπενθές τ' ἄχολόν τε κακῶν ἐπιλήθον ἀπάντων scribenti pro Aristarcho adiectivo ἐπίληθον (ut ἀντίτυπος), quod sequitur Herodianus sch. h. l. O, 302 Aristarchus Μέγην „καὶ ἐπέισθη ἡ παράδοσις“. Contra Ptolemaeum et alios, qui requirebant Μεγῆν, ut Ἐρμῆν et Ποδῆν, egregie defensus ab Herodiano (cf. Choerobosc. Bekk. 1359). Cuius argumentis addi potest et hoc ipsum nomen apud Pindarum inveniri declinatum Μέγα Nem. VIII, 26, et pauca omnino videri contractionem passa esse et quaerendum esse, an propria in έας, quae sunt ab adiectivis, contrahi possint, Πρωτέας, Ἀριστέας, Μεγαλέας (Polyb. V, 87), et fortasse Εὐρέας et Θρασέας*). Certe notiora ex hoc genere quae contracta dicuntur, Ἐρμῆς, Ποδῆς, Κισσῆς, Θαλῆς, Ἀπελλῆς**), non sunt ab adiectivis. — Contra scripsit Aristarchus Μενεσθῆν E, 609, si fides schol. LV***). Κατενώπα scripsit O, 320. Alexion et alii

*) Hoc ab subst. θράσος derivatur Et. M. 579, 25.

**) Nominativum tantum enotavi Μέγης, non Μεγῆς. — Vacillat Μάνης et Μανῆς.

***) Quod est in cod. B. L. Μενέσθην. ὡς περ ἀπὸ τοῦ ὄρους Ὁρέστης, οὕτως ἀπὸ τοῦ μένος Μενέστης, καὶ μεταβολῆ Μενέσθης, hoc non valet. Nam mutatur terminatio. Sic ab Ὁρέστης fit Ὁρεσθεύς Ath. 35. b. Ab Μενέστης novimus Μενέσθιος et Μενεσθεύς. Compara: Εὐρυτος Εὐρυσθεύς.

κατένωπα. Quod *futilibus* *rationibus* fulcit Herodianus; Aristarcheum defendit per metaplasmum ex *ἐνωπῆ* (ὡσεί τι κακὸν φέζουσαν ἐνωπῆ E, 374). Utunque *ἐνώπα* explicas non videtur alio loco habere posse accentum; inde *κατενώπα*, quod sic scribendum sive *ἐνώπα* substantivum est, sive (quod ego puto) adverbium, ut *καταῦθι*, *ἐσαῦθις* (*κατιθύ*, *ἀποτηλοῦ*, *δέξει*) non reiecto accentu. Paradosis consensus testatus de *λεκρῆς* E, 363. *διαμετρητῶ* Γ, 344 (*Ἀρίσταρχος περισπᾶ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ οὕτως ἔχει ἡ παράδοσις*). De *πινυτή* H, 289 (cf. *ὄνοτι*. — ? *γενετή*. *ἀρετή*). De *ὠμηστής* (quod Tyrannio volebat *ὠμήστης* et pro compos. habuit ab ἔδω) X, 67. cf. A, 454. Ω, 82. Non raro etiamnum occurrens voc. scriptum oxytonos. (Cf. *ἀλκηστής*). Nec iam post ea quae a nobis supra disputata sunt potest suspicio esse *δήμος* et *δημός* tantum distinguendi causa ab eo inductura esse. (Θ, 240. Cf. M, 213. Eust. 710. 59). Nec hanc ob causam *ἀκμηρός* et *ἄκμηρος* (Eust. ad Ψ, 191 p. 1944, 30. schol. h. l. et Et. M. p. 49, 30, qui tamen locus turbatus est*). — De *ὀνομάκλυτος* non videtur dubitatum esse (X, 51. K, 109. Et. M. 215). Contra in *ἀστρασι* (de paradosi non traditum) plurimi et ipse Herodianus malebant *ἄστρασι* (ut *ἔγκασσι*, *πρόβασσι*), cum Aristarchus praetulisset *ἀστράσι* „ὡς πατράσι“ X, 28. Vereor ne minus recte illi: nam *ἔγκασσι*, *πρόβασσι* speciem tertiae declinationis habent. *Προσώ-*

*) *ἀκμηρός* ab *ἀκμή* Ψ, 191 non potest dubium esse. „ὁ γὰρ δια τοῦ ἠρός τύπος τὴν δξείαν ποθεῖ“. Etym. Quid quod vel *ἀκμηρός* (cui *ἀκμηρός* comparari debet) oxytonon est, quamquam litteram privativam habet? — Quomodo in utroque quidam potuerint proparoxytonesin requirere (ne properispomenon dicam) non intelligo. Si quid dubitari licebat, licebat, an etiam *ἄκμηρος* pro *ἀγενετός* potius *ἀκμηρός* sit. — *ἄκμηνοι καὶ ὄπαστοι* Apollon. Rh. IV, 1295. *ἄκμηρος δόρποιο* Suid.

πασι similis est, quod tamen ipsum iam in nominativo declinatum *προσωπατα*. — In *ἐρούουσι* pro futuro ab Aristarcho erratum esse facile concesserim. Herodianus idem sequitur, Alexionem qui *ἐρουῶσι* voluerat refutans: praesens dicit pro futuro positum, *ἐναλλαγῇ χρόνων*. Quod iudicium errore apud veteres grammaticos per- vulgato nisum nec ab Aristarcho alienum putandum scio. Ergo si in hac re nihil habuit quod sequeretur quam iudicium suum ad errorem proclivis erat. v. Herod. *A*, 454. *Π*, 129*). — Mirum est quod dicitur *πτερόγος* scripsisse *B*, 316. *Ψ*, 875. Eust. *B*, 316 (p. 230, 46) *τὸ δὲ πτερόγος λάβεν ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς κατὰ τὴν Ἀριστάρχειον ἀνάγνωσιν, ὡς δ' ἄλλοι φασὶ κατὰ παράδοσιν ποροξύνειν, ἀπὸ ἐθδαίας ὀξυντόνου τῆς ἢ πτερούξ, ὃ δηλοῖ οὐ τὰ πτερὰ μόνα, τὸ μόριον δὲ μετὰ τῶν περικειμένων πτερῶν, καθὰ δηλοῖ καὶ Ἡρωδιανὸς εἰπιῶν· ὅτι τὰ εἰς υξ θηλυκὰ μονοσύλλαβα μὲν ὄντα ὀξύνεται· στύξ, νύξ, τρύξ. ὑπὲρ μίαν δὲ ὄντα συλλαβὴν βαρύνεται, κάλυξ, ἄντυξ, πομφόλυξ. τὸ πτερούξ σεσημείωται ὑπὸ Ἀριστάρχου ὀξυνθὲν διὰ τὸ ἐννοίας περιεκτικῆς εἶναι. οὕτω γάρ, φησὶν, ἀνέγνωμεν ἐν τῇ β' δαψυδίᾳ. Cf. Eust. ad *Ψ*, 875 (p. 1334, 20). τὸ δὲ πτερόγος, ὃ δηλοῖ τὸ σαρκῶδες τῆς πτερόγος, κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν τῇ β' δαψυδίᾳ ποροξύνει Ἀριστάρχος τῶν ἄλλων προπαροξυνόντων (puta apud Herodianum nominatos fuisse Ptolemaeum, Tyrannionem, Alexionem, cet.) ὡς τὸ ὄξυνος. Sch. ADV ad *B*, 316. Et. M. 694 (Gud. 485). Tantum videmus Herodianum non ausum esse reicere et fortasse non tam propter Aristarchum quam propter paradosin. — Difficilia iudicatu sunt ἀνόπαια, *α*, 322. *ἐπητής* *ν*, 232. *ἡδεῖς* *Z*, 518. — Quod rarissime factum ut Aristarchus*

*) Cur *ὀξύνει* scribere maluerit nescimus sed quae contra dis- putat Herodianus *A*, 493 rem non tangunt. Totā quæstio enim orthographica est, ut *ἐπει δὴ*, *ἐπειδὴ*.

non conspiraret cum paradōsi, accidit in περκνος Ω , 316. et, quod unum ex omnibus miramur, in ἀμαρτή, E, 656 τὸ ἀμαρτῆ δασέως. περισπᾶ δὲ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης καὶ οἱ πλείους. ὀξύνει δὲ ὁ Ἀριστάρχος βουλόμενος αὐτὸ τοῦ ἀμαρτήδην ἀποκεκόφθαι. διὸ καὶ κατ' αὐτὸν χωρὶς τοῦ ι γεγράφεται. ἐπικρατεῖ μέντοι τὸ περισπᾶμενον, γενόμενον παρὰ τὸ ἄμα καὶ τὸ ἀρτᾶ. Cf. alt. schol. ib. et Φ , 162. Eust. 592. Hoc notandum Aristarchum adverbium ἀμαρτήδην (sic puto non ὀμαρτήδην) in Homero suo habuisse pro ὀμαρτήτην N, 584. Attamen satis mirari non possum tantopere hic Aristarchum a via sua deflexisse. Nam ἀμαρτή est etiam contra canonem adverbiorum in τη, monente Herodiano Φ , 162. — Quod Photius habet p. 200 λαβέ· ὀξύτονεῖν φασὶ τοὺς περὶ Ἀριστάρχον παρὰ τῆν χρῆσιν καὶ τὸ ζῆθος, pertinet ad aliquem locum scriptoris Attici, ubi scholiastae fusius de Attica prosodia λαβέ a vulgari usu (χρῆσις καὶ ζῆθος) discedente exposuerant, qua in re ut in Homericis factum vidimus ad Aristarchi auctoritatem, a quo primo libri accentibus distincti erant, recurrerant. — Ex altera Photii nota p. 510 σησαμῆν περισπωμένως καὶ Ἀριστάρχος καὶ Σέλευκος· ἡ δὲ χρῆσις ἐτέρως intelligimus Aristarchum (pertinent haec quoque ad certum quendam poetae locum) ex analogia et usu antiquo dedisse σησαμῆ, quod posterior usus corrumperat in σησάμη. — Quo minus temere fecisse putabimus quod contra ἀμυγδάλη scripsit et de fructu et de arbore, Athen. 53. a. In reliquis ex hoc genere quod sciam non fructus item dictus ut planta (σῦκον συκῆ, ῥόδον ῥοδῆ): quod plurimum interest. Fructus nomen ad arborem translatus est (ut ἐλάα); quamquam etiam ad reliquorum similitudinem dici poterat arbor ἀμυγδαλή. N, 212 legimus ἰγνύην Ἰωνικῶς μετέβαλε τὸν τόνον, ἐπεὶ τὸ ἀκόλουθον ἰγνῶ ἐστίν, ὡς Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ ια' τῆς καθόλου. Hunc locum tetigit Lobeck. Phryn. p.

303, non satis sibi clarum esse professus. Tetigit idem Herod. O, 242, sed nec eo clarius fit, nec observatione hac, quae est in Bekkeri Anecd. ind. ἰγνύα. ὄρνα, Ἀρίσταρχος (?) συστέλλει τὸ α καὶ ἐκταίνει τὸ υ καὶ προπαροξύνει, ἐναλλαγὴν τόνου καὶ χρόνου πεποιτηκώς, ὡς φησιν Ἡρωδιανός. —

In schol. Pindaricis commemoratur Ol. V, 54 Aristarchum legisse ὑγιέντα ὄλβον, alios ὑγιέντα (ut χαρίεντα). Ad Homerum redimus.

§. 17. Eam legem qua plurimum profecit Aristarchus, quam sibi ubique posuit, hic quoque secutus est, ut quod ex Homero ipso effici posset, in iis huic unci duci sese addiceret.

Ad Ω, 8 (Et. M. 668, 30) ἀλεγεινά τε κύματα πείρων Πάμφιλος περισπᾷ λέγων τὴν πρόσθεσιν τοῦ ι μὴ ἐξαλλάσσειν τὸν τόνον. εἰ δὲ περῶ οἶδεν ὁ ποιητὴς τὸ δῆμα καὶ περῶσι (ζ, 272) καὶ περᾶ μὲγα λαῖμμα (ε, 174) δῆλον ὅτι καὶ πειρῶν. ὁ μέντοι Ἀρίσταρχος βαρύνων ἀναγινώσκει ὡς κείρων. φησὶ γοῦν οὕτω γενόμενος ἐπὶ τοῦ πανηγύη μὲν ῥ' ἦγε καὶ ἦῶ πείρε κέλευθον (β, 434). „τὸ πείρε διδάσκει ἡμᾶς καὶ τὴν πείρων μετοχὴν βαρύνειν. ὡς γὰρ ἔκειρε κείρων οὕτως ἔπειρε πείρων. εἰ γὰρ περισπᾶτο ἦν ἂν ὁ παρατατικὸς ἐπίερα. ἔστιν οὖν δεκτὸν τὸ δῆμα, καὶ τὸ μὲν σὺν τῷ ι (ins. οὐ) περισπασθῆσεται“. Cf. alterum schol.

A, 364 βαρύνεται ἡ μετοχή (στενάχων). διδασκόμεθα δὲ ἐξ ἐκείνου· τοὺς δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων, χειρὸς ἔχων Μενέλαον, ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι. ἡ γὰρ ἐπίτευξις τοῦ ἐπεστενάχοντο διδάσκει ὅτι καὶ τὸ στενάχω βαρύνεται. εἰ γὰρ ἦν περισπῶμενον, ἐστεναχούνητο ἐγένετο ὡς ἐνενοούνητο. καὶ ἡ κλίσις δὲ τοῦτο

δείκναι· βαρὺν δὲ στενάχοντος ἄκουσα, οὐχὶ στεναχοῦντος, καὶ ἡ δοτικὴ „βαρὺν δὲ στενάχοντι“· Schol. BL sic: στενάχων, ὁ Σιδώνιος περισπᾶ, ὁ δὲ Ἀρίσταρχος βαρύνει τὰ πολλὰ γὰρ, φησί, κινήματα ὡς ἀπὸ βαρυτόνου γέγονεν· „βαρὺν δὲ στενάχοντος ἄκουσα“ (η, 98), „ἔστενάχοντο δ' ἑταῖροι“ (Α, 154). Ariston. Ψ, 1 στενάχοντο· ἡ διπλῆ ὅτι εἰ ἦν στεναχῶν ὡς φρονῶν οὐκ ἂν οὕτως ἔλεγεν στενάχοντο· ἀλλ' ὡςπερ ἀπὸ τοῦ φέρων ἐφέροντο, οὕτως ἀπὸ τοῦ στενάχων στενάχοντο λέγει. — Α, 154 στενάχων) ὅτι δεῖ βαρυτονεῖν τὸ στενάχων ὡς ὀρέγων. καὶ γὰρ στενάχοντο ὡς ὀρέγοντο.

Ξ, 421 ἡ διπλῆ ὅτι τὸ ἰάχοντες ὡς ὀρέγοντες· ὁθεν βαρυτονεῖν δεῖ ἰάχων ὡς ὀρέγων. Tyrannio ἰαχῶν E, 302 (ubi v. Herod.) et ἰαχοῦσα E, 343.

P, 688 κυλίνδει. Ἀρίσταρχος βαρύνει. ὑγιῶς πάννυ διατὰ κινήματα· κυλίνδετο γοῦν φησιν (θ, 81. λ, 598) οὐχὶ ἐκυλινδεῖτο, καὶ „ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε“ (II, 794). διὸ καὶ βαρέως τὴν κυλίνδων ἀναγιγνώσκομεν „μέγα κύμα κυλίνδων“ (ε, 296).

M, 337 γεγωνεῖν. Ὁ Ἀσκαλωνίτης βαρύνει ὡς ἀνύειν. Ἀρίσταρχος δὲ περισπᾶ ὡς φιλεῖν. καὶ ἔοικε μᾶλλον περισπώμενον εἶναι παρὰ τῷ ποιητῇ. ὡς γὰρ ἐνόσον καὶ ἐφίλεον, οὕτως καὶ ἐγεγώνεον ἔφη. ἡμὲν ὅσ' ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνεον (ρ, 161, — νεν). ἀπαρέμφατόν τε προηρέγκατο τὸ γεγωνέμεν „ἡ δ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν“ (Σ, 223). προσέθηκα δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἐπεὶ οἱ μετ' αὐτὸν καὶ ὡς βαρύτονον αὐτὸ ἐκλιναν· καὶ ὡς περισπώμενον.

M, 201 ὑψιπέτης. Ἀρίσταρχος ἐβάρυνεν εὐρῶν τὸ „ὠκυπέτα χρυσέησιν ἐθειρήσιν“ (H, 42) οὕτως κεκλιμένον ὡσεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ παντοπώλης παντοπῶλα. πρόδηλον δὲ καὶ τῶν διαλέκτων. ὑψιπέτας γὰρ εὐρέθη. —

www.libraryoftheancients.com
 E, 511 ἀργῶν. Ἀριστάρχος δξυτότως· καὶ δῆλον ἐκ
 τῆς πλαγίου „δοιαὶ μὲν Μενέλαος ἀργῶνες“ (A, 7*).

C. II.

De interaspiratione.

Rem explicabo pæne icianam nec multum utilitatis allaturam, sed tandem aliquando intelligendum est quid sibi illa interaspiratio velit, quae frequenter veteres grammaticos legentibus offertur.

§. I. De vocabuli ἀσπιτος etymo et significatione quae quamque discrepantes fuerint grammaticorum sententiae accurate ab Herodiano expositum legas in Schol. Ven. A, 567 ἀσπιτους· οὕτως ψιλῶς προεξεκτάον· οὕτως δὲ καὶ Ἀριστάρχος. ἤκουε δὲ τὰς δεινὰς καὶ ἀσπιτούς. δ, δὲ Ζηρόδοτος καὶ αὐτὸς

*) De enclisi et anastrophe Aristarchi doctrinam quatenus innotuit una cum reliquorum grammaticorum praeceptis exposui in quaestionum epicarum specimine primo. Quem libellum nec totum huc transferre possum nec commode dissolvi potest. Si quidem Aristarchi studia doctorum studia excitasse videre faciam ut ille libellus plurimum in manus venire possit.

ὁμοίως τῷ πνεύματι, εἰς τὰς ἰσχυράς δὲ μετελάμβανεν*). ἐν δὲ ταῖς Ἀριστοφάνους γλαύταις διὰ τοῦ ἐγγέγραπτο ἀέπτους**): εἰσὶ δὲ οἱ ἀπροσπελάστους ἀποιδόασιν, ἀπὸ τοῦ ἀψασθαι, ὧν οὐδεὶς ἂν ἀψαιτο δι' ἰσχύ. ἔμοι δὲ δοκεῖ παρὰ τὸ ἰάπτω γεγενῆσθαι, ὃ σημαίνει τὸ διαφθεῖω καὶ βλάπτω. ἔνθεν τὸ „πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαυεν“ καὶ μέσον αὐτοῦ κατ' ἔλλειψιν τοῦ α „μέγα δ' ἦψιο λαὸν Ἀχαιῶν“ (A, 454)· ἔνθεν καὶ ὃ ἰψ· ἔτσι δὲ θηρίον διατρῶγον τὰ ξύλα. ἀπὸ δὲ τοῦ του τοῦ ἰάπτω τὸ αἰάπτους ἦν, καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ α αάπτους ἦτοι τὰς μὴ δυναμένας διαφθαρεῖν καὶ βλαβῆ-
 ῖ καὶ ἐπίτασιν τὰς ἄγαν δυναμένας βλάψαι καὶ διαφθεῖ-
 ραι. Quae hinc in commentarios suos transtulit Eust. p. 159, hoc unum addens Aristophanem cum scriberet ἀέπτους intellexisse οἰονεὶ ἀρήτους, ἃς οὐ δύναται τις εἰπεῖν, ἢ δυσπαρακολουθήτους, αἷς οὐ δυναταί τις ἐπεσθαι (cf. Schol. D ad l. 1.): quod fluctuat in Aristophanis lectione interpretanda, iure dubites, cum grammatici illius sententia ad haec tempora pervenerit, Herodiani sententiam in lexico suo exposuit Suidas. Nec reliquorum glossographorum verba, unde nil novi edocemur, transscribere operae pretium videtur, duobus exceptis, unde novae grammaticorum accedunt auctoritates. Phot. αάπτους· οἱ μὲν δασύνοντας, τὸ δεύτερον α ἀκαρῶνασιν ἀπροσπελάστους, ὧν οὐκ ἂν τις ἀψαιτο· οἱ δὲ ψιλῶντες ἀπρακτοὺς (l. ἀπτοήτους)· οἱ δὲ τὰς ἀνεκφύκτους καὶ χαλεπὰς. Ἀππίων δὲ δασύνει· βοή-

*) Cf. Schol. Θ, 299. δὲ ἀπτοεπές . . . ἢ παρὰ τὸ ἀπτόν τὸ ἰσχυρῶν. Sed propter Afistarchum hoc totum apponendum est: ἢ δικαίη διὲ δασύνουσιν ἀπτοεπές, Ἀρίσταρχος δὲ ψιλῶι ἐμφατικώτερον δὲ τὸ ψιλῶν καὶ ἴσως ἦν παρὰ τὸ προεῖσθαι ἢ ἄγαν προοῦσα ἢ παρὰ τὸ ἀπτόν τὸ ἰσχυρὸν, ὥστε εἶσαι δεινοεπές.

**) sch. N, 318 pro Ἀρίσταρχος lege Ἀριστοφάνης.

www.libtool.com.gr
 λεται γὰρ ἀποδιδόναι, ὧν οὐκ ἂν τις ἀψαιτο ἢ τὰς πολ-
 λοῖς προσπελαζούσας: Etym. M. 1, 35 ὅτε κέν τοι ἀά-
 πτους χεῖρας ἐφείω — παρὰ τὸ ἔπτω ἄπτους καὶ ἀά-
 πτους, ἤγουν τὰς ἄγαν ἀπτομένας ἢ ὧν οὐκ ἂν τις ἀψαι-
 το, οἰοεὶ ἀπροσίτους ἀπροσπελάστους· τὸ δὲ καθάπτω
 ἐν πεύκῃσι Παρνασοῦ, παρ' Εὐρυπίδῃ — ἐκ τοῦ καθά-
 πτω γέγονε, καθάπτω. οὕτω Φιλόξενος.

2) Herodianus ad Ω, 235 ἐξεσίην) Ἀριστάρχος
 δασύει τὴν δευτέραν συλλαβήν. παρὰ γὰρ το Ἰημι, φη-
 σὶν, ἐγένετο. ἐπιφέρει γὰρ „πρὸ γὰρ ἦκε πατήρ Ἑλλοι
 τε γέροντες“. παρὰ δὲ τὸν ἦσω μέλλοντα ἢ εἰσία ἐγένετο
 καὶ ἡ ἐξεσία ὡς καὶ παρὰ το θήσω θεσία· πῆ δὴ συν-
 θεσία τε (B, 339). τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ „τῶν ἔνεκ' ἐξ-
 εσίην“. οὕτως δὲ καὶ Νικίας. Νεοπτόλεμος δὲ ὁ Πα-
 ριανός, λέγων παρὰ τὸ ἐξίεναι πεποιῆσθαι τὴν λέξιν,
 οἷον τὴν ἐκπεμψιν, ἀξιῶ ψιλῶν· ἀμεινον δὲ τῷ Ἀρι-
 στάρχῳ πείθεσθαι· ἥπιστάτο γὰρ ὁ ποιητὴς καὶ τὸν ἦσω
 μέλλοντα δασυόμενον „ἦσω γὰρ καὶ ἐγώ“ (P, 515). παρὰ
 δὲ τοὺς μέλλοντας ὀριστικὸς ἐγένετο τὰ τοιαῦτα ὀνόματα
 οὐ παρ' ἐνεσιῶσας ἀπαρρηφάτου ἐγκλιόσεως. θύσω γοῦν
 θύσια, ἄξω ἄξια, δώσω δοσία· οὕτως οὖν καὶ παρὰ τὸν
 ἦσω εἰσία καὶ ἐξεσία. Transtulit summam rei in com-
 mentariis suis Eust. p. 1347.

3) Herodian. Ω, 247 δασέως δίσπε παρὰ τὸ ἔπω
 δασυομένου· οὕτως καὶ Ἀριστάρχος καὶ οἱ πλείους· οἷον
 διὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπορεύετο καὶ δίσπε αὐτούς· καὶ οὕτως
 ἔχει τὰ τῆς ἀναγνώσεως. cf. sch. A ad B, 207 δίσπε
 διὰ τοῦ στρατοῦ ἐνήργει· πρόδηλον δὲ καὶ τῆς συναλοι-
 φῆς, ὡς ἔφητε. Quod qui dubitari potuerit, disces ab
 Eustathio p. 203, 10 ἔστι δὲ δίσπε τὸ πᾶσαι ἀπὸ
 τοῦ ἔπω τὸ λέγω ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἔπω τὸ ἀκολουθῶ. He-
 sych. δίσπε δίσπε*), δίσπασε.

*) Oed. Tyr. 847 H.

4) N, 381 ἀλλ' ἔπει, ὄφρ' ἐπὶ νησοὶ συνώμεθα
ποντοπόροισιν

ἀμφὶ γάμφ.

Hoc loco Herodianus: συνώμεθα. τοῦτο δὲ Ἀρίσταρχος δασύνει, ὑγιῶς. ταῦτων γὰρ τῶ συνώμεθα· ἐσχημάτι-
σται οὖν ἀπὸ τοῦ ἴημι. δηλοῖ οὖν τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ ἀφῶμεν τὰ τῆς διανοίας· εἰσὶ μέντοι οἱ ἐψίλωσαν οὐκ εὔ.
X, 1261 συνημῶσιν: quod ad suam muniendam sen-
tentiam non videtur ab Aristarcho neglectum fuisse. v.
Apollon. lex. p. 746. Qui secus acceperunt, praesens
formae mediae verbi εἰμί ad similitudinem formarum
ἔσο, ἤμην, ἔσομαι adhibuisse perspicuum est. V. Eu-
stathius ad v, 106. Herod. O, 10.

5) II, 558 κείται ἀνήρ, ὃς πρῶτος ἐσῆλατο τεῖχος
Ἀχαιῶν,

Σαρπηδῶν —

Hic locus advertit attentos Homeri lectores, quod non
Sarpedonem sed Hectorem primum in Graecorum mu-
nimenta insituisse antea poeta cecinerat M, 437 πρὶν
ἢ ὅτε δὴ Ζεὺς κῆδος ὑπέριστερον Ἐκτορι δῶκεν, Πριαμίδῃ,
ὃς πρῶτος ἐσῆλατο τεῖχος Ἀχαιῶν et 462 ὁ δ' ἄρ' ἐς-
θουρε φαίδιμος Ἐκτωρ. cf. 465 οὐκ ἂν τις μιν ερυκάκοι
ἀντιβολήσας, Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσῆλατο πύλας. Sarpedonem
contra dixerat tantummodo muri pinnas primum distur-
basse M, 397 Σαρπηδῶν δ' ἄρ' ἐπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στι-
βαρῆσιν Ἐλχ' ἢ δ' ἔσπετο πᾶσα διαμπερές. Quare non-
nulli, atque in his Lysanias, grammaticus antiquissi-
mus, Eratosthenis magister (Suid. s. Ἐρ.) eo loco, de quo
disputamus, intellexerunt ἐσῆλατο, h. e. concussit, a verbo
quodam σάλλεσθαι. Sic enim haud dubie voluerunt,
ut πάλος πάλλεσθαι (v. Heysch.) sic σάλος σάλλεσθαι,
non σάλειν, uno λ, ut apud Eustathium scriptum est.
Iam ipsam difficultatem et quo pacto dissolverint ver-
bis Herodiani accipere: Ἀρίσταρχος· καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ

δασύνοντι το Λυσανίας (Πορφύριος V. *) δὲ φιλοῖ, προσ-
 νέμων τὸ σ τῷ η· σάλασθαι (i. σήλασθαι cum Eustathio)
 γάρ φησι σημαίνειν τὸ ἀποσπᾶν καὶ σαλεύειν. ὁ δὲ σα-
 λεύσας πρῶτον τὸ τείχος Σαρπηδῶν ἑατιν, ὁ δὲ εἰσπηδή-
 σας Ἐκτωρ. φησὶ γοῦν Σαρπηδῶν δ' ἔπαλξιν ἐλὼν χεροὶ
 περιβαρῆσιν ἔλχ, ἢ δ' ἔσπετο πᾶσα“. ἐπὶ δὲ ταῦ Ἐκτο-
 ρος „ῥῆξε δ' ἀμφοτέρους θαιρούς“, εἶτα ἐπιφέρει „ὁ δ'
 ἐσθραε φαίδιμος Ἐκτωρ“. ἀμεινον δὲ πείθεσθαι Ἀρι-
 στάρχῳ δασύνοντι, ἐκδέχεσθαι δὲ ἡμᾶς οὕτως τῇ ἐσήλατο,
 ὅτι πρῶτος ἐσήλατο καὶ ἐπεπήδησε τῷ τείχει. [Ἰδρα γοῦν
 ὡς οὐκ εἶπεν ὅτι πρῶτος διήλθεν. ὁ μὲν γὰρ Ἐκτωρ
 πρῶτος διήλθεν, ὁ δὲ Σαρπηδῶν πρῶτος ὤρμησεν ἐπὶ τὸ
 τείχος· „ὡς ἴα τοῖ ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
 τείχος ἐπαΐξαι“ (M, 308) ὥστε τὸ ἦλατο ταῦτον εἶναι
 τῷ ὀρμηῆσαι]. Ultima verba, quae et ab antedecedenti-
 bus discrepant nec exstant apud Eustathium, ab ho-
 mine nescio quo male sedulo inconcinne assuta sunt.
 Apud Eustathium eadem legimus p. 1975, sed is refert
 praeterea primum Aristarchum cum ἐσήλατο praefer-
 ret explicuisse ἐφῆλατο, tum alteram lectionem non
 admodum placuisse veteribus, καὶ οὐδὲ πόνν ἀποδεκτῆα
 τοῖς παλαιῶις (ἢ ἐξήρησις), denique Apionem et Hero-
 dotum (i. e. Herodiamum) in hoc loco explicando cum
 Aristarcho stetisse: quod ipsi vidimus.

6) Schol. A ad Σ, 17 ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀε κήλια οἶον
 οὐκ ἦσαν οὐδὲ εἰρηικά, ἐπεὶ ἔκηλος ὁ ἦσαν, ὥστε στέ-
 ρησιν αὐτῶν ἐκδέχεσθαι. οὕτως δὲ καὶ Ἀριστάρχος οἶον
 παραχρῆδη. ἢ ἀκούσια ἢ οὐκ ἂν τις ἐκὼν πᾶσθαι. ὁμοίως
 δὲ καὶ Ἀλεξίων. —

*) Nomen Porphyrii, quem hunc locum eadem ratione interpre-
 tatum esse Eustathius testis est p. 1975, commentator longe re-
 ceptissimus, cui scholia V, debentur, pro Lysanias mihi sibi cog-
 nito substituit. Porphyrii est alterum scholion in Venetis ad h. l.

7) *Ψ*, 34 ἡ διπλῆ ὅτι ψιλῶς προενεκτέον κοτυλήρου-
τον· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς ῥύσεως ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀρύσαι. κο-
τύλη δὲ εἶδος ποτηρίου κίλου. Ἀριστάρχος πολὺ ὥστε
κοτύλη ἀρύσασθαι (Cf. Et. Gud. p. 341, 20 κοτυλήρουτον
— παρὰ τὸ ἀρύσω ἄρυτον καὶ ἐν συνθέσει κοτυλήρουτον
ὥστε ψιλωτέον τὸ ρ).

8) *Ω*, 110 αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆι προτιάπτω.
Ἀπολλόδωρος καὶ Ἀρητᾶδης καὶ Νεοτέλης καὶ Διονύσιος
ὁ Θραξ διὰ τοῦ τ τὴν πρόθεσιν γράφουσι καὶ δασύνουσι
τὸ α, ἵνα ἦ προσάπτω ἀντίθημι. οἱ δὲ χωρὶς τοῦ τ
ἔγραψαν καὶ ἐψίλωσαν τὸ α, ἵνα ταῦτόν ὑπάρχη τῷ προ-
άλλω οἷον δίδωμι, προσπεύδω. οὕτως δὲ καὶ Ζηνόδοτος
καὶ Ἀριστάρχος ἐν τοῖς πρὸς Κωμανόν.

9) *Ε*, 289 ταλαύρινον Ἀριστάρχος ψιλῶι τὸ
ρ. οὐ γὰρ, φησι σύνθετον δεῖ νοεῖν τὸν σχηματισμόν,
ἀλλὰ κατὰ ἀπλήν ἔννοιαν, τὸν εὐτολμον καὶ ἰσχυρόν.
ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοφάνης. Τρύφων δὲ σύνθετον αὐτὸ
ἐκδέχεται, παρὰ τὸ ταλαὸν καὶ τὴν ῥινόν, ὁμοίως τῷ τα-
ναόποδα ταναύποδα. εἴτε δὲ λεκτὸν ἔχει τὸ ἐπὶ τέλους
εἴτε παρέλκει, ὀφείλει φυλάττεσθαι τὸ πνεῦμα. οὕτως
γὰρ διελαβόμεν καὶ περὶ τοῦ μεληδέος οἶνον, ᾧ καὶ αὐ-
τὸς συγκατατίθεται. ἢ μέντοι παράδοσις ἐπέισθη Ἀρι-
στάρχῳ. *Receptit haec Philemon lex. technol. p. 150*
Os. — Hoc loco miramur Aristarchum neque dubito
quin plerique una nobiscum miraturi sint. Itaque du-
bitamus Eustathio aures praebere de Aristarchi ratio-
nibus aliter tradenti ac probabilius? p. 549 ἔστιν οὖν
ἐκ τοῦ τάλας καὶ τοῦ ῥινὸς ταλαύρινος καὶ πλεονασμῶ
αιολικῶ τοῦ υ ταλαύρινος, ὡς ἄρηκτος αἰρηκτος. διὸ καὶ
τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἐψίλουν τὸ ρ τοῦ ταλαύρινος, ὡς καὶ
Ἀριστάρχος· οἱ δὲ ἐδάσσον, ὡς ἄπλωσ ἀπὸ τοῦ ῥινὸς
γενόμενον, κατὰ προσεγγέθη. At ego auctor sim, ne quid
contra Herodianum credamus Eustathio. Res haec
est: ut alii grammatici sic Aristarchus putat in com-

positis nunquam alteram significationis partem delitescere (II, 769. X, 319): et quidem ita saepe ut nos nec intelligamus cur ita velit nec quid consequatur. Attamen factum est: et suam in hac re sententiam ut indicaret spiritu usus est: ubi delitescere significationem indicare volebat, mediam aspirationem non posuit. Sic in vocabulo *εὐρυόδειης*. II, 635. Idem docuere de *ἀκύναλος*, „τάχα ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀκύν ἐκ τῆς λέξεως σημαίνεται“, O, 705. Et. M. 471: et in exemplis Homericis hoc verbum *ψιλῶς* circumferebatur „ἐψιλῶσαν τὸ α, παραγωγὴν δεξάμενοι καὶ οὐ σύνθεσιν. καὶ οὕτως ἢ παράδοσις ἐπέισθη“ (Schol. Ven. l. l.). Improbabat Herodianus et improbat in similibus: A, 346 in verbis *δασυντέον* τὸ *μελιηδέος* eius iudicium agnoscimus: v. schol. E, 289 modo adscriptum: refutandi erant, qui aliter statuerant. Etym. M. p. 577, 29 *μελιηδέα ψιλῶς ἀρκεῖ γὰρ τὸ μέλι πρὸς τὸ ἐμφανίσαι τὴν ἡσθητήν*. Heych. *μελιηδὲς μελιτωδὲς, ἴδιον. διὸ καὶ ἐψιλοῖτο. παρήχθη γὰρ παρὰ τὸ μέλι. ἔτι οὐδὲ ὡς μέλι ἡδύ. διὸ καὶ ἐδάσυνον*.

Aliud ex hoc genere est quo ad Aristarchum reducitur. Hoc est Sch. V ad X, 332 (*ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζω νόσφιν ἔοντα*) *οὐδὲν ψιλῶς, ἵνα παρέλκη τὸ δέν. δύναται δὲ καὶ δασέως*. cf. ad 512. Schol. A ad A, 244 *πλεονάζει τὸ δέν. ἰσοδυναμεῖ γὰρ τῷ οὐκ ἔτισας: Ἀριστάρχος παρέλκειν λέγει τὸ δέν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν γλώσσαις εἶναι τὸ πλήρες οὐδὲ ἐν. πολλοῖς γὰρ καὶ τῶν ἄλλων γραμματικῶν δοκεῖ τρία εἶναι μέρη λόγου, οὐ καὶ δὲ καὶ ἐν. Quod nec Ar. nescivit. Ad Aristarchum pertinet etiam schol. II, 274 *οὐδὲν. ἢ διπλῆ ὅτι τὸ δέν παρέλκεται ἕατι γὰρ ὅτι τὸν ἄριστον τῶν Ἀχ. οὐκ ἔτισεν*. Et Ω, 370.*

Haec qui consideraverit testimonia, facillime per-

spiciet, cui rei Aristarcho illi spiritus in mediis vocalibus servierint. Scilicet si de verbo aliquo vel alii dubitaverant vel videbatur dubitari posse utrum illud compositum sit an minus, utrum cum voce a leni spiritu incipienti compositum an ab aspero, quid ipsi videretur illorum signorum ope adhibita indicabat. Quae apparet cum reliquis accentibus uno eodemque loco habenda esse. Usus est simul in compositis ut indicaret, utrum secunda pars vocis expressam significationem haberet, an delitesceret: quod discipulos scire volebat*).

§. 2 Et de Aristarcho diserta quidem praeter ea quae conguessimus testimonia desunt, quibus in vocibus de illa in mediis vocalibus aspiratione locutus sit. Sed licet tamen de pluribus suspicari, de nonnullis paene pro certo affirmare. — Et. M. p. 779, 9 *ὑπερικταίνοντο. πόδες δ' ὑπερικταίνοντο* (Ψ, 3) *Κράτης τὸ ἄγαν ἐπάλλοντο* (i. ἐπάλλοντο) *ὑπερικταίνοντο* (i. ὑπερεξετείνοντο). *Λυσανίας ἐπὶ τοῦ τρέμειν φησὶ τετάχθαι***). *ἢ δασύνεται, ὥστε εἶναι ὑπερικτινῶντο. οἱ δὲ πόδες δίκνουντο διὰ τὴν χαρὰν ὑπὲρ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως.* Cum his conferas schol. ad l. i: *ὑπερικταίνοντο* ³ *Ἀρίσταρχος ἀνεπάλλοντο καὶ ἐκτινῶντο*

*) Antiqui grammatici haud dubie pro signo spiritus usi sunt: „τὸ διχοτόμημα τοῦ Η" (Choerobosc. Bekk. p. 780.) Hanc formam describit Priscian. de acc. c. 2. Schol. Dion. gr. (qui ex codd. indicibus videtur vel Porphyry. vel Theodosius esse) p. 683. Alius p. 692. Diomedes ib. 780. Cf. Apul. de nota aspirationis §. 39. — Semicircularem ii qui scripserunt quae edita sunt Arcad. p. 188: 191. (Cf. Mazoch. T. H. 127. not. 14). — Ili simul hanc formam habent, circumflexi Α, hi alteram nobis usitatam:

***) Lysaniam lectionem *ὑποκταίνοντο* ante oculos habuisse suspicatur Rubnkenius ad Tim. p. 21.

www.libtool.com.cn
 προθυμουμένης αὐτῆς βαδίζειν ταχέως, μὴ δυναμένης δέ, ἀλλὰ κατὰ βραχὺν διὰ τὸ γῆρας· ὁ δὲ (ins. Κράτης) ὑπερεξετείνοντο. ἄμεινον δῆθεν ἐκινουῦντο, παρὰ τὸ ἵκταρ, ὃ ἐστὶν ἐγγύς. καὶ γὰρ προείρηκε, γούνατα δ' ἐρῆώσαντο. ταχέως οὖν ὑπερικνουῦντο, ὃ ἐστὶ παρεγίνοντο. Apollon. lex. Hom. p. 804. ὑπερικταίνοντο. Τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἐν τῇ Ψ φασιφωδία· ὁ γὰρ Ἀρίσταρχός φησι ἄγαν ἐπάλλοντο, προθυμουμένης αὐτῆς βαδίζειν μὲν ταχέως, μὴ δυναμένης δέ, ἀλλὰ κατὰ βραχὺν, διὰ τὸ γῆρας. (Sensum expressit ut Virgilius: studio properabat anili IV, 641). φαίνεται τοίνυν τὸ πλῆρες κατὰ Ἀρίσταρχον ἐρικταίνοντο. καὶ δῆλα τὰ τῆς ἀναγνώσεως· ἔνοι δὲ — Quae quamvis plena confusionis et obscuritatis sint, tamen illud apparet et primis iam nascentis grammaticae temporibus de hac voce dissensum fuisse et sententiam suam explicuisse Aristarchum et totam de eo vocabulo disputationem cum quaestione de media aspiratione arctissime coniunctam fuisse, cum quidam *ἰνεῖσθαι* inesse putarent, alii aliud: quanta dubitandi fuerit opportunitas magis etiam patebit Eustathium conferenti ad. l. l. p. 1936. De vocabulo ἵκταρ vel ἴκταρ, quod ad explicandum adhibetur, vid. Schol. Theog. 691 et Ruhnk. Tim. p. 149. —

Denique cum Hellanicus Aristarchi aequalis sit (v. Grauert Rhein. Mus. I, 3 p. 208) propter eius dubitationem suspicari licet et ipsum Aristarchum ad β, 185 quaestionem de interaspiratione tetigisse. Scil. β, 185 hoc schol. est: ἀνεῖλες δασυνητέον. ἐστὶ γὰρ ἀντὶ τοῦ ἀναπειθείους ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κνηγῶν τῶν ἐφιέντων τοὺς ἱμάντας τοῖς κυσί. ψιλοῖ δὲ Ἑλλάνικος παρὰ τὴν ἀνίαν ἐκδεχόμενος τὸ λυποίης· εἰ δὲ τοῦτο, ἔχρῃ γράφειν ἀνύης· τοιαύτη γὰρ ἡ δευτέρα συζυγία. Apponam de Hellanico Graueri verba p. 208 „zugleich erscheint er als einer der Grammaticer, welche im Ho-

mer alle *Dialecte fanden*. Sc. eas etiam quas olim dialectos fuisse fingebant.

Atque has de medio spiritu disputationes sicuti a principibus grammaticis institutae fuerunt, valuisse deinceps in commentariis Homericis ex locis allatis affatim constitit. Reliquum est ut ceteras, quae ad haec carmina pertinent, eius generis quaestiones, auctorum nominibus nunc magna ex parte carentes, sed ex Herodiani prosodiis Homericis excerptas paene omnes, huc conferam.

Etym. M. p. 340, 25 *δασύνεται δὲ τὸ ἐνέτησιν ἀπὸ τοῦ ἐνίσθαι τοῖς ἱματίοις*. Pertinet ad Ξ, 180. Locus Etymologici illinc petitum scholion est. —

Z, 348 *ἐνθα με κῆμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι*.

Schol. A *ἀπόερσε· ψιλωτέον· τὰ γὰρ φωνήεντα καταλήγοντα εἰς τὸ ρ ἐπιφερομένου τοῦ σ ψιλοῦσθαι φιλεῖ, ἄρσαντες — οὕτως γὰρ ἐλέγομεν περὶ τούτου καὶ ἐν τῇ Α δαιψωδία (136) — cet.* Haec Herodiani sunt. — Cf. Etym. M. 377, 40.

Ω, 540 *ἀλλ' ἓνα παῖδα τέκεν παναώριον* — Schol. A *παναώριον*) οἱ μὲν ἐδάσυναν, ἵνα ἐκδέξωνται τὸν κατὰ πάντα ἄωρον. οἱ δὲ ἐψίλωσαν ἐκδεχόμενοι τὸν εἰς πάντα πεφροντισμένον. ἄμεινον δὲ τὸ πρότερον. τοῦτο γὰρ ἐθέλει σημαίνειν. Cf. East. 1364 *παναώριον* δὲ ἢ τὸν πάντη ἄωρον λέγει, παρὰ τὴν ὥραν τὸν καιρὸν, διὸ καὶ ἐδάσυνετο παρὰ τισι κατὰ τὴν προπαρὰλήγουσαν. ἢ παρὰ τὸ τὴν ὥραν τὴν φροντίδα, τὸν πάνυ πεφροντισμένον. ἢ ἀνάπαλιν ὡς ἐν ἡθει τὸν πάνυ δίχα φροντίδος, ὅθεν τινὲς καὶ ἐψίλουν αὐτό. νοῆσαι γὰρ φιλαύτως τὸν πάντη ὠραῖον, ἔ' δὴ τινες εἶπον, ὀκνήσοι τις ἄν.

WN, 450 δὲ Μίνωα τέκεν, Κρήτη ἐπίλουρον. Aristarchus ἐπίλουρος ut ἐπίκουρος: interpretatus τὸν φύλακα· μένηται δὲ καὶ ὁ Αἰδύμος τῆς ἀποδόσεως, ἐκείνο δὲ προστίθεισιν ὁ Τρύφων ὅτι ὁ ἐπίλουρος, ὡς ἐπίσκοπος, οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὐρὸν τὸν φύλακα κατὰ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν· τί γὰρ κεκάλυκε παρὰ τὸ ὄρω εἶναι ἐπίλουρον καὶ ἐπίκουρον τὸν ἐπιουρῶντα, ἐψιλῶσθαι δὲ διὰ τὴν ἐπένδεσιν τοῦ υ (v. Eust. p. 149. Apollon. de adv. 558, cl. pron. p. 72. Tzetz. exeg. II. p. 62. Schol. Ven. E, 340) καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα τούτοις. Herodianī verba sunt. —

Φ, 262 χάρω ἐνὶ προαλεῖ) τινὲς ἐδάσανον τὸ προαλεῖ, παρὰ τὸ ἄλλεσθαι ἐκδεχόμενοι τὸν σχηματισμόν. ἄμεινον, δὲ ψιλοῦν, ὡς καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φάσκων ἀπὸ τοῦ ἀλίξασθαι γεγενῆσθαι, τουτέστιν ἀθροῖξασθαι, ὥστε σημαίνεσθαι τὸ κατωφερῆ. καὶ γὰρ τοῦ χωρίου ἔστι τὸ ἐπίδετον. —

μ, 89 τῆς ἦτοι πόδες εἰσὶ δώδεκα πάντες ἄωροι ἴωρος derivant nonnulli, ut Eustathius ait, ab ὥρεῖν τὸ φυλάσσειν, alii aliter, ἔνιοι δέ, φασί, δασέως ἀναγινώσκουσιν· ἵνα εἶεν ἄωροι οἱ ὦμοι καὶ σκληροὶ καὶ ἄγριοι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἄωρων καὶ μὴ πεπόνων ἦτοι πεπείρων καρπῶν. ἔνθα ὅρα τὸ δασέως ἀναγινώσκουσιν ὡς τοῦ ω μεγάλου ἐνταῦθα ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις ἐρημναῖαις ψιλουμένοι, ἐν δὲ τῇ δηθείσῃ δασυνομένοι διὰ τὴν ὥραν, ἢ δηλοῖ τὸν καιρόν. ὅτι δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν μέσῳ λέξων ἐπνευμάτιζον τὰ φωνήεντα καὶ ἡ ἰλιάς δηλοῖ.

Ξ, 340 τὸ εὔαδεν ὁ Ἀσκαλωνίτης ψιλοῖ, λέγων ὡς ὅτι τὰ δασυνόμενα ἐν τῇ ἐπενδέσει τοῦ υ ψιλοῦνται ὡς ὄλος οὔλος. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἔαδεν εὔαδεν γένοιτο ψιλούμενον. ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν συνήθη ἀνάγνωσιν (I. ἐγὼ δὲ προστίθειμαι τῇ σ, ἄ.) δασύνουσαν (I. ση) τὸ α, ψιλοῦσαν, δὲ τὴν εὐ δίφθογγον. καὶ ἔχομεν ἐκείνο εἰπεῖν, ὡς εἰ ἴδιον, συνθέτων λέξεων τὸ καὶ κατὰ μέσον δασύνε-

σθαι, οἶδαμεν δὲ καὶ τὸ ἄθε δῆμα συνεχῶς παρὰ τῷ ποι-
 τῇ (add. *δασυνόμενον*), εἰκότως ἂν φῆσαιμεν ὅτι τὸ εἶ
 ἐπιλόγημα προσῆλθεν καὶ οὕτως ἐφυλλάχθη τοῦ δῆματος
 ἢ δασεῖα ὡς ἐν λέξει συνδέτω· τὸ μέντοι ἕαδα διαίρεσις
 ἔστι τοῦ ἦδε. Herodiani.

A, 358 καταείσατο;

ὄφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δούρατος ῥῆκετ' ἐρωτῆν,
 τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης,
 τόφρ'. —

Schol. A καταείσατο *ψιλωτέον*· ἀπὸ γὰρ τοῦ εἶδα
βαρυτόνον ὁ σχηματισμός. Sch. BL ἐφάνη παρὰ τὸ
 εἶδα· ἢ κατήχθη, παρὰ τὸ εἶω τὸ δηλοῦν τὸ πορεύομαι.
 Mirum esset, si Herodianus tam perverse hunc locum
 intellexisset ut verbum *καταείσατο* ab εἶδα derivaret
 atque per ἐφάνη explicaret „ubi ei humi apparebat ha-
 sta“. Hoc illis posterioribus relinquendum, quorum
 commenta in Scholiis B et L legimus, unde illud εἶδα
 in scholion codicis A puto invito auctore migrasse.
 Equidem ab Herodiano putaverim εἶω profectum esse.
 Inquisiverunt enim veteres in rationes, cur lenis esset
 verbi εἶμι appellatio; Eust. p. 1407 *ψιλοῦται δὲ τὸ εἶμι*
καὶ τὸ εἶς ἀντὶ τοῦ πορεύῃ, ἕρξη διὰ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ
ι· ἄλλως γὰρ δασύνεσθαι ὄφειλεν ἀπὸ τοῦ εἶω τὸ πο-
ρεύομαι. Forma εἶω ubique a grammaticis adhibita in
 formis vocabuli εἶμι explicandis, E. M. 121, 29. Schol.
 Hes. Scut. 23. — Fortasse fuerunt, qui eo de quo di-
 citimus loco *καταείσατο* a καθ — εἶω (*καθήμι*) deriva-
 rent, sensu intransitivo (cf. Buttm. gr. I p. 545), iique
 ab Herodiano refutati. Sed haec mera suspicio est.

E, 164 ἀέκοντας, στέρησις ἔστι τοῦ ἐκόντα τὸ ἀέκον-
 τα. διὸ δασυντέον τὸ ε. πταίει οὖν Νικίας φιλιῶν τὸ ε.
 οἰεταὶ γὰρ εἶν' ἀκοντα ἐπεπείθεσθαι τὸ ε, ὅπερ οὐκ ἔστι.
 τὸ γὰρ ἀκοντα συναλοιφή ἔστι τοῦ ἀέκοντος· διὰ τί δὲ
 τὸ α ἐψιλώθη, ἐν ἑτέροις ἔφαμεν. Scilicet quod priva-
 tivum esset, A, 301: quod semper lenem spiritum habet.

V ad K, 466 δέελον δὲ τὸ εὐδῆλον, ἀπὸ τοῦ δῆειν, φησὶν ὁ Ἀριστάρχος, τὸ εὐρετόν. Alterum Schol. ταυτόν ἐστι τῷ δῆλον· διὸ καὶ τρίτη ἀπὸ τέλους ἡ ὀξεῖα, καὶ ψιλοῦται τὸ δεύτερον. An fuerunt qui de ἑλη cogitabant? Hoc eo magis puto cum hac ratione etiam vocabulum εὐδῆελος explicarent, v. Butt. lexil. II p. 190. — Quod de Aristarcho traditur falsum est; hic enim ut δέελος acceperit testis Aristonicus: ἡ διπλῆ ὅτι ὁ ἑμεῖς λέγομεν δῆλον αὐτὸς εἶπε διελὼν δέελον.

I, 61 διῆξομαι: διελεύσομαι τὰ πράγματα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. δασυντέον τὸ διῆξομαι. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἴκω ἐγένετο· ἐπιφέρει γοῦν „ἀτὰρ οὐ τέλος ἴκειο μύθων“ (v. 61) ALV. Hoc ego satis recens esse iudico scholion.

Ψ, 135 κατασύννον. δασέως δὲ τὸ εἴνον· ἀπὸ γὰρ τοῦ εἴνω ἐστὶ θέματος, ὃ παρῆκται παρὰ τὸ ξω δασυνομένου.

Sch. ρ, 352 ἀνδρὶ προῖκτη. Ἴκτης ψιλωτέον, παρὰ γὰρ τὸ παραβάλλειν τὴν χεῖρα καὶ αἰτεῖν δωρεάν. ἢ ὁ πρὸ τοῦ αἰτεῖν ἱκετεύων, εἰ δασύνεται. H. e. προῖκτης, si est a προῖξ, προῖκτης, si est ὁ πρὸ ἱκετεύων.

Nonnulli ἐνδῖεσαν Σ, 584 non a δίημι illud esse putantes sed ἐνῖεσαν inserto δ. Refutat eos Herodianus ad Σ, 162 ἐστὶ γὰρ τι δίημι ἔημα, παρ' οὗ καὶ τὸ δῖεσαν πληθυντικὸν ὡς ἐτίθεσαν· „αὐτως ἐνδῖεσαν ταχέας κύνας διτύνοντες“ (584). παραιτητέον γὰρ τοὺς οἰομένους πλεονασμὸν εἶναι τοῦ δ καὶ δασύνοντας· διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ὁ ποιητὴς καὶ δι' ἄλλης κλίσεως τὸ ἀκόλουθον κλίημα. ὡς γὰρ τίθενται οὕτως δένται „ἵπποι ἀεραίποδες πόλεως πεδίοιο δένται“ (Ψ, 475). Cf. ad Σ, 584. Vid. de ἀναλτος A, 521 (!). Πολυδῶσιον Ἄργος nonnullorum ap. Strab. VIII p. 370. — (οὐδάλα ρ, 455). — ξυνῆκε A, 8. ἀνίσμένους β, 300. ἐξέμεν A, 141.

§. 3. Maximam partem Homericorum exemplorum

absolvimus. *www.ElectoFrom.gr* Extra Homericos quoque cancellos idem in mediis vocabulis usus grammaticus aspirationis, eadem quaestiones a doctis linguae Graecae perscrutatoribus celebratae. Sic Galenus de verbo στενυγρῶσαι exponens: πυκνῶσαι δὲ τὰ παρὰ τοῦ προσήκοντος εὐρυσμένα· διὸ καὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ στενυγρῶσαι ψιλοῦντας, οὐ δασύνοντας ἀναγνωστέον ἐστίν· οὐ γὰρ ἔγκειται τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ λέξει, καθάπερ ἂν τις οἰηθεῖη, μὴ γινώσκων ὑπὸ τῶν Ἰώνων τὸ στενὸν ὀνομάζεσθαι στενυγρὸν. (Comm. β in Hippocr. morb. vulg. VI, in. T. V p. 457 Bas.). — Suidas in λαρινός . . . οἱ δὲ τὴν ρι συλλαβὴν δασύνουσι, ἐν ᾗ λαρινούς τοὺς μεγαλορίνους (cf. Arist. Pac. Schol. 922).

Praecipue in homonymorum ac synonymorum significationibus disparandis spiritus ratio observata est. E. M. 406, 8 εψια, τὰ ἀπὸ λόγων ἔχοντα παίγνια· οἶον ἔπεα ἔπη. καὶ φιλέψιος· δασύνεται μὲν φιλοπαίγνων· ψιλοῦται δὲ φιλόλογος: ad quae conferenda quae de ἐψιάσθαι commentati sunt, in primis ap. Etymologum atque apud Eust. p. 1831, 1.

Eodem, nisi prorsus falsus sum, aliae duae pertinebant observationes, nunc quidem miserabiliter luxatae vel contractae: Etym. M. p. 227, 51 γέρανος ὁ ὄμβρος ὑπὸ Κυρηναίων παρὰ τὸ τὴν γῆν ῥαίνειν· οὕτως Ἐρξένιος Φίλων ἐν τῷ περὶ χρηστομαθίας. φησὶ δὲ τὴν δευτέραν δασύνεσθαι. Altera est Etym. Gud. p. 123 γέρρα, εἴτε σκηνώματα ἐν οἷς τὰ ὠνια ἐπιπράσκετο, εἴτε τὰ δερμάτινα αἰδοῖα, εἴτε τὰ ὑποδήματα. Φίλων ἐν τῷ περὶ χρηστομαθίας φησὶ δὲ τὴν δευτέραν δασύνειν. Hic primum attendas rem nobis esse cum Herennio illo Philone in synonymis distinguendis diligenter versato; tum, si res tanti est, conferas quae in Etym. Gudiano de voce γέρα dicta sunt neve dubites, haec fere de vocabulo γέρρα ab illo praecepta fuisse: γέρα αἱ τιμαὶ δι' ἑνὸς ρ, παρὰ τὸ ἐρῶ. καὶ ψιλοῦται ἡ δευτέρα· γέρρα δὲ εἴτε τὰ σκηνώ-

ματα — είτε — είτε — δια δύο ρ. και ἡ δευτέρα δασύνεται. Illud autem, quod antea posui de vocabulo γέρας, sic fere scriptum fuisse tibi persuadeas: γέρας τὸ ζῶον. ἀπὸ τοῦ τῆς γῆς ἔρευρᾶν τὰ σπέρματα οἰοῦσι γηρευρός τις οὔσα*). ψιλῶς γέρας δὲ ὁ ὄμβρος ὑπὸ Κρηναίων. παρὰ τὸ τὴν γῆν ραίνειν· και δασύνεται.

Sed hoc studium perduxit eos, ut erant ad cuiusque generis argutias propensi, ut certas quasdam regulas proponerent, quo non singulis in vocabulis significationes separarent, sed tota genera verborum spiritu distinguerent. Qua in re nihil memorabilius quam quod adiectiva composita, si quidem altera pars aspere profertur, aspirationem retinere docent; sed si eadem adiectiva in nomina propria abierint, abiicere: εὐαῖμων, sed Ἐδαῖμων (II. H, 16) et Πολυαῖμων; ὠκύαλος, εὐρύαλος, sed Ὠκύαλος, Εὐρύαλος cum similibus, φιλιππος, sed nomen proprium Φίλιππος. Et. M. 396, 43. 621, 25. Eust. 1396, 10. — v. Sturz. opusc. p. 70. — Hoc vel primus instituit vel in primis celebravit Ptolemaeus Ascalonita, quem vocabulorum etiam per principalem spiritum distinguendorum studiosum fuisse, ab Eustathio discere licet p. 555 (ἀλύειν ἀλύειν). Hoc igitur legimus in scholiis A (ad E, 66) Εὐαίμωνιδης ψιλοὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται, ὥσπερ και τὸ Φίλιππος και Μελάνιππος. Sensit cum eo Aelius Dionysius. Ad scholion O, 705 recentior grammaticus notulam adiecit, in qua haec traduntur . . . Διονύσιος δὲ ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τετάρτῳ Ἰτιτικῶν ὀνομάτων οὕτως ἔφη. Φίλιππος μὲν τῆς μέσης δασυνομένης τὸ προσηγορικόν. οὕτως γὰρ και ἐν Τηρεῖ Σοφοκλέους ἀναγινώσκωμεν, ἦλιε φιλιπποῖς Θρηξὶ πρέσβιστον σέλας· Φίλιππος δὲ ψιλῶς ὁ Μακεδών. Aelium Dionysium intelligendum esse,

*) Vid. Zonaram, Etym. M. Gud.

lexici sexcenties Eustathio ad partes vocati conditorum, Suidae nomine Atticistae insignitum, qui et ipse Halicarnessensis fuit (Phot. cod. 152 p. 99 Be. Eust. p. 228 *Ἄλιος Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς*) minime dubitandum est; etsi is, cuius per manus haec nobis tradita est observatio, fortasse ipse de eo, quem nos solemus Halicarnassensem dicere, Dionysio cogitavit. Sed ille indoctus homo erat, quod vel vocabuli *προσ-ηγορικός* perversus usus indicat*). Verum vidit Villoiso praef. II. p. XXIX [ult; de rhetore nostro et historico ne cogitare quidem debebat Harles. ad Fabric. T. IV p. 399. Regulas de aspiratione ab Aelii Dionysii opere minime alienas videri oportere, intelliges ex Eust. p. 138**) 1417***).

Et Herodiano universè quidem hoc non contemnendum videbatur praeceptum, ut apparet ex Schol. H, 167 *ψιλώτεον τὸ εὐδαίμονος εἰς ἰδιότητα, προεἰρηται δέ:* (quae ipsa Herodiani verba esse vel locutio *εἰς ἰδιότητα* indicat, quam ille in hac re frequentat) et O, 705 †). Sed de vocabulis cum *ἵπιος* compositis res ei

*) Sic inveni E, 29 in V. L.

***) *χαίρουσι γάρ, φησί, τῇ δασείᾳ οἱ ἀπτικοί*“

****) *Ἄλιος γὰρ Διονύσιος φησὶν „ἦδος τὸ ὄξος δασύνουσαν ἀπτικοὶ καὶ πάντα τὰ τριαῦτα“* cet.

†) ἐψίλωσαν το α, παραγωγὴν δεξάμενοι καὶ οὐ σύνθεσιν καὶ οὐτως ταράδοσις ἐπέσθη. καὶ τόχα ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ἀπὸ ἐκ τῆς λέξεως σημαίνεται. ἡ δὲ ἄλλος γενικὴ ἐν τῇ συνθέσει ἐπὶ μὲν κυρίων ψιλὸν ἀποφέρειται τὸ πνεῦμα, *Εὐρύαλος Ἀμφιάλω Ἀσιώαλος*, ἐπὶ δὲ ἐπιθετικῶν τὸ ἴδιον τηρεῖ πνεῦμα „πολλὰ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ“ (sch. α, 395) „ἀγγιγλὸν ἰ Ἀντιφῶνα“ (II. B, 677,) ὕφαλος. ὅστε καὶ κατα τοῦτο ἐλέγχεται τὸ ἀκύαλος ψιλούμενον. — Θ, 276. καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα καὶ Μελάριππον) ψιλώτεον πάντα, ἵνα κύρια γένηται si cui propter *Μελάριππος* non videtur Herodiani esse non repugno.

non ita certa videbatur, possintne adiectiva aeque ac propria ψιλῶς proferri, quod λεύκιππος et similia adiectiva aspiratione carere videbat. Sic Eustath. p. 524 Ἡρωδιανὸς δὲ περὶ τοῦ ὡς ἐρρέθη κατὰ τὸ Φίλιππον πνευματισμοῦ νοήσας ἑτεροῖόν τι φησιν, ὅτι Φίλιππος μὲν τὸ κύριον ἀξιοῦσιν οἱ γραμματικοὶ ψιλῶς λέγεσθαι, δασέως δὲ τὸ ἐπίθετον, ἀγνοοῦντες, ὅτι καθ' ἓν ἑκάτερα δύνανται εἶναι. καὶ γὰρ λεύκιππος λέγεται παρὰ Σησιχόρῳ ἐπιθετικῶς· καὶ Λεύκιππος ὀνομάζεται ὁμοίως ὁ Φοίβης καὶ Ἐλαίρας πατήρ. ὥστε ψιλοῖ αὐτὸς ἐν ἀμφοῖν τούτοις τοῦ ἵππος τὴν ἀρχουσαν, καὶ οὐκ ἐν μόνῳ τῷ κυρίῳ.

Sed tertia quoque servata est de hac re sententia E, 76, ubi verbis iam supra adhibitis „Ἐλαίμωνίδης: ψιλοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται, ὡσπερ καὶ τὸ Φίλιππος καὶ Μελένιππος“ haec annexa sunt: ζοσι μὲν οὖν ὃ λέγει πιθανόν (διὰ τοῦτο γοῦν καὶ τὸ Πολύμνεια πῆ μὲν ψιλοῦμεν, πῆ δὲ δασύνομεν, καὶ τὸ Εὐρύαλος Ἀρχίαλος), οὐγε μὴν ἀληθές. εὐρέθη γὰρ τὸ Πάνορμος δασυνόμενον, καὶ Ἐφιππος ὁ Κωμικός. Is igitur propria una cum adiectivis putavit aspero spiritu insignienda esse. A quo haec ratio profecta sit nescio; eum, qui id, quod tractamus, scholion ita scripsit ineptum fuisse scio et quae apud veteres legisset minime intellexisse. Etenim quam intelligenter atque rei suae convenienter exemplum Πολύμνεια elegerit, mirabere ubi quid sibi voluerit perspexeris. Perspicies autem ex Hesychio: Πολυμνεία ἢ θάλασσα, ἢ πολὺ μνίον ἔχουσα. καὶ ὄνομα κύριον. Observatio illa de voce Πάνορμος fluxit, opinor, ex scholiis ad ν, 195 (λιμένες τε πάνορμου*).

*) Eust. p. 524 de adiectivo loquitur „καὶ ὅτι εὐρηται τὸ πάνορμος δασυνόμενον.“ Proni fuerunt recentiores ad distorquendum

Ex Ptolemaei Herodianique praecepto diiudicandum schol. E, 333 κακῶς ὅσοι δασύνουσι τὸ ν' Ἐνώ. ἄμεινον γὰρ ψιλοῦν, ἀναπέπλασται γὰρ πολεμικῆ θεός, ἧς οἱ νεώτεροι ποιηταὶ νῖδον εἶναι φασὶ τὸν Ἄρεα. καὶ διὰ τοῦτο καλεῖσθαι Ἐνάλιον μητρωνυμικῶς. cf. et alterum schol. ib. — Hoc dicit, apparere Ἐνώ Deam esse bellicam: vocabulum igitur proprium esse et in medio aspirandum. Fuerunt ergo, qui etymon finxerant huius vocabuli tale, ex quo secunda syllaba aspirationem requireret.

§. 4. Veterum grammaticorum morem spiritum in mediis quoque vocabulis ponendi, qui certe in accuratioribus valuit exemplaribus, nostri quoque codices hic illic retinuerunt. Saepius factum esse in codice Homeri Veneto, observavit Villosò Anecd. II p. 119. De codice Ambrosiano fragmentorum Iliadis notavit Mai, p. 582 ed. Berol. „Spirituum quoque notae coeva manu pinguntur formis priscis H et |— vel —|. Atque hi spiritus saepe numero praetermittuntur; nonnunquam in vocabulo medio a me observatos memini“. Et ad M, 434 ἀνέλκει. „In Ambros secunda syllaba notatur aspero et acuto“ ed. Berol. p. 593. Item aliquoties in cod. Aegyptiaco, cuius notitiam accepimus in Museo Philologico Cantabrigiensi (v. Nro. I a. 1831 p. 178). Atque aliquanto saepius inveniri conicio quam adhuc ab editoribus minus huic rei attentis notatum est. Sic Alberti in not. ad Hesych. p. 9 ediderat locum ex lexico Apollonii: ἀάπτους· οἱ μὲν δασύνοντες —

---

eam quam exposuimus Ascalonitae regulam. Huc pertinet, quod Ω, 235. ubi de verbo ἐξέστη sermo est, in cod. V. legitur: οἱ δὲ ψιλοῦσι διὰ τὸ ὄνομα γεγενῆσθαι! Scil. ὀνόματι κρηφ hoc proprium esse legerat!

attamen neque apud Villoisonum qui eo codice usus est, unde apographum suum Alberti acceperat, spiritus ille comparet: neque apud Tollium idem illud apographum edentem.

Villoisonus postea factus diligentior, quod nos semicircello illo semel fraudare cogitavit, id compenset hoc; quod ab eo petimus testimonio, praef. II. III: „Duplicem in quibusdam vocibus spiritum, ut in ἀναίρω, cet. in nonnullis Epicteti codicibus Regiis invenisse se testatur le Fevre de Villebrune p. 6 praef. suae Epicteti Enchirid. 1782“. Vestigia eius notae in schol. Phoen. 656, ubi Ald. et Basil. praebent Εὐβοί-οις, et in schol. Ar. Avv. 873 (Εὐβαίος) indagavit Lobeckius Agl. 1044.

Eustathii aetate signum spiritus in mediis vocabulis aboleverat: hac ratione ille p. 524 οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον καὶ τὰ φωνήεντα καὶ τὸ ρ: et paulo post: ἀπὸ γούν τῶν τοιούτων καὶ δτέρων δὲ πλειόνων σημειούμεθα, ὡς οἱ ἀρχαῖοι οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν λέξεων τὸ ρ στοιχείον καὶ τὰ φωνήεντα ἐπνευμάτιζον. p. 1715 ὅτι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον τὰ φωνήεντα καὶ ἡ Ἰλιάς δηλοῖ. 1396 περὶ δὲ τοιούτων ἀρχαϊκῶν πνευματισμῶν ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα σαφῶς γέγραπται. Ex his patet quomodo intelligendum sit illud quod dicit p. 150 ὅτι δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐ μόνον τὰ ἀρετικὰ τῶν λέξεων φωνήεντα ἐπνευμάτιζοντο, ἀλλὰ καὶ τὰ διὰ μέσον ἐν ταῖς συλλαβαῖς ὁμολόγηται ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων, ὡς ἐηθήσεται καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς: ὅπερ δηλοῖ που καὶ ὁ Ἀθήναιος. Hoc est: Athenaeus testatur (p. 397 e.) in comicorum exemplaribus legi ταῶς. Cf. praeterea eum p. 1347. 1828.

In communem usum scribendi hoc signum interaspirationis, apud Atticos certe, fere non receptum fuit. Qui de hac re quaesivit Osannus ad Marmora Elginiana p. 71 sqq. praeter tabulas Heracleenses in quibus saepius occurrit, et unum exemplum ex lithostroto Praenestino (*ENHYAPIΣ**) ex Herodis Attici inscriptione attulit *ENHOALA*. His ne Boeckhius quidem (corp. inscr. I. p. 43) habuit quod adderet praeter exemplum unum *ΤΡΗΗΜΙΠΟΔΙΟΣ*: quod quidem ex inscriptione Euclide antiquiore est.

§. 5. Poterunt haec facere ad rectius iudicandum de pronuntiatione. Bischoff, qui „de spiritus asperi in mediis verbis Graecis pronuntiandi ratione“ quaerere instituit in programmate anno 1826 edito „inde ab antiquissimis temporibus certe ad alterum post Chr. n. saeculum spiritum in mediis verbis fuisse pronuntiatum“ (p. 10) defendit. Ad quam rem praeter communes quasdam et pervulgatas rationes inscriptionum testimoniis et aliquot grammaticorum usus est. At inscriptionum auctoritas vidimus quam precaria sit, grammaticorum praecepta ad pronuntiationem non pertinere sed ad usum scholae satis superque patefecimus. Sed si quid inde concludi potest, potest contrarium. Nam quomodo de vocabulo *Ὀλιμπος* minime illo ex communi usu remota contendere potuerunt, si adspiratio vel omnino vel satis clare audita fuit? Et si contendebant cur qui spiritum defendebant de communi pronuntiatione verbum iniecerant nullum? Certissimum utique atque

---

*) Memorabile sane quod inter ea vocabula quae Latine cum aspero spiritu scridenda sint Wolfius Anal. litt. I, p. 306. affert exhydria. Iam confer Boeckhii verba l. l. p. 44. „Postremo quod in lithostroto Praenestino est *ENHYAPIΣ* largios potuisse ex Italico usu derivatum esse.“

tutissimum videtur statuere non in omnibus regionibus, ubi lingua Graeca dominaretur, nec in omnibus vocalibus idem valuisse: sicuti Romani quantumvis ad aspirationem promptiores, nunquam, opinor, Philippus scripserunt. Graecos Italiae ad pronuntiationem spiritus paulo magis inclinasse, ex iis quae paulo ante disputata sunt ultro nascitur suspicio: illud alterum vel ex antecedente littera pendebat, vel quod in quibusdam vocabulis, quae possent composita videri, commissura hiabat. Per se enim facile in compositione aspiratio eliditur: ad quod advertit nos locus quidam Apuleii de Orthographia §. 63 „Anhelo, ut halo, unde descendit, cum aspiratione annotatur. Sed Plinio in compositione aspiratio colliditur“. Mihi nondum constat utrum *φιλέλλην* sim an *φιλέλλην*. Apud Atticos, quos vulgaris deinde lingua secuta est, iam mature media illa aspiratio in plurimis vel evanuit vel fere delituit: obtinuit in paucis, quae non composita sed apposita essent nec longo usu latebat iunctura. Nam *διῶτι*, et *εἰσὶ* Apollonii Dyscoli temporibus pronuntiatum fuisse, aliquot mihi eius testimonia persuaserunt. De syntaxi p. 319, 19 *πρόδηλον γὰρ καὶ τῆς συνούσης δασείας ὡς οὐχ ἐν ἀπλοῦν ἐστὶ τὸ διότι*. de conī p. 509, 18 *καὶ δῆλον ὅτι τὸ διότι, ἔχον τὴν ἀντιπαρόδοσιν, ἔχει ἐγκείμενον πτωτικὸν τὸ ὅτι, σαφὲς ποιοῦν καὶ τοῦ πνεύματος, καθὸ μέση ἢ δασεία*. de adv. 612, 12 *ὅτι πρωτότυπὸν ἐστὶ τῶν εἰς ὡς ληγόντων τὸ ἕως, δῆλον, οὐ μὴν τὸ ἰσοδυναμοῦν εἰσὶ, καθὸ καὶ ἐν τόνῳ καὶ ἐν πνεύματι ἐπιστάσεως ἐδέετο· ἐν πνεύματι μὲν οὖν, ὡς ἀδύνατόν ἐστι τὴν ἐν φωνήσιν δασείαν ἐπὶ τέλους εὐρέσθαι*. cf. synt. p. 333, 10 *ἐνεκλίνετο γὰρ (sc. in εἰσὶ) ἢ πρόθεσις ἐξ ὀξείας τάσεως εἰς παράθεσιν παραλαμβανομένη, ὅπερ παρεπόμενόν ἐστι πάσῃ προθέσει· μόριόν τε τὸ ὁ ὠξύνετο μετὰ ταῦτ' ἐκπύου πνεύματος, ὁ παρεπόμενον ἦν πάσῃ λέξει οὐκ ἐχούσῃ πρὸ αὐτῆς ἑτέραν λέξιν*. Nonne haec certo testantur in vere

compositis non auditum fuisse spiritum? Nonne clarissime dixerat in *διότι* si ex particula *δι* factum esset, ita ut vera compositio esset (uti in *ἐπίπροσθεν*) non audiri debuisset spiritum? Sed in appositione requirit aspirationem. cf. de adv. 537, 29. De *διδ* vide quae plane cum his consentiunt apud schol. Dion. p. 967, 25.

§. 6. Deducti sumus ad huius disputationis caput ultimum. Hic nitentur pronuntiatione. Colligendum enim, quid veteres docuerint de interaspiratione in vocabulis simplicibus. Bene factum quod excellentissimorum grammaticorum disertis uti licet testimoniis. Apollonius Dyscolus synt. p. 319, 19 *πρόδηλον γὰρ καὶ τῆς συνοήσεως δασείας ὡς οὐχ ἔν ἀπλοῦν ἔστι τὸ διότι, καθὸ οὐ παρεμπίπτει ἢ ἐν τοῖς φωνήσεσι δασεῖα ἐν μέσαις ταῖς λέξεσιν, ἕνεκα τοῦ τοιούτου σεσημειωμένων ὡς ἀλόγων ὄντων ἢ ἀπὸ Λακωνικῆς διαλέκτου παρεξιδεδυκότες εἰς τὰς ἄλλας διαλέκτους, ὑπερῶν ἐν τῷ περὶ πνευμάτων ἠκριβώσαμεν. Ἄλλ' οὐ τοῦτο φημι ἀνταρκεῖς διότι συνεστάναι ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ λόγου, ἐπεὶ οὐδὲν ἐκώλυε τοῖς σεσημειωμένοις ὁμοία αὐτὰ καθίστασθαι, τῷ εὐοῖ, εἶεν (l. εὐάν) καὶ ἔτι τῷ παρ' Ἀττικοῖς ταῶς. Reliquas dialectos quibus usitata fuit in mediis simplicibus aspiratio (pro Σ) Argivam, Eretriensem, Pamphyliam et Oropiam recenset Etym. M. p. 319, 12. Qua de re post Valckenarium dicere (ad Theocr. p. 274 sqq.) non necesse. De *γερωῖα*, *γερωχία* vid. Od. Müll. Dor. II, 91. Pergam equidem Apollonii testimonia de abnormi interaspiratione recensere. De con. p. 509, 18 *καὶ δῆλον διὰ τὸ διότι ἔχον τὴν αὐτὴν ἀνταπόδοσιν ἔχει ἐγκείμενον πτωτικὸν τὸ δι, σαφές ποιοῦν καὶ τοῦ πνεύματος, καθὸ μέση ἢ δασεῖα, ὑπαγορεύουσα τὴν διὰ πρόθεσιν ἐν τῇ παραθέσει. οὐ γὰρ δὴ γε καὶ αὐτὸ μόριόν ἐστι τῶν ἡμαρτημένων, ὁμοίως**

τῷ εὐάδεν (l. εὐάν), εὐοῖ. Idem docuit et rationes addidit Herodianus, ut cognoscimus ex loco quodam iucundissimo Theognosti, quem Bekkero debemus Anecd. p. 1433 καὶ αὐθις ὁ αὐτὸς (Herodianus) φησὶν ὡς οὐ δεῖ τὰ σχετλιαστικά τῶν ἐπιβήρημάτων καὶ εὐπτικά, οἷονεὶ βακχικά ὄντα (l. οἷον οὐδὲ τὰ βακχικά, v. E. M. s. iά) ὑπὸ τὴν ἔντεχρον ἀκολουθίαν ἄγειν, εἶγε οὐδὲ μέρη λόγου τινὲς εἶναι ταῦτα ἐνόμισαν· πασχούσης γὰρ ψυχῆς ἢ διακόρου ὑπὸ οἴνου οὔσης ἄλογοι δηλονότι καὶ αἱ ἐκφραῖσεις αὐτῆς. διὸ ἐπ' αὐτῶν ἔσθ' ὅτε τὸ δασύ πνεῦμα ἀλόγως ἐν τῇ ληγούσῃ συλλαβῇ ὁράται, ὡς ἔχει τὸ εὐοῖ, εὐάν, εὐέν. Schol. Dion. gr. p. 951 τὸ εὐοῖ, εὐάν ἀλόγως δασεῖαν ἔχουσι ἐν τῷ τέλει ἀπλᾶ ὄντα, εἰ μὴ τις εἴπη τὸ σφοδρὸν πνεῦμα τοῖς βακχιάζουσιν ἀρμόζει. Coram eiusmodi testibus obmutescant imperite reclamantes quos respicit Eustath. ad Dion. v. 704 Εὐοῖ Βάκχε ἑμνητικὸν τὸ λόγιον, ὡςπερ καὶ τὸ εὐάν, ὅθεν καὶ τὸ εὐάζειν καὶ Εὐνός. ταῦτα οἱ μὲν ἐδάσωνον ὡς ἐνθουσιαστικά πρωτόθετα ἐπιβήρηματα, οἱ δὲ ἐψήλουν ἀντὶ τοῦ εὐ οἱ τουτέστιν αὐτῷ. At hos ne ita quidem rem suam agentes ferendos putasset Apollonius. Nam qui interiectionem ὠοιοῖ ex οἱ factam esse autumaverant eos hoc modo increpat de adv. 537, 29 πῶς δ' οὐχὶ καὶ γελοῖον ἐν τῷ ὠοιοῖ (ins. τὸ οἱ) ἐκ τρίτου ἀντωνυμικοῦ παρακεῖσθαι (h. e. ἐν παραθέσει εἶναι); πῶς πάλιν δεδιπλασίασαι; ποῦ ἢ δασεῖα τῆς ἀντωνυμίας, ἢ ποῦ ἢ περισπωμένη. Ex Latinis libris Euhoe et Euhius vel furca expellas recurret tamen vid. Gesner. et Lobeck l. l. Quod is ex codd. Lucretii V, 743 attulit Euchius, in eo agnoscimus incredibilem recentiorum Latine loquentium ἀγροικίαν, qui vel michi et nichil adsciverant (Apul. de nota aspir. 45): quod ipsum quoque in codicibus est (v. Pertz. Ital. Reise p. 56).

Sed subsistamus paullisper in illo Herodiani prae-

cepta „ὡς οὐδὲ τα σκελιαστικὰ τῶν ἐπιφθήμετων καὶ
 εὐκτικὰ, ἄλλον οὐδὲ τὰ βακτικὰ (h. e. interiectiones om-
 nes. Dion. gr. p. 642) ὑπὸ τὴν ἔκτεχρον ἀκολουθίαν
 ἄγειν“. Hoc ut hoc loco in adspiratione adhibuit sic
 alibi in constituendo accentu. Etym. M. s. ἰώ. εἶτα
 τὸ ᾧ περισπᾶται, τὸ δὲ ἰώ ᾄξύνεται — ἀλλὰ σκελια-
 στικὸν καὶ βακκευτικὸν οὐχ ὑποπίπτει ἀναλογίᾳ. Arcad.
 p. 183 τὰ εἰς οἱ καὶ εἰς αἱ σκελιαστικὰ παραλόγως πε-
 ρισπῶνται. Manavit hoc ad Grammaticos Latinos.
 Priscian de acc. fin. „Interiectio nullam regulam re-
 tinet, tamen in fine vel in medio acuitur, ut papae,
 evax“. Id. Inst. gramm. XV, c. 7. „Optime tamen de
 accentibus eorum docuit Donatus quod non sunt certi.
 Quippe cum et abscondita voce, id est non plane ex-
 pressa, proferantur, et pro affectus commoti qualitate
 confundantur in eis accentus“. Intelligenter haec dici
 facile concedimus quippe qui vel Ἄπολλον*) et δάσποτα
 illum suum abnormem accentum homunculis poten-
 tiorum vel opem implorantibus vel saevitiam per-
 horrescentibus deberi arbitramur (cf. Butt. gr. p.
 179). Quare aspirationem quoque in illis „naturaliter
 effutitiis“, ut scite a Varrone vocantur, (de ling. lat.
 VII, 5 p. 369) commoto perturbatoque animo debitam
 saepe regulis exemptam esse consentaneum est, cf. Pris-
 cian I c. 5 p. 25 Kr. de aha et vaha. Apul. de-not.
 aspirat. de ha §. 10, de hei §. 14, de hem §. 16, de
 heus et heu §. 20. Eustath. p. 855, 19 ἰστέον δὲ ὅτι
 εὐρήται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ᾠ καὶ μετὰ δασείως πνεύ-
 ματος καὶ ᾄξείας προφερόμενον. καὶ κείται ἐν ἐπιλογῇ
 λέξεων ἀρχαίᾳ, ὅτι ᾠ ᾠ δασυνθὲν γέλωτα δηλοῖ. cf. Suidam,
 qui docet ᾠ θανμαστικὸν etiam aspirari. Quae
 omnia cum vernaculo sermone mirifice conspirant. —

*) Ἄπολλον ἐφη ἀναβοήσας καὶ θεοῖς Helioid. Aethiop. II, 99.

Nunc fortasse intelligemus, quo fundamento nitantur, quae de *ἰοῦ* et *ἰοῦ* veteres praecipere notum est. — Schol. Ven. I, 262 de *εἰα* loqui videtur, non ut Bekkerus putat de *εἰα*. —

Sed in singulis pernoscendis magnopere cavendum est ne ad inutilem vel etiam ineptam accurrationem delabamur. Quod quibusdam veterum accidisse fortasse non infuria tibi intelligere videaris ex hoc loco Apuleii de not. aspir. 45 p. 117: Aha vero, vaha, naha, ohe et si quae sunt aliae interiectiones, quae in medio aspirantur, gratia significationis aspirari dicuntur: sicut etiam eiusdem significationis causa quaedam in capite, quaedam in fine aspirantur, ut heu, oh. Ipse enim affectus, quo interiectiones promuntur, cogit eas interdum praecipitari. Non enim ad placitum sunt verae interiectiones, velut ceterae orationis dictiones, sed naturales, unde etiam omnium sunt nationum interdum communes*). — Sed illinc abnormis aspiratio in *ἰοῦ*, *ἰοῦ* explicatur.

Iam missis turbulentis, quibus Bacchus gaudet, exclamationibus convertamus nos ad Iunonis delicias:

---

*) Omnino enim non poterant curiosi homines in sobria egregii grammatici doctrina acquiescere; sed ab interiectionibus ad verba et nomina transferentes paene incredibile est ad quantas ineptias delati fuerint. Attamen haec quoque historiae grammaticae amatoribus iucundum erit cognoscere. Lenius iudicandum de hincio, quod „aspiratur, quia cum augmento spiritus hincitus profertur“ (Apul. asp. §. 28). Vix hoc ferendum (Apul. aspir. 42). „U ante l aspiratur in hululo, quoniam ab huius interiectione oritur.“ Et §. 38 „Horreo aspiratur, ut ipse aspirationis horror cum eiusdem verbi significatione concordet.“ Haec vero iam vehementer ridicula, quae tradit §. 39. Vocem hostis aspirandam esse. „Concordat etiam in hoc nomine aspirationis signum cum re, quae significatur. Ita enim effigiat nota aspirationis secundum veterem

τὸ χερσῶν — ὀρνέων γέος,

τοὺς καλλυμόρφους καὶ περιβλέπτους ταῶς.

Ecce iterum in asperrimos strepitus incidimus, ut quod

scripturam, quasi biceps gladius inter duas hostiles partes.“ Ap. §. 6. Concordat etiam in hoc nomine, quod est homo, aspirationis nota cum re significata. Quoniam enim hoc nomen praeter aspirationis signum notum est in facie hominis notari, nota aspirationis annexa signum est divinae hominis faciei annexae, de qua facie scriptum est „et inspiravit in faciem eius speculum vitae.“ Lt §. 44, ubi de aspiratione barbarorum vocabulorum loquitur, quorum ea esse aspiranda, quae ab ipsis linguarum, unde ducta sint, peritis aspirarentur: Sic Heinricus, Humbertus „quoniam constat testimoniis eiusdem linguae peritorum, quod haec nomina ab eisdem Transalpiniis non sine aspiratione spiritus proferantur. Sunt tamen qui putant eiusmodi vocabula egregiorum virorum gratia aspirari, ideo quod ipsum generale honoris vocabulum non sine aspiratione notatur.“ Festus: „Heluo dictus est immoderate bona sua consumens, ab eluendo. Cui aspiratur, ut aviditas magis exprobetur: fit enim vox incitator.“ Haec sunt de spiritu. Quae pleraque non antiquum auctorem habent sed antiquae doctrinae sunt. Qua haec nuntur doctrina de consensu significationis cum forma vocabulorum, ea nobis latius persequenda est. Est ea satis antiqua. Didymi legimus observationem Atheni, p. 392. *σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν* (cf. Varro. p. 80. Sp.): quam illum non ita posuisse tantum, sed sicubi res ferebat, in usum convertisse suum, ex schol. Ar. Avv. 302. iudicium facimus. Nam cur dubitarent interpretes utrum rectius scriberetur *κῆρυλος* an *κερυλος*, is sententiam tulit „τὸ κατὰ φύσιν ὄνομα *κερυλος* εἶναι.“ Discipulus eius Trypho iam *ὕπερ σκάμματα*. Et M. s. *φιλήτης* docemur, Tryphonem *φιλήτης* pro decurtato habuisse ex *ὕφειλέτης*, ὅτι συνέπαθεν ἢ φωνὴ τῷ σημαινομένῳ . . . ὃ γὰρ κλέπτης ἐνδειαν ποιεῖ, οὗ χάριν καὶ φωνῆς ἐνδειαν ἐνεδέξατο: et eandem, ob causam *ἡμικύκλιον* ex *ἡμισακύκλιον*, λιμός α *λεπῶ* factum putavit. Dolemus sane doctissimum ceteroquin grammaticum in ineptias incurrisse.

Sed pergamus doctrinae illius vestigia sublegere, ut pateat, laetane fuerint segetes. Etymol. M., p. 812. 3 *χειράδες*, αὶ τῶν *χειρῶν* *θαγάδες*. συνέπεσε δὲ ἢ φωνῆ τῷ σημαινομένῳ. ἐπειδὴ γὰρ τῆς *χειρῆς* ἐνδειαν τινα σημαίνει (τὰς γὰρ τῶν *χειρῶν* *θαγάδας* *θηλοῦ* ἢ δὲ *θαγὰς* τοῦ ὀλοκλήρου ἐνδειαν ἔχει. τὸ γὰρ ἔχον *θαγάδας* οὐκ ἔστιν

oculi gaudent doleant aures. — Ita aspirasse Athenienses propter certissima illustrium grammaticorum testi-

ολόκληρον) τούτου χάριν διὰ τοῦ ε γράφεται. In contrariam partem hic annectamus de causa augmenti observationem grammatici aliquanto haud dubie recentioris: Et. M. p. 820, 25 ἄξιον δὲ ζητῆσαι, διὰ τί πάντοτε μεγαύνεται ὁ παρατατικός; καὶ ἔστιν εἰπεῖν, οὐτι ἐπειδὴ ὁ παρατατικός πλέων ἔστι κατὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος (ὁ γὰρ ἐνεστώτης ἀκαριαῖός ἐστι, καὶ ἅμα τῷ λέγεσθαι ἔχει καὶ τὸ εἶναι. ὁ δὲ παρατατικός παρατεταμένην ἔχει τὴν σημασίαν) τούτου χάριν ὡς πλεονεκτηῶν κατὰ τὴν σημασίαν τὸν ἐνεστώτα, πλεονεχτεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀρχήν. — Varro l. l. V, 24 p. 122. Sp. „Vallum vel quod ea varitate nemo posset, vel quod singula ibi extrema vacilla furcillata habent figuram litterae V“. Apul. de diphtong §. 25. Saeculum per e breve deberet notari, quoniam a sequor, vel ut placet Varroni (V. 2. p. 193 Sp.) a sene derivatum est. Sed quia rem productissimam designabat, placuit ut eius principalis syllaba significationis causa produceretur et per diphtongum plane dignosceretur. Sen. quaest. Nat. II, 56 Dicimus enim ut splendere sic fulgere. At itlis (antiquis) ad significandum hanc e nunibus subitae lucis eruptionem mos erat media syllaba correpta ut dicerent fulgere. Ioann. Diac. Allegor. Thecog. Hes. 549. Γαί. πολλές δ' εὐρήσει τις συμπασχούσας λέξεις τοῖς ὑπ' αὐτῶν σημανομένοις καὶ μιμουμέναις αὐτά. καὶ μάρτυς τοῦ λόγου τὸ λιμός ὄνομα . . . . . καὶ τὸ ἰδέα ὄνομα καὶ τὸ εἶδος μαρτυροῦσι. Τὸ γὰρ ἰδέα διὰ τοῦ ε γράφεται, τὴν τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ὑποσημαῖνον ἀπλότητα τῶν Πλατωνικῶν . . . . . Tangit eandem rem p. 567, de χίμαιρα et χεῖμαρδος exponens. Praeterea (549): Ἄλλ' ὕπερ ἐλέγομεν. τῆς ἐπ' ἄπειρα τῶν ἀριθμῶν προόδου ἢ τοῦ πνεύματος ἔστι δασύτης δηλωτικῆ. Docet cur omnes numeri, quorum principalis litera est ε, aspirantur excepto ἐννέα. ὀρμὴν γὰρ ὡσανεὶ φυσικὴν ἔχει τὸ ἐν εἰς σκεδασμὸν τε καὶ πληθυσμὸν, ἣν δὴ ῥοπήν ὑποσημαῖνειν ἐθέλει τοῦ πνεύματος ἢ δασύτης. cf. de ἔξ p. 551. De ἐννέα p. 548. et 551 infr. „ἐννέα δὲ εἰρηται ἀπὸ τοῦ τὸ ἐκχυθὲν ἐν καὶ διὰ τῶν ἄλλων προελθόν μέλειν ἐν τῇ δεκάδι, δευτερευομένη οὔση μονάδι, πάλιν ἐνούσθαι καὶ πρὸς αὐτὸ στρέφεσθαι καὶ ἀνακάμπειν. Ὅθεν καὶ ψιλοῦται, τὴν συστολήν τὴν πρὸς αὐτὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ψιλοῦ ἐμφαίνοντος.“ Scilicet aut hic Pythagoreus est aut nemo: τί τὸ σοφώτατον; ἀριθμὸς δεύτερον δέ; τὸ τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα τοῦ δέοντος (Iambli. vit. Pyth. 82). — Denique addimus hoc ex recenti scholiō (H. L.)

monia dubitari nequit. Athen. p. 397. e. ταῶς δὲ λέγουσιν Ἰθνηαῖοι, ὡς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγκνῶσκούσι μὲν οὕτως παρ' Ἐνπόλιδι ἐν Ἀστυρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον (397 c.), καὶ ἐν Ὀρυσίῳ Ἀριστοφάνους (101)

Τηρεὺς γὰρ εἴ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταῶς; καὶ πάλιν (269).

Ὀρνις δῆτα τίς ποτ' ἐστίν; οὐ δὴ που ταῶς; λέγουσι δὲ καὶ τὴν δευτικὴν ταῶνι, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνους (884). Praeterea Seleuci testimonium est ib. p. 398 a. Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ Ἑλληνισμοῦ „ταῶς παραλόγως δὲ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι“. Tertii testis gr. v. s. s. Apollonii (synf. p. 319) iam antea mentionem fecimus. Exceptio ansam dedit de lege docendi. Nam sic ille pergit apud Athenaeum (397 e.) ἀμύχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἰωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν ἀπὸ φωνῆς ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν ἠκολούθηκεν, οἷον κῆῶς, λῆῶς, Τυνδάρεῶς, Μενέλεῶς, λειπόνεῶς, εὐνεῶς, Νεῖλεῶς, πρᾶδς, υἷδς, Κεῖδς, Χῖδς, διδς, χρεῖδς, πλειδς, λειδς, λαιδς, βαιδς, φαιδς, πῆδς, γόδς, θοδς, ῥόδς, ζῶδς. φύλαρχος γὰρ οὕσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἢ δασύτης τοῖς τελευταίοις μέρεσι

ad O, 626: ubi quum δεινός ἀήτης alii scriberent, pars δεινός ἀήτη, magister argutissimus habuit quomodo litem dirimeret: „τινὲς νοῦσαντες κακῶς θηλυκῶς ἐκτρέφουσιν· ἢ γὰρ ἀρσενικὴ ἐκφορὰ ἐμφαντικώτερον τὸν λόγον ἀπεργάζεται καὶ τὸν ἄνεμον σφοδρότερον ἀποδείκνυσιν.“ Hic scilicet sapientior, quam veteres linguae conditores, quorum mentibus nec θύελλαι nec ἄελλαι, ventis videlicet rapidiores, ἄβσωνα videbantur. Ceterum ab his grammaticorum nugis recta via retro ducimur ad vetustissimam philosophorum quaestionem de vocabulis φύσις· an νόμος ortis. Hinc illa promanarunt. Sed differo, iam diutius affluentī materiae me indulgisse sentiens.

τῶν ὀνομάτων ἰουδαίως ἐκαθεύρονται. Quae hoc loco de vi et natura aspirationis exposita habes, Tryphoni, ut antea apparebat, accommodatissima. Argutius etiam aliquid in eandem sententiam excogitavit Seleucus I. I. (398 a.) τοῖς πρώτοις τῶν φωνηέντων κατὰ τὰς ἀπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεκφέρεσθαι ἐθέλει (sc. τὸ πνεῦμα), καὶ ἐντανθῶ προάπτουσα καὶ τάχιον ἐκθέουσα δι' ἐπιπολῆς ἔστι τῶν λέξεων, τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τάξεως τὴν ἐνοῦσαν ἐτῆ προσφθίγα φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασιν, ὡς περὶ τὰς ἄλλας, πρὸ δὲ τούτων τάσσοουσιν· εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης, μήποτε ἄλλογως κατὰ τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται.

Vides his grammaticis rem miram accidisse, sed hoc ipso esse certissimam. Causam si quaeris, me ignorare profiteor. Audebo tamen referre, quae de ea re non dicam inquisivi sed ludens cogitavi. Nam primum occurrebat, ut hoc unum nomen aspirationem communem haberet cum bacchicis illis interiectionibus, possetne communem etiam aspirationis causam habere. Quare quod plerasque aves a suis vocibus nomen accepisse constabat, videbatur quaeri posse, sitne inter eas

καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις τιθασὸς οἰμῶζων ταῶς Anaxilas Ὀρνιθοκόμοις ap. Athen. p. 655 a.). Id cum non improbable esset, eum non multum morabamur, qui apud Athen. p. 397 fidenter pronuntiat: „ὀνόμασται δὲ ταῶς ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν“: tum prorsus illum contempsimus, de origine vocis Varronem nacti adstipulatorem (V, II p. 81 Sp.) et doctissimum λεξιλόγον Adelungium. Hunc attendamus: „welche (Namen) insgesamt eine Nachahmung seines natürlichen Geschreies sind, welches, besonders bei der Pfauhenne, sehr deutlich Pfa — u lautet“. Denique iucundum erat, cum de aspiratione Buttmano eandem coniecturam incidisse animadvertēbamus, gramm. II, 2 p. 380.

— Aliam causam indicavit Bohlenius in dissert. de mercat. veteris Indiae, script. soc. German. Reg. I p. 71. Scilicet Arabice pavo est „Tawus“.

C. III.

De spiritu vocabulorum principali.

Iam accingo me ut tertium huius dissertationis caput perscribam, de spiritu vocabulorum principali: sed dees. paene materia. Herodian. Z, 239 de spiritu vocis ἔτης disputans, quod Alexio esse volebat ἔτης: „ὁ δὲ Ἀρισταρχος οὐδὲν ἄντικρυς περὶ τοῦ πνεύματος ἀπεφώνησε“. Puto Aristarchi tempore, ut in accentibus saepe factum vidimus, non dubitatum esse. Herodianus Aeschyli Euripidisque usu non dubitabili (οὐτ' ἔτης, οὐκ ἔτης) defendit. — Sed in paucissimis quae in hoc genere supersunt Aristarcheis mirum est complura esse quae vel non probata vel non probabilia sunt: quod et in accentibus et in ipsa interaspiratione in magna exemplorum copia rarissime factum vidimus. Primum ἦτε Φοῖβε. Herod. O, 365 Ἀρισταρχος δασύνει, ἀπὸ τῆς ἔσεως τῶν βελῶν· οἱ δὲ περὶ τὸν Κράτητα ψιλῶς, ἀπὸ τῆς ἰάσεως· καὶ οὕτως ἐπίσθησαν οἱ γραμματικοὶ πρὸς διάφορον ἐτυμολογίαν διαφόρως ἀναγινώσκειν. ἄγροῦσι δὲ ὅτι ὁ χαρακτήρ μάχεται· ἀεὶ γὰρ τὸ η̄ πρὸ φωνήεντος

www.libtool.com.cn
 ψιλοῦται, ἥως ἦτα. Inde esse ἥως ἕως, ἥλιος ἡέλιος. Tum concludit de ἦις: ὥστε εἴτε ἐκ τοῦ ἦιος διασυνόμενον ἐστὶν εἴτε ἐκ τοῦ ψιλουμένου μόνως ψιλατέον. Apollinem medicum non esse Aristarchus observaverat (v. p. 181): ergo qui ducerent ab ἰασθαι ut Crates his obsistendum erat: egregiam Herodiani regulam nescivit: qui verum etymon nec ipse vidit. —

Alterum est εἶατο i. e. ἦσαν, non εἶατο i. e. ἦντο O, 10. Ω, 83. v, 106. Quid Aristarchum moverit ut vel ab Aristophane descisceret, qui probabat εἶατο (ad Ω, 83) non traditum. Nec probat lenem spir. Herodianus O, 10. — Tertium est ἔρθεν II, 211 Ἀρισταρχος δασύνει. δεῖ δὲ ψιλοῦν, ὡς ἐπεδείξαμεν ἐν τῇ Ἀ ῥαψωδία (136) διαλαμβάνοντες περὶ τοῦ ἄρσαντες κατὰ θυμόν. Eo loco Herodiani nota excidit: legimus hoc: (ABL ex Eust.) ἄρσαντες. Ἀρισταρχος δασύνει. ἔρθεν γάρ φησι γεγόνεαι καὶ τὸ ἄρμα. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ψιλοῖ (cf. ad Z, 348), λέγων ἀπὸ τοῦ ἄρσθ, οὗ ὁ μέλλων αιολικῶς ἄρσω· τὸ δὲ α καὶ τὸ ε πρὸ τοῦ ρ ὄντα ἐτέρου φωνήεντος ἐπιφερομένου ψιλοῦται (quae sub hanc generalem regulam non cadunt hic omissa v. lex. spir. post. Ammon. p. 211). — In εἶαθη (sic Ar.) de spiritu non videtur dubitatum esse, sed de etymo, Herod. N, 543. Duxit Aristarchus ab ἐπομαι, quo certe nec Buttmanne invenire contigit probabilius, lex. II, 140. — Item ἐῶμεν certum propter ἐπεὶ χ' εἶμεν, Herod. T, 402 (? N, 315). — Nec dubitandum de ἐέ, Herod. Ω, 134. — Nec de ἄμυδις: quamquam Nicias et Pamphilus maluerunt ἄμυδις propter ἄμα; Ptolemaeus et Herodianus tum aliis argumentis defendunt tum Herodianus hoc loco: πάντ' ἄμυδις (M, 385). v. Herod. I, 6. — ἄδην (Nicias cum leni) videtur vulgo receptum fuisse, etiam apud Atticos, Herod. E, 203. Eust. p. 178, 20. — ἀθρόος. De hoc ita loquitur Herodianus E, 38 quasi cum significat crebros non scribatur aliter. Formam certe

Eustathii temporibus (v. p. 1386) iam oblitteratam compluribus Demosthenis locis eruit et restituit Bekkerus. — ἀπτοεπές Θ, 209. ἐσπόμην Κ, 256. ἔστασαν Δορ., ἔστασαν plusqpf. (cui etiam Ptolemaeus assentitur) Μ, 55. ἄσσα. ἄσσα Ἐτ. Μ. s. v. — Proprium Ἰαμενός Μ, 193, „Ἀριστάρχος ψιλοῖ· ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης φησὶν, ἐὰν μὲν ἀπὸ τῆς ἰάσεως ψιλωτέον, ἐὰν δὲ ἀπὸ τῆς ὀρυθῆς δασυντέον. ἄμεινον δὲ προκρίνειν τὴν Ἀριστάρχου· οὐδὲν γὰρ ἐστὶ τὸ κωλύον τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ“.

Dissertatio V.

De criticis Aristarchi rationibus.

C. I.

De athetesibus.

§. 1. **A**rtis scribendi in carminibus Homeri mentionem nullam fieri, recte Aristarchus observavit (v. diss. II s. γράφειν). Attamen censuisse Homerum ipsum non scripsisse nusquam, quod sciam, vestigium est. Censuit Aristarchus, quaedam ipsi Homero cognita fuisse, quibus tamen heroas uti non faciat, e. g. unguenta et coronas Athen. 18. e. Schol. 700. N, 736. Ξ, 172. Ψ, 186. tubam Σ, 219. Φ, 388.. artem equitandi O, 679. Carnis coctionem Φ, 362 (cf. p. 236. Ἐφρα). Eo igitur videbitur etiam scripturam rettulisse. Attamen hoc nec ipsi nec iis qui ante eum accuratius scriptorum lectioni vacaverant, obstare poterat quin multos versus irrepsisse persuasum haberent subdititios. Nonne apud tragicos, apud Aristophanem invenerant, quos nemo sani iudicii pro genuinis habere posset*)? Si multo plures apud Homerum inveniiebantur aliosque, qui diu per cantorum ora ferebantur, hoc consenta-

---

*) Instar omnium versus Ran. 1439. sqq. ab Aristarcho. et Apollonio notati.

neum erat. Quo fortasse etiam de quibusdam versibus fama quaedam accessit, ut de Solone, Onomacrito (λ, 604), Cynaethone. Cf. Pausan. IX, 31. Quamquam huic famae minimum tribuisse apparet ex ea ratione qua de eiusmodi versibus quaerit Aristarchus (v. de στήσε δ' ἄγων — supra p. 230). Quicumque hoc modo genuinam carminum Homericorum formam corruperant, dicebant Alexandrini *διασκευαστάς*. Etenim quod nos solemus dicere interpolare vel quocumque modo genuinum textum scriptoris mutare hoc a Graecis grammaticis proprio vocabulo dicitur *διασκευάζειν*. Galen. in Hippocr. de nat. hom. praef. p. 9 Kühn. „Sunt, inquit, qui Hippocratis librum de natura hominis pro spurio habeant, ἀπατηθέντες ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διασκευασμένων καὶ παρεγγεγραμμένων“. Idem loquitur de characteribus Hippocratis libris postea ascriptis, sive dolo malo sive non malo consilio. Utitur voce: οἱ χαρᾶν τῆρες διασκευάσθησαν comm. ad Hipp. epid. III, 2 p. 411, 24 ed. Bas. Et exemplar his notis instructum *διασκευασμένον* ib. 412, 9.

Redimus ad scholia Veneta. Aristonicus Π, 666 ἢ διπλῆ περιουσιγμένη: διτι Ζηνοδότος καὶ ἐν ταῦθα διασκευάσκει γράφων „καὶ τότε ἄρ' ἐξ Ἰδης προσέφη Ζεὺς δὲ φίλον υἱόν“ (pro καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς); ἢ ἐκ τῆς Ἰδης προσφωνῆ τὸν ἐν τῷ πεδίῳ Ἀπόλλωνα. Maxime de interpositis versibus. Σ, 356 (Porphyrus) Ζηνοδώρῳ τῷ συγγράψαντι περὶ τῆς Ὀμήρου σπηθείας τὰ δέκα βιβλία συγγέγραπται καὶ περὶ τούτου τοῦ τόπου ἐν ᾧ συγγράμματι πειράται ἀποδεικνύει διασκευασμένον τούτον τὸν τόπον ἐπῶν ἑξ (hos tredecim versus ab aliena manu interpositos vel adiectos esse). Ω, 130 ἀθετοῦνται στίχοι γ' — διασκευάσκει δέ τις αὐτοὺς οἰηθεὶς ἀποκρέμασθαι οὐδὲ τι σίτου. Idem paulo aliter per substantivum dicitur Π, 97 ἀθετοῦνται στίχοι τέσσαρες, διότι κατὰ διασκευὴν ἐμφαίνουσι

γεγράφθαι ὑπὸ τινος τῶν νομιζόντων ἐρᾶν τὸν ἄγχαλλέα τοῦ Πατρόβλου, „per interpolationem facti“. Quod simpliciter I, 416 sic: ἀθετεῖται ὅτι νομίσας τις κρέμασθαι τὸν λόγον προσέθηκεν αὐτόν. Item προσέθηκε B, 668. Et simpliciter etiam: N, 658 ἀθετοῦνται ἀμφοτέρω ὅτι πλαγηθεὶς τις ἐκ τοῦ „ὅς ῥα πατρὶ φίλῳ ἔπετο“ (644) ἔταξεν αὐτοὺς ἵνα καὶ ὀπατῆρ τὸν υἱὸν ὀδύρηται*). Et alio modo E, 183 ἀθετεῖται ὅτι δεξάμενός τις εἰ μὴ τις θεός. ἔστιν ὁ ἐναντιούμενος, ἐνέγραψεν αὐτόν. Sed hoc iam proprium ut παρεμβάλλειν (Φ, 130), ἐμποιοῦν. αἱ ἐμποιοιηκότες εἰς τὰ Ἡσιόδου Pausan. II, 26, 6. παρεπιθέσθαι II, 97, διασκευάζειν. Pro quo dicitur etiam ἐνδιασκευάζειν Γ, 395 δεξάμενός δέ τις τὸ πρότερον τοὺς ἐξῆς ἐνδιασκευάζει διὰ ἀθετοῦνται. Verbi διασκευάζειν nunc reliqua ponenda sunt exempla: Υ, 269 ἀθετοῦνται στίχοι δ' ὅτι διασκευασμένοι εἰσὶν ὑπὸ τινος τῶν βουλομένων πρόβλημα ποιεῖν. μάχεται δὲ σαφῶς τοῖς γνησίαις. B, 807 ἡ διπλῆ ὅτι τοῦτ' ἔστι τὸ πλανῆσαν πρὸς τὰ ἐπάνω (791) διασκευάσαντα. Α, 202 ἡ διπλῆ πρὸς τὸ ὄρκειν ἀντὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν ἐκίνησεν ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὡς φάτο τῆ δ' ἄρα θυμὸν ἐπὶ στόθεσσιν ἤρκεν. (Γ, 396. ρ, 150) ὅτι οὐκ ἔστιν ἐθύμωσεν ὡς ὁ διασκευάσας ἐκλαβὼν ἔταξε τοὺς ἐξῆς εἴκοσι στίχους· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐκίνησε καὶ παρωρμησε κατὰ τὸ ἐρωτικόν. Α, 11 ἡ διπλῆ ὅτι διὰ τί ἠλαττωσθαι κατὰ τὴν κόλον μάχην νῦν μέγα σθένος ἐκίστω ἐκτίθησι πρὸς τὸ πολεμεῖν, οὐχ ἵνα εἰς οἶκον ἀνακομισθῶσιν, ὡς ὁ διασκευάσας τοὺς ἐξῆς. Qui his locis ὁ διασκευάσας, is aliis ὁ διασκευαστής, interpolator. Z, 441 ὅτι πρὸς τὴν λέγουσαν „ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλείψαι“ καὶ „μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θεῖης“ οἰκείως ἀπήντημεν· ὁ δὲ διασκευαστής (qui versus 433 sqq. interposuit) ἐπλατ' ἔθ. Θ, 73 ἀθετοῦνται ὅτι ὑπερ' ἐκάστου στρατεύματος κῆρα

*) Mirum hoc; ψ, 104 ἐνάσαισται ἐκ τῆς Ὀδυσσεύς ὁ στίχος.

ζυγοσταται ὁ Ζεὺς, οὐ πλείους, ὡς ἐπὶ Ἀχιλλέως καὶ Ἔκτορος· ὁ δὲ διασκευαστὴς ἐξέλαβε πύλλας. λ, 548 στεῦτο νῦν ἴστατο ἐπὶ ποδῶν. κέχρηται δὲ τῇ λέξει ὁ διασκευαστὴς παρὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ συνήθειαν. χ, 31 οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ ἴσθε τὸ ἴσθε, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁμοίου ἠπάτηται οὖν ὁ διασκευαστὴς ἐκ τοῦ „ἴσθε ψεύδεα πολλὰ λέγων“ (τ, 203). Subst. διασκευὴ praeter locum supra adhibitum (II, 97) est etiam T, 400 σημειοῦνται. τινες ὅτι ἐντεῦθεν ἡ διασκευὴ τοῦ τεθρίππου πεποιήται, h. e. is a quo Θ, 185 versus spurius Ἐάνθε τε καὶ σὺ Πόδαρος καὶ Αἶθων Λάμπε τε δια. profectus est, in mente habuit et nomina mutuatus est ab hoc (T, 400) Ἐάνθε τε καὶ Βαλίε, τηλέκλυτα τέκνα Ποδάργης, quem versum quodammodo diffinxit. Eadem res per verbum διασκευάζειν dicta sic: O, 414 ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλοισι μάχην ἐμάχοντο νέεσσι, ἡ διπλῆ ὅτι ἐκ τούτου διασκευάσται ὁ τῆς τειχομαχίας στίχος „ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλοισι μάχην ἐμάχοντο πύλλοισιν“, M, 175: quo loco sic scribit: ἀπὸ τούτου ἀδτεοῦνται στίχοι 5 ὅτι παρῳδῆνται ἐκ τοῦ ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλοισι μάχην ἐμάχοντο νέεσσι. — T, 327 καὶ Ἀριστοφάνης προιθέτει τὸν στίχον — — — τεκμήριον δὲ τῆς διασκευῆς τὸ καὶ ἐτέρως φέρεσθαι τὸν στίχον, εἴ που ἔτι ζῶσι γε Πυρῆς ἐμὰς ὄν κατέλειπον. Praeterea προδιασκευὴ, Ω, 109 ἐντεῦθεν γέγονεν ἡ προδιασκευὴ „ἀλλ' ἦτοι κλέψαι μὲν εἰσομεν“ (quod schol. V sic dicit: ἐντεῦθεν τὰ ἄνω διασκευάσται περὶ κλοπῆς). Ergo διασκευάζειν dicitur 1) de libro vel loco qui primam et genuinam formam vel additamentis vel quibuscumque mutationibus factis amisit, διασκευάσται. 2) Locus ipse qui additus est dicitur διασκευασμένος i. q. ἐνδιασκευασμένος.

Caeterum haec διασκευὴ potest ab ipso scriptore fieri, ut saepe dramatici faciebant cum fabulae primum non placuissent, quod Athenaeus egregie illustrat p. 374 in., vocabulo μετασκευάζειν utens: πεκρὸς δ' ὦν

τὸ ἦθος (Anaxandrides) ἐποίησε τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμωδίας· ὅτε γὰρ μὴ κική λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατεμεῖν, καὶ οὐ μετεσκευάζεν ὡς περ ὀϊ πολλοί. Poterat διασκευάζειν, quod multo frequentius in hac re, e. g. Schol Nub. 549 distinguuntur αἱ διαχθρεῖσαι et αἱ ὕστερον διασκευασθεῖσαι Νεφέλαι. v. Athen. 247. 358. d. (ubi ἐνός delendum videtur) 496. f. 429. e. 663. c.*). Nonnunquam mutatae ab aliis sunt, ab ipsis etiam histrionibus (Grysar. de Graecorum trag. temp. Dem. p. 4 sqq.). Sic prouti res ceciderit διασκευή et correctio esse potest et corruptio**).

§. 2. Notandis versibus spuriiis omne verae criticae et Homericæ maxime fundamentum iactum. Nam quamdiu in carminibus vere dissoni, absurdi loci legebantur, vigeat quaestionum, quas supra descripsimus, ardor nec multae refutari poterant nisi argumentis item ineptis nec res a puerili et dialectica velitatione ad virilem et grammaticam deliberationem venire poterat. Quare si nihil aliud praestitisset Zenodotus quam ut hanc meditationem ad Homerum attulisset nunquam eius memoria perire deberet, quippe a quo omnis criticae primordia repetenda essent. Causas si quaerimus quibus commoti versus veros non esse pronuntiamus, quattuor sunt. Primum deficiens carminum connexus vel discrepans. Deinde si quid displicet in arte poe-

---

*) Apparet ex his locis quam res frequens in recentiori comœdia fuerit.

***) De diaceuastis nos nostro more exposuimus. Quidquid in eandem sententiam dictum est ab Heinrichio, quod factum esse video ex Nitzschii præparatione indagandæ per Odysseam interpolationis §. 11, id totum illi acceptum referri volumus. Nos Heinrichii libellum nunquam vidimus.

tæ vel in hominum Deorumque factis et moribus. Tum si quid in antiquitatibus, denique si quid in sermone a poetæ consuetudine discrepat. Et Zenodotus quidem primo et secundo genere substituisse reperitur, tertium et quartum genus aliis relinquens, cui artem criticam cum arte grammatica coniuncturi erant. In illo vero primo et secundo genere ut quaedam vidit, quæ posteritas probavit, sic ab iis erroribus cavere non poterat, quæ omnino et quæ illo maxime tempore in hac re declinare difficillimum. Quot res vel hodie non Wolfius sed Wolfiani sibi contradicere affirmarunt, quæ in poeta minime contraria videbuntur quid poetæ liceat non quid veritatis quaerat ieiunitas vel reputantibus vel potius nativo sensu edoctis. Sed ut ad Alexandrinos meos redeam, initium faciam ab hoc, quod ad secundum genus referendum erit. Abiudicaverat Zenodotus multos versus ab Homero *διὰ τὸ ἀπρεπές*, si quid heroum vel deorum gravitatem minus decere videbatur. *A*, 889 Minerva sumta facie Laodoci perlustrat exercitum Pandarum quaerens:

*Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ ποιν ἐφεύροι.
εὔρε Λυκάοσος ὕδιν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.*

Indignum duxit Dei persona, quod quaerit „τούτῳ καὶ τῷ ἐξῆς παράκειται διπλαῖ περιεστιγμέναι, ὅτι Ζηνόδοτος τούτου μὲν τὸ ἀπροταλεύτιον οὕτως γράφει „εὔρε δὲ τόνδε“, τὸν δὲ δεύτερον οὐδὲ γράφει, δοκῶν ἀνθρώπινον τὸ ζητεῖν εἶναι· καταλέλοιπε δὲ τὸ διζημένη. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι ὁμοιωθεῖσα Λαοδόκῳ ἀνάγκη εἶχει ἀνθρώπινα ἐπιτηδεύειν“. — *Γ*, 424, ubi Aphrodite Helenæ dicitur sellam posuisse, duos versus omisit Zenodotus: „ἀπρεπές γὰρ αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ τῇ Ἑλένῃ τὴν Ἀφροδίτην δίφρον βαστάζειν“. Cui respondetur: „ἐπιλέλησται δὲ ὅτι γράτ̄ εἰκασται καὶ ταύτῃ τῇ μορφῇ τὰ προσήκοντα ἐπιτηδεύει“. Sic quod spurius Zenodoto visus locus de Briareo (*A*, 396—406), quod Ἥρης κόλασιν (*O*, 18)

ieccerat, quod item spuriam censuit illam Achillis orationem *Οἰνοβαρές, κινὸς ὄμματ' ἔχων* — (A, 396—406) ne aliam quaeras causam. Et alia eiusdem generis invenientur. Sic II, 89 Achilles ad proelium dimittens Patroclum haec dicit

*μηδ' σὺ γ' ἀνευθεὶς ἐμεῖο λελαίσθαι πολεμίζων
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις·
μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δημοτῆτι
Τρωῶς ἐναιφόμενος προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν.*

ἡ διπλῆ περισειγμένη δτι Ζηρόδοτος τοῦτον καὶ τὸν ἐξῆς ἤκεν, πεποίηκεν δὲ οὕτως „μηδ' σὺ γ' ἀγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δημοτῆτι“. Ἐν ἐπιβάλλῃ ἡ συνέπεια. ἀναγκαῖοι δὲ εἶσι σκοπὸς γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ μηδ' ἀτιμωθῆναι τοῦτου κατενημερήσαντος. Si dubitari posset, haec ultima, quibus defenduntur, patefacerent cur Zenodotus eos damnaverit, sc. ne Achillis invidia pateret. Vel in Thersitae persona quaedam ei nimium ridicula nec ferenda visa, schol. B, 227. 231. Videmus in hac re Aristarchi iudicium iam liberius fuisse: attamen quibusdam similibus offensus est, quae hodie in Homeri simplicitate ferimus. Et quidem, quod memorabile est, plus videtur in Dis tulisse quam in hominibus. η, 311 Alcinoüs ad Ulixem:

*αἰ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων,
τυχὸς ἐὼν οἷός ἐσσι τὰ τε φρονέων ἅ τ' ἐγὼ περ
παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι, cet.
τοὺς ἔξ Ἀριστάρχου διατάζει Ὀμήρου εἶναι· εἰ δὲ καὶ
Ὀμηρικοὶ (h. e. etiamsi nihil continent quod a consuetudine sermonis et antiquitatis Homericæ abhorreat), εὐκρίτως αὐτοὺς περιαιρεθῆναι φησι. πῶς γὰρ ἀγνοῶν τὸν ἄνδρα μνηστεύεται αὐτῷ τὴν θυγατέρα, καὶ οὐ προτροπέομενος, ἀλλὰ λιπαρῶν. Similiter ζ, 244 Nausicaa precatur: αἰ γὰρ ἐμοὶ τοιῶσδε πόσις κεκλημένος εἶη, ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἱ ἄδοι αὐτόν τι μίμνειν. ἀμφὸς μὲν ἄδει τῷ Ἀριστάρχου. διατάζει δὲ περὶ τοῦ πρώτου.*

ἐπεὶ καὶ Ἄλκιμον αὐτὸν μετέβαλε (puto μετέλαβε, translulit ad sua) παρθέρους λεγούσας εἰσάγων· Ζεῦ πάτερ εἰ γὰρ ἐμοὶ πόσις εἴη*). —

Cognosce criticum vel in errore laudabilem. Sensui suo repugnare non potest; sed cum extrinsecus videt aliquod accedere momentum paratus est cedere. Pertinent eodem versus I, 458—461 in Phoenicis narratione: τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν ὄξεϊ χαλκῷ, cett., de quibus Plut. aud. p. p. 26. [F. ὁ μὲν οὖν Ἀρίσταρχος ἐξεῖλε ταῦτα τὰ ἐπη φοβηθεῖς: sc. timens Phoenicis moribus, qui Achillis paedagogus factus est. Caeterum qui vel obiter historiam interpretationis Homericæ tetigit, cognitum habet nullam fere aetatem fuisse quin magna pars hominum, doctorum certe, Homericorum morum simplicitate offenderetur; per Wolfium demum et Vossium paullatim hic sensus acui coeptus et cum pluribus communicatus. Illos vero Alexandrinos et aulae luxuria affluentes et philosophorum severitate circumstrepantes in multis offendisse mihi consentaneum videtur**). V: Ar. iudicium de Apolline Smintheo p. 181.

*) Alterum schol. h. l. incipit: δοκοῦσιν οἱ λόγοι ἀπρεπεῖς παρθέρων καὶ ἀκόλαστοι. Plut. aud. p. 27 εἰ μὲν Ἥρασι κείνη ἐγένον ἄνδρα τὸν Ὀδυσσεῖα θεασαμένη καὶ παρθοῦσα τὸ τῆς Κλυταιμῆδος παιδὸς πρὸς αὐτὸν ἄτε δὴ τρυφῶσα καὶ γάμων ὄραν ἔχουσα τοιαῦτα μωραίνει πρὸς τὸς θεραπευαίνοντας· αὐτὰρ ἐμεῦ τοιῶδε πόσις — — — ψεκτέον τὸ θράσος αὐτῆς καὶ τὴν ἀκολασίαν· εἰ δὲ τοῖς λόγοις τοῦ ἀνδρός τὸ ἦθος ἐνιδούσα καὶ θανμάσασα τὴν ἐντευξίαν αὐτοῦ ποτὲν νοῦν ἔχουσαν εὐχεται τοιοῦτῳ συνοικεῖν μᾶλλον ἢ πλατικῷ σινι καὶ ὀρχηστικῶν πολιτῶν, ἄξιον ἄγασθαι. Schol. aliquis ad h. l. "Ἐφορος ἐπαινεῖ τὸν λόγον ὡς ἐξ ἐδρυοῦς πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς· ἐγὼ δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἀβροδιατον τῶν Φαιάκων δίδωμι. — v. Gerst. Sen. VII. 268.

**) Huc non pertinet, quod Athenaeus de Eratosthene habet, I. p. 16 ἀπολαυστικός δὲ ἐστὶ παρ' αὐτῷ (Ὀμήρῳ) καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος.

οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τι φημι τέλος χαριστερον εἶναι

II. Porro Zenodotus de quibusdam falso iudicavit cum reliqua Homeri narratione dissentire. Haec ut in ordinem cogentur et mutavit complura et quaedam ut spuria reiecit. Quod genus significem exemplo demonstrabo. II, 431 Iuppiter in monte Ida Iunonem alloquitur de Sarpedonis exitio consulturus. Hic Zenodoto aliquid hiare visum: ἐπιζήτων πῶς ἢ μικρὸν ἔμπροσθεν (O, 79) ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον παρακωρηκυῖα νῦν ἐπὶ τῆς Ἰδῆς ἐστίν. Hanc ob causam hoc colloquium spurium esse iudicavit. Similiter quod nunquam indicatum quo modo Apollo ex agro Troiano in Idam

ἦ δὲ ἂν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,
 δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δῶματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ (ι, 5)
 ἢ ἔφη Ἐρατοσθένης οὕτω δεῖν γεγραφεῖσθαι φησί·
 οὐ γὰρ ἔγωγε τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
 ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κακότητος ἀπουσίας,
 δαιτυμόνες δ' ἀνα δ.

Hic non grammaticum audimus sed philosophum, pertinetque hoc ad id genus, de quo Plut. aud. poet. 33. C. ὅθεν οὐδ' αἱ παρασιώρ θάσσις φραύτως ἔχουσιν, αἷς καὶ Κλεάνθης ἐχρήσατο καὶ Ἀγνισθένης, ὁ μὲν ἐν μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἰδὼν δορυβήσαντας ἐν τῷ θιάτρῳ

τί δ' αἰσχρὸν ἦν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῆ;
 παραβάλλον εὐθὺς
 αἰσχρὸν τό γ' αἰσχρόν, κἂν δοκῆ κἂν μὴ δοκῆ
 Ὁ δὲ Κλεάνθης περὶ τοῦ πλούτου
 φλοῖς τε δοῦναι σώμα τ' εἰσρόσους πεσὼν
 δαπάναισι σώσαι

μεταγράφων οὕτω
 πόρραις τε δοῦναι σώμα τ' εἰς νόσους πεσὼν
 δαπάναις ἐπιτρέψαι —

καὶ ὁ Ζήνων ἐπιανορθούμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους
 ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται
 κεινὸν δούλος κἂν ἐλεύθερος μὲν
 μετέγραφεν

οὐκ ἔστι δοῦλος ἂν ἐλεύθερος μὲν.

Attamen haec ipsa exempla nos admonent de philosophorum severitate, cuius supra mentionem feci.

pervenerit *II*, 666 versum mutavit (de qua mutatione, in qua sane iudicii elegantiam desideramus, recte iudicant Aristarchei), versum *II*, 677 ut suppositum reiecit. De hac re Aristarchus verum induxit iudicium: fieri nonnulla apud Homerum quae non diserte dicantur sed ex consequenti cognoscantur. „πολλὰ κατὰ συμπέρασμα λέγει ὁ ποιητῆς σιωπώμενως γεγονότα“ (Ariston. *II*, 431). Loci qui hoc probarent notati, ut *E*, 231. 337. *I*, 709 *P*, 24. *Σ*, 356. *Φ*, 17. 67. Haec observatio omnino ad veram poetarum interpretationem magni momenti erat; et ad meliores interpretes, Latinos etiam, ita transiit ut saepe ea utantur.

III. Omnino clarum est per meliorem explicationem versus servari posse antea suspectos. Palcrum exemplum est ε, 247: ubi nec Aristophani dedecori est quod non intellexit et Aristarchus placet interpretatione tuitus.

IV. Multam dubitandi materiam in Homericis dant versus bis vel saepius repetiti. Hos ut uno tantum loco relinqueret inclinabat Zenodotus. Ariston. *I*, 23 24. 25. ἡ διακλῆ διὰ Ζηνόδοτος ἤρακε τοὺς στίχους πρὸς οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀλλ' ἔνεκα τοῦ κατ' ἄλλους τόπους φέρεσθαι. τοιοῦτος δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῶν διαφορομένων. *B*, 60 sqq. Agamemnon in consilio insomnia suam iisdem verbis exponit, quibus primum Iuppiter ad Somnum, dein Somnus ad Agamemnonem usus erat. Hoc loco ne tertio eadem repeterentur decem versus in duos contraxerat (v. Ariston. et Eust. p. 193). Opponit Aristonicus: τὰ δὲ ἀπαγγελτικὰ ἐξ ἀνάγκης δις καὶ τρίς ἀναπλοεῖται ταῖς αὐταῖς λέξεσι· καὶ οὐ δυσωπήτεον ἀναγκαῖον γὰρ καὶ τοῖς συγκεκλημένοις βουλευταῖς διηγῆσασθαι. Hinc intelligimus in eiusmodi versibus notandis Aristarchum quam Zenodotum temperantiorē (quamquam ne ita interpretes Aristonicum quasi hanc certam legem habuerit Zenodotum ut nullum versum

saepius relinqueret, quod non est ita), et maxime in nuntiorum vocibus saepius repetitis minime offendisse. Attamen Aristarchus quoque iudicavit saepissime factum esse in Homericis ut versus uno aliquo loco recte et apte positi per errorem ad alios locos ubi minus aptus eorum locus transferrentur: inde magna copia locorum asterisco et contra obelo et asterisco notatorum. Hoc genus interpolationis proclive esse apparet: et sunt loci complures, quibus ita factum esse certissimum. Attamen iudico in hac re ipsum quoque Aristarchum saepius quam necesse obelo usum esse. Sed cave in multis citius iudices. Mihi enim compluribus locis accidere memini ut cum primum infuenti non satis argumenti ad obelum ponendum esse videretur denique non possem me continere quin in partes argutissimi hominis discederem. Si quis ex multis, qui hodie multa scribunt, operam susceperit de versibus Homericis ab Aristarcho obelo notatis quaerendi is in prima pagina illud Quintiliani ponat: „Modeste tamen et circumspecto iudicio de tantis viris pronuntiandum est, ne, quod plerisque accidit, damnent quae non intelligant“ (X, 1).

V. Suspectus visus character Hesiodaeus (iam Zenodoto). Σ, 39. Ω, 614. ο, 74. Et haud dubie saepius (e. g. X, 495), ubi nunc hoc argumentum excidit. — Sunt etiam quae ex ipso Hesiodo in Homerum venerunt, ut Ω, 45 ἀθετείται ὅτι ἐκ τῶν Ἡσιόδου μετανήκται ὑπὸ τινος νομισαντος ἠλλείπει τὸν λόγον. —

VI. Suspecta visa ea quam dicunt ἀνακεφαλαίωσιν. Hi sunt eiusmodi loci, quibus brevis summa continetur eorum quae ipsa carmina exhibuerant; magnam partem ex frustulis Homericis contexti ut A, 365 sqq. Σ, 444. sqq. ψ, 310. sqq.

VII. Auget suspicionem versus, si vario modo fertur. T, 327 in versu haud dubie subditio εἰ ποὺ ἐτι-

ζῶει γὰρ Νεοπτόλεμος Θεοσιδῆς aliis argumentis expositis additur; τεκμήριον δὲ τῆς διασκέυης τὸ καὶ ἑτέρως φέρεσθαι τὸν στίχον· εἴ ποιν ἐπὶ ζῶει γὰρ Πυρῆς ἐμὸς δὲ κατέλειπον. (? A, 423).

VII. Multi versus notati διὰ τὸ περιττόν. In hoc invenio Aristarchum opinionem indulisse. Vide hoc exemplum (A, 444):

ὦ Χρῶση, πρό μ' ἔπειψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν Φοῖβῳ θ' ἱερὴν ἐκατόμβην
— ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἀνακτα.

Hic annotatum: ὅτι τὸ ἀγέμεν κοινόν, ὥστε γενέσθαι τὸν ἔξῃς περισσόν· διὸ καὶ ἀθετεῖται. De eodem versus monitum ad Φ, 479: ubi hoc modo edidit Wolfius:

ὡς φάτο τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπάλλων,
ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις
[νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὄνειδείοις ἐπέεσσιν.]

Aristonicus hoc annotat: ἡ διπλή ὅτι κοινόν δεῖ δέξασθαι τὸ προσέφη· ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις προσέφη. οὕτως οὖν καθεὶ „παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν Φοῖβῳ θ' ἱερὴν ἐκατόμβην“. ἀπὸ κοινοῦ γὰρ τὸ ἀγέμεν καὶ περιττὸς ὁ ἔξῃς „ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν“. (AB.) Ergo videmus Aristonicum illum versum νείκεσεν — ne nosse quidem. Verum est in eiusmodi constructione saepissime apud Homerum unum verbum sufficere, e. g. παννύχιοι μὲν ἔπειτα κρηκομόωντες Ἀχαιοὶ Δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπὶ κούρωι, et in multis similibus, A, 321, M, 461, N, 56. Sed v. Porphyr. K, 167. Et diple notata talia ab Aristarcho, v. locum iam laudatum Φ, 479 et A, 56. Attamen non constans lex est; imo non pauci sunt loci, ubi denuo inferuntur verba et alia et ab initio versus γίγνεται, ἐστὶ, cetera. Et quamquam sunt ex hoc genere versus qui simul aliam ob causam suspecti sunt (v. Ω, 45, H, 353) ut aliquod etiam διασκευῶν ἡμῶν scilicet lacunae

explendae prodant studium, tamen putaverim his commotum nimium ad talia damnanda propendisse; v. e. g. *A*, 139. *I*, 44. *E*, 158. *β*, 137. *Φ*, 570. Talia ferenda esse indicare videtur Apollon. synt. p. 5, 8.

VIII. *P*, 172 *μεμείωκε τὴν ἔμφρασιν καὶ τὰ τοιαῦτα εἶωθεν ἀθετεῖν ὁ Ἀριστάρχος*. Ex hoc genere turpia additamenta in Homerum venerant. Unius notissimi exempli admonebo (*A*, 515)

ἰητρός γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιός ἄλλων

— *ἰούς εἴ ἐκτάμνει καὶ ἥπια φάρμακα πάσσειν*.

Hic versus quam miserabiliter carmen deformet iam Zenodotus ita senserat, ut ne scriberet quidem. Aristophanes ut spurium notaverat; item Aristarchus: „*μειοὶ γὰρ εἰ μόνον ἰούς ἐκτάμνει καὶ φαρμακεύειν οἶδε*“. Quis dubitat? Attamen in hoc maxime genere quousque procedere liceat difficile dictu est; nam et sensus fallere potest nec sicut in hoc exemplo sic ubique omnibus persuaderi potest, minime iis qui cum Horatio sentiunt nonnunquam etiam bonum dormire Homerum. Quam saepe dormitat? Hoc philosophis relinquendum erit, qui omnes animi humani angulos percontati esse dicuntur et quam saepe ingenium, quale Homeri fuit, dormire debeat efficient. Hoc usque dum factum fuerit, Grammaticis cavendum est ne summus poeta toties dormitasse putetur quam ipsi. Hoc certum est et in hoc genere et omnino in versibus spuris, in quibus incredibili cum negligentia recentiores versati sunt, de hac aetate meritissimo dici posse illud Popianum:

nor is it Homer gods but we that dream.

Non dico equidem ubique in hoc genere verum vidisse Aristarchum; ne illud quidem negabo accuratius poetae rationibus perspectis unam alteramve regulam inveniri posse, quamquam hoc quem successum habiturum sit incertissimum: sin Aristarchus eos versus,

qui ipsi a solita poetae alacritate et virtute discrepare videbantur, obelo notavit, id fecit quod unum criticò facere convenit. Falsa opinio est, artem criticam omnino a singulorum iudicio nusquam pendere debere: debet quia non aliter potest: non aliter potest in hac arte, cum nusquam possit in rebus humanis. Zenodotus qui eiusmodi versus vel calidius ex textu eiecit vel mutavit audacter egit; Aristarchus relinquens*) et signo aliquo sibi non probari indicans non egit audacter, imo non poterat aliter nisi negligentiae crimen sustinere vellet. Illud exemplum nobis imitandum est. Aristophanes et Aristarchus non „in elegantiorum hominum usum“ editiones suas parabant, sed scholae atque extra scholam nemini. Schola vero, quae discere vult, nec male interpositis versibus carere potest, unde plurima discendi materia (nisi forte uno alterove vel testimoniis suspecto vel extra modum inepto**), nec malis textibus innutriri decet, quare commode in margine appositis notis admonetur, et in omnibus singulis scire interest ubi magistro dubitatio orta, etiamsi talis sit ut aliquid contra afferri possit. Sic et usibus scholae satis fit et ei quae criticum decet diligentiae nec

---

*) Ne ibi quidem mutavit Ar. ubi si versum exemeris sententiae connexus tollitur. Exemplum est χ, 3L Sc. ubi versus spurios esse pronuntiamus ibi non continuo dicimus nullos fuisse sed non hos.

***) Hos commemoravit in commentariis. I, 140 ἡ δὲ διπλὴ ὅτι ἔνιοι ὑποτάσσουσι σίχον „τὴν γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἐγὼ δῶσω ἑακθῶ Μεγελάφ“, εὐήθως πάνυ. I. 159 φησὶν ὁ Ἀριστάρχος ὅτι ἔνιοι ὑποτάσσουσι τοῦτοφ „οὐνεὲ ἐπεὶ κε λάβῃσι πέλωρ ἔχει οὐδ' ἀνίησιν.“ οὐκ εἶναι δὲ ἀναγκαῖον. N, 808 ἡ διπλὴ ὅτι Ζηνοδοτος ὑποτάσσει „λέην γὰρ σφί πᾶσιν ἐκέχρητο φάρσα πολλῶ“. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν προκειμένων δηλοῦται. καὶ ὁ Ἀριστάρχος περὶ τοῦ σίχου οὕτως λέγει, ὅτι ἐν τοῖς Ζηνοδοταίους ἐφέρετο.

perunt quae fortasse alio tempore probabuntur. Modo ne in iis, quae natura sua minus certa sunt, tenax et obstinatus sis. Hoc vero vitium in Aristarchum minime cadit. Id primum ostendit eius fluctuatio quibusdam in locis, ubi non nisi diu meditatus certio rem sententiam pronuntiavit, partim severiorem ut *K*, 398, ubi primum punctis apposis quam res dubitabilis esset indicavit, postea aut exemit (sic unus illo loco testatur Nemesio, qui tamen imprudenter videtur vocabulo *ἄπειλε* abusus esse pro eo quod apud Ammonium invenerat *ἀθετησαι* vel simili) aut obelo notavit (quod testantur Didymus, ad eundem ille Ammonium recurrens, et Aristonicus). Partim meditatio duxit eum ad leniorem sententiam, ut *II*, 613 (sch. V) *ἐν τῇ ἑτέρῃ τῶν Ἀριστάρχου οὐκ ἐφέρετο κατάπαξ· ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ἄλογος* (l. ὄβελος) *αὐτῷ παρέκειτο*. *T*, 365 *ἀθετοῦνται στίχοι τέσσαρες· γελοῖον γὰρ τὸ βρυχᾶσθαι τὸν Ἀχιλλέα, ἢ τε συνέπεια οὐδὲν ζητεῖ διαγραφέντων αὐτῶν· ὁ δὲ Σιδώνιος ἠθετηκέναι μὲν τὸ πρῶτόν φησιν αὐτῶν τοὺς ἀριθμούς* (l. αὐτοὺς τὸν Ἀριστάρχου), *ὑστερον δὲ περιελεῖν τοὺς ὄβελους ποιητικὸν νομίσαντας* (l. τα) *τὸ τοιοῦτο· ὁ μὲντοι Ἀμμώνιος ἐν τῷ περὶ τῆς ἐπεκδοθείσης διορθώσεως οὐδὲν τοιοῦτο λέγει**). Deinde in quibusdam liberum reliquit iudicium, ut *ε*, 337 *Ἀριστάρχος περὶ μὲν τῆς ἀθετήσεως διατάζει, cet;* admonuit etiam si quis retinere mallet quod modo tueri posset. Sic *Γ*, 144 *οὐκ οἴη* (Helena), *ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὴ ἐποντο,*

Ἄθρη Πιθῆος θυγάτηρ Κλυμένη τε βοῶπις· εἰ μὲν τὴν Θησέως λέγει μητέρα, ἀθετητέον· ἀπίθανον

*) Hoc ideo factum erat (ne quis haec sibi obstare putet,) quod illam novam sententiam Aristarchus post alteram demum emissam editionem in schola exponere coeperat.

γάρ· ἔστιν Ἐλένης ἀμφίπολον εἶναι τὴν οὕτως ὑπερῶρχαται,
 ἣν οὐκ ἐκποιεῖ-ζῆν διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου· εἰ δὲ ὁμω-
 νυμία ἐστὶ, καθάπερ καὶ ἐπὶ πλείονων, δύναται μένειν.
 καὶ γὰρ ἄλλοι εἰσὶν ὁμώνυμοι τινες κατὰ τὰ Ἰτακιά,
 Ἄδραστος, Τεύθρας, Οἰνόμαος.

Item in versibus notissimis de Pylaemene (N, 658.
 659) ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἀθετεῖ· ὁ δὲ Ἀρισταρχος ἢ ἀθε-
 τεῖν φησι δεῖν ἢ δικωνυμίαν νομίζειν· (Cf. B, 837 ἡδω-
 μιστοῦτο ὁ Ἀρίσταρχος τὰς ὁμώνυμιας πρὸς τὰ Πυλαίμε-
 νους⁴). Item libera optio data A, 222. Quod eo ducit
 ut ἤτανῃς versuum obelo notatorum magna copia sit
 tamen non temere ad notationem prosiluisse sed quos
 quidem sine carminum detrimento putaret defendi posse
 retinere maluisse putemus. Quo alia quoque ducunt,
 quae egregia sunt. Agamemnonis gladius B, 45 dicitur
 ἀργυρόηλος; sed A, 30 ἐν δὲ οἱ ἕλου χροῦσειοι πάμ-
 φαινον. An continuo alterutram abiicit? Minime, ἢ
 διπλῆ· ἔτι τὸ Ἀγαμέμνωνος ξίφος νῦν μὲν ἀργυρόηλον, ἐν
 ἄλλοις δὲ χρυσοῆλον· καὶ Εὐριπίδης σφυρῶν σιδηρῶν κέν-
 τρια ἐπιπῶν ἐν ἄλλοις φησι χρυσοδέτοις περόνας (Phoen.
 26. 812). τὰ τοιαῦτα δὲ κυρίως οὐ λέγεται, ἀλλὰ καὶ
 ἐπιφορὰν ἔστι ποιητικῆς ἀρεσκείας. ὡς περὶ δὲ τὰ περὶ
 τὸν Θώρηκα καὶ τὴν Ἀσπίδα διαφορώτερον διαφράζει
 (sc. II. A) οὕτω καὶ τὸ ξίφος κοσμεῖ. Hinc discant
 Wolfiani. Item N, 365 Cassandra audit Πριάμοιο θυ-
 γατρῶν εἶδος ἀρίστη, contra Z, 252 Laodice. ἢ διπλῆ
 ὅτι νῦν μὲν Κασσάνδραν εἶδος ἀρίστην, ἐν ἄλλοις δὲ τὴν
 Λαοδίκην, καὶ οὐ μάχεται⁴). — Illud quoque hoc loco
 recte commemorabitur. Homerus non novit vocabulum
 νόμος. Sed ρ, 487 est eiusmodi versus: (θεοὶ) ἐπιστρω-
 φῶσι πόλῃας,

ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

⁴) Addit: ἢ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τοὺς χωρίζοντας· λύεται γὰρ τοῖς
 τοιοῦτοις. —

Quid pronius quam spurium dicere cum Homerus voc. νόμος nesciat? Sive probabis sive improbabis quod Ar. affert, duo dicenda sunt, primum subtilissimum virum fuisse, qui nihil fere dixerit, quin hodie discamus aliquid vel excite- tur animus, dein antequam obelam contorqueret multa perpendisse: αὐτὸν ἐν χρήσει οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι· οἱ μὲν γὰρ φασὶ δῆλον αὐτὸν εἶναι εἰδότα τοῦ νόμου ἐν τῇ εἰπεῖν ἀνθρώπων ἴβρειν καὶ εὐνομίην ἐφορῶντας. Ἀρι- σταρχος δὲ ᾤθη τὴν εὐνομίαν εἰρησθαι παρὰ τὸ εὐ νέ- μεσθαι*). Tradidit Plut. vit. Hom. Sic invenitur prudentiam cum fortitudine coniunxisse. Minime au- dacem fuisse in arte critica Aristarchum infra dedita opera ostendemus: attamen audacior eo loco quo de- cebat et suadebat ratio. Etenim cum intellexisset sat magnam copiam versuum intrusam esse in Homerum, quos subdititios esse dubitari nullo modo posset, recte iudicatum est eadem via qua centum falsi versus ir- repserunt, sexcentos irrepere potuisse: et si ratio sua- deret spurios iudicare non posse obstare quod in mul- tis suaderet. Et si concedamus in persequendo insti- tuto ab Alexandrinis et Aristarcho haud raro peccatum esse, in consilio nihil peccatum esse fortiter delen- dimus, si ne nunc quidem sibi persuadere poterunt quibus summa critici laus videtur non ratio, non cau- tio, sed trepidatio.

IX. Zenodoto vocabulorum Homericorum parum gnaro cum vulgares significationes adhiberet quaedam sensu omnino carere vel ridicula videbantur. Haec ille non poterat non falsa iudicare. Sic factum est 538 quod non intellexit φάος dici „salutem“, ut Z, 6.

*) Cf. *Ἰωνοπέλη*, quod haud dubie est ab *εἶλον ὑφέλλειν*.

Sic *A*, 150, quod nescivit *τιμὴν* esse hoc loco ut saepe in Homericis i. q. *τιμωρίαν*. Haec ut accuratioribus studiis in Homero positis in integrum restituta sunt, sic diligens et assidua sermonis antiquitatisque Homericæ investigatio multorum suspicionem movit vel confirmavit. Haec vere sunt *πολλῆς πείρας τελευταῖα ἐπιγενήματα*. Hic locus est, in quo Aristarchi ars et merita satis praedicari nequeunt. Exempla per totum librum nostrum sparsa sunt et iam nota lectoribus recordantibus, quae dicta sunt in *βάλλειν, φράζειν, μάχαιρα, ἴσκειν, στεῦτο, γεγωνέμεν, γυῖα, κερτομεῖν*, item de aliis; de sepultura mortuorum (p. 197), de Hectoris quadrigis (p. 195). de Achille, Hercule, Musis, Paride aliisque in eodem capite; item in Geographicis*).

C. II.

De constituenda lectione.

Cum recens quondam ab Aristonici, Herodiani, maxime vero Didymi laboribus, quorum rationem et consilium prima dissertatione explicavimus, Wolfii pro-

---

*) Non potui de Aristophanis opera in versibus Homeri sparsis vel eruendis vel defendendis posita dicere. Quae haud dubie maximi aestimanda est. Hoc igitur olim patebit, quantum sibi uterque in hoc genere gloriae partem vindicet. — In via ab his monstrata partim progressi sunt, tam laudabiliter tam ita ut absterentur ex-

legomena adirem, mira et praeter expectationem accidit viri praestantissimi vox veteres criticos haudquaquam nostris simili diligentia fuisse. „Nondum, inquit (p. CCXXXI), satis refutavimus vulgarem errorem, quo facile ducimur omnes, ut criticos antiquitatis horum, qui nunc sunt, similes atque Aristarchum in primis Bentleii seu Valckenarii seu quisquis antiqua scripta pari ingenio expolit longe simillimum putemus“. Equidem quod hoc loco de criticis antiquitatis dicit verum esse nullo modo mihi possum persuadere. Invenio enim apud Alexandrinos ipsosque meliores Byzantinos, invenio apud Graecos Romanosque grammaticos summum studium codicum mss. Hoc nube exemplorum probabo. Initium capiam a Latinis, qui cum artem ab Graecis didicerint, pro illis simul testes citari possunt; dein Graeca addam. Sic Latinos invenimus summo studio providisse ut Ciceronis, Virgilii, aliorum exemplaria antiquissima et si fieri posset autographa conquirerent et (ut intelligas non vanae luxuriae vel iactantiae causa factum esse) ad res grammaticas enueleandas diligenter adhibuisse. Cicer. or. 48 Burrum semper Ennius, nunquam Pyrrhum. Vi patefecerunt Bruges, non Phryges: ipsius antiqui

---

emplo. Partim, ut in re dubitabili, contra scripserunt, ut Callistratus (cuius complures novimus atheteses) *πρὸς τὰς ἀθετήσεις* (A, 523), Demetrius Ixion *πρὸς τοὺς ἠθετημένους* Z, 437. *Πίος, ἀπολογούμενος πρὸς τὰς ἀθετήσεις* M, 175. *Ζηρόδοτος πρὸς τὰς ἀθετήσεις* Suid. — Credamus (quamquam quod Pius versus M, 175 sqq. defendere voluit male factum) sed credamus horum argumenta meliora fuisse, quam magnam partem eorum, quae nunc a scholiastis afferuntur, partim singula singulis Aristarchi argumentis interiecta. Quam hi saepe pingui filo agunt! — Possum plura monere non inutilia; sed hoc dicam, ne quis Aristonicum legens obliviscatur athetesium argumenta partim ex pluribus pauca nunc inveniri, partim talia quibus discipuli quae Aristarchum movissent argumenta adauerint.

declarant libri. **Quintil. I, 7. p. 89 Barm.** Quid quod Ciceronis temporibus paulumque infra fere quoties s littera media vocalium longarum vel subiecta longis esset geminabatur? ut caussae, cassus, divissiones, quomodo et ipsum Ciceronem et Virgilium quoque scripsisse manus eorum docent. Id. ib. p. 90 at veterum comicorum adhuc libris invenio heri ad me venit (sc. non here). Item Augusti epistolis „quas sua manu scripsit aut emendavit“ et in Catonis autographis nititur (ib *). — **Gell. I, 7.** In oratione Ciceronis quinta in Verrem in libro spectatae fidei Tironiana cura atque disciplina facto ita scriptum fuit. **XIII, 20 Manifesto peccatu non peccato.** Hoc enim scriptum in uno atque in altero antiquissimae fidei libro Tironiano repperi. **I, 21 Versus istos ex Georgicis Virgiliti plerique omnes sic legunt**

At sapor indicium faciet manifestus et ora

Tristia tentantum sensu torquebit amaro.

Hyginus autem, non hercle ignobilis grammaticus, in commentariis, quae in Virgilium fecit, confirmat et perseverat non hoc a Virgilio relictum, sed quod ipse invenerit in libro, qui fuerit ex domo atque familia Virgiliti, — amaror. II, 3. Sed quoniam aheni quoque exemplo usi sumus venit nobis in memoriam, **Fidum Optatum, multi nominis Romae grammaticum, ostendisse mihi librum Aeneidos secundam mirandae vetustatis, emtum in Sigillariis XX aureis, quem ipsius Virgiliti fuisse credebat: in quo duo isti versus quum ita scripti forent**

Vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus

Exsultat telis et luce cornus aena

---

*) Cf. **Plin. hist. nat. XIII, 26;** postquam commemoravit **Tiberii Calique Gracchorum manus se vidisse addit: „iam vetero Ciceronis et Divi Augusti Virgilitique saepenumero videmus.“**

additum supra vidimus h litteram et ahenam factam. Sic in illo quoque Virgilii versu in optimis libris scriptum invenimus: Aut foliis undam tepidi dispumat aheni. XIII, 20 Nam in primo Georgicon, quem ego, inquit (sc. Valerius Probus), librum manu ipsius correctum legi, urbis per i litteram scripsit — contra in tertio Aeneidos urbes dixit per e litteram. IX, 14. Ciceronem quoque affirmat Caesellius in oratione, quam pro P. Sestio fecit, dies scripsisse pro diei. Quod ego impensa opera conquisitis veteribus libris plusculis ita ut Caesellius ait scriptum inveni. Verba sunt haec M. Tullii: „equites vero daturos illius dies poenas“. Quocirca factum hercle est ut facile iis credam, qui scripserunt idiographum librum Virgilii sese inspexisse, in quo ita scriptum est:

Libra dies somnique pares ubi fecerit horas,
i. e. libra diei somnique. Sed sicut hoc in loco dies a Virgilio scriptum videtur, ita in illo versu nihil dubium est quin dii scripserit pro diei: Munera laetitiamque dii: quod imperitiores dei legant, ab insolentia scilicet vocis istius abhorrentes. — In eodem capite Gellius haec:

„Quod autem supra scriptum est in Quinti Claudii (Quadrigarii) verbis „propter magnitudinem atque immanitatem facies“ id nos aliquot veteribus libris inspectis exploravimus atque ita esse ut scriptum est comperimus. Sic enim pleraque aetas veterum declinavit, haec facies, huius facies, quod nunc propter rationem grammaticam faciei dicitur. Corruptos autem quosdam libros reperi, in quibus facies scriptum est, illo quod ante scriptum erat oblitterato. Meminimus et in Tiburti bibliotheca invenire nos in eodem Claudii libro scriptum utrumque, facies et faciei: sed facies in ordine scriptum fuit et contra [i. e. in margine] per ii geminum facii“. Inferius sic: Aut facies ergo

in casu patrio aut facii **Quadrigarium** scripsist existimandum est, facie autem in nullo veteri libro scriptum reperi. In casu autem dandi qui purissimi locuti sunt non faciei, uti nunc dicitur, sed facie dixerunt. **Lucilius in Satiris**

Primum, inquit, facie quod honestatis accedit.

Idem **Lucilius in septimo:**

Qui te diligit aetatis (potius — ti) facieque tuae se
Fautorem ostendat —

Sunt tamen non pauci qui utrobique facie legant . . . Ego quoque in **Iugurtha** **Sallustii** summae fidei et reverendae vetustatis libro die casu patrio scriptum inveni. XII, 10: In **Verrem** **M. Tullii** in exemplaribus fidelissimis ita inveni scriptum: aeditumi custodesque. In libris autem hoc vulgariis aeditui scriptum est*). — Horum locorum recensendorum neque **Bergerus** nobis otium fecit in dissertatione de autographis veterum in **Martini Thesauro** p. 83 sqq. neque **Guhlingius** in diss. de apographis veterum ib. p. 187 sqq., (quamquam is cap. quinto in universum satis recte disputat de observantia codicum, qua singulorum hominum audaciae omni tempore obstitum est) neque **Walch.** art. crit. **Rom.** V.

Ad **Graecos** transituras primum mentionem iniiciam **Galenii**: qui spinosa profecto et minuta diligentia **Hippocraticorum** librorum corruptiones indagat, varias lectiones eorumque origines inquirit, vera et supposita

---

*) **Ciceronis** locus est **Verr.** IV, 44. „Nobis in tali re ultra libros sapere anceps videtur.“ Proh deum hominumque fidem: sapere aude! Quos **Gellius** vidit an libri non erant? non fideles? at fidelissimos testatur. Non antiqui? Scilicet **Ciceronis** editores viderunt antiquiores. — Difficile est non irasci quantum in hoc genere in uno **Cicerone** adhuc peccetur in memoriam revocanti.

discriminat. Hoc colore iste scriptor ita imbutus est ut unum alterumve exemplum proferre nihil attineat. Similiter dici potest de Strabone: qui si quando inclinat ad scriptoris locum mutandum ne tum quidem temere codices ignorat vel vilipendit, ut I p. 4 τρις μὲν γὰρ τ' ἀνίησεν ἐπ' ἡματι, τρις δ' ἀναροιβδεῖ) καὶ γὰρ εἰ μὴ τρις, ἀλλὰ δις, τάχα τῆς ἱστορίας παραπεσοῦσας ἔ τῆς γραφῆς διημαρτημένης. Cf. p. 25 (γραφικὸν ἀμάρτημα ἢ ἱστορικόν). XII p. 549 ἤτοι μετατεθείσης τῆς γραφῆς ἀπὸ τοῦ τηλόθεν ἐκ Χαλύβης (in ἐξ Ἀλύβης) ἢ τῶν ἀνθρώπων πρότερον Ἀλώβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων. Et quid de audacioribus coniecturis iudicet saepius indicat. Sic XII p. 550 de audaci Ephori coniectura: ἡ μεταγραφὴ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν καινοτομουμένη ἐπὶ τοσοῦτον σχεδιασμῶ ζοικεν. I, 41 τὴν μὲν οὖν γραφὴν οὐκ ἀνάγκη κινεῖν παλαιὰν οὔσαν. Et ipsos Byzantinos hac via persistentes invenimus. Schol. Dion. p. 677 de Herodiani definitione prosodiae disserens „προσῳδία ἐστὶ ποιὰ τάσις ἐγγραμματάτου φωνῆς“ non negligit addere: ἐν πολλοῖς δὲ βιβλίοις εὐρίσκειται καὶ ὑγιής. Nec Eustathius raro τὰ παλαιὰ ἀντίγραφα commemorat. Et habemus inter Byzantinos qui omnibus quibus ars critica exercenda est quasi exemplar proponi possit, Stephanum. Quod nemo qui illum egregium grammaticum cognitum habet dabitat: alia exempla infra ponam: unum hoc loco:

Ἀνακτόριον in versu Sophoclis ait Eugenium per diphthongum scripsisse: ζοικε δ' ἀγενεῖ ἐντετυχηκέναι βιβλίῳ· ἡμεῖς γὰρ διὰ του ι εἶρομεν.

Quorsus porro pertinent grammaticorum querelae de librorum corruptelis, ut Philemonis, Strabonis, Galeni (Villois. Anecd. II p. 136. Beck, spec. histor. bibl. Alex. p. 23)? Quorsum institutum τῶν διορθωτῶν? Schol. Dion. p. 736 πρὸ μὲν γὰρ τοῦ ἀρξασθαι ἀναγνώσκειν ὁ διορθωτῆς λαμβάνων τὸ βιβλίον διορθοῦ-

ται αὐτό, ἵνα μὴ ἐπταισμένον αὐτὸ ἀναγνούς ὁ νέος εἰς κακὴν ἔξιν ἐμπέσῃ. Cf: 688, 31 εἶτα τὴν αἰτίαν ἀποδιδούς δι' ἣν οὐ τίθεται νῦν ἐπὶ πάσης συλλαβῆς ἡ βαρεῖα φησὶν „ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία τοῦτο νῦν οὐ γίνεται“. ἐπιλαμβάνονται δὲ πολλοὶ τοῦ τεχνικοῦ καὶ φασιν ὅτι οὐκ εὐλόγα δοκεῖ λέγειν κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ εὐρῶν ἐσφαλμένον βιβλίον οὐκ ὀφείλει τοῦτο διορθοῦσθαι καὶ ξέειν τὰ κακῶς γραφέντα ἀλλ' ἔῃν ἀδιόρθωτον, ἵνα μὴ τὸ βιβλίον ἀκαλλές τε ὀρῶτο καὶ τινα τρόπον ἄμυχᾶς ξεσμάτων ἐπιφερόμενον. Sueton. Domit. 20 „Liberalia studia in initio imperii neglexit quamquam bibliothecas incendio absumptas impensissime reparare curasset, exemplaribus undique petitis missisque Alexandriam qui describerent emendarentque“. Describerent, opinor, quorum exemplaria Romae nancisci non poterat, emendarent quorum non satis bona. Quod illic in scholiis Dionysii dictum vidimus ἵνα μὴ καταχαράσσωνται τὰ βιβλία idem Ioann. Alex. p. 6 dicit διὰ τὸ μὴ καταστίζειν τὰ βιβλία. Hinc explicatur quid sit ἀστιγῆς βιβλίον apud Steph. Byz. s. Βάβρας — εὐρῆται καὶ ἰσοσύλλαβος ἡ κλίσις ἐν ἀστιγῆ βιβλίῳ. H. e. ἀδιόρθωτον. Nam diligenter annotat ubi non emendato libro usus sit. Ut hoc loco sic s. Γεδρωσία· ἐν δὲ τοῖς τοῦ Πολύστορος διὰ τοῦ κ εὐρέθη ἡ πρώτη συλλαβή, ἀλλ' ἦν ἀδιόρθωτον τὸ βιβλίον. Non dubium quid sit σφάλμα apud eundem Steph. s. Γάργαρος. „Ἑλλάνικος δὲ Γάργασον ἔφη τὴν πόλιν διὰ τοῦ σ, ἀλλ' οἶμαι σφάλμα εἶναι“ h. e. γραφικὸν ἀμάρτημα non emendatum, quod non videtur intellexisse Sturzius Hellan. p. 18*).

*) In compluribus Anthologiae epigrammatis notatur: ἐσφαλμένον vel ὀλόσφαλον vel similiter. In his puto lusum esse scribentium ut quasi griphum lectoribus proponant. „ἴηται τὸν νοῦν τοῦ

Quid quod diligentia Batavorum simili ad litterarum corruptiones attenderunt? Hellad. ap. Phot. p. 531 Be. διὸ καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ στίχον τινὲς οὐ τέττα ἀλλὰ τέττα προήνεγκαν ἀναγινώσκοντες, καὶ ἐπισημηγόμενοι ὡς ἡ ἀπάτη γέγονεν ἐκ τοῦ τινος τὸ δεύτερον τ ἀντὶ τοῦ λ λαβεῖν, τῆς βραχυτέρας γραμμῆς τοῦ λ φαντασίαν αὐτοῖς τῆς ὀρθῆς κεραίας τοῦ τ παρασχομένης, τῆς δὲ μείζονος τῆς ἐπικειμένης ἑγκαρσίας. Porphyr. ad Y, 271 οἱ δὲ καὶ αὐτόθεν ἀξιοῦσι μὴ ἔλασσε γράφειν ἀλλὰ θλάσσε, ἀνωθεν φάσκοντες ἀμαρτάνοντά τινα γράψαι τὸ ς, τὴν λοιπὴν περιφέρειαν τοῦ θ παρέντα. En simillima habemus ipsius Aristarchi. Aristonic. A, 104 ὦ. ἡ διπλῆ δὲ Ζηνόδοτος γράφει ὄν· μήποτε δὲ πεπλάνηται γεγραμμένου τοῦ ο ὑπ' ἀρχαϊκῆς σημασίας προςθεις τὸ ν. Huic Aristarchi observationi gemina eiusdem servata Pind. Nem. I, 34 καταλείπεται δὲ τῇ ἀρχαίᾳ σημασίᾳ τὸ ἐσλός. ἡ γὰρ ἀντίστροφος ἀπῆται τὸ ν (sc. ἐσλός*). Et ad Alexandrinos relapsus denuo Aristonici Didymique memoriam revoco studiorumque in Aristarcheis libris positorum, quae fere sola ad Wolfium refutandum sufficerent.

Ac profecto haec tam sunt per totam antiquitatem sparsa ut Wolfio, homini in antiquis libris versatissimo, in memoria inhaesisse videantur invito. Inde factum opinor, ut istis, quae supra posuerat p. CCXXXI, parum congruenter haec ex calamo sibi excidere passus sit p. CCXXXVI. „Verum ista omnia sic accipi nolim, quasi bonos et accuratos emendatores negem antiquis et exquisitis codicibus usos esse

---

ἐπιγράμματος ὅτι ἐσφαλμένον· ἐὰν ἔχῃς νοῦν οὐκ ἐσφαλται ἀλλὰ μάλλον περῶνται.“ Jacobs. T. VII. p. 127.

*) v. Boeckh. Ueber d. crit. Behandlung des Pindar in Memor. Acad. Berol. 1822. 23 p. 308.

www.libtool.com.cn
 iisque comparandis genuinam formam textus quaesivisse. At genuina illis fuit ea, quae poetam maxime decere videbatur. In quo nemo non videt omnia denique ad Alexandrinorum ingenium et arbitrium redire“.

Libere dicendum est in re gravissima. Haec sensum non habent. Neque enim poterant una opera genuinam formam quaerere comparandis antiquis et exquisitis codicibus suoque abuti arbitrio. At non poterat fieri ut falsis profectus ab initiis non suis sese irretiret laqueis. Quam omnino falsam de istorum grammaticorum opera conceperit notionem, declaravit hoc loco p. CCXXXIII: „Quippe illo Graecorum aevo (Alexandrinum dicit) quamvis in minutiis grammatici generis occupatissimo non potuit non vilis et eruditi hominis acumine parum digna videri haec cura libros dividendi in partes, praeponendi summaria, codices inter se comparandi, librariorum menda tollendi, vocabula signis distinctionum et accentuum notandi et si qua alia sunt, quae partim assignantur grammatistis.“ Hic primum iure quaeretur cur si haec vilia videbantur ista aetate tanto studio colerentur. Certe Cicero honos, inquit, alit artes omnesque incenduntur ad studia gloria, iacentque ea semper, quae apud quosque improbantur. Dein in iis, quae principibus grammaticis dicit indigna habita, nullum unum est, quod non Aristophanem vel Aristarchum fecisse constet: de comparatione codicum, de librariorum mendis sublatis, de interpunctione et accentibus iam ne verbum quidem addam: verum quod attinet ad operam libros in partes dividendi, Aristarchus hanc Homericarum rhapsodiarum faciem induxisse fertur et quod huic simillimum est Aristophanem quorundam lyricorum carmina ex lege quadam ordinasse traditum eiusdemque feruntur fabularum argumenta. — At atheteses Wolfium male habuerunt et Zenodotea temeritas. De athe-

tesibus libe separatim dixi. De Zenodoto sic χ iudico. Quamquam non omnia, in quibus Aristonicus utitur vocabulo *Ζηνόδοτος ἐποίησε* vel *μετέγραψε*, coniecturis similia sunt, tamen et constans veterum grammaticorum opinio, qua ipsa ductus Aristonicus nonnulla eius coniecturae tribuit quae Zenodotea tempore in libris ferebantur, et complura certissima exempla non sinunt nos dubitare quin satis libere in scriptoribus tractandis versatus sit coniecturisque indulserit. Sed primum ex uno alterove calidior critico non licet de solitis istorum rationibus coniecturam facere:*) deinde — quod hic magis spectandum — quod in Zenodoto factum videmus hoc consentaneum est fieri ubi primum ars critica nascitur ut aliquanto liberior sit: quod item primis post renatas in Italia litteras temporibus evenit. Scilicet primum tum elaborat ut scriptores, quos pauci mss. corruptos exhibent, sine summa offensione legi possint; partim imperfecta ars multa non intelligit inscientia, quae tollit ne quid reliquatur quod absurdum esse putat. Sed gliscentibus studiis, codicibus pluribus paratis, rerum sermonisque scientia vulgata, arte interpretandi exulta, multis obscurioribus locis per variorum tentamina tandem reclusis, in arctiores se fines contrahit, et quo magis primi magistri peccaverunt, eo magis iam ipso contradicendi studio ad fontes suos revertitur. Fuit Anacreontis locus eiusmodi *ἀγανῶς οἶά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνὸν ὅς ἐν ὕλῃ κεροέσεως ἀπολειφθεὶς ὑπὸ ματρὸς ἐπτοήθη*. De hoc traditum a schol. Pind. Ol. III, 52 (Didymo) *Ζηνόδοτος μετεποίη-*

---

*) Hoc in posterioribus quoque aetatibus diiudicandis ne obliviscere. Quintil. IX, 4, 39. „Quaedam in veteribus libris reperta mutare imperiti solent et dum librorum insectari volunt inscientiam suam confitentur.“ Tam severe indicant de coniectantibus.

αεν ἐροῦσθης, διὰ τοῖς ἱστορεῖσθαι τὰς θηλείας κερὰτα μὴ ἔχειν ἀλλὰ τοὺς ἄρρένας. Pulchra coniectura; cui si quis nihil opponeret quam quod hodie Bentleyo opponere solent „ἀ γέγραπται γέγραπται“ nam istum quod item de plerisque cum Bentleyo disputantibus adhuc quidem dicendum est non dignum dicemus in arte critica qui Zenodoti corrigiam solvat. Sed fortiter obstitit ei Aristophanes exemplis allatis poetarum complurium cervae cornua tribuentium, Ael. h. an. VII, 39. Sch. Pind. III, 52.

Sic Aristarchus complura prioribus suspecta et coniecturis sanata reliquit scientia; in aliis eadem causa offendit primus. Priores ubi φόβος pro δέος invenerunt non offenderunt quod huius vocabuli vim Homericam non perspectam habebant. Ipse ubi codd. aliam etiam lectionem praebebant, ex gr. φόβος, hanc recepit, si minus, verum pro falso habuit. Et hoc memorabile nunquam illum eiusmodi versus coniectura sanasse, sed nota apposita damnasse. Sic II, 92 pro Zenodoteo προτι Ἴλιον αὐτὸν δέσθαι habuit προτι Ἴλιον ἡγεμόνεύειν. Sed, O, 71 Ἴλιον αὐτὸν ἔλοιεν causa fuit athe-teseus, ut patet ex sch. M, 115. O, 56. Unde patet O, 71 verba „Ἀρίσταρχος δὲ Ἴλιον ἐπιτέρωσι“ falsum esse testimonium nec Aristonici, cuius verba διδο καὶ ἀθετείται ὁ στίχος οἷτος servata in D. — Alia exempla invenies quocumque loco librum nostrum evolveris.

Sed quid tergiversamur cum habeamus testimonia? I, 222 ἐδητύος ἔξ ἔρον ἔντο φαίνονται καὶ παρ' Ἀγαμέμνονι πρὶν ἐπὶ τὴν προσβείαν στείλασθαι δειπνοῦντες. φησὶ γοῦν „αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν ἔ' ἐπιόν' Ἔ' ὄσαν ἦθελε θυμός, ὠρμῶντ' ἐκ κλισίης“ (177). αἰεῖνον οὖν εἶχεν ἄν, φησὶν δ' Ἀρίσταρχος, εἰ ἐγγράπτο „ἄψ' ἐπάσαντο“ ἢ ὄσαν χαρίσασθαι τῷ Ἀχιλλεῖ γεύσασθαι μόνον· ἀλλ' ὄμως ὑπὸ περιστάσεως εὐλαβείας αὐτὸν μετέθη-

πεν, ἐν πολλοῖς οὕτως εὐρῶν φερομένην πῆν γραφήν*). Et haec: Γ, 262 προκρίνει μὲν τὴν διὰ τοῦ ε γραφήν δύσετο, πλὴν οὐ μετατίθησιν ἀλλὰ διὰ τοῦ α γράφει Ἀρίσταρχος. Β, 665 βῆ φεύγων. τὸ μὲν Ὀμηρικὸν ἔθος βῆ φεύγειν προφέρεται. ἀλλ' ὅ γε Ἀρίσταρχος οὐ μετέθηκεν, ἀλλ' οὕτως γράφει βῆ φεύγων. α, 337 τῷ οἶδας οὐκ ἐχρήσατο. Ζηνόδοτος γράφει. εἶδεις· καὶ Ἀρίσταρχος οὐ δυσχεραίνει τῇ γραφῇ. Item Π, 636 noluit uno deleto ε omnem dabitandi materiam tollere. Quid igitur veritus est nisi codicum auctoritatem? His addicentibus meliorem et exquisitiorem visam lectionem recepit, v. exemplum supra positum p. 67. not. Illi addas simile hoc. Ω, 332 ἢ τότε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων, καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς. Eust. h. l. p. 1304, 20 ἐν δὲ τῷ ἢ τότε νύσσα τέτυκτο καὶ ἐξῆς φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι Ἀρίσταρχος γράφει ἢ τότε σκίρος (σκίρρος!) ἔην, νῦν αὖ θέτο τέρματ' Ἀχιλλεύς, ἐνὸς τούτου στίχου τεθέστος ὑπ' ἐκείνου ἀντὶ τῶν ἀνωτέρω γραφέντων δύο. Praeterea adeant lectores sch. Ζ, 4.

Sed ubi duplilis lectionis aequa erat auctoritas quid secutus est? Egregie docet Apollon. Dysc. synt. p. 77, disputans de duplilic lectione πῶς δ' αἱ τῶν Τρώων φυλακαὶ et πῶς δαί (hoc Aristarchus) τῶν Τρώων φυλακαί. „ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸν Ἀρίσταρχον ἐκίνει τὸ ἔθιμον τοῦ ποιητοῦ, ὃς συνήθως μὲν ἐλλείπει τὸν ἄρθρον, συνάπτει δὲ μετὰ τὰ πύσματα τὸν δαί σύνδεσμον τίς δαίς, τίς δαί ὄμιλος ὃδ' ἔπλετο — ποῦ δαί νηῦς ἔστηκε**)

*) Similiter reprehendit Homerum neque tamen mutat X, 468. H, 114. Ψ, 857.

**) ω, 268. α, 225. κ, 408. v. schol. h. l. Apollon. synt. 78. 6.

κατὰ γὰρ τὴν προειρημένην συντάξιν (secundum ea quae de structura articuli diximus) ἐπὶ τούτου πάλιν λείπει τὸ ἄρθρον. καὶ ἦν ἐγκαίμενος ὁ δαί σύνδεσμος λείποντος ἐνικοῦ ἄρθρου λέγω τοῦ ἦ. καὶ σαφές ὅτι κατὰ τὴν τοιαύτην συντάξιν πρόδηλα τὰ τοῦ λόγου καθειστήκει, λέγω ἢ λείψις μὲν τοῦ ἄρθρου, παράθεσις δὲ ἢ τοῦ συνδέσμου. καὶ οὕτως ἀκριβέστερον τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος ἀπεδείκνυτο. καὶ γὰρ ἐπ' ἄλλων τὸ δέον (i. e. quod philosophica ratio requirit) ἦν παραδέξασθαι καὶ τὸ σύνηθες προῦκρινετο. σὺ δὲ Θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι, λέγω κατὰ προστακτικὴν προσφορὰν προπαροξύνων (ειν?), ἀλλ' ἦν ἄλλα τινὰ διδάσκοντα ἀπαρεμφάτως ἀναγνῶναι, εὐθέως ἐκ τοῦ παρακειμένου

πειρᾶν δ' ὡς κεν Τρῶες —

καὶ ἐκ τοῦ τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι καὶ πλείστων ἄλλων. Σὺ δὲ Θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι est A, 64, ubi Aristonicus: ἢ διπλῆ ὅτι τὸ ἐπιτεῖλαι ἀντὶ προστακτικοῦ κεῖται*). Ergo id praeoptavit quod non tam vulgare quam Homericū sermonis proprium videretur. Sed hac quoque in re minime pertinaciter egisse, testimonium est de his ipsis imperativis. Σ, 140 legimus:

ὕμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον
δυσόμεναί τε γέρονθ' ἄλιον καὶ δώματα πατρός,
καὶ οἱ πάντ' ἀγορεύσατ' —

Didymus: παρὰ Ζηνοδότῳ ἀγορεύσαι. καὶ ὑποφαίνει τὸ Ὀμηρικὸν ἔθος. Hinc igitur de Aristarcho iudicandum est. Ille observaverat articulis Homerum plerumque non uti. An ideo omnes articulos exclusit? Minime. Ne ferente quidem metro. Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν — Π, 358. v. Didym. B, III. Apollon. synt. 41. Sed ἄλλοι scripsit non ἄλλοι, quod satis firma accedebat mo-

*) Si A, 302 πείρησαι scripsit accesserat aliqua de usu medii servatio. Herodianus hoc loco diversa miscet.

numentorum auctoritas. Observaverat Homerum augmenta omittere. An ideo nullum augmentum reliquit? Minime. Ediderat *ὅς μὲ τοι αὐτίς δῶκε*, *Q*, 84; contra *O*, 601 *ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε*, non ut Aristophanes *μέλλε**). Sed in dissensu editionum potius *ἔργα νέμοντο* scripsit, et *Θαῦμα τέτυκτο*, ut his utar, quam *ἔργ' ἐνέμοντο*, *Θαῦμ' ἐτέτυκτο*. In quo fortasse nonnunquam falsus fuit, quod nondum omnia momenta perspexerat: sic in augmento diiudicando fortasse ab Aristarcho discedendum erit propter leges quasdam hexametri Homerici Aristarcho non observatas. Sed in malam famam pertinaciae incidit vir excellentissimus per eos, quibus pertinax videbatur nolle constantem poetae legem semel vel bis migrari et haec si codicum auctoritate sanari non poterant obelo notare, quibus pertinax visum, cum observatum esset ubique poetam uti *ἐθέλω*, scribere *Πηλειδῆθε* —

Haec et talia in observatione nitebantur. Sed occurrerunt alia, quae si in alterutram partem diiudicare velles summa ingenii subtilitate opus erat, *B*, 299, ubi Ulixes Graecos domum redire cupientes cohortatur ut maneat:

τλήτε φίλοι καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον. —

Zenodoti lectio erat *ἔτι χρόνον*. Audi Aristonicum: *ὅτι Ζηρόδοτος γράφει ἔτι χρόνον, ἀπιθάνως· ἔμφασις γὰρ γίνε-
ται πολλοῦ χρόνου διὰ τοῦ ἔτι*. H. e. cum *ἔτι* dicit memoriam renovat longi temporis, quod iam in obsessione et laboribus consumserint: quod non prudenter factum hoc tempore. — *B*, 314 de serpente passerem devorante:

ἔνθ' ὄγε τοὺς ἔλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας.

Zenodotus *τιτίζοντας*. Iudicatum ab Aristarcho: „*ὅτι Ζηρόδοτος γράφει τιτίζοντας· ἐντελής δὲ ἡ λέξις· κατὰ*

*) ὅτι *P*, 215, Zenodot. *ἔτι*. — Adi Herodianum *A*, 3, *B*, 806.

φύσιν γὰρ φθεργόμενοι οἱ νεοσσοὶ τιτίζουσιν,
αἱ δὲ κατεσθιόμενοι τρίζουσιν.“ — B, 412 pre-
catur Agamemno:

Zeῦ κίδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
μὴ πρὶν ἐπ' ἥλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν
πρὶν με κατὰ πρηγὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον.

Pro primo versu alii Zeῦ πάτερ Ἴδηθεν μεδέων κίδιστε
μέγιστε. „ὅτι ἐν τισὶ γέγραπται Zeῦ πάτερ Ἴδηθεν με-
δέων. οὐχ ἀρμόζει δὲ τὸν ἐγχώριον Δία προσκαλεῖσθαι
ἐπὶ τῆς πορθήσεως, ἀλλὰ βέλτιον κοινοτέραν.“ — A, 204
Achilles ad Minervam:

ἀλλ' ἔκ ται ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὄτω,
contra Minerva 212

ὥδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

Zenod. contra illic τετελεσμένον ἔσται, hic τελέεσθαι
(vel ut ille scripsit τετελέσθαι) ὄτω. Sed „τῇ Ἀθηνᾷ
ἀρμόζει μᾶλλον βεβαιοῦν.“ — B, 448 (Ἀθήνη)

αἰγὶδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε
τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσειοι ἠερέθονται

Zenodot. ἠερέθοντο. „Ζηρόδοτος γράφει παρατατικῶς ἠε-
ρέθοντο, ὅπερ οὐχ ἀρμόζει ἐπὶ ἀθανάτων.“ Sed his similia
permulta sunt: non certa pleraque, nec hoc putavit Ari-
starchus, sed in lectionis discrepantia, cum in alteram-
utram partem momentum quaeratur, elegantiam pro-
dunt ac subtilitatem.

Minime audax Aristarchus; imo mihi certum est
si quid Aristarchus peccavit in contrarium peccasse:
nam si totam hominis subtilitatem perspicio opinor
unum et alterum non laturum fuisse in Homero ut
alienum ab eius consuetudine nisi quaedam religio ob-
stitisset. Sunt etiamnum in Homericis carminibus,
quod ego fidenter pronuntio, aliquot loci qui sen-
sum non habent: quos certe ab Aristarcho improbatos
non traditum. Sed ut quaedam, ubi traditum, afferam
audax homo non violentius explicuisset illud Ἰαροδάνου

ἀμφι βέεσθα. (p. 248). Nec tam leniter iudicasset de II, 364 (p. 172). Et, ἄρινος, vidisset non ferri posse Θ, 230 ὡς ὀπότ' ἐν Ἀθήνῃ κενεανυχέες ἡγοράσασθε: ubi ex scholiis satis apparet Aristarchi lectionem non aliam fuisse. Sed de hoc paulo fusius disputabo.

Verbi substantivi praesens omittitur et in enuntiationibus non pendentibus, e. g. στρεπτοὶ δέ τε γὰρ θεοὶ αὐτοὶ, ἀκροῦται δὲ φρένες ἐσθλῶν (N, 115), ἦτοι γὰρ μῦθοι γε εὐκίστες (γ, 124). τὸ δ' ἄλγιον εἰ — ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι (H, 282), οὐδέ τί τοι παθεῖν δέος οὐδ' ἀπολέσθαι (ε, 347). Οὐχ ἔδος (Ψ, 203). πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες κλειτοὶ τ' ἐπίκουροι κτείνειν (Z, 227.) Ἐκτορος ἦδε γυνή (Z, 460). οὗτός τοι Διόμηδες ἀνήρ, οὗτοι δέ τοι ἦπιοι, οὓς, — τῶν ἦτοι χροσέη ἴνυς ἄφθιτος, — πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ (E, 724). οὐ γὰρ ἔτι Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν φίλοπις αἰνή, ἀλλ' ἦδη Δαναοὶ γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται. — καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν (ε, 288).

Partim post relativum: νῆ' ἄρσας ἦτις ἀρίστη (α, 280). οἳ τοι ἄριστοι (δ, 409). ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων (H, 113.) μῦθος δ' ὅς μὲν νῦν ὑγίης, εἰρημένος ἔστω (Θ, 524). οὗτις τοι τὸν μῦθον δνόσσειται δοιοὶ Ἀχαιοὶ (I, 55). δμῶων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσεὺς θείοιο.

Post particulas relativas: ὄθι ξανθὸς Μενέλαος (γ, 326). ὄθι ξανθὸς Παδάμανθους δ, 564. οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ π, 330. ὅτι μάλ' οὐ δηναῖός, ὅς ἀθανάτοισι μάχεται E, 407. ἐπεὶ πολὺ φέρτερον οὗτως. — Post εἰ. εἰ δ' ὄγ' ἀνήρ, ὃν φημι, δαΐφρονος Τυδέος υἱός E, 184. εἰ δ' ἦδη τεθνήσκει καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν X, 52. Voss. Arat. 30. ἦ ἦδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν δ, 384. ἦε καὶ ἦδη οἴκοι ο, 178. — ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ' ἱν' αἰδοίῃ βασιλεία σ, 314. *).

*) Post ἴνα „ut“ Z, 274 ex Vossii emendatione ad Arat. p. 160.

Ergo hoc in tertia persona sing. et plur. praes. frequentissimum. Rarius in reliquis. In secunda persona vix huc referendi erunt σ, 126

Ἀμφίνομ' ἢ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι·
τοίου γὰρ καὶ πατρός.

B, 201

οἳ σεο φέρτεροί εἰσι, οὐδ' ἀπτόλεμος καὶ ἀναλκις.
ο, 533

ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροί αἰεὶ.

Nam haec excusationem habent a praecedente verbo εἰμί. Sed hoc:

ἀμφοτέρω γὰρ σφῶι φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
ἄμφω δ' αἰχμητὰ τόγε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.

Saepius omissum ἐστὲ post ὅσοι. Εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγανοί β, 209. ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσοι ἄριστοι θ, 250. —

Ἐσμέν puto suppleri voluit poeta I, 225 χαῖρ' Ἀχιλεῦ!
δαίτῳ μὲν εἴσης οὐκ ἐπιδευεῖς

ἤμην ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν.

Quo loco nec ἤμην placet, quod nonnulli habebant, nec Aristarcheum ἐπιδευεῖ (vel potius ἐπιδευῆ) *). Etenim patet etiamsi non propendebat Homeri sermo ad omitendum verbum substantivum exceptis formis ἐστί et εἰσί; tamen non ita constrictum fuisse poetam quin si quando commodum esset et per sententiam ambiguitas devitaretur (nam hoc nisi ita est auditor non fertur nisi ad tertiam personam supplendam) aliis quoque formis carere posset. Sic coniunctivus ἦ eius animo ob-

*) N, 622 Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι αὐτῆς!

ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ ἀσχεοῦ οὐκ ἐπιδευεῖς,

ἦν ἐμὲ λωβήσασθε κακαὶ κύνες.

Nihil supplendum; ἐπιδευεῖς vocativus est.

versabatur E, 481 κήματα — τὰ ε' ἔλδεται ὅς κ' ἐπι-
 δενής. Et, opinor, N, 335 ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ λιγέων
 ἀνέμων σπέρχουσιν ἄλλαι ἡματι τῷ ὅτε τε πλειστή κόνις
 ἀμφὶ κελεύθους. Et futurum potius quam praesens ξ,
 394 ἀλλ' ἄγε νῦν δήτην ποιησόμεθ', αὐτὰρ ὄπισθεν (vel
 ut alii ὑπερθεῖν) μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ, τοὶ Ὀλυμ-
 πον ἔχουσι (v, A, 338. X, 255). In quo non iniuria
 dixeris ex antecedente verbo non ut saepe fit radicem
 suppleri sed tempus. Attamen et haec rarissima sunt,
 et de imperfecto an unus sit locus incertum, quamquam
 nec hoc omnino interdictum fuisse putaverim. T, 43

αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεύς,
 σμερδαλέα ἰάχων, ὤρσεν δ' ἥρωας Ἀχαιοὺς·
 καὶ ὃ' οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
 οἳ τε κυβερνῆται καὶ ἔχον οἰήια νηῶν
 καὶ ταμίαι παρὰ νηοῖν ἔσαν —

Qui harum rerum peritiam sensumque habent, nolent
 dicere ad οἳ τε κυβερνῆται supplendum esse ἦσαν sed
 subsequens ἔσαν eodem pertinet, quamquam abreptus
 poeta enumerandi et simul pingendi ardore illos guber-
 natores vivide descripturus interiecit καὶ ἔχον οἰήια
 νηῶν, ita pergens quasi dixisset ἔχοντες. — De Θ, 280 stat
 mihi sententia:

πῆ ἔβαν εὐχολαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἀριστοί;
 ἄς, ὅπότ' ἐν Ἀθήμῳ κενεαυχέες ἠγοράσασθε.

Cum Aristarchus ἠγοράσασθε explicuerit ἠθροίζοντο (v.
 Porphy. A, 2) non video quomodo hoc aliter inter-
 pretari potuerit quam ut omissum statueret ἦμεν. Ego
 nunquam credam ab Homero ita profectum esse.
 Quis enim haec aliter legere potest quam

ἄς, ὅπότ' ἐν Ἀθήμῳ κενεαυχέες ἠγοράσασθε, —

(cf. I, 129).

Aut ab initio versus corruptus est aut excidit versus
 post hunc. — B, 304 χθιζά τε καὶ πρώϊζ' ὅτ' ἐς Ἀυλίδα

νήας Ἀχαιῶν cet. sic interpretor: vix cum Aulida ad-
vecti eramus, tum (v. 308) portentum accidit. —

Aliud adiiciam, de quo nihil Aristarchus obser-
vatum habuit.

Θ, 306 μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἦτ' ἐνὶ
κῆπῳ

καρπῷ βριθομένη νοτίησσι τε εἰαρινῆσι·

ὡς ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη.

Hoc loco Aristonicus: ἡ διπλῆ ὅτι ἔξωθεν προςληπτέον
τὸ ἔστιν (sc. ad ἦτ' ἐνὶ κῆπῳ), εἰ μὴ ἡ μετοχὴ ἀντὶ δῆ-
ματος παρείληπται, βριθομένη ἀντὶ τοῦ βριθεται, ἢ κοι-
νὸν τὸ κάρη βάλεν.

Prima explicatio quam langueat nemo non sent et
et senserunt illi, in hac non acquiescentes. Lustremus
secundam, quae pendet ab usu Homericō coniugationis
periphrasticae.

B, 260 μῆδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἶην.

ζ, 244 εἰ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἶη.

Γ, 309 Ζεὺς μὲν που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ
ἄλλοι,

ὅπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἔστιν.

Δ, 196 καὶ κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφοφῶν· ἐπεὶ οὔτι μὲμιγμένον ἔστιν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον.

E, 24 ἀλλ' Ἥφαιστος ἔροντο, σάως δὲ νυκτὶ καλύψας,
ὡς δὴ οἱ μὴ πάγχυ γέρον ἀκαχήμενος εἶη.

Π, 538 Ἐκκωρ νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπι-
κούρων.

Ξ, 172 ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ

ἀμβροσίῳ, ἐδανῷ, τό θά οἱ τεθνωμένον ἦεν.

Θ, 524 μῦθος δ', ὅς μὲν νῦν ὑγιής, εἰρημένος ἔστω.

Ψ, 343 ἀλλά, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι
(imper.)

λ, 443 τῶ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἥπιος εἶναι
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πεφασσόμεν, ὃν κ' εὖ εἰδῆς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι*).

α, 18 οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων καὶ μετὰ
οἷς ἐτάροισι.

ι, 455 Οὔτις ὃν οὐπω φημι πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.

Ζ, 488 μοῖραν δ' οὐ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι
ἀνδρῶν.

Cf. X, 219 οὐ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε
γενέσθαι.

Α, 388 ἠπειλήσεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.

Σ, 4 τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμόν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν.

Θ, 454 ὥδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν.
al. 1. καὶ κεν τετελεσμένον ἔπλεν.

ο, 536 (et saepius): αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετε-
λεσμένον εἶη.

Α, 212 (et saepius) ὥδε γὰρ ἐξερέω καὶ μὴν τετε-
λεσμένον ἔσται.

τ, 547 οὐκ ὄναρ ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμέ-
νον ἔσται.

Hinc altera explicatio refellitur: nam coniugationis
periphrasis in passivo non fit nisi in participio perfecti.
Quae observatio Aristarchum, quantum videre licet,
fugerat. Restat tertia: cui conferimus hoc, II, 406

Ἐλκε δὲ δουρὸς ἐλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς δτε τις φῶς,
πέτρῃ ἐπὶ προβλήτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθύν

*) Δ, 211 ἀλλ' ὅτε δὴ εἶ ἱκανὸν ὄδι ξανθὸς Μενέλαος βλήμενος ἦν
incertum an hoc potius significet: „ubi vulneratus Menelaus ver-
sabat.“ Πεννημένος adiectivum est, quare ὁ ξείνος μάλα μοι
δοξέει πεννημένος εἶναι (Θ, 388) et similia omisi. Item ἀλιτήμενος
δ, 807 ἐπεὶ εἶ ἔτι νόσιμός ἐστι σὸς παῖς. οὐ μὲν γὰρ τι θεοῖς ἀλι-
τήμενος ἔσται. Verbum ἀλιτέσθαι accusativum habet.

www.libtool.com.cn
 ἐκ πόντιο Φυράζε λίγῃ καὶ ἤνοπι χαλκῷ *).
 ὡς ἔλκ' ἐκ δίφροιο κεκηνότα δουρὶ φαεινῷ.

Multo rariora imo rarissima sunt periphrasticae coniugationis exempla in activo.

β, 61 ἦ καὶ ἔπειτ' λευγαλέοι τ' ἐσόμμεσθα καὶ οὐ δε-
 δαηκότες ἀλκῆν.

ε, 182 ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσοὶ καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰ δῶς
 β, 231. ε, 9 μήτις ἔτι πρόφρων ἄγανός καὶ ἦπιος
 ἔστω

σκηπτοῦχος βασιλεὺς μηδ' αἴσιμα μῆδεας ἰδῶς.

Quibus in exemplis non neglegendum est, primum adiunctum esse verbo adiectivum, tum accedere participium. Qui omnino frequentissimus periphrasticae coniugationis apud scriptores Graecos usus est. Non concedam ad periphrasin pertinere hoc K, 547

εἴπ' ἄγε — ὄππως τοὺσδ' ἵππους λάβετον καταδύν-
 τες δμῖλον

Τρώων; ἦ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας;
 αἰνῶς ἀκτίνεσσιν εὐκότες ἡλίουο.

Facile sentimus, vim sententiae interire atque a poetae consilio aberrari si quis hic εἰσί suppleat. Admirantis exclamatio est ab accusativo εὐκότεας, qui sedate loquentem decebat, ad nominativum abrepti: sic ut K, 437

ἐν δέ σφιν Ἔρως βασιλεύς, παῖς Ἴλιονῆος,
 τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους
 λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

Sic parata videntur quae dici possunt de hoc loco:

ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκῶν ἦν οἰωνῶν ὡς
 πάντοσ' ἀτυζομένων· ὁ δ' ἐρεμνῆ νυκτὶ εὐκικός,

*) De verbo post ὡς ὅτε suppleto (ἦματα δ' ὡς ὅτε πύργος) v. Butt. lexil. II p. 228.

www.librocity.gr
 γημῶν τόσον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρήφιν οἰστόν,
 δευδὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἑοικώς.

Qui versus scripti sunt de Aristarcho apud inferos
 grammaticorum stridentem turbam a corpore suo pro-
 pulsante: advolant catervae nomen clarissimum coram
 visurae: at homo laboriosissimus, memor artis colli-
 neandi, quam per vitam factitaverat, fronte contracta,
 intento arcu, indignabundus quantopere Homerum suum
 neglexerint

πάντα περίξ φοβέει κριτικῶν ἀμενηνὰ κάρηνα.

Excursus ad p. 41.

Eust. A, 20 p. 28 Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, ὧν βιβλίαν εἰς τὰ τοῦ Ὀμήρου φέρεται.

Eust. B, 764 p. 340, 20
τὸ δὲ ποδώκεας Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος οὐκ εὐλόγως προ-
παροξύνεσθαι λέγουσι. τὰ
γὰρ εἰς υς ὀξυνόμενα, φυ-
λάττοντα ἐν τῇ συνδέσει
τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ἀνα-
δίδωσι τὸν τόνον, οἷον δρι-
μύς ἄδριμυς, τραχύς ἄτρα-
χυς· μὴ οὕτω δὲ ἔχοντα,
ἀλλὰ τρέποντα τὸ τέλος
ἴσταται, φασί, ἐπὶ ὀξείας,
οἷον ἠδύς ἀηδής, βαρύς ἀβα-
ρής, ἤϊς ἐνηής, βαθύς ἀβα-
θής· οὕτω γοῦν καὶ ὠ-
κύς ποδώκης, ὥστε κατ'
αὐτοὺς καὶ ἡ ποδώκης ἵπ-
πος ὀξυντόως ὄφειλε καὶ
τὸ πληθυντικὸν ποδώκεας.
Τὸ μὲντοι ποδώκης Ἀχιλ-
λεὺς οὐκ παρασαλεύουσιν οἱ
ἐρηθέντες, ἀλλὰ φασιν ὅτι

Herodian. B, 764.

ποδώκεας· τινὲς ὡς εὐσε-
βέας· καὶ οὕτως αἰρεῖ ὁ
λόγος, εἶγε καὶ τὸ ποδώκης
ὀφείλει ὀξύνεσθαι, καθὼ τὰ
εἰς υς ὀξύτονα, φυλάσσοντα
ἐν τῇ συνδέσει τὴν κατάλη-
ξιν, ἀναδίδωσι τὸν τόνον,
δριμύς ἄδριμυς, οὐχ οὕτως
δὲ ἔχοντα, ἀλλὰ τρέποντα τὸ
τέλος ἴσταται ἐπὶ τῆς ὀξεί-
ας, ἠδύς ἀηδής, βαρύς ἀβα-
ρής, ἤϊς ἐνηής. οὕτως οὖν
ὄφειλε καὶ τὸ ποδώκης ὀξυ-
τονεῖσθαι· γενόμενον ἀπὸ
τοῦ ὠκύς. ἀλλὰ φασιν εἰς
ιδιότητα τοῦ Ἀχιλλέως βε-
βαρυτονῆσθαι τὸ ποδώκης
παρὰ γοῦν τῷ Ἡσιόδῳ ἀνε-
γνώκασι „ποδώκης δὲ Ἄτα-
λάντη“. τί οὖν ἐπὶ τοῦ Δό-
λιμος κατὰ βαρεῖαν ἔσται

τὸ ποδάκης Ἀχιλλεύς εἰς
ιδιότητα τοῦ ἥρωος βεβα-
ρτώνηται.

Eust. B, 765 p. 341.

οἱ μέντοι πρὸ ὀλίγου ῥη-
θέντες γραμματικοί (Arion
et Herodorus) ἀπηλεγέως
κατακρίνουσι τὸ οἰέτας ὡς
παραλόγως προπαροξυνό-
μενον λέγοντες ὅτι τὰ εἰς
ος οὐδέτερα δισύλλαβα, ποι-
οῦντα ἐπιθετικὰ σίνθετα
εἰς ἡς λήγοντα, ἐν ὧσιν τὰ
σει ἔχουσιν αὐτὰ: γένος εὐ-
γενής, κλέος εὐκλής, θά-
λος εὐθαλής, ἐχοῖν οὖν,
φασί, καὶ περὶ τὸ ἔτος ταύ-
τῳ γενέσθαι. ἀναγινώσκου-
σι δὲ καὶ τὸ ἐξετέα ὡς εὐ-
σεβέα.

Eust. I, 516 p. 769, 20.

καὶ φασιν Ἀπίων καὶ Ἡρό-
δωρος ὅτι τὸ ζάφελος προ-
παροξύνεται λόγῳ τοιούτῳ.
τὰ εἰς ος λήγοντα παρὰ τὸ
ζα προπαροξύνεται, ζάθεος,
ζάκοπος. τὸ δὲ ζαφελῶς
περισπάται, ἐπεὶ τὰ εἰς λως
ἐπιρρήματα παραληγόμενα
τῷ ε ὡς ἐπὶ πλείστον φε-

ἀνεγνώκασι καὶ ἐπὶ τούτου
„ὅς δὴ τοι εἶδος μὲν ἔρη
κακός, ἀλλὰ ποδάκης“.

Herod. B, 365.

οἰέτας ὡς Διομήδεας. ἔστι
δὲ καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ σχη-
ματισμοῦ παράλογος ὁ τό-
νος· τὰ γὰρ παρὰ τὰ εἰς
ος λήγοντα οὐ (1. οὐδέτερα)
δισύλλαβα συντιθέμενα εἰς
ἡς λήγοντα ἐπιθετικὰ μὴ
ἔχοντα τὸ η πρὸ τέλους
πάντα ὀξύνεται, εὐγενής,
εὐκλής, εὐειδής. οὕτως δὲ
καὶ εὐτειχής. ἐχοῖν μὲν
οὖν καὶ τὰ παρὰ τὸ ἔτος
τὸ αὐτὸ ἀναδέχεσθαι, νῦν
δὲ κατὰ βαρεῖαν τάσιν ἀνα-
γινώσκουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ-
το πάλιν καθολικῶς σώ-
ζουρες, ἐξετέα γὰρ ἀδμή-
την ἀναγινώσκουσιν ὡς εὐ-
σεβέα.

Herod. I, 516.

ἐχοῖν δὲ, εἰ παρὰ τὸ ζά-
φελος γέγοιτο, καὶ ζαφέλως
ἡμᾶς ἀνεγνωκέναι βαρυνό-
τως ἢ καὶ ἐκεῖνο κατ' ὄξυν
προφέρεσθαι τόνον. ἀλλὰ
μήποτε τὸ μὲν ζάφελος
προπαροξύνεται λόγῳ τοι-
ούτῳ, ὡς τὰ εἰς ος λήγοντα
συνκείμενα παρὰ τὸ ζα προ-

λαῖ περισπᾶσθαι, οἷον εὐ-
τελῶς ἐπιμελῶς, οἷς καὶ τὸ
ζαφελῶς συνεξέδραμε.

παροξύνεται, ζάθεος ζάκο-
τος. οὕτως ζάφελος. τὸ δὲ
ζαφελῶς περισπᾶται, ἐπεὶ
τὰ διὰ τοῦ λως ἐπιβόηματα
παραληγόμενα τῶ ε ὡς ἐπὶ
τὸ πλείστον φιλεῖ περισπᾶ-
σθαι, ἐντελῶς, ἐπιμελῶς,
οἷς καὶ τὸ ζαφελῶς συνεξ-
έδραμε. πρόσκειται ὡς ἐπὶ
τὸ πλείστον διὰ τὸ εὐτρα-
πέλως ἰκέλως.

Sed parcam chartis. Eundem plane consensum in-
venies Π, 558 (ubi dicit οἱ παλαιοὶ ἤγουν Ἀπίων καὶ
Ἡρόδωρος) de ἐσῆλατο. I, 146 (p. 742, 50) de ἐπιμει-
λια. K, 67 (p. 790) ἐγρήγορθαι. K, 134 (794, 20) οὐ-
λος. A, 105 (834, 30) λόγος; ubi item patet Herodia-
neum esse quod de μόσχος dicit, sed hoc excidit ex
scholiis. O, 320 (1017, 60) κατενώπα. E, 219 (514) νῶ.

In aliis particulam aliquam excerpando omisit, vel
paululum immutavit Herodianeae notae ordinem, sed
fons ita patet ut nullus dubitationi locus sit, ut
ἀβληγρός Θ, 178 (705, 60). ζῶς E, 886 (618, 10). Ὀλι-
ζών B, 717 (329, 10), ἀμαρτή E, 656 (592) et sae-
pius alibi. Denique in paucioribus nunc scholion He-
rodiani excidit, sed qui Herodiani librum et colorem
novit, nec in his vel levissimae dubitationi locus erit
de auctore. E. g. B, 267 (267) de Ἐρυθραὶ paene to-
tum excidit in Venetis. Excidit δὲ ἡ δὴ et ἡδὴ A,
573 (153). Ὑρτακος N, 771 (959, 30). De ἐπιῶ Eust.
p. 118, 30 (A, 355). Hoc in Herodianis scholiis est
ad A, 156 (cf. 219 τῶ). —

p. 1257, 50 (X, 74) Ἡρόδωρος δὲ καὶ Ἀπίων ἐν τοῖς

εις το πι σχολοις λεγουσι και δευτονως ευρισκοσθαι καρη,
cet. Hoc invenies ut decet apud Herodianum II, 549.—

Sed in his omnibus Herodianum se legere hoc plane latuit Eustathium. Nam de χειμαρροι sub Apionis et Herodori nomine habet notam

Δ, 452 p. 496, 30, — quae est ad verbum — Herodiani ib.

δτι τὸ χειμαρροι, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φαίνεται, Πτολεμαῖος μὲν ὁ Ἀσκαλωνίτης παροξύνει ὡς ἀπὸ τοῦ χειμαρροῦ, ἵνα φέρῃ τὸν τόνον τῆς ἐνικῆς εὐθείας, Νικίας δὲ προπαροξύνει πιθανώτερον ἐκ τοῦ χειμαρροῦ, ἵνα ἔχη συγκοπὴν ἐκ τοῦ χειμαρροῦ. λέγουσι δὲ ἐκεῖνοι δτι Ὀμηρος τὰ τοιαῦτα ἐνικὰ ἐντελέστερον οἶδε προφερόμενα οἷον Ἑλλησποντος ἀγάρροος, καὶ στήη ἐπ' ὠκυρόω ποταμῶ, καὶ ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύροον, σπανίως δὲ καὶ τὸ συνηλιμμένον, χειμαρροῦ κατ' ὄρεσφι καὶ πλήθοντι εἰοικῶς χειμαρροῦ.

Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης παροξύνει, ἐπεὶ τὸ ἐνικὸν ἐστὶ χειμαρροῦ. Νικίας δὲ ὡς εὐζωνοί, καὶ μήποτε πιθανώτερον, ἵνα ἐκ τοῦ χειμαρροῦ ἢ γεγονός, εἴ γε μᾶλλον ἐντελέστερον. οἱ δὲ (ἴ. οἶδε δὲ) τὸ ἐνικὸν ἐν τῇ συνθέσει (add. ἐντελέστερον μᾶλλον) ἤπερ τὸ συνηλιμμένον „ὄσους Ἑλλησποντος ἀγάρροος“, στήη ἐπ' ὠκυρόω ποταμῶ, ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύροον, ἀψόρροον Ὠκεανοῖα, σπανίως δὲ τὸ ἔτερον. χειμαρροῦ κατ' ὄρεσφι ὄραζεν, ποταμῶ πλήθοντι εἰοικῶς χειμαρροῦ. τὸ μέντοι γε ἀπλοῦν αἰεὶ ἐντελῶς ἀποφαίνεται ῥόος.

Attamen statim pergīt Eustathius: ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐπεροῖόν τι λέγει: quae addidit aliud Herodiani opus inspicieus. Sunt de χειμαρροῦ et χειμαρροῦ universe, non de usu Homericō, neque iis quae ad Homerum notata sunt obstant (neque hoc voluit Eustathius dicens ἐπεροῖόν). Eodem modo p. 341 daumviroꝝ

scilicet nota posita, quae Herodiani est, dicit: Ἡρωδιανὸς δὲ αὐτοῖς συνδιαγνωμονῶν λέγει*).

Ergo Herodiani notae commentariis Herodori et Apionis, quibus Eust. usus est, continebantur. Item Aristonici: Eust. B, 809. p. 350, 20.

ιστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ πᾶσαι πύλαι φασὶν Ἡρόδωρος καὶ Ἀπίων ὅτι ἔμφασιν μὲν ἔχει πολλῶν πυλῶν, μία δὲ ἐστὶ, καὶ ὅτι ἔστι τὸ πᾶσαι ἀντὶ τοῦ ὄλαι.

Eust. B, 599 p. 299, 20.

ιστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου φέρεται ὅτι πηρὸν ἐνταῦθα ὁ ποιητῆς κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸν τῆς ψόδης πηρωθέντα λέγει. τί γὰρ, φασί, βλαβερόν τῷ Θαμύριδι καθαρωδῶ ὄντι εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρητο; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἐγένετο τῇ φωνασίᾳ.

Ubi vides iam Eustathium Aristonici scholion corruptum legisse: emendationem indicavimus supra p. 190. Item A, 385 (851, 40) de κέρρα ἀγλαέ eadem verba leguntur sub Herodori et Apionis nomine apud Eustathium, quae sunt Aristonici in scholiis. Item Δήμητρος τέμενος B, 696 (324, 20). V. etiam κρεῖον I, 206 (747,

Ariston. B, 809.

πᾶσαι δ' ὠγγνντο πύλαι ἢ διπλῆ ὅτι ἔμφασιν ἔχει πολλῶν πυλῶν, μία δὲ ἐστὶ καὶ ἔστι τὸ πᾶσαι ἀντὶ τοῦ ὄλαι.

Ariston. B, 599.

ἢ διπλῆ ὅτι πηρὸν οὐ τυφλῶν ἀπεδέξαντο οἱ νεώτεροι. τί γὰρ ἦν αὐτῷ βλαβερόν καθαρωδῶ ὄντι, εἰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρηθη; μᾶλλον γὰρ προσεκτικὸς ἀν ἐγένετο τῇ φωνασίᾳ. τὸν γε δὴ ται Δημόδοκον ἢ Μοῦσα ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἠδεῖαν ἀοιδῆν.

*) Φ, 232 nota est in scholiis de ὑπὲρ δύνων. Cui in fine additum: ταῦτα ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ 18' τῆς καθόλου. Eust. ib. p. 232 eandem notam ponit sub Herodori et Apionis nomine. Ergo illa verba „ταῦτα . . . .“ in illo quo usus est exemplo adiecta non erant aut haec etiam in cursu neglexit.

10) *σφραδανῶν* Θ, 542 (1250, 50). *ὁμοίως* Δ, 315 (477).
 Didymi admonet illud II, 31 (1043, 40) ἢ δὲ τοῦ αἰνα-
 ρέτη ἀνάγνωσις κατ' Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον Ἀριστάρχειός
 ἐστι. Sed Nicanoris etiam notas in illis commentariis
 fuisse certum vestigium est:

Eust. Θ, 182 (607, 50)
 de Ξάνθε τε καὶ σύ Πόδαρ-
 γε καὶ Αἴθων Λάμπε τε
 διε). οἱ δ' αὐτοὶ φασὶ καὶ
 ὡς ψυχρόν ἐστι νοεῖν ἐπί-
 θετα μὲν τὰ δύο, τὰ δὲ
 λοιπὰ κύρια. ἐπεὶ κατὰ
 Ἡρόδωρον καὶ Ἀπίωνα οἱ
 σύνδεσμοι παρακείμενοι χω-
 ρίζουσιν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων,
 κύρια γὰρ πρὸς ἐπίθετα
 οὐδέποτε συνδέονται.

Nicanor. Θ, 182
 βραχὺ δὲ διασταλτέον καθ'
 ἕκαστον ὄνομα. καὶν συνά-
 πτηται δὲ τὸ ψυχρόν ἐκεῖνο
 οὐ δύναται νοεῖσθαι ὅτι
 δύο μὲν ἐστιν ἐπίθετα, δύο
 δὲ κύρια, ἐπεὶ οἱ σύνδεσμοι
 παρακείμενοι χωρίζουσιν αὐ-
 τὰ ἀπ' ἀλλήλων. τὰ δὲ κύ-
 ρια πρὸς τὰ ἐπίθετα οὐδέ-
 ποτε συνδέονται.

Ille liber, quo Apionis et Herodori nominibus inscripto
 Eustathius usus est, in iisdem fundamentis inaedifi-
 catus erat quibus codex Venetus. His addita habebat
 partim eadem, ut de *φάλος* K, 258, partim alia, quae
 neque nunc sunt in his scholiis nec olim fuisse probabile
 est v. p. 47, 10 (A, 59). p. 157 (A, 591). p. 474, 30
 (Δ, 296). Ultra nunc non progredior.

ἄατος 143.
 ἄβλῆς 75.
 ἄβρομος 147.
 ἄβρότιη 156.
 Ἀγαμέμνων 179.
 ἀγάσσατο 150.
 ἀγέρωχος 147.
 ἀγήνωρ 148.
 Ἀγκών 272.
 ἀγκών 152.
 ἀγορεύειν 151.
 ἄγω 142.
 ἀγών 152.
 ἄεθλος. ον 151.
 ἀεκήλιος 155.
 ἀήρ 109. 167.
 Ἀθήνη 182.
 Ἄϊας 179. 180.
 αἰγίς 192.
 αἰδεῖσθαι 150.
 αἰδῶ 260.
 αἶψιν 150.
 αἰθῆρ 167. 174.
 αἰθουσα 155.
 αἰθουψ 154.
 αἰθρη 174.
 αἷμα 131.
 Αἰνείας 179.
 Αἰψυ, acc. 295.
 αἰψύς 168.
 ἀπάκητα 268.

ἄκηστις 146.
 ἄκηγός 311.
 ἀκοντίζειν 74.
 ἀκοστήσας 156.
 ἀκούειν 150.
 Ἄκτορος 179.
 ἄλωή 153.
 ἄμαθος 128.
 ἄμαρτή 313.
 ἄμβροσια 193.
 ἀμήχανος 149.
 ἀμοιβοί 155.
 ἀμφίδετος 155.
 Ἀμφοτερός 275.
 ἀμυγδάλη 313.
 ἀνάγειν 119.
 ἀνάπλους 119.
 Ἀνδρομάχη 180.
 ἀνεκτῶς 310.
 ἀνῆκε 150.
 ἀνιεμένη 155.
 ἀνόπαια 312.
 Ἄντεια 181.
 ἀντί 121.
 ἄξυλος 156.
 ἀπαιγίζοντα 155.
 ἀπεικείν 149.
 Ἀπόλλων 181.
 ἀποθῶξ 310.
 Ἄργος 233.
 ἀρηγών 316.

ἄρης 181.
 ἄριστοι 155.
 ἄριστον 132.
 ἄρματα 152.
 ἄρνη 234.
 ἀρτιεπής 149.
 ἄσκη 234.
 ἄστράσι 311.
 Ἄστυάναξ 180.
 ἄτε 162.
 Ἄτρεύς 182.
 ἄττα 155.
 αὐ ἔρνον 155.
 αὐτᾶχος 147.
 αὐτός 154.
 αὐτως 155.
 ἀφήτωρ 154.
 Ἀφροδίτη 181.
 Ἀχιλλεύς 177.
 ἄχρη 309.
 Ἀψευδής 273.
 ἄωρος 154.
 βαθύκολπος 119.
 βάλλειν, βέλος 61.
 βασιλεῖς 121.
 βεβόλημαι 74.
 Βελλεροφῶν 183.
 βηλός 310.
 Βήσσα 275.
 βλήμενος sim. 60.
 βράσων 150.
 Βριάρεως 183.
 βρότος 131.
 Γανυμήδης 185.
 γεγωνεῖν 315.
 γεγωνέμεν 107.
 γενειάδες 121.
 γενναῖος 149.
 γέροντες 122.
 γλαυκή 149.
 γλαφυρός 155.
 γνωτός 152.

γράφειν 103.
 γυαία θώρηκος 114.
 γυῖα 119.
 δαιμόνιος 158.
 δαίς 95. 164.
 δαιτρεύειν 165.
 δαιτυμῶν 165.
 Δάρδανος τα 235.
 δειλός 122.
 δεῖπνον 132.
 δέκτης 155.
 δέμας 95.
 δεῦρο 139. 140. 153.
 δημοτής 269.
 Δημήτριον 235.
 δῆμος 311.†
 διακρίνεσθαι 151.
 διαμετρητός 311.
 διασκευάζειν 349.
 δίδωμι 21.
 διερός 57.
 δίον 151.
 Διόνυσος 183.
 διχθαδ' 309.
 διώκειν 132. 150.
 Δόλοπες 236.
 δόρπον 132.
 δουπήσαι 110.
 δρῦς 153.
 δύνηαι 309.
 δυσώδων 262.
 δώματα 152.
 ἑάων. ἑῆος 121.
 ἔγχεσιμωρος 154.
 ἔγχος 55.
 ἔδνα 155.
 ἔθελειν 150.
 ἔθειραι 121.
 ἔθων 44.
 εἴκειν 150.
 Εἰλεθύβαι 184.
 εἰλυτο 265.

- εἶρωτο 265.
 εἶσατο 150.
 εἶσω 183.
 Ἐκάβη 185.
 ἔκαθεν 141.
 ἐκλίναν 154.
 ἐλαύνειν 77.
 Ἐλένη 185.
 Ἐλεών 272.
 Ἐλλάς 233.
 ἔλωρ 110.
 ἔμπης 144.
 ἐμπλήγηδην 154.
 ἐναίρειν 148.
 ἔναρα 147.
 ἐναρίζειν 148.
 ἐνάυλοι 152.
 ἐνδιασχευάζειν 350.
 ἐνδον 138.
 ἐνεσαν 309.
 ἐνοπή 152.
 ἐντεα 147.
 ἐντυπάς 155.
 Ἐνυάλιος 184.
 Ἐνω 184.
 ἔξαυτις 161.
 ἔξεναρίζειν 148.
 ἔπαρουργος 115.
 Ἐπειοί 236.
 ἐπίστωρ 116.
 ἔπειτα 153.
 ἐπητής 155. 312.
 ἐπιβούκολος 115.
 ἐπιβῶτωρ 116.
 ἐπίγηρα 118.
 ἐπίδημα 153.
 ἐπίληθος 310.
 ἐπιμάρτυρος 116.
 ἐπιμείλια 117.
 ἐπιμηῆνις 118.
 ἐπιμήξ 309.
 ἐπίουρος 114.
 ἐπίσκόπος 310.
 ἐπίστασθαι 150.
 ἐπιστάμενος 154.
 ἐπιτρέχειν 132.
 ἐπιφρέξ 117.
 Ἐρινός 185.
 Ἐρμῆς 186.
 ἔρμης 154.
 ἔρρειν 100.
 ἔρούουσι 312.
 ἔταιρος 122.
 εὐνομίη 364.
 εἶραι 147.
 εὐρύαπα 268.
 εὐρύς 168.
 Ἐΰρητος 185.
 εὐχεσθαι 150.
 ἔφην 154.
 Ἐφύρα 236.
 Ἐχινάδες 236.
 ζαφελῶς 267.
 Ζεὺς 191.
 ζῶμα 125. 126.
 ζώνη 126.
 ζωστήρ 125.
 ἦ 104.
 Ἡβη 185.
 ἡγορόωντο 155.
 ἡθ:εἶε 154.
 Ἡλεῖοι 236.
 Ἡρακλῆς 186.
 ἦρας 108.
 Ἡφαιστος 186.
 ἦω 260.
 ἦώς 153.
 θαμειαί 268.
 Θάμυρις 190.
 θαυμάζειν 149.
 θέλνειν 80.
 θέμιστες 152.
 Θέτις 1190.
 Θρόνον 241.

θύειν 92. libtool.com.cn

θύεσθης 192.
 θύραι 129.
 θυρεός 158.
 θύρη 159.
 θάων 261.
 λαύειν 151.
 λάχων 315.
 λγνύη 313.
 ιδέαι 55.
 ιδύς 103.
 Ἴλιος 242.
 Ιόεις 146.
 Ιόμωρος 154.
 Ιονθάς 154.
 Ιππηλάτα 112.
 Ιππότα 112.
 Ἰρή acc. 303.
 Ἰσπεν 105.
 Ἴτων 272.
 ἰφ̄ 309.
 καλάμη 154.
 καμινώ 154.
 καμμονίη 112.
 Κάρησος 271.
 ἐν καρὸς αἴση 154.
 κασίγνητος 152.
 καταθύμιος 149.
 καταλοφάδια 152.
 κατέγωπα 311.
 κείθι 138.
 κείσε 138.
 κέρη 154.
 κέρας 154.
 κερδαλέος 123.
 κερδαλέοφρων 157.
 κέρδιστος 123.
 κερτομεῖν 120.
 κεστός 193.
 κήλα 154.
 κήτειοι 155.
 κιβωτός 152.

κλίσιον 154.
 Κλυταιμνήστρα 183.
 κλυτόπωλος 155.
 κοιμάσθαι 120.
 κόλπος 152.
 κόνης 152.
 κόπρος 152.
 κοτύλη 155.
 κουρέξ 154.
 κραναή 237.
 κρατευτάων 154.
 κρείσσων 123.
 κρήγυον 155.
 κρημνός 129.
 κρῖ 155. j
 Κρῖός 295.
 κρόσσαι 231.
 Κύκλωψ 183.
 κυλίνδει 315.
 κυλίνδων 315.
 Κυλλήγη 234.
 κυλλοπόδιος 309.
 κυνέη 153.
 κωφός 124.
 λαβέ 313.
 λαισήια 156.
 λάραξ 152.
 λάων 154.
 λέγεσθαι 150.
 λευγαλέος 113.
 ληΐζεσθαι 198.
 ληΐς 309.
 ληΐτις 198.
 λικριφίς 155. 311.
 λῖν 266.
 λίγος 155.
 λίς 266.
 λιτί 309.
 λώφος 152. 155. .
 Λυδοί 237.
 Λυκίη 237.
 μάρπτειν 115.

- μάσταξ 45.
 μάχαιρα 98.
 Μέγην 310.
 μείρεσθαι 154.
 μέλαν δρυός 155.
 μέλεος 103.
 μέλλω 124.
 Μεγισθῆν 310.
 μεσόδμαι 154.
 μέσσανλος 153.
 Μέσση 241.
 μετάγγελος 115.
 μεταδόριος 134.
 μεταλαμβάνω 22.
 μετασκευάζειν
 μήλα 108.
 μήνις 137.
 μητίετα 268.
 μισεῖν 150.
 μογοστόκος 309.
 μορόεργα 155.
 Μοῦσαι 186.
 μύκε 155.
 Μυκῆνη 241.
 νεικεῖν 155.
 νέον 153.
 νήδυμος 155.
 Νηλεύς 186.
 νηλιτίδες 154.
 Νημερτής 273.
 Νιόβη 187.
 νοσώδων 262.
 ναρτίζειν 155.
 Ὀδυσσεύς 187.
 Οἰδίπους 187.
 οἶκος 152.
 ὀκνεῖν 154.
 Ὀλύμπιοι 191.
 Ὀλυμπος 169.
 ὄμιλος 147.
 ὀμφή 97.
 ὄμως 159.
 ὄνειατα 152.
 ὄνομάκλυτος 311.
 ὄνόσασθε 155.
 ὄξυβελής 79.
 ὄπλα 152.
 ὀπλότερος 183.-
 ὄρθια 155.
 ὄσσα ὄσσεσθαι 96.
 οὔλη κόμη 309.
 οὔνεκα 69. 153.
 Οὐρανῶνες 191.
 οὐρανός 167.
 οὐρεύς 154.
 οὐρος 154.
 οὐρός 275.
 οὐτάζειν 16.
 οὐτάμενος 263.
 ὄχθη 129.
 ὄψον 153.
 Παιήων 181.
 πάλιν 100.
 παλιώξις 154.
 παναίολος 154.
 Πανέλληνες. 233.
 πανόψιος 155.
 παρακολίτης 116.
 παρήγορος 149.
 παρθένιος 136.
 Πάρρις 187.
 παροίτερος 149.
 πάρουρος 116.
 πᾶς 130.
 Πάτροκλος 188.
 Πείραιος 306.
 Πείρων 311.
 περιῤῥηδής 157.
 περιωπή 153.
 πέφρων 264.
 Πηδαίος 306.
 Πηλεύς 189.
 πινυτή 311.
 πλειστός 272.

πλῆσσειν 79.
 πλωτή 154.
 ποινή 152.
 ποιπνύειν 109.
 ποδή 309.
 πολύαινε 155.
 Πολυδώρα 178.
 πονεῖν πόνος 86.
 Ποσειδῶν 188.
 πρόβατα 108.
 προθέλυμα 155.
 πρόμος 109.
 προπάροιθε 121.
 προτέρω 153.
 πρυλῆες 123.
 πρύμνος 321.
 πρῶτος 149.
 πτερύγος 312.
 πύλαι 129.
 Πύλατος 295. 307.
 πυνθάνεσθαι 151.
 πυρετός 154.
 ῥέθη 153.
 Ῥόδος 188.
 Σάμης 238.
 Σαμοθράκη 238.
 Σειρήνες 190.
 Σελλῆεις 239.
 Σελλοί 239.
 σησαμῆ 313.
 Σίντιες 240.
 Σκάμανδρος 239.
 σκέπτεσθαι 150.
 σκόπιος 136.
 Σκύλλα 189.
 σκῶλος 155.
 σπεύδειν σπουδή 122.
 σπιδέος 156.
 στενάχων 314.
 στένεται 155.
 στεῦται 166.
 στεφάνη 155.

στόμαχος 153.
 στρεπτός χιτῶν 155.
 συγγεῖν 150.
 συμφερετή 155.
 συνώμεθα 155.
 σχεδόν 100.
 σχολικός 21.
 σῶμα 95. 164.
 Τάρταρος 177.
 ταρφειαί 268.
 τάφος 153.
 τάχα 101. 161.
 τέλος 152.
 τέμενος 153.
 τένων 153.
 τέρσεσθαι 131.
 τέττα 155.
 Τήλεφος 190.
 τέκτειν 158.
 τιμή 153.
 τλήμων 99.
 τοῖον 44.
 τόσον 44.
 τρεῖν 91.
 τριγλήνα 155.
 Τρωῆς 240.
 Τρώϊλος 190.
 τύπτειν 62. seq.
 ὑγιείς 314.
 ὕδη 237.
 ὑλακόμωρος 154.
 ὕλη 237.
 ὑπαιθα 123.
 ὑπερφιάλος 148.
 ὑπιωγή 118.
 ὑποδμῶς 115.
 ὑποδρηστήρ 115.
 ὑπόκυκλα 117. 118.
 ὑφηνίοχος 115.
 ὑψιπέτης 315.
 φάλος 1155.
 φάος 55.

- φέβεσθαι 89.
 Φειά 242.
 φέρω 142.
 φῆ 104.
 φιλεῖν 150.
 Φιλοκτήτης 188.
 φλέγμα 153.
 φοβεῖσθαι φόβος 89. 163,
 φράζειν 93.
 φρίξ 68.
 Φρυγία 238.
 φυλακός 309.
 φῦζα 91.
 φωριαμός 309.
 χαράδρα 309.
 Χάρυτες 183.
 χάρμη 155.
 χεῖρά 146.
 χέριδος 155.
 χέρινον 155.
 χηραμός 155.
 χόλος 137.
 χορός 153.
 χυτή γαῖα 109.
 χώεσθαι 147.
 ψάμαθος 128.
 ψύχειν 131.
 ὤδε 85.
 Ὀκεανός 177.
 ὠμηστής 311.
 ὤς 161.
 ὡς ὅτι 34.
 ὥστε 160.
 ὠτειλή 96.

Addenda et Corrigenda.

p. 38. de Senacherimo omissum (quod commissum nollem) unum quod contra rem valere possit argumentum. Quod primum cum de re cogitabam mihi leve visum ita contemseram ut inter scribendi ardorem quasi contumacia adesse nollet. Scilicet ex cod. Moscuensi „Leidensi in omnibus simili“ (Matth. Syn⁴, XIII.) Senacherimi scholiōn editum est, ap. Bekk. Ω, 24, Matth. p. 98. (Quae praeterea Matth. edidit scholia iis careo). Hinc non potest non suspicio esse hunc cod. recentissimo tempore ex Leidensi descriptum esse et errasse Matthaeum cum dicit „Saeculi XIV. ut videtur.“ Nam et ceteroquin res nimium probabilis nec habent haec tum communes fontes BD, tum hinc derivati Lips., Vict.

De dissertatione secunda non superfluum fuerit monere, me singulas voces ab Aristarcho tractatas explorasse et probari mihi nisi quid in contrariam partem additum sit. —

Omissi in his vocab. *πάσασθαι*. Docet Athenaeus p. 24 hoc apud Homerum esse *γεύσασθαι*; non *εδε* ad satietatem, ut apud recentiores inveniatur. Aristarcheam esse observationem patet ex sch. I. v. 222.

p. 68. v. 26 male scripsi quae parenthesi continentur, quae perinde scripta sunt quasi verbum *διαίνειν* Homerus non norit. Quod non est ita.

p. 134 not. Cf. Geist disqu. Hom. IV in Iahn. Suppl. I, 4 p. 605. Is commemorat *ἐλήρητος*.

142 *εἶσω δώματος*. Non debebam praetermittere locum η, 135 *καρπαλλίως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἶσω*. Putabam in hoc versu *δώματος* trahi posse ad *οὐδὸν*. Attamen lectorum iudicio subiiciendus erat.

p. 160 v. 7. v. 405. Add.: et o, 39.

p. 192 Zeus. Hic potest addi Δ, 59 *καὶ γὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, γένος δ' ἐμοὶ ἐνθεν ὄθεν σοὶ καὶ με προεβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης, ἀμφοτέρων, γενεῇ τε καὶ οὐνεκα σὴ παράκοιτις κέκλημαι*. Schol. A *προεβυτάτην τιμωτάτην νῦν· πλαγιασθεὶς δὲ ἐντεῦθεν Ἡσίοδος νεώτερον φησὶ τὸν Δία* (Th. 454 Be). *ἄλλως· ὅτι οὐ κατ' ἡλικίαν λέγει, ἀλλ' ἐν τιμῇ*. — ? — Ad Mythologica hoc etiam pertinet Η, 14 *ὅτι οὐ κατὰ τοὺς τραγικοὺς ἐκ Ἐλευσίνι μετηνέχθησαν οἱ περὶ τὸν Καπανέα*.

p. 183 s. Cyclopes. Pro Cyclopem l Polyphemum.

p. 191 s. Uraniones. Lege sic: distinguuntur; Olympii nunquam Deorum genus, cet.

p. 238 post *Μέσση* haec exciderunt: *Oechalia*. Apud Homerum urbs Thessaliae B, 696. 730. Si nihil aliunde transfers ad Homerum non potest aliter iudicari. At v. Müllerum Dor. I p. 513. Orch. 368. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

p. 267 *ζαυρελῶς*. Add. Herod. I, 516. Unde patet me falso iudicasse in nota de scholio Et. M.

p. 267 v. 7. quattuor 6. L. tria.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Gh 64.245
De Aristarchi studiis homericis
Widener Library 005023714

3 2044 085 130 979

www.libtool.com.cn